

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. януари 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец януари пазарът на храни остава сравнително спокоен и балансиран. След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. През първите седмици на годината пазарът на едро на храни в известна степен е по-вял, без значителни колебанията на цените.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, като леко поскъпват част от основните хранителни стоки, някои млечни произведения и рибите. При яйцата, месата и месните произведения има известен спад на цените. Отчетените колебания в двете посоки са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на хранителните стоки като цяло бележат спад, който е в широк диапазон от 1% до 27%. Поскъпване спрямо миналата година има при брашното и рибите.

През месец януари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции при цените на зеленчуците и част от плодовете. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на зеленчуците и спад на стойностите на плодовете.

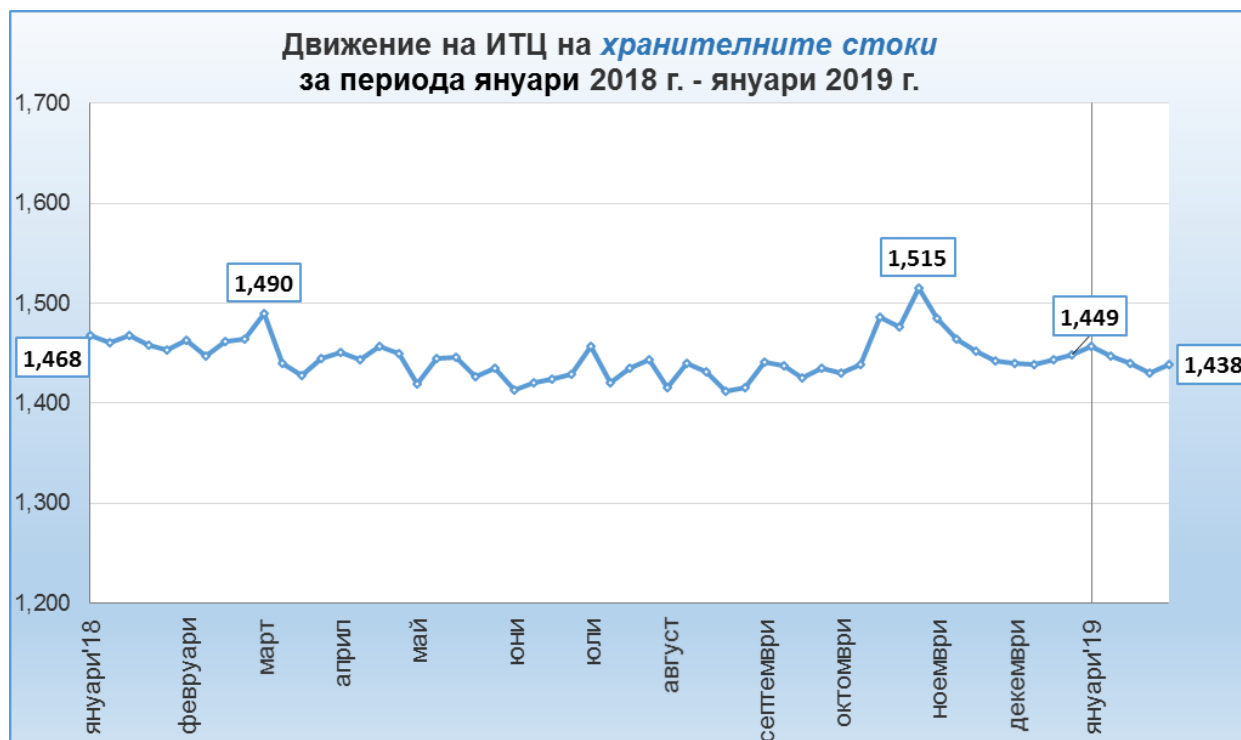
Ретроспективният анализ на движението на цените през месец януари в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази зима цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години, като цената на маслото и кашкавала слиза под нивото от същия месец на миналата година. Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодове през м. януари тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. януари 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г., като стойностите през тази година са по-ниски само от 2013 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на повечето млечните продукти, растителните масла и захарта, а цените на зърнените храни и месата остават на нивата от предходния месец.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. януари, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи, като колебанията нагоре са 1-3%. Цените на олиото и ориза имат лек низходящ тренд, а яйцата поевтиняват спрямо декември с 5%. (фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.449 пункта и през първите седмици на януари стойностите се движат надолу. През последната седмица на месеца индексът леко се покачва и стъпва на ниво от 1.438 пункта, като се доближава до стойностите от същия период на предходната година.

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

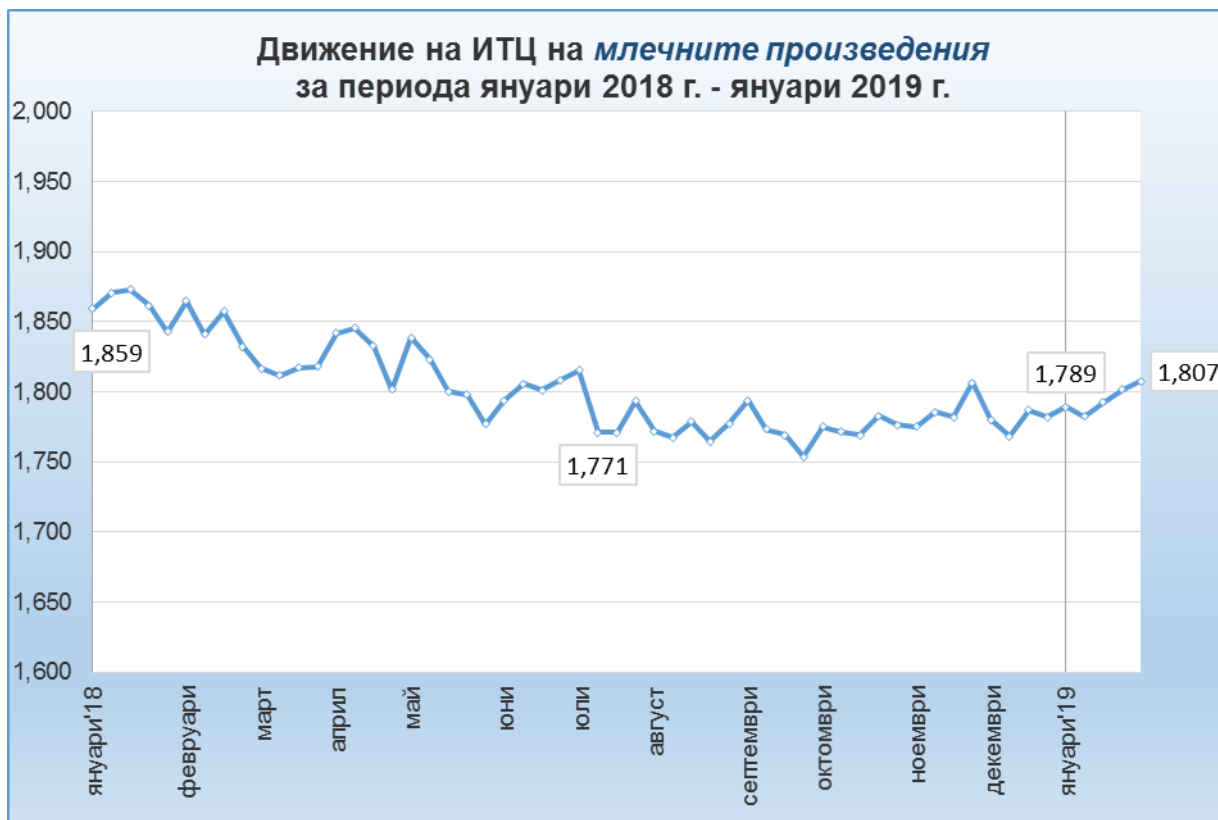
Фиг. 2

През месец януари се наблюдава незначително покачване на цените на **млечните произведения**, като кашкавалът и кравето кирене поскъпват с 2-3%, а маслото и млеката остават почти без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.11, 30-35)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

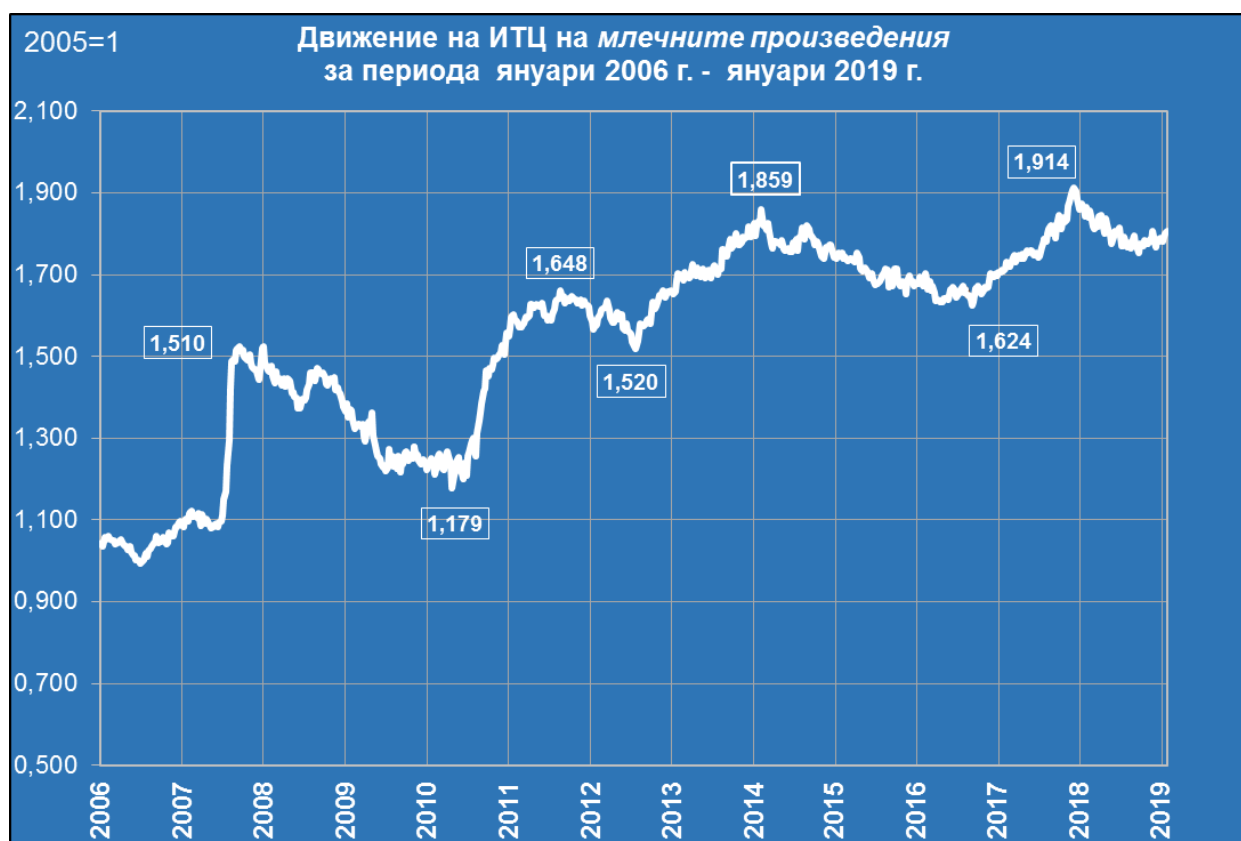
² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 3

През първата седмица януари кривата на този индекс се стабилизира на нивото от м. декември, а през следващия период до края на месеца кривата има възходящ тренд. Индексът през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1.807 пункта, като спрямо началото на януари е отбелязан ръст от 1%. Въпреки покачването на стойностите, те остават значително под нивото от същия период на предходната година.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на миналата година и в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив възходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017 година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м. ноември'17 стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

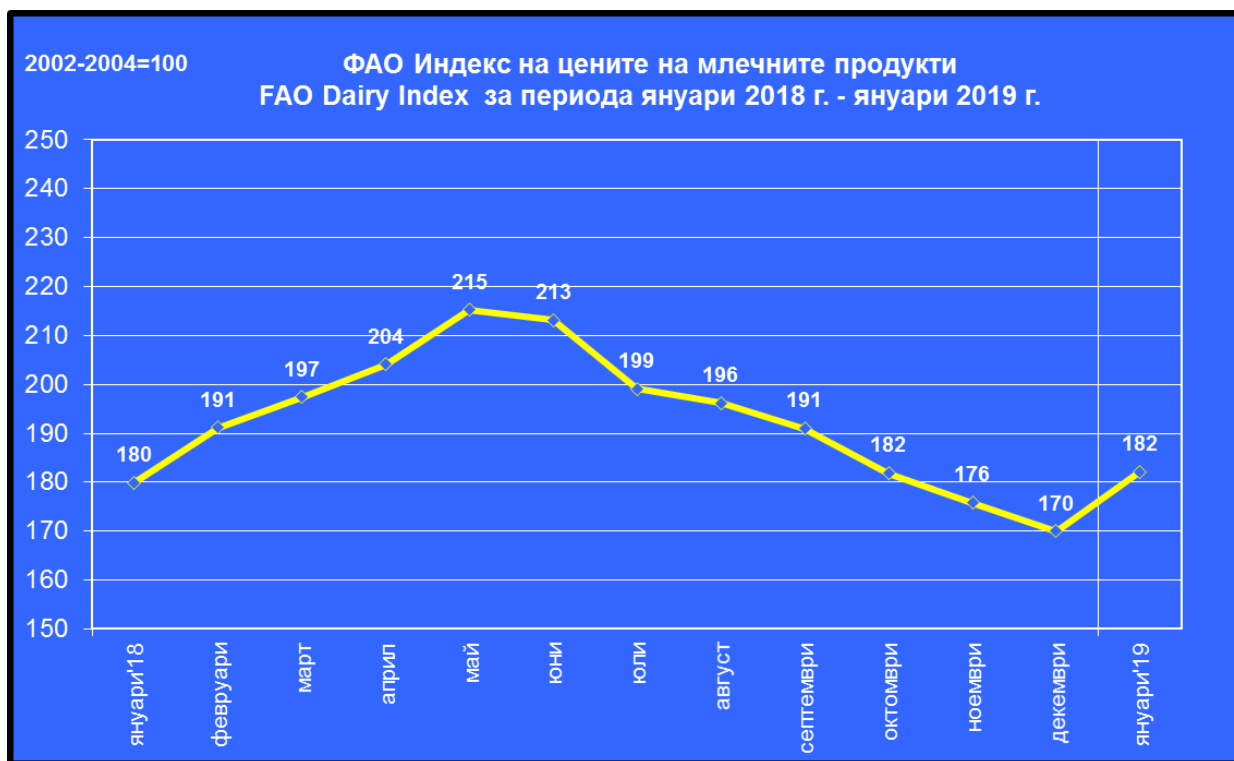
ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁴

През януари индексът достига до 182.1 пункта и е с 12.2 пункта (7.2%) по-висок от декември 2018 година. Всички млечни продукти, влизащи в състава на този индекс регистрират през януари по-високи цени, като котировките на обезмасленото мляко на прах се увеличават с 16.5% в сравнение с предходния месец. Това рязко нарастване се дължи на намаления износ от Европа в резултат на силното вътрешно търсене, както и от очакванията за намаляване на износа от Океания през следващите месеци. Независимо от това покачване на цените, индексът е само малко над нивото си от същия месец на миналата година. (фиг.5)

³ FFPI – FAO Food Price Index

⁴ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

Фиг. 5

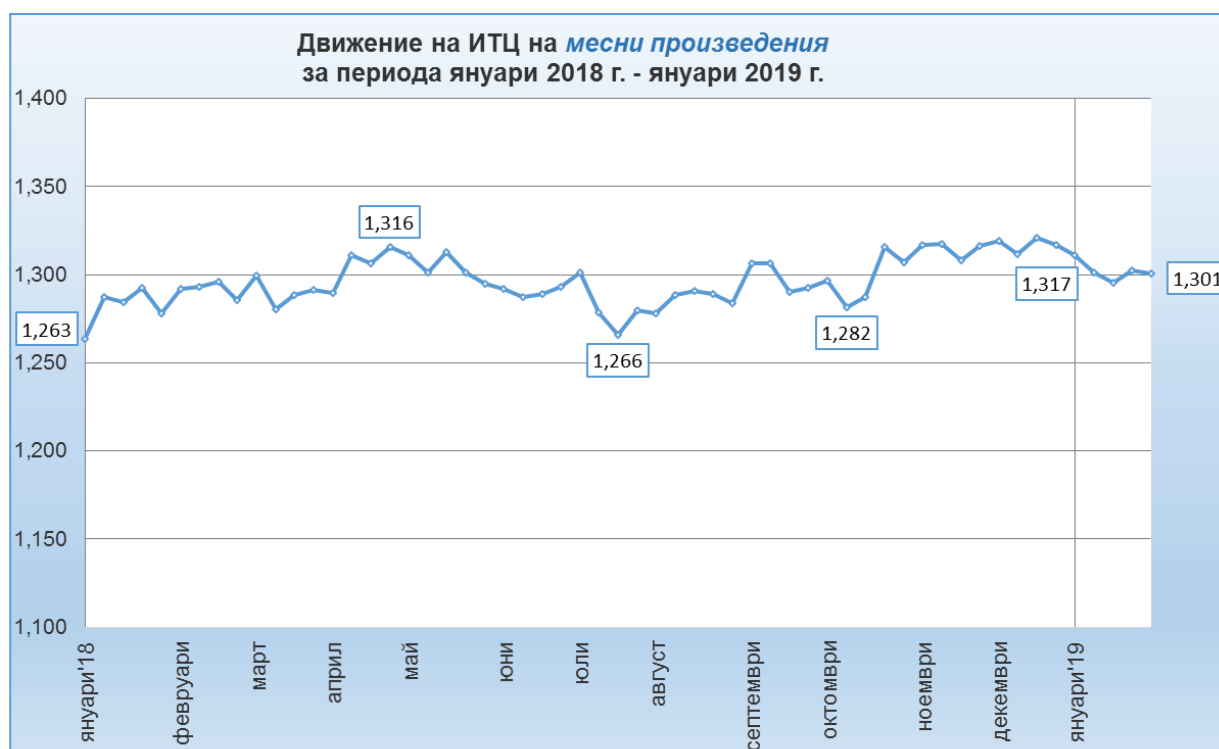

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. януари спрямо предходния месец са преобладаващо низходящи. Поевтиняване на месечна база от 5% има при каймата, с 1-3% е намалението на цените на месните произведения, пилешките разфасовки и свинското месо. Лек ръст на цената спрямо предходния месец има при кренвиршите. При цените на рибата се наблюдава поскъпване на месечна база при всички риби, които наблюдава комисията, като повишението на стойностите е в диапазона 1-4%. (табл.1, фиг.11,36-43)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7,8)

Индексът на месото и месните произведения от началото на тази година има лек низходящ тренд. От средата на януари кривата се стабилизира и стъпва на ниво от около 1.301. Спрямо същия период на предходната година стойностите са на малко по-високо ниво.

Фиг. 7

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

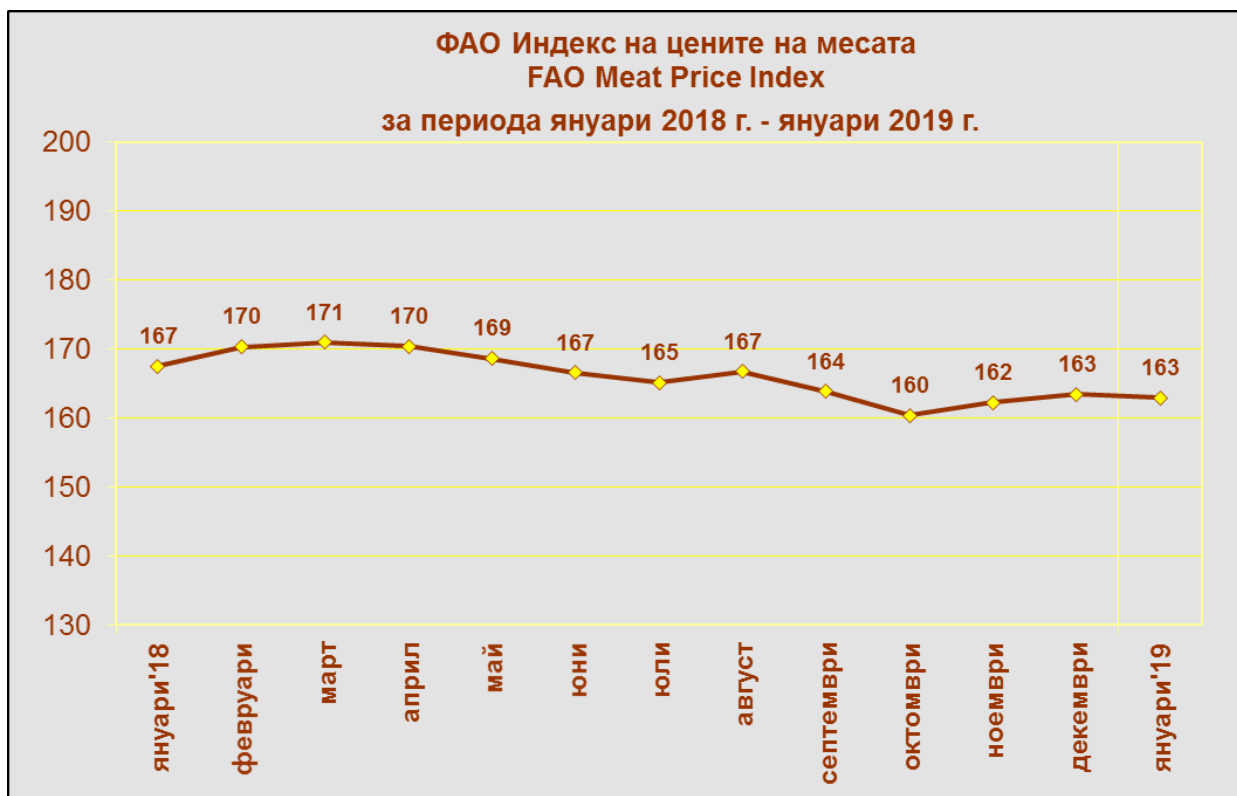

Фиг. 8

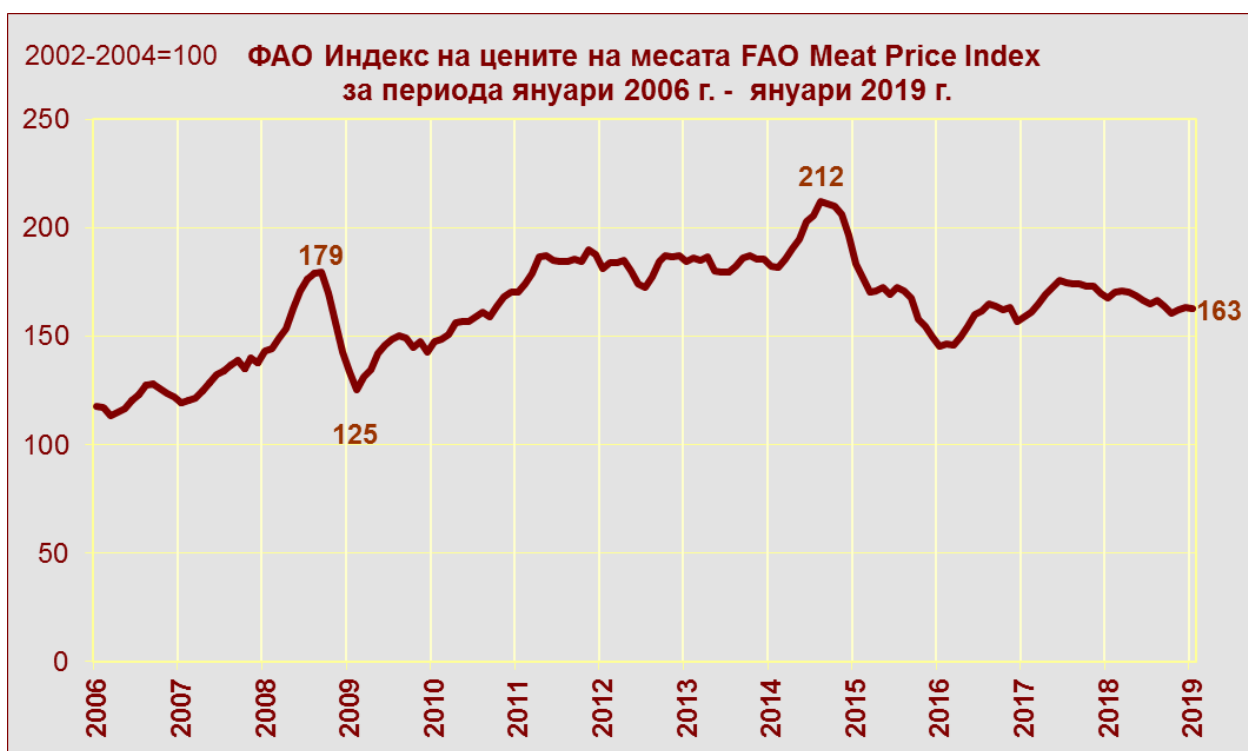
Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

През м. януари средната стойност на индекса е 162,9 пункта, като остава на нивото от предходния месец. Като цяло световните цени на говеждото, свинското и птичето месо остават стабилни. Цените на агнешкото месо намаляват с 8.4% в сравнение с предходния месец поради големите обеми на износ от Океания (Австралия, Нова Зеландия, Нова Гвинея, Малайския архипелаг и др.).

⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

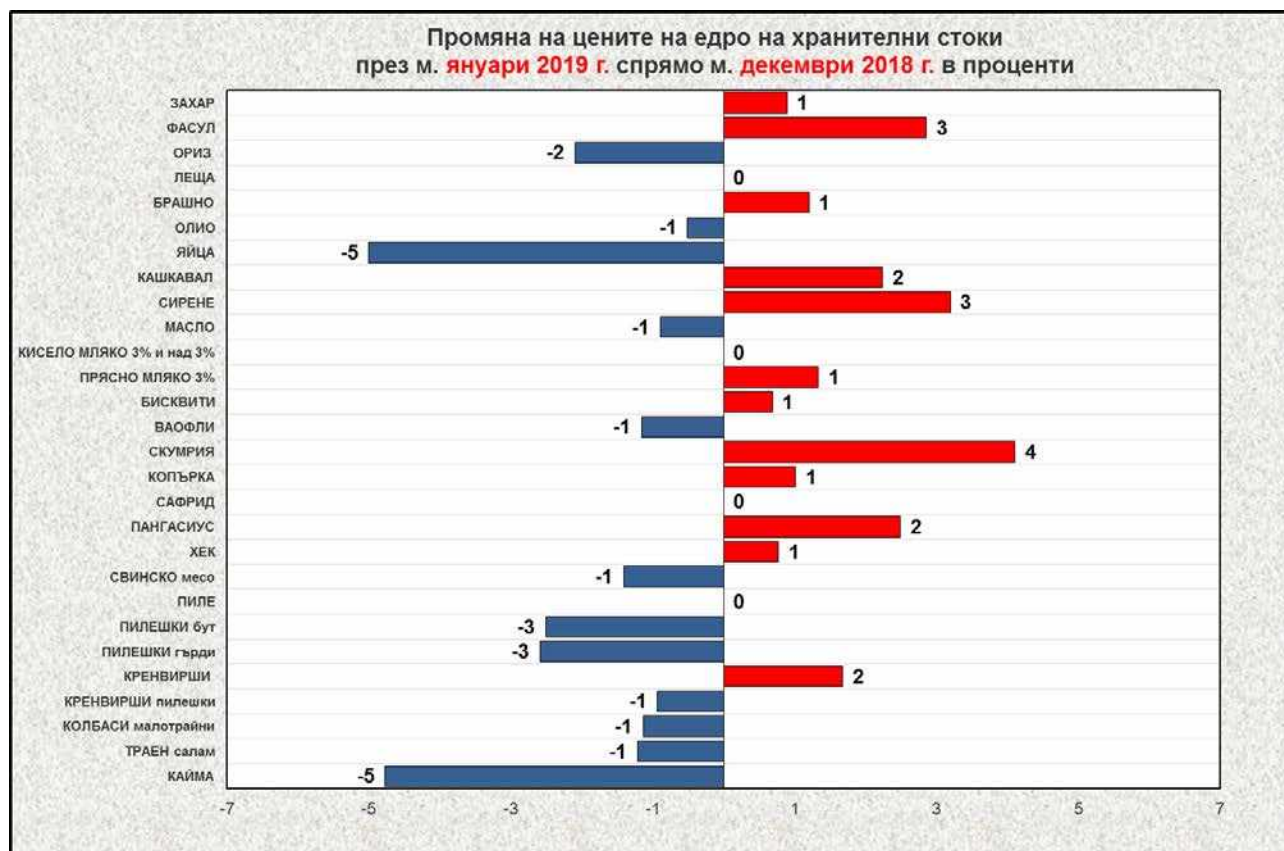
Фиг.9

Фиг.10

Таблица 1

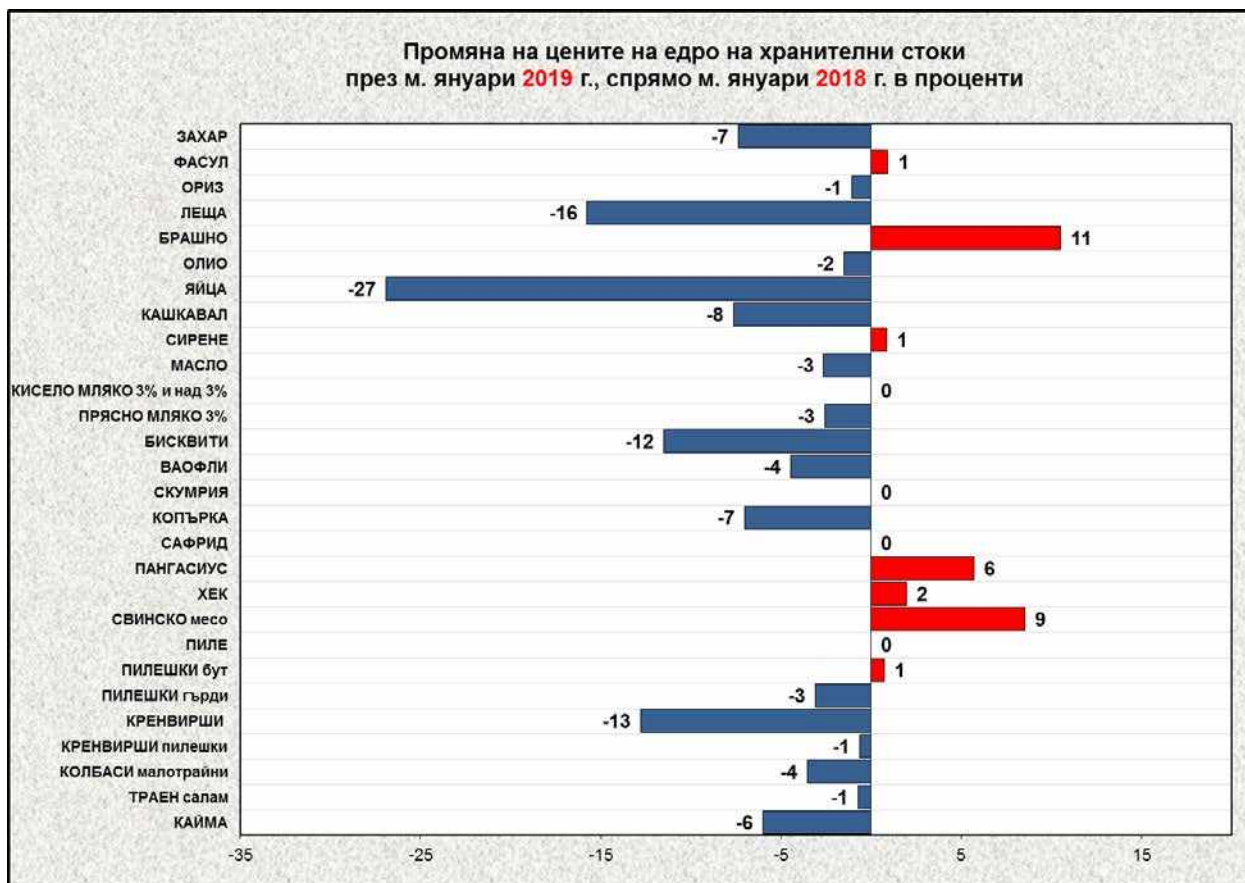
СТОКА	декември'18	януари'19	промяна в %	промяна в лв.	януари'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,12	1,13	0,9	0,01	1,22	-7,4	-0,09
ФАСУЛ	3,15	3,24	2,9	0,09	3,21	0,9	0,03
ОРИЗ	1,91	1,87	-2,1	-0,04	1,89	-1,1	-0,02
ЛЕЩА	2,46	2,46	0,0	0,00	2,92	-15,8	-0,46
БРАШНО	0,83	0,84	1,2	0,01	0,76	10,5	0,08
ОЛИО	1,96	1,95	-0,5	-0,01	1,98	-1,5	-0,03
ЯЙЦА	0,20	0,19	-5,0	-0,01	0,26	-26,9	-0,07
КАШКАВАЛ	9,81	10,03	2,2	0,22	10,86	-7,6	-0,83
СИРЕНЕ	5,63	5,81	3,2	0,18	5,76	0,9	0,05
МАСЛО	2,24	2,22	-0,9	-0,02	2,28	-2,6	-0,06
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,82	0,82	0,0	0,00	0,82	0,0	0,00
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,50	1,52	1,3	0,02	1,56	-2,6	-0,04
БИСКВИТИ	1,45	1,46	0,7	0,01	1,65	-11,5	-0,19
ВАОФЛИ	2,60	2,57	-1,2	-0,03	2,69	-4,5	-0,12
СКУМРИЯ	3,65	3,80	4,1	0,15	3,80	0,0	0,00
КОПЪРКА	1,97	1,99	1,0	0,02	2,14	-7,0	-0,15
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,61	3,70	2,5	0,09	3,50	5,7	0,20
ХЕК	5,14	5,18	0,8	0,04	5,08	2,0	0,10
СВИНСКО месо	7,10	7,00	-1,4	-0,10	6,45	8,5	0,55
ПИЛЕ	3,77	3,77	0,0	0,00	3,77	0,0	0,00
ПИЛЕШКИ бут	2,79	2,72	-2,5	-0,07	2,70	0,7	0,02
ПИЛЕШКИ гърди	7,35	7,16	-2,6	-0,19	7,39	-3,1	-0,23
КРЕНВИРШИ	4,16	4,23	1,7	0,07	4,85	-12,8	-0,62
КРЕНВИРШИ пилешки	3,22	3,19	-0,9	-0,03	3,21	-0,6	-0,02
КОЛБАСИ малотрайни	4,42	4,37	-1,1	-0,05	4,53	-3,5	-0,16
ТРАЕН салам	8,24	8,14	-1,2	-0,10	8,20	-0,7	-0,06
КАЙМА	4,61	4,39	-4,8	-0,22	4,67	-6,0	-0,28

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на по-голяма част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд. (табл. 1, фиг. 12)

Най-силен спад на годишна база има при цената на яйцата (27%). Поевтиняване спрямо миналата година с 11% има при лещата и със 7% при захарта. Цените на олиото и ориза се понижават на годишна база с 1-2%. През м. януари тази година се наблюдава ръст на годишна база от 11% при цената на брашното. Цените на част от млечните произведения поевтиняват спрямо същия месец на предходната година с 3-8%, а цените на кравето сирене и киселото мляко остават на нивата от предходната година. Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. януари тази година спрямо същия месец на предходната година са преобладаващо низходящи, като ценовите колебания са в диапазон 3-13%. Поскъпване на годишна база с 9% е отчетено при свинското месо. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват разнопосочни тенденции, като поскъпването с около 2-6% е при пангасиуса и хека. Поевтиняване е отчетено при копърката – 7%, а скумрията и сафрида запазват стойностите си от миналата година. При цените на захарните изделия се наблюдава поевтиняване на годишна база на вафлите от 4%, а бисквитите поевтиняват с 12%. (фиг. 12)

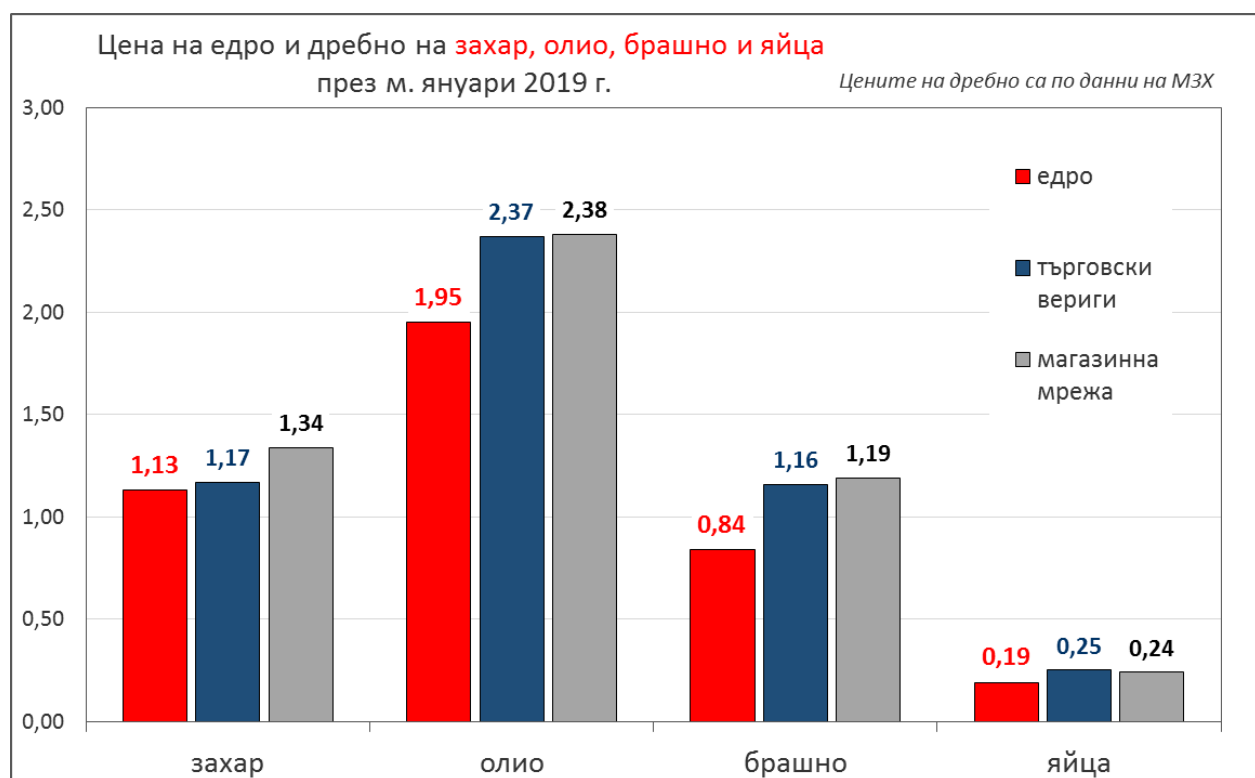
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. януари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 4 – 38%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а най-малка съответно при захарта.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 42% е при брашното, а при захарта тя е 19%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,13	1,17	4	0,04	1,34	19	0,21
олио	1,95	2,37	22	0,42	2,38	22	0,43
брашно	0,84	1,16	38	0,32	1,19	42	0,35
яйца	0,19	0,25	32	0,06	0,24	26	0,05

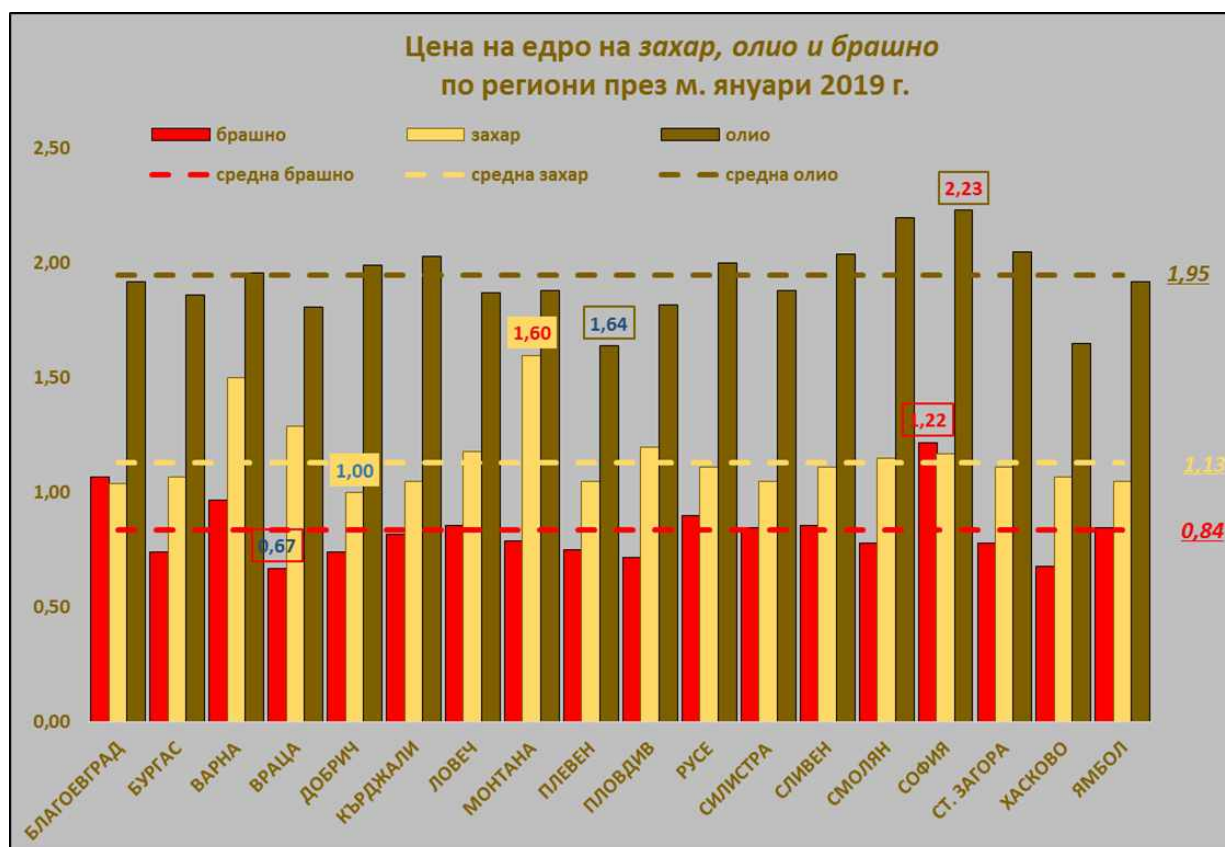

Фиг. 13

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по **региони** показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15 - 40\%$.

При средна цена за страната през м. януари на брашното 0.84 лв./кг, средната цена на тържищата в област София е 1.22 лв./кг, а в област Враца цената е 0.67 лв./кг.

Най-високи цени на едро на захарта през януари са отчетени в област Монтана 1,60 лв./кг, а най-ниски в област Добрич – 1,00 лв./кг, при средна цена на едро за страната 1.13 лв./кг. Най-скъпо се е търгувало през месеца олиото на тържищата в област София - 2.23 лв./л, най-евтино е било то в област Плевен – 1.64 лв./л, а средната за страната цена на олиото през януари е 1,95 лв./л. (фиг.14)

Фиг. 14

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. януари 2014/2019 г.

януари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,66	4,33	1,94	0,86	2,15	0,18	10,92	5,77	1,30	4,37	6,99	4,06	5,00
2015	1,18	4,04	2,05	0,82	1,91	0,18	10,38	5,60	1,41	3,96	7,32	3,86	4,72
2016	1,36	2,93	1,93	0,82	2,19	0,19	9,85	5,44	1,29	3,88	7,00	3,74	4,70
2017	1,56	3,25	1,90	0,81	2,13	0,20	9,85	5,63	1,45	3,78	4,39	3,68	4,58
2018	1,22	3,21	1,89	0,76	1,98	0,26	10,86	5,76	2,28	3,80	6,45	3,77	4,67
2019	1,13	3,24	1,87	0,84	1,95	0,19	10,03	5,81	2,22	3,80	7,00	3,77	4,39

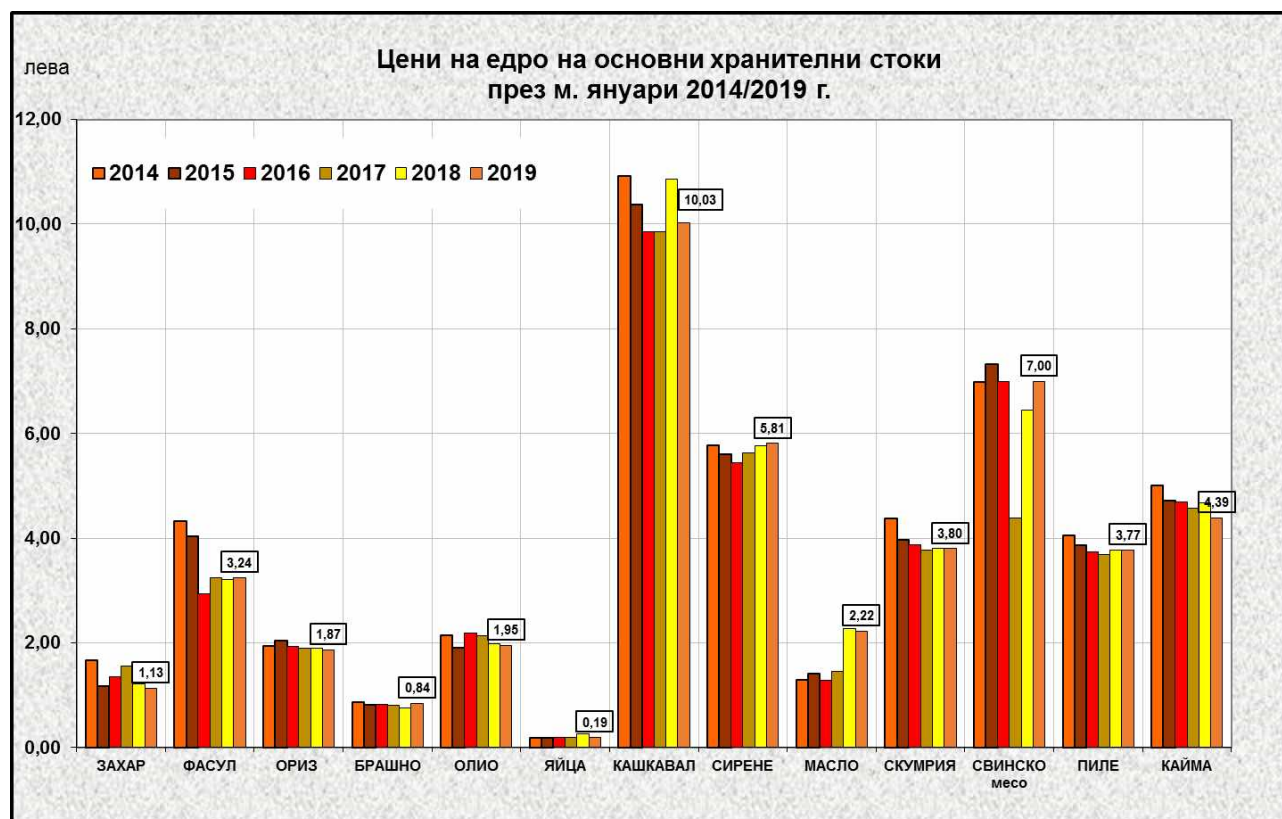
Анализът на цените на хранителните стоки през м. януари 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно и олио) са около нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

Цената на яйцата през тази година се доближава до нивата от същия месец на предходните години, като остава под нивото от 2018 г.

При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2016 – 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г., но пада под нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е близка до м. януари през 2014 и 2016 г.

Цената на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.15)

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг.17

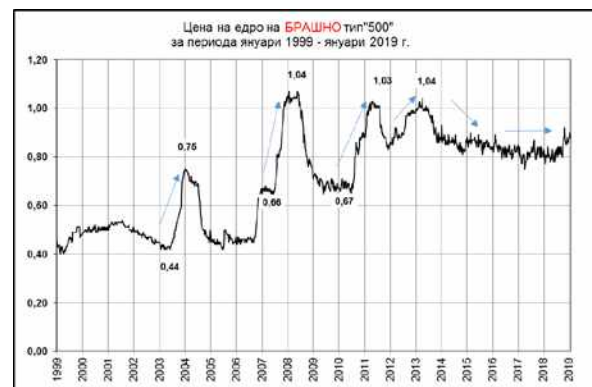
Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг.20

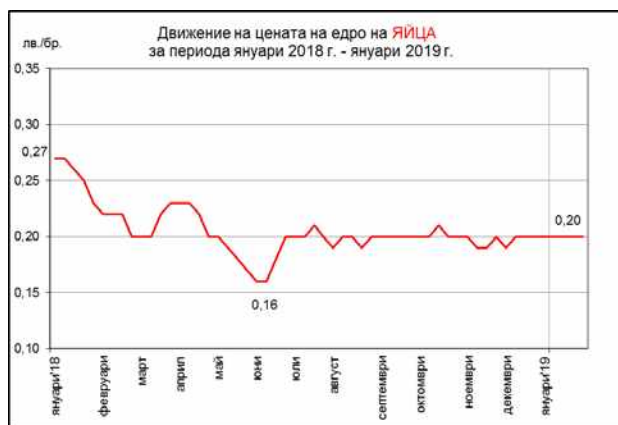
Фиг. 21

Фиг. 22

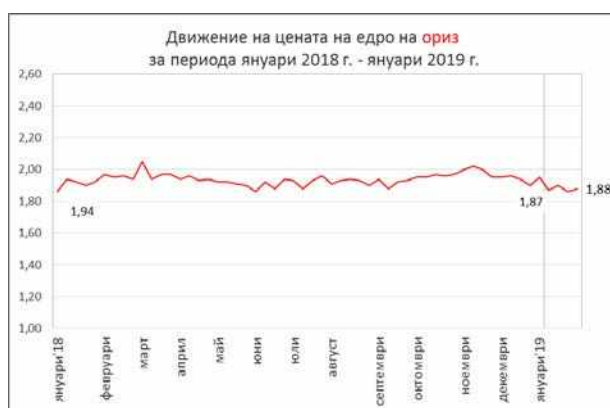
Фиг. 23

Фиг. 24

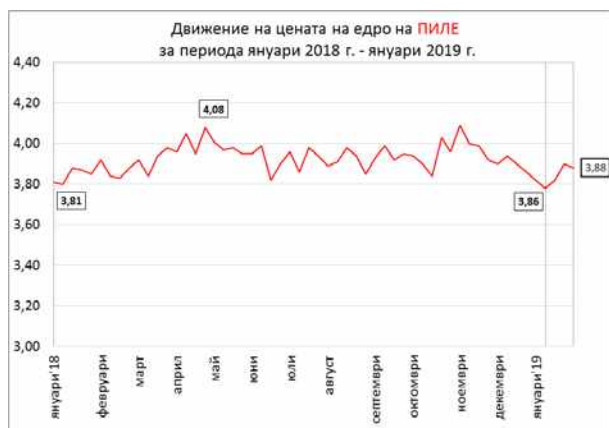
Фиг. 25

Фиг. 26

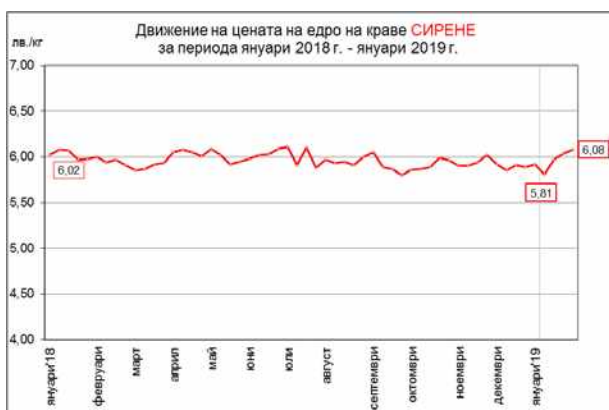
Фиг. 27

Фиг. 28

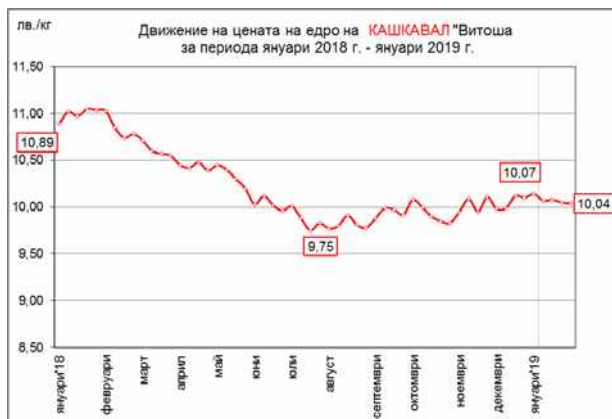
Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 358

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

Фиг. 43

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодове и голяма част от зеленчуците през м. януари показват, че предлаганите количества българската продукция значително намаляват и се увеличава делът на продукцията от внос. (фиг. 44)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 81% към 19%. През м. януари 23% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а количествата вносни краставици са 77%. По-голям е относителният дял на пазара и на българските картофи, който е 72%. Количествата вносни ябълки надвишават предлаганите количества български ябълки, като съотношението е 55%:45% (фиг. 44)

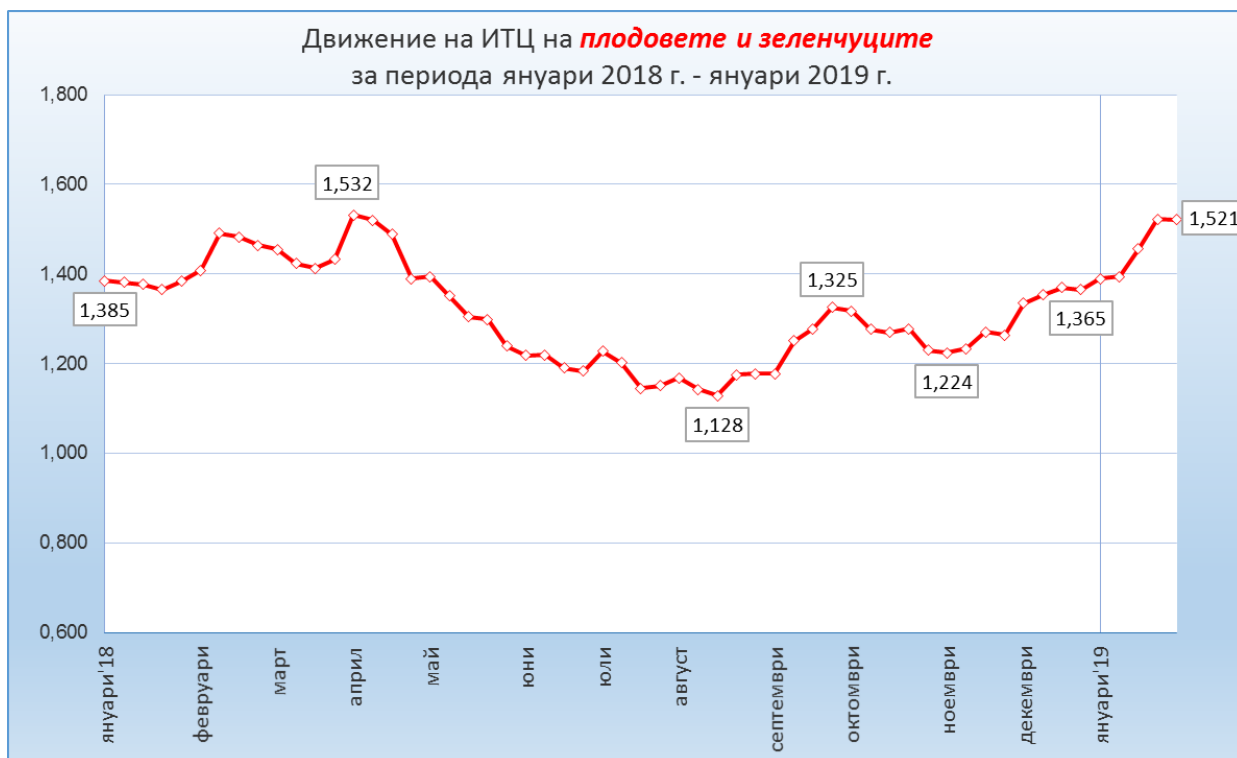

Фиг. 44

Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.45,46)

В началото на тази година индексът на плодовете и зеленчуците стартира от ниво 1.365 пункта. Следва бързо покачване на стойностите в края на месеца индексът е 1.521 пункта, като повишението е 11%. В този период се наблюдаваше рязко поскъпване на повечето зеленчуци. Спрямо същия период на миналата година нивото е значително по-високо ниво. (фиг.45)

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Фиг. 45

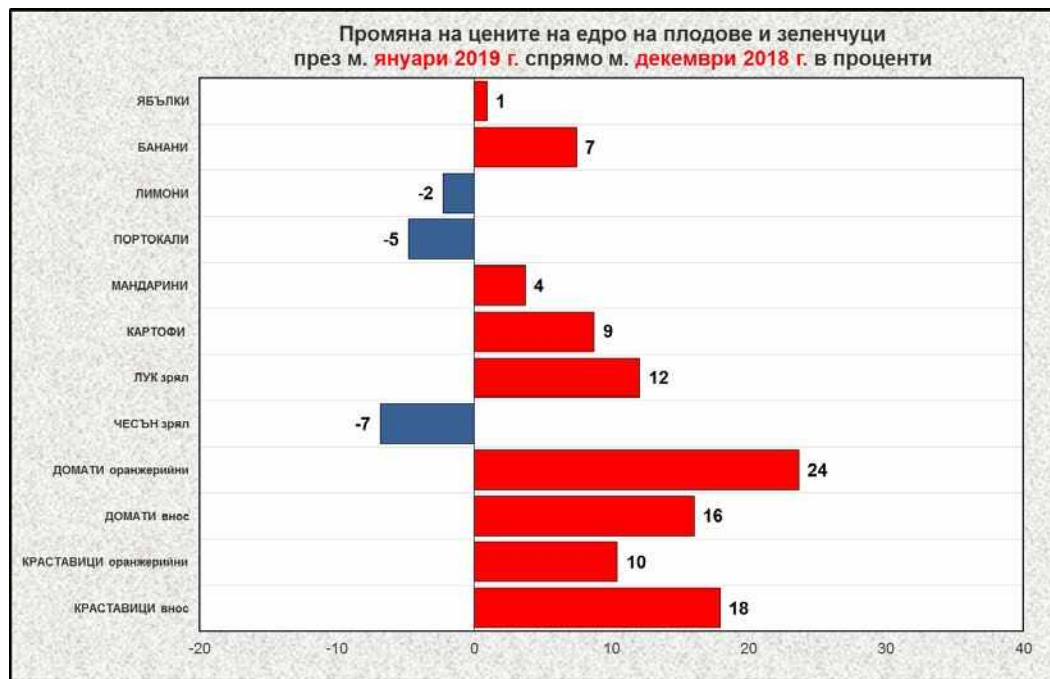
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 и 2015 г., а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 46)

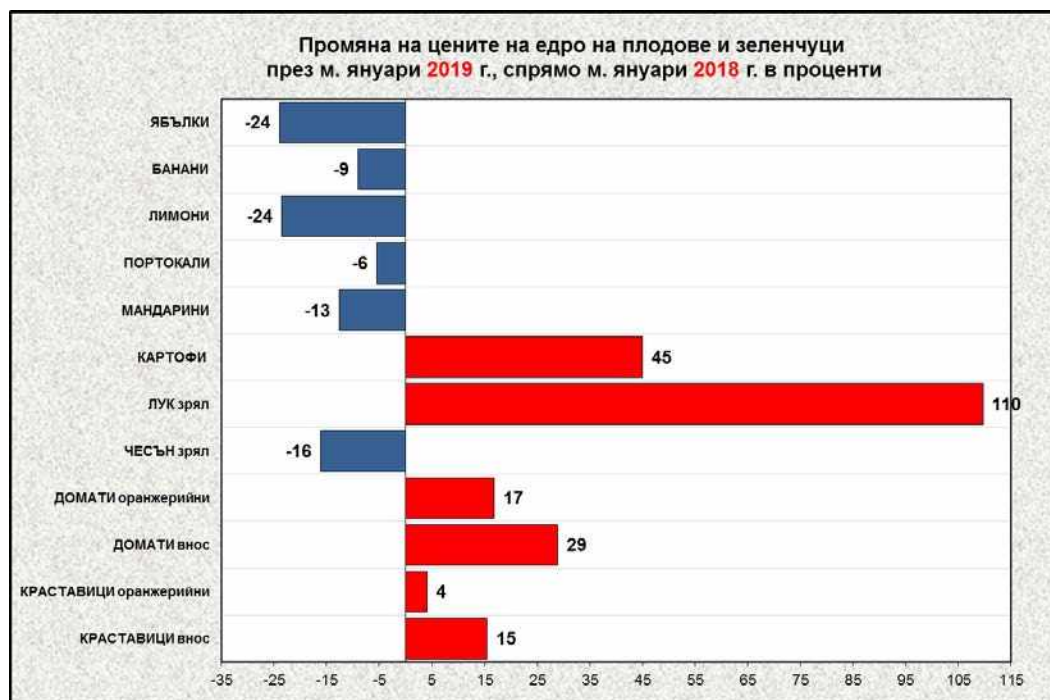
Фиг. 46

Таблица 4

СТОКА	декември '18	януари '19	промяна в %	промяна в лв.	януари '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,04	1,05	1	0,01	1,38	-24	-0,33
БАНАНИ	1,87	2,01	7	0,14	2,21	-9	-0,20
ЛИМОНИ	1,76	1,72	-2	-0,04	2,25	-24	-0,53
ПОРТОКАЛИ	1,26	1,20	-5	-0,06	1,27	-6	-0,07
МАНДАРИНИ	1,34	1,39	4	0,05	1,59	-13	-0,20
КАРТОФИ	0,80	0,87	9	0,07	0,60	45	0,27
ЛУК зрял	1,16	1,30	12	0,14	0,62	110	0,68
ЧЕСЪН зрял	3,67	3,42	-7	-0,25	4,08	-16	-0,66
ДОМАТИ оранжерийни	2,24	2,77	24	0,53	2,37	17	0,40
ДОМАТИ внос	1,81	2,10	16	0,29	1,63	29	0,47
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,49	2,75	10	0,26	2,64	4	0,11
КРАСТАВИЦИ внос	1,84	2,17	18	0,33	1,88	15	0,29
ЗЕЛЕ	0,68	0,86	26	0,18	0,57	51	0,29
МОРКОВИ	0,73	1,03	41	0,30	0,74	39	0,29

Фиг. 47

Фиг. 48

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари спрямо м. декември се наблюдава превес на възходящите тенденции на цените на повечето плодове и зеленчуци. (табл. 4 и фиг.47)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 24%, а доматиите от внос съответно от 16%. Краставиците поскъпват на месечна база с 10-18%, зрелият лук и картофите поскъпват с 9-12%. Поевтиняване на месечна база има при зрелия чесън (7%). (фиг. 52-59)

При цените на някои плодове се наблюдава също поскъпване на месечна база с 1-7% при ябълките и бананите, а лимоните и портокалите поевтиняват с 2-5%. (фиг.55-59)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (110%), картофите (45%) и при доматиите (17-29%). Краставиците поскъпват с 4-15%. Поевтиняване на годишна база има при зрелия чесън (16%)

При почти всички плодове, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база, като най-голямо то е при лимоните и ябълките – 24%. Намалението на цените на годишна база при бананите, портокалите и мандарините е 9-13%. (табл.4 и фиг.48)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. януари 2014/2019г.

януари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ
година															
2014	2,16	1,97	2,90	2,48	0,78	0,40	0,84	0,78	2,88	0,68	1,03	2,00	0,99	1,31	1,68
2015	2,16	2,09	2,26	1,82	0,51	0,84	0,81	0,55	3,01	0,72	0,99	2,05	1,08	1,36	1,64
2016	2,38	2,08	2,33	1,76	0,63	0,81	0,80	0,86	4,43	0,62	1,03	2,18	0,98	1,17	1,96
2017	2,28	1,97	3,34	2,78	0,71	0,58	1,03	0,70	5,49	0,89	1,31	2,00	1,12	1,37	1,89
2018	2,37	1,63	2,64	1,88	0,60	0,57	0,74	0,62	4,08	0,63	1,38	2,21	1,27	1,59	2,25
2019	2,77	2,10	2,75	2,17	0,87	0,86	1,03	1,30	3,42	0,84	1,05	2,01	1,20	1,39	1,72

Фиг. 49

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 49)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

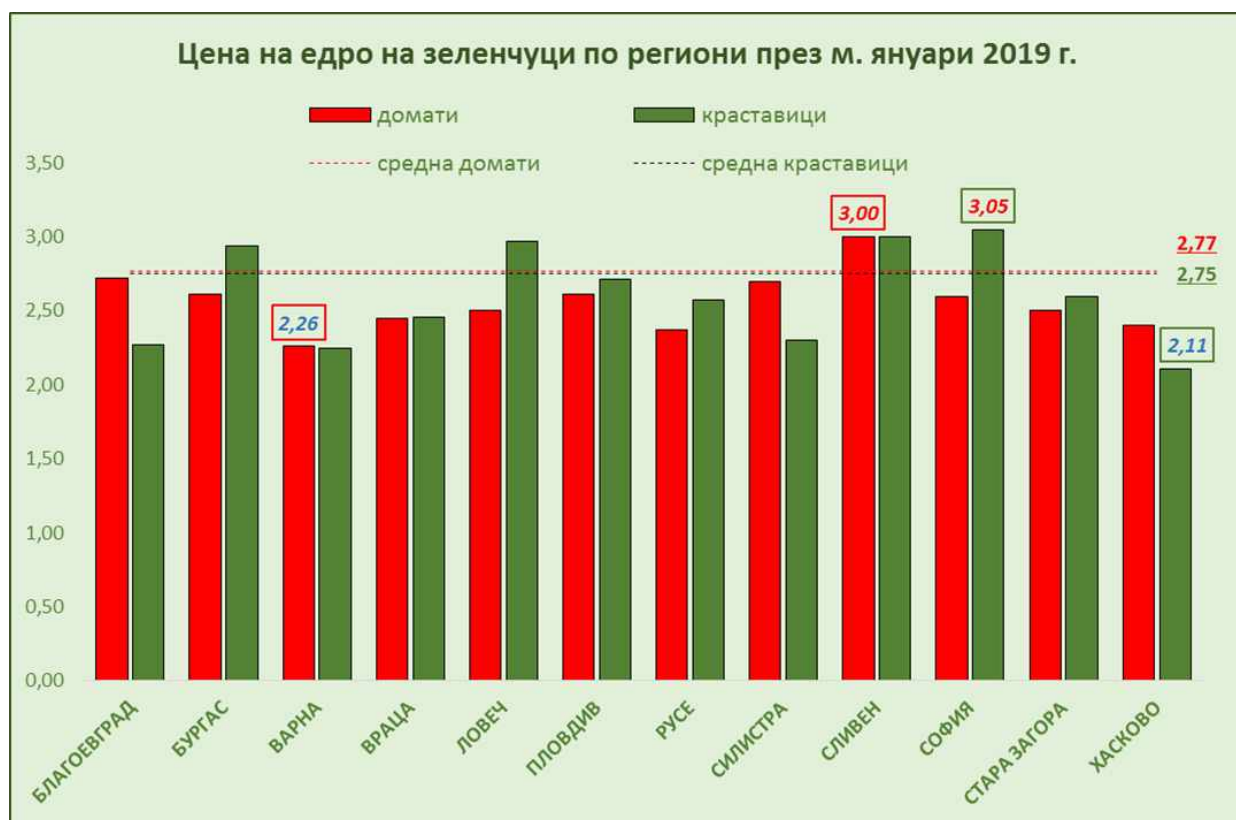
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. януари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на българските домати през м. януари 2019 г. са най-високи спрямо предходните години, цените на вносните домати се доближават до нивата от 2015 и 2016 г.

- Цените на краставиците през м. януари на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на 2017 г. и 2014 г. и са над нивата от 2015, 2016 и 2018 г.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, цените на морковите, зелето и зелената салата са около нивата от предходните години, а цената на зрелия чесън е по-ниска в сравнение с предходните три години.

- Цените на едро на ябълките, бананите и цитрусовите плодове през януари 2019 г. са по-ниски спрямо същия месец на периода 2017 – 2018 г. и се доближават до стойностите от 2014-2016 г.

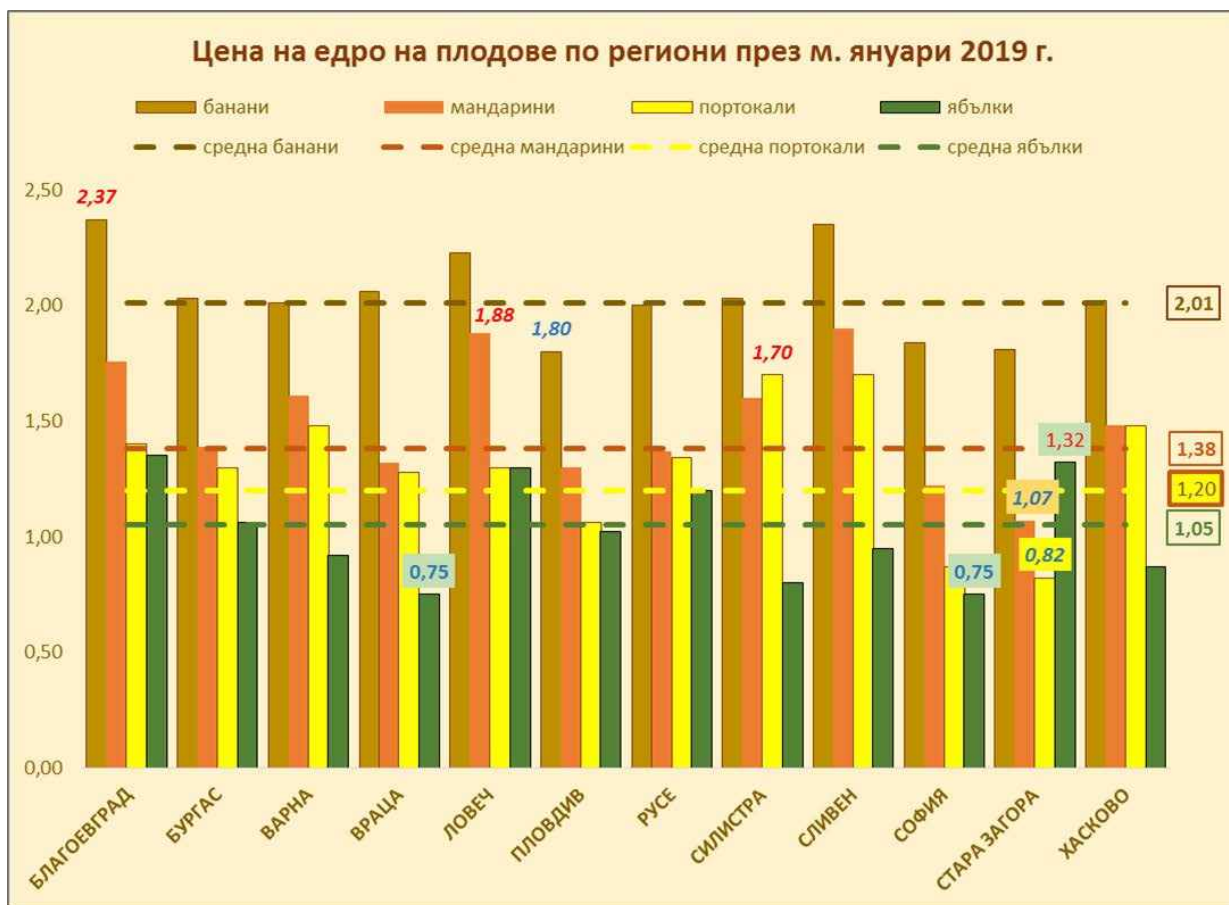

Фиг. 50

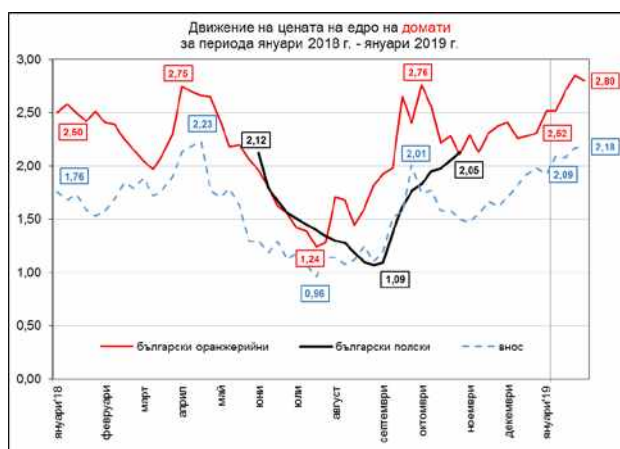
Анализът на цените на едро на плодовете и зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат на места до 100%. (фиг. 50,51)

При средна за страната цена на едро на домати 2,77 лв./кг, цената на тържищата в област Сливен е 3,00 лв./кг, а в област Варна тяхната цена през месеца е била 2,26 лв./кг. Най-висока цена на краставиците през м. януари е регистрирана в област София – 3,05 лв./кг, най-ниска е била в Хасково – 2,11 лв./кг, а средната цена за страната на краставиците през месеца е 2,75 лв./кг. (фиг. 50)

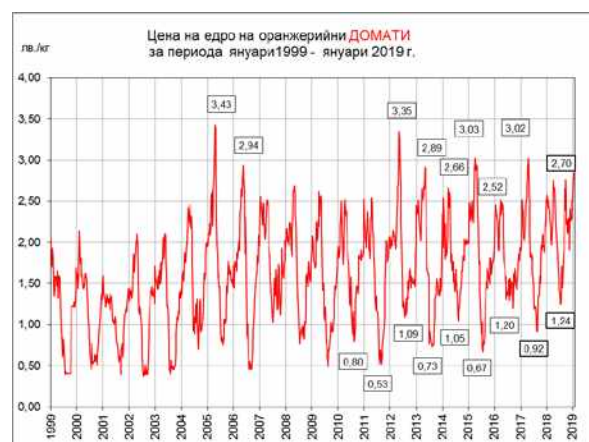
Средно месечната цена на ябълките за страната е 1.05 лв./кг. Максималните цени са регистрирани в област Стара Загора – 1,32 лв./кг, а минималните съответно във Враца – 0,75 лв./кг. Максималните цени на бананите са в Благоевград, на портокалите в Силистра и на мандарините в Ловеч, а най-ниските съответно са в Пловдив и Стара Загора. (фиг. 51)

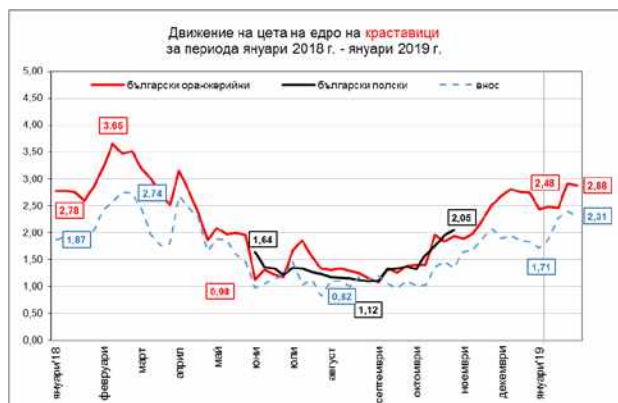
Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

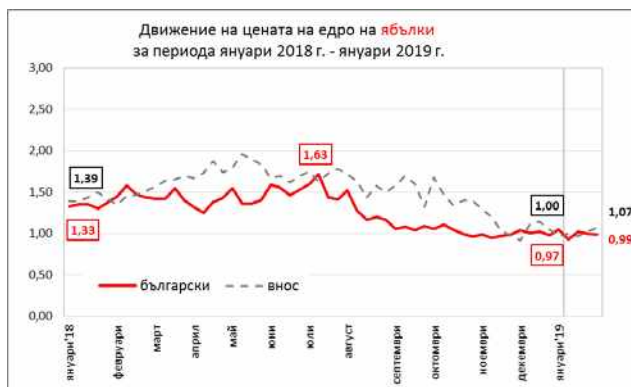
Фиг. 57

Фиг. 58

Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

Фиг. 62

Фиг. 63

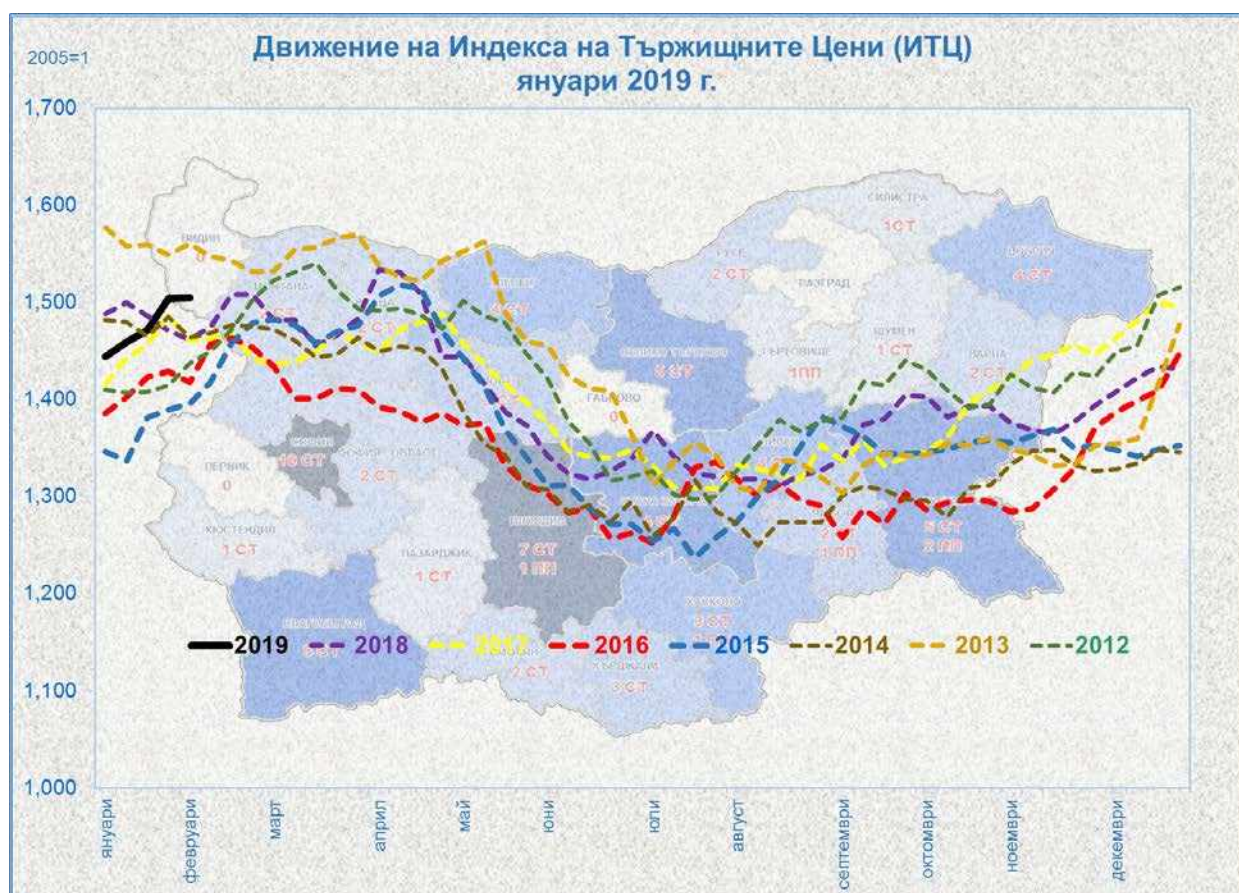
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд се запазва през целия месец.

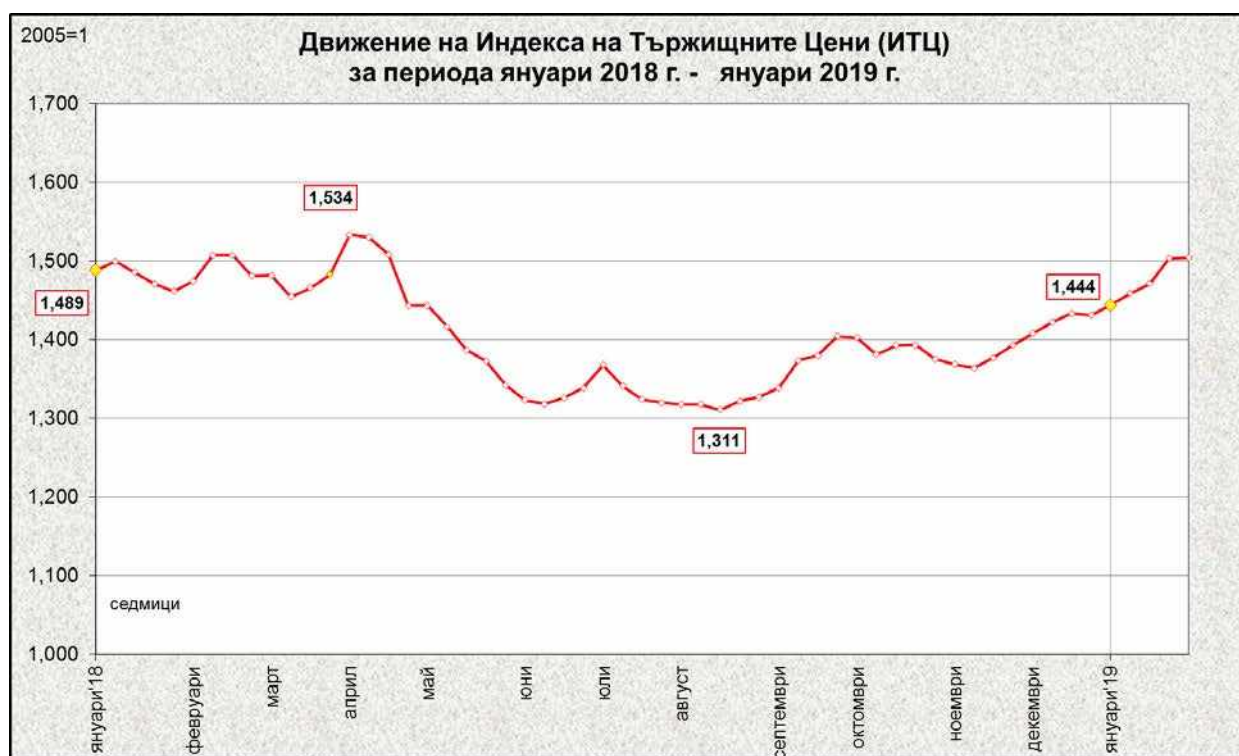
През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения. (фиг. 65)

През м. януари 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г., като стойностите през тази година са по-ниски само от 2013 г. (фиг. 64)

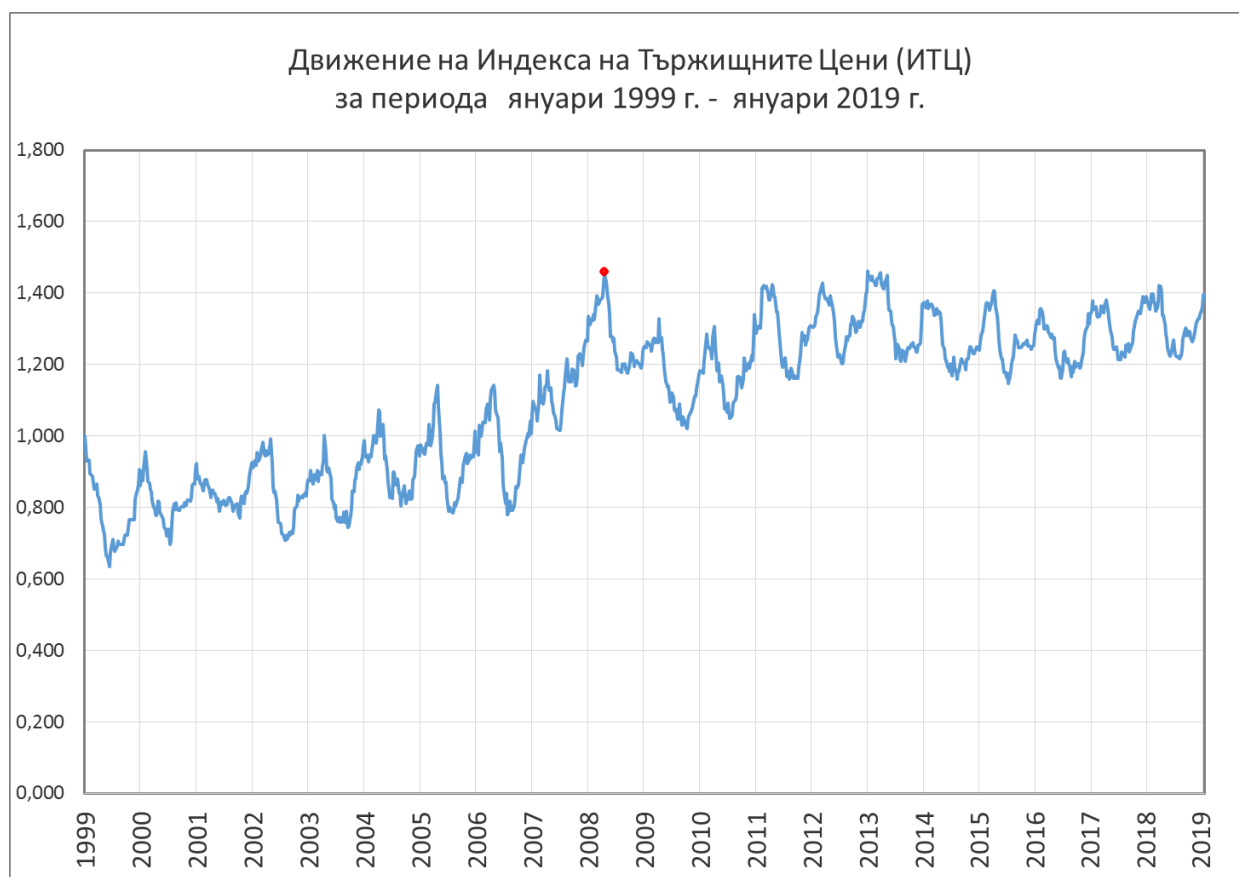
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – януари 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 66)

Фиг. 64

Фиг. 65

Фиг. 66

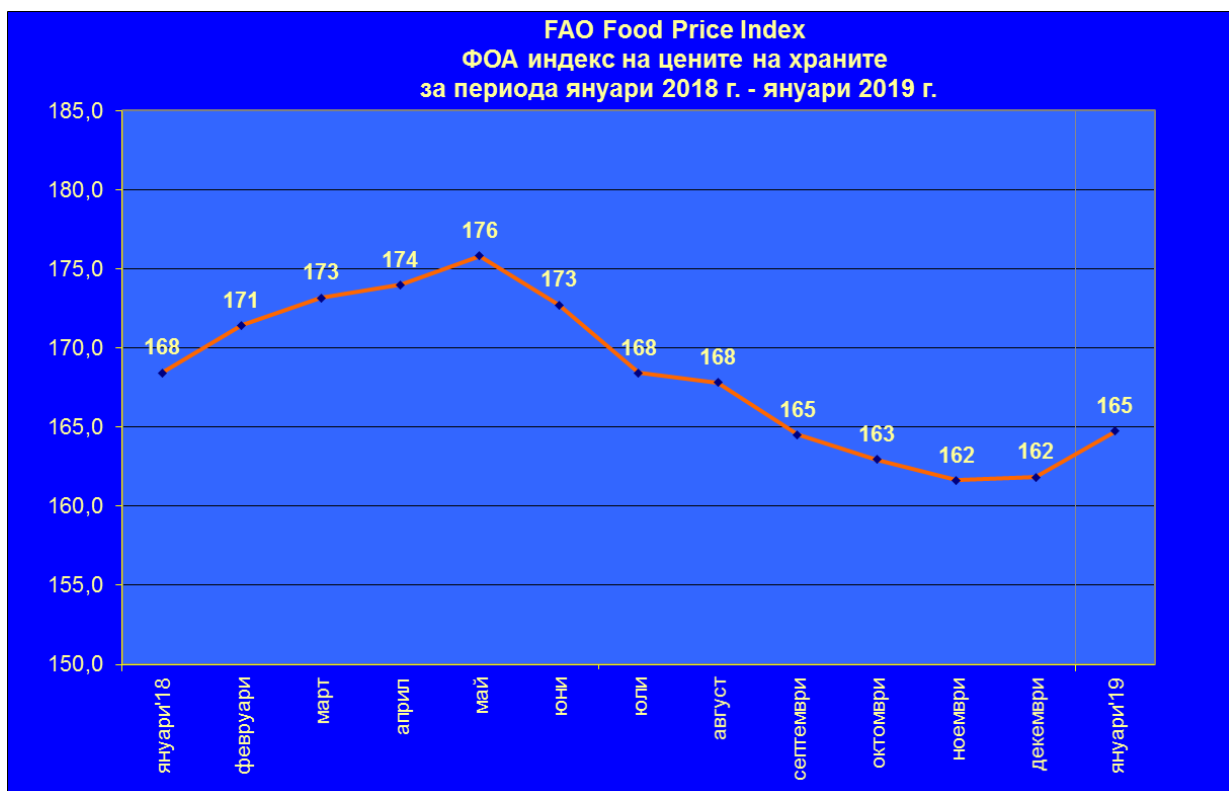
Международни цени

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси. (фиг.67-70)

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹)

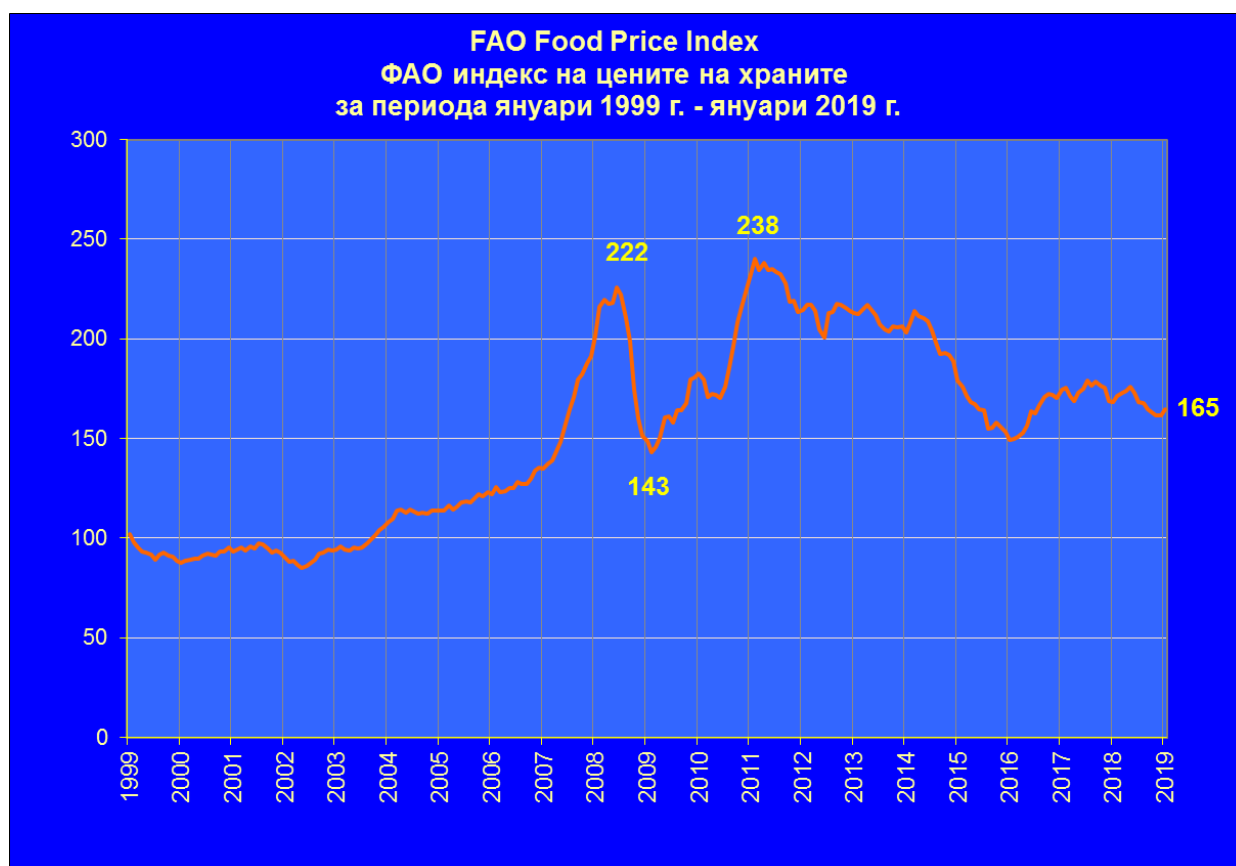
През януари 2019 г. средната стойност на индекса на храните на ФАО е 164,8 пункта, която е с почти 3 пункта (1,8%) по-висока от декември 2018 г., но с 3,7 пункта (2,2%) по-ниска от същия период на миналата година. Увеличението на стойността на индекса през януари, която беше относително стабилна през предходните три месеца, се дължи главно на рязкото покачване на цените на млечните продукти, както и на покачването на цените на растителните масла и захарта. (фиг.67)

Ретроспективният анализ на движението на ФАО индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.68)

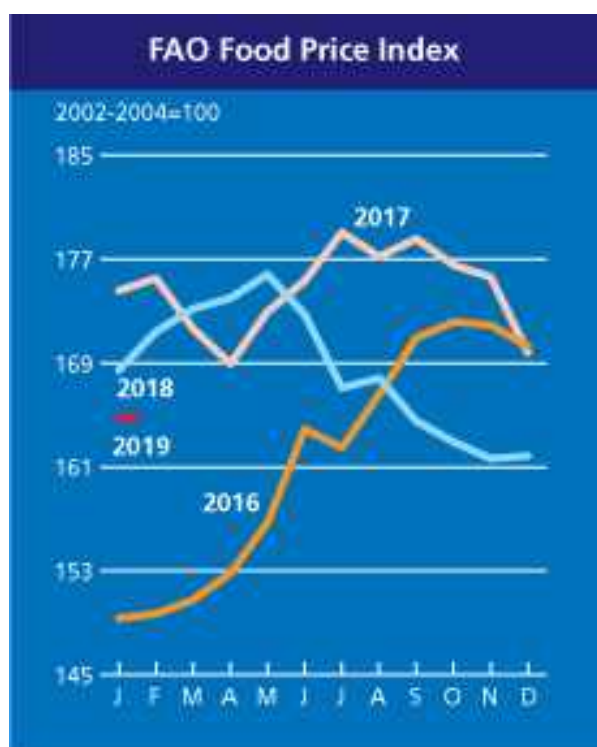

Фиг. 67

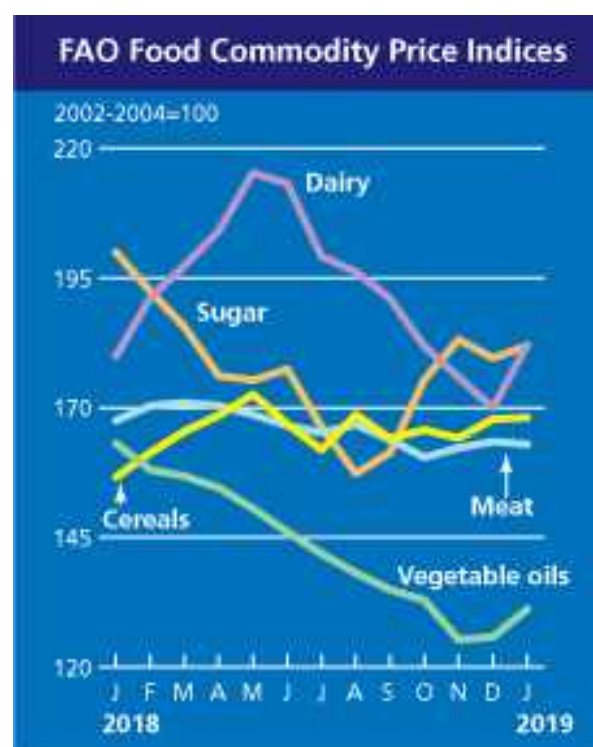
⁸ FFPI – FAO Food Price Index

Фиг. 68

Фиг. 69

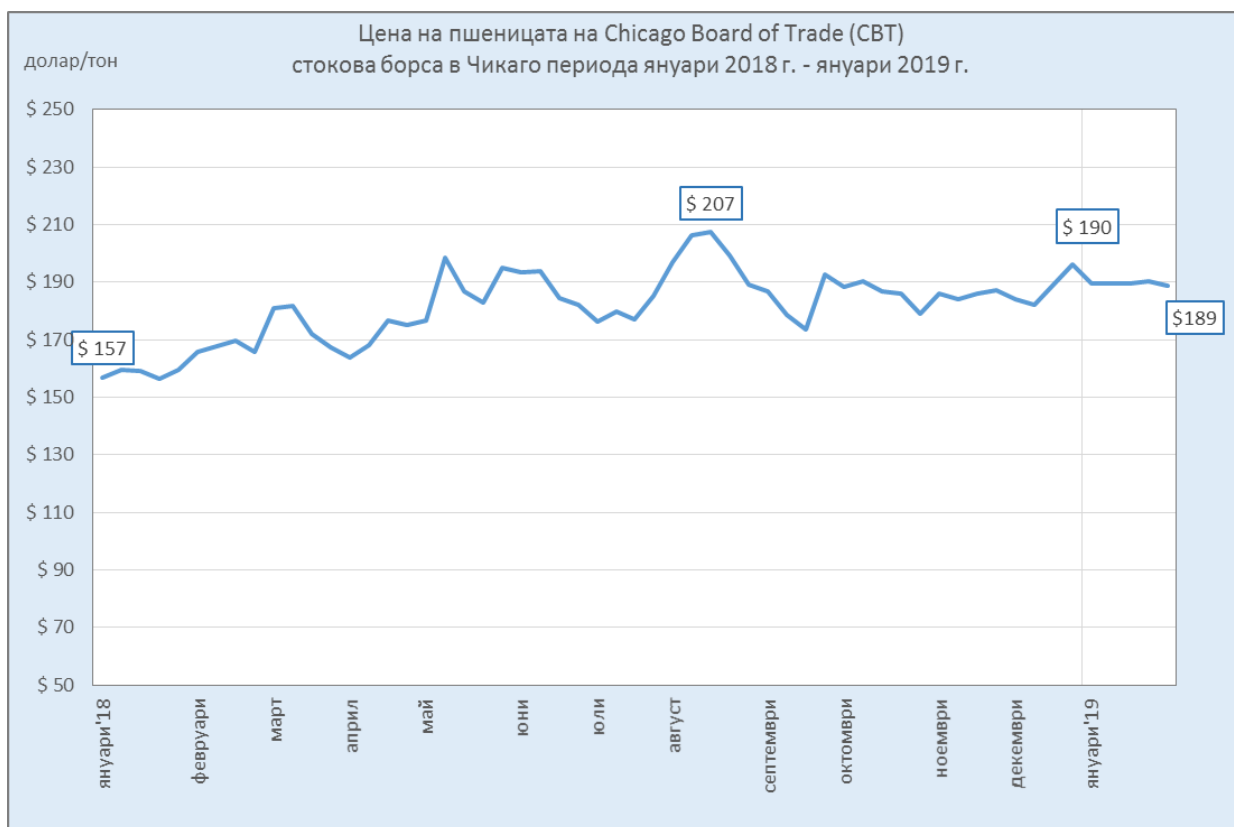
Фиг. 70

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари е 168.1 пункта, което е малко по-високо от декември и с почти 11.5 пункта (7.3%) по-високо в сравнение с януари 2018 година. Цените на основните зърнени храни, с изключение на ориза, остават като цяло високи на фона на намаляващото световно производство през 2018 г. През януари цените на зърното, което е по-силно изразено при царевичата, се покачиха поради неблагоприятните климатични условия в Южна Америка. Световните цени на ориза също се увеличават, главно поради силното търсене на японски сортове ориз и укрепването на тайландския бат. (фиг.71)

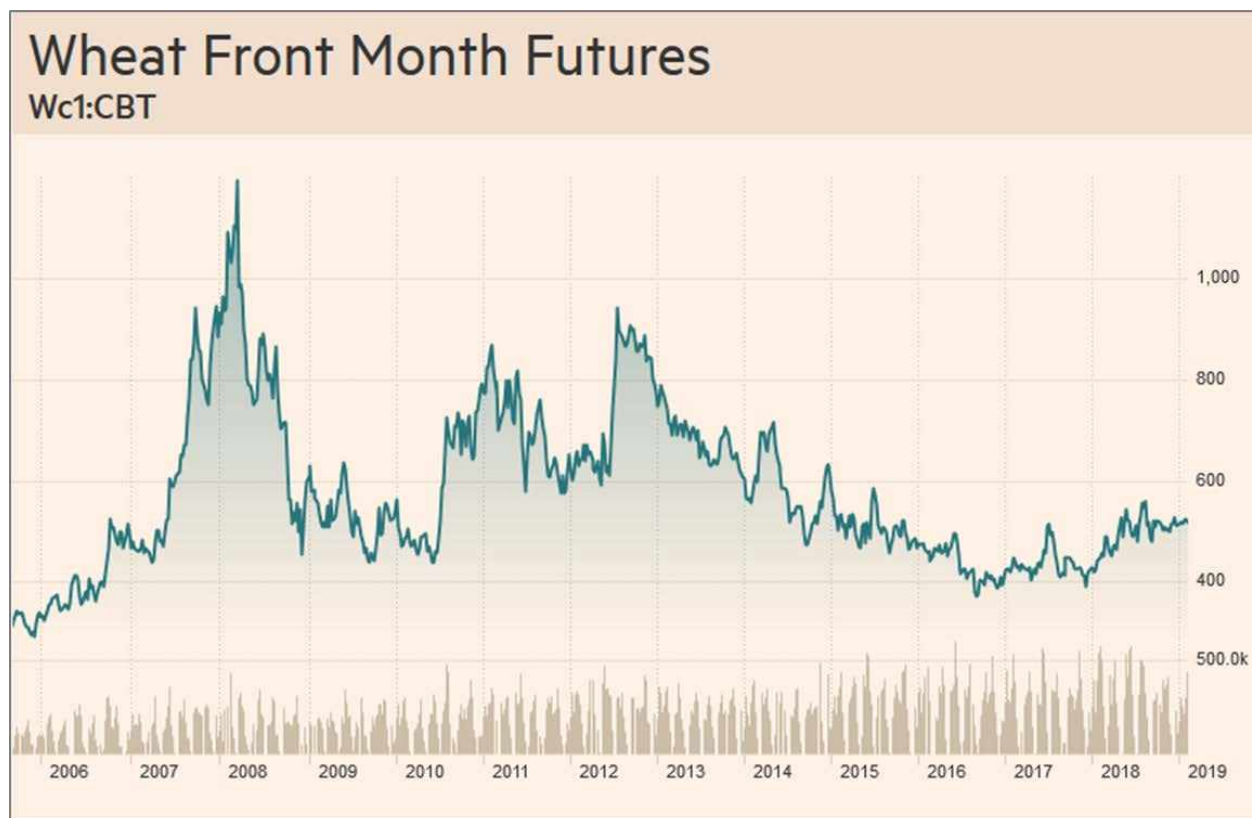
През м. януари цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго се стабилизира на ниво от 189 долара/тон, а цената на царевичата е 149 долара /тон. (фиг.71,73)

Наблюденията за последните години показват, че цената на пшеницата през м. август 2016 г. е на най-ниското ниво от 2007 г., а най-високите стойности за периода са регистрирани в през лятото на 2012 г. Пиковите си стойности цената на пшеницата достига в началото на 2008 г. (фиг.72)

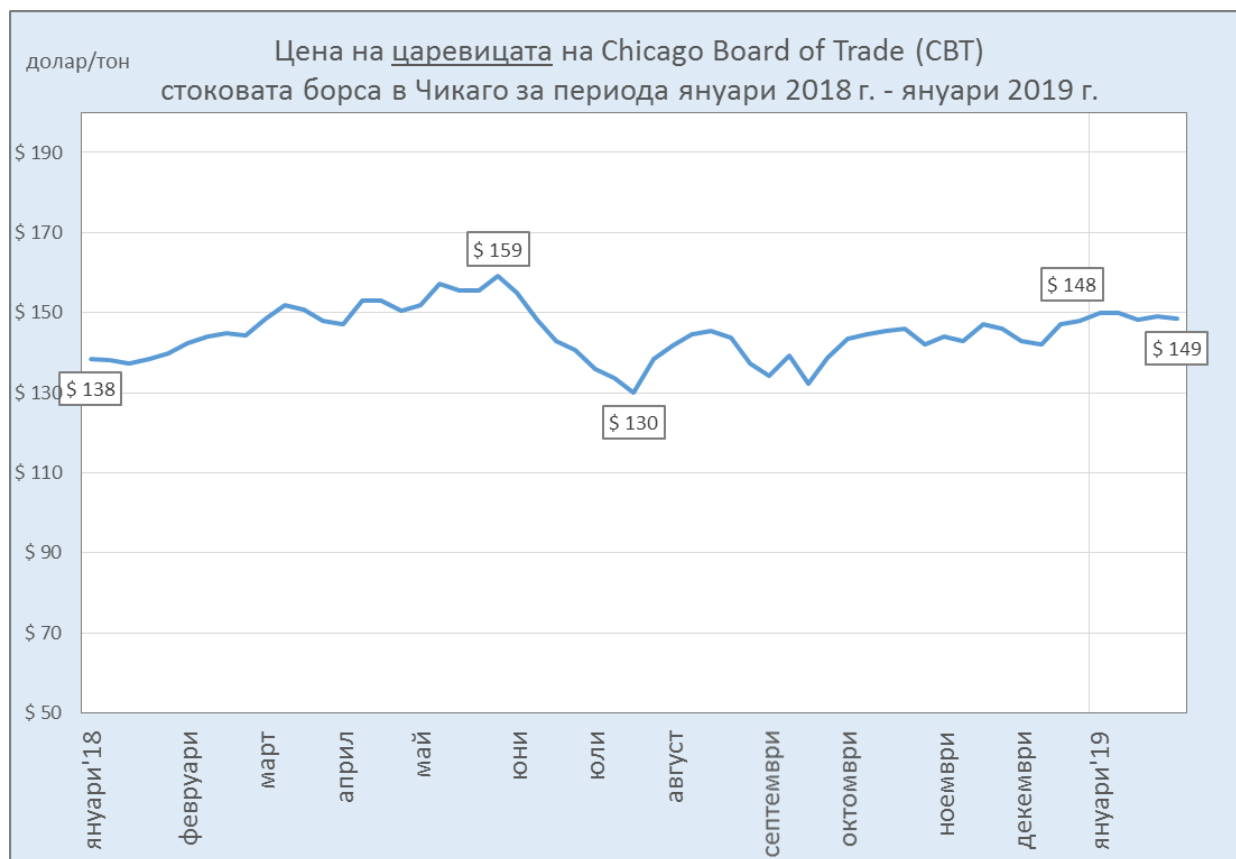
Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго е била най-ниска през лятото на 2016 г., а най-висока през 2012 г. (фиг. 74)

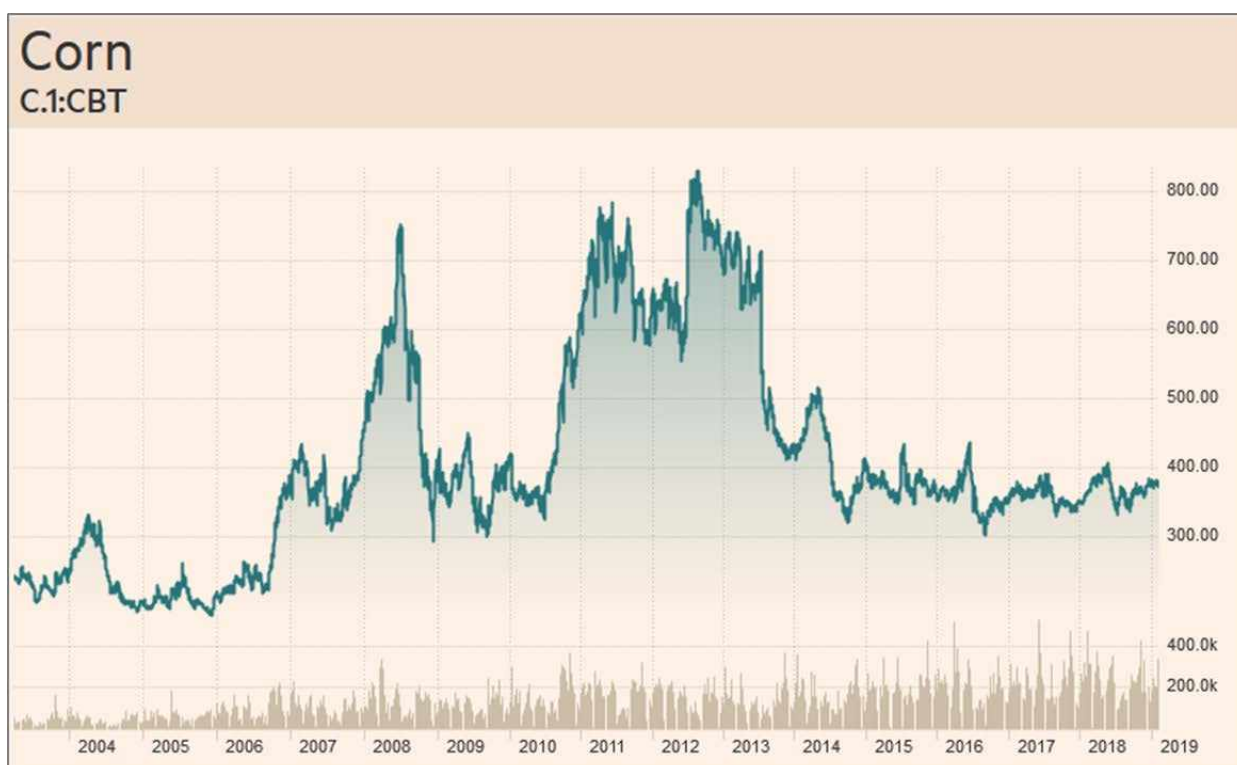
Фиг. 71

Фиг. 72

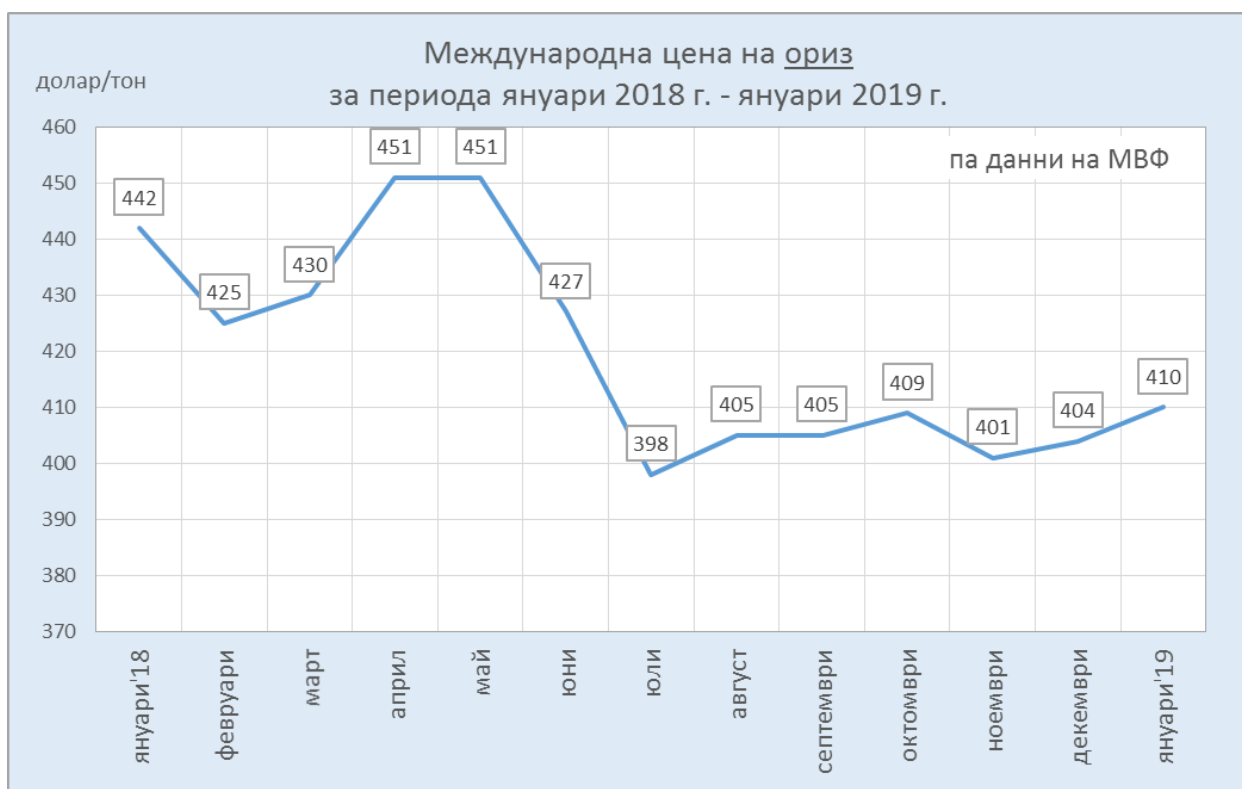

Фиг. 73

Фиг. 74

Данните на МВФ сочат, че през последните три месеца цената на ориза бележи траен възходящ тренд и през м. януари кривата стъпва на ниво от 410 долара/тон. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2018 г. – 902 долара/тон. (фиг. 75,76)

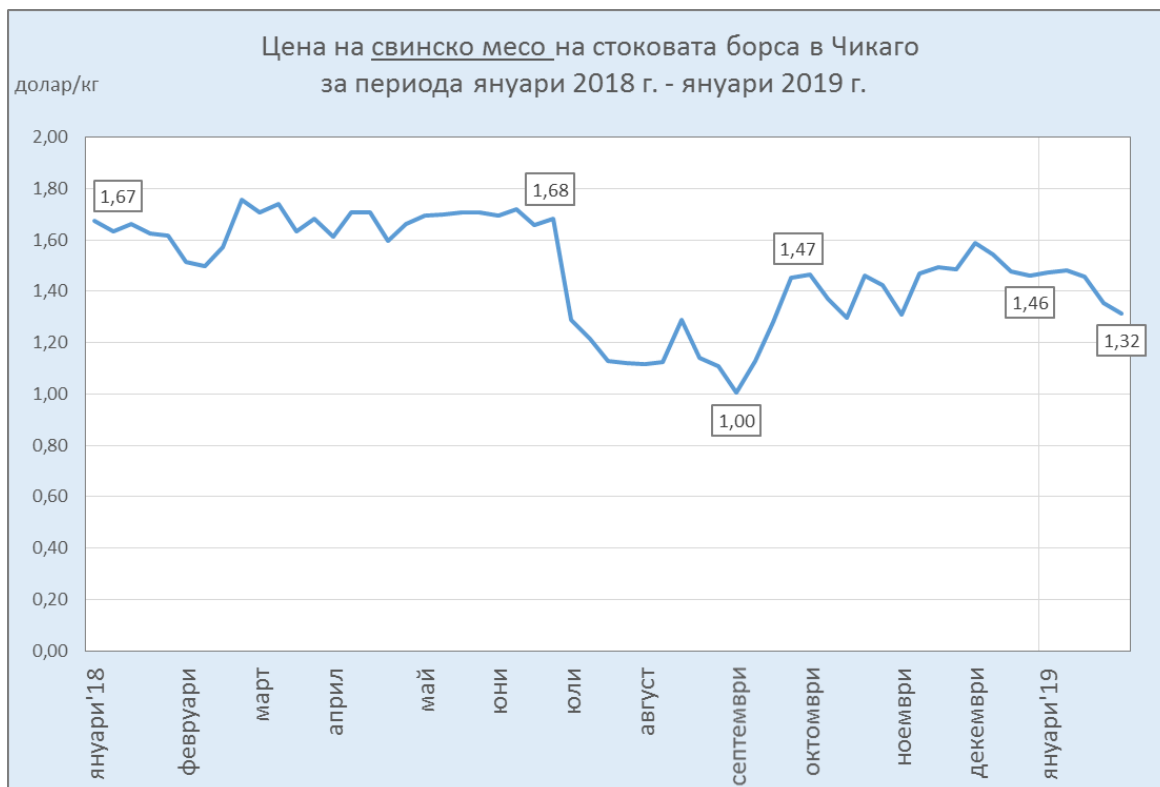

Фиг. 75

Фиг. 76

През м. януари цената на свинското месо на борсата в Чикаго е 1.32 долара/кг, като се наблюдава низходяща тенденция, а спрямо същия период на миналата година цената е с 20% по-ниска. Най-високите пикови стойности на свинското месо през последните години са регистрирани през 2014 г., а на най-ниско ниво кривата е била през 2016 г. (фиг. 77,78)

Фиг. 77

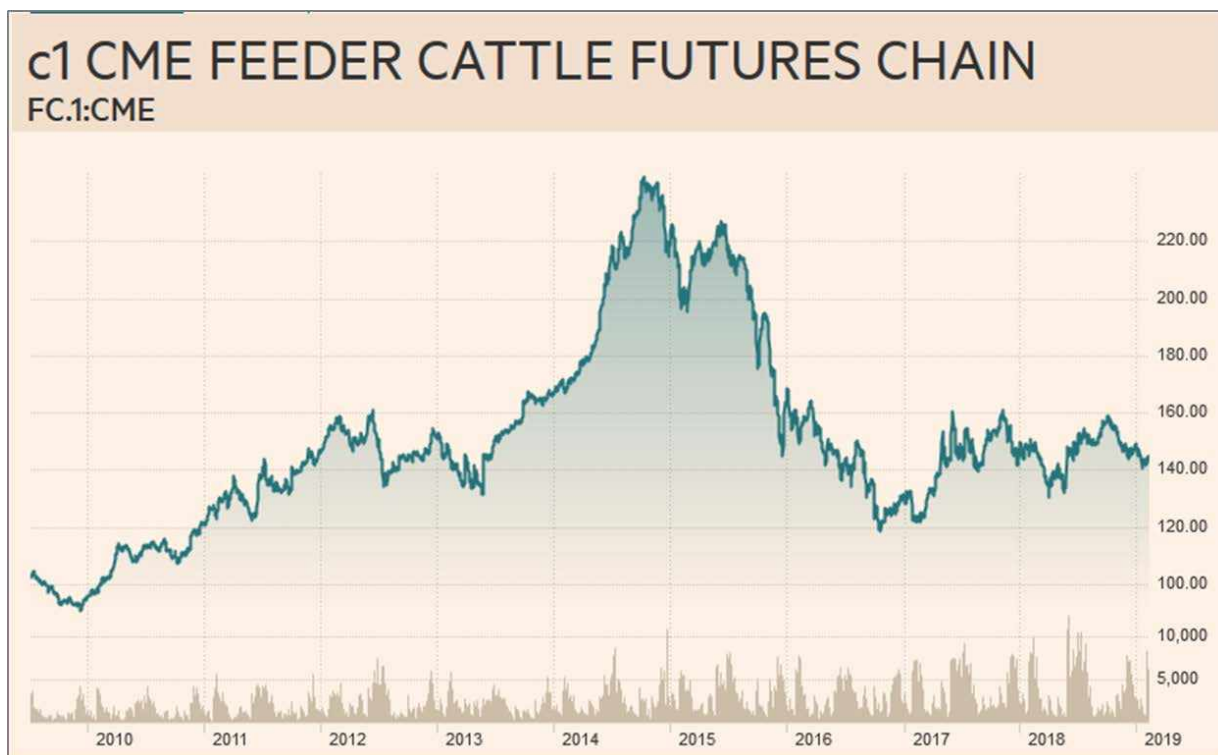

Фиг. 78

Цената на говеждото месо на стоковата борса в Чикаго през м. януари тази година е почти на нивото от същия период на миналата година. Аналогично на цената на свинското месо и при говеждото месо беше наблюдаван пик на стойностите през 2014 г. (фиг. 79,80)

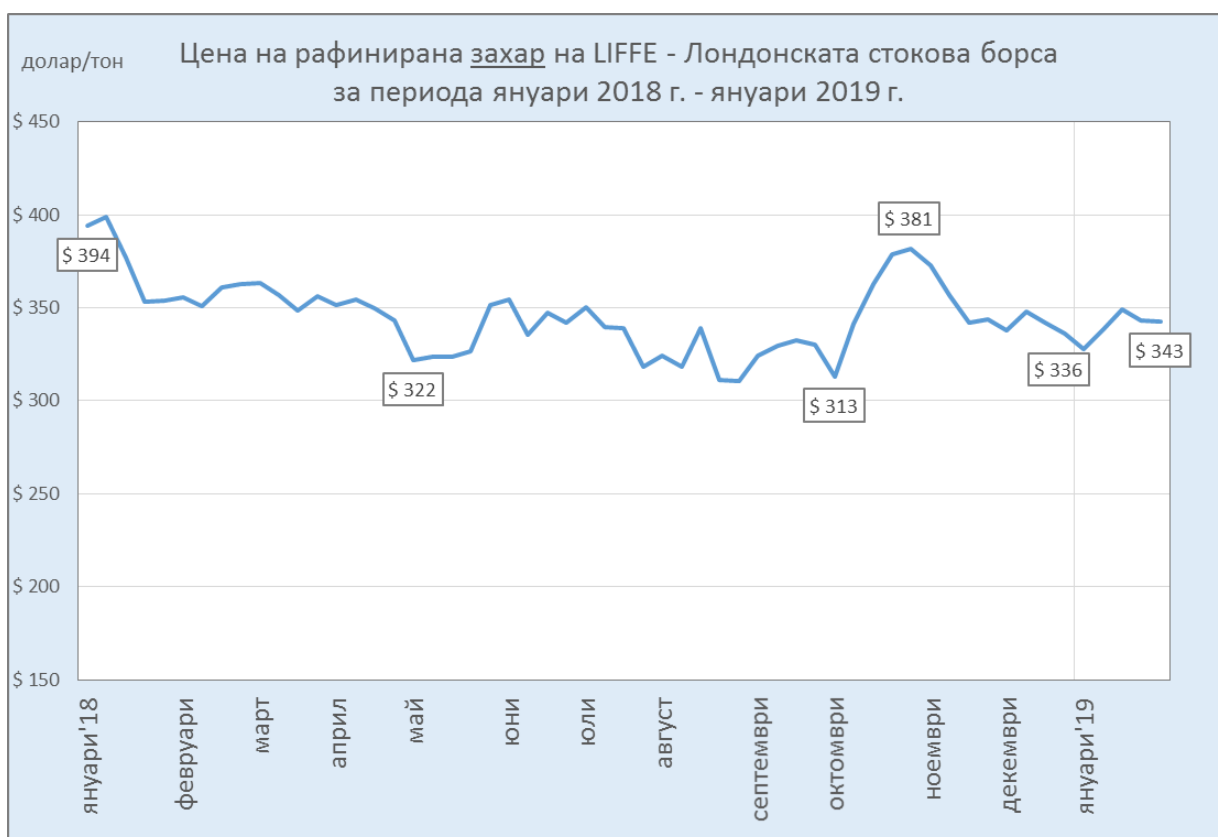

Фиг. 79

Фиг. 80

През януари цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 343 долара/тон и спрямо декември се наблюдава покачване на стойностите с 2%. На годишна база е отчетен спад на цената на рафинираната захар на борсата в Лондон от 13%. (фиг. 81,82)

Фиг. 81

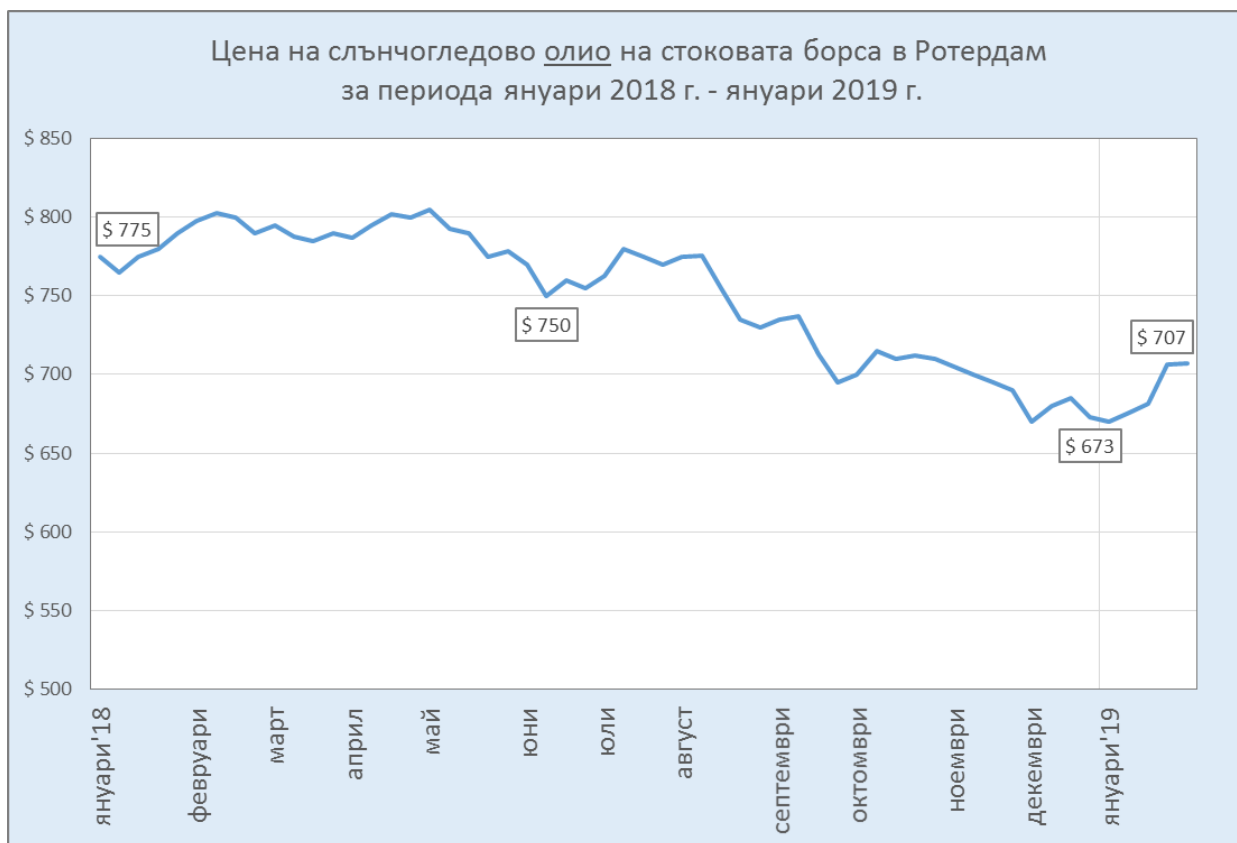
Фиг. 82

Средната стойност на индекса на цената на захарта на ФАО за януари 2019 г. е 181,9 пункта, което е с 2,4 пункта (1,3%) по-високо в сравнение с декември 2018 година. Промените в котировката на бразилския реал, чиито процент спрямо щатския долар се увеличи, значително повлияха на световните цени на захарта. Укрепването на реала води до по-високи цени на захарта. Износът на захар от Бразилия на международните пазари намалява, тъй като националните производители преработват захарната тръстика в етанол за продажба на вътрешния пазар. Увеличението на цените на суровия петрол също допринесе за повишаването на международните котировки на захарта. (фиг.70)

През м. януари цената на нерафинираното слънчогледовото олио на стоковата борса в Ротердам е 707 долара/тон и се наблюдава ръст на месечна база от 5%. На годишна база е отчетен спад на стойностите с около 9%. (фиг. 83)

По данни на МВФ през м. януари 2019 г. цената на слънчогледовото олио е 688 долара/тон и в сравнение с м. януари 2018 г. е отчетен спад от 14%. (фиг. 85)

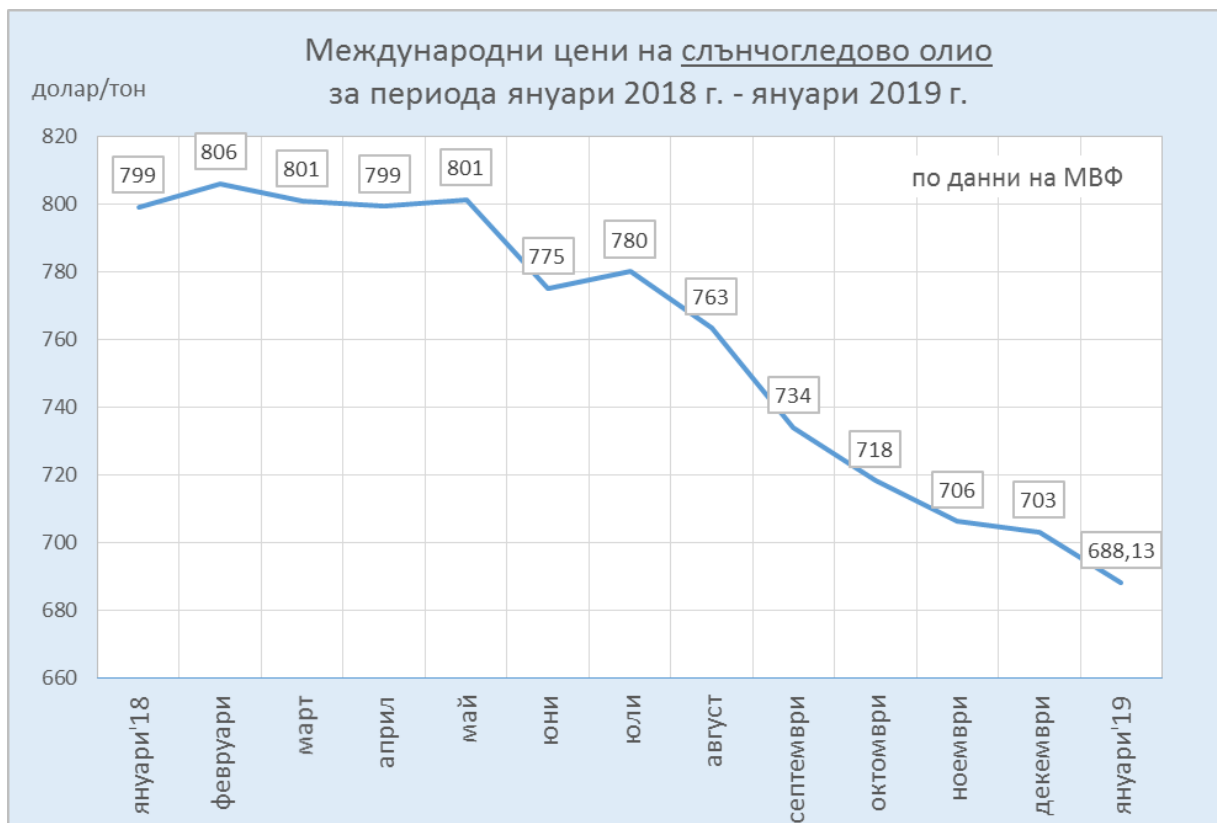
Като цяло през последните три години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна, а от края на 2015 г. се наблюдава плавен и устойчив низходящ тренд. Максималните стойности на световната цена на слънчогледовото олио през последните пет години е достигната през 2013 г. (фиг.84,86)

Фиг. 83

Фиг. 84

Фиг. 85

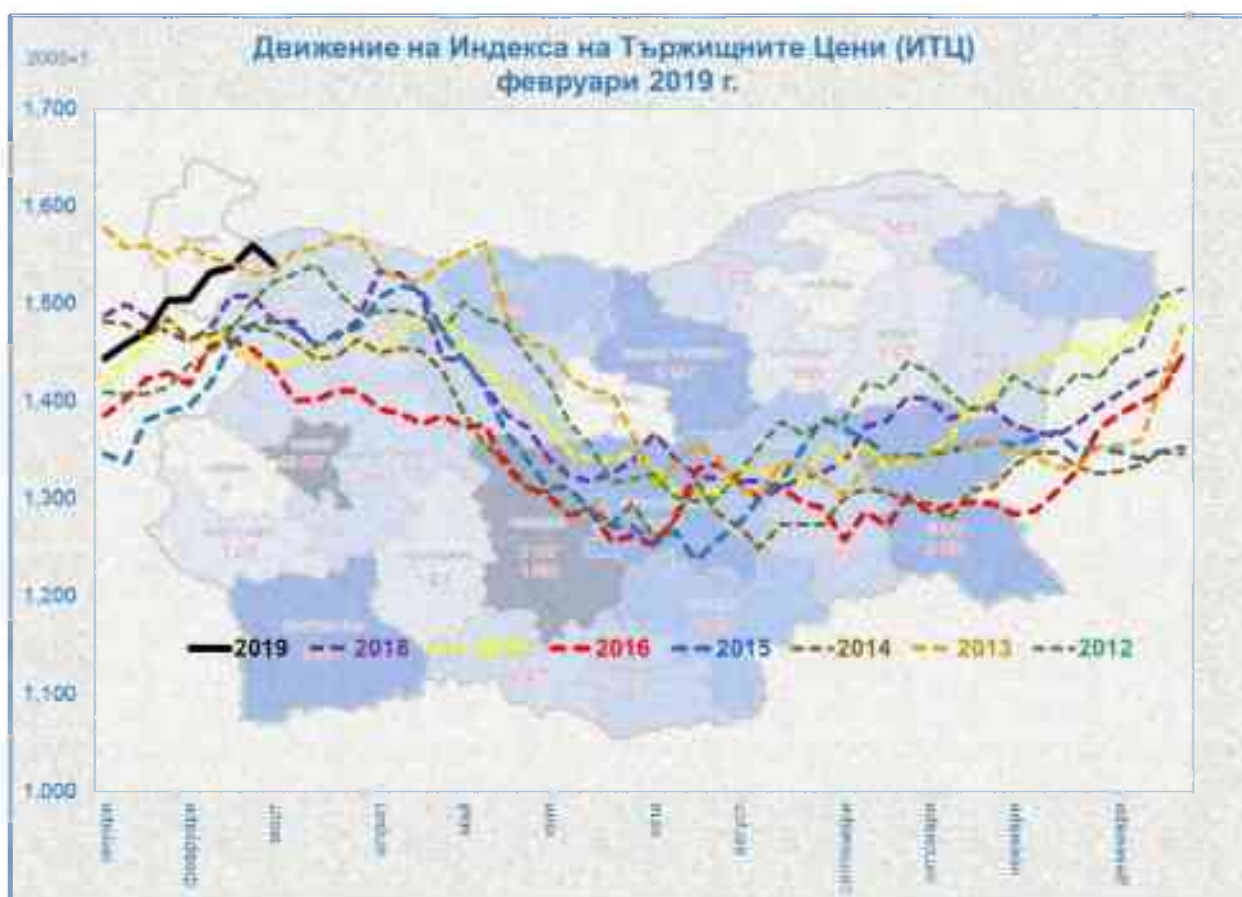

Фиг. 86

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. февруари 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец февруари пазарът на храни остава сравнително спокоен и балансиран.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, като леко поскъпват част от основните хранителни стоки и някои месни произведения. При олиото, повечето млечни произведения, месата и рибите има известен спад на цените. Отчетените колебания в двете посоки са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на хранителните стоки като цяло бележат спад, който е в широк диапазон от 1% до 17%. Поскъпване спрямо миналата година има при брашното и някои месни произведения.

През месец февруари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции при цените на зеленчуците и част от плодовете. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на зеленчуците и спад на стойностите на плодовете.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец февруари в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази зима цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

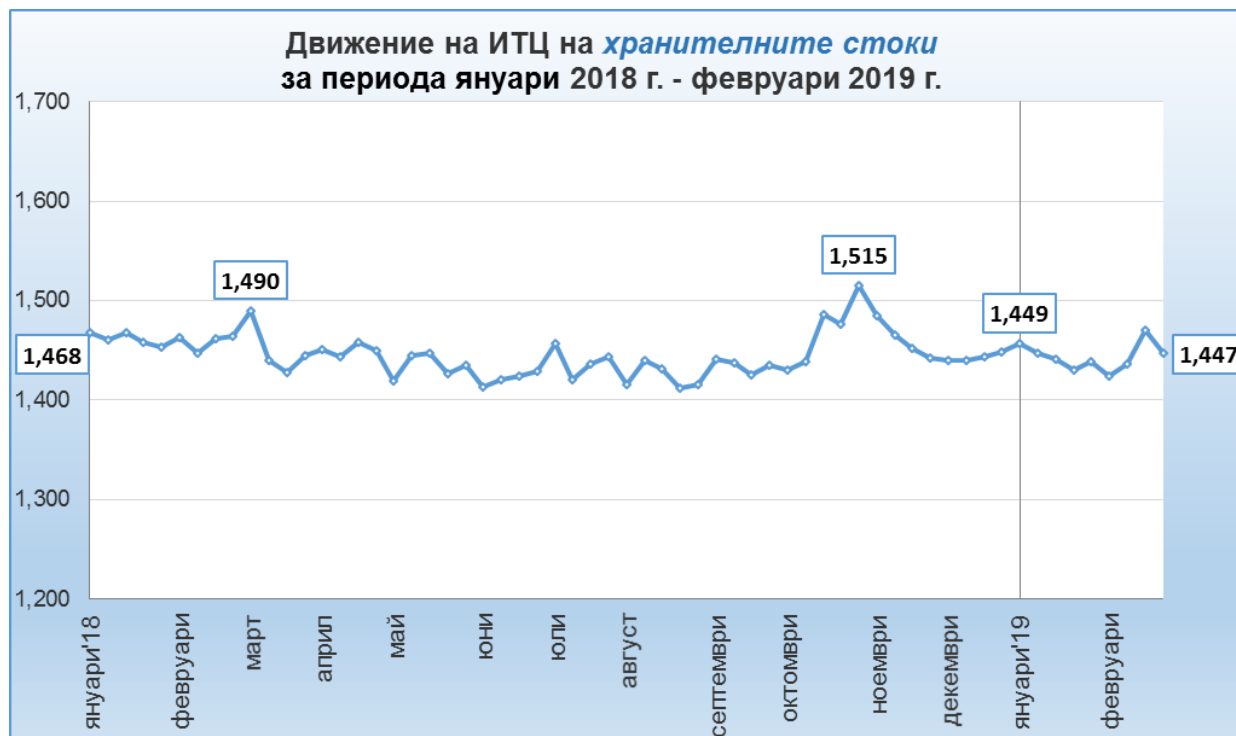
Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодовете през м. февруари тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. февруари 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на млечните продукти, растителните масла и захарта, а цените на зърнените храни и месата остават на нивата от предходния месец.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. февруари, спрямо предходния месец са разнопосочни, като колебанията в двете посоки са незначителни и са в диапазона $\pm 1-2\%$. (фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.449 пункта и през първите седмици на януари стойностите се движат надолу. През последната седмица на месеца индексът леко се покачва и стъпва на ниво от 1.438 пункта, като се доближава до стойностите от същия период на предходната година.

През м. февруари има ръст на стойностите на индекса, но в края на месеца кривата се връща на нивото от началото на периода.

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

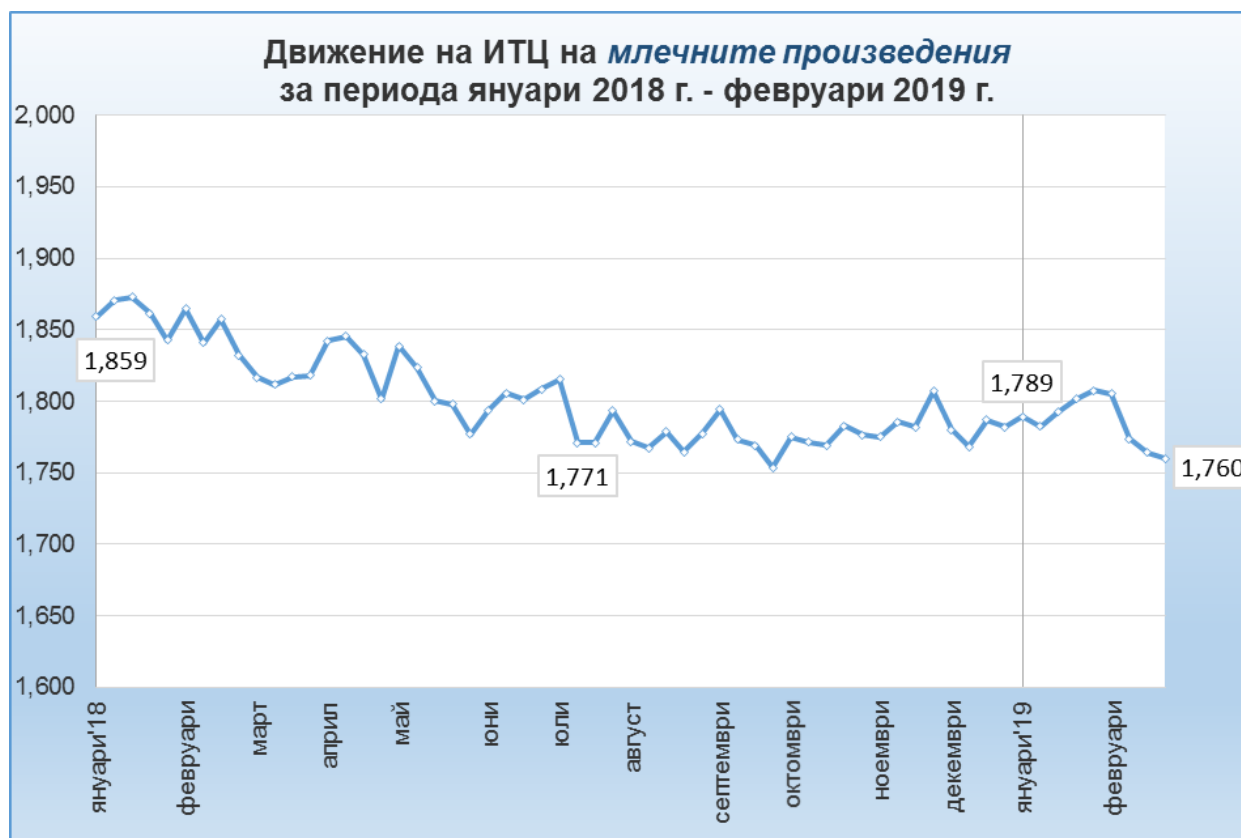
Фиг. 2

През месец февруари се наблюдава леко намаляване на цените на **млечните произведения**, като само при прясното мляко има лек възходящ тренд. (табл. 1, фиг.11, 29-34)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 3

През първата седмица януари кривата на този индекс се стабилизира на нивото от м. декември, а през следващия период до края на месеца кривата има възходящ тренд. Индексът през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1.807 пункта, като спрямо началото на януари е отбелязан ръст от 1%. Въпреки покачването на стойностите, те остават значително под нивото от същия период на предходната година.

В резултат на понижението на цените на стоките, които влизат в състава на този индекс, кривата през м. февруари има низходяща тенденция. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.760 пункта.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на миналата година и в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив възходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017 година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м. ноември'17

стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

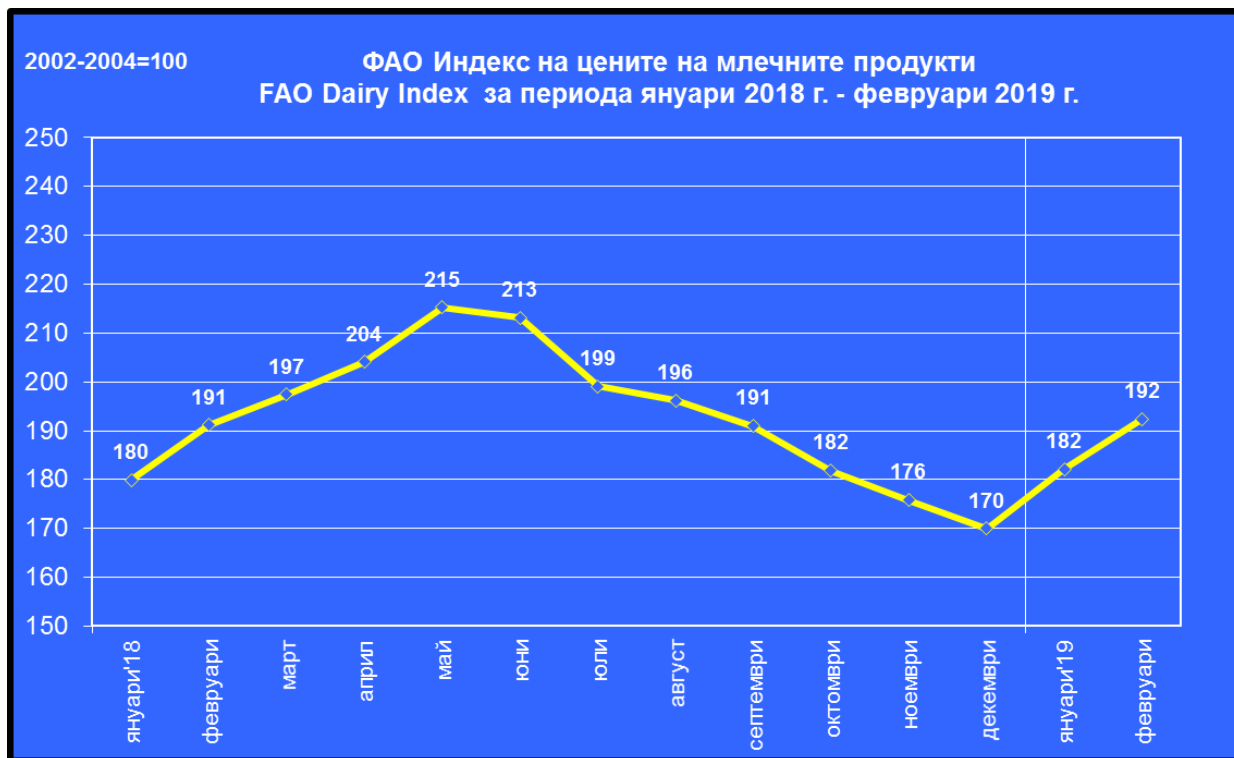
ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁴

През януари индексът достига до 182.1 пункта и е с 12.2 пункта (7.2%) по-висок от декември 2018 година. Всички млечни продукти, влизащи в състава на този индекс регистрират през януари по-високи цени, като котировките на обезмасленото мляко на прах се увеличават с 16.5% в сравнение с предходния месец. Това рязко нарастване се дължи на намаления износ от Европа в резултат на силното вътрешно търсене, както и от очакванията за намаляване на износа от Океания през следващите месеци. Независимо от това покачване на цените, индексът е само малко над нивото си от същия месец на миналата година.

През м. февруари се запазва тенденцията на покачване на стойностите като повишението спрямо предходния месец е 10 пункта (5.5%). (фиг.5)

³ FFPI – FAO Food Price Index

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

Фиг. 5

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. Февруари са разнопосчни. Повишение с около 2-3% има при месните

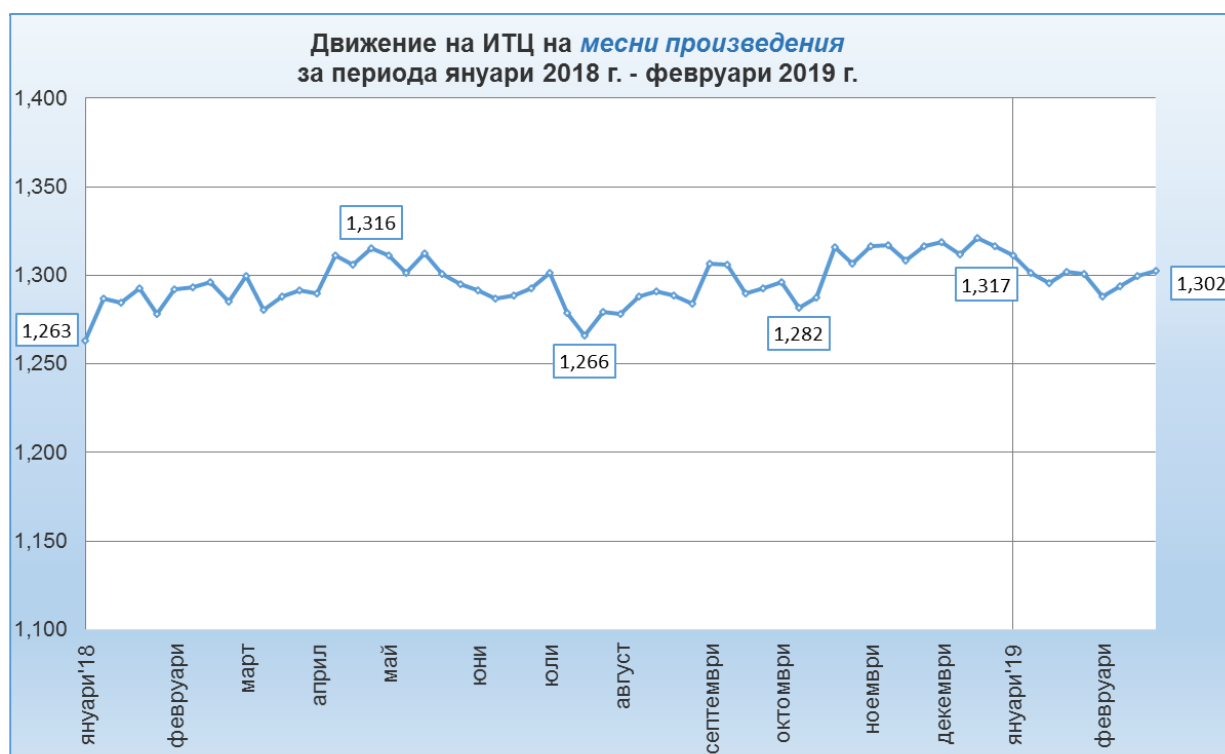
⁴ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

произведения и пилешките разфасовки, а цените на месото и рибата бележат спад с около 2-6%. (табл.1, фиг.11,35-42,27,28)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Индексът на месото и месните произведения от началото на тази година има лек низходящ тренд. От средата на януари кривата се стабилизира и стъпва на ниво от около 1.301. Спрямо същия период на предходната година стойностите са на малко по-високо ниво.

През първите седмици на февруари се наблюдава лек възходящ тренд и към края на месеца кривата се връща на нивото от предходния месец.

Фиг. 7

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

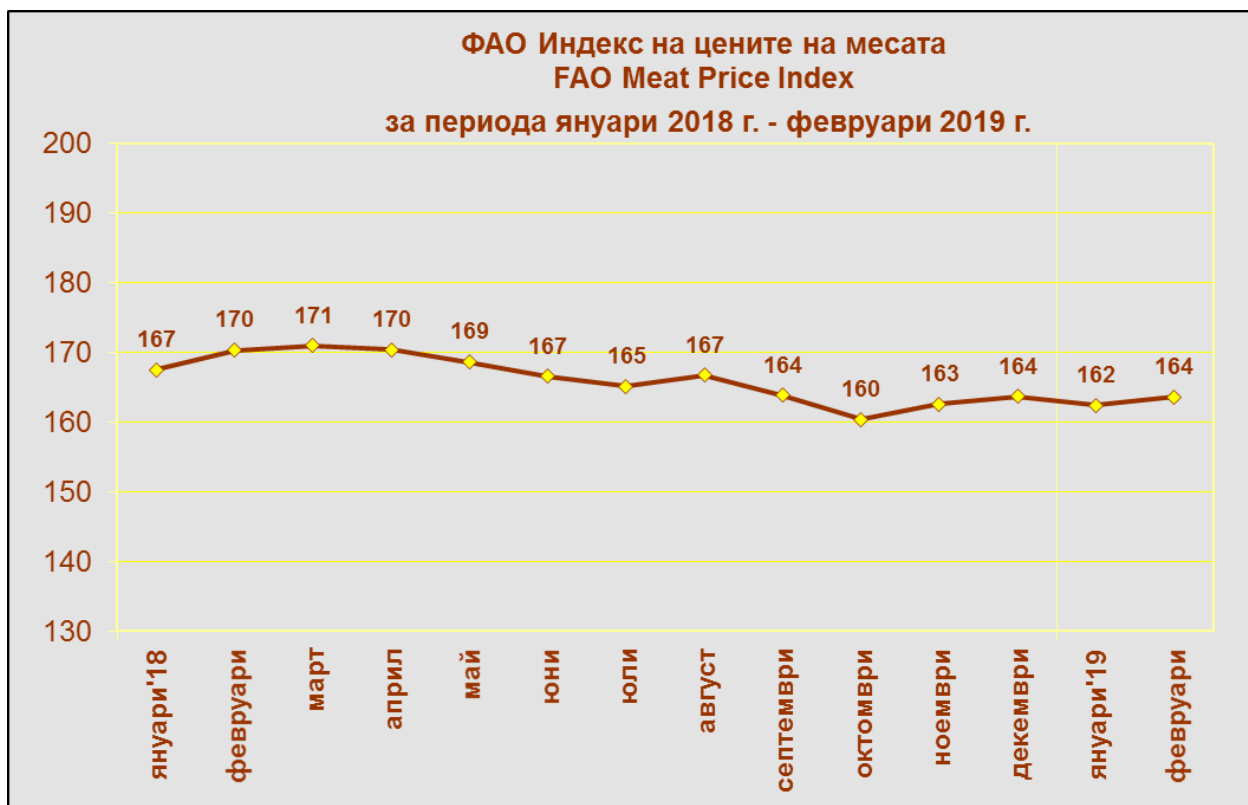
Фиг. 8

Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

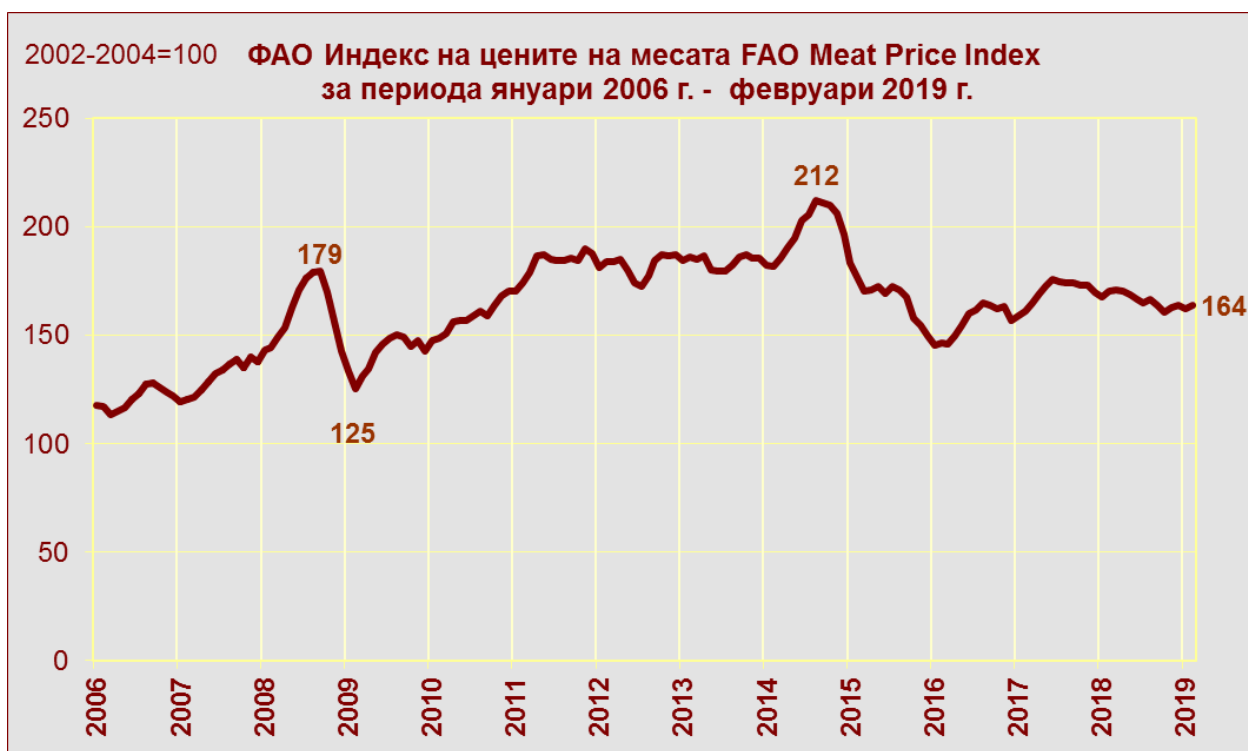
През м. януари средната стойност на индекса е 162,9 пункта, като остава на нивото от предходния месец. Като цяло световните цени на говеждото, свинското и птичето месо остават стабилни. Цените на агнешкото месо намаляват с 8.4% в сравнение с предходния месец поради големите обеми на износ от Океания (Австралия, Нова Зеландия, Нова Гвинея, Малайския архипелаг и др.).

През м. февруари индексът се покачва с 2 пункта и се стабилизира на нивото то м. декември.

⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

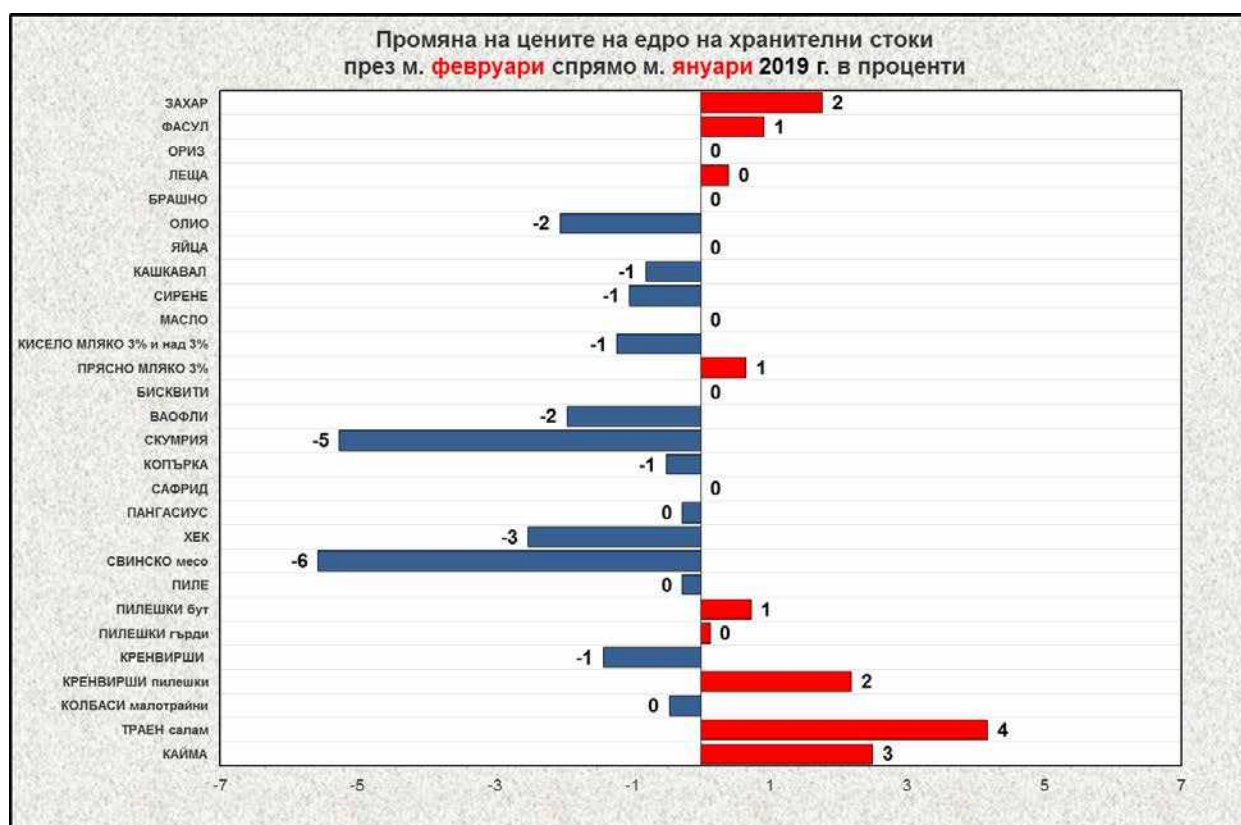
Фиг.9

Фиг.10

Таблица 1

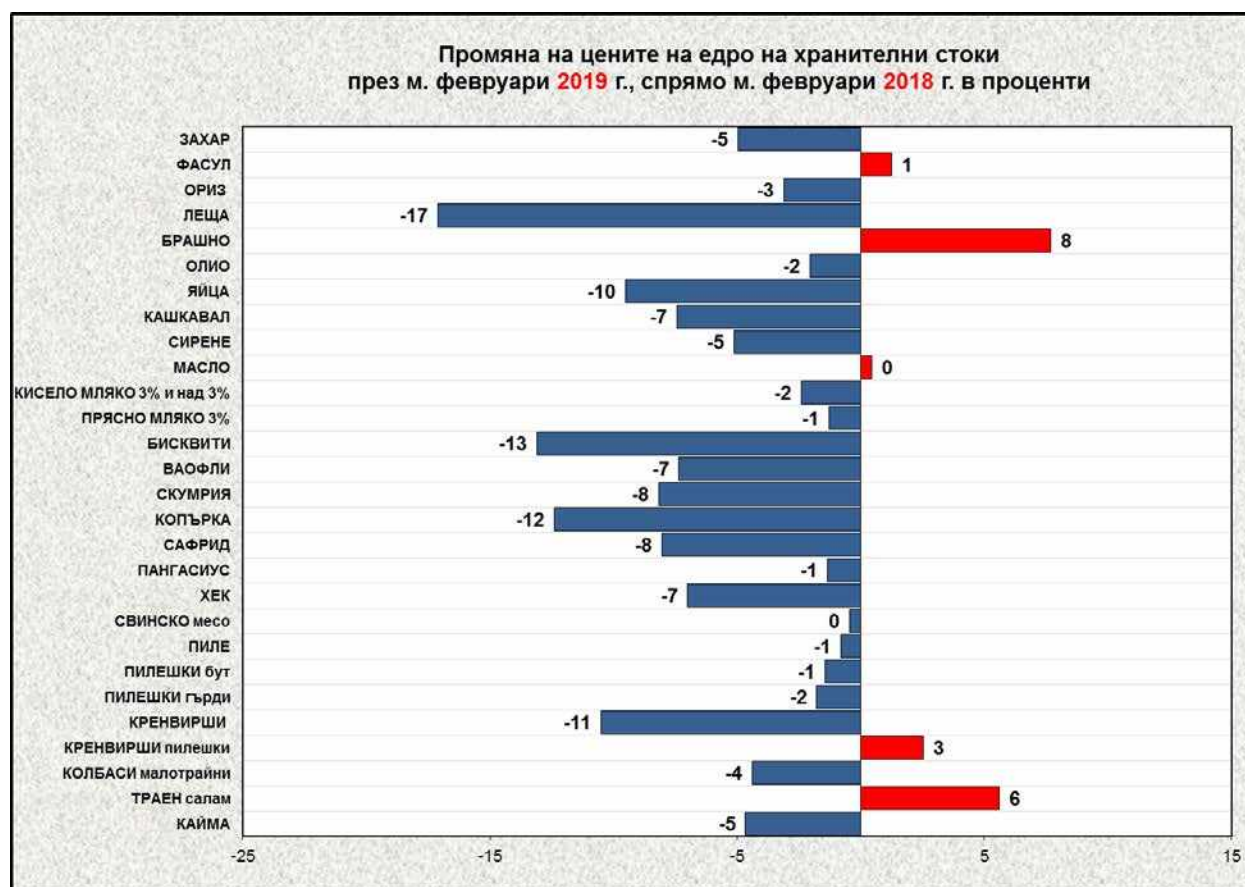
СТОКА	януари '19	февруари '19	промяна в %	промяна в лв.	февруари '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,13	1,15	1,8	0,02	1,21	-5,0	-0,06
ФАСУЛ	3,24	3,27	0,9	0,03	3,23	1,2	0,04
ОРИЗ	1,87	1,87	0,0	0,00	1,93	-3,1	-0,06
ЛЕЩА	2,46	2,47	0,4	0,01	2,98	-17,1	-0,51
БРАШНО	0,84	0,84	0,0	0,00	0,78	7,7	0,06
ОЛИО	1,95	1,91	-2,1	-0,04	1,95	-2,1	-0,04
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,21	-9,5	-0,02
КАШКАВАЛ	10,03	9,95	-0,8	-0,08	10,75	-7,4	-0,80
СИРЕНЕ	5,81	5,75	-1,0	-0,06	6,06	-5,1	-0,31
МАСЛО	2,22	2,22	0,0	0,00	2,21	0,5	0,01
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,82	0,81	-1,2	-0,01	0,83	-2,4	-0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,52	1,53	0,7	0,01	1,55	-1,3	-0,02
БИСКВИТИ	1,46	1,46	0,0	0,00	1,68	-13,1	-0,22
ВАОФЛИ	2,57	2,52	-1,9	-0,05	2,72	-7,4	-0,20
СКУМРИЯ	3,80	3,60	-5,3	-0,20	3,92	-8,2	-0,32
КОПЪРКА	1,99	1,98	-0,5	-0,01	2,26	-12,4	-0,28
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,48	-8,0	-0,28
ПАНГАСИУС	3,70	3,69	-0,3	-0,01	3,74	-1,3	-0,05
ХЕК	5,18	5,05	-2,5	-0,13	5,43	-7,0	-0,38
СВИНСКО месо	7,00	6,61	-5,6	-0,39	6,64	-0,5	-0,03
ПИЛЕ	3,77	3,76	-0,3	-0,01	3,79	-0,8	-0,03
ПИЛЕШКИ бут	2,72	2,74	0,7	0,02	2,78	-1,4	-0,04
ПИЛЕШКИ гърди	7,16	7,17	0,1	0,01	7,30	-1,8	-0,13
КРЕНВИРШИ	4,23	4,17	-1,4	-0,06	4,66	-10,5	-0,49
КРЕНВИРШИ пилешки	3,19	3,26	2,2	0,07	3,18	2,5	0,08
КОЛБАСИ малотрайни	4,37	4,35	-0,5	-0,02	4,55	-4,4	-0,20
ТРАЕН салам	8,14	8,48	4,2	0,34	8,03	5,6	0,45
КАЙМА	4,39	4,50	2,5	0,11	4,72	-4,7	-0,22

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на по-голяма част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд. (табл. 1, фиг. 12)

Най-силен спад на годишна база има при цената на яйцата (17%). Поевтиняване спрямо миналата година в интервал 5-10% има при захарта и яйцата. През м. февруари тази година се наблюдава ръст на годишна база от 8% при цената на брашното и от 1% при цената на фасула. Цените на част от млечните произведения поевтиняват спрямо същия месец на предходната година с 2-7%. Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. февруари тази година спрямо същия месец на предходната година са преобладаващо низходящи, като ценовите колебания са в диапазон 4-12%. Поскъпване на годишна база с 3-6% е отчетено при кренвиршите и трайния салам. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват също низходящ тренд, като поевтиняването е 7-12%. При цените на захарните изделия се наблюдава поевтиняване на годишна база на вафлите от 7%, а бисквитите поевтиняват с 13%. (фиг. 12)

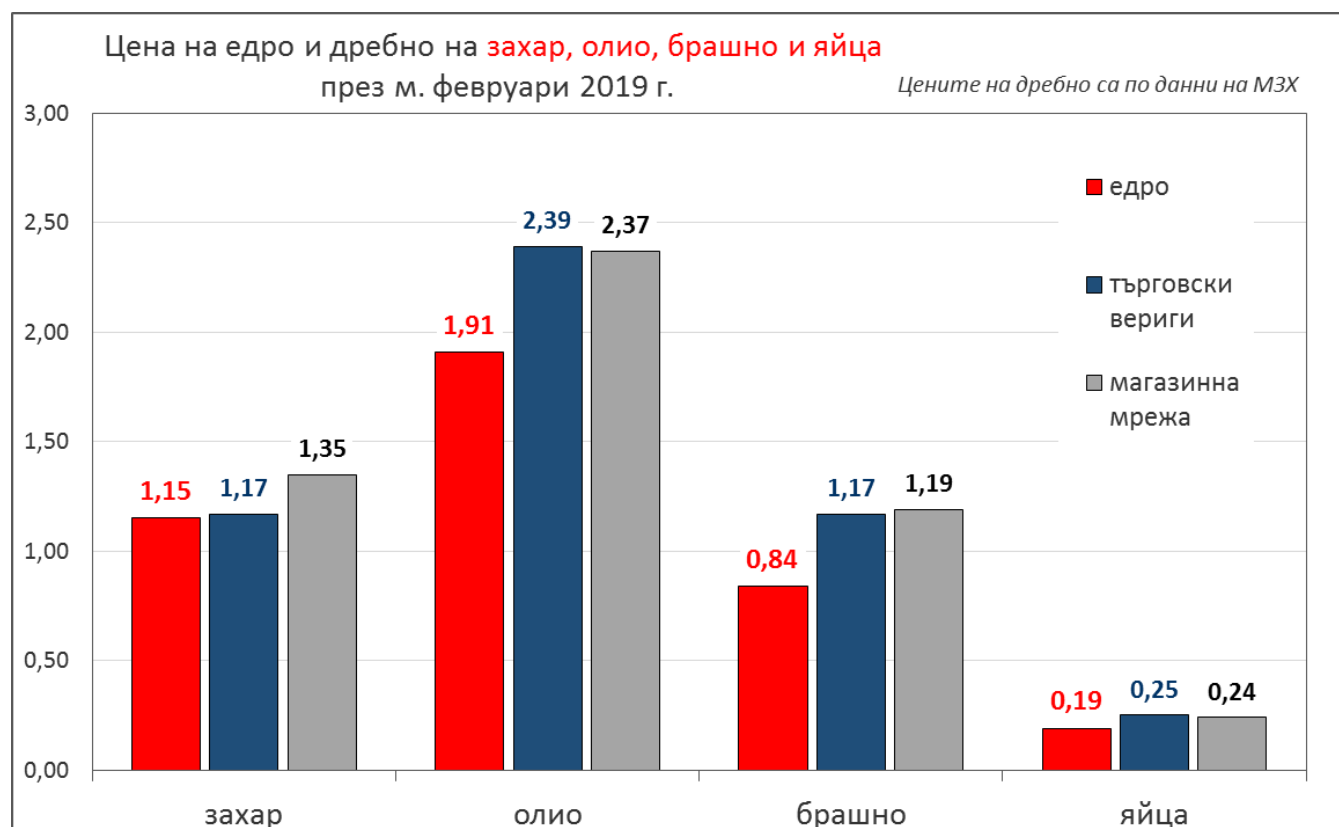
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. февруари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 2 – 39%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а най-малка съответно при захарта.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 42% е при брашното, а при захарта тя е 17%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,15	1,17	2	0,02	1,35	17	0,20
олио	1,91	2,39	25	0,48	2,37	24	0,46
брашно	0,84	1,17	39	0,33	1,19	42	0,35
яйца	0,19	0,25	32	0,06	0,24	26	0,05

Фиг. 13

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. февруари 2014/2019 г.

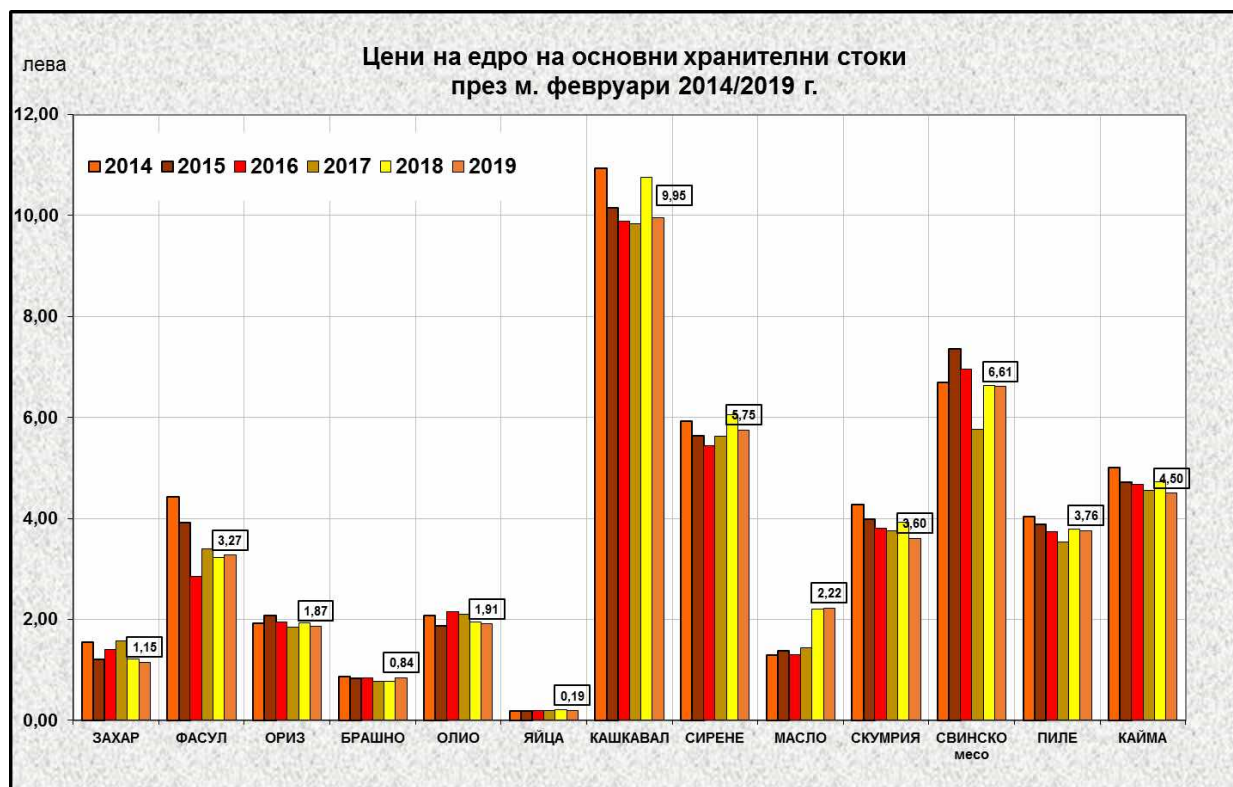
февруари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,55	4,43	1,92	0,86	2,08	0,18	10,93	5,92	1,29	4,28	6,69	4,03	5,01
2015	1,20	3,91	2,07	0,83	1,88	0,19	10,16	5,64	1,37	3,99	7,36	3,88	4,72
2016	1,41	2,85	1,95	0,84	2,15	0,19	9,89	5,45	1,30	3,81	6,96	3,74	4,67
2017	1,58	3,39	1,85	0,78	2,11	0,20	9,83	5,63	1,44	3,76	5,76	3,54	4,55
2018	1,21	3,23	1,93	0,78	1,95	0,21	10,75	6,06	2,21	3,92	6,64	3,79	4,72
2019	1,15	3,27	1,87	0,84	1,91	0,19	9,95	5,75	2,22	3,60	6,61	3,76	4,50

Анализът на цените на хранителните стоки през м. февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно, олио и яйца) са около нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2014 – 2017 г. и са под нивата от 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е близка до м. февруари 2018 г.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.14)

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг.16

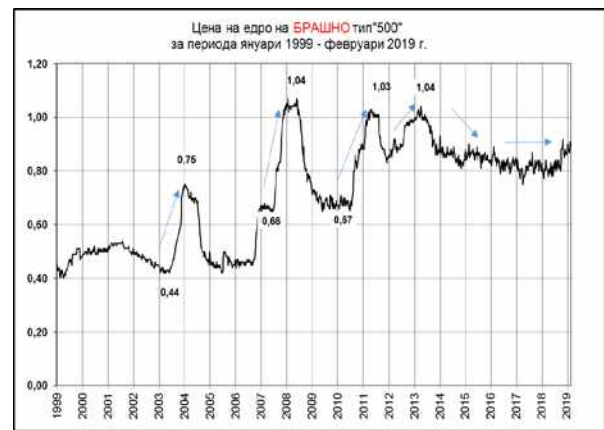
Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

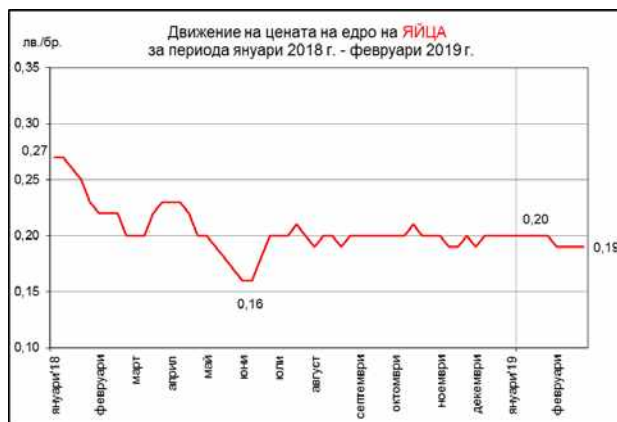
Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

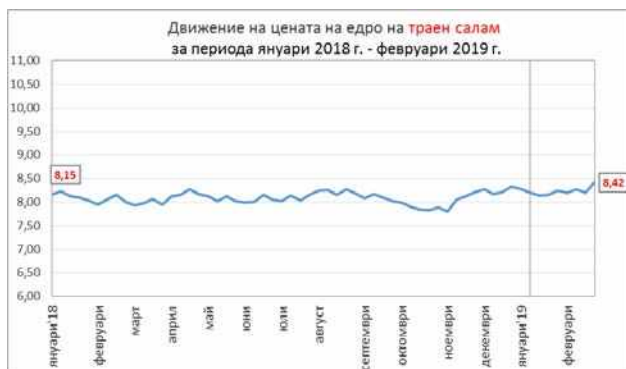
Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. февруари показват, че предлаганите количества българската продукция значително намаляват и се увеличава делът на продукцията от внос. (фиг. 43)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 69% към 31%. През м. февруари 29% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а количествата вносни краставици са 71%. По-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 64%. Количествата вносни ябълки се доближават като относителен дял до предлаганите количества български ябълки, като съотношението и 52%:48% (фиг. 43)

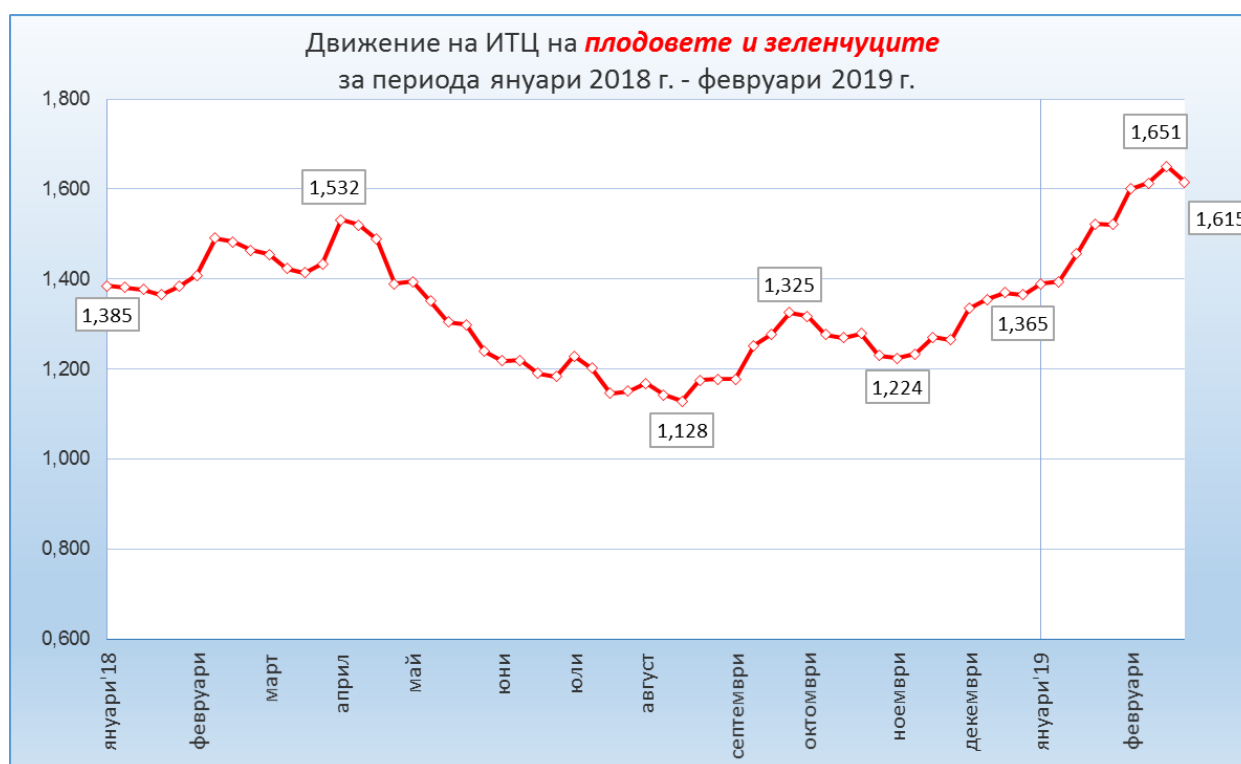

Фиг. 43

Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.44,45)

В началото на тази година индексът на плодовете и зеленчуците стартира от ниво 1.365 пункта. Следва бързо покачване на стойностите и в края на месеца индексът е 1.521 пункта, като повишението е 11%. В този период се наблюдаваше рязко поскъпване на повечето зеленчуци. Спрямо същия период на миналата година нивото е значително по-високо ниво.

През м. февруари възходящият тренд се запазва. Стойностите в средата на месеца са значително по-високи спрямо същия период на предходната година. През последната седмица на месеца има известно стабилизиране и лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 1.615 пункта.(фиг.44)

Фиг. 44

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

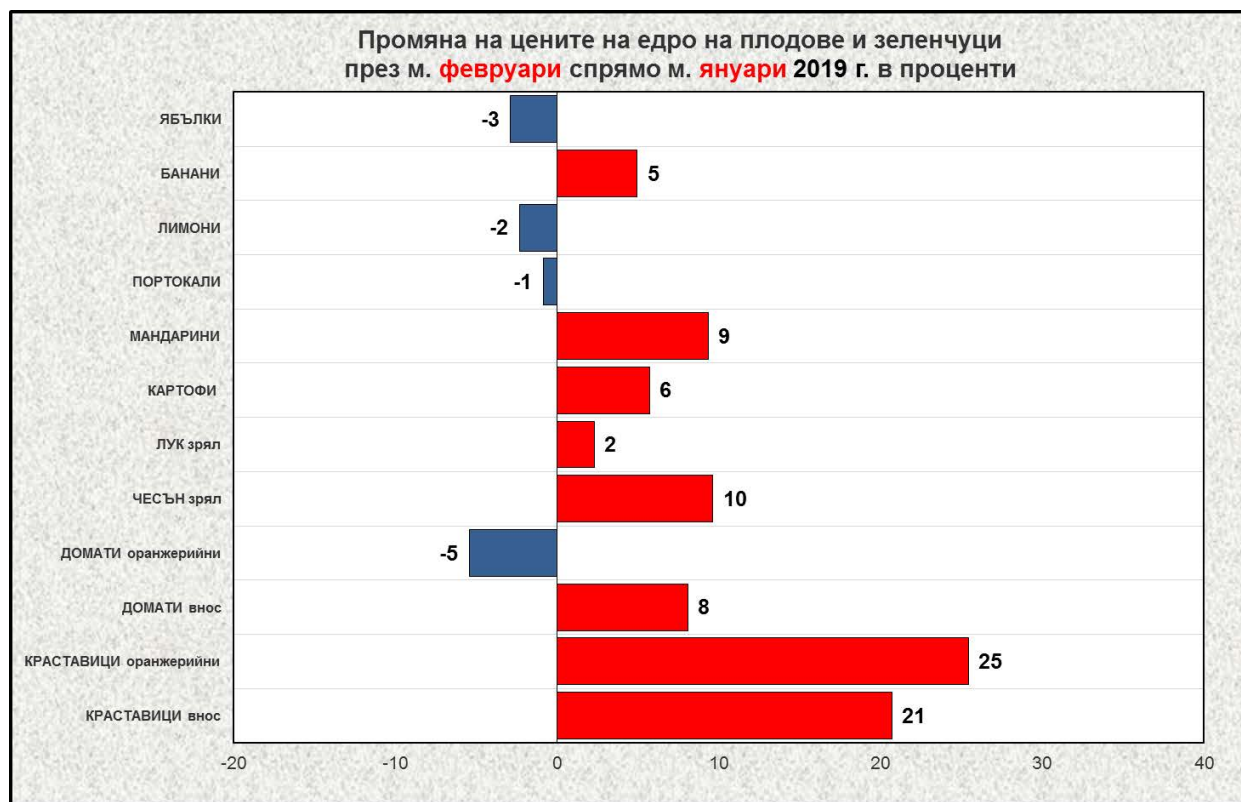
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 и 2015 г., а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 45)

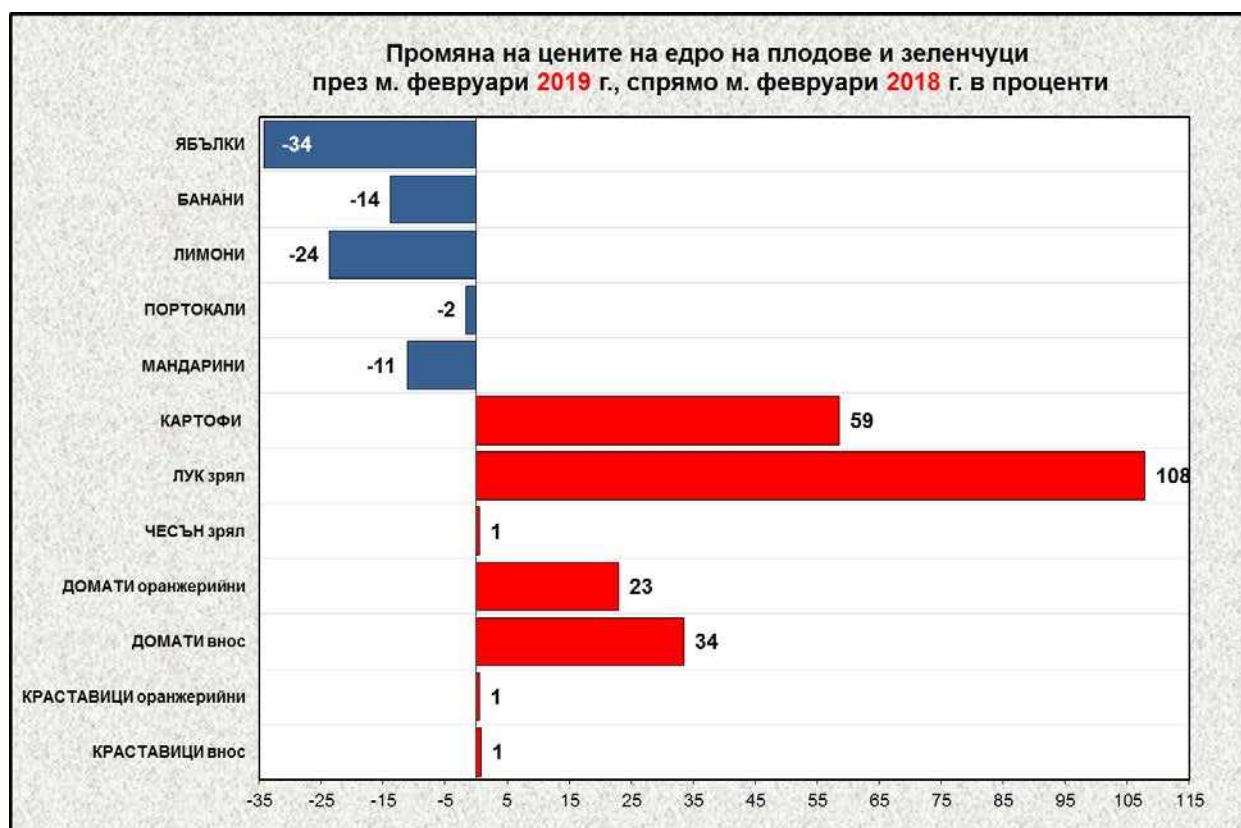
Фиг. 45

Таблица 4

СТОКА	януари '19	февруари '19	промяна в %	промяна в лв.	февруари '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,05	1,02	-3	-0,03	1,55	-34	-0,53
БАНАНИ	2,01	2,11	5	0,10	2,45	-14	-0,34
ЛИМОНИ	1,72	1,68	-2	-0,04	2,20	-24	-0,52
ПОРТОКАЛИ	1,20	1,19	-1	-0,01	1,21	-2	-0,02
МАНДАРИНИ	1,39	1,52	9	0,13	1,71	-11	-0,19
КАРТОФИ	0,87	0,92	6	0,05	0,58	59	0,34
ЛУК зрял	1,30	1,33	2	0,03	0,64	108	0,69
ЧЕСЪН зрял	3,42	3,75	10	0,33	3,73	1	0,02
ДОМАТИ оранжерийни	2,77	2,62	-5	-0,15	2,13	23	0,49
ДОМАТИ внос	2,10	2,27	8	0,17	1,70	34	0,57
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,75	3,45	25	0,70	3,43	1	0,02
КРАСТАВИЦИ внос	2,17	2,62	21	0,45	2,60	1	0,02
ЗЕЛЕ	0,86	1,10	28	0,24	0,55	100	0,55
МОРКОВИ	1,03	1,04	1	0,01	0,79	32	0,25

Фиг. 46

Фиг. 47

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари спрямо м. януари се наблюдава превес на възходящите тенденции на цените на повечето плодове и зеленчуци. (табл. 4 и фиг.46)

Цените на едро на българските домати бележат слаб спад от 5%, а домати от внос поскъпват с 8%. Краставиците поскъпват на месечна база с 21-25%, зрелият лук и картофите поскъпват с 2-6%. Поскъпване на месечна база има и при зрелия чесън (10%). (фиг. 49-56,59-62)

При цените на някои плодове се наблюдава също поскъпване на месечна база с 5% при бананите и с 9% при мандарините. (фиг.57,58,61,62)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (108%), картофите (59%) и при домати (23-34%). Цените на краставиците и зрелия чесън се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

При всички плодове, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база, като най-голямо то е при ябълките – 34% и лимоните – 24%. Намалението на цените на годишна база при бананите и мандарините е 10-14%, а цената на портокалите се доближава до нивото от предходната година. (табл.4 и фиг.47)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. февруари 2014/2019г.

февруари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ
година															
2014	2,00	1,76	3,51	2,68	0,79	0,43	0,89	0,80	2,98	0,63	1,01	2,07	0,93	1,42	1,71
2015	2,32	2,17	3,38	2,42	0,53	1,01	0,87	0,61	3,02	0,67	0,96	2,42	1,04	1,42	1,66
2016	2,10	1,73	2,95	2,32	0,60	0,83	0,80	0,86	4,56	0,57	1,04	2,38	0,98	1,39	2,15
2017	2,08	1,70	3,50	2,87	0,74	0,56	1,04	0,68	5,48	1,11	1,30	2,06	1,12	1,34	1,96
2018	2,13	1,70	3,43	2,60	0,58	0,55	0,79	0,64	3,73	0,60	1,55	2,45	1,21	1,71	2,20
2019	2,62	2,27	3,45	2,62	0,92	1,10	1,04	1,33	3,75	0,93	1,02	2,11	1,19	1,52	1,68

Фиг. 48

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 48)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

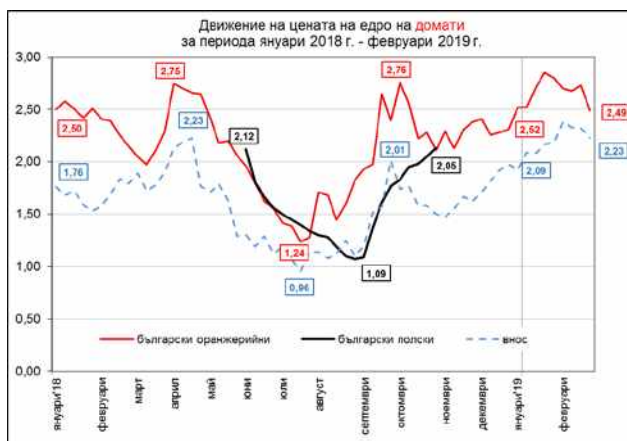
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. февруари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати през м. февруари 2019 г. са най-високи спрямо предходните години.

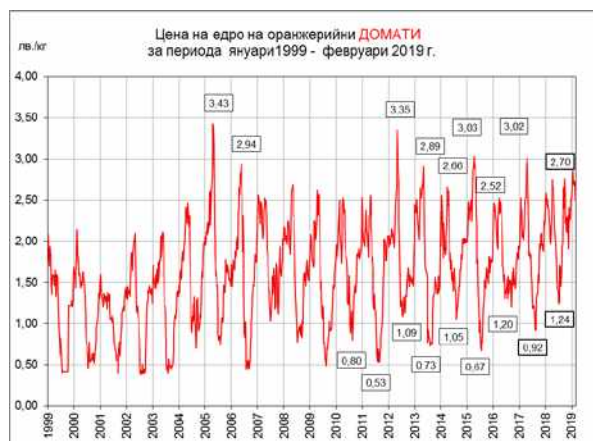
- Цените на краставиците през м. февруари на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на 2017 г. и 2014 г. и са над нивата от 2015 и 2016 и се доближават до стойностите от м. февруари 2018 г.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, цените на морковите, зелето и зелената салата са около нивата от предходните години, а цената на зрелия чесън е по-ниска в сравнение с предходните три години.

- Цените на едро на ябълките, бананите и цитрусовите плодове през февруари 2019 г. са по-ниски спрямо същия месец на периода 2017 – 2018 г. и се доближават до стойностите от 2014-2016 г.

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

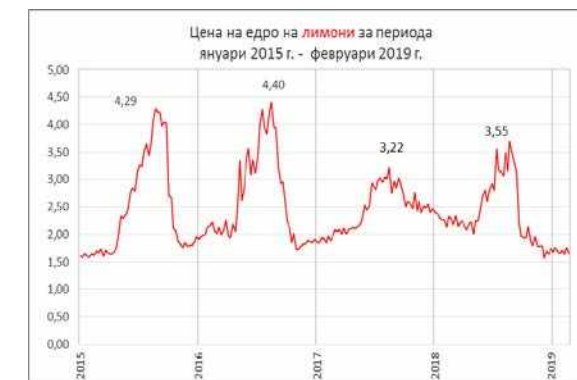
Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

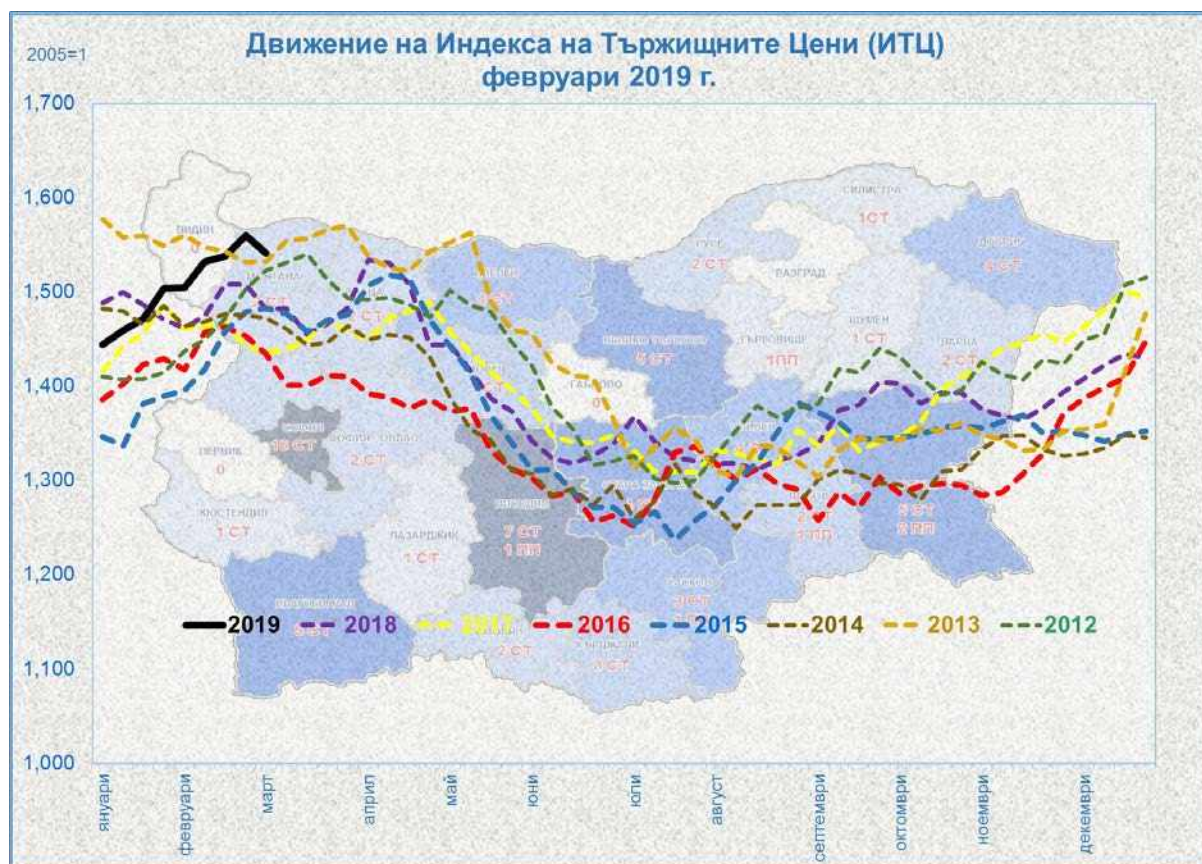
Фиг. 62

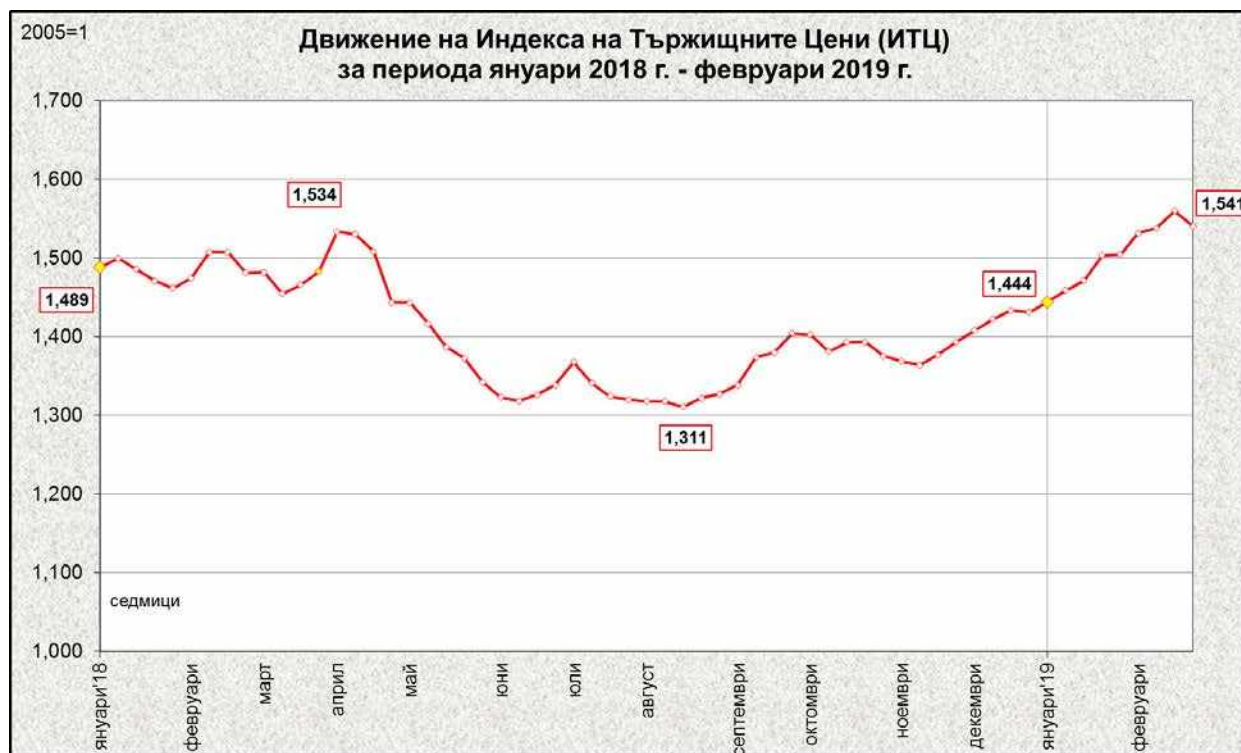
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд се запазва през целия месец. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения. През първите седмици на м. февруари кривата запазва възходящия си тренд и стига до ниво от 1.560 пункта. Следва период на лек спад и стабилизиране на стойностите около това ниво. (фиг. 64)

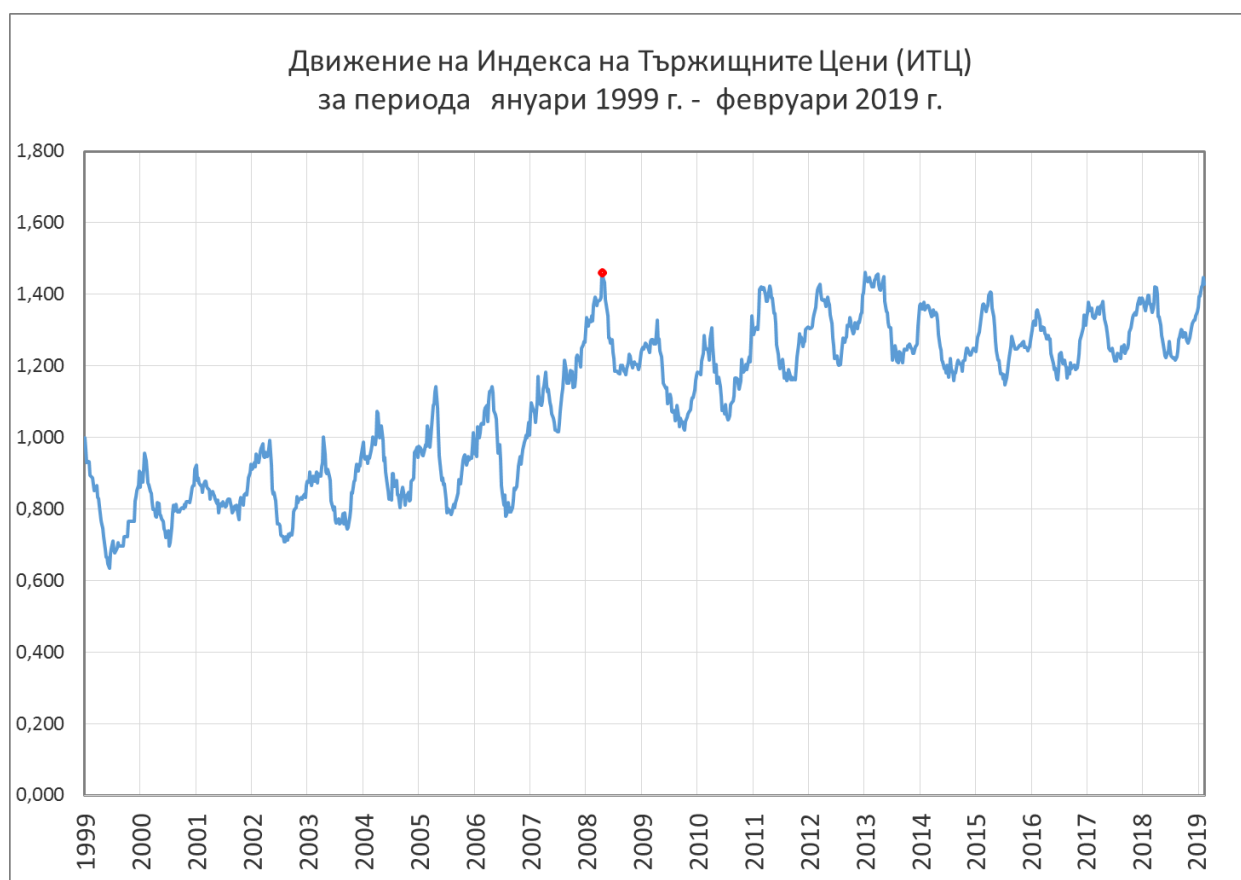
През м. февруари 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г. (фиг. 63)

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – февруари 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 65)

Фиг. 64

Фиг. 65

Международни цени

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси. (фиг.66-69)

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹

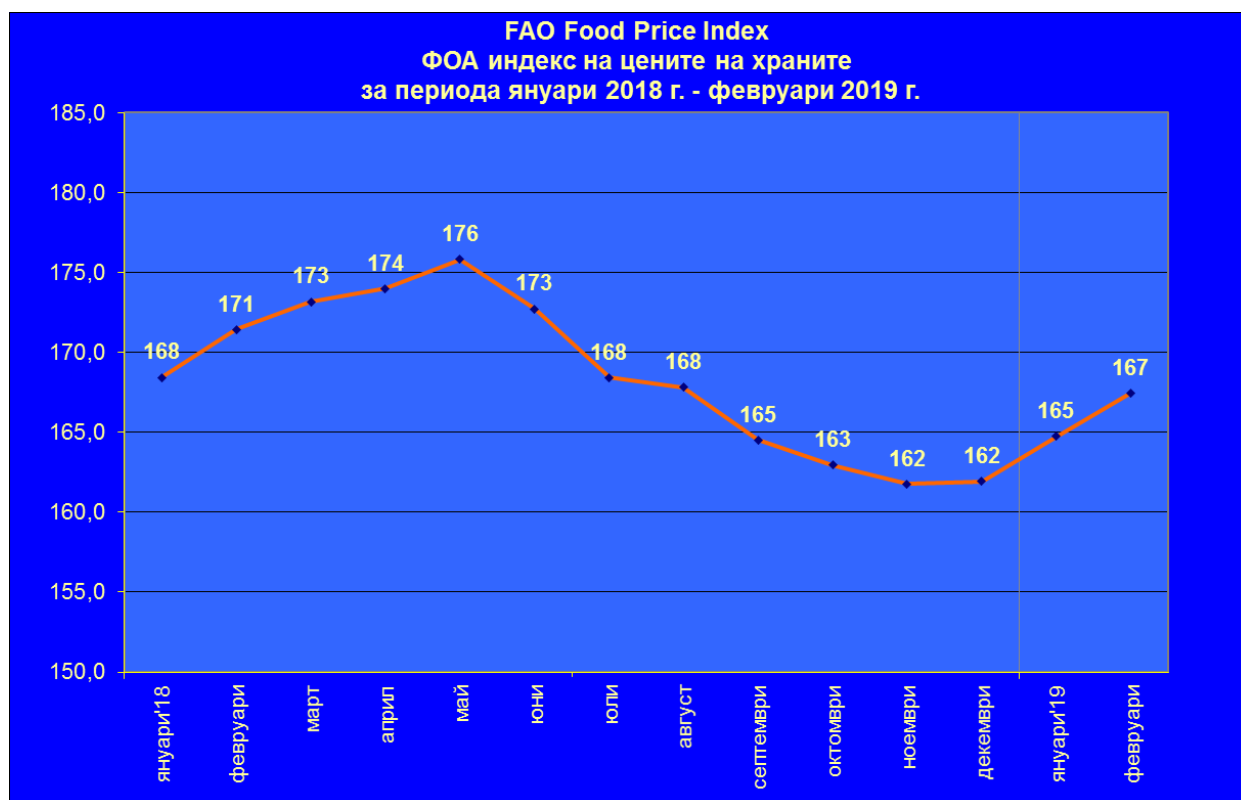
През януари 2019 г. средната стойност на индекса на храните на ФАО е 164,8 пункта, която е с почти 3 пункта (1,8%) по-висока от декември 2018 г., но с 3,7 пункта (2,2%) по-ниска от същия период на миналата година. Увеличението на стойността на индекса през януари, която беше относително стабилна през предходните три месеца, се дължи главно на рязкото покачване на цените на млечните продукти, както и на покачването на цените на растителните масла и захарта.

През м. февруари се запазва възходящата тенденция на кривата и индексът стъпва на ниво от 167 пункта, като е с 1.2% (2 пункта) по-висок спрямо предходния месец, но остава под нивото от същия месец на миналата година. През месеца се наблюдава покачване на индексите на млечните произведения и захарта.(фиг.66)

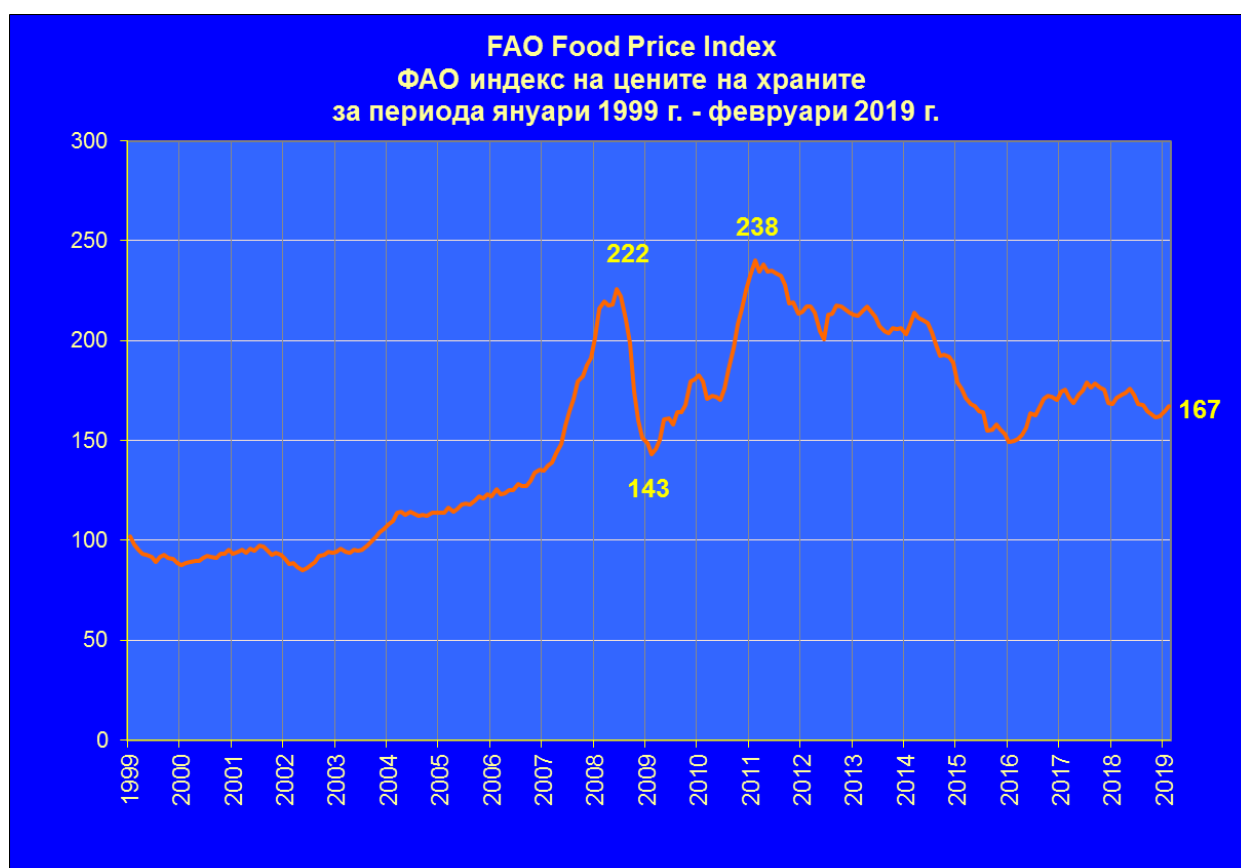
Ретроспективният анализ на движението на ФАО индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.67)

⁸ FFPI – FAO Food Price Index

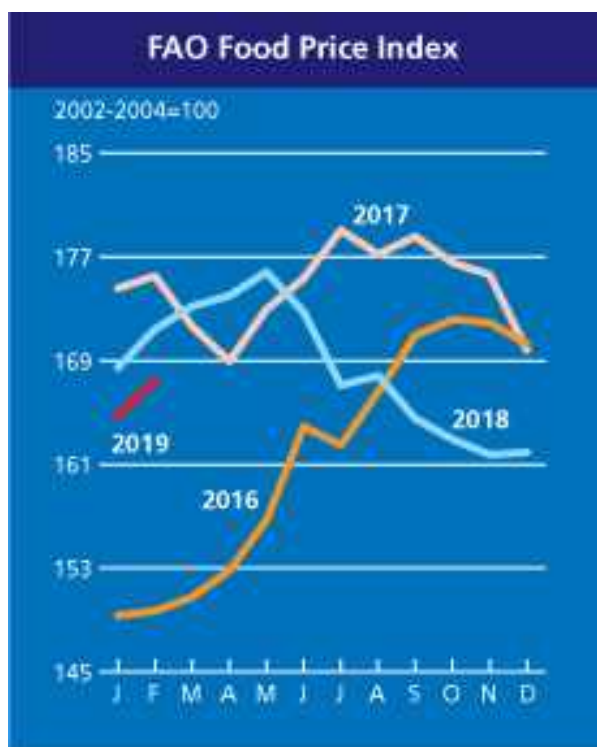
⁹ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

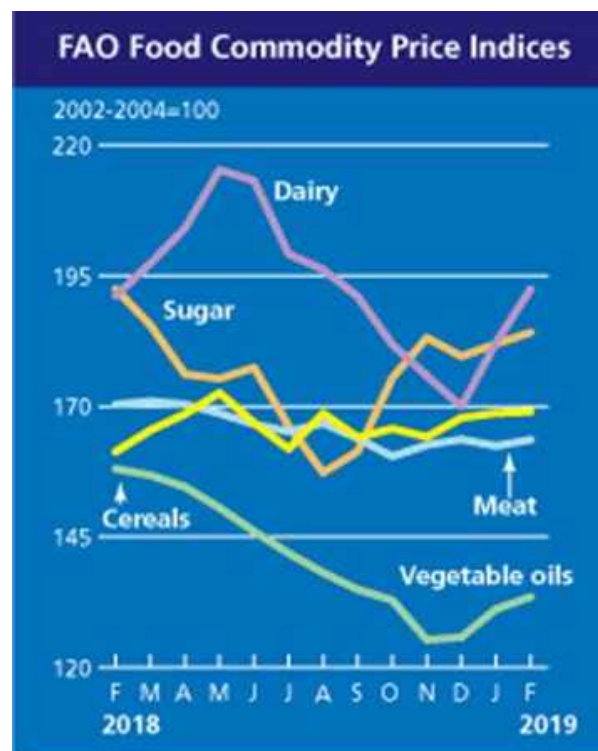
Фиг. 66

Фиг. 67

Фиг. 68

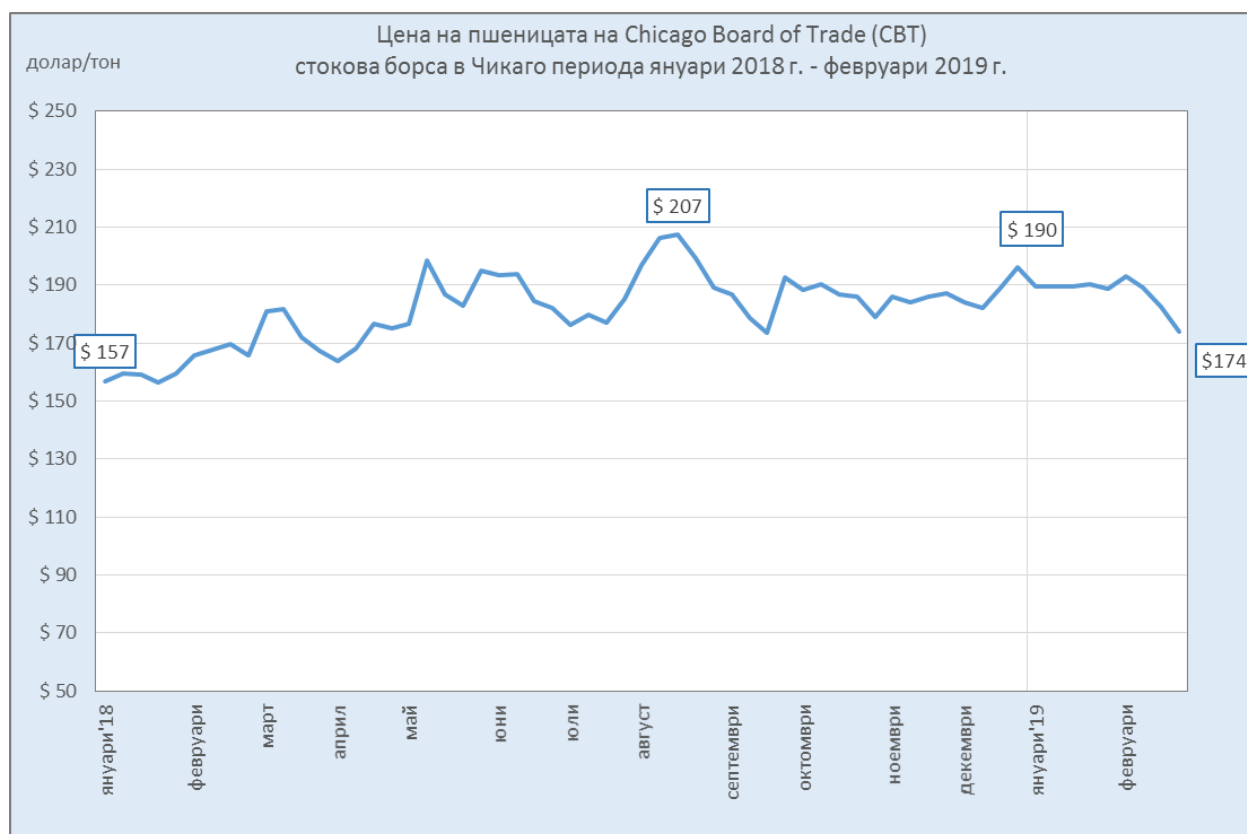
Фиг. 69

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари е 168.1 пункта, което е малко по-високо от декември и с почти 11.5 пункта (7.3%) по-високо в сравнение с януари 2018 година. През февруари кривата стъпва на ниво от 168.5 пункта и практически се задържа на нивото от предходния месец. (фиг.69)

През м. февруари цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго се стабилизира на ниво от 174 долара/тон, а цената на царевичата е 146 долара /тон. (фиг.70,72)

Наблюденията за последните години показват, че цената на пшеницата през м. август 2016 г. е на най-ниското ниво от 2007 г., а най-високите стойности за периода са регистрирани в през лятото на 2012 г. Пиковите си стойности цената на пшеницата достига в началото на 2008 г. (фиг.71)

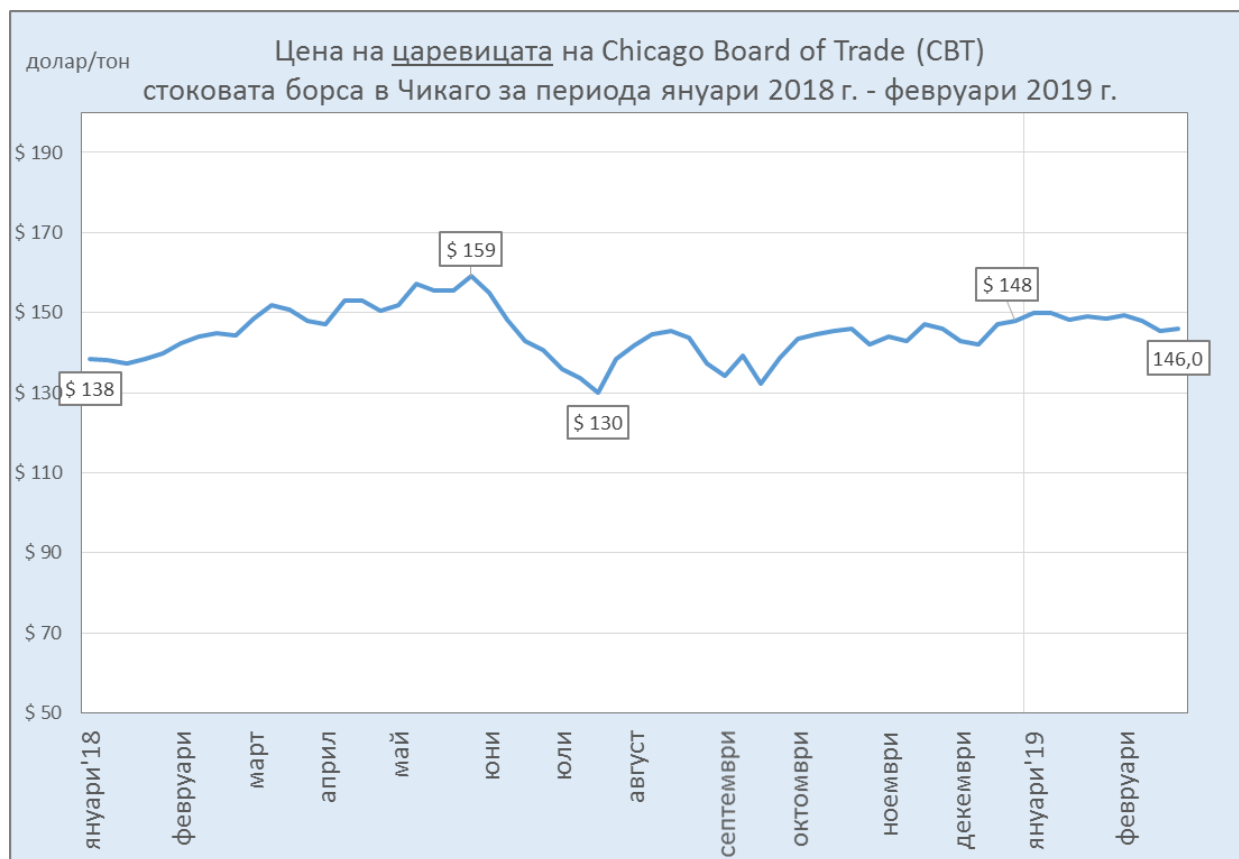
Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго е била най-ниска през лятото на 2016 г., а най-висока през 2012 г. (фиг. 73)

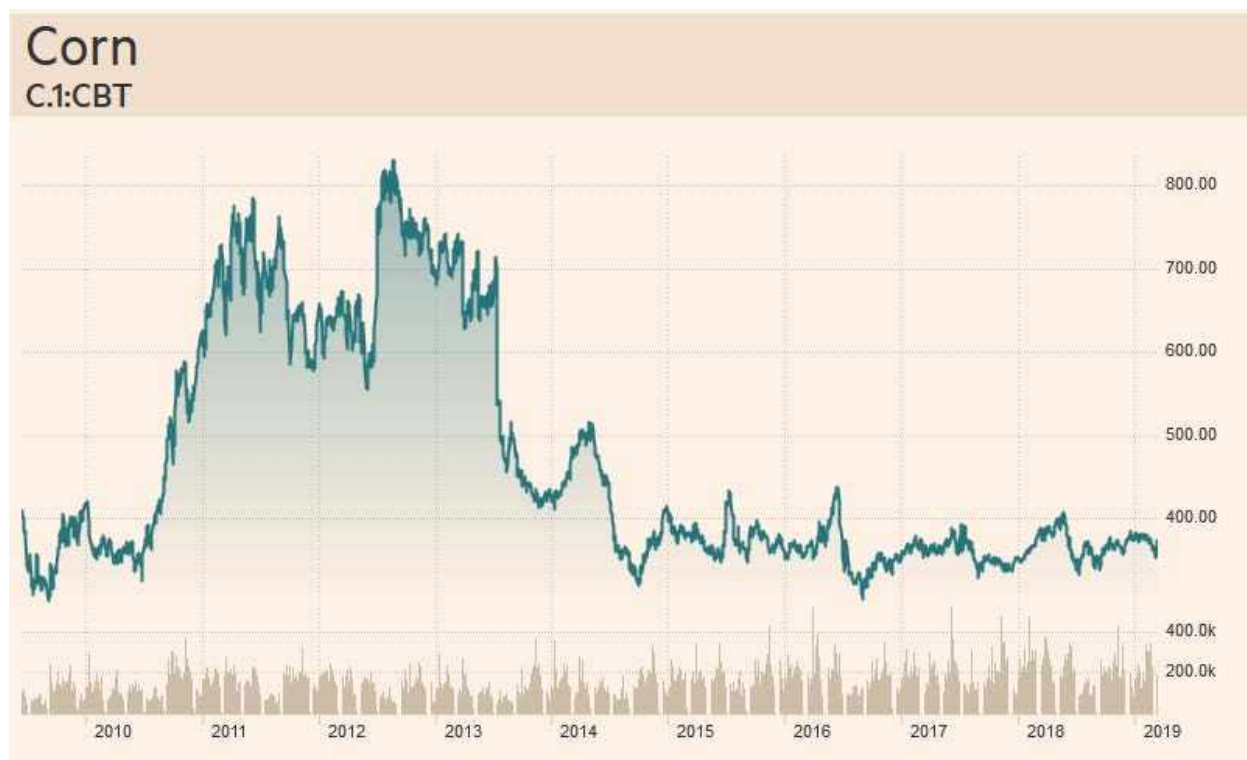
Фиг. 70

Фиг. 71

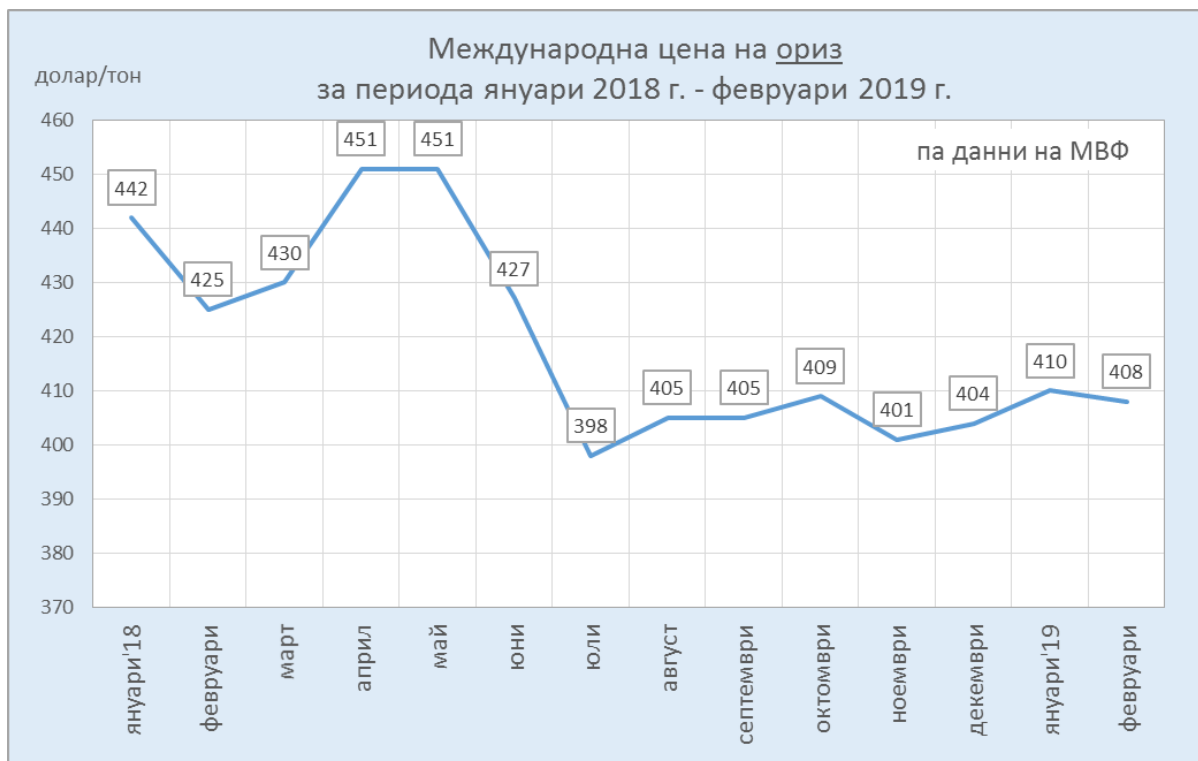

Фиг. 72

Фиг. 73

Данните на МВФ сочат, че през последните три месеца цената на ориза бележи траен възходящ тренд и през м. януари кривата стъпва на ниво от 410 долара/тон. През февруари се наблюдава лек спад и отчетените стойности са 408 долара/тон. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2018 г. – 902 долара/тон. (фиг. 74,75)

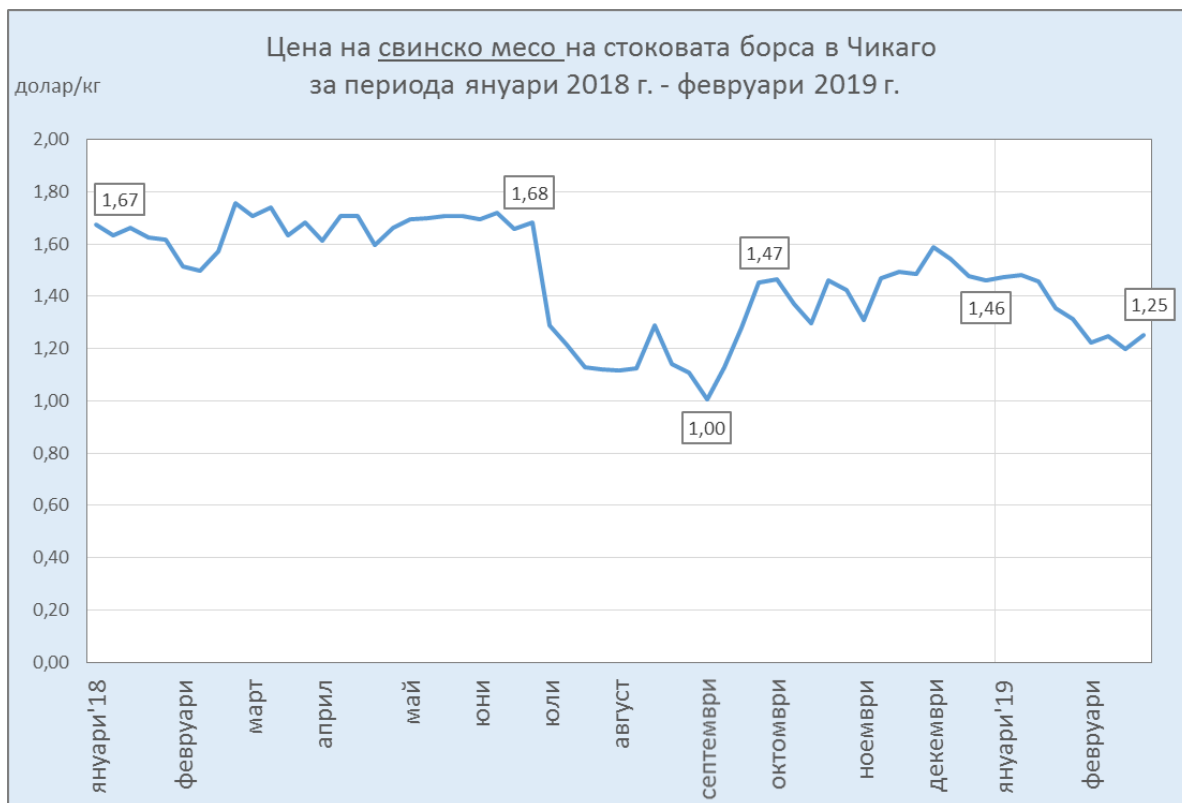

Фиг. 74

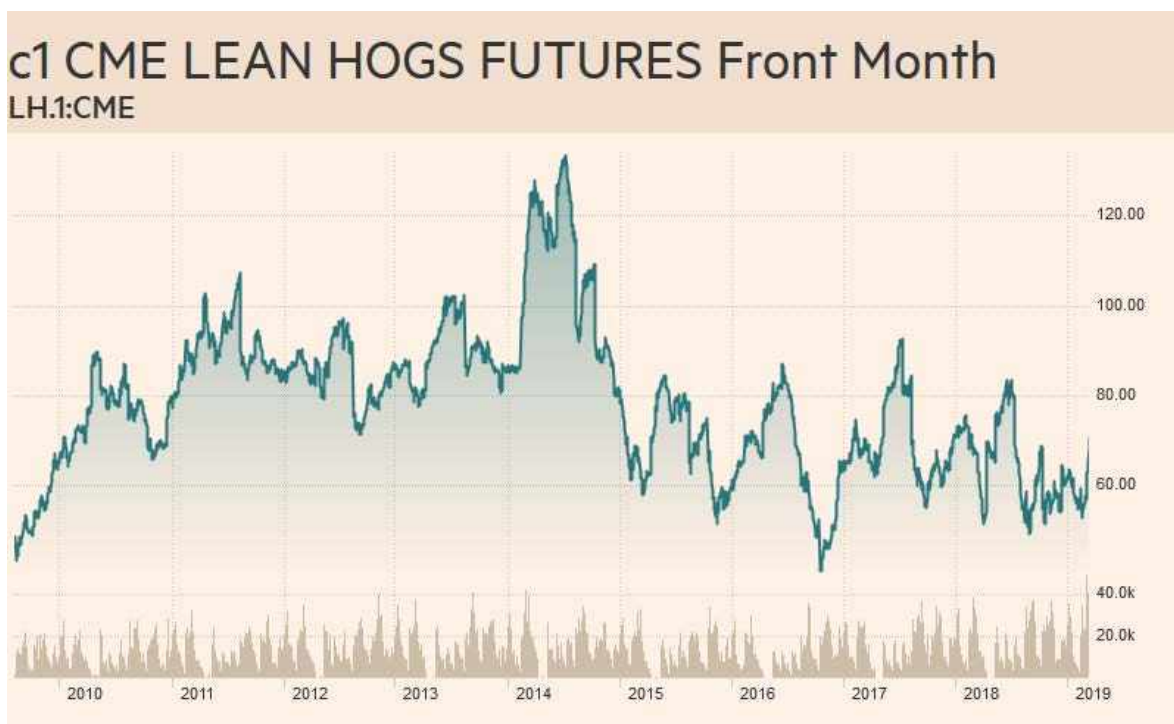

Фиг. 75

През м. февруари цената на свинското месо на борсата в Чикаго е 1.25 долара/кг, като се наблюдава стабилизиране на кривата, а спрямо същия период на миналата година цената е с 40% по-ниска. Най-високите пикови стойности на свинското месо през последните години са регистрирани през 2014 г., а на най-ниско ниво кривата е била през 2016 г. (фиг.76,77)

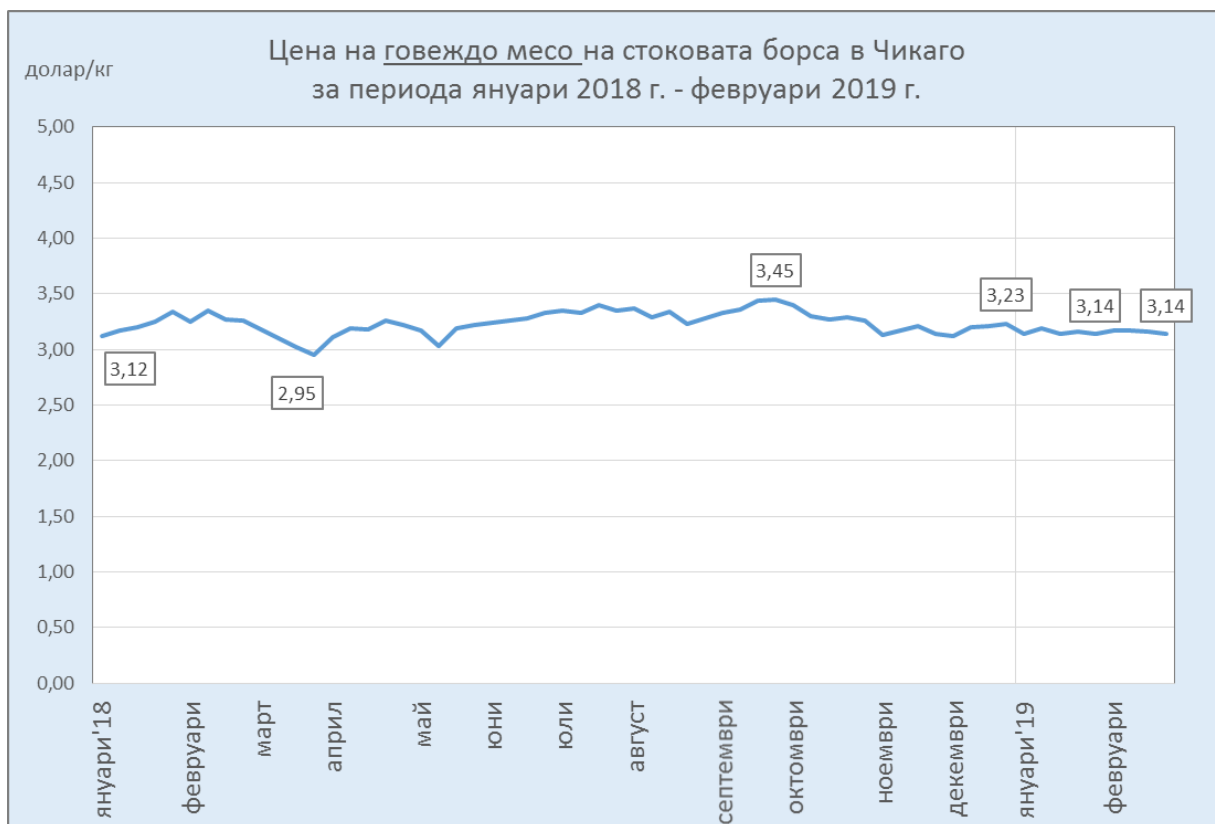

Фиг. 76

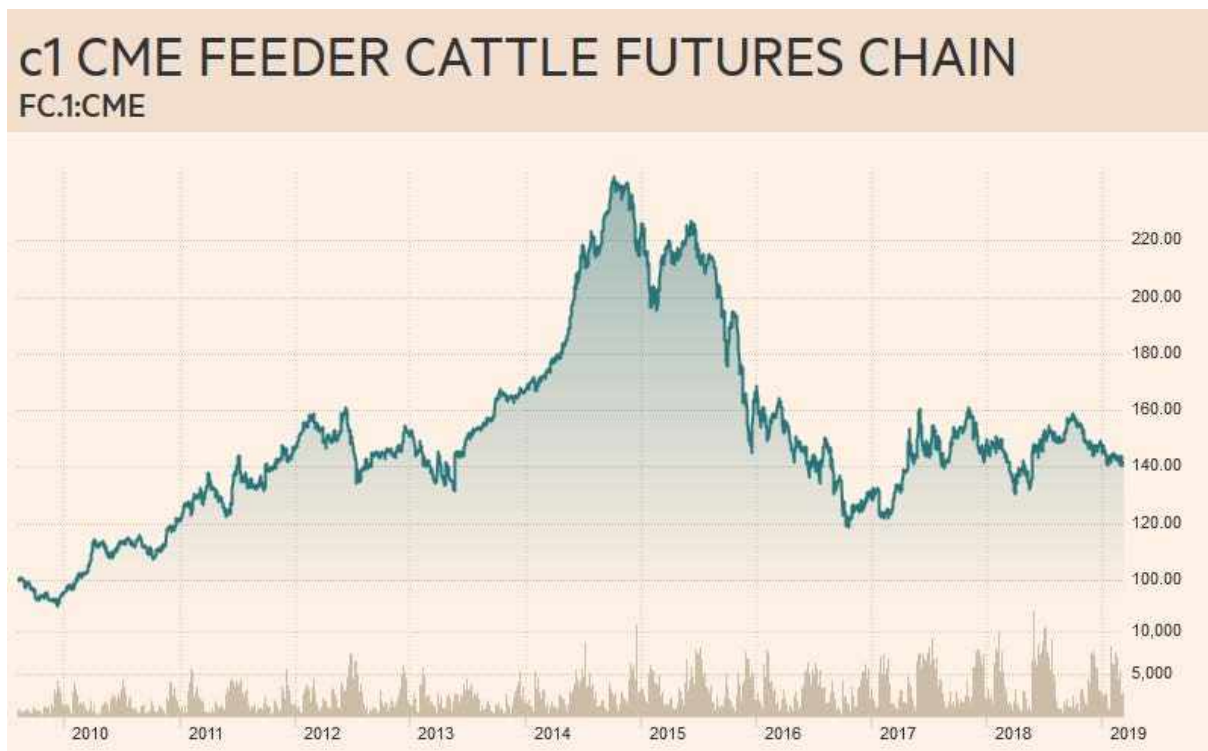

Фиг. 77

Цената на говеждото месо на стоковата борса в Чикаго през м. февруари тази година остава на нивото от същия период на миналата година. Аналогично на цената на свинското месо и при говеждото месо беше наблюдаван пик на стойностите през 2014 г. (фиг. 78,79)

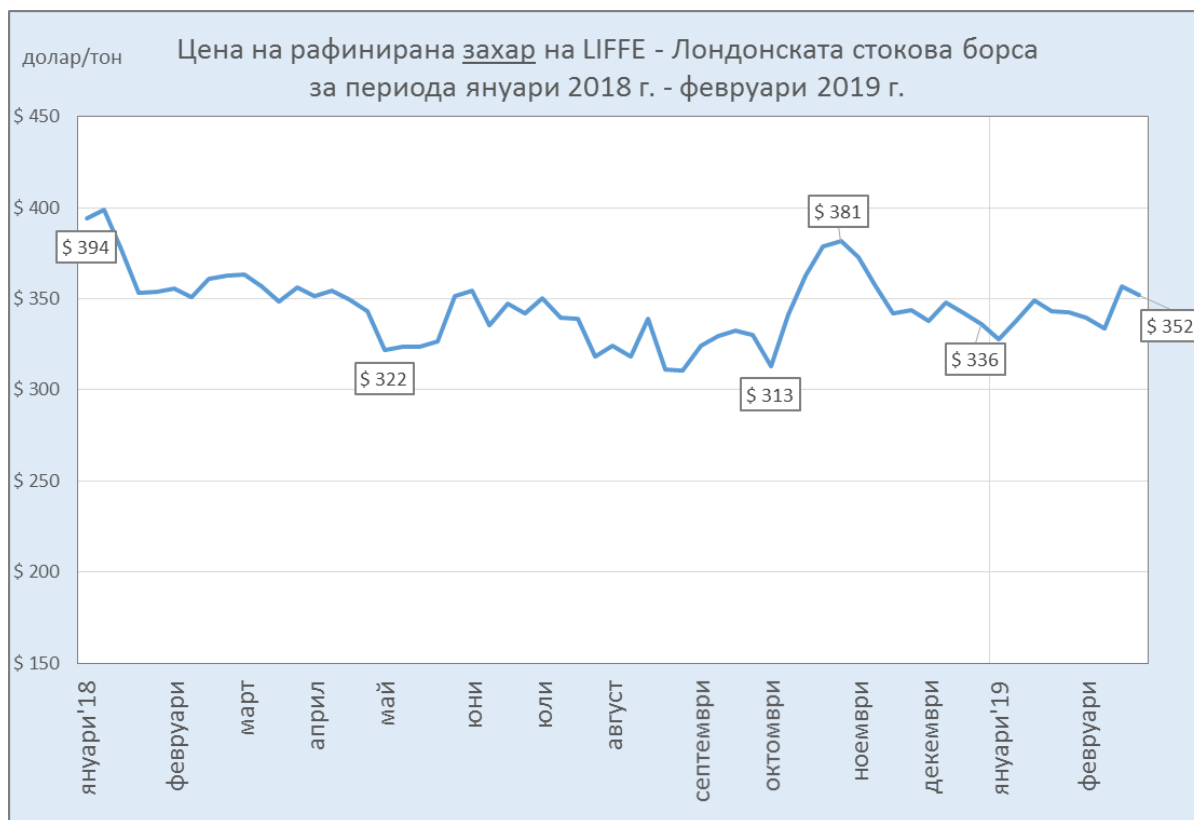

Фиг. 78

Фиг. 79

През февруари цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 352 долара/тон и спрямо януари се наблюдава леко покачване на стойностите. На годишна база е се наблюдава доближаване до нивото от същия период на миналата година. (фиг. 80,81)

Фиг. 80

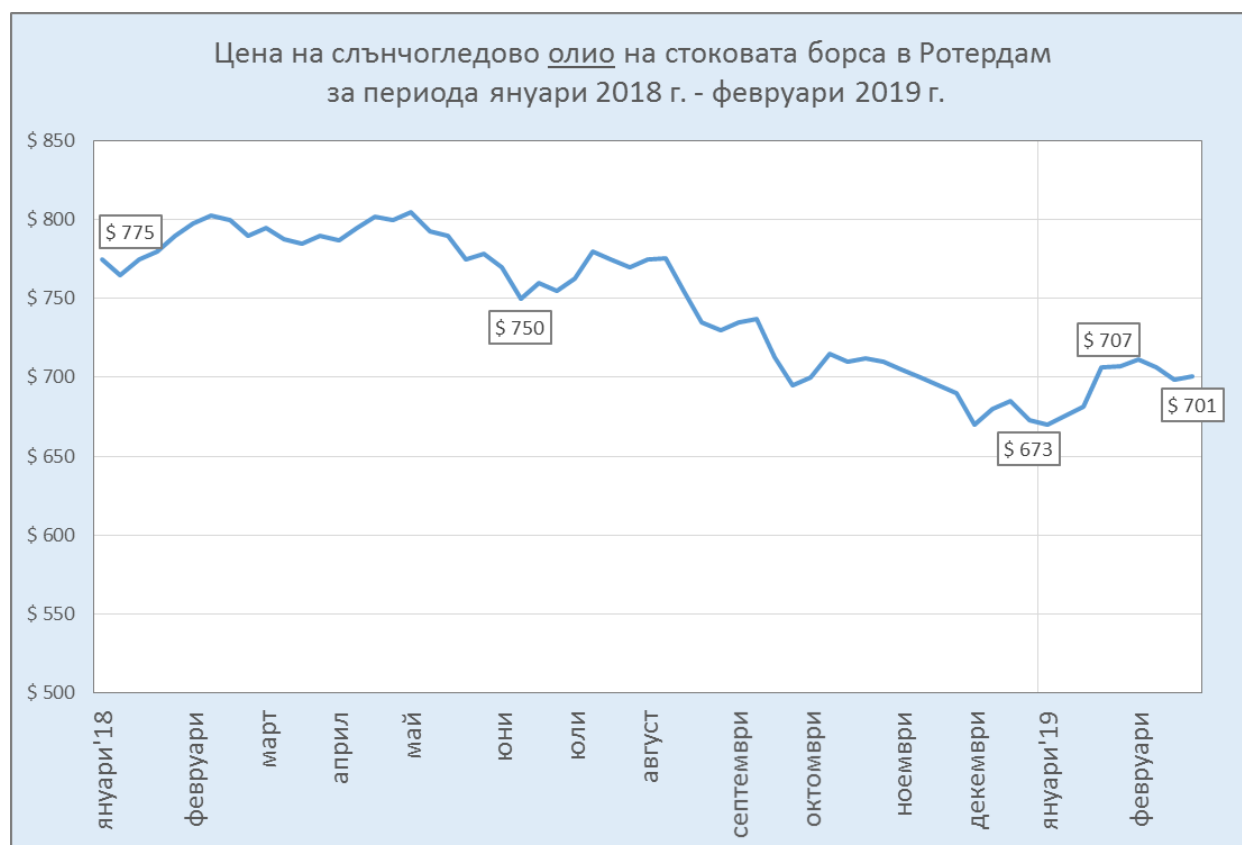
Фиг. 81

Средната стойност на индекса на цената на захарта на ФАО за февруари е 2019 г. е 184,1 пункта, което е с 3,8 пункта (1,2%) по-високо в сравнение с предходния месец. (фиг.69)

През м. февруари цената на нерафинираното слънчогледово олио на стоковата борса в Ротердам е 701 долара/тон и се наблюдава известно стабилизиране на стойностите. На годишна база е отчетен спад на стойностите с около 12%. (фиг. 82)

По данни на МВФ през м. февруари 2019 г. цената на слънчогледово олио е 700 долара/тон и в сравнение с м. януари е отчетен ръст от 1,7%, а на годишна база се наблюдава спад на стойностите от 13%. (фиг. 84)

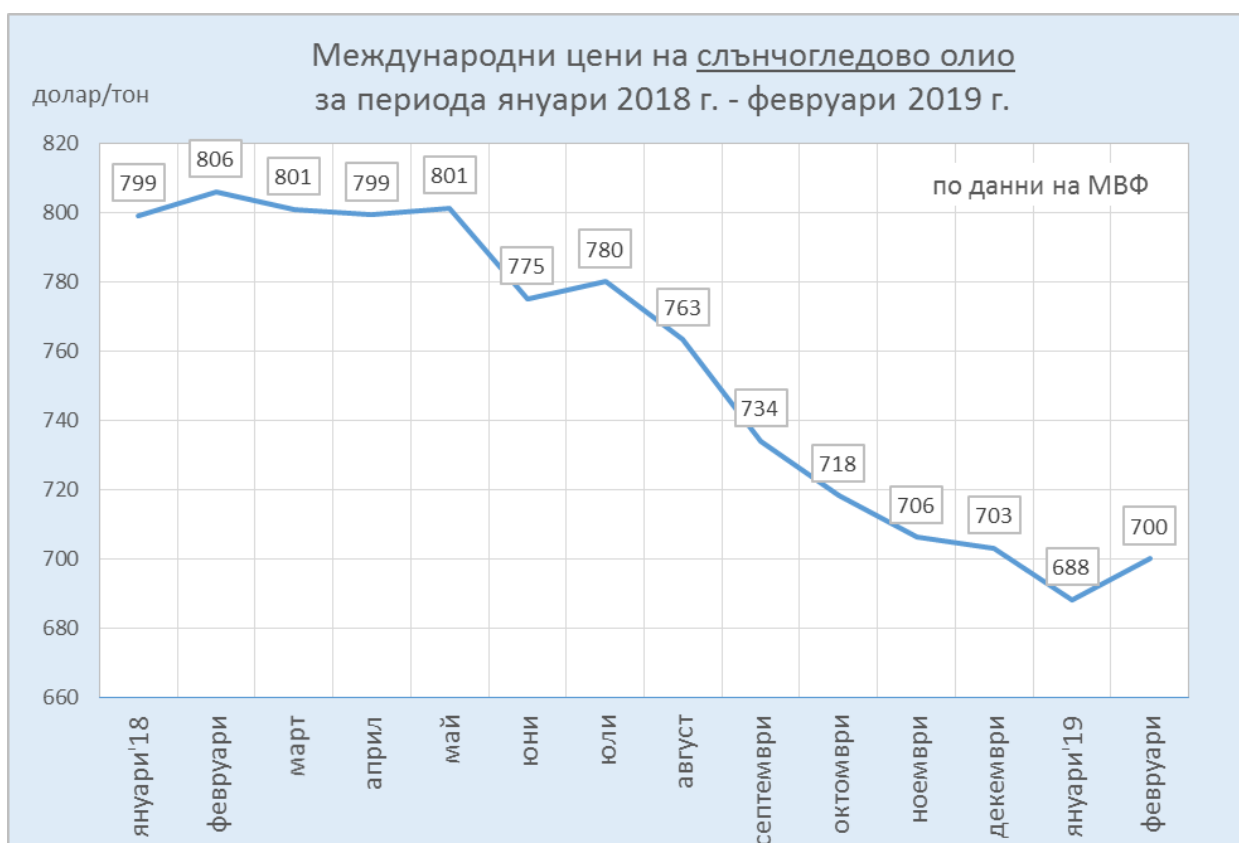
Като цяло през последните три години цената на слънчогледово олио на международния пазар е стабилна, а от края на 2015 г. се наблюдава плавен и устойчив низходящ тренд. Максималните стойности на световната цена на слънчогледово олио през последните пет години е достигната през 2013 г. (фиг.83,85)

Фиг. 82

Фиг. 83

Фиг. 84

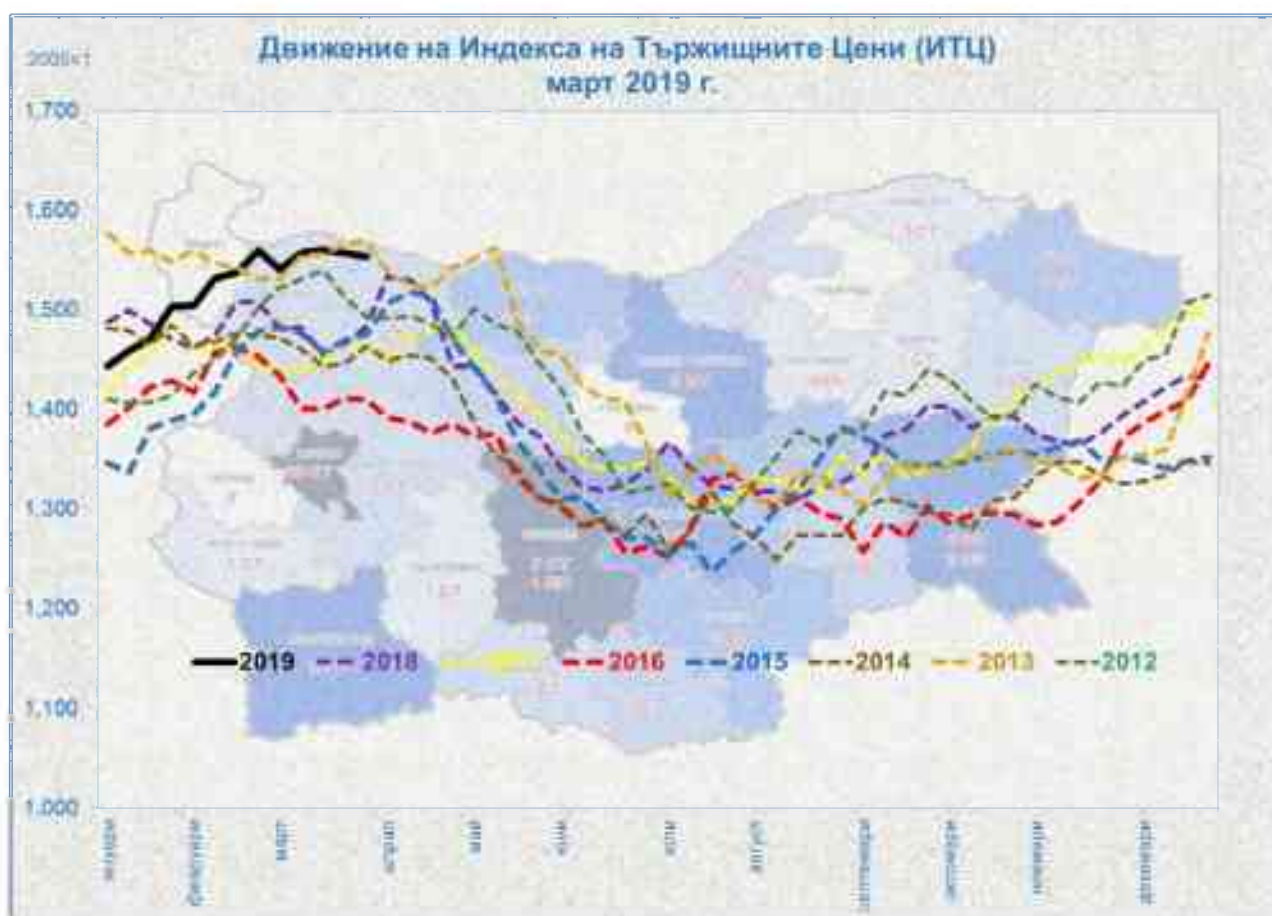

Фиг. 85

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. март 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец март пазарът на храни остава сравнително спокоен и балансиран.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, като леко поскъпват част от основните хранителни стоки и някои месни произведения. При олиото, повечето млечни произведения, месата и рибите има известен спад на цените. Отчетените колебания в двете посоки са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на хранителните стоки като цяло бележат спад, който е в широк диапазон от 1% до 13%. Поскъпване спрямо миналата година има при брашното, захарта и свинското месо.

През месец март цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на зеленчуците и спад на стойностите на плодовете.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец март в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

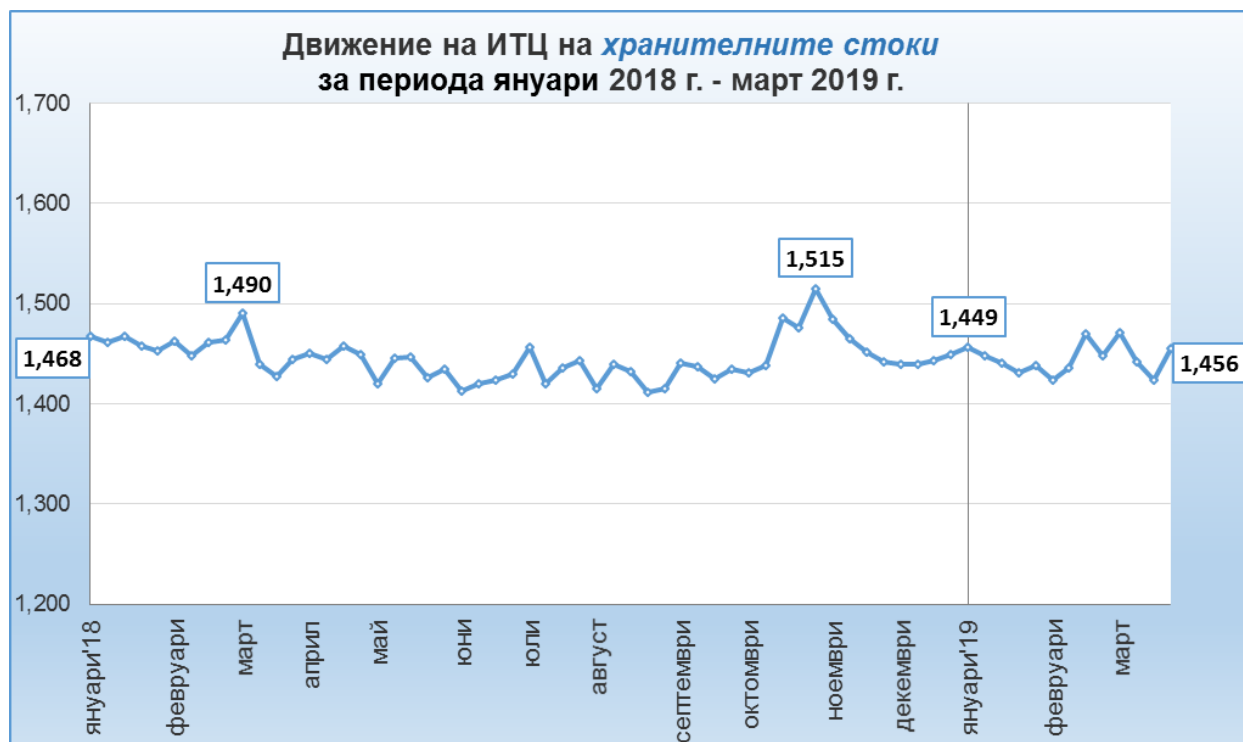
Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодовете през м. март тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. март 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г., като се доближава до нивото от 2015 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава спад на цените на повечето борсови стоки, като се наблюдава запазване на възходящия тренд при цените на млечните произведения.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. март, спрямо предходния месец са разнопосочни, като колебанията в двете посоки са незначителни и са в диапазона $\pm 1-2\%$. (фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.449 пункта и през първите седмици на януари стойностите се движат надолу. През последната седмица на месеца индексът леко се покачва и стъпва на ниво от 1.438 пункта, като се доближава до стойностите от същия период на предходната година.

През м. февруари има ръст на стойностите на индекса, но в края на месеца кривата се връща на нивото от началото на периода.

През м. март кривата има низходящ тренд, но през последната седмица на месеца тенденцията се обръща и индексът стъпва на ниво от 1.456 пункта. Стойностите се доближават до нивата то същия месец на предходната година.

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

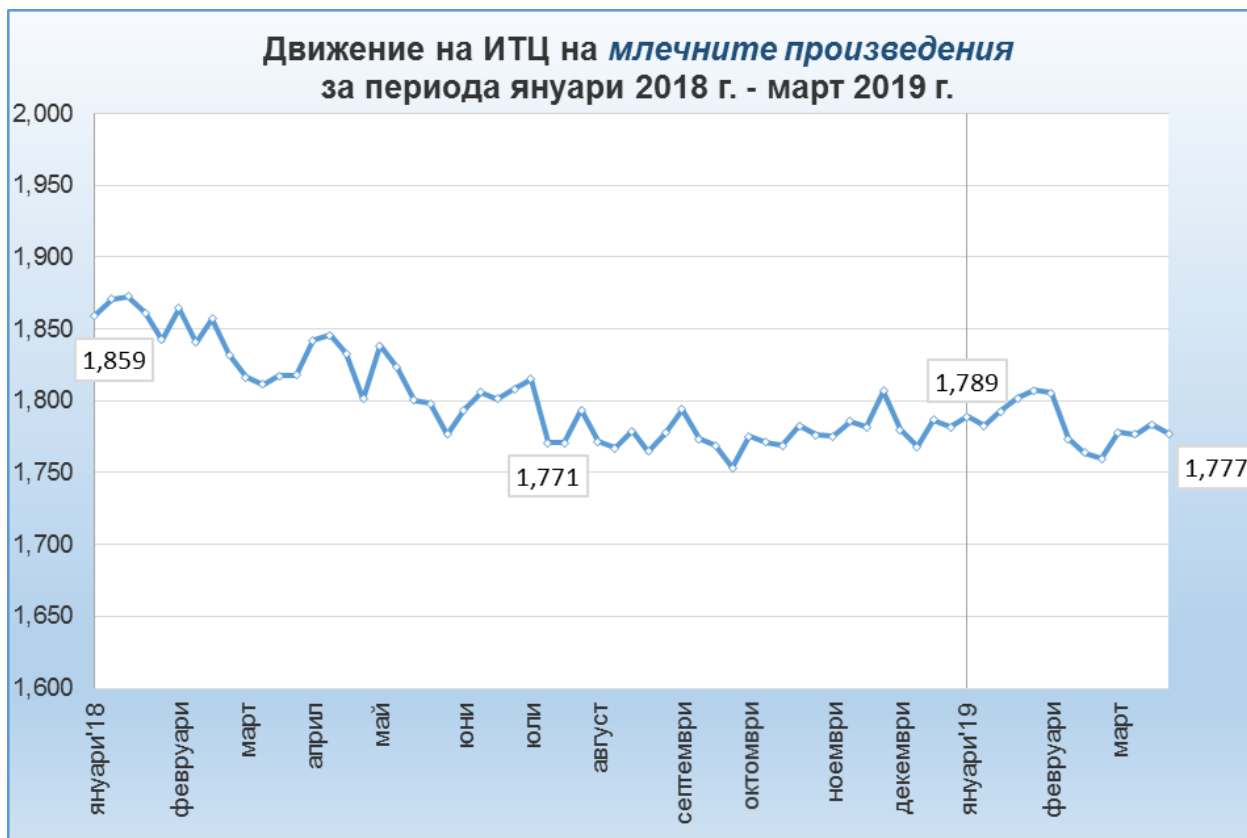
Фиг. 2

През месец март се наблюдава леко намаляване на цените на **млечните произведения**, като поевтиняването им на месечна база е около 1-2%. (табл. 1, фиг.11, 29-34)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 3

През първата седмица на януари кривата на този индекс се стабилизира на нивото от м. декември, а през следващия период до края на месеца кривата има възходящ тренд. Индексът през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1.807 пункта, като спрямо началото на януари е отбелязан ръст от 1%. Въпреки покачването на стойностите, те остават значително под нивото от същия период на предходната година. В резултат на понижението на цените на стоките, които влизат в състава на този индекс, кривата през м. февруари има низходяща тенденция. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.760 пункта. През март кривата има стабилен характер.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на миналата година и в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив възходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017 година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м. ноември'17 стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁴

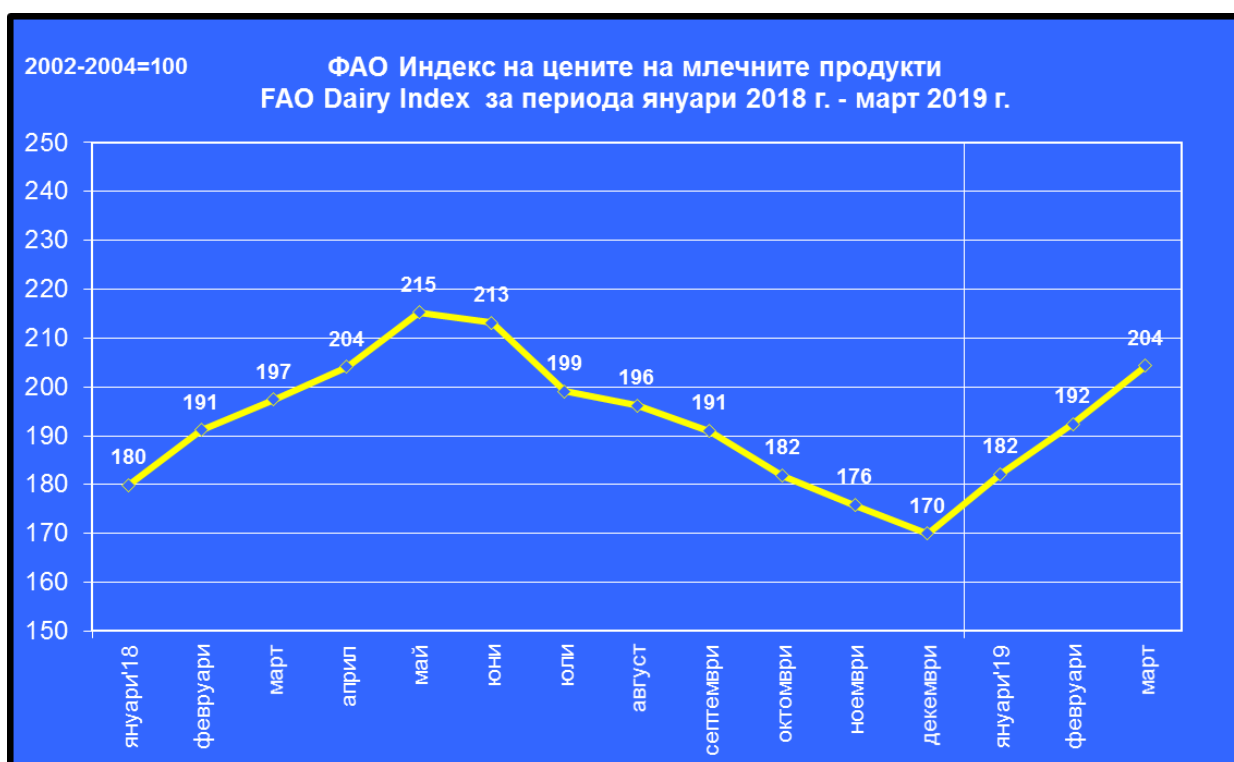
През януари ФАО индексът на цените на млечните произведения достига до 182.1 пункта и е с 12.2 пункта (7.2%) по-висок от декември 2018 година. Всички млечни продукти, влизащи в състава на този индекс регистрират през януари по-високи цени, като котировките на обезмасленото мляко на прах се увеличават с 16.5% в сравнение с предходния месец. Това рязко нарастване се дължи на намаления износ от Европа в резултат на силното вътрешно търсене, както и от очакванията за намаляване на износа от Океания през следващите месеци. Независимо от това покачване на цените, индексът е само малко над нивото си от същия месец на миналата година.

През м. февруари се запазва тенденцията на покачване на стойностите като повишението спрямо предходния месец е 10 пункта (5.5%).

³ FFPI – FAO Food Price Index

През м. март индексът на ФАО за цените на млечните продукти е достигна 204.3 пункта, като е с 11.9 пункта (6.2%) по-висок от февруари и регистрира увеличение за трети пореден месец. През месеца международните цени на маслото, пълномасленото мляко и сиренето се повишават в резултат на увеличеното търсене на внос в очакване на намаляване на експортните наличности от Океания, във връзка със сезонния спад на производството на мляко. (фиг.5)

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

Фиг. 5

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. март са разнопосчни. Повишение с около 2-5% има при някои месни произведения и пилешки разфасовки, както и при цената на свинското месо. Цената на рибата пангасиус, хек и скумрия се повишаават, а копърката поевтинява. (табл.1, фиг.11,27,28,35-38)

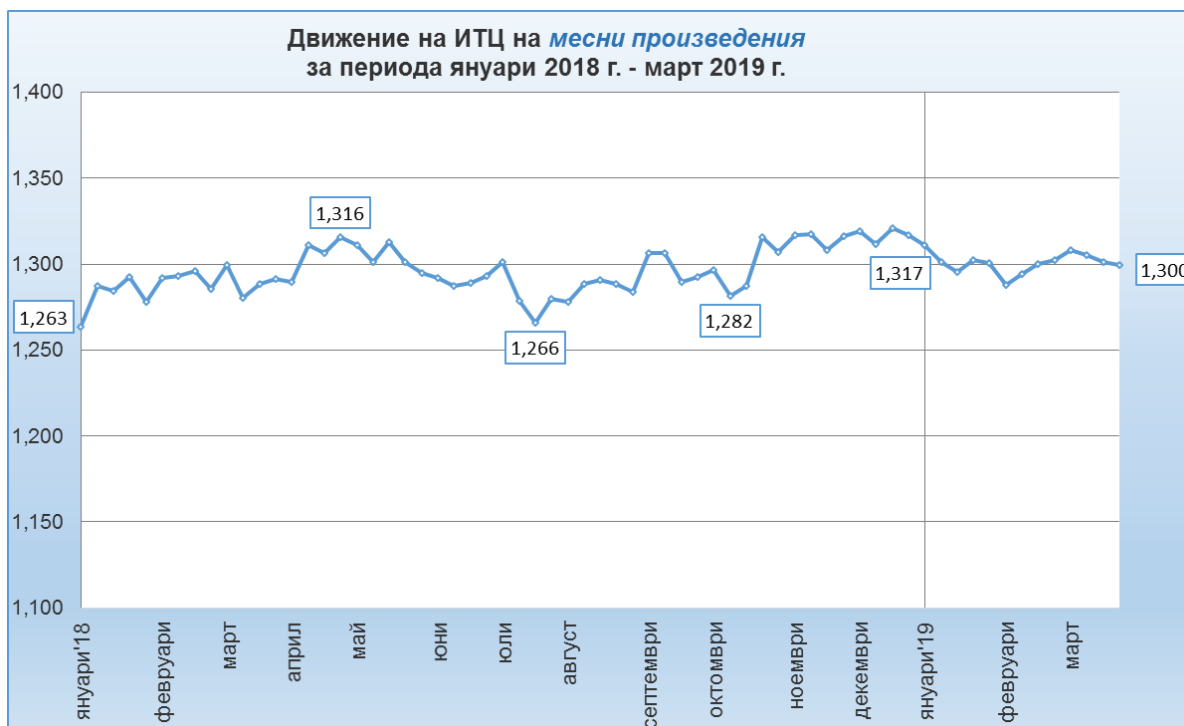
ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Индексът на месото и месните произведения от началото на тази година има лек низходящ тренд. От средата на януари кривата се стабилизира и стъпва на ниво от около 1.301. Спрямо същия период на предходната година стойностите са на малко по-високо ниво.

През първите седмици на февруари се наблюдава лек възходящ тренд и към края на месеца кривата се връща на нивото от предходния месец.

През м. март кривата остава стабилна с лек низходящ тренд.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

Фиг. 7

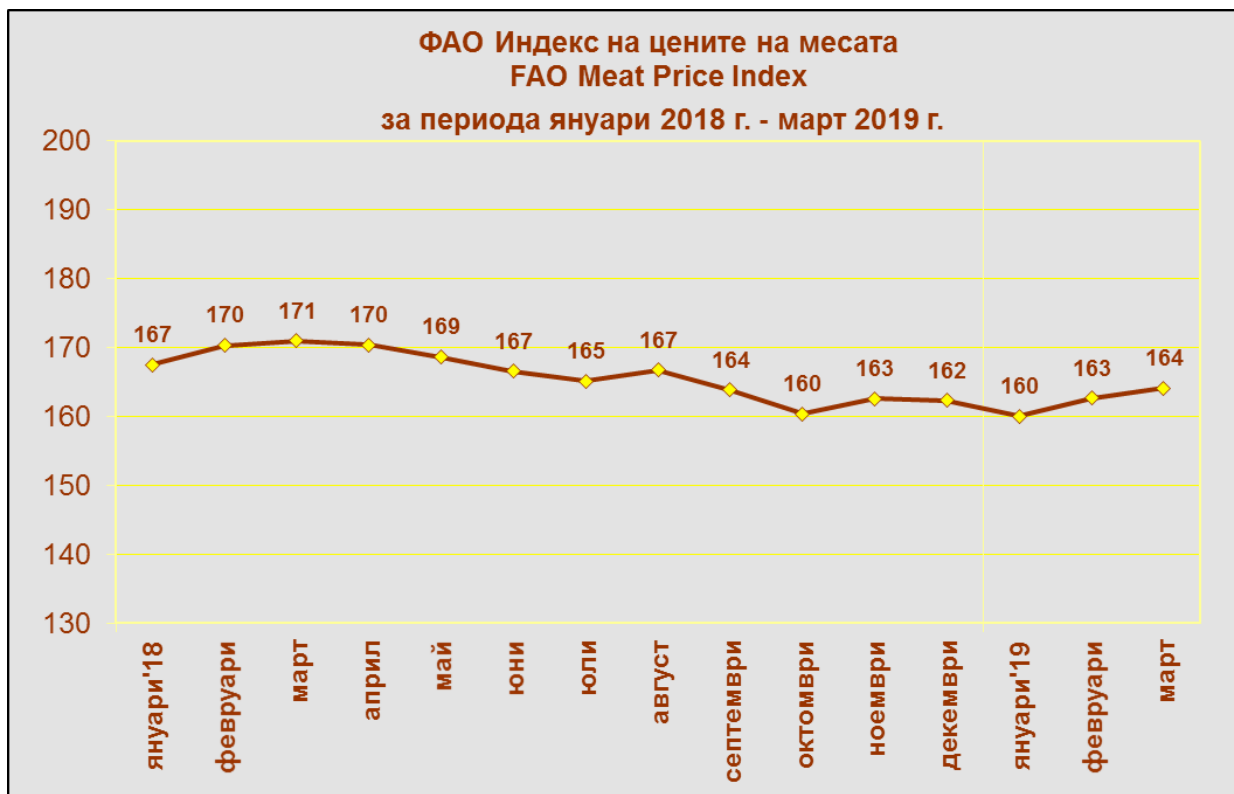
В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

Фиг. 8

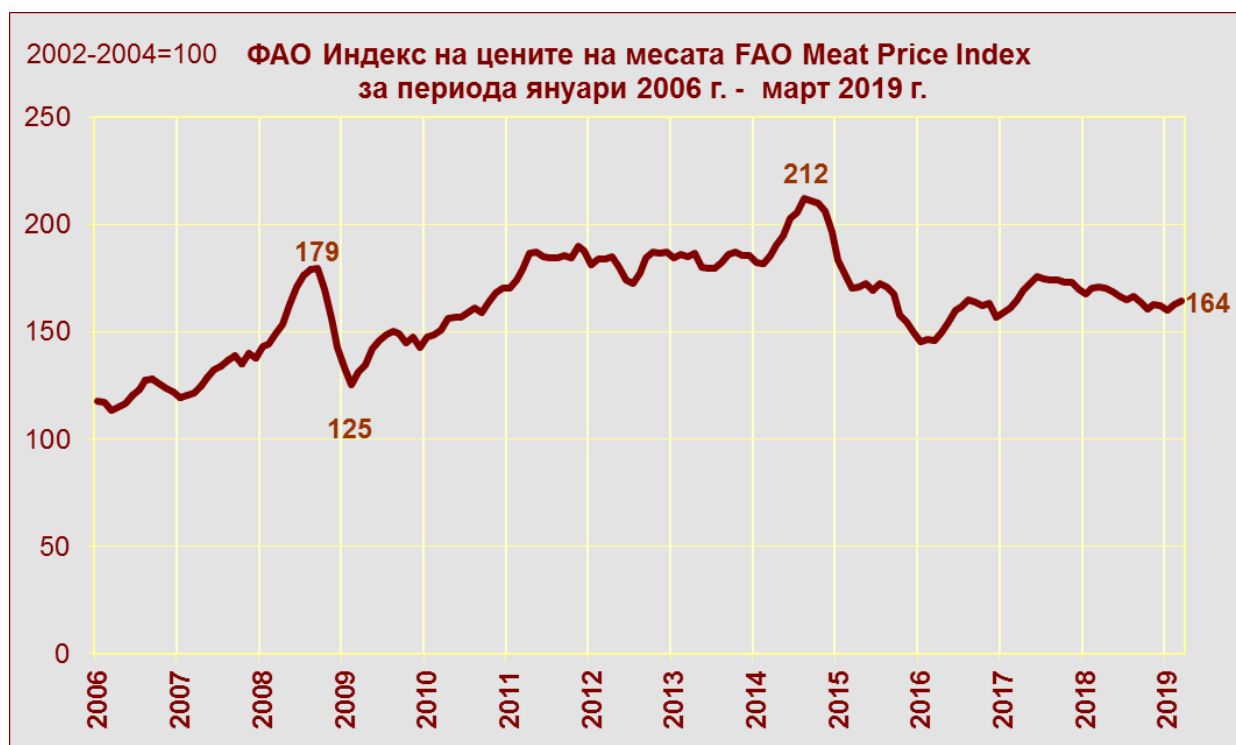
Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

През м. януари средната стойност на индекса е 162,9 пункта, като остава на нивото от предходния месец. Като цяло световните цени на говеждото, свинското и птичето месо остават стабилни. Цените на агнешкото месо намаляват с 8.4% в сравнение с предходния месец поради големите обеми на износ от Океания (Австралия, Нова Зеландия, Нова Гвинея, Малайския архипелаг и др.). През м. февруари индексът се покачва с 2 пункта и се стабилизира на нивото то м. декември. Индексът на ФАО за цените на месото през м. март е 162.5 пункта, което е незначително покачване спрямо предходния месец от 0.6 пункта или 0.4%. През март ценовите котировки на свинското месо, едрия рогат добитък и птичето леко се покачиха, а агнешкото месо леко поевтинява.

Фиг.9

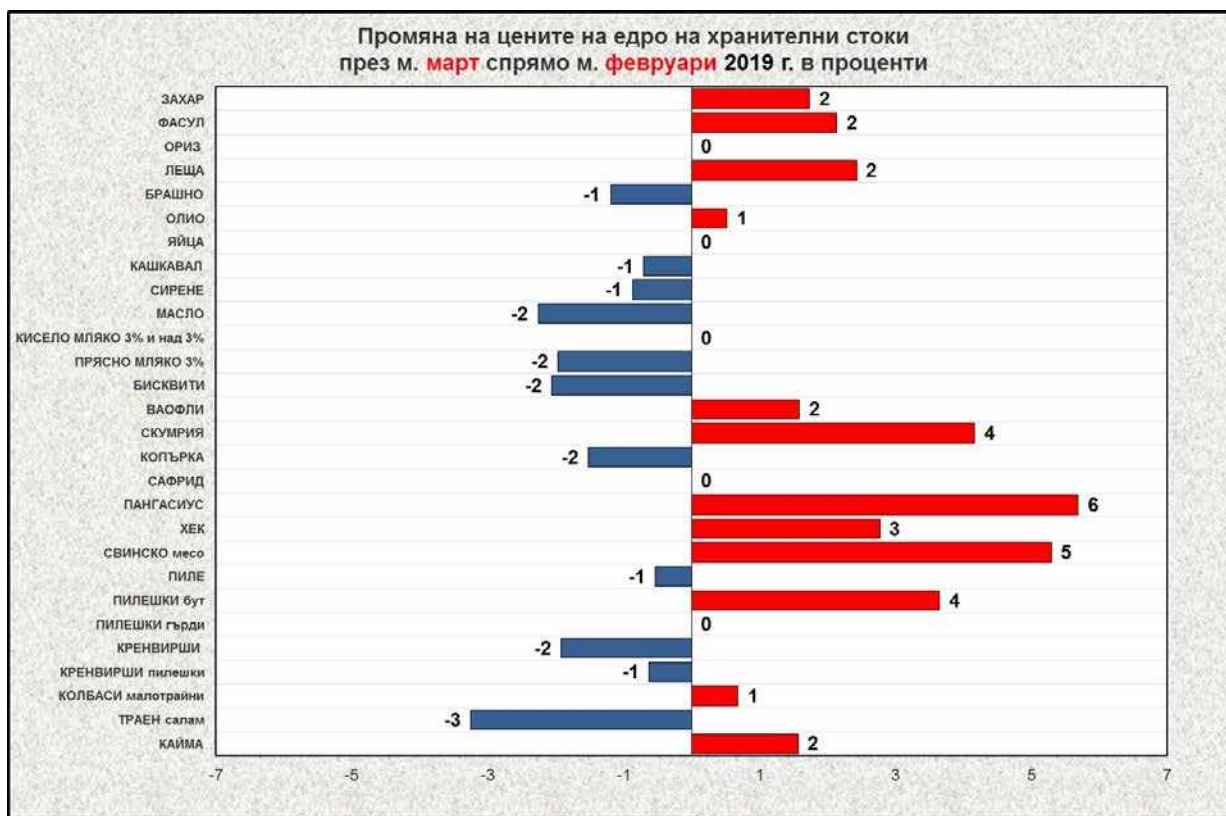
⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

Фиг.10

Таблица 1

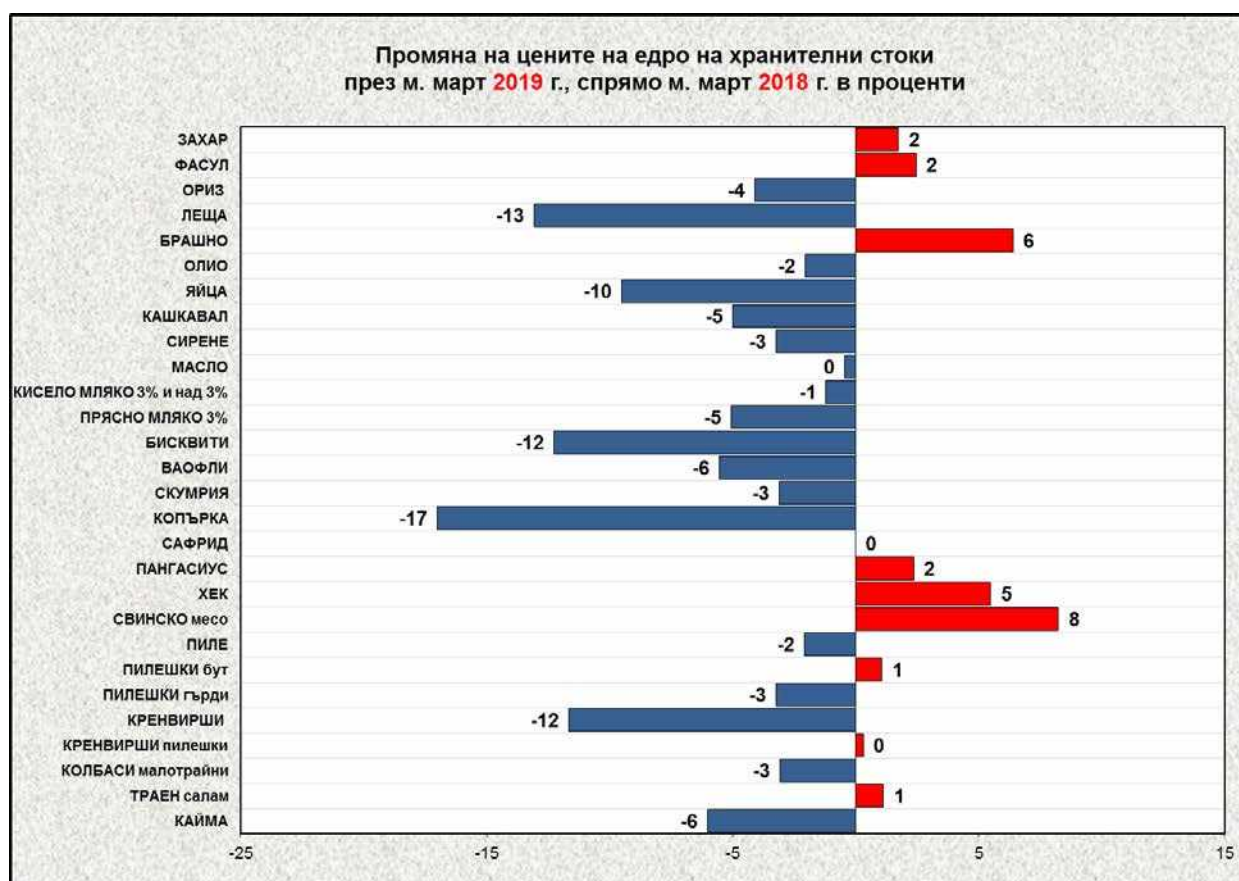
СТОКА	февруари '19	март '19	промяна в %	промяна в лв.	март '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,15	1,17	1,7	0,02	1,15	1,7	0,02
ФАСУЛ	3,27	3,34	2,1	0,07	3,26	2,5	0,08
ОРИЗ	1,87	1,87	0,0	0,00	1,95	-4,1	-0,08
ЛЕЩА	2,47	2,53	2,4	0,06	2,91	-13,1	-0,38
БРАШНО	0,84	0,83	-1,2	-0,01	0,78	6,4	0,05
ОЛИО	1,91	1,92	0,5	0,01	1,96	-2,0	-0,04
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,21	-9,5	-0,02
КАШКАВАЛ	9,95	9,88	-0,7	-0,07	10,40	-5,0	-0,52
СИРЕНЕ	5,75	5,70	-0,9	-0,05	5,89	-3,2	-0,19
МАСЛО	2,22	2,17	-2,3	-0,05	2,18	-0,5	-0,01
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,82	0,82	0,0	0,00	0,83	-1,2	-0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,53	1,50	-2,0	-0,03	1,58	-5,1	-0,08
БИСКВИТИ	1,46	1,43	-2,1	-0,03	1,63	-12,3	-0,20
ВАОФЛИ	2,52	2,56	1,6	0,04	2,71	-5,5	-0,15
СКУМРИЯ	3,60	3,75	4,2	0,15	3,87	-3,1	-0,12
КОПЪРКА	1,98	1,95	-1,5	-0,03	2,35	-17,0	-0,40
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,69	3,90	5,7	0,21	3,81	2,4	0,09
ХЕК	5,05	5,19	2,8	0,14	4,92	5,5	0,27
СВИНСКО месо	6,61	6,96	5,3	0,35	6,43	8,2	0,53
ПИЛЕ	3,76	3,74	-0,5	-0,02	3,82	-2,1	-0,08
ПИЛЕШКИ бут	2,74	2,84	3,6	0,10	2,81	1,1	0,03
ПИЛЕШКИ гърди	7,17	7,17	0,0	0,00	7,41	-3,2	-0,24
КРЕНВИРШИ	4,17	4,09	-1,9	-0,08	4,63	-11,7	-0,54
КРЕНВИРШИ пилешки	3,22	3,20	-0,6	-0,02	3,19	0,3	0,01
КОЛБАСИ малотрайни	4,40	4,43	0,7	0,03	4,57	-3,1	-0,14
ТРАЕН салам	8,32	8,05	-3,2	-0,27	7,96	1,1	0,09
КАЙМА	4,46	4,53	1,6	0,07	4,82	-6,0	-0,29

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на по-голяма част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд. (табл. 1, фиг. 12)

Най-силен спад на годишна база има при цената на яйцата и лещата (10-13%). Поевтиняване спрямо миналата година в интервал 2-10% има при ориза и олиото. Поскъпване на годишна база с 2% има при захарта и фасула и с 6% при брашното. Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ поевтиняват спрямо същия месец на предходната година с 1-5%. Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. март тази година спрямо същия месец на предходната година са преобладаващо низходящи, като ценовите колебания са в диапазон 3-12%. Поскъпване на годишна база с 8% е отчетено при свинското месо. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като поскъпването е 2-5%. Поевтиняване на годишна база има при скумрията и копърката. При цените на захарните изделия се наблюдава поевтиняване на годишна база на вафлите от 6% и на бисквитите с 12%. (фиг. 12)

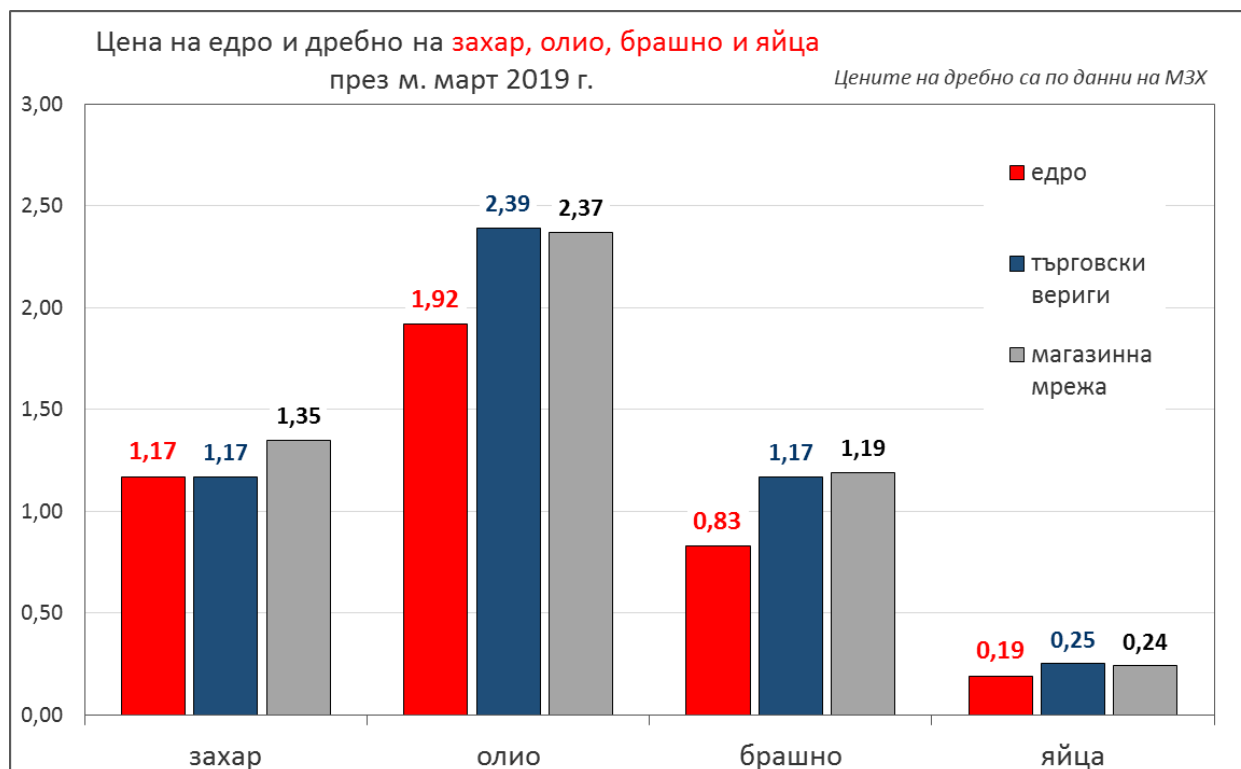
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. март надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 24 – 32%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а при цената на дребно на захарта в сравнение с цената ѝ на едро няма разлика.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 43% е при брашното, а при захарта тя е 15%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,17	1,17	0	0,00	1,35	15	0,18
олио	1,92	2,39	24	0,47	2,37	23	0,45
брашно	0,83	1,17	41	0,34	1,19	43	0,36
яйца	0,19	0,25	32	0,06	0,24	26	0,05

Фиг. 13

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. март 2014/2019 г.

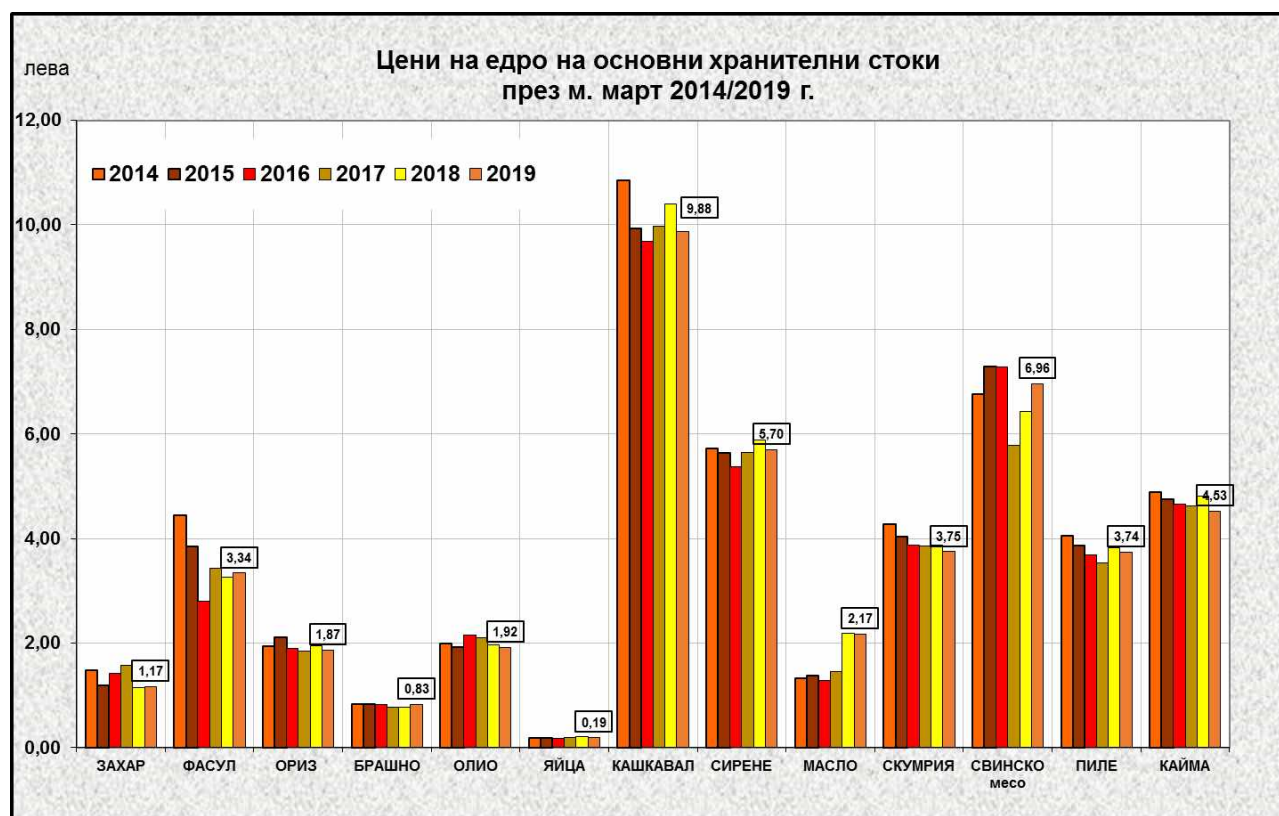
март	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,48	4,45	1,94	0,84	2,00	0,18	10,85	5,72	1,32	4,28	6,77	4,05	4,89
2015	1,19	3,85	2,11	0,83	1,92	0,19	9,93	5,63	1,38	4,04	7,29	3,87	4,75
2016	1,42	2,80	1,90	0,82	2,15	0,18	9,68	5,37	1,29	3,87	7,29	3,68	4,65
2017	1,58	3,43	1,85	0,77	2,10	0,20	9,98	5,64	1,45	3,85	5,79	3,54	4,62
2018	1,15	3,26	1,95	0,78	1,96	0,21	10,40	5,89	2,18	3,87	6,43	3,82	4,82
2019	1,17	3,34	1,87	0,83	1,92	0,19	9,88	5,70	2,17	3,75	6,96	3,74	4,53

Анализът на цените на хранителните стоки през м. март 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно, олио и яйца) са около нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2014 – 2017 г. и са под нивата от 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е по-висока спрямо предходните две години, но е по-ниска спрямо периода 2015 – 2016 г.

Цените на варивата се стабилизируют през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.14)

Фиг. 14

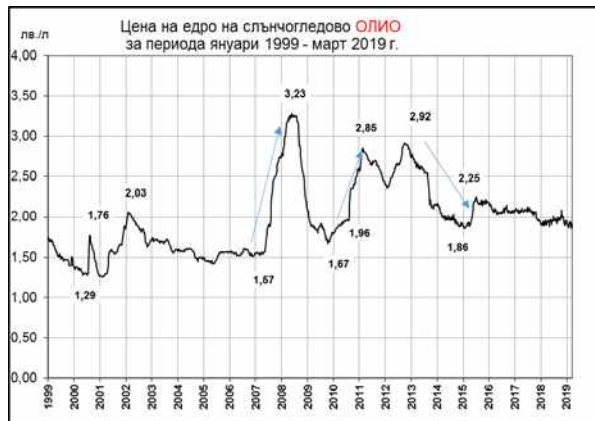
Фиг. 15

Фиг.16

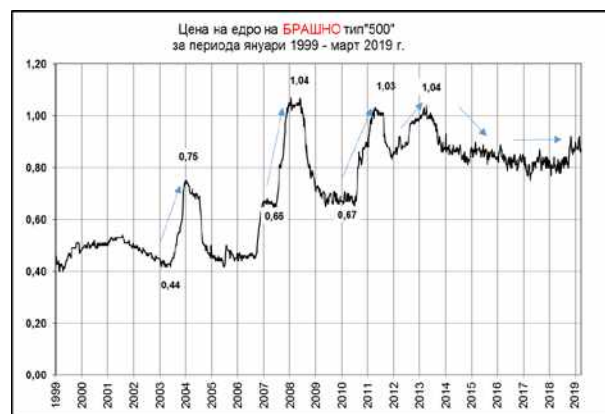
Фиг. 17

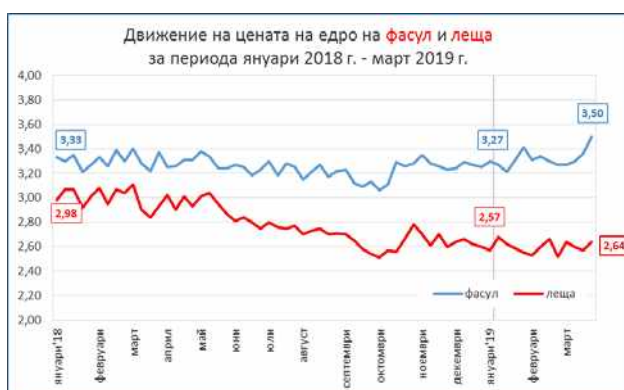
Фиг. 18

Фиг. 19

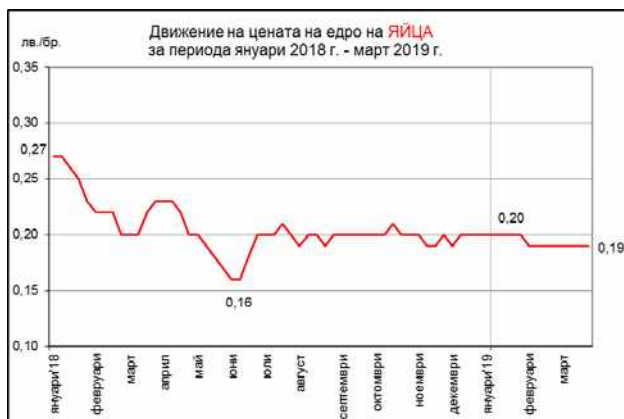
Фиг. 20

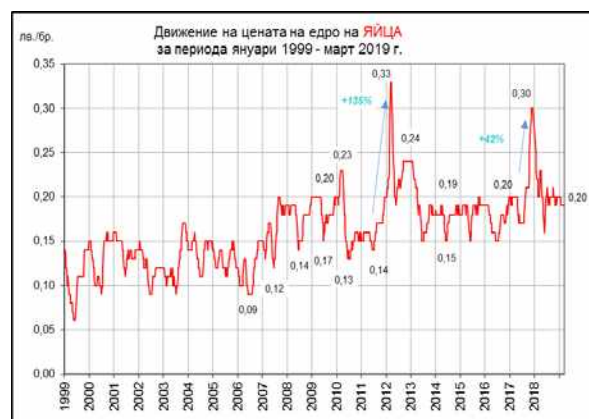
Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

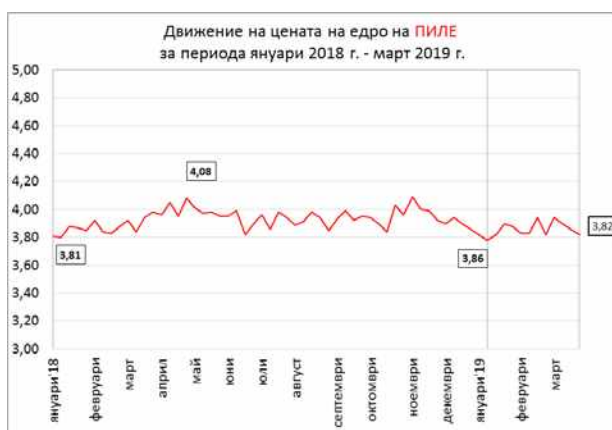
Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. март показват, че предлаганите количества българската продукция значително намаляват и се увеличава дялът на продукцията от внос. (фиг. 43)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 79% към

21%. През м. март 36% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици са 64%. По-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 60%. Количествата вносни ябълки се доближават като относителен дял до предлаганите количества български ябълки, като съотношението е 52%:48% (фиг. 39)

Фиг. 39

Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.40,41)

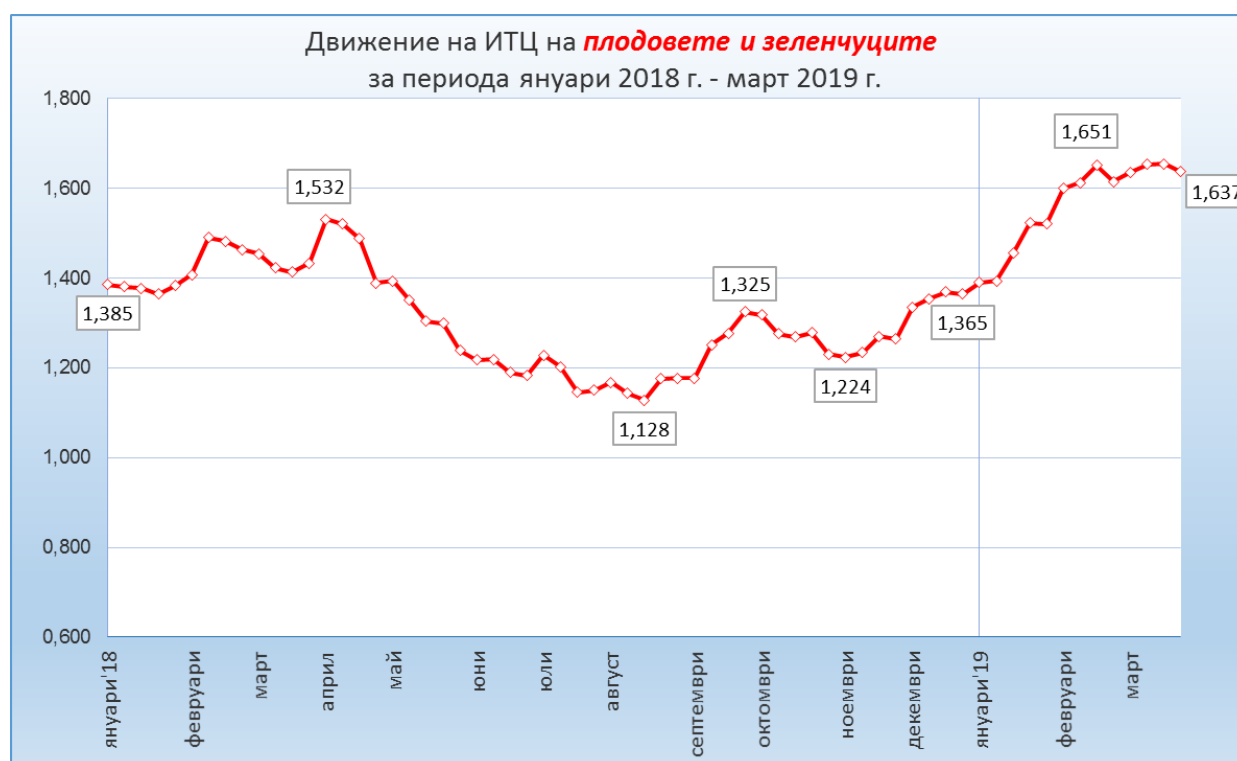
В началото на тази година индексът на плодовете и зеленчуците стартира от ниво 1.365 пункта. Следва бързо покачване на стойностите и в края на месеца индексът е 1.521 пункта, като повишението е 11%. В този период се

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

наблюдаваше рязко поскъпване на повечето зеленчуци. Спрямо същия период на миналата година нивото е значително по-високо ниво.

През м. февруари възходящият тренд се запазва. Стойностите в средата на месеца са значително по-високи спрямо същия период на предходната година. През последната седмица на месеца има известно стабилизиране и лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 1.615 пункта.

През м. март кривата на този индекс се стабилизира, но на високото ниво от предходния месец. В сравнени със същия период на миналата година стойностите са с 15% по-високи.(фиг.40)

Фиг. 40

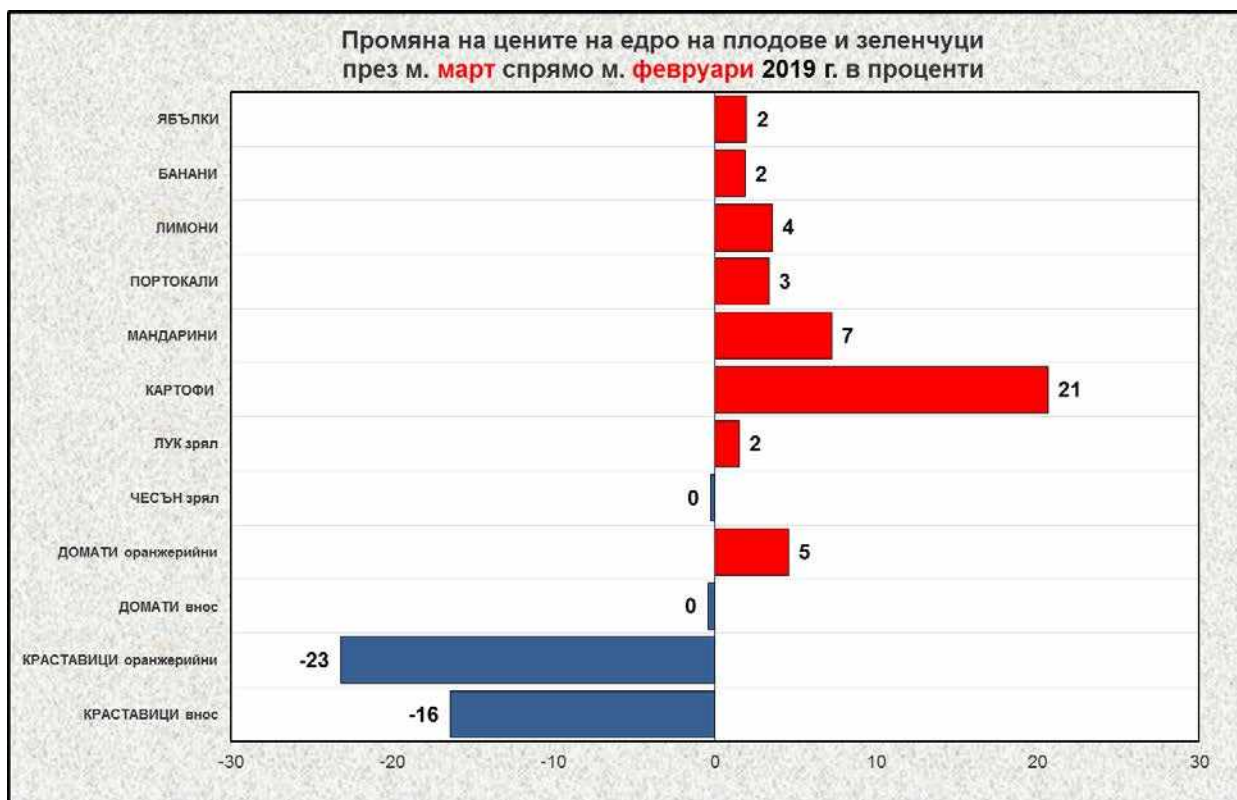
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 и 2015 г., а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирил през лятото на 2006 г. (фиг. 41)

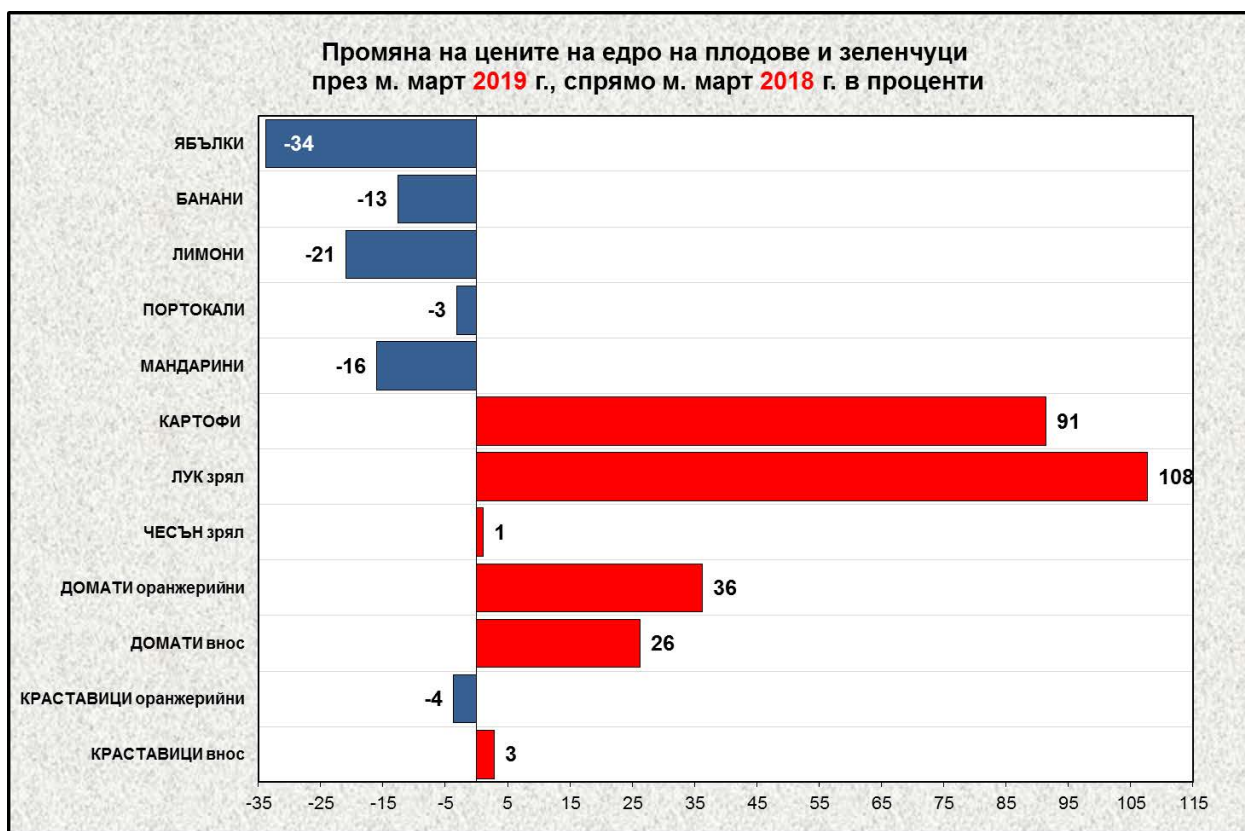
Фиг. 41

Таблица 4

СТОКА	февруари'19	март'19	промяна в %	промяна в лв.	март'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,02	1,04	2	0,02	1,57	-34	-0,53
БАНАНИ	2,11	2,15	2	0,04	2,46	-13	-0,31
ЛИМОНИ	1,68	1,74	4	0,06	2,20	-21	-0,46
ПОРТОКАЛИ	1,19	1,23	3	0,04	1,27	-3	-0,04
МАНДАРИНИ	1,52	1,63	7	0,11	1,94	-16	-0,31
КАРТОФИ	0,92	1,11	21	0,19	0,58	91	0,53
ЛУК зрял	1,33	1,35	2	0,02	0,65	108	0,70
ЧЕСЪН зрял	3,75	3,74	0	-0,01	3,70	1	0,04
ДОМАТИ оранжерийни	2,62	2,74	5	0,12	2,01	36	0,73
ДОМАТИ внос	2,27	2,26	0	-0,01	1,79	26	0,47
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	3,45	2,65	-23	-0,80	2,75	-4	-0,10
КРАСТАВИЦИ внос	2,62	2,19	-16	-0,43	2,13	3	0,06
ЗЕЛЕ	1,10	1,39	26	0,29	0,65	114	0,74
МОРКОВИ	1,04	1,12	8	0,08	0,88	27	0,24

Фиг. 42

Фиг. 43

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март спрямо м. февруари се наблюдава превес на възходящите тенденции на цените на повечето плодове и зеленчуци. (табл. 4 и фиг.42)

Цените на едро на българските домати бележат слаб ръст от 5%, а доматиите от внос остават на нивото от предходния месец. Краставиците поевтиняват на месечна база с 16-23%, картофите поскъпват с 21%. Поскъпване на месечна база има и при зрелия лук (2%). (фиг. 45-52)

При цените на плодовете се наблюдава също поскъпване на месечна база в диапазона 2-7%. (фиг.53,54,57,58)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (108%), картофите (91%) и при доматиите (26-36%). Цените на краставиците и зрелия чесън се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

При всички плодове, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база, като най-голямо то е при ябълките – 34% и лимоните – 21%. Намалението на цените на годишна база при бананите и мандарините е 13-16%, а цената на портокалите се доближава до нивото от предходната година. (табл.4 и фиг.43)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. март 2014/2019г.

март	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	КАРТОФИ пресни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	САЛАТА зелена	РЕПИ	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ
година															
2014	2,21	2,00	2,43	2,23	0,74	0,97	0,47	0,89	0,77	2,88	0,53	0,68	1,05	2,16	1,82
2015	2,41	2,14	2,80	2,49	0,53	0,67	1,16	0,95	0,64	3,08	0,80	0,58	1,07	2,58	1,67
2016	2,18	1,47	2,16	1,57	0,61	1,16	0,86	0,85	0,87	5,06	0,56	0,54	1,08	2,40	2,03
2017	2,34	1,78	2,86	2,19	0,72	0,83	0,63	1,02	0,65	6,28	0,78	0,83	1,21	2,15	2,06
2018	2,01	1,79	2,75	2,13	0,58	0,77	0,65	0,88	0,65	3,70	0,57	0,67	1,57	2,46	2,20
2019	2,74	2,26	2,65	2,19	1,11	2,30	1,39	1,12	1,35	3,74	0,69	0,68	1,04	2,15	1,74

Фиг. 44

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 44)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. март на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на доматиите през м. март 2019 г. са най-високи спрямо предходните години.

- Цените на краставиците през м. март на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на 2017 г. и 2015 г. и са над нивата от 2014 и 2016 и се доближават до стойностите от м. март 2018 г.

- Цените на картофите, зелето, морковите, зрелия чесън и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на салатата и репичките са около нивата от предходните години.

- Цените на едро на ябълките, бананите и цитрусовите плодове през март 2019 г. са по-ниски спрямо същия месец на периода 2017 – 2018 г. и се доближават до стойностите от 2014-2016 г.

Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

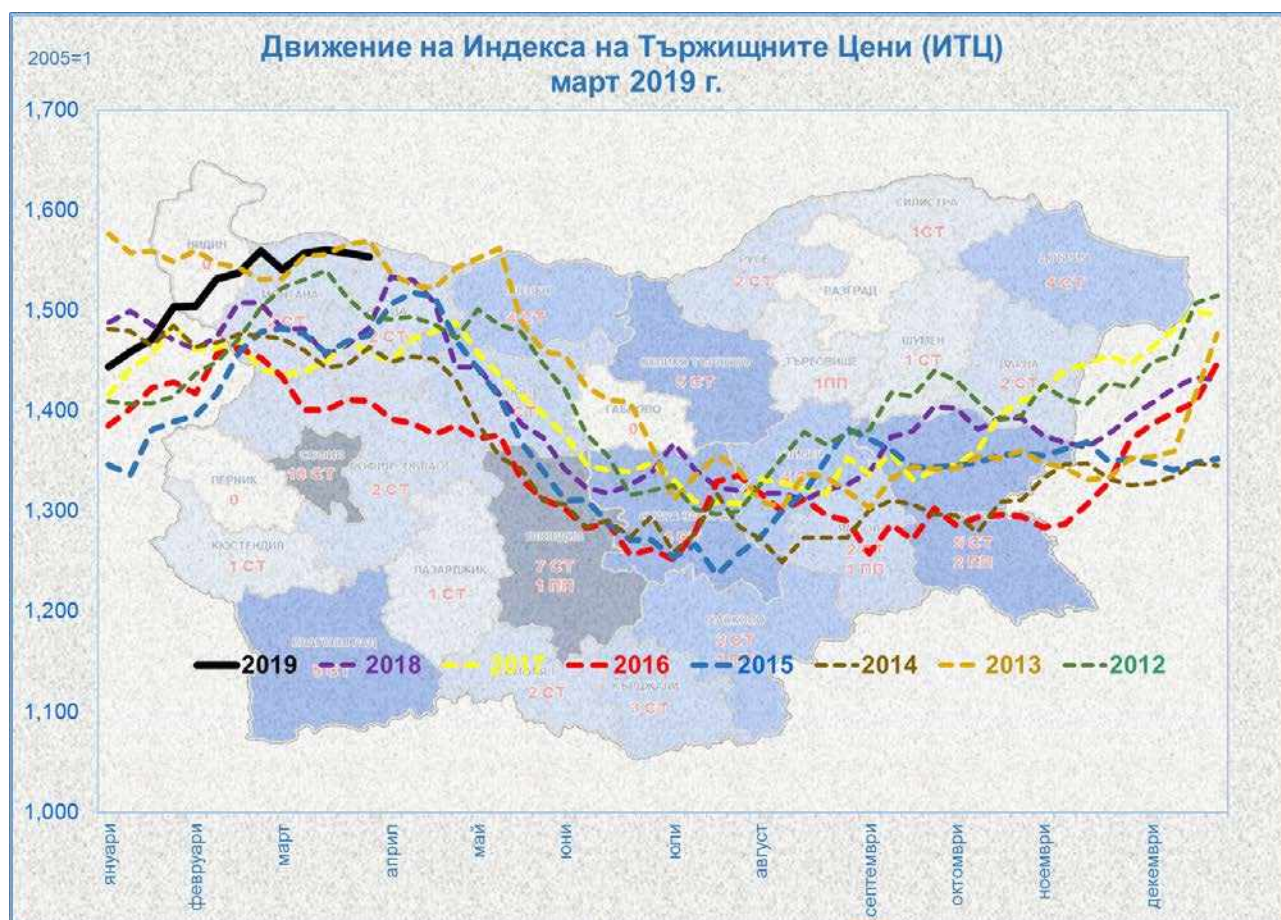
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд

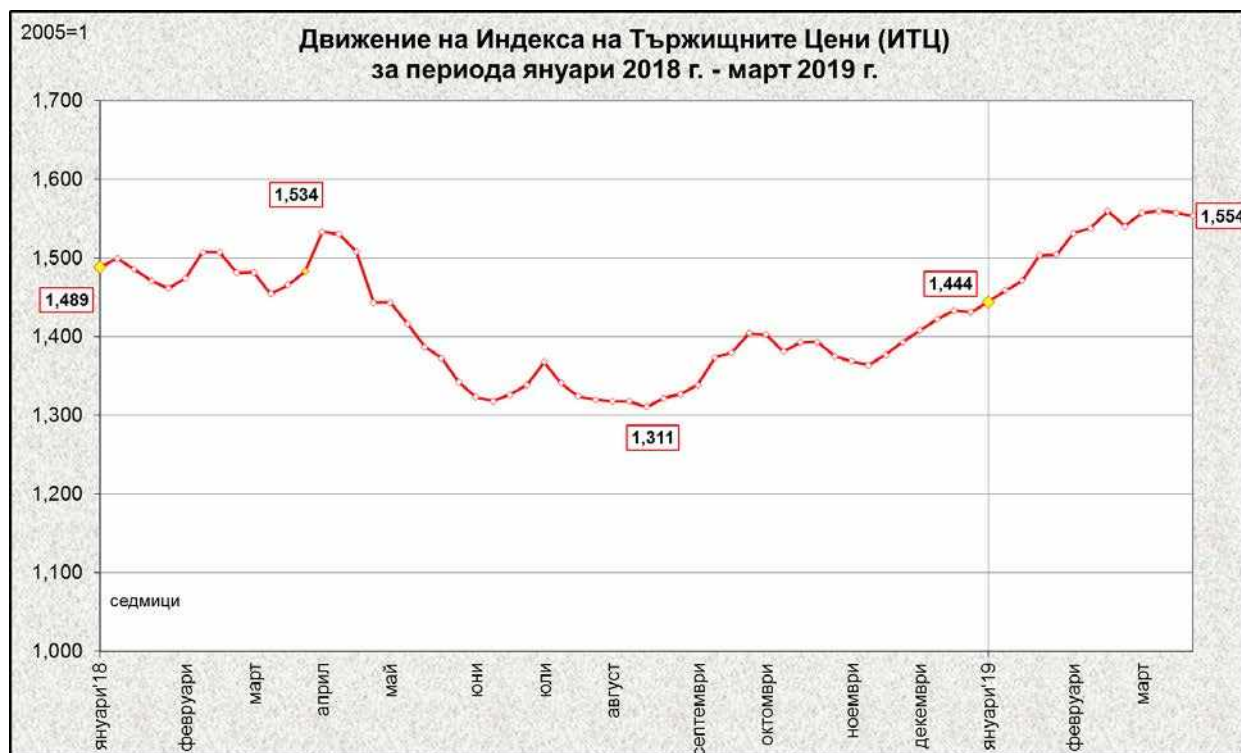
се запазва през целия месец. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения. През първите седмици на м. февруари кривата запазва възходящия си тренд и стига до ниво от 1.560 пункта. Следва период на лек спад и стабилизиране на стойностите около това ниво, което се запазва и през следващия месец март. (фиг. 60)

През м. март 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г., като се доближава до нивото от 2015 г. (фиг. 59)

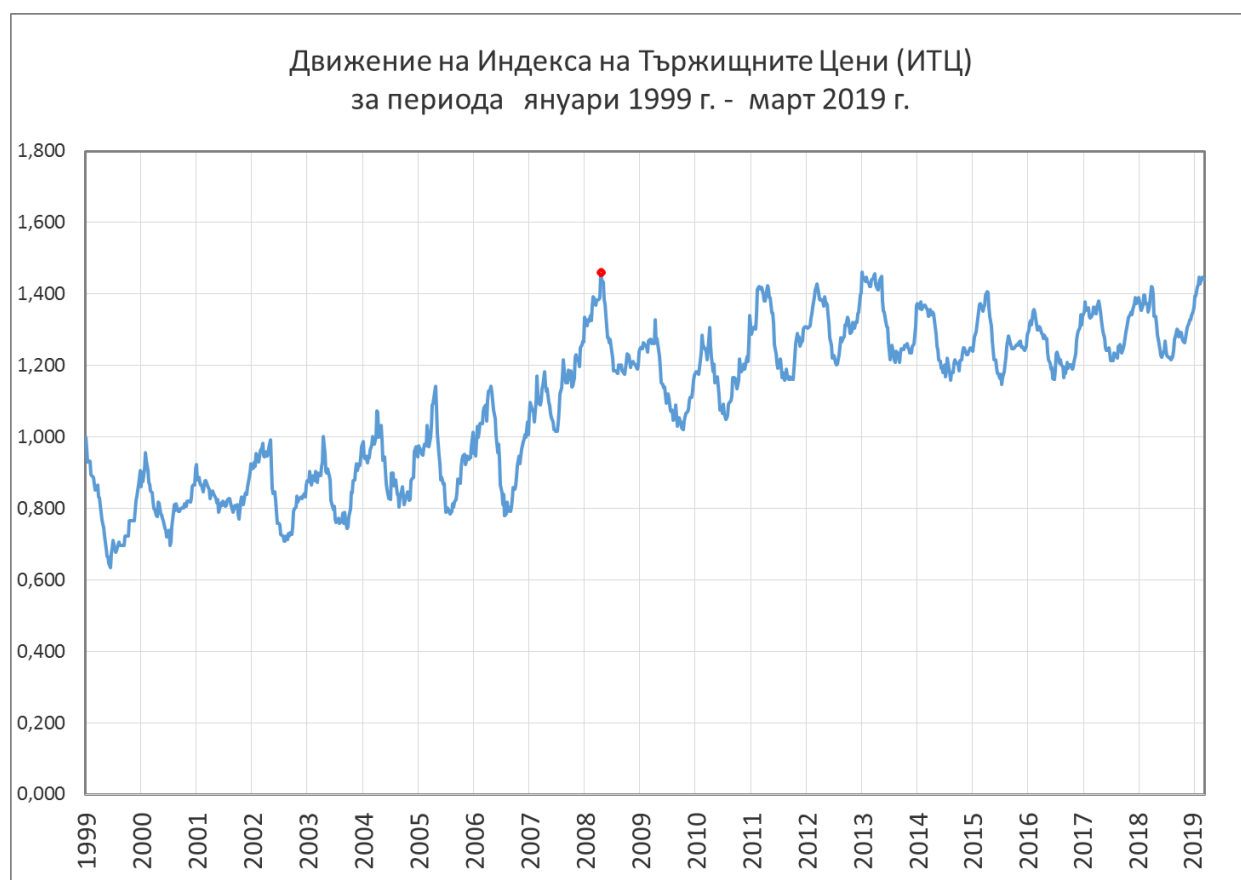
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – март 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 61)

Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

Международни цени

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси. (фиг.66-69)

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹

През януари 2019 г. средната стойност на индекса на храните на ФАО е 164,8 пункта, която е с почти 3 пункта (1,8%) по-висока от декември 2018 г., но с 3,7 пункта (2,2%) по-ниска от същия период на миналата година. Увеличението на стойността на индекса през януари, която беше относително стабилна през предходните три месеца, се дължи главно на рязкото покачване на цените на млечните продукти, както и на покачването на цените на растителните масла и захарта.

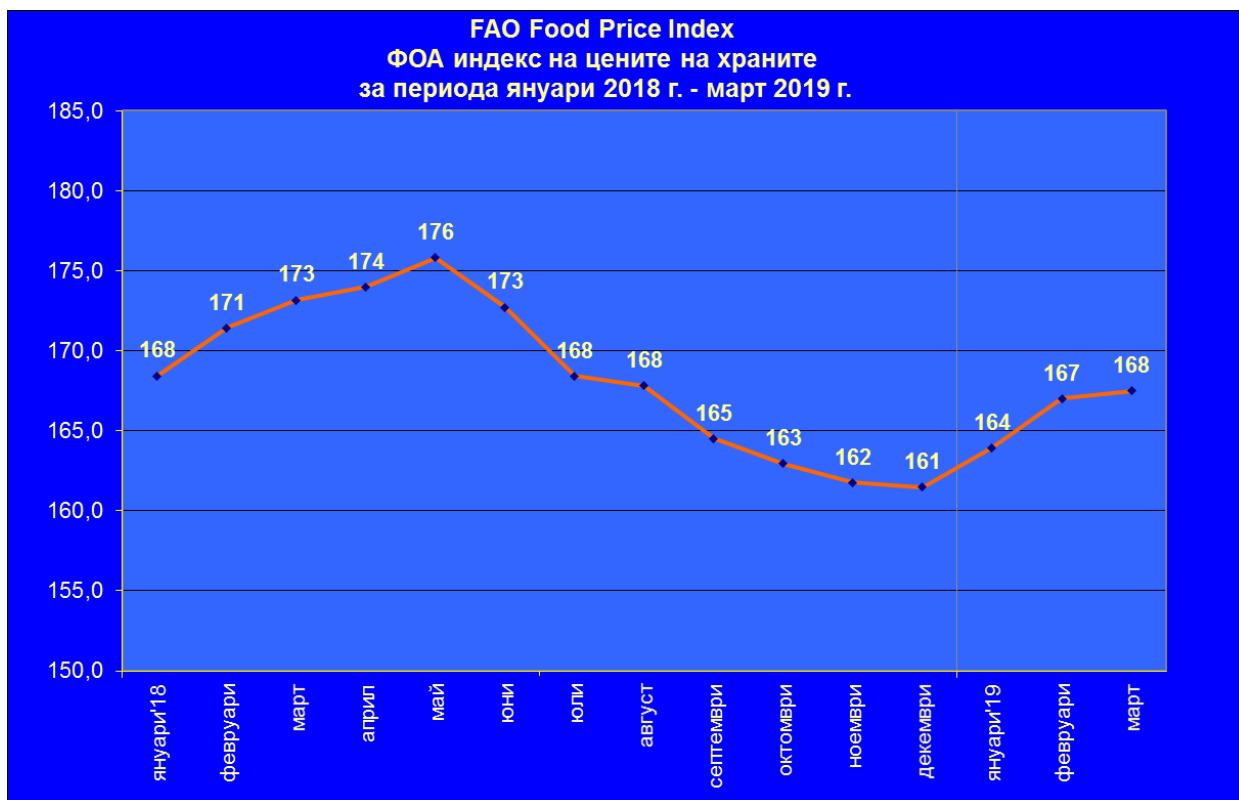
През м. февруари се запазва възходящата тенденция на кривата и индексът стъпва на ниво от 167 пункта, като е с 1.2% (2 пункта) по-висок спрямо предходния месец, но остава под нивото от същия месец на миналата година. През месеца се наблюдава покачване на индексите на млечните произведения и захарта.

Индексът на храните на ФАО през март 2019 г. остава стабилен и стъпва на ниво от 167 пункта и все още се движи около най-високата си стойност от август 2018 г. Рязкото покачване на цените на млечните продукти и лекото покачване на цените на месото бяха компенсирани от намаляването на котировките на зърнените култури, петрола и захарта. В резултат на това стойността на индекса е почти без промяна спрямо предходния месец февруари. (фиг.62)

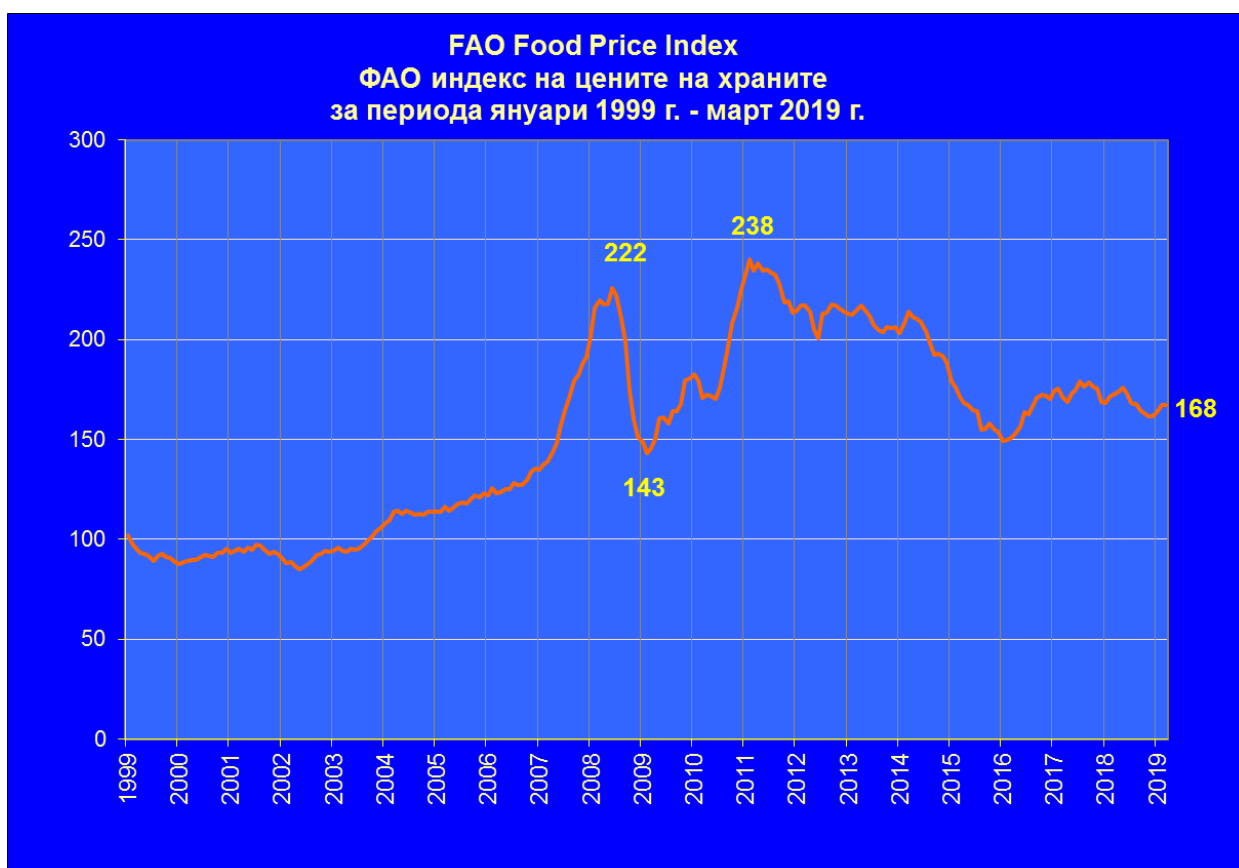
Ретроспективният анализ на движението на ФАО индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.63)

⁸ FFPI – FAO Food Price Index

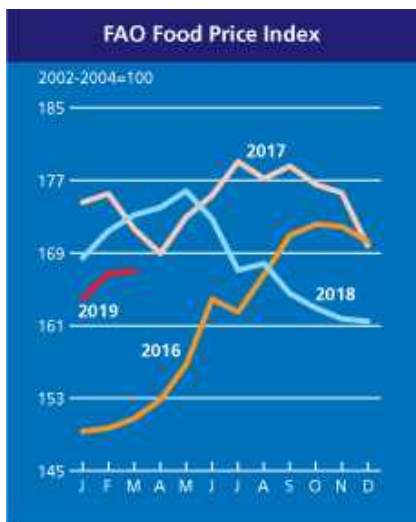
⁹ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

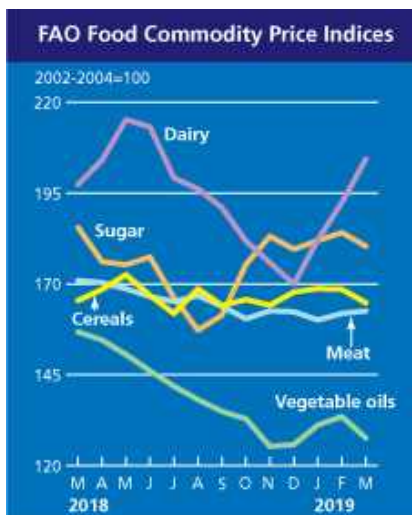
Фиг. 62

Фиг. 63

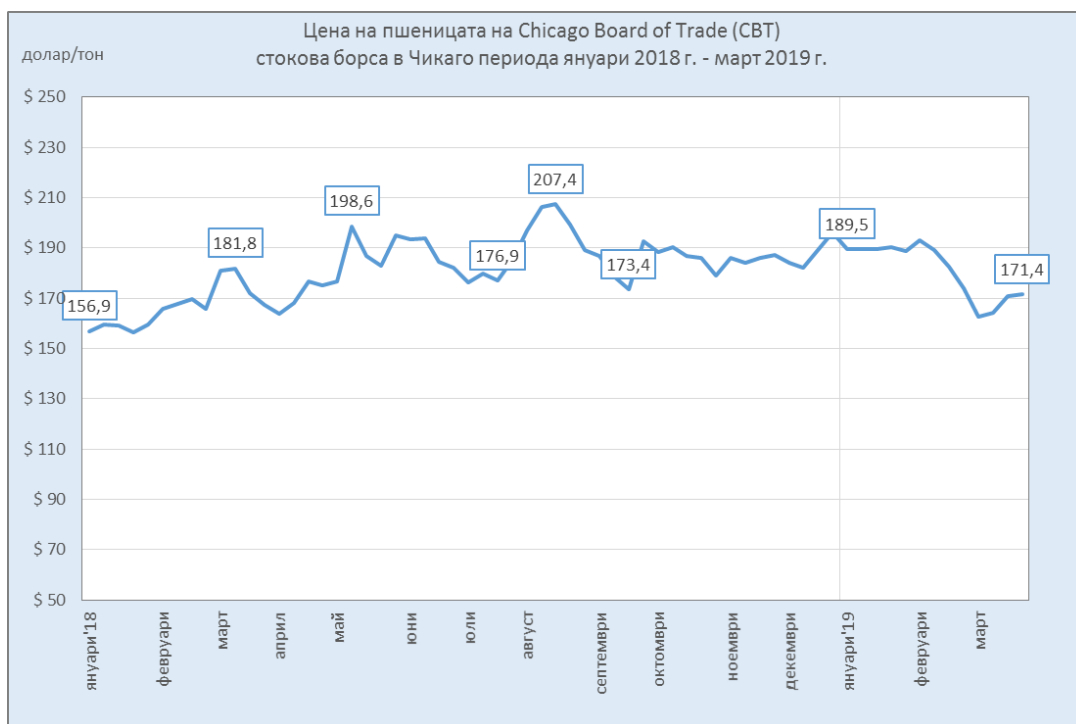
Фиг. 64

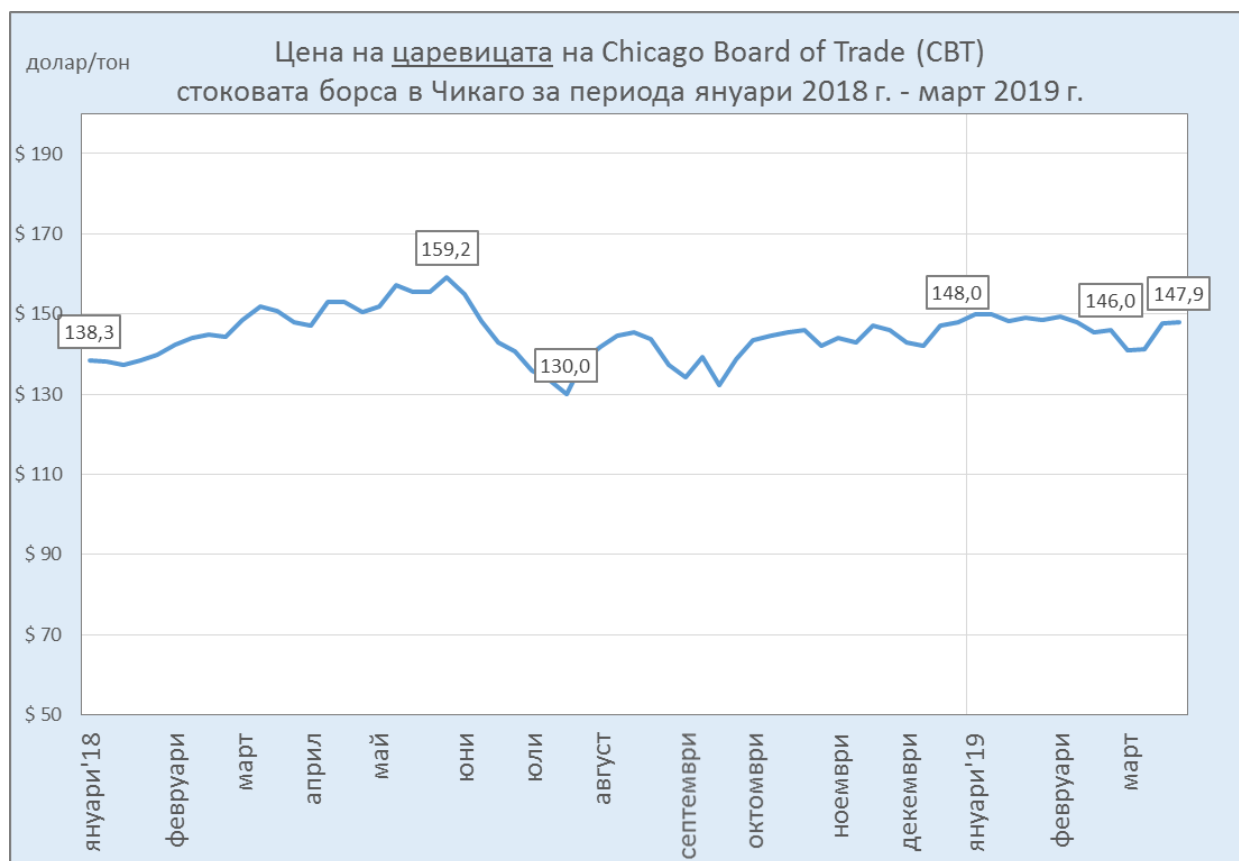
Фиг. 65

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари е 168.1 пункта, което е малко по-високо от декември и с почти 11.5 пункта (7.3%) по-високо в сравнение с януари 2018 година. През февруари кривата стъпва на ниво от 168.5 пункта и практически се задържа на нивото от предходния месец. Индексът на цените на зърнените култури на ФАО през м. март е 164,8 пункта, като е отбелязан спад спрямо февруари от 2.2% (3.7) пункта и се доближава до нивото от същия месец на миналата година. (фиг.65)

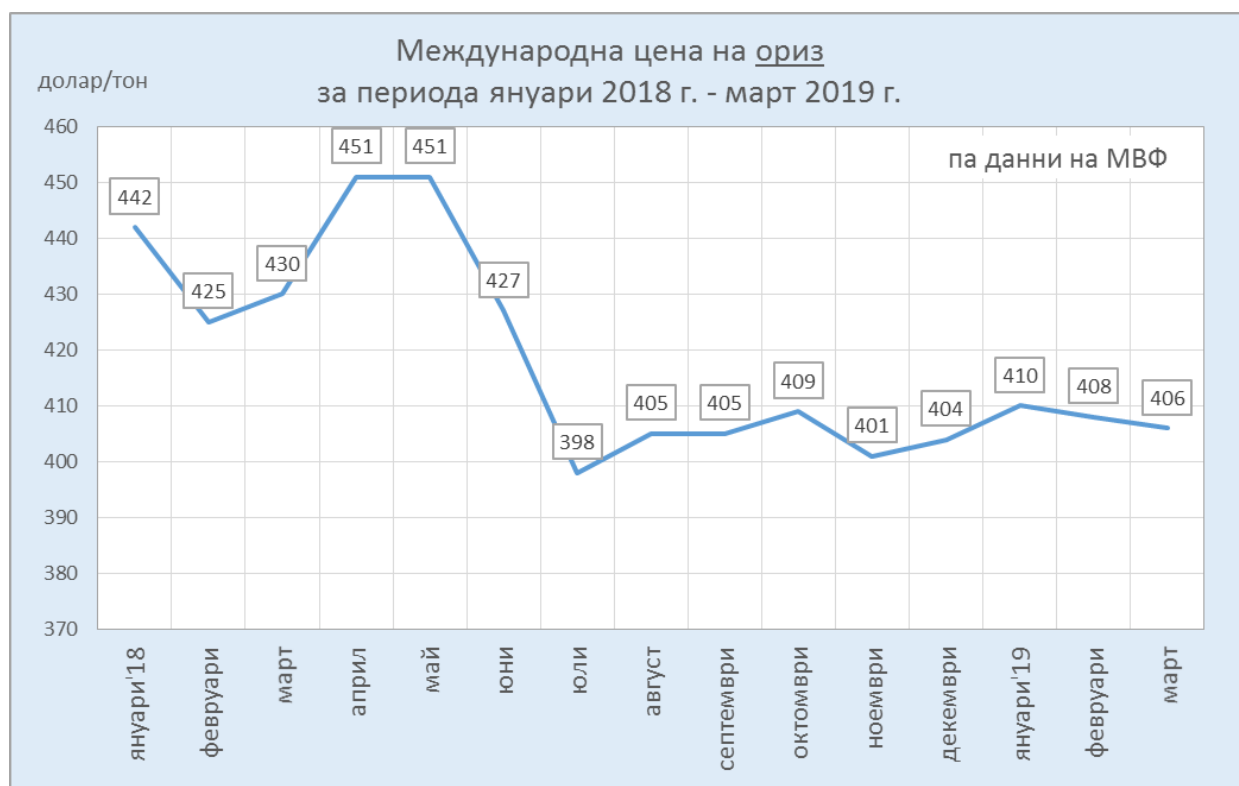
През м. март цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго се стабилизира на ниво от 171.4 долара/тон, а цената на царевичната е 147.9 долара /тон. (фиг.66,67)

Фиг. 66

Фиг. 67

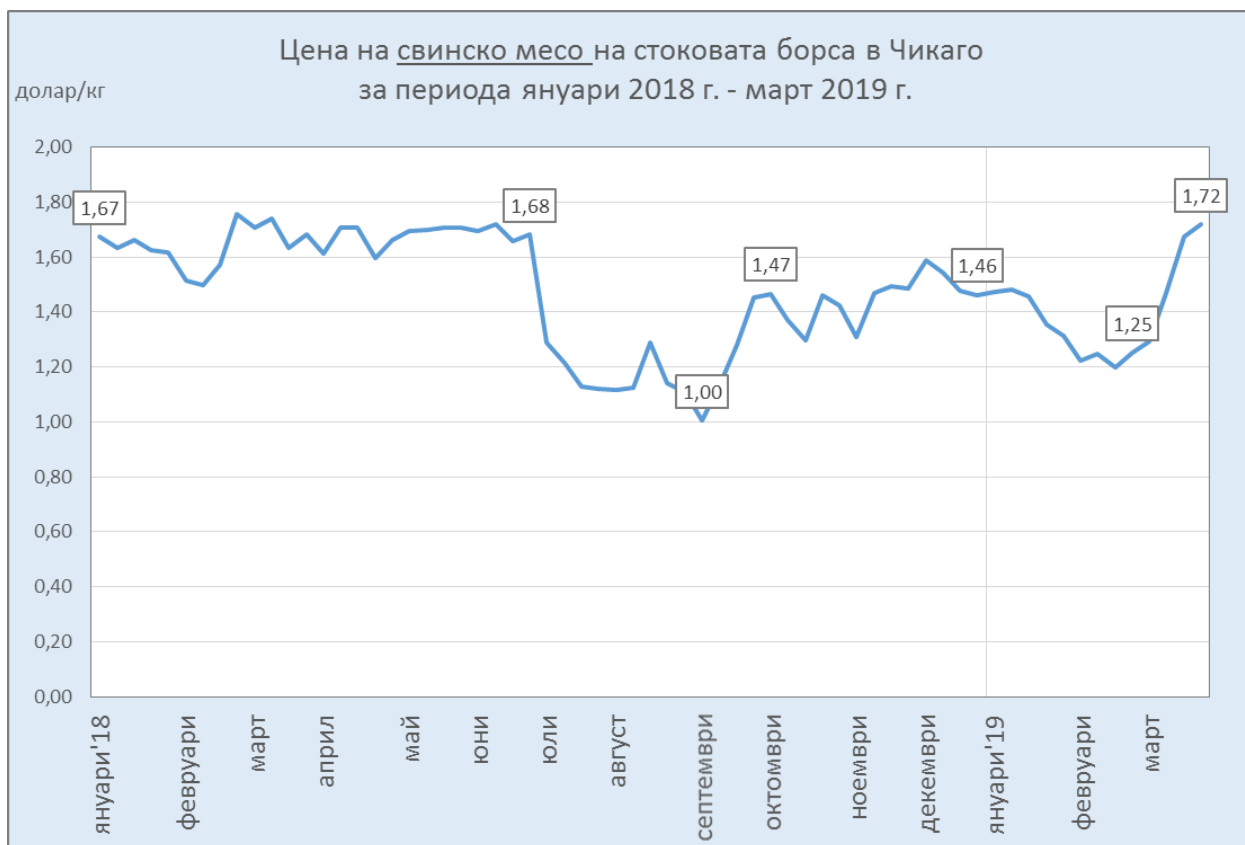
Фиг. 68

Данните на МВФ сочат, че през последните три месеца цената на ориза бележи траен възходящ тренд и през м. януари кривата стъпва на ниво от 410 долара/тон. През февруари се наблюдава лек спад и отчетените стойности са 408 долара/тон. През март се наблюдава лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 406 долара/тон. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2018 г. – 902 долара/тон. (фиг. 68,69)

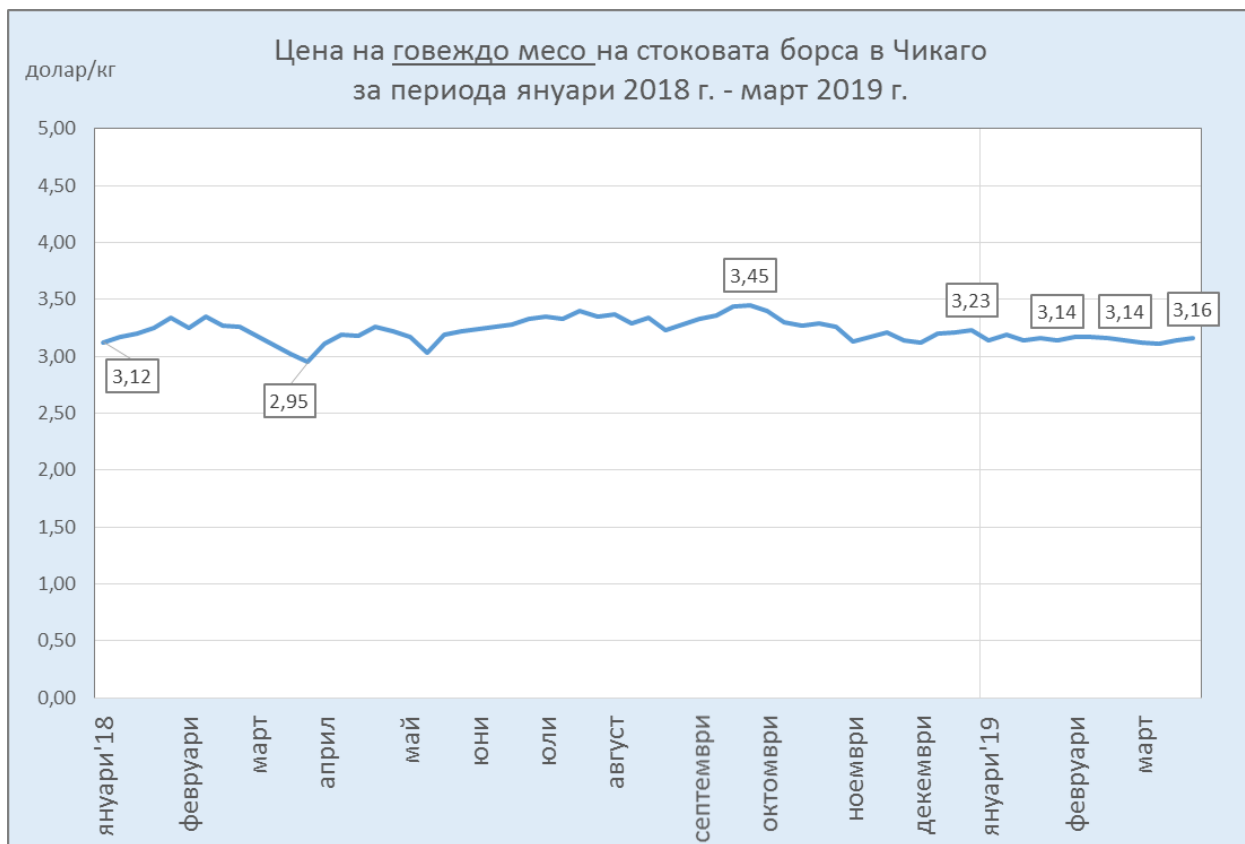

Фиг. 69

През м. март цената на свинското месо на борсата в Чикаго е 1,72 долара/кг, като се наблюдава значителен ръст спрямо предходния месец и се доближава до нивото от същия период на миналата година. (фиг.70)

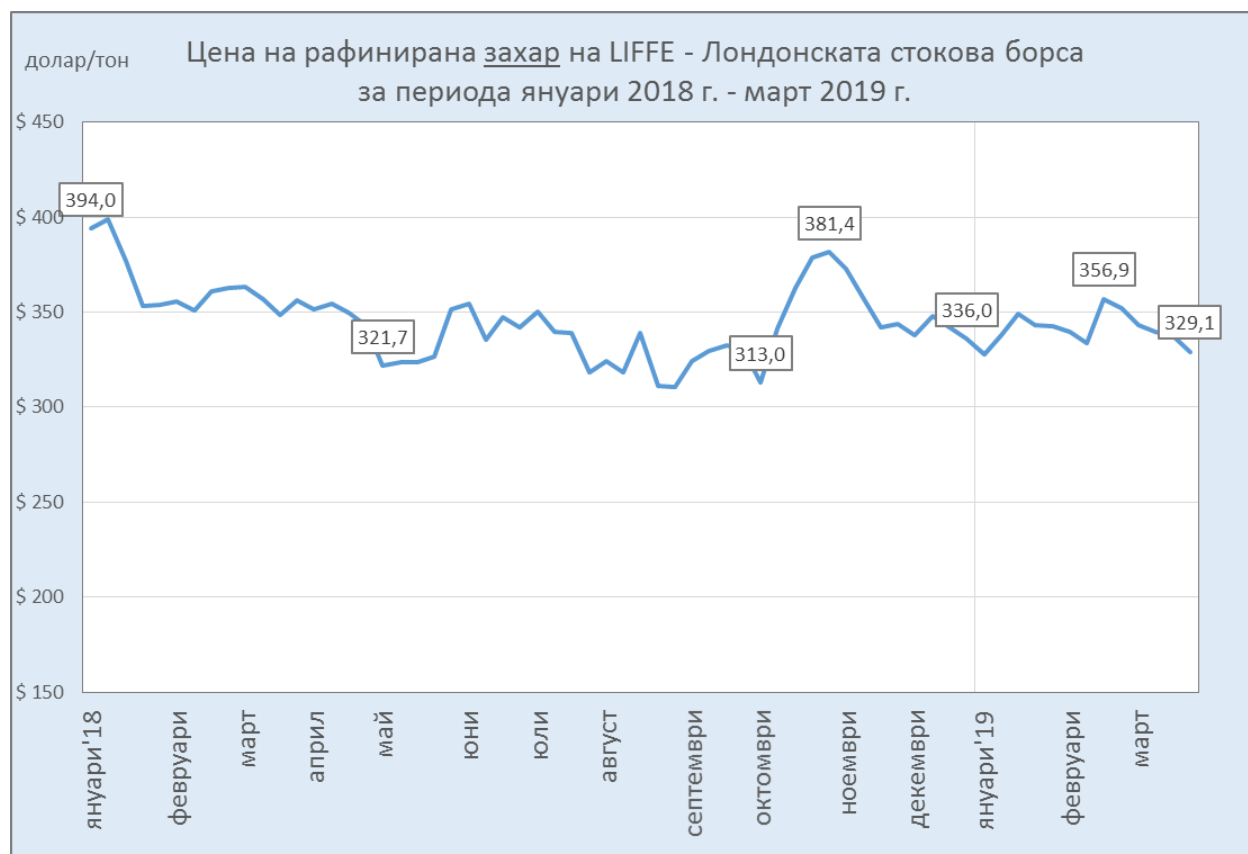
Фиг. 70

Фиг. 71

Цената на говеждото месо на стоковата борса в Чикаго през м. март тази година остава на нивото от същия период на миналата година, като цената се стабилизира на 3.16 долара/кг. (фиг. 71)

През март цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 329,1 долара/тон и спрямо февруари се наблюдава леко понижение на стойностите. На годишна база се наблюдава доближаване до нивото от същия период на миналата година. (фиг. 72)

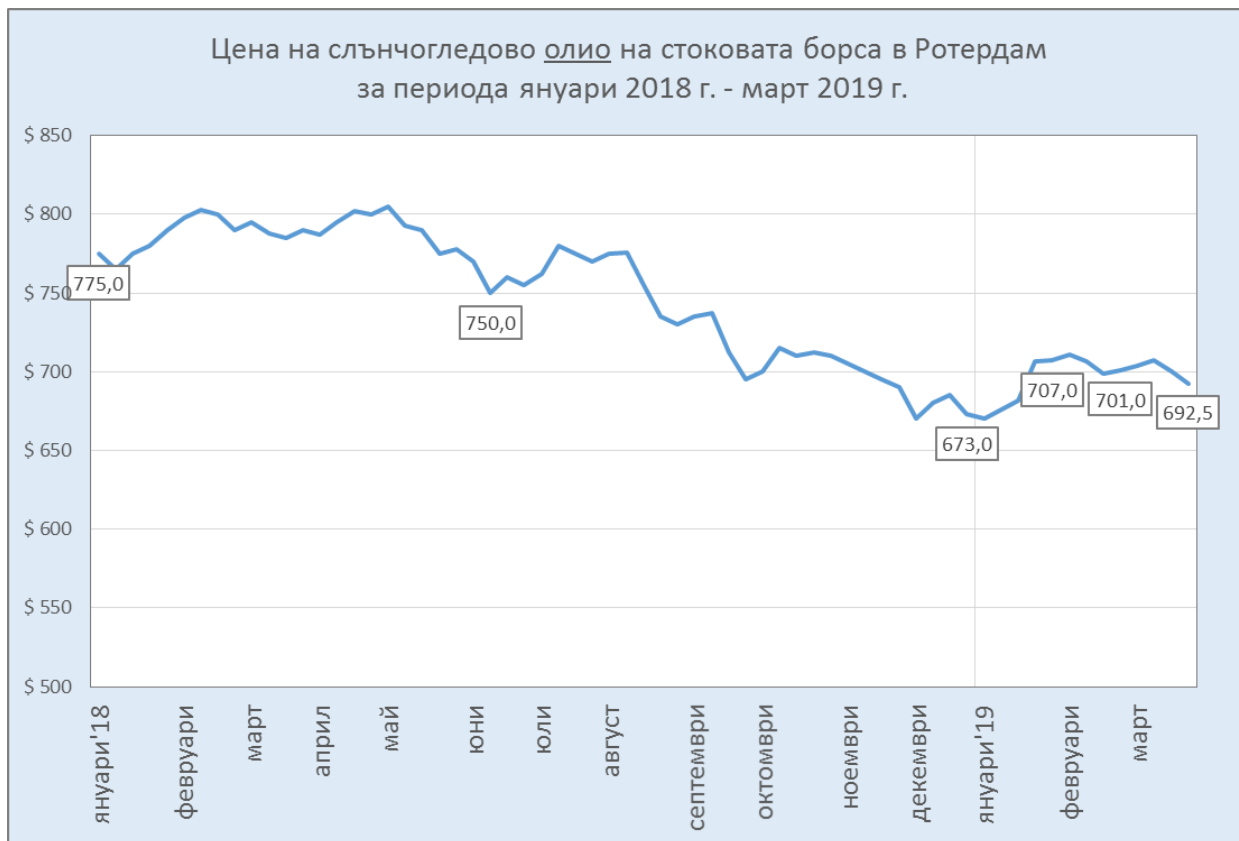

Фиг. 72

Индексът на ФАО на захарта през март 2019 г е 180,4 пункта., което е с 3,8 пункта (2,1%) по-ниско от февруари 2019 г. Този спад до голяма степен е в резултат на по-големите реколти в основните страни-производителки, отколкото се очакваше преди. Очаква се Индия да стане най-големият производител на захар в света, изпреварвайки Бразилия, като последните оценки за производството сочат 8-процентно увеличение през октомври 2018 г. - януари 2019 г. в сравнение със същия период на предходния сезон. Освен това продължаващият спад на бразилския риал допринася за наблюдавания спад на световната цена на захарта. (фиг.65)

През м. март цената на нерафинираното слънчогледовото олио на стоковата борса в Ротердам е 692,5 долара/тон и се наблюдава известно

стабилизиране на стойностите. На годишна база е отчетен спад на стойностите с около 12%. (фиг.73)

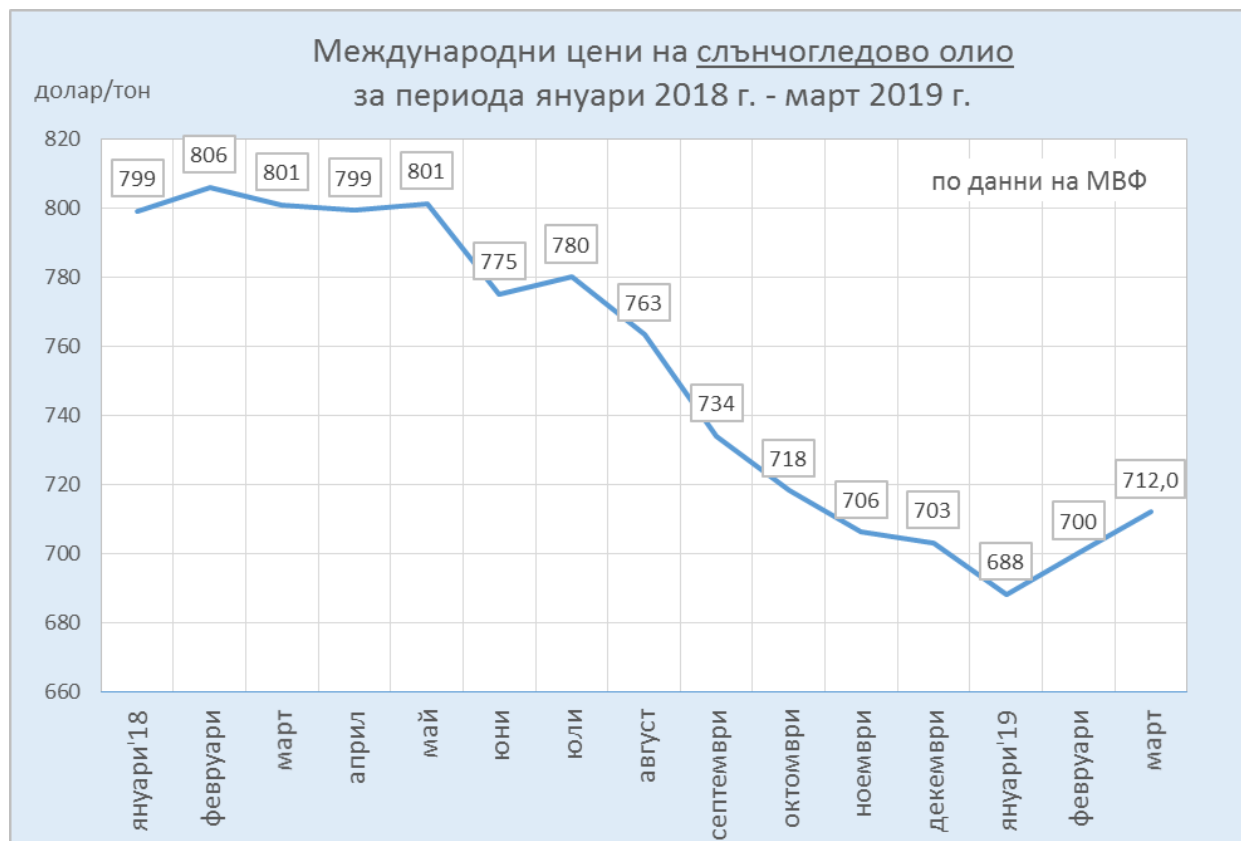

Фиг. 73

Фиг. 74

По данни на МВФ през м. март 2019 г. цената на слънчогледовото олио е 712 долара/тон и в сравнение с м. февруари е отчетен ръст от 1,7%, а на годишна база се наблюдава спад на стойностите от 12%. (фиг. 75,76)

Фиг. 75

Като цяло през последните три години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна, а от края на 2015 г. се наблюдава плавен и устойчив низходящ тренд. Максималните стойности на световната цена на слънчогледовото олио през последните пет години е достигната през 2013 г. (фиг.74,76)

Фиг. 76

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. април 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец април пазарът на храни остава сравнително спокоен и балансиран.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, като леко поевтиняват част от основните хранителни стоки и някои риби. При повечето млечни произведения, месата и месните произведения има известен ръст на цените. Отчетените колебания в двете посоки са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на хранителните стоки като цяло бележат спад, който е в широк диапазон от 3% до 18%. Поскъпване спрямо миналата година има при брашното, захарта, фасула и свинското месо.

През месец април цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на голяма част от зеленчуците и спад на стойностите на плодовете.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец април в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодовете през м. април тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. април 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава значително над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава силен възходящ тренд при цените на млечните произведения, слаб спад на зърнените култури и стабилизиране на кривите на месото и захарта.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. април, спрямо предходния месец са разнопосочни, като колебанията в двете посоки са в диапазона $\pm 1-5\%$.

Намаление на цените с 2-5% има при олиото, ориза и лещата. Незначителен спад от 1% има при захарта, а цените на фасула и яйцата остават без промяна. През м. април се запазва тенденцията на плавен ръст на цената на брашното, като новото поскъпване на месечна база е 1%. (табл. 1, фиг.1)

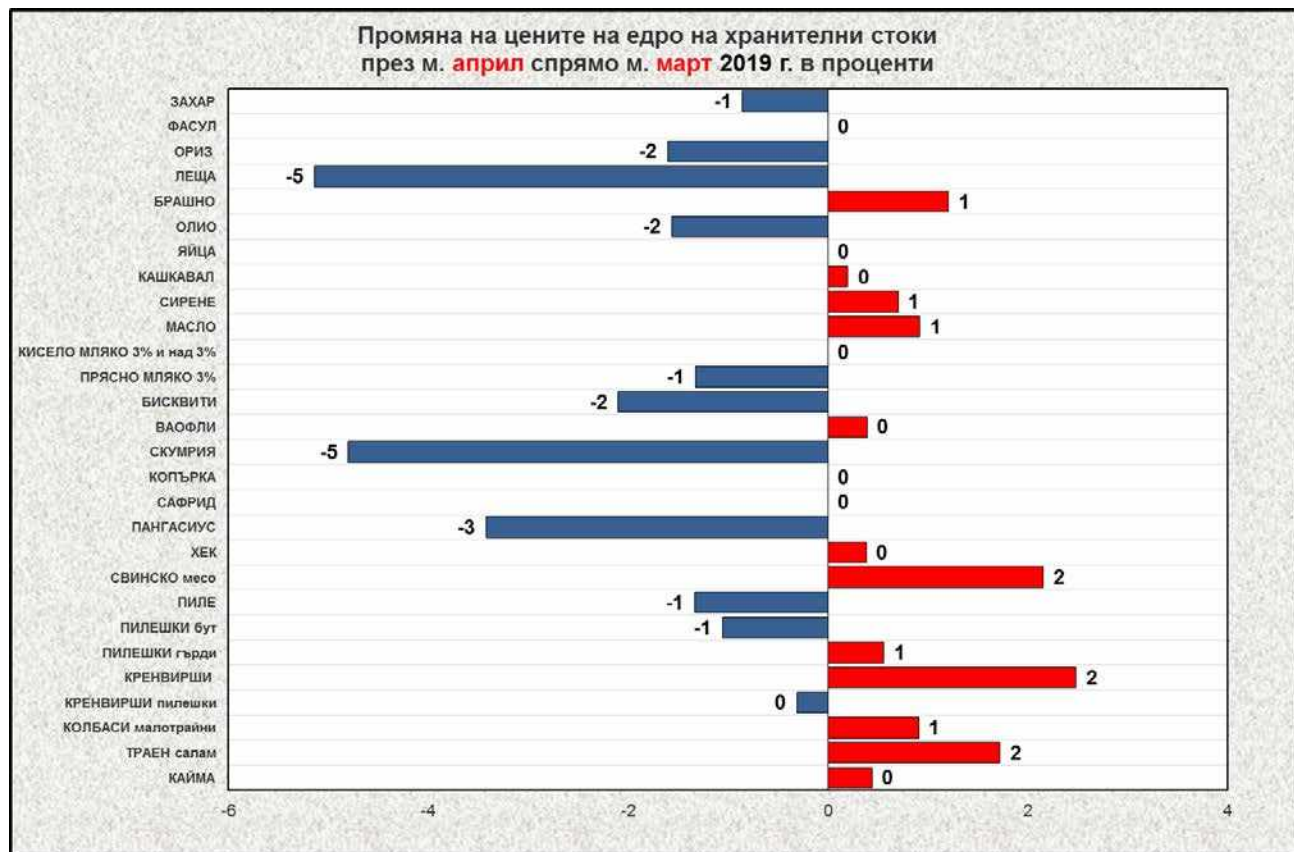
През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването им на месечна база е около 1%. Цената на прясното мляко поевтинява леко на месечна база с 1%. (фиг.11-13)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. април са разнопосочни, като преобладават възходящите тенденции. Повишение с около 1-2% има при свинското месо и повечето месни произведения. Цената на рибата пангасиус и скумрия се понижават, а цените на другите видове риба запазват нивата от предходния месец.

Таблица 1

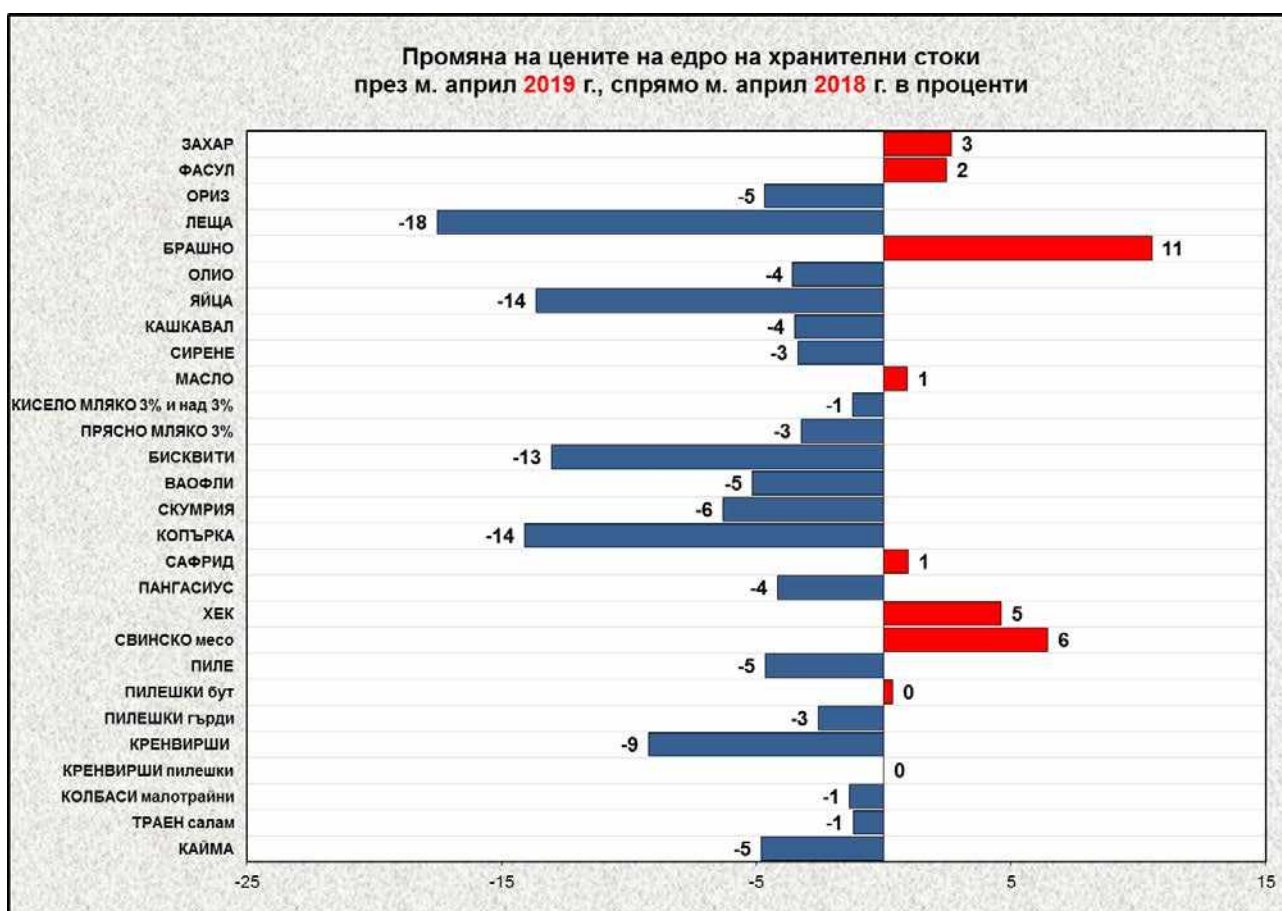
СТОКА	март '19	април '19	промяна в %	промяна в лв.	април '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,17	1,16	-0,9	-0,01	1,13	2,7	0,03
ФАСУЛ	3,32	3,32	0,0	0,00	3,24	2,5	0,08
ОРИЗ	1,87	1,84	-1,6	-0,03	1,93	-4,7	-0,09
ЛЕЩА	2,53	2,40	-5,1	-0,13	2,91	-17,5	-0,51
БРАШНО	0,83	0,84	1,2	0,01	0,76	10,5	0,08
ОЛИО	1,92	1,89	-1,6	-0,03	1,96	-3,6	-0,07
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,22	-13,6	-0,03
КАШКАВАЛ	9,90	9,92	0,2	0,02	10,28	-3,5	-0,36
СИРЕНЕ	5,70	5,74	0,7	0,04	5,94	-3,4	-0,20
МАСЛО	2,17	2,19	0,9	0,02	2,17	0,9	0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,82	0,82	0,0	0,00	0,83	-1,2	-0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,51	1,49	-1,3	-0,02	1,54	-3,2	-0,05
БИСКВИТИ	1,43	1,40	-2,1	-0,03	1,61	-13,0	-0,21
ВАОФЛИ	2,56	2,57	0,4	0,01	2,71	-5,2	-0,14
СКУМРИЯ	3,75	3,57	-4,8	-0,18	3,81	-6,3	-0,24
КОПЪРКА	1,95	1,95	0,0	0,00	2,27	-14,1	-0,32
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,17	0,9	0,03
ПАНГАСИУС	3,80	3,67	-3,4	-0,13	3,83	-4,2	-0,16
ХЕК	5,19	5,21	0,4	0,02	4,98	4,6	0,23
СВИНСКО месо	6,96	7,11	2,2	0,15	6,68	6,4	0,43
ПИЛЕ	3,75	3,70	-1,3	-0,05	3,88	-4,6	-0,18
ПИЛЕШКИ бут	2,84	2,81	-1,1	-0,03	2,80	0,4	0,01
ПИЛЕШКИ гърди	7,17	7,21	0,6	0,04	7,40	-2,6	-0,19
КРЕНВИРШИ	4,03	4,13	2,5	0,10	4,55	-9,2	-0,42
КРЕНВИРШИ пилешки	3,20	3,19	-0,3	-0,01	3,19	0,0	0,00
КОЛБАСИ малотрайни	4,41	4,45	0,9	0,04	4,51	-1,3	-0,06
ТРАЕН салам	8,14	8,28	1,7	0,14	8,38	-1,2	-0,10
КАЙМА	4,53	4,55	0,4	0,02	4,78	-4,8	-0,23

Фиг. 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на по-голяма част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд. (табл. 1, фиг. 2)

Най-силен спад на годишна база има при цената на яйцата и лещата (14-18%). Поевтиняване спрямо миналата година с 4-5% има при ориза и олиото. Поскъпване на годишна база с 2-3% има при захарта и фасула и с 11% при брашното. Цените на всички млечни произведения с изключение на маслото, поевтиняват спрямо същия месец на предходната година с 1-4%. При цената на маслото се наблюдава лек ръст на годишна база от 1%. Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. април тази година спрямо същия месец на предходната година са преобладаващо низходящи, като ценовите колебания са в диапазон 1-9%. Поскъпване на годишна база с 6% е отчетено при свинското месо. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като поевтиняването е 4-14%. Леко поскъпване на годишна база има само при сафрида. При цените на захарните изделия се наблюдава поевтиняване на годишна база на вафлите от 5% и на бисквитите с 13%. (фиг. 2)

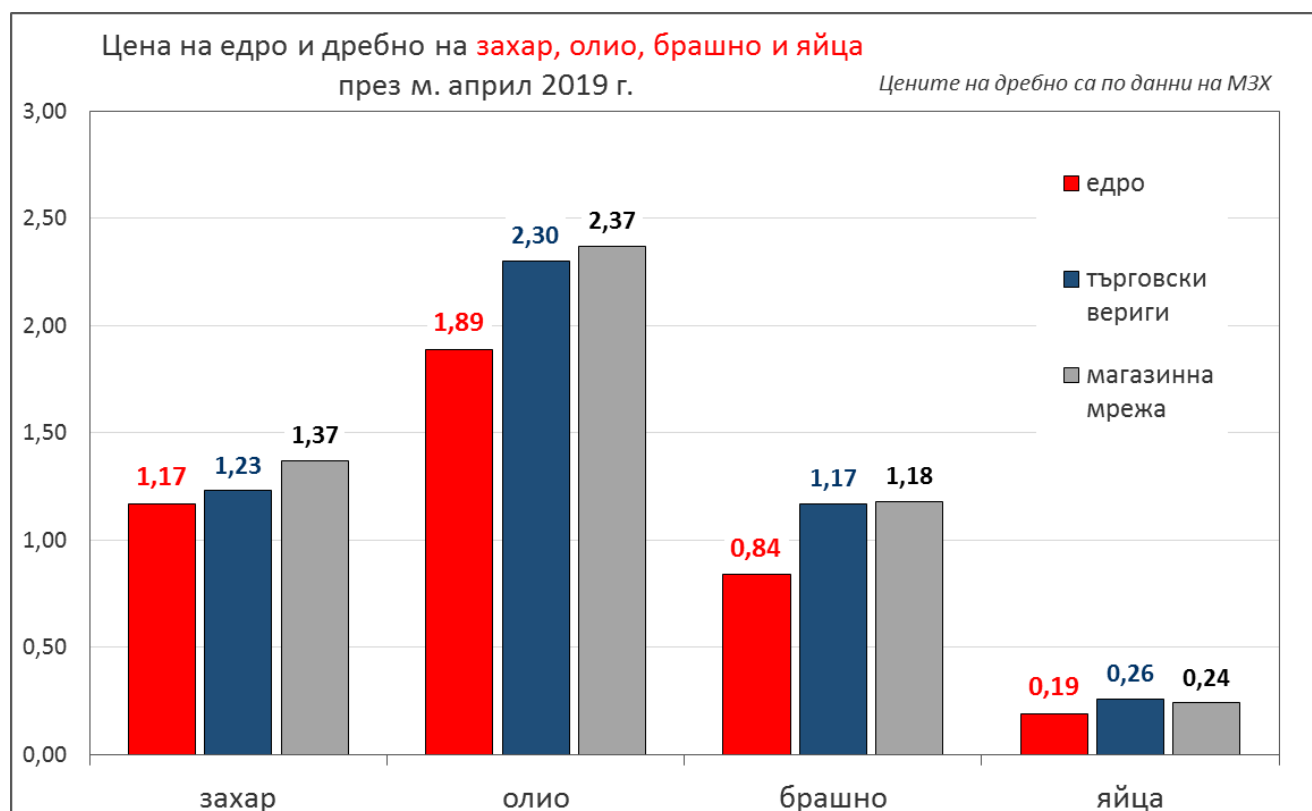

Фиг.2

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. април надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 5 – 39%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 5%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 40% е при брашното, а при захарта тя е 17%. (табл.2 и фиг.3)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,17	1,23	5	0,06	1,37	17	0,20
олио	1,89	2,30	22	0,41	2,37	25	0,48
брашно	0,84	1,17	39	0,33	1,18	40	0,34
яйца	0,19	0,26	37	0,07	0,24	26	0,05

Фиг. 3

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. април 2014/2019 г.

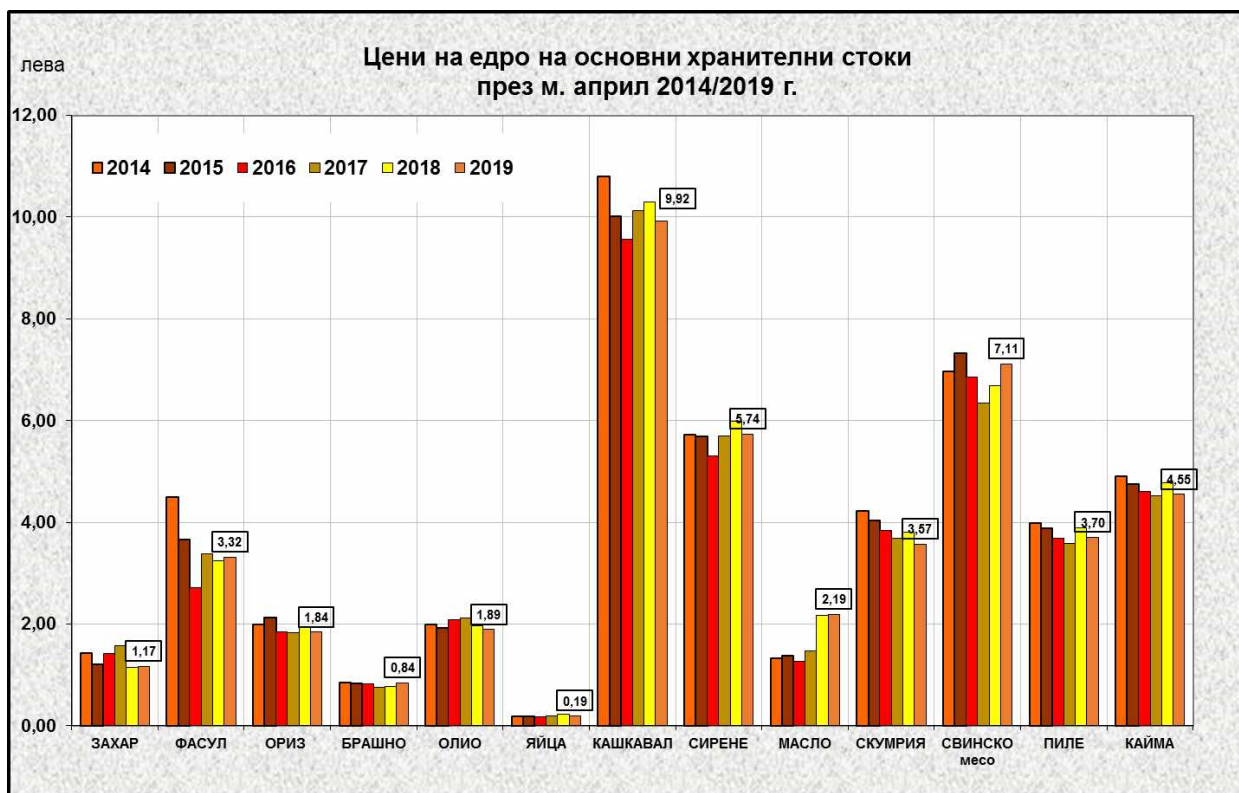
април	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,43	4,49	2,00	0,85	2,00	0,18	10,80	5,72	1,33	4,23	6,96	3,98	4,91
2015	1,20	3,66	2,13	0,84	1,93	0,18	10,01	5,69	1,37	4,03	7,32	3,89	4,75
2016	1,42	2,71	1,84	0,82	2,09	0,17	9,57	5,31	1,27	3,84	6,86	3,68	4,60
2017	1,57	3,38	1,83	0,75	2,12	0,20	10,12	5,70	1,47	3,69	6,34	3,59	4,52
2018	1,14	3,25	1,94	0,77	1,96	0,22	10,30	5,98	2,17	3,81	6,68	3,89	4,78
2019	1,17	3,32	1,84	0,84	1,89	0,19	9,92	5,74	2,19	3,57	7,11	3,70	4,55

Анализът на цените на хранителните стоки през м. април 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно, олио и яйца) са около нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2014 – 2017 г. и са под нивата от 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е по-висока спрямо предходните две години, но е по-ниска спрямо периода 2015 – 2016 г.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.4)

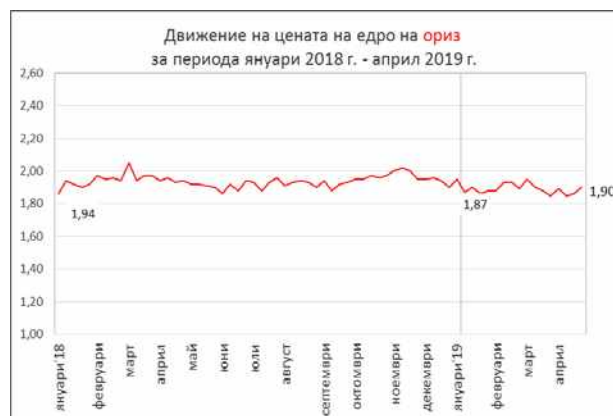

Фиг. 4

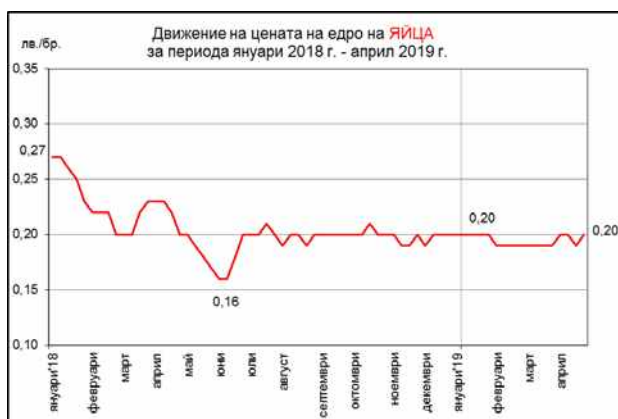
Фиг. 5

Фиг. 6

Фиг. 7

Фиг. 8

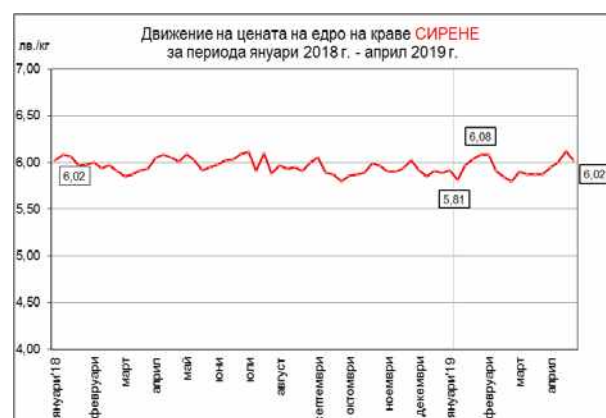
Фиг. 9

Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

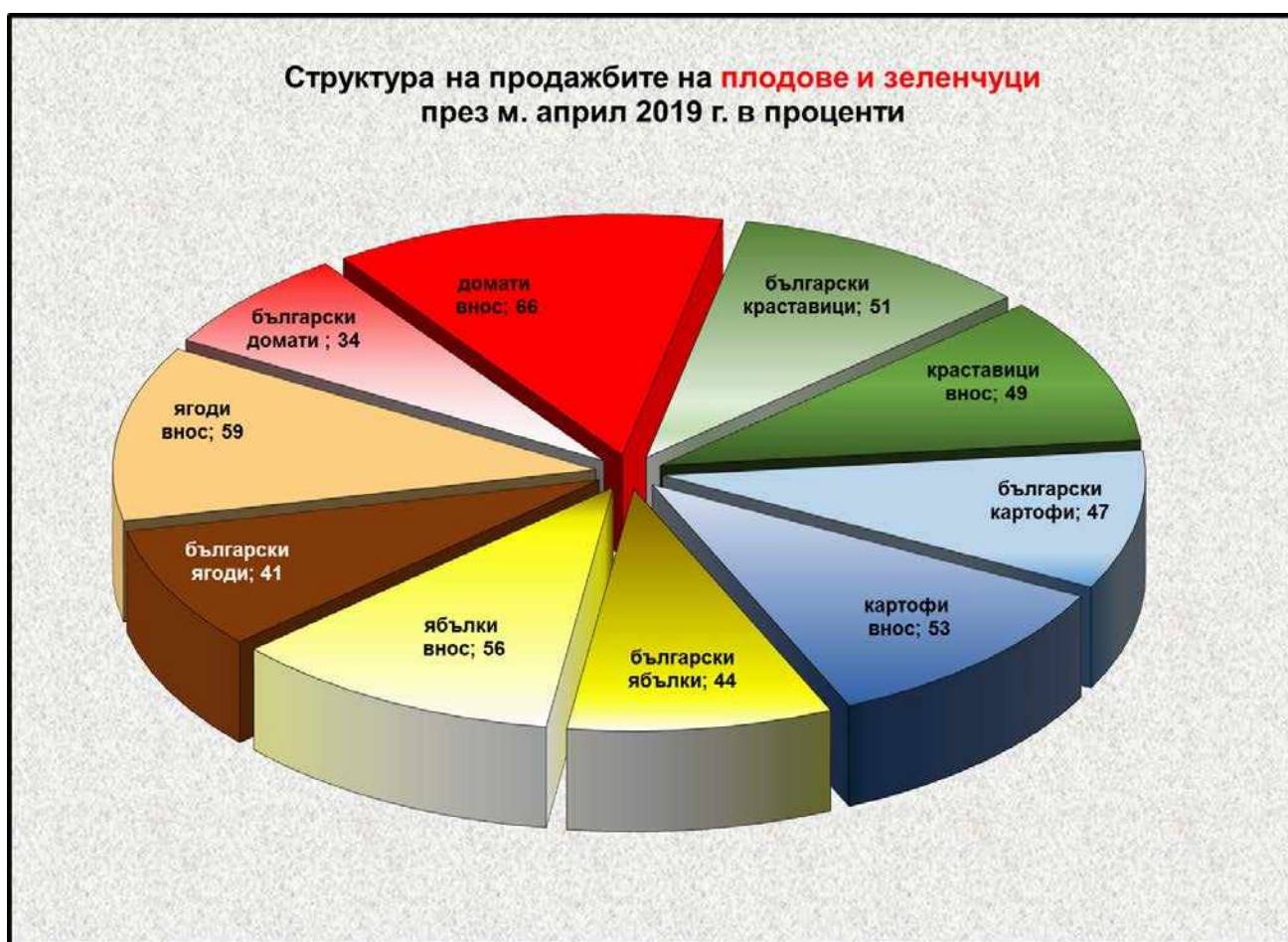
Фиг. 14

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. април показват, че предлаганите количества българската продукция все още са с по-малък

относителен дял в сравнение с продукцията от внос, но процентното съотношение е с по-малка стойност в сравнение с предишните месеци (фиг. 15)

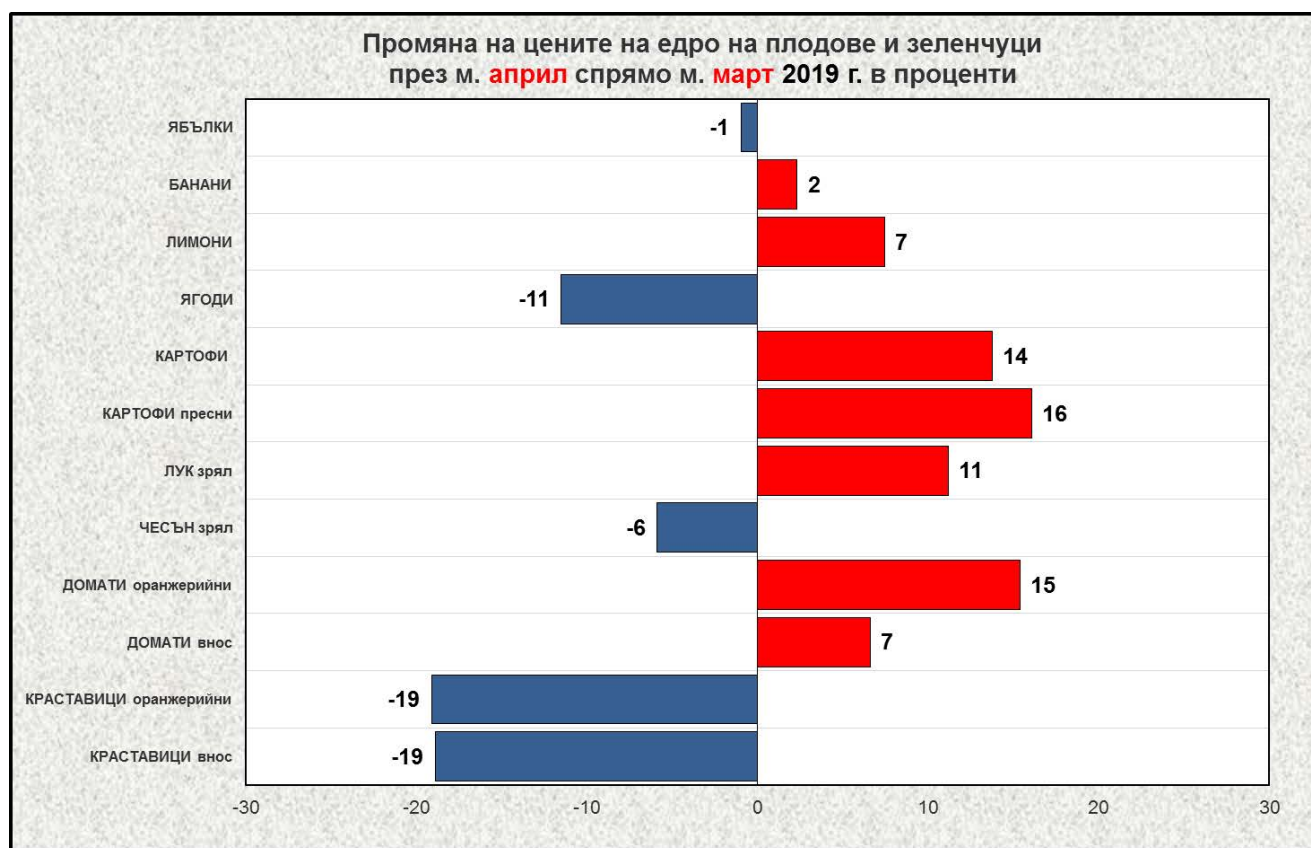
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 66% към 34%. През м. април 51% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици намалява и е 49%. Малко по-голям е относителният дял на пазара и на българските картофи, който е 53%. Количествата вносни ябълки се доближават като относителен дял до предлаганите количества български ябълки, като съотношението е 56%:44%. Подобно е съотношението при продажбите през месеца на ягодите.(фиг. 15)

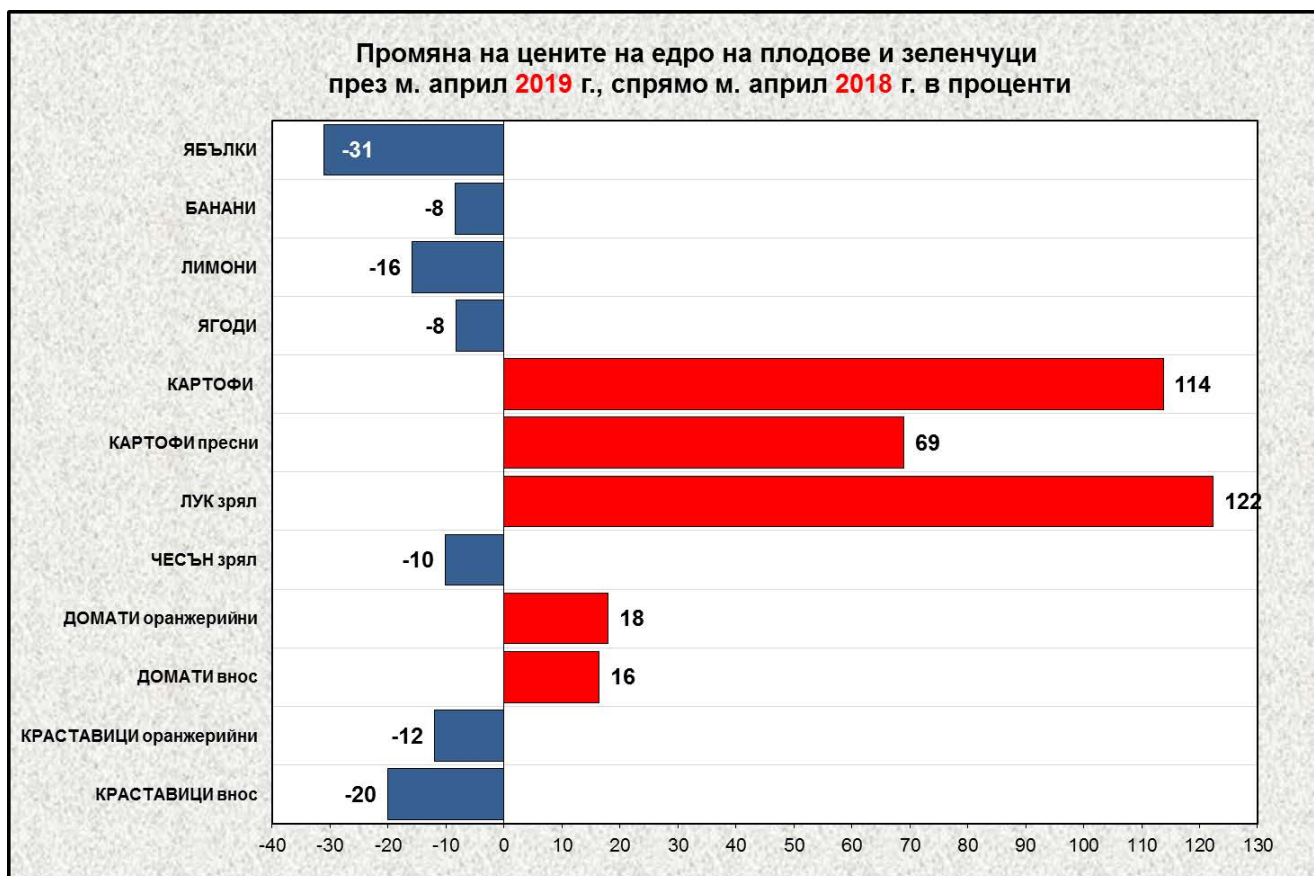
Фиг. 15

Таблица 4

СТОКА	март '19	април '19	промяна в %	промяна в лв.	април '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,03	1,02	-1	-0,01	1,48	-31	-0,46
БАНАНИ	2,14	2,19	2	0,05	2,39	-8	-0,20
ЛИМОНИ	1,74	1,87	7	0,13	2,22	-16	-0,35
ЯГОДИ	4,87	4,31	-11	-0,56	4,70	-8	-0,39
КАРТОФИ	1,09	1,24	14	0,15	0,58	114	0,66
КАРТОФИ пресни	2,30	2,67	16	0,37	1,58	69	1,09
ЛУК зрял	1,34	1,49	11	0,15	0,67	122	0,82
ЧЕСЪН зрял	3,75	3,53	-6	-0,22	3,93	-10	-0,40
ДОМАТИ оранжевийни	2,73	3,15	15	0,42	2,67	18	0,48
ДОМАТИ внос	2,27	2,42	7	0,15	2,08	16	0,34
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2,62	2,12	-19	-0,50	2,41	-12	-0,29
КРАСТАВИЦИ внос	2,17	1,76	-19	-0,41	2,20	-20	-0,44
САЛАТА зелена	0,68	0,56	-18	-0,12	0,70	-20	-0,14
РЕПИ	0,67	0,57	-15	-0,10	0,61	-7	-0,04
ЗЕЛЕ	1,39	1,46	5	0,07	0,70	109	0,76
МОРКОВИ	1,09	1,18	8	0,09	0,85	39	0,33

Фиг. 16

Фиг. 17

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април спрямо м. март се наблюдава превес на възходящите тенденции на цените на повечето плодове и зеленчуци. (табл. 4 и фиг.18)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 15%, а на домати от внос се повишават на месечна база със 7%. Краставиците поевтиняват спрямо предходния месец с 19%, картофите поскъпват с 14-16%. Поскъпване на месечна база има и при зрелия лук (11%). (фиг. 19-22)

При цените на плодовете се наблюдава също поскъпване на месечна база при бананите и лимоните в диапазона 2-7%. При цените на ягодите се наблюдава сезонно поевтиняване с 11% (фиг.23,24)

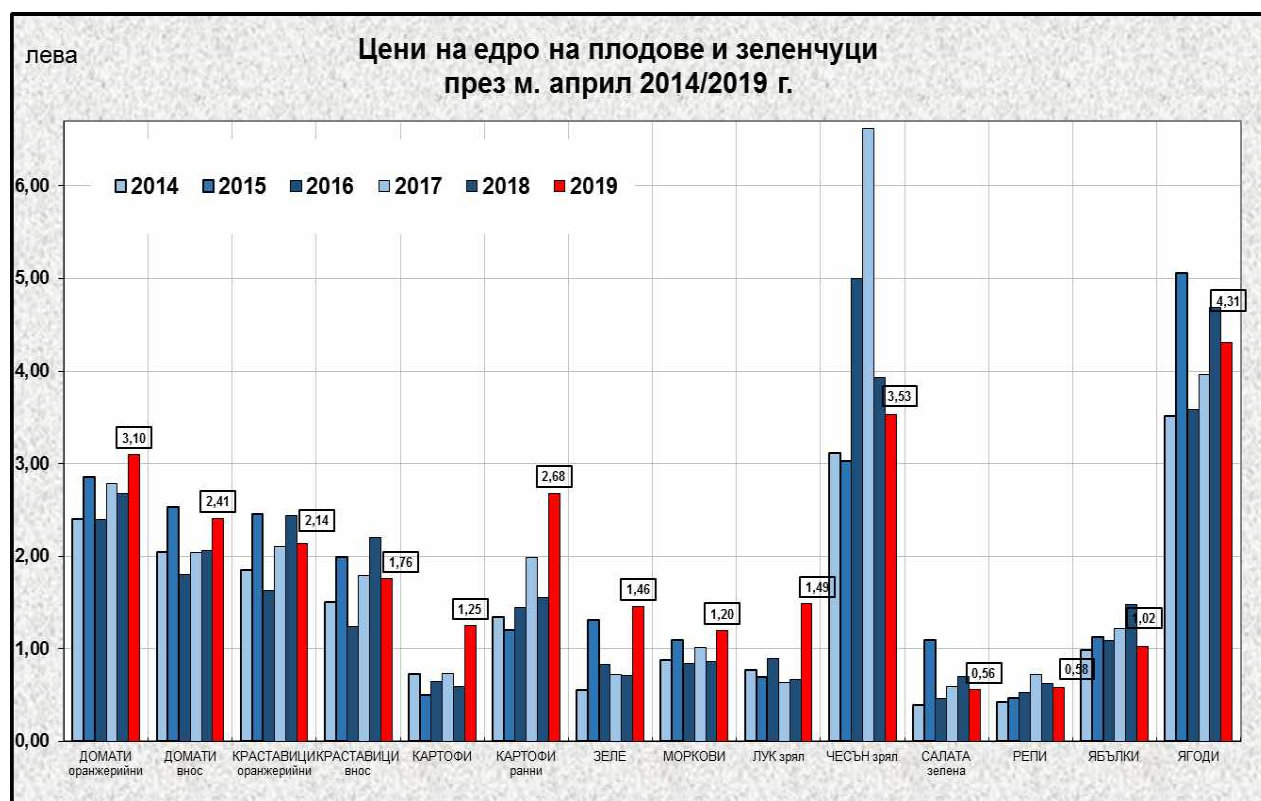
В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (122%), картофите (69-114%) и при домати

(16-18%). Цените на краставиците и зрелия чесън поевтиняват в интервала 10-20%.

При всички плодове, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база, като най-голямо то е при ябълките – 31% и лимоните – 16%. Намалението на цените на годишна база при бананите и ягодите е 8%. (табл.4 и фиг.18)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. април 2014/2019г.

април	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	КАРТОФИ ранни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	САЛАТА зелена	РЕПИ	ЯБЪЛКИ	ЯГОДИ
година														
2014	2,40	2,05	1,85	1,51	0,73	1,34	0,55	0,88	0,77	3,11	0,39	0,42	0,99	3,51
2015	2,86	2,53	2,45	1,99	0,50	1,20	1,31	1,09	0,69	3,03	1,09	0,47	1,13	5,06
2016	2,40	1,80	1,63	1,24	0,65	1,45	0,83	0,84	0,89	5,00	0,46	0,53	1,09	3,58
2017	2,78	2,04	2,10	1,79	0,73	1,99	0,72	1,01	0,63	6,62	0,59	0,72	1,22	3,96
2018	2,68	2,06	2,44	2,20	0,59	1,55	0,71	0,86	0,67	3,93	0,70	0,62	1,48	4,69
2019	3,10	2,41	2,14	1,76	1,25	2,68	1,46	1,20	1,49	3,53	0,56	0,58	1,02	4,31

Фиг. 18

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 18)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

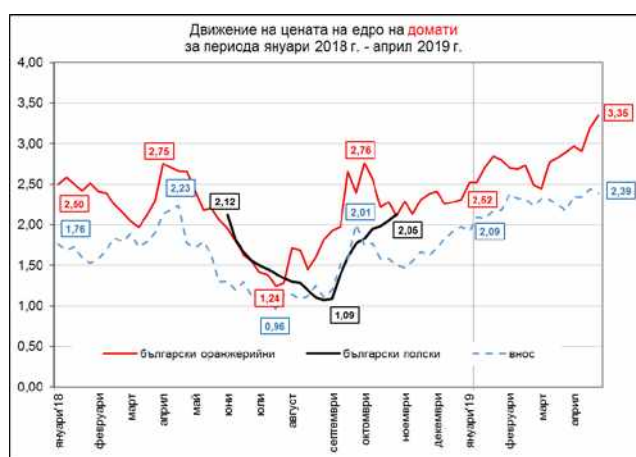
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. април на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати през м. април 2019 г. са най-високи спрямо предходните години, като се доближават до нивата от 2015 г.

- Цените на краставиците през м. април на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на 2018 г. и 2015 г. и са над нивата от 2014 и 2016 и се доближават до стойностите от м. март 2017 г.

- Цените на картофите, зелето, морковите, зрелия чесън и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на салатата и репичките са около нивата от предходните години.

- Цените на едро на ябълките и ягодите през април 2019 г. са по-ниски спрямо същия месец на периода 2017 – 2018 г. и се доближават до стойностите от 2014-2016 г.

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

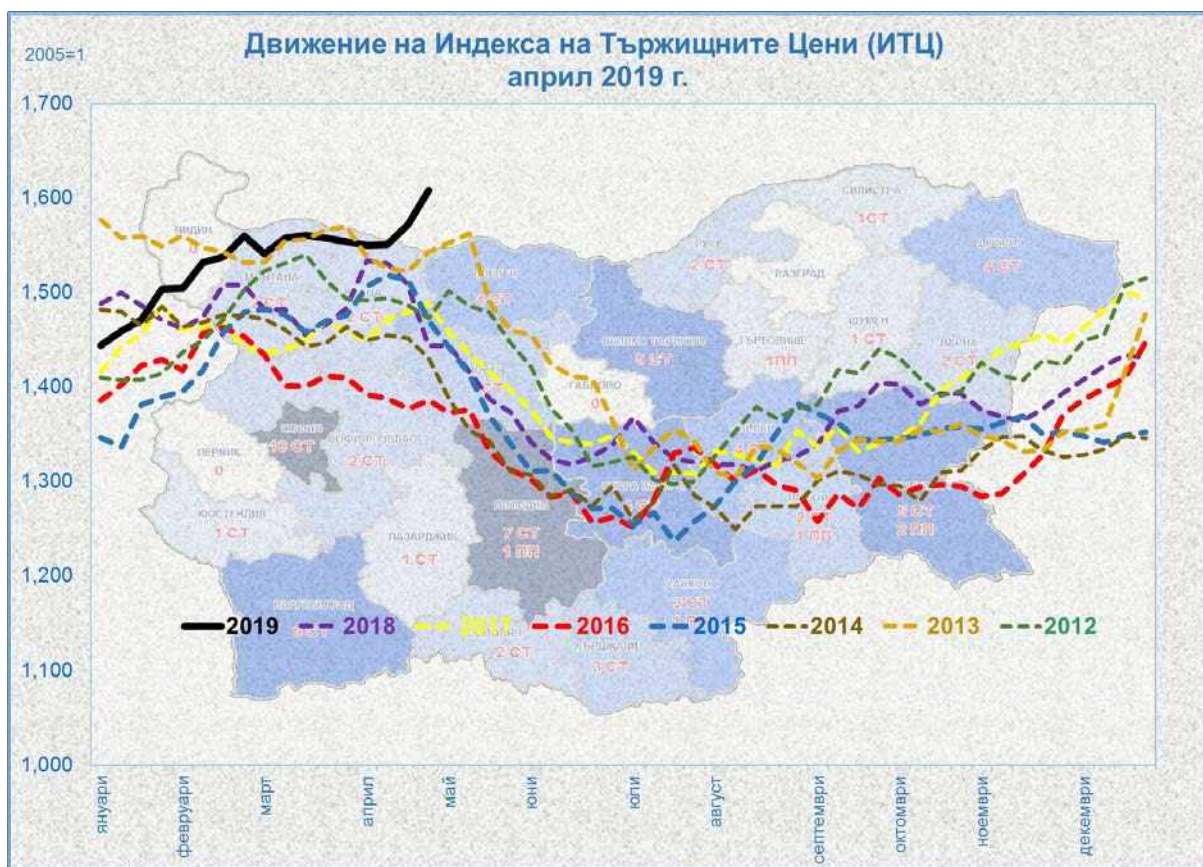
Фиг. 24

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

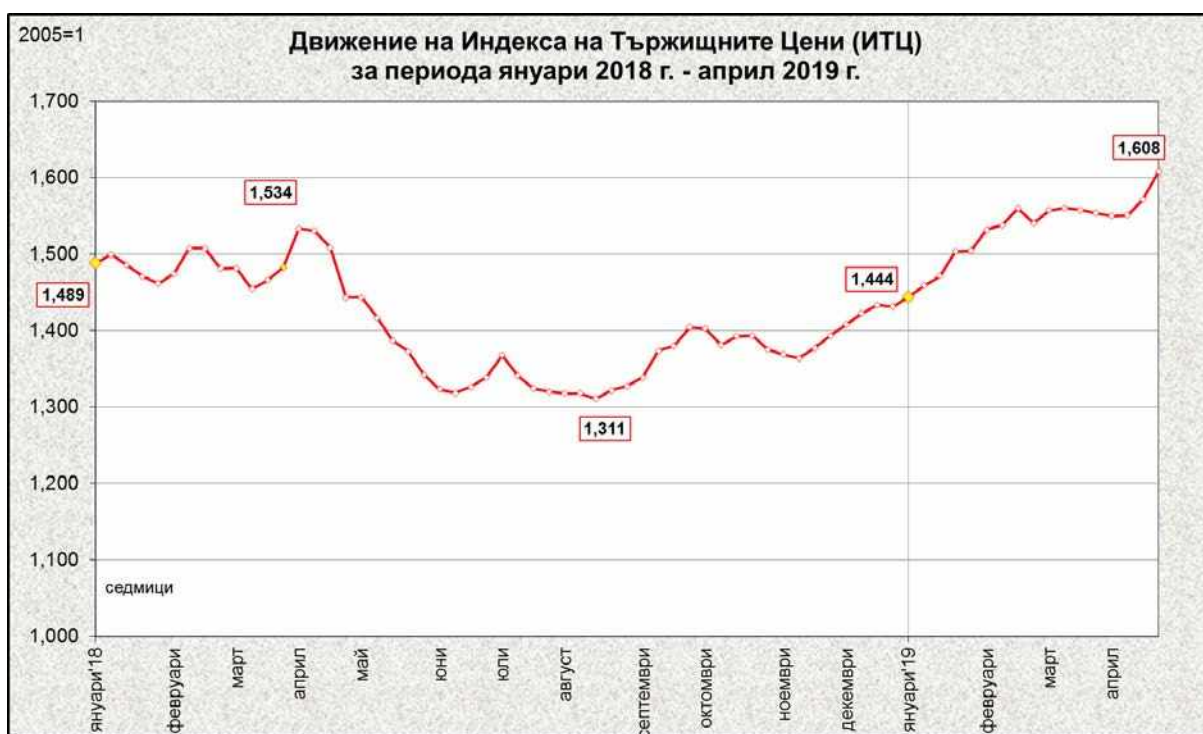
След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд се запазва през целия месец. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения. През първите седмици на м. февруари кривата запазва възходящия си тренд и стига до ниво от 1.560 пункта. Следва период на лек спад и стабилизиране на стойностите около това ниво, което се запазва и през следващия месец март. През втората половина на м. април кривата придобива възходящ тренд и достига пикови нива за последните пет години. Стойностите в края на месеца стъпват на ниво от 1.608 пункта, което е с близо 5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година. (фиг. 26)

През м. април 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава значително над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г. (фиг. 25)

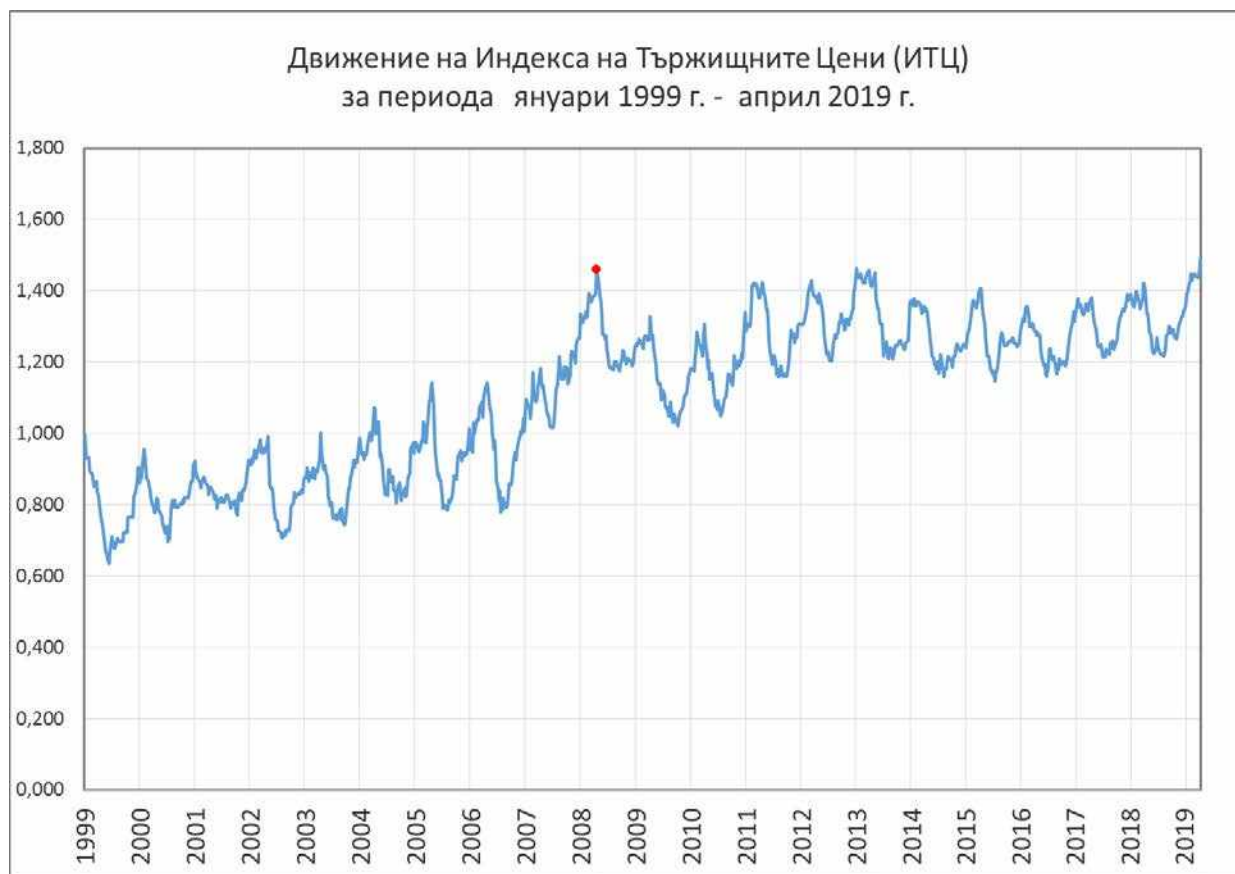
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – април 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 27)

Фиг. 25

Фиг. 26

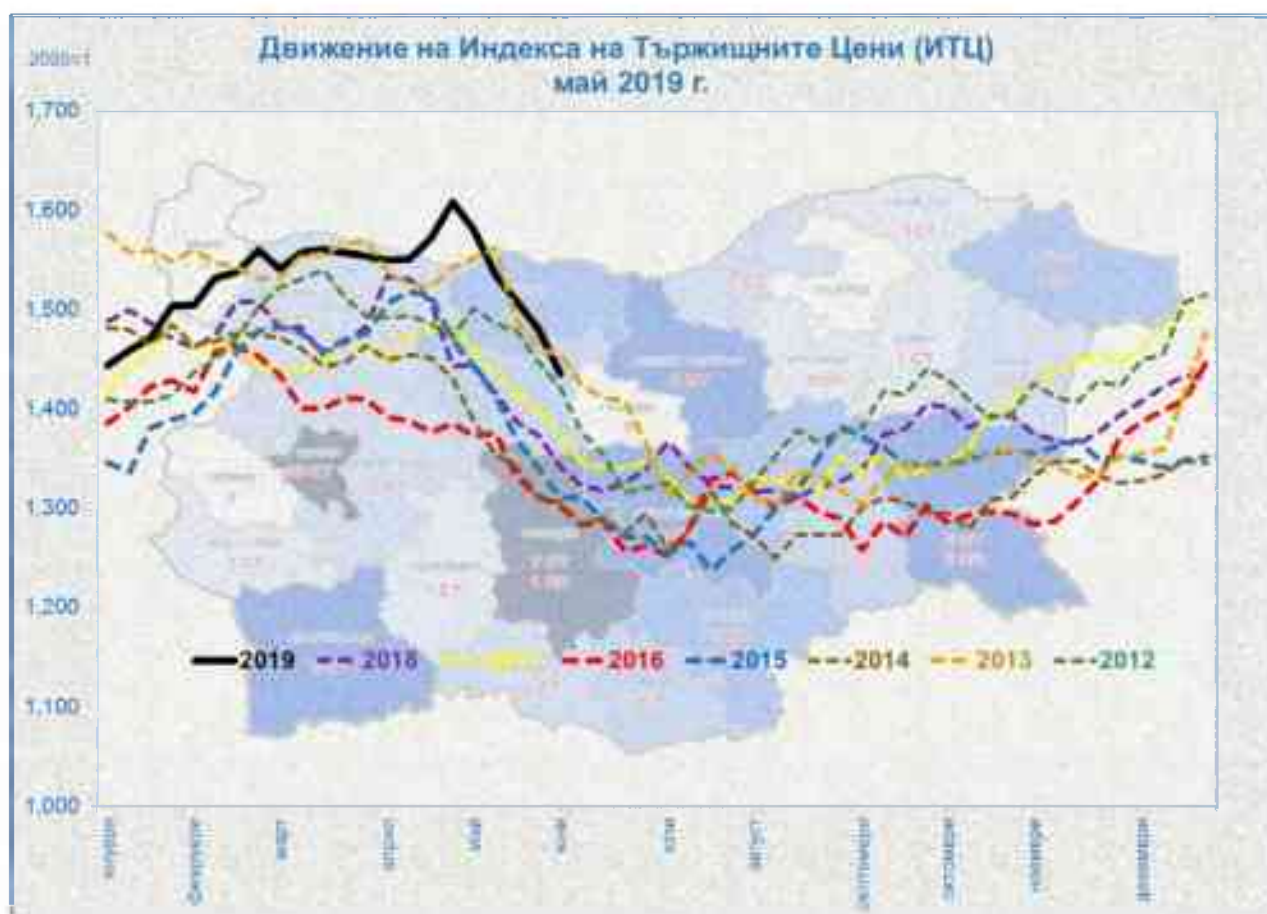

Фиг. 27

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. май 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец май пазарът на храни остава сравнително спокоен и балансиран със слабо изразени възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, като поскъпват част от основните хранителни стоки, повечето риби и месните произведения. При млечните произведения има стабилизиране на цените, с лек ръст нагоре при млеката. Отчетените колебания в двете посоки са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на част от основните хранителни стоки като захар, брашно и фасул бележат ръст, който е в широк диапазон от 4% до 15%. Покачване на цените на годишна база има също при свинското месо и някои месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при лещата, олиото и част от млечните произведения.

През месец май цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават низходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодовете през м. май тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. май 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** обръща тренда си спрямо април и придобива устойчива низходяща тенденция, като се доближава да нивата от 2013 г.

През месеца на **международния пазар** се запазва възходящият тренд при цените на млечните произведения и месото, наблюдава се стабилизиране и незначителен ръст при цените на зърнените култури и спад на индексите на захарта и маслата и мазнините.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. май, спрямо предходния месец са разнопосочни, като колебанията в двете посоки са в диапазона $\pm 1-8\%$.

Намаление на цените с 1-5% има при фасула и яйцата. С 1-2% е отчетено поскъпване на основните хранителни стоки – захар, брашно, олио, ориз. (табл. 1, фиг.1)

През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпване на месечна база с 2-3% има при млеката, цените на кашкавала и сиренето се доближават до нивата от предходния месец, а маслото леко поевтинява с 2%. фиг.(11-13)

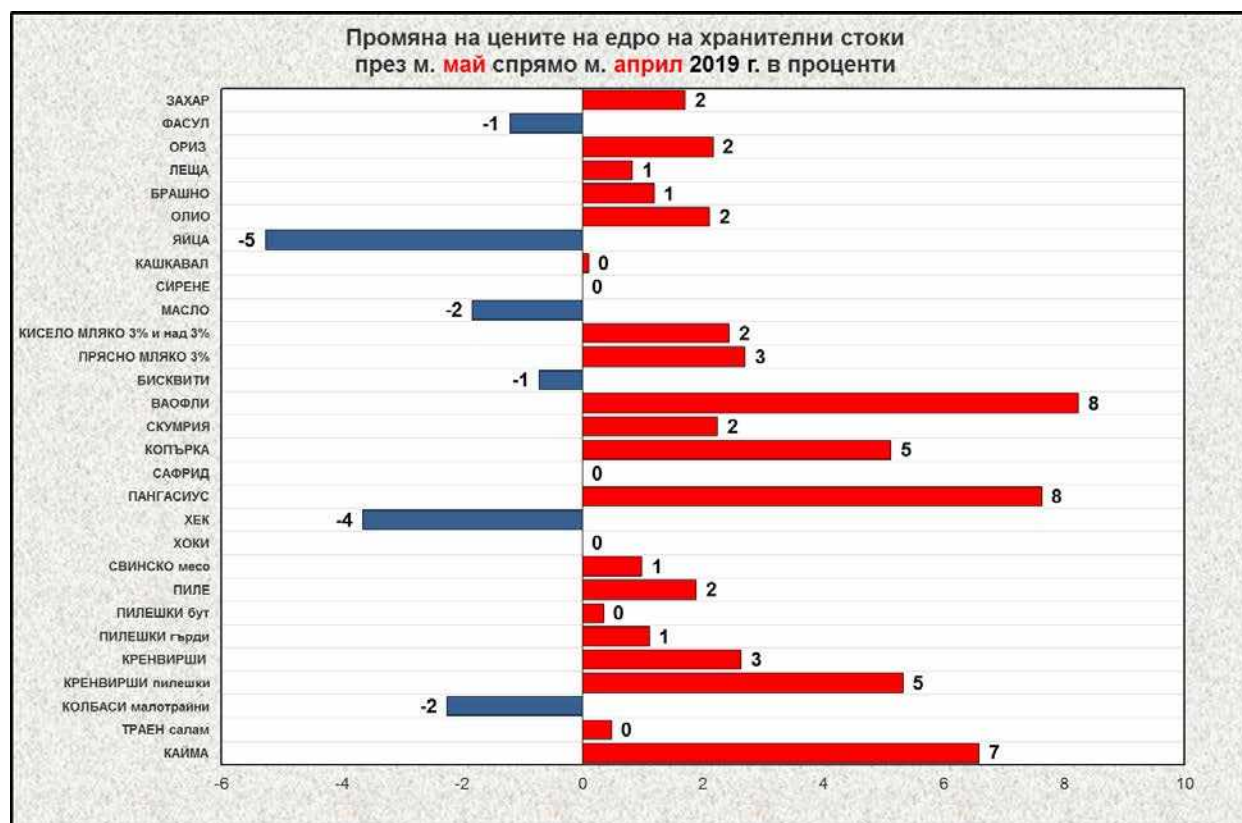
Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. май са с преобладаващо възходящи тенденции. Повишение с около 2-3% има при месата и повечето месни произведения. Цените на рибите също поскъпват на месечна база.

Поскъпване с 8% има при вафлите, докато цената на бисквитите леко намалява.

Таблица 1

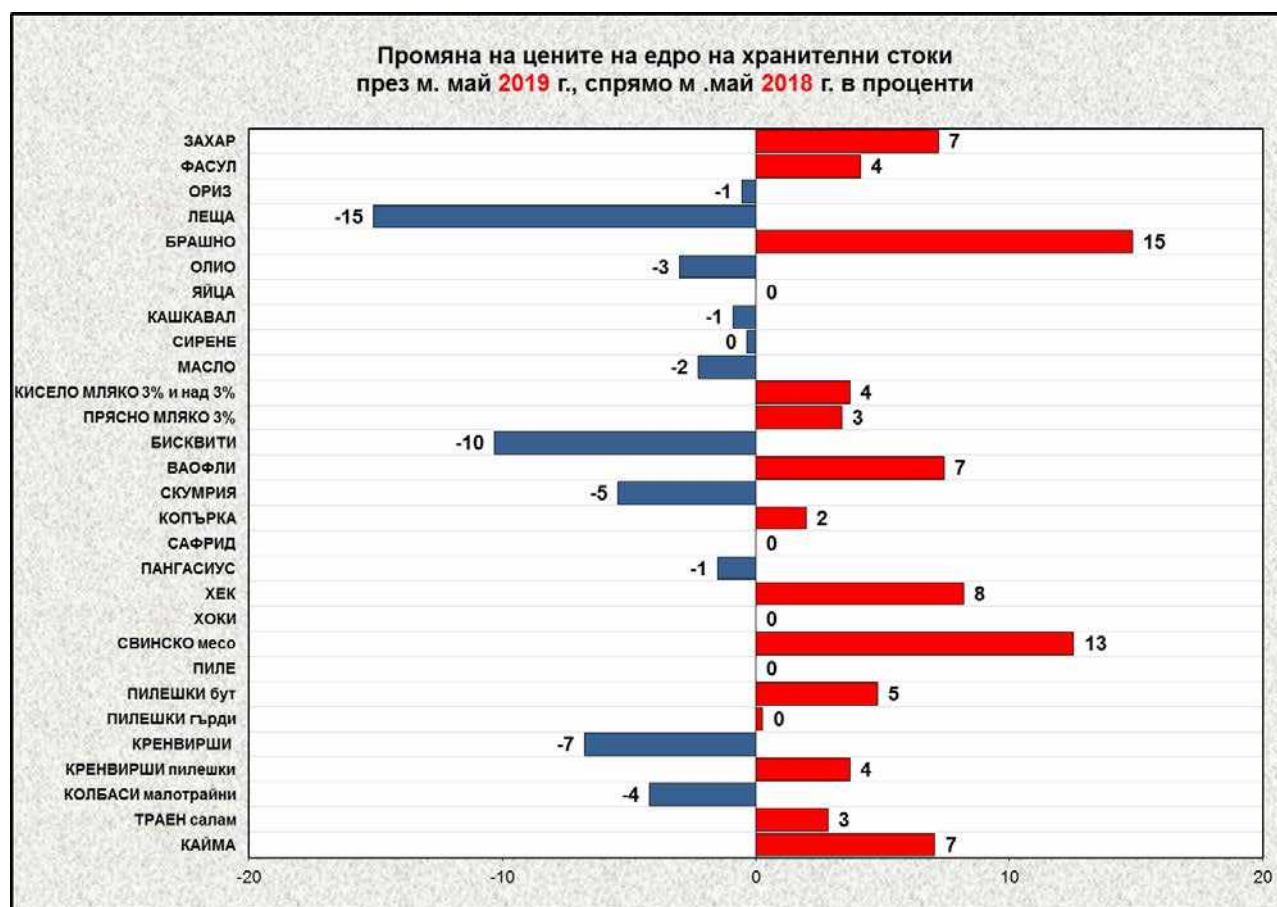
СТОКА	април'19	май'19	промяна в %	промяна в лв.	май'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,17	1,19	1,7	0,02	1,11	7,2	0,08
ФАСУЛ	3,32	3,28	-1,2	-0,04	3,15	4,1	0,13
ОРИЗ	1,84	1,88	2,2	0,04	1,89	-0,5	-0,01
ЛЕЩА	2,40	2,42	0,8	0,02	2,85	-15,1	-0,43
БРАШНО	0,84	0,85	1,2	0,01	0,74	14,9	0,11
ОЛИО	1,89	1,93	2,1	0,04	1,99	-3,0	-0,06
ЯЙЦА	0,19	0,18	-5,3	-0,01	0,18	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	9,92	9,93	0,1	0,01	10,02	-0,9	-0,09
СИРЕНЕ	5,74	5,74	0,0	0,00	5,76	-0,3	-0,02
МАСЛО	2,19	2,15	-1,8	-0,04	2,20	-2,3	-0,05
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,82	0,84	2,4	0,02	0,81	3,7	0,03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,48	1,52	2,7	0,04	1,47	3,4	0,05
БИСКВИТИ	1,40	1,39	-0,7	-0,01	1,55	-10,3	-0,16
ВАОФЛИ	2,67	2,89	8,2	0,22	2,69	7,4	0,20
СКУМРИЯ	3,57	3,65	2,2	0,08	3,86	-5,4	-0,21
КОПЪРКА	1,95	2,05	5,1	0,10	2,01	2,0	0,04
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,67	3,95	7,6	0,28	4,01	-1,5	-0,06
ХЕК	5,21	5,02	-3,6	-0,19	4,64	8,2	0,38
ХОКИ	4,20	4,20	0,0	0,00	4,20	0,0	0,00
СВИНСКО месо	7,11	7,18	1,0	0,07	6,38	12,5	0,80
ПИЛЕ	3,70	3,77	1,9	0,07	3,77	0,0	0,00
ПИЛЕШКИ бут	2,83	2,84	0,4	0,01	2,71	4,8	0,13
ПИЛЕШКИ гърди	7,21	7,29	1,1	0,08	7,27	0,3	0,02
КРЕНВИРШИ	4,17	4,28	2,6	0,11	4,59	-6,8	-0,31
КРЕНВИРШИ пилешки	3,19	3,36	5,3	0,17	3,24	3,7	0,12
КОЛБАСИ малотрайни	4,45	4,35	-2,2	-0,10	4,54	-4,2	-0,19
ТРАЕН салам	8,25	8,29	0,5	0,04	8,06	2,9	0,23
КАЙМА	4,55	4,85	6,6	0,30	4,53	7,1	0,32

Фиг. 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 2)

Най-силен спад на годишна база има при цената на лещата (15%). Поевтиняване спрямо миналата година с 2-3% има при ориза и олиото. Поскъпване на годишна база с 4-7% има при захарта и фасула и с 15% при брашното. Цените на всички млечни произведения поевтиняват спрямо същия месец на предходната година с 1-2%. Поскъпване на годишна база с 13% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 3-7%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд при скумрията. Леко поскъпване на годишна база има при сафрида и хека. При цените на захарните изделия се наблюдава поскъпване на годишна база на вафлите от 7% и поевтиняване на бисквитите с 10%. (фиг. 2)

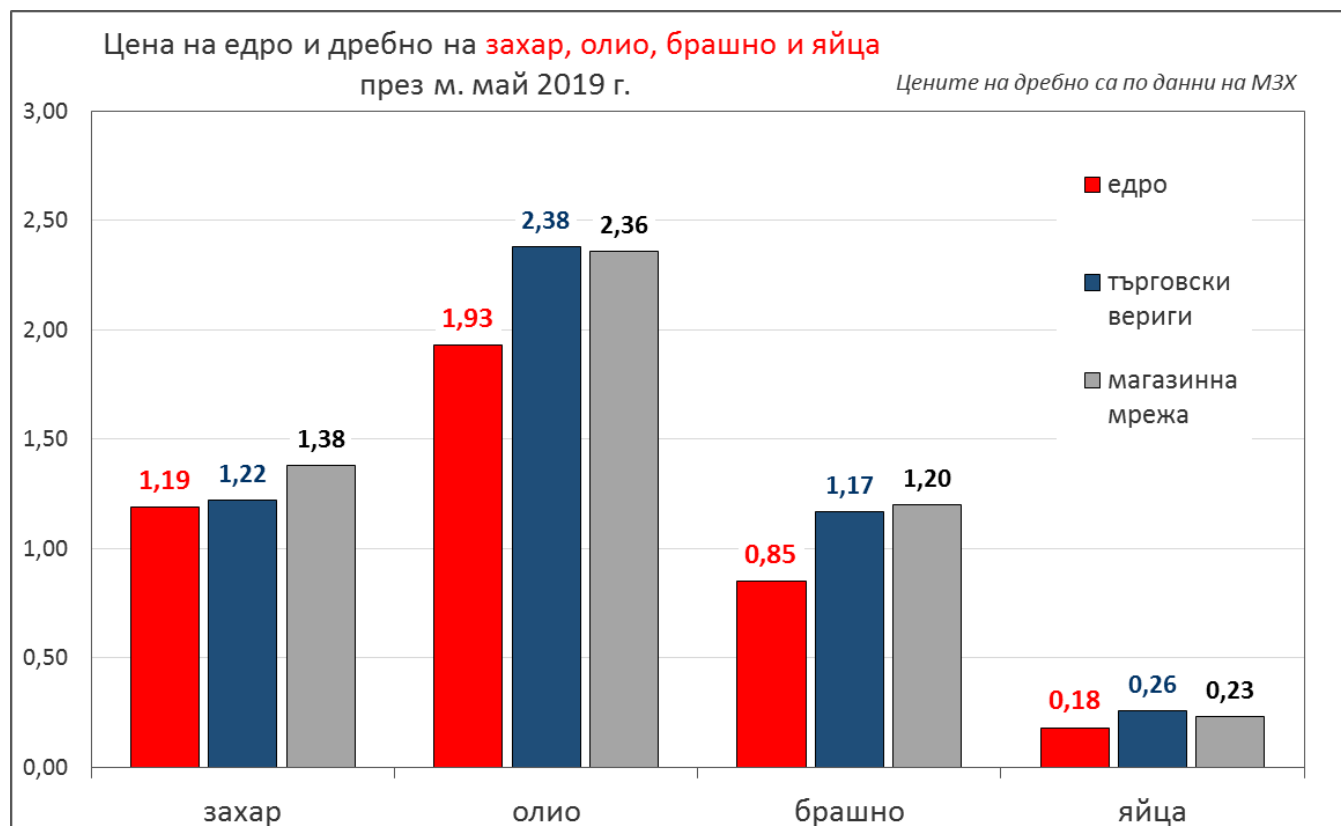

Фиг.2

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. май надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 3 – 38%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 3%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 41% е при брашното, а при захарта тя е 16%. (табл.2 и фиг.3)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,19	1,22	3	0,03	1,38	16	0,19
олио	1,93	2,38	23	0,45	2,36	22	0,43
брашно	0,85	1,17	38	0,32	1,20	41	0,35
яйца	0,18	0,26	44	0,08	0,23	28	0,05

Фиг. 3

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. май 2014/2019 г.

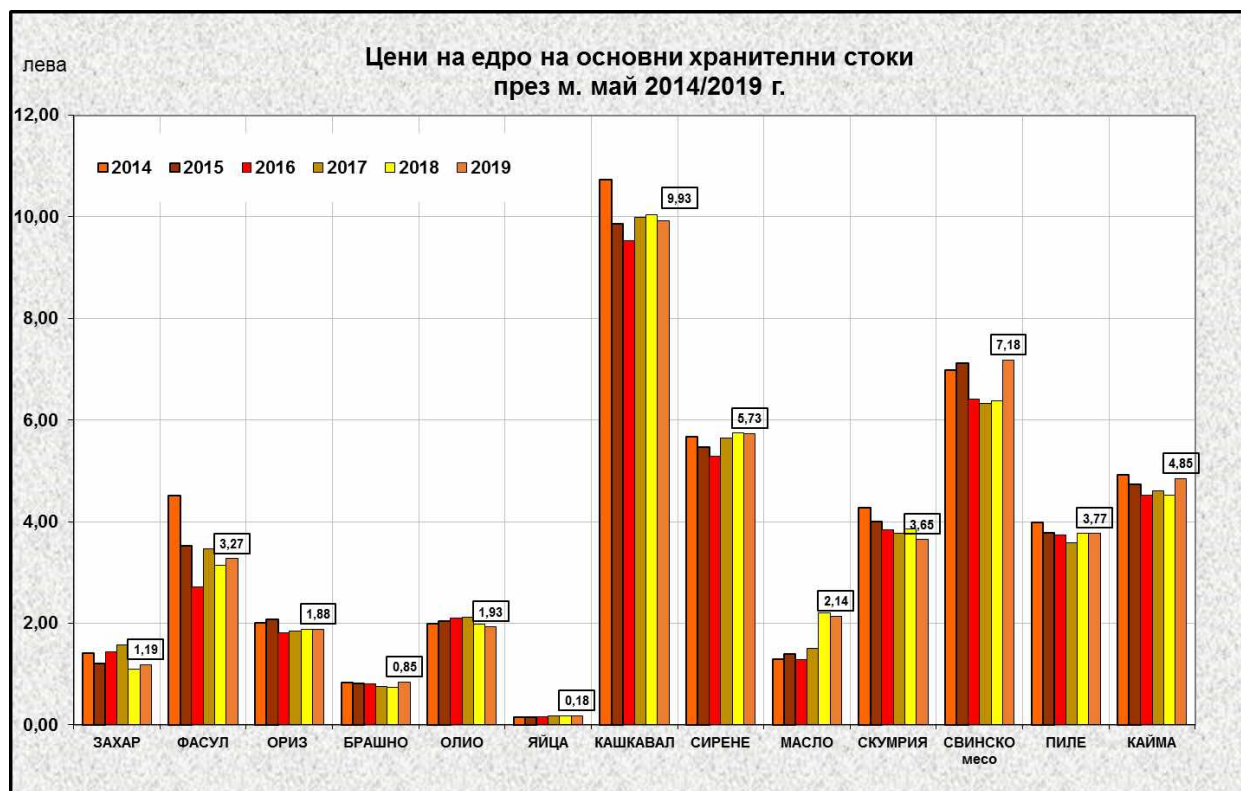
май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,41	4,51	2,01	0,84	1,99	0,16	10,73	5,67	1,30	4,27	6,98	3,99	4,92
2015	1,21	3,52	2,07	0,82	2,04	0,16	9,86	5,46	1,40	4,01	7,12	3,78	4,73
2016	1,43	2,72	1,82	0,80	2,10	0,16	9,53	5,29	1,28	3,84	6,42	3,73	4,53
2017	1,58	3,47	1,85	0,76	2,12	0,18	9,99	5,64	1,51	3,77	6,32	3,59	4,61
2018	1,10	3,14	1,88	0,74	1,99	0,18	10,04	5,75	2,20	3,86	6,38	3,77	4,53
2019	1,19	3,27	1,88	0,85	1,93	0,18	9,93	5,73	2,14	3,65	7,18	3,77	4,85

Анализът на цените на хранителните стоки през м. май 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно, олио и яйца) са около и малко над нивата от същия месец на периода 2016 – 2018 г. През м. май тази година цената на брашното е най-висока.

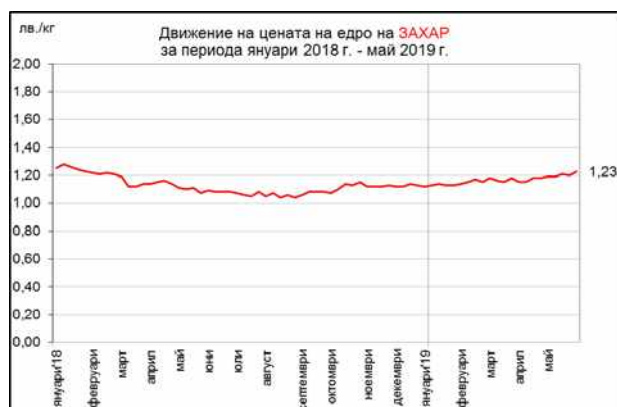
При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2014 – 2017 г. и са под нивата от 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е най-висока спрямо предходните пет години, като се доближава до нивата от 2014 и 2015 г.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.4)

Фиг. 4

Фиг. 5

Фиг. 6

Фиг. 7

Фиг. 8

Фиг. 9

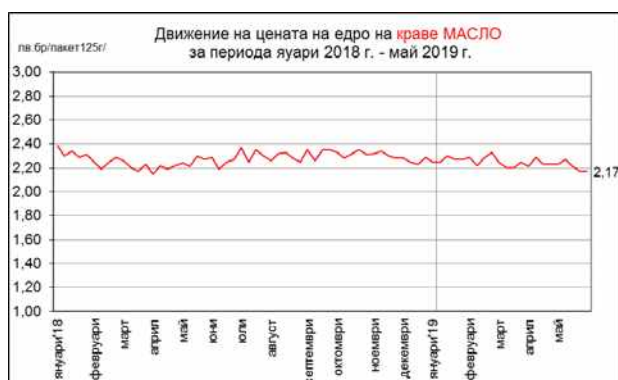
Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. май показват, че предлаганите количества българската продукция постепенно се увеличават,

техният дял се доближава до продажбите от внос и процентното съотношение е с по-малка стойност в сравнение с предишните месеци (фиг. 15)

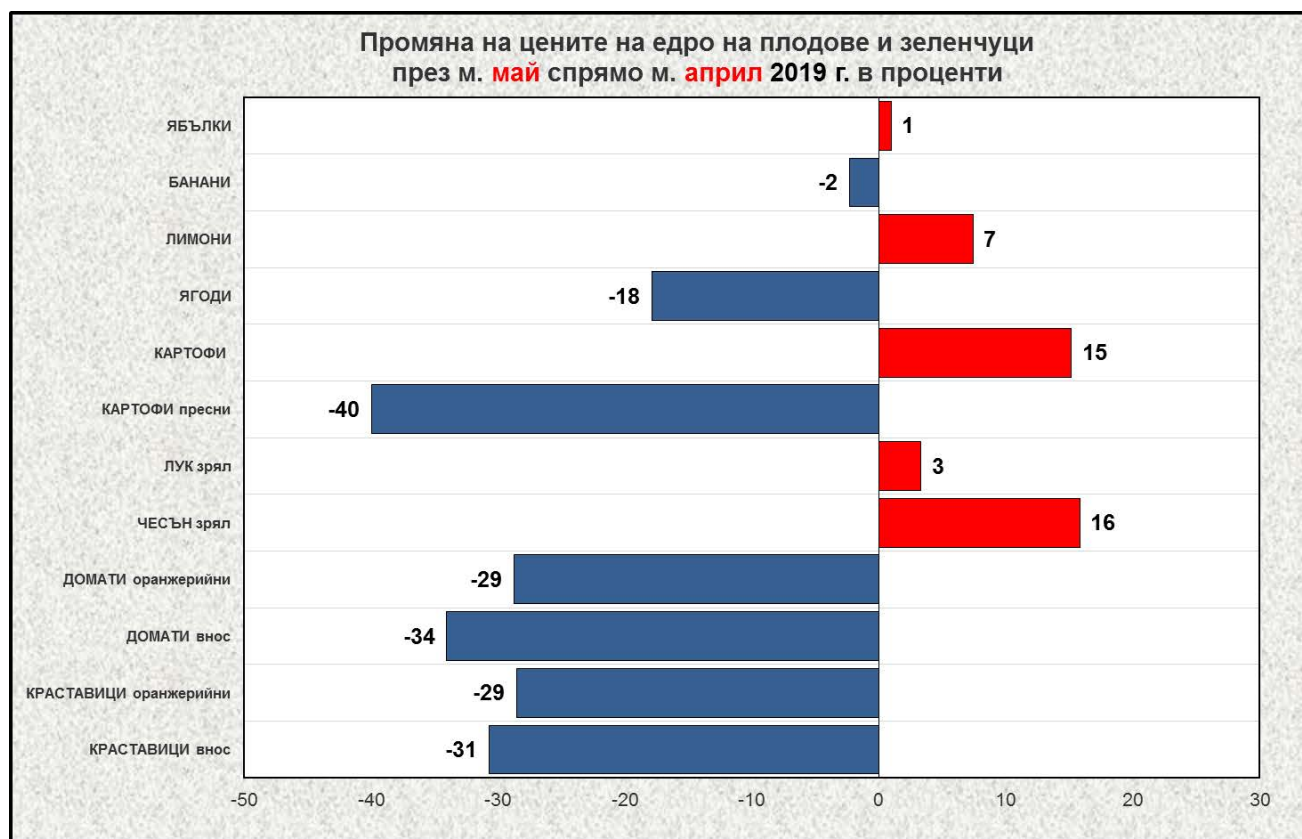
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва все още превес на вносните домати, като съотношението е 55% към 44%. През м. май 57% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици намалява и е 43%. Малко по-малък е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 46%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 70%:30%. Съотношението при продажбите през месеца на ягодите е 55% от внос и съответно 45% българска продукция. (фиг. 15)

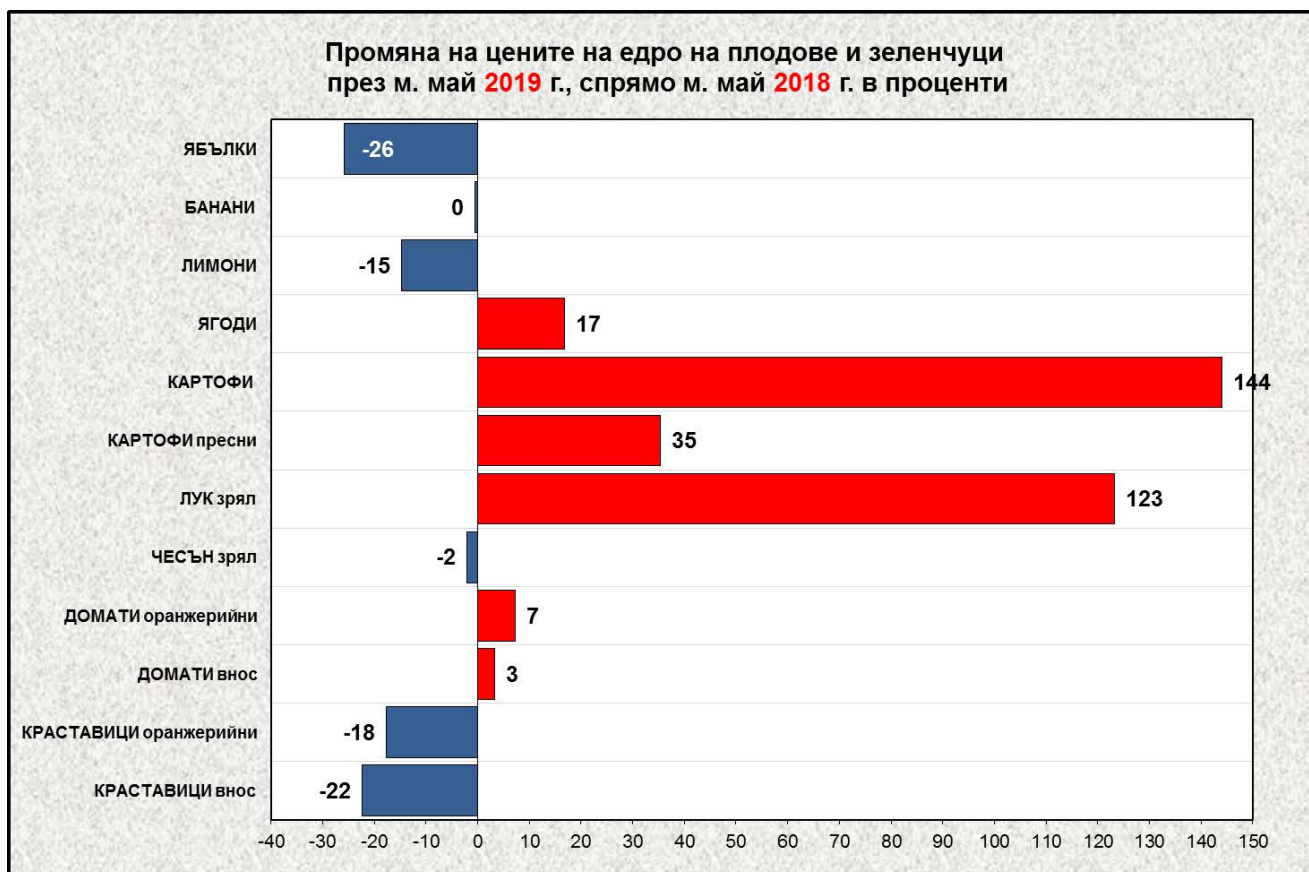
Фиг. 15

Таблица 4

СТОКА	април'19	май'19	промяна в %	промяна в лв.	май'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,02	1,03	1	0,01	1,39	-26	-0,36
БАНАНИ	2,19	2,14	-2	-0,05	2,15	0	-0,01
ЛИМОНИ	1,88	2,02	7	0,14	2,37	-15	-0,35
ЯГОДИ	4,31	3,54	-18	-0,77	3,03	17	0,51
КАРТОФИ	1,25	1,44	15	0,19	0,59	144	0,85
КАРТОФИ пресни	2,68	1,61	-40	-1,07	1,19	35	0,42
ЛУК зрял	1,49	1,54	3	0,05	0,69	123	0,85
ЧЕСЪН зрял	3,53	4,09	16	0,56	4,18	-2	-0,09
ДОМАТИ оранжевийни	3,10	2,21	-29	-0,89	2,06	7	0,15
ДОМАТИ внос	2,41	1,59	-34	-0,82	1,54	3	0,05
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2,14	1,53	-29	-0,61	1,86	-18	-0,33
КРАСТАВИЦИ внос	1,76	1,22	-31	-0,54	1,57	-22	-0,35
САЛАТА зелена	0,56	0,55	-2	-0,01	0,62	-11	-0,07
РЕПИ	0,58	0,64	10	0,06	0,57	12	0,07
ТИКВИЧКИ	2,27	1,26	-44	-1,01	1,27	-1	-0,01
ПАТЛАДЖАНИ	2,57	2,39	-7	-0,18	2,32	3	0,07
ЗЕЛЕ	1,46	0,78	-47	-0,68	0,98	-20	-0,20
МОРКОВИ	1,20	1,34	12	0,14	1,05	28	0,29

Фиг. 16

Фиг. 17

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май спрямо м. април се наблюдава превес на низходящите тенденции на цените на голяма част от плодовете и зеленчуците. (табл. 4 и фиг.18)

Цените на едро на българските домати бележат спад от 29%, а на домати от внос се намаляват на месечна база с 34%. Краставиците поевтиняват спрямо предходния месец с около 30%, картофите от старата реколта поскъпват с 15%, а пресните картофи поевтиняват с 40%. Поскъпване на месечна база има и при зрелия лук и зрелия чесън. (фиг. 19-22)

При цените на плодовете се наблюдава леко поскъпване на месечна база, като при лимоните то е със 7%, а при цените на ягодите се наблюдава сезонно поевтиняване с 18% (фиг.23-26)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при картофите (144%) и зрелия лук (123%). Цените на домати

са близки до тези от предходната година, а краставиците бележат спад на стойностите на годишна база от 18-22%.

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база на ябълките - 26% и на лиманите – 15%, а цената на ягодите в сравнение със същия месец на миналата година е със 17% по-висока. (табл.4 и фиг.18)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. май 2014/2019г.

май	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	КАРТОФИ ранни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	ТИКВИЧКИ	ПАТЛАДЖАНИ	ЯБЪЛКИ	ЧЕРЕШИ
година														
2014	1,82	1,42	1,33	1,08	0,68	0,90	0,58	0,90	0,78	3,59	0,99	1,96	1,18	2,99
2015	2,53	1,73	1,40	1,14	0,55	1,26	0,85	1,41	0,81	3,03	1,06	2,40	1,31	2,78
2016	1,93	1,37	1,58	1,16	0,70	1,00	0,71	0,92	0,83	4,54	1,12	1,85	1,18	3,89
2017	2,15	1,58	1,80	1,24	0,80	1,24	0,69	1,04	0,60	5,57	1,36	2,17	1,40	4,05
2018	2,06	1,57	1,84	1,60	0,57	1,19	0,97	1,06	0,69	4,18	1,25	2,32	1,39	3,74
2019	2,22	1,60	1,52	1,21	1,43	1,62	0,78	1,34	1,54	4,09	1,26	2,39	1,03	3,97

Фиг. 18

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 18)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати през м. май 2019 г. са по-високи спрямо предходните 2-3 години, но са по-ниски спрямо м. май 2015 г.

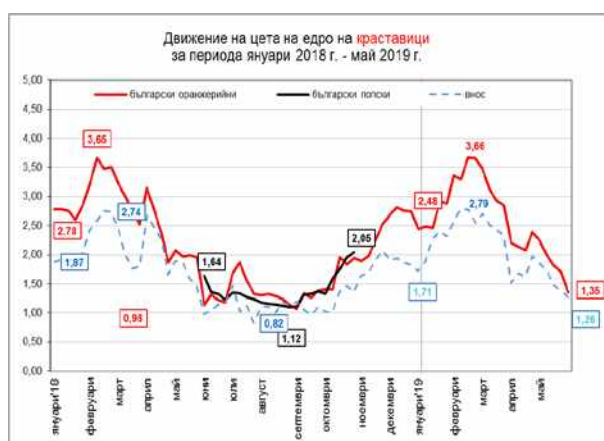
- Цените на краставиците през м. май на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на 2018 г. и 2017г. и са над нивата от периода 2014 - 2016 г.

- Цените на картофите, морковите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на тиквичките и патладжаните са около нивата от предходните години.

- Цените на едро на ябълките през май 2019 г. са най-ниски спрямо същия месец на периода 2014 – 2018 г., а цената на черешите е по-висока спрямо миналата година и се доближава до цената от 2016 и 2017 г.

Фиг. 19

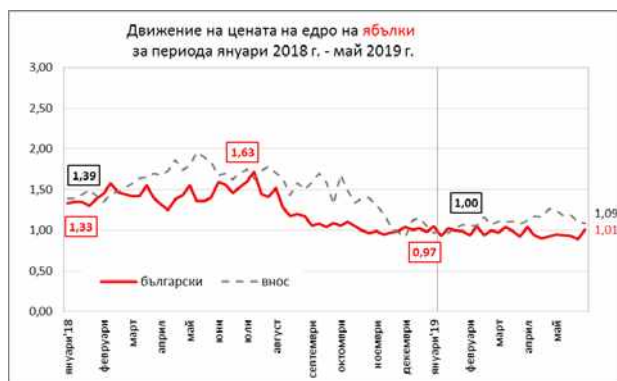
Фиг. 20

Фиг. 21

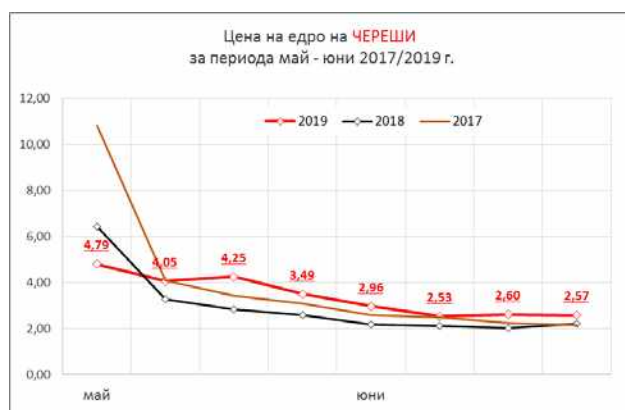
Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

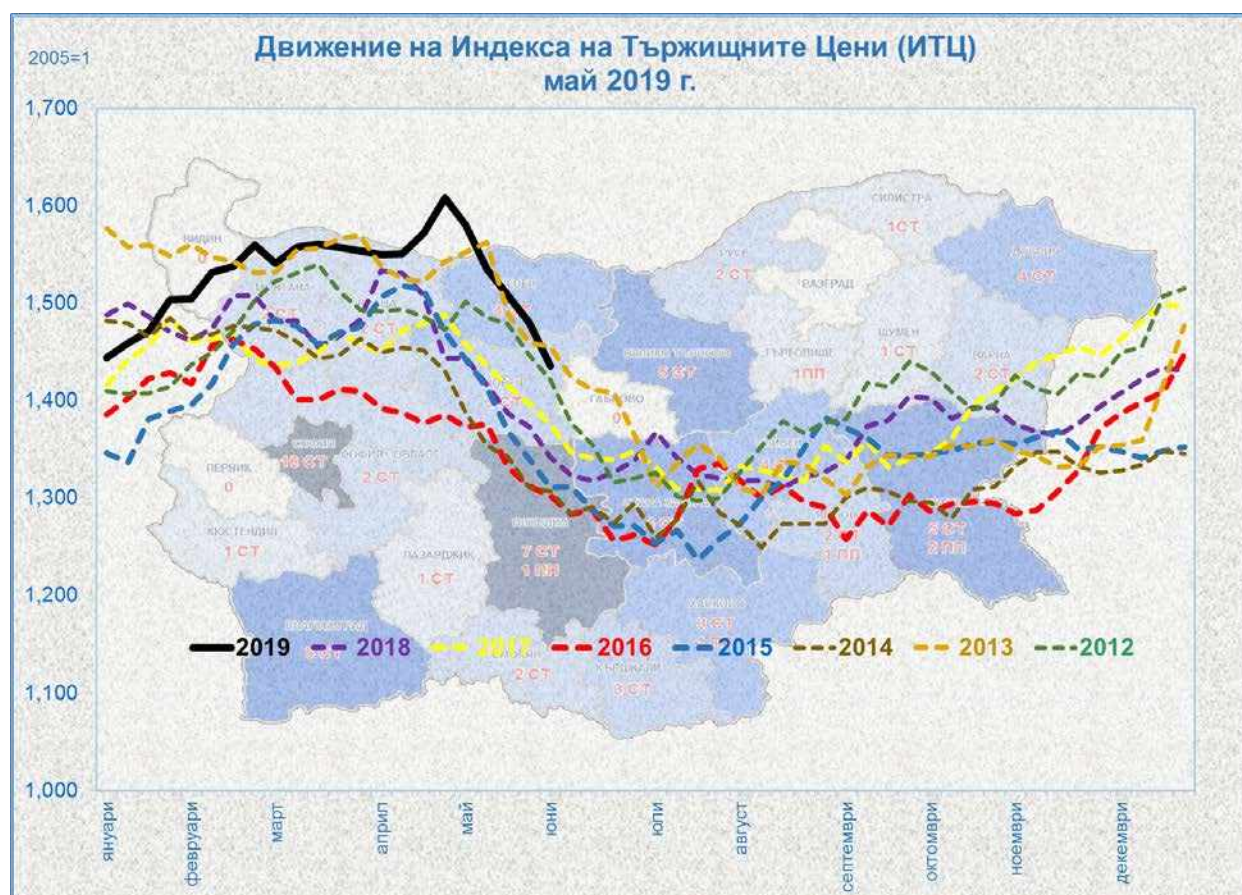
След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд се запазва през целия месец. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения. През първите седмици на м.

февруари кривата запазва възходящия си тренд и стига до ниво от 1.560 пункта. Следва период на лек спад и стабилизиране на стойностите около това ниво, което се запазва и през следващия месец март. През втората половина на м. април кривата придобива възходящ тренд и достига пикови нива за последните пет години. Стойностите в края на месеца стъпват на ниво от 1.608 пункта, което е с близо 5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година.

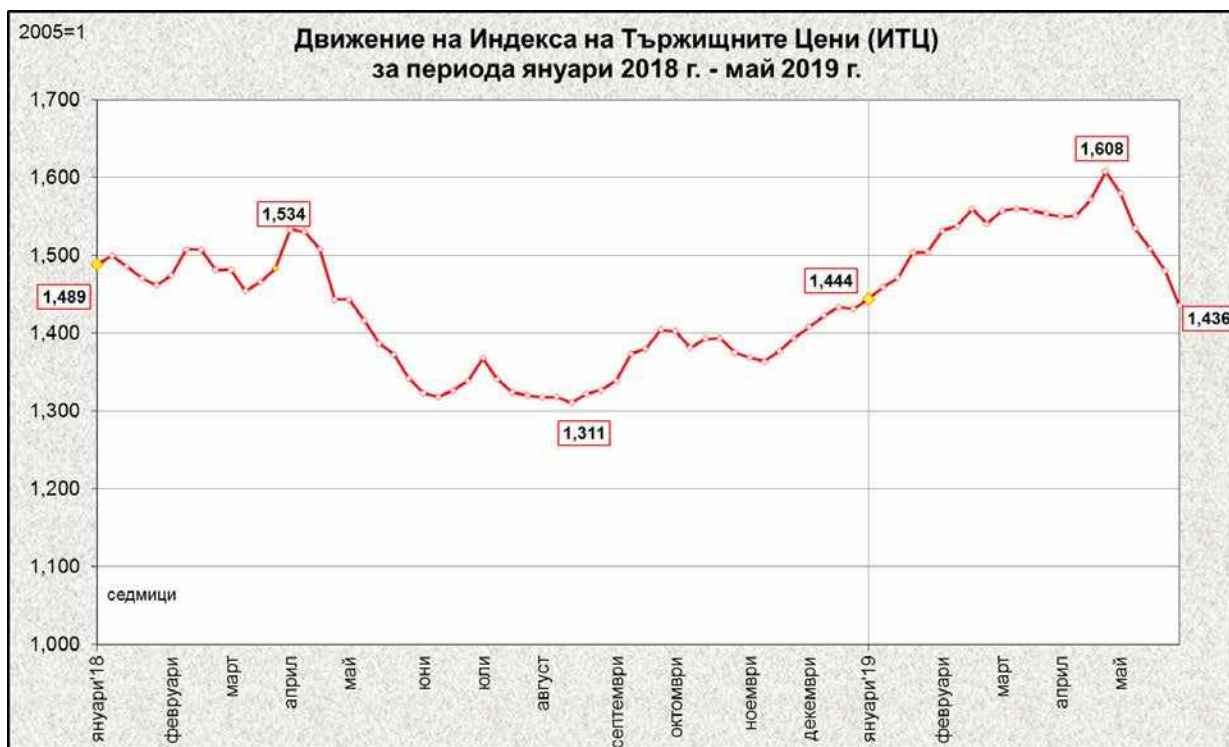
През м. май кривата на индекса обръща тренда си и придобива траен устойчив низходящ характер. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.436 пункта, като понижението спрямо април е 11% и се доближава до нивото от същия период на предходната година. (фиг. 28)

През м. май 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени придобива устойчива низходяща тенденция, като се доближава до нивата от 2013 г. (фиг. 27)

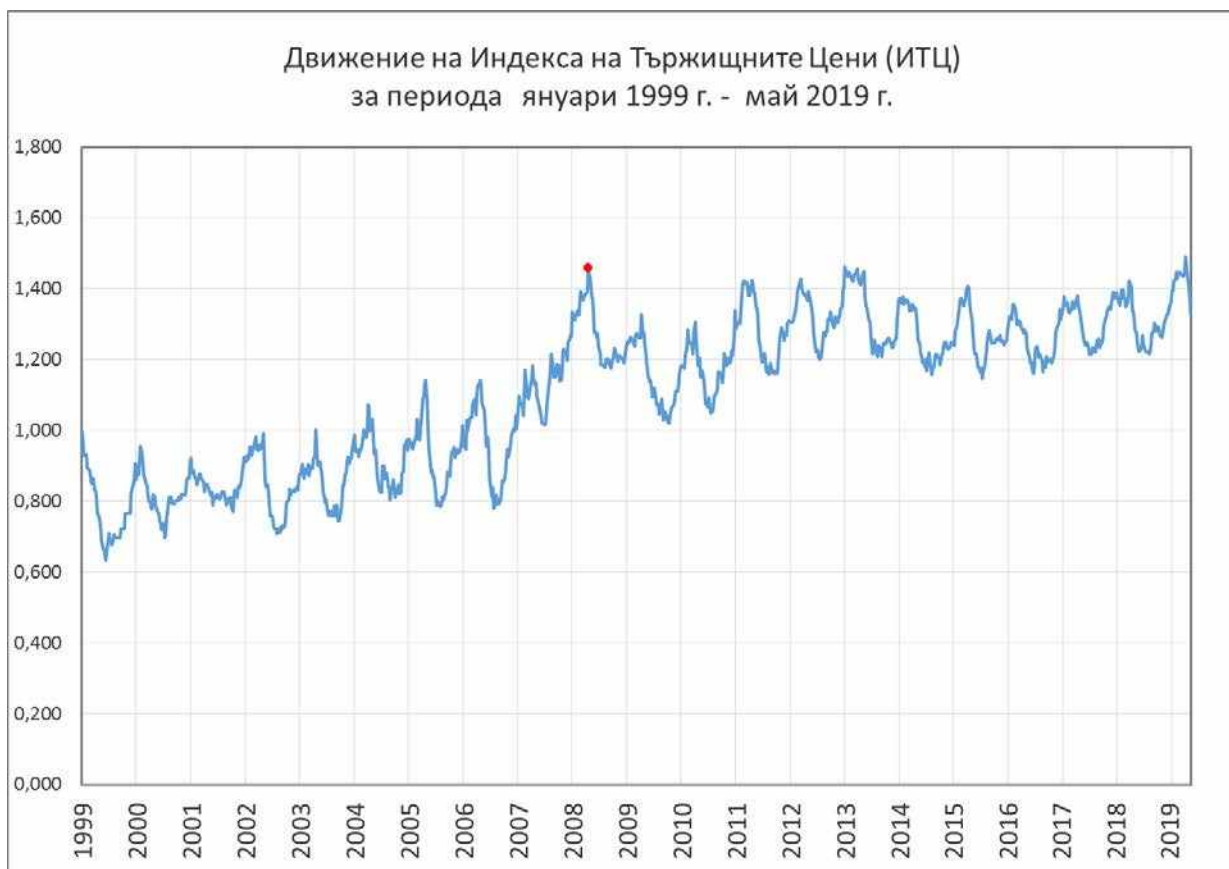
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – май 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 29)

Фиг. 27

Фиг. 28

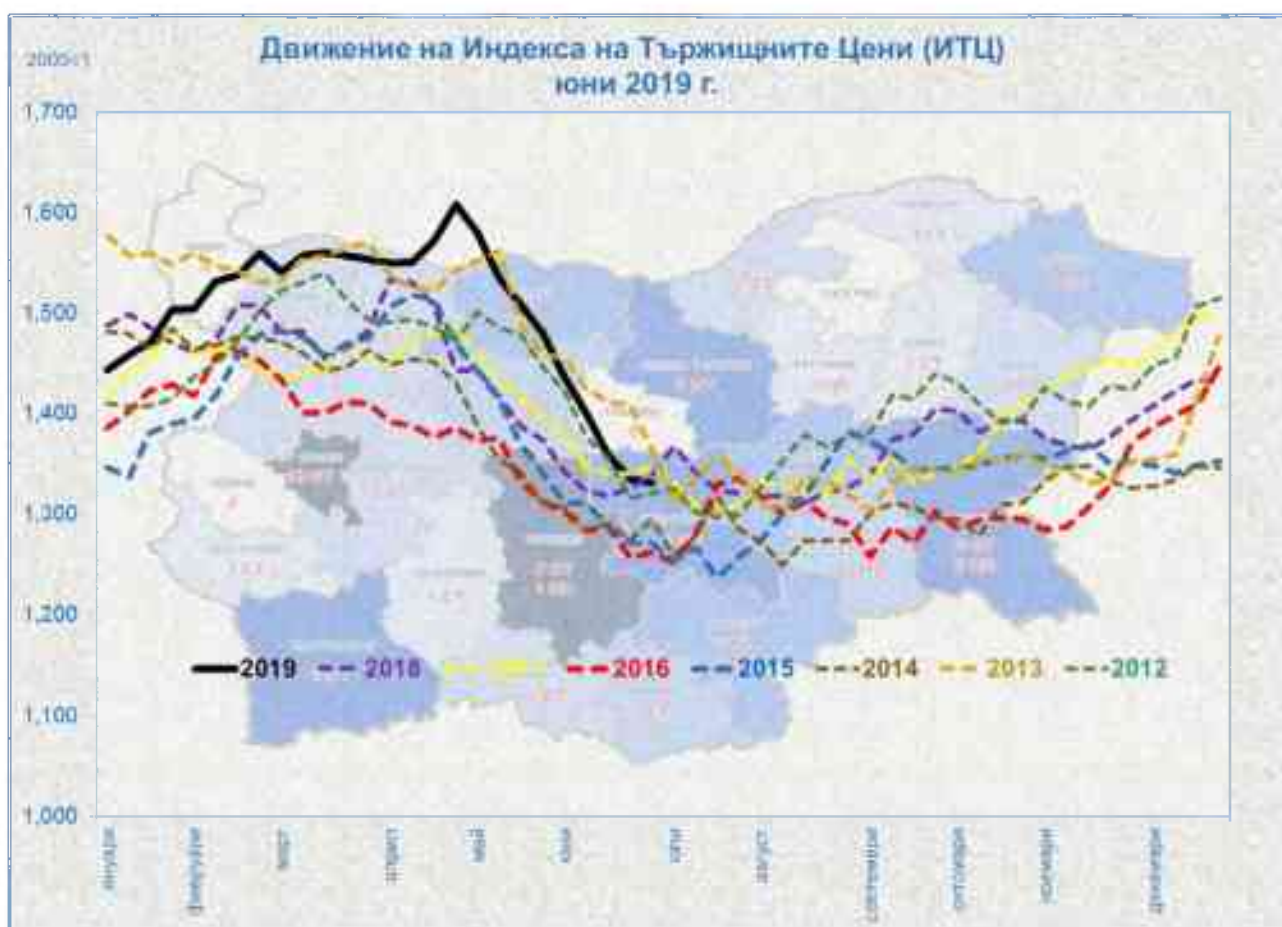

Фиг. 29

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. юни 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец юни на пазара на храни се наблюдават известни възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано поскъпване на част от основните хранителни стоки, млечните и месните произведения. Отчетените колебания нагоре са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на някои основни хранителни стоки като захар, брашно и фасул бележат ръст, който е в широк диапазон от 6% до 16%. Покачване на цените на годишна база има също при свинското месо и повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при яйцата, част от варивата и някои риби.

През месец юни цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават низходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. юни тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното и свинското месо.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи, като за част от тях също са отчетени най-високи стойности за периода. Цените на плодовете през м. юни тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. юни 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** запазва низходящия си тренд от предходния месец, слиза под нивото от 2013 г., доближава се до стойностите от същия период на 2012 г. и остава над кривите от 2016, 2015 и 2014 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава лек спад на цените на млечните продукти, маслата и мазнините и повишаване на индексите на зърнените храни, захарта и месата.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юни, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

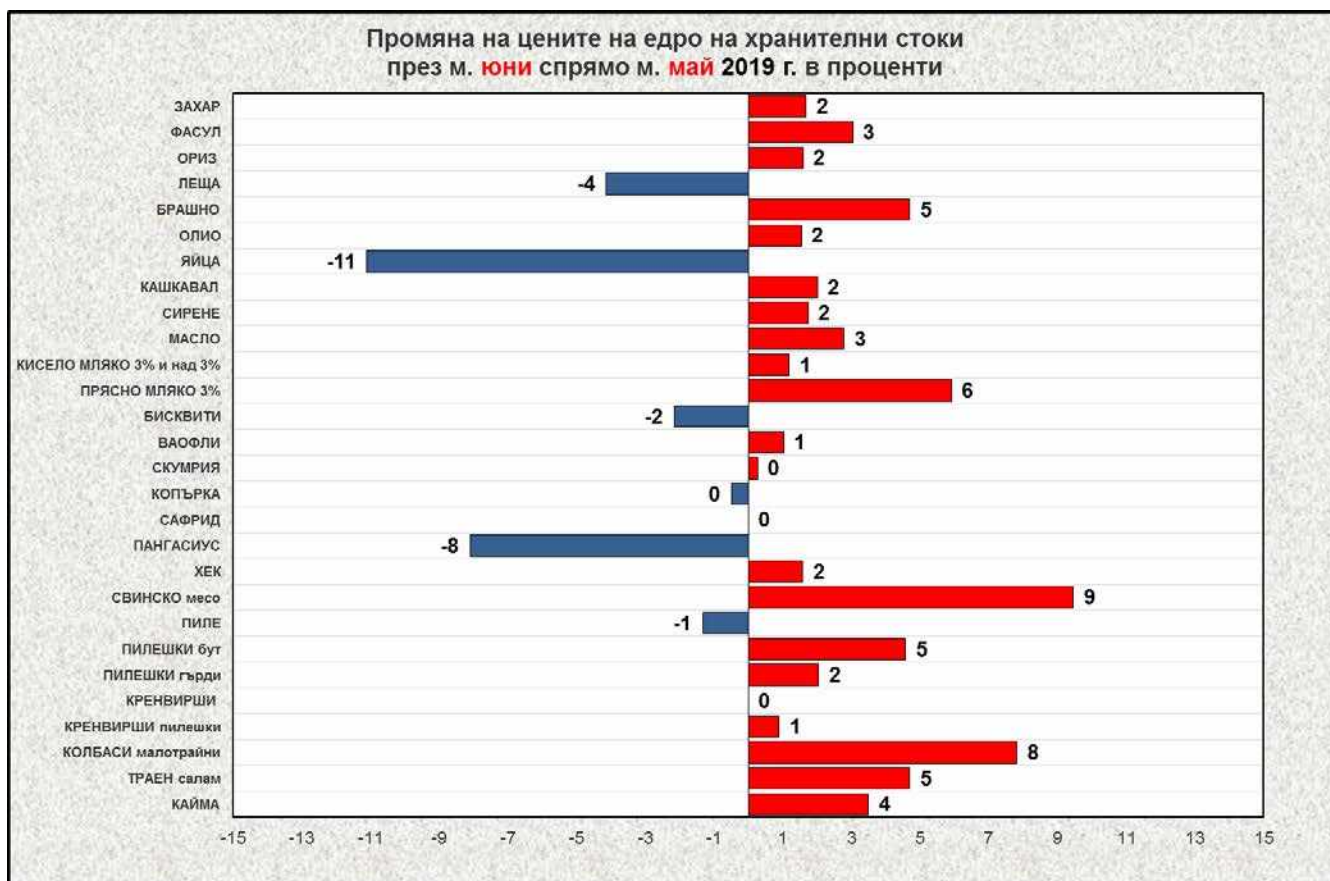
Намаление на цените е отчетено само при лещата с 4% и при яйцата с 11%. Поскъпването при останалите стоки от тази група е в диапазона 2-5%, като най-голям това поскъпване е при брашното – 5%. (табл. 1, фиг.1)

През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването на месечна база с 2-3%, а на прясното мляко с 6%. фиг.(11-13)

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. юни също са с преобладаващо възходящи тенденции. Повишение с 9% е отчетено при свинското месо, а месните произведения поскъпват средно с 4-8%. По-стабилни през месеца са цените на рибата и захарните изделия, които се задържат около нивата от предходния месец,

Таблица 1

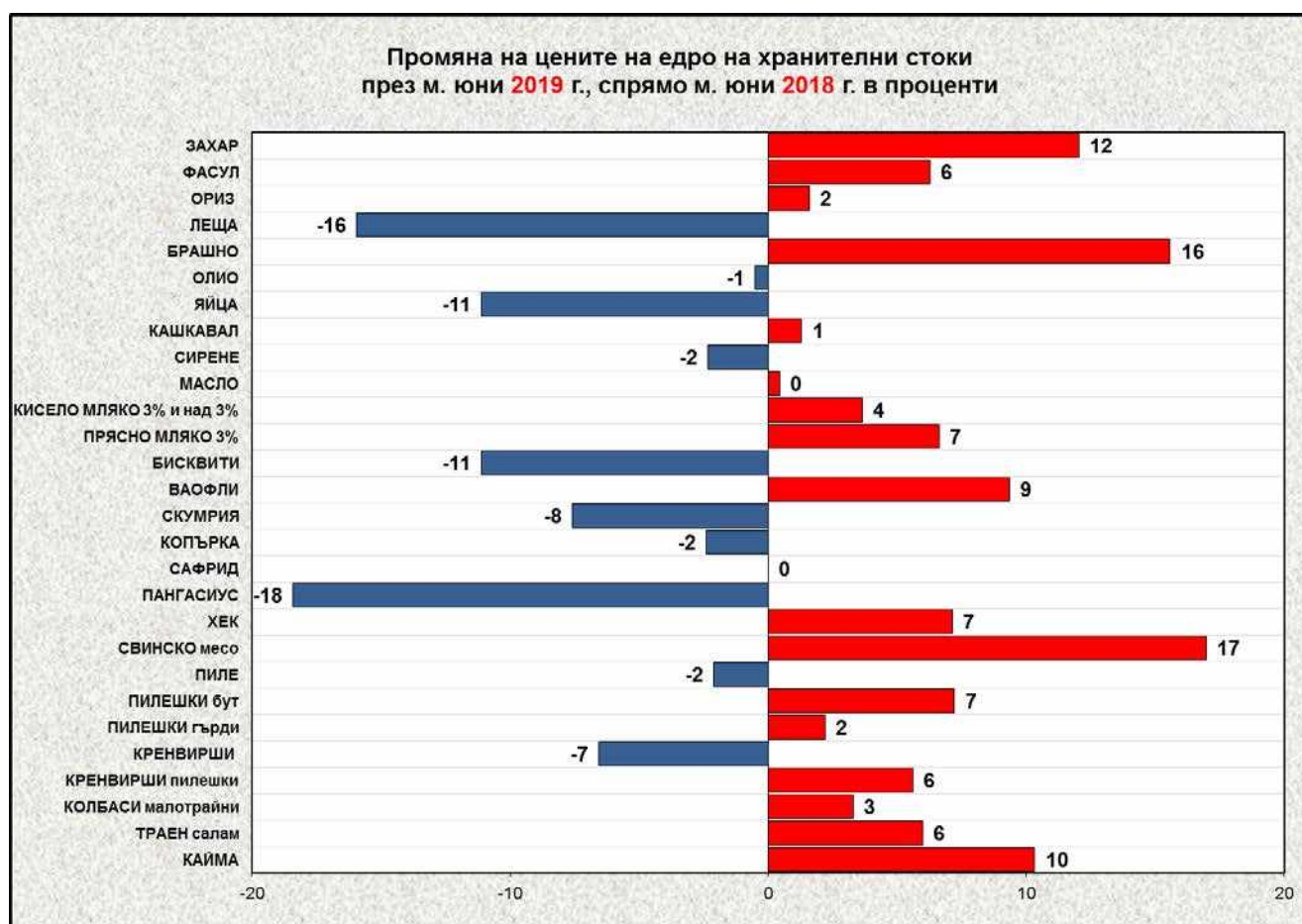
СТОКА	май'19	юни'19	промяна в %	промяна в лв.	юни'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,19	1,21	1,7	0,02	1,08	12,0	0,13
ФАСУЛ	3,28	3,38	3,0	0,10	3,18	6,3	0,20
ОРИЗ	1,88	1,91	1,6	0,03	1,88	1,6	0,03
ЛЕЩА	2,42	2,32	-4,1	-0,10	2,76	-15,9	-0,44
БРАШНО	0,85	0,89	4,7	0,04	0,77	15,6	0,12
ОЛИО	1,93	1,96	1,6	0,03	1,97	-0,5	-0,01
ЯЙЦА	0,18	0,16	-11,1	-0,02	0,18	-11,1	-0,02
КАШКАВАЛ	9,93	10,13	2,0	0,20	10,00	1,3	0,13
СИРЕНЕ	5,74	5,84	1,7	0,10	5,98	-2,3	-0,14
МАСЛО	2,15	2,21	2,8	0,06	2,20	0,5	0,01
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,84	0,85	1,2	0,01	0,82	3,7	0,03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,52	1,61	5,9	0,09	1,51	6,6	0,10
БИСКВИТИ	1,39	1,36	-2,2	-0,03	1,53	-11,1	-0,17
ВАОФЛИ	2,89	2,92	1,0	0,03	2,67	9,4	0,25
СКУМРИЯ	3,65	3,66	0,3	0,01	3,96	-7,6	-0,30
КОПЪРКА	2,05	2,04	-0,5	-0,01	2,09	-2,4	-0,05
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,95	3,63	-8,1	-0,32	4,45	-18,4	-0,82
ХЕК	5,02	5,10	1,6	0,08	4,76	7,1	0,34
СВИНСКО месо	7,18	7,86	9,5	0,68	6,72	17,0	1,14
ПИЛЕ	3,77	3,72	-1,3	-0,05	3,80	-2,1	-0,08
ПИЛЕШКИ бут	2,84	2,97	4,6	0,13	2,77	7,2	0,20
ПИЛЕШКИ гърди	7,29	7,44	2,1	0,15	7,28	2,2	0,16
КРЕНВИРШИ	4,28	4,28	0,0	0,00	4,58	-6,6	-0,30
КРЕНВИРШИ пилешки	3,36	3,39	0,9	0,03	3,21	5,6	0,18
КОЛБАСИ малотрайни	4,35	4,69	7,8	0,34	4,54	3,3	0,15
ТРАЕН салам	8,29	8,68	4,7	0,39	8,19	6,0	0,49
КАЙМА	4,85	5,02	3,5	0,17	4,55	10,3	0,47

Фиг. 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 2)

Най-силен спад на годишна база има при цената на лещата (16%) и яйцата (11%). Цените на ориза и олиото се задържат около миналогодишните нива. Поскъпване на годишна база с 12-16% има при захарта и брашното и с 6% при фасула. Цените на млечните произведения се доближават до стойностите на същия месец от предходната година, като поскъпване на годишна база има при млеката (4-7%). Поскъпване на годишна база със 17% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 6-7%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като е отчетно поскъпване при рибата хек. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите от 9% и поевтиняване на бисквитите с 11%. (фиг. 2)

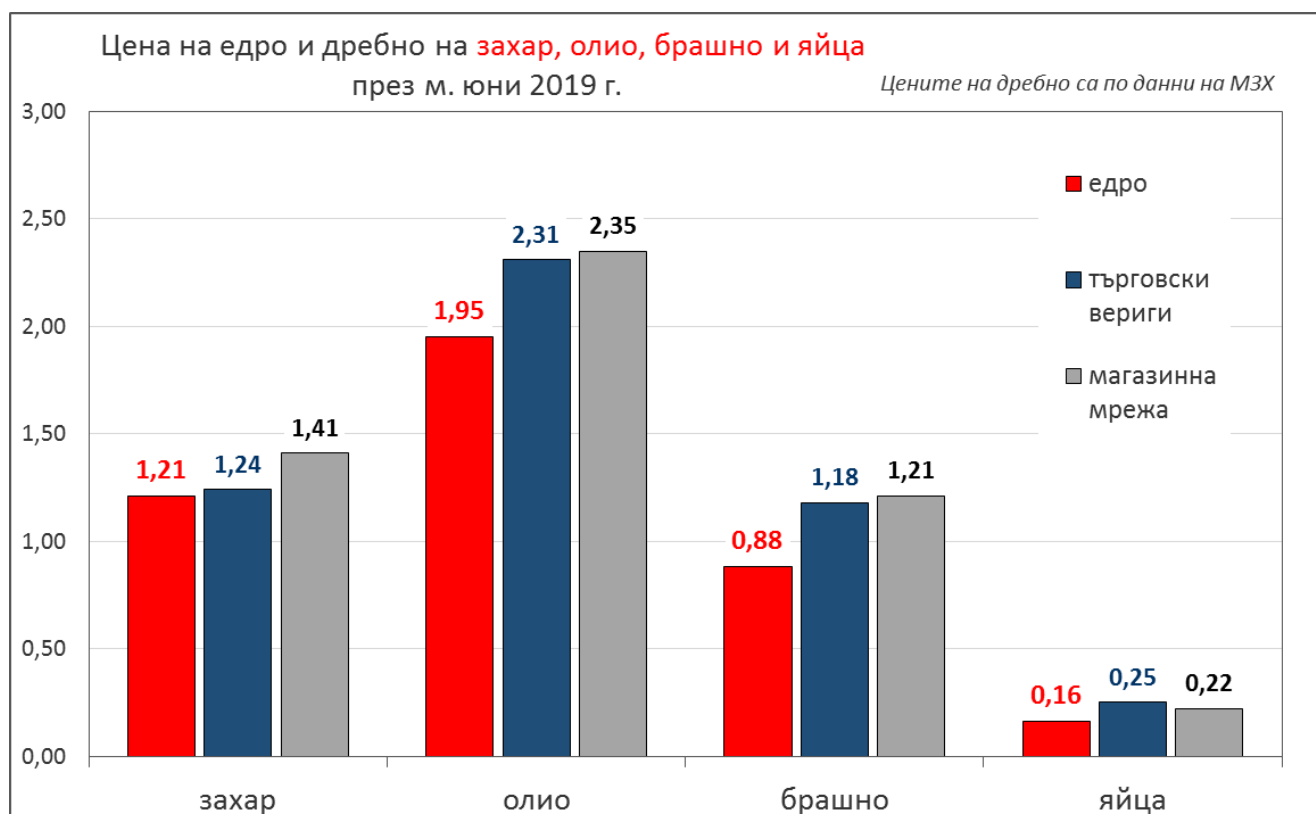

Фиг.2

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юни надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 2 – 56%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 2%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 38% са при брашното и яйцата, а при захарта тя е 17%. (табл.2 и фиг.3)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,21	1,24	2	0,03	1,41	17	0,20
олио	1,95	2,31	18	0,36	2,35	21	0,40
брашно	0,88	1,18	34	0,30	1,21	38	0,33
яйца	0,16	0,25	56	0,09	0,22	38	0,06

Фиг. 3

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. юни 2014/2019 г.

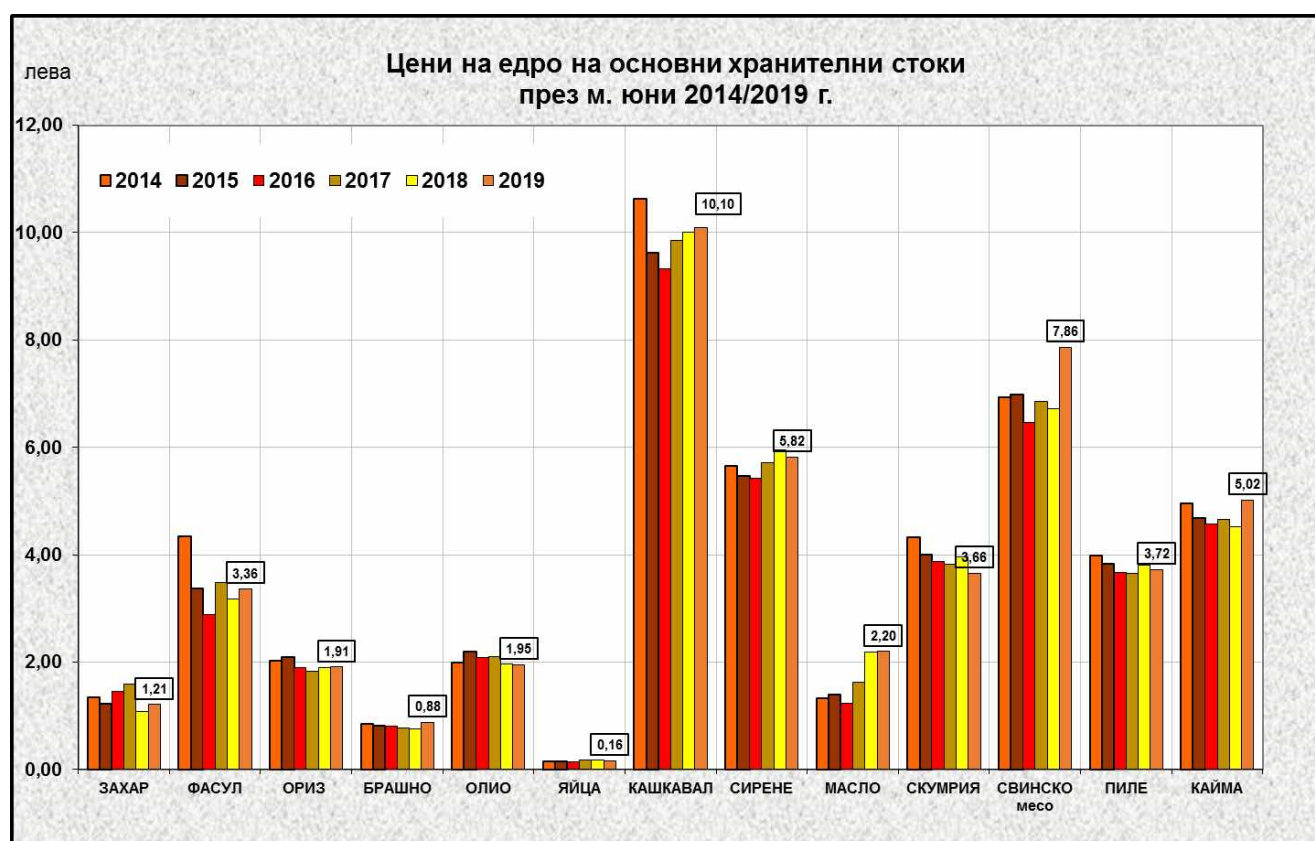
юни	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,35	4,34	2,02	0,85	1,99	0,15	10,63	5,66	1,33	4,33	6,93	3,98	4,95
2015	1,22	3,38	2,09	0,82	2,19	0,16	9,62	5,46	1,40	4,01	6,99	3,83	4,68
2016	1,46	2,89	1,89	0,81	2,09	0,15	9,33	5,42	1,23	3,87	6,47	3,67	4,57
2017	1,59	3,49	1,83	0,78	2,11	0,17	9,86	5,72	1,63	3,82	6,85	3,66	4,65
2018	1,08	3,17	1,89	0,76	1,97	0,18	10,00	5,95	2,19	3,96	6,72	3,80	4,53
2019	1,21	3,36	1,91	0,88	1,95	0,16	10,10	5,82	2,20	3,66	7,86	3,72	5,02

Анализът на цените на хранителните стоки през м. юни 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки са около и малко над нивата от същия месец на периода 2016 – 2018 г. През м. юни тази година цената на брашното е най-висока.

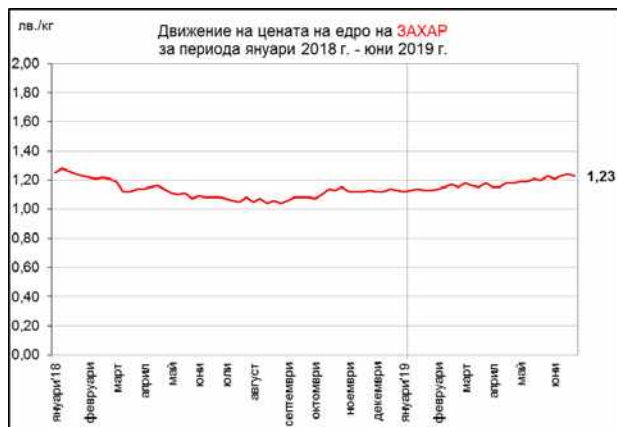
При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2014 – 2017 г. и са под нивата от 2018 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е най-висока спрямо предходните пет години.

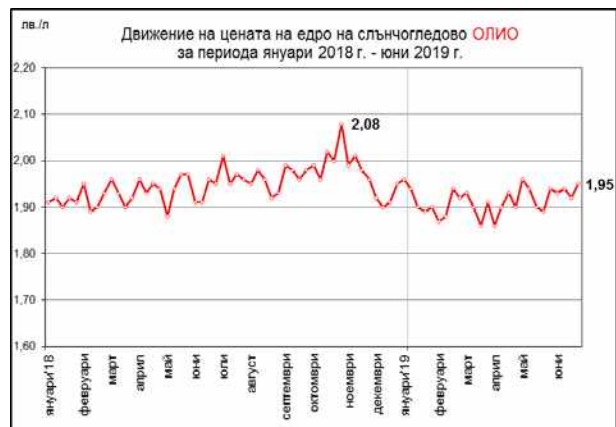
Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.4)

Фиг. 4

Фиг. 5

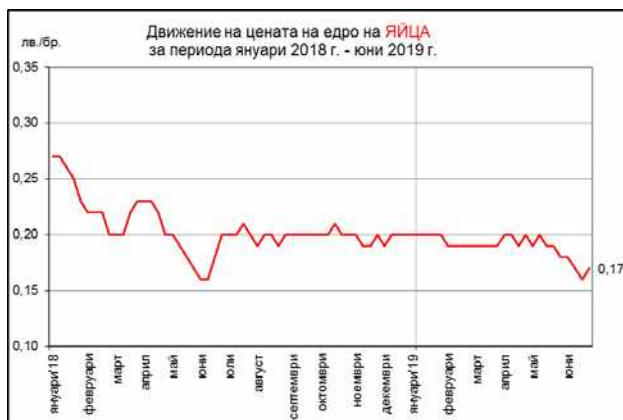
Фиг.6

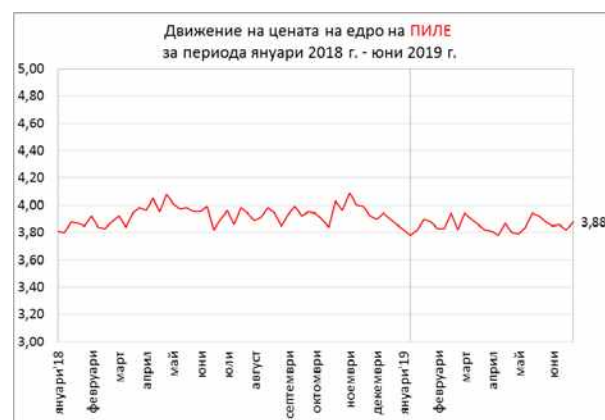
Фиг. 7

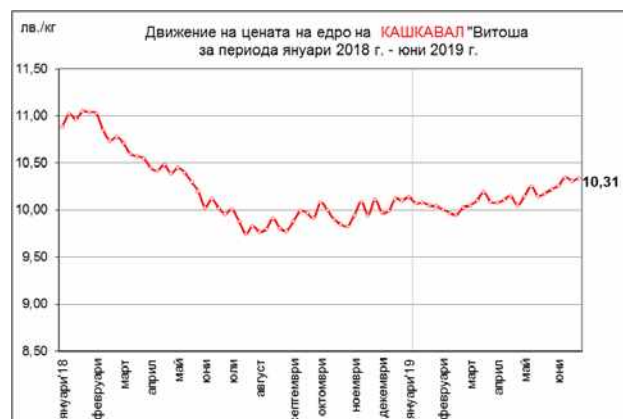
Фиг. 8

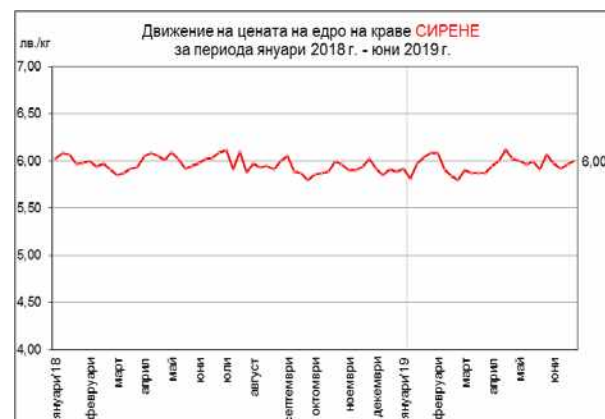
Фиг.9

Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. юни показват, че предлаганите количества българската продукция постепенно се увеличават и техният дял надхвърля продажбите от внос.

Българските плодове, които са в активен период на производство и предлагане също са с по-голям относителен дял от общите продажби на пазара. (фиг. 15)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва лек превес на българските домати, като съотношението е 65% към 35%. През м. юни 91% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици е много малка – 9%. Малко по-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 77%.

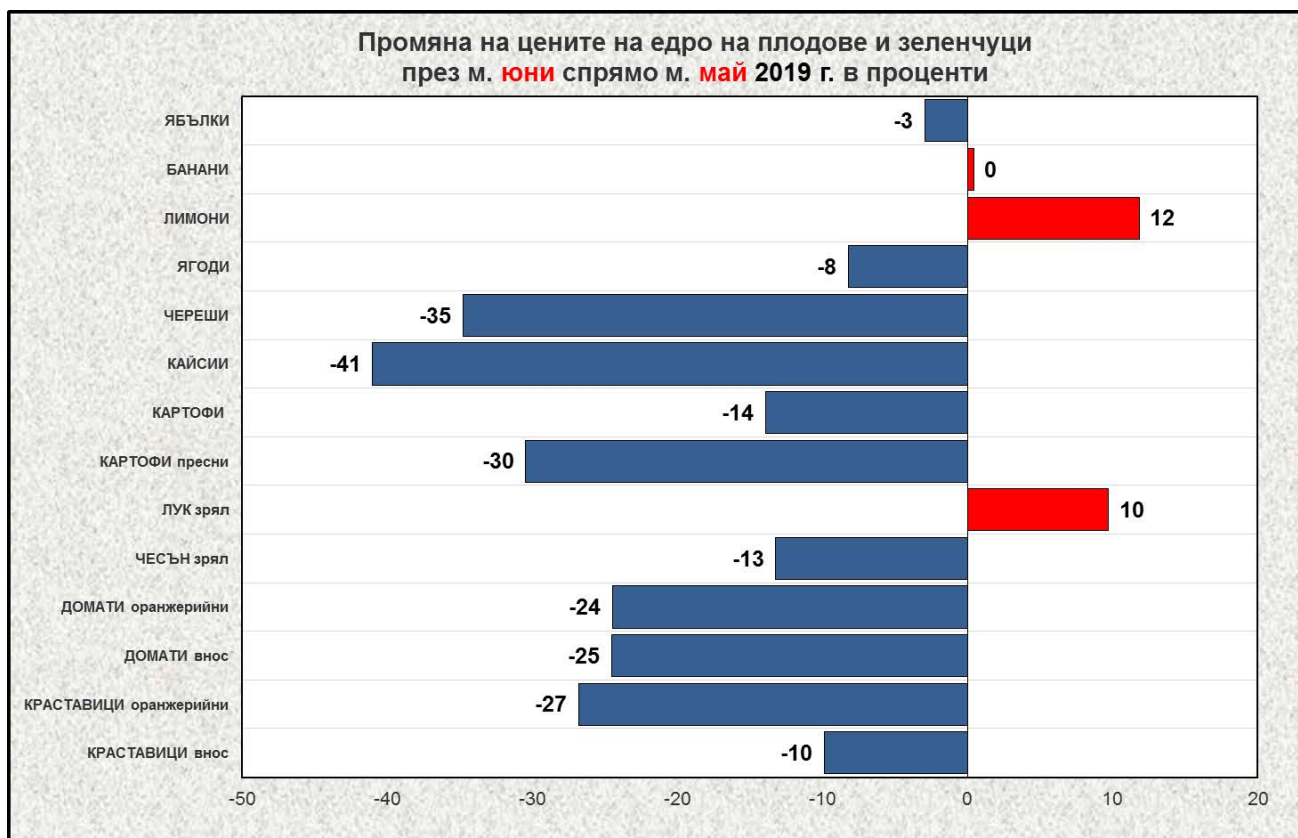
Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 71%:29%. По-голям е относителният дял при продажбите на българските плодове, които са в сезона, като за ягодите той е 80%, а за кайсиите и прасковите е около 60 (фиг. 15)

Фиг. 15

Таблица 4

СТОКА	май'19	юни'19	промяна в %	промяна в лв.	юни'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,03	1,00	-3	-0,03	1,69	-41	-0,69
БАНАНИ	2,14	2,15	0	0,01	2,09	3	0,06
ЛИМОНИ	2,02	2,26	12	0,24	2,76	-18	-0,50
ЯГОДИ	3,54	3,25	-8	-0,29	4,15	-22	-0,90
ЧЕРЕШИ	3,97	2,59	-35	-1,38	2,23	16	0,36
КАЙСИИ	3,05	1,80	-41	-1,25	1,95	-8	-0,15
КАРТОФИ	1,44	1,24	-14	-0,20	0,67	85	0,57
КАРТОФИ пресни	1,61	1,12	-30	-0,49	0,86	30	0,26
ЛУК зрял	1,54	1,69	10	0,15	0,74	128	0,95
ЧЕСЪН зрял	4,09	3,55	-13	-0,54	3,45	3	0,10
ДОМАТИ оранжерийни	2,21	1,67	-24	-0,54	1,68	-1	-0,01
ДОМАТИ внос	1,59	1,20	-25	-0,39	1,25	-4	-0,05
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,53	1,12	-27	-0,41	1,24	-10	-0,12
КРАСТАВИЦИ внос	1,22	1,10	-10	-0,12	1,04	6	0,06
САЛАТА зелена	0,55	0,50	-9	-0,05	0,60	-17	-0,10
РЕПИ	0,64	0,67	5	0,03	0,64	5	0,03
ТИКВИЧКИ	1,26	0,69	-45	-0,57	0,86	-20	-0,17
ПАТЛАДЖАНИ	2,39	1,94	-19	-0,45	2,06	-6	-0,12
ЗЕЛЕ	0,78	0,45	-42	-0,33	1,02	-56	-0,57
МОРКОВИ	1,34	0,97	-28	-0,37	1,36	-29	-0,39

Фиг. 16

Фиг. 17

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни спрямо м. май се наблюдава превес на низходящите тенденции на цените на голяма част от плодовете и зеленчуците. (табл. 4 и фиг.18)

Цените на едро на домати бележат спад от 25%. Българските краставици поевтиняват спрямо предходния месец с 27%, а тези от внос съответно с 10%. Цените на картофите от новата и старата реколта бележат спад с 14% и 30%. Запазва се тенденцията на поскъпване на месечна база при зрелия лук, а цената на зрелия чесън през юни намалява с 13%. (фиг. 19-22)

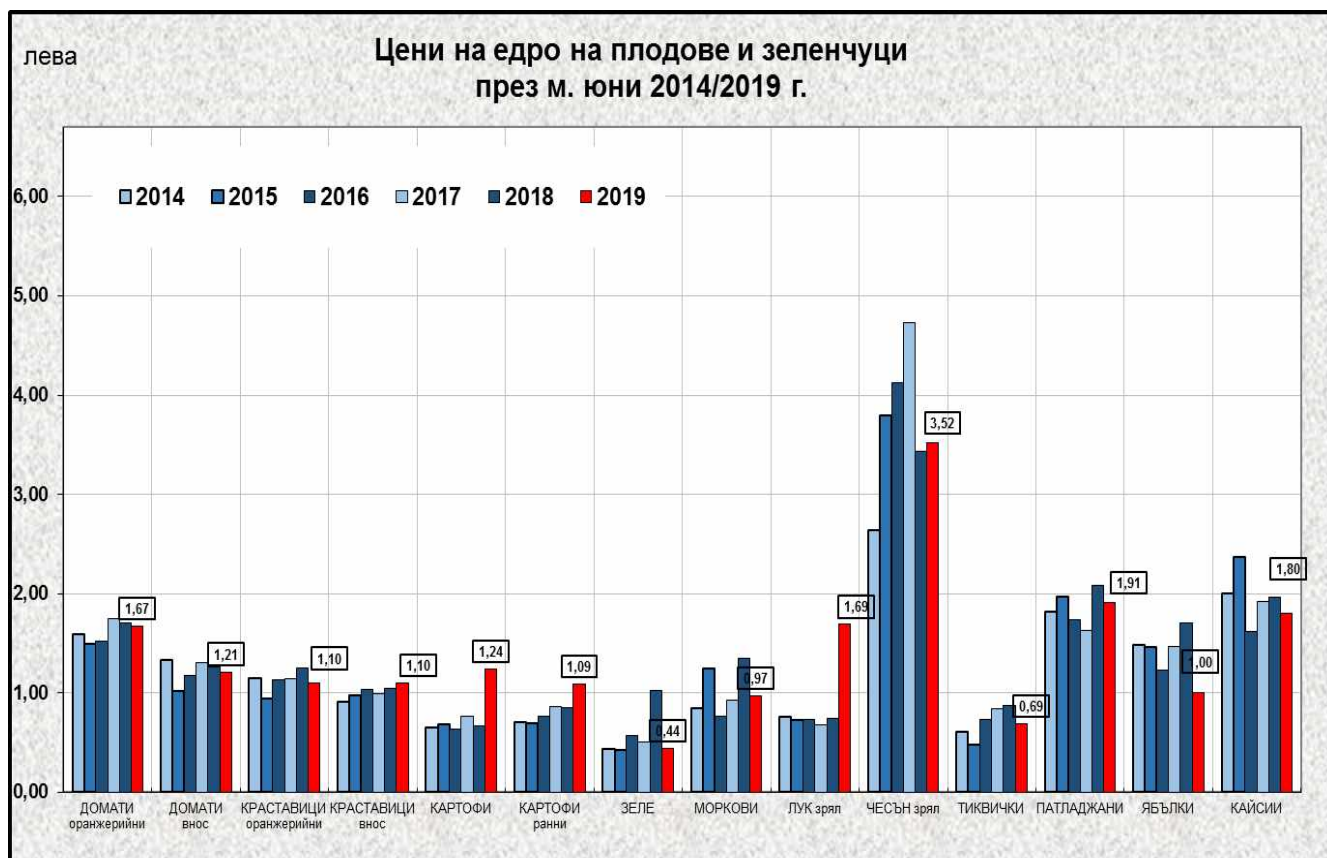
При цените на плодовете се наблюдава леко поскъпване на месечна база на лимоните с 12%, а при цените на ягодите, черешите и кайсиите се наблюдава сезонно поевтиняване в диапазона 8 – 41%. (фиг.23-26)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете се наблюдава обратната тенденция. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (128%) и картофите от старата реколта (85%). Цените на домати и краставиците са близки до тези от предходната година.

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база на ябълките - 41%, на лимоните – 18%, на ягодите с 22% и на кайсиите с 8%. Цената на черешите в сравнение със същия месец на миналата година е с 16% по-висока. (табл.4 и фиг.18)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. юни 2014/2019г.

ЮНИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	КАРТОФИ рани	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	ТИКВИЧКИ	ПАТЛАДЖАНИ	ЯБЪЛКИ	КАЙСИИ
година														
2014	1,59	1,33	1,15	0,91	0,65	0,71	0,44	0,85	0,76	2,64	0,61	1,82	1,48	2,00
2015	1,49	1,02	0,94	0,98	0,68	0,69	0,42	1,25	0,73	3,79	0,48	1,97	1,46	2,37
2016	1,52	1,17	1,13	1,03	0,63	0,77	0,57	0,77	0,73	4,12	0,73	1,74	1,23	1,62
2017	1,75	1,31	1,14	0,99	0,76	0,86	0,51	0,93	0,68	4,73	0,84	1,63	1,47	1,92
2018	1,70	1,26	1,25	1,05	0,67	0,85	1,02	1,35	0,74	3,43	0,87	2,08	1,70	1,96
2019	1,67	1,21	1,10	1,10	1,24	1,09	0,44	0,97	1,69	3,52	0,69	1,91	1,00	1,80

Фиг. 18

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 18)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

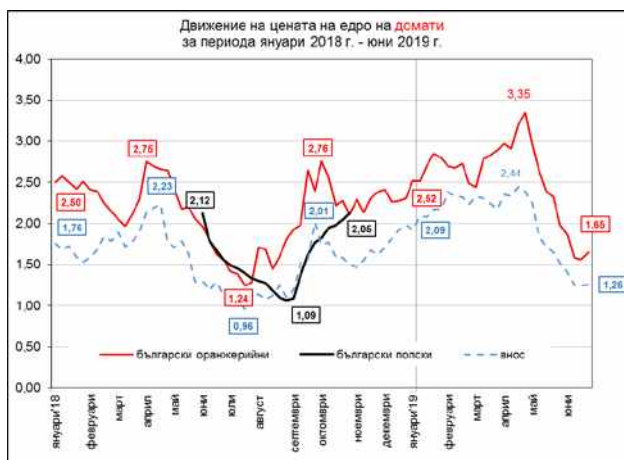
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати през м. юни 2019 г. са по-ниски спрямо предходните 2-3 години.

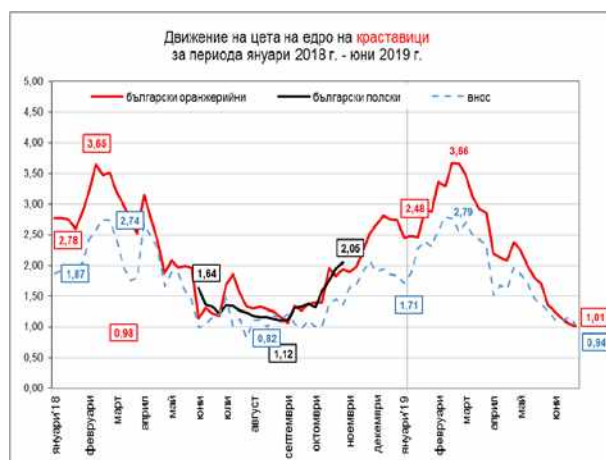
- Цените на българските краставици през м. юни на настоящата година са по-ниски спрямо същия месец на предходните три години.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на тиквичките и патладжаните са малко под нивата от предходните години.

- Цените на едро на ябълките през юни 2019 г. са най-ниски спрямо същия месец на периода 2014 – 2018 г., а цената на кайсиите е по-висока само спрямо лятото на 2016 г.

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

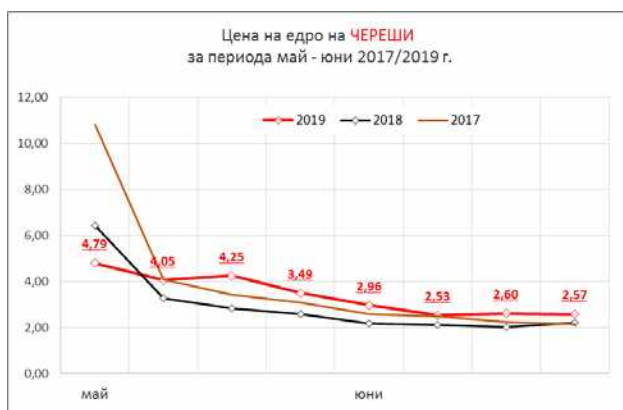
Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. В началото на м. януари се наблюдава рязко покачване на стойностите на индекса, като възходящият тренд се запазва през целия месец. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 1.538 пункта, повишението на стойностите е с 6.5% и е на доста по-високо ниво спрямо същия период на предходната година. Върху стойностите на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на зеленчуците и някои хранителни стоки, млечни и месни произведения.

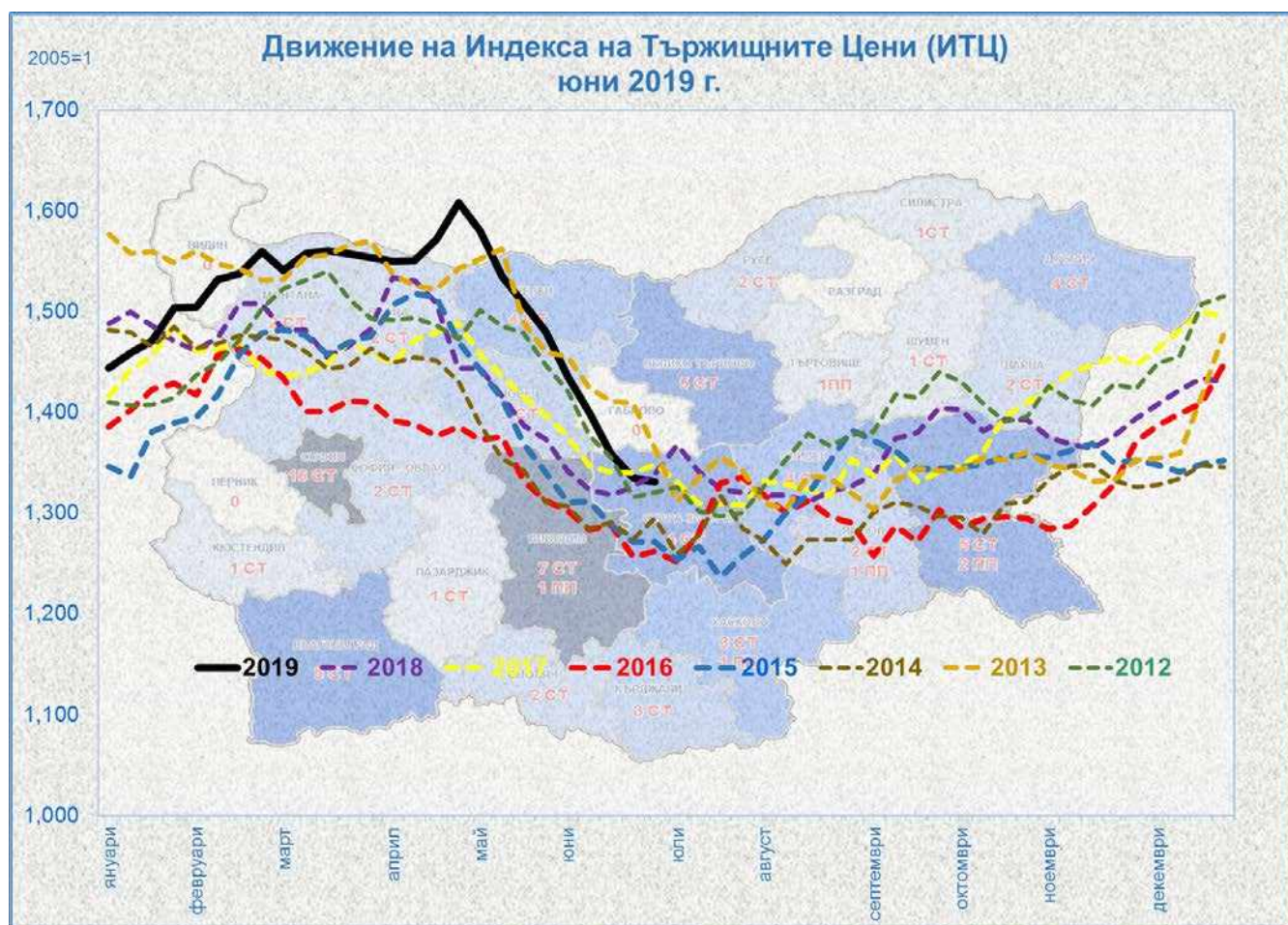
През първите седмици на м. февруари кривата запазва възходящия си тренд и стига до ниво от 1.560 пункта. Следва период на лек спад и стабилизиране на стойностите около това ниво, което се запазва и през следващия месец март. През втората половина на м. април кривата придобива възходящ тренд и достига пикови нива за последните пет години. Стойностите в края на месеца стъпват на ниво от 1.608 пункта, което е с близо 5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година.

През м. май кривата на индекса обръща тренда си и придобива траен устойчив низходящ характер. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.436 пункта, като понижението спрямо април е 11% и се доближава до нивото от същия период на предходната година.

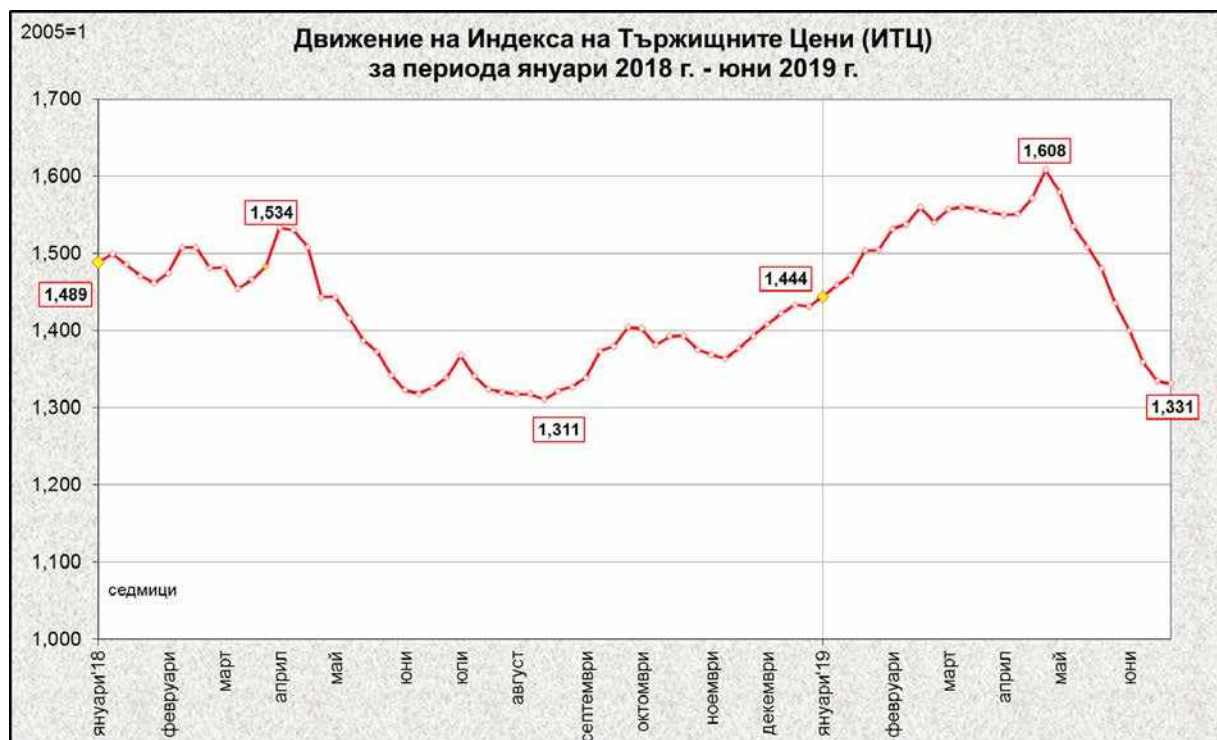
През м. юни кривата на индекса продължава да се движи надолу, като през последните седмици има стабилизиране на стойностите на ниво от 1.331 пункта и се доближава до нивата от същия период на миналата година. (фиг. 28)

През м. юни 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва низходящия си тренд от предходния месец, слиза под нивото от 2013 г., доближава се до стойностите от същия период на 2012 г. и остава над кривите от 2016, 2015 и 2014 г. (фиг. 27)

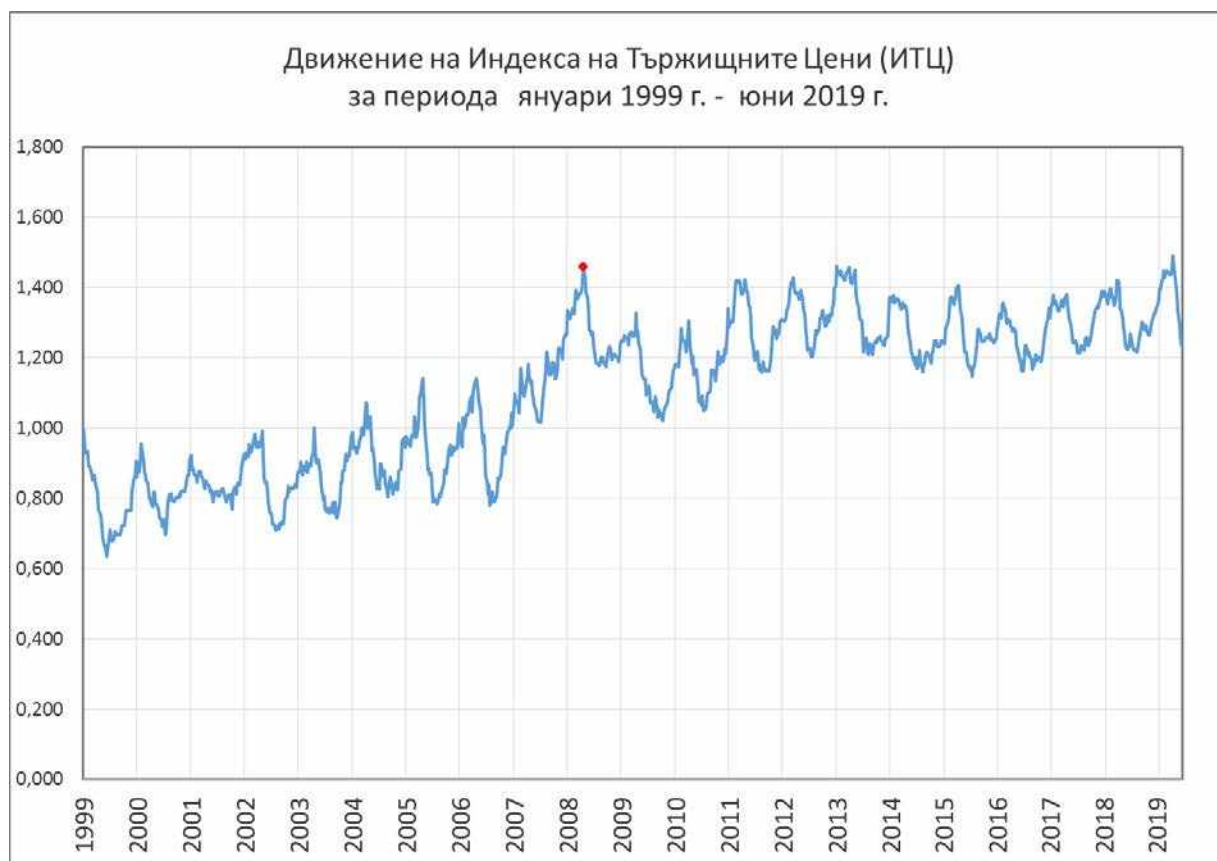
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юни 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 29)

Фиг. 27

Фиг. 28

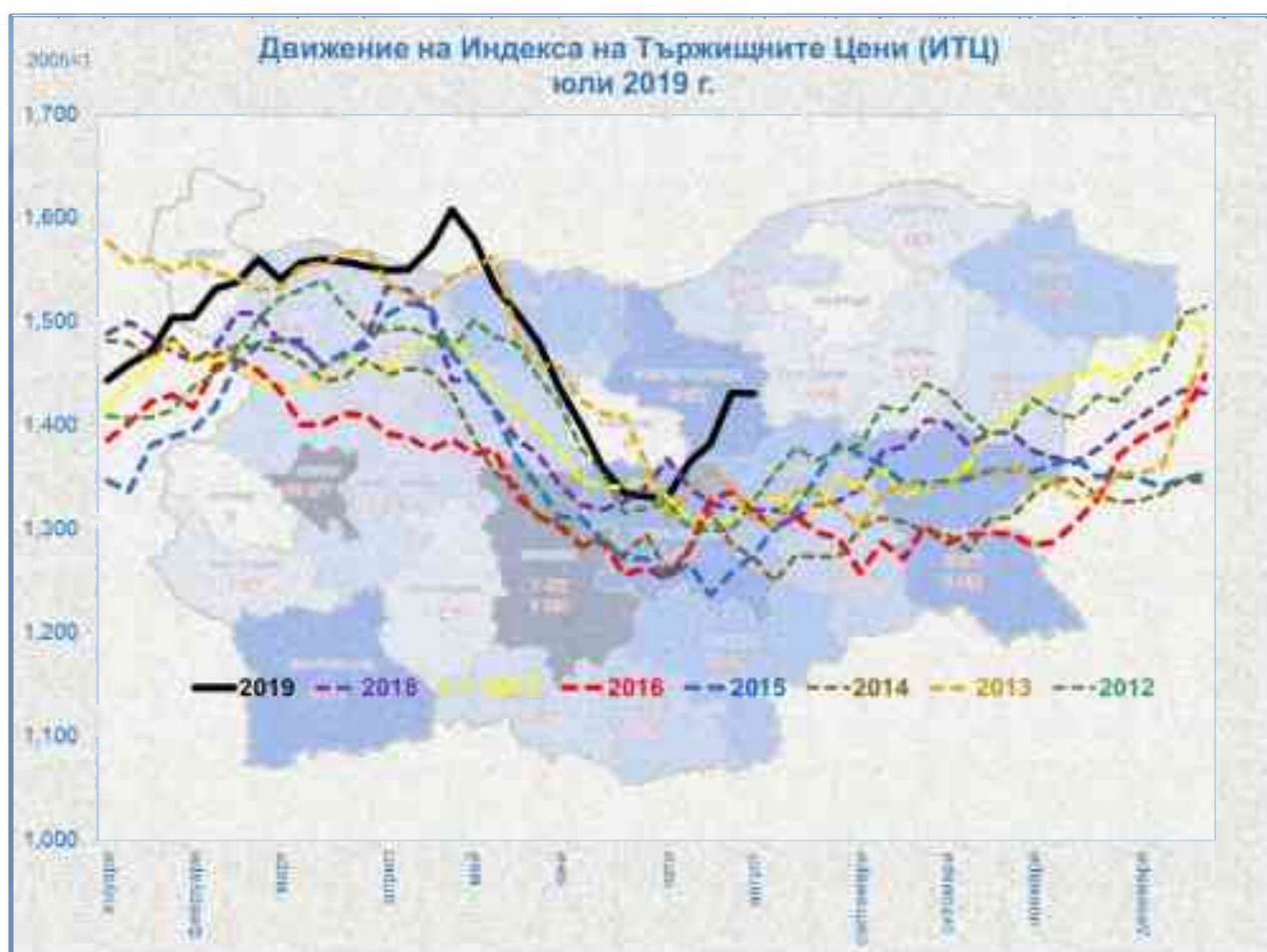

Фиг. 29

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. юли 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец юли на пазара на храни се наблюдават известни възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** се запазва трендът нагоре при движението на цената на захарта, брашното, олиото, част от млечните и месните произведения.

На **годишна база** цените на някои основни хранителни стоки като захар, брашно и фасул бележат ръст, който е в широк диапазон от 4% до 18%. Покачване на цените на годишна база има също при повечето месни и млечни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при яйцата, част от варивата и някои риби.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около и малко над нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

През месец юли цените на зеленчуците има нетипичен за този месец възходящ тренд и на месечна база се наблюдава поскъпване на домати и краставиците. Цените на повечето плодове, които са в сезона на производство и предлагане бележат спад спрямо предходния месец. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на почти всички зеленчуци и спад на стойностите на повечето плодове.

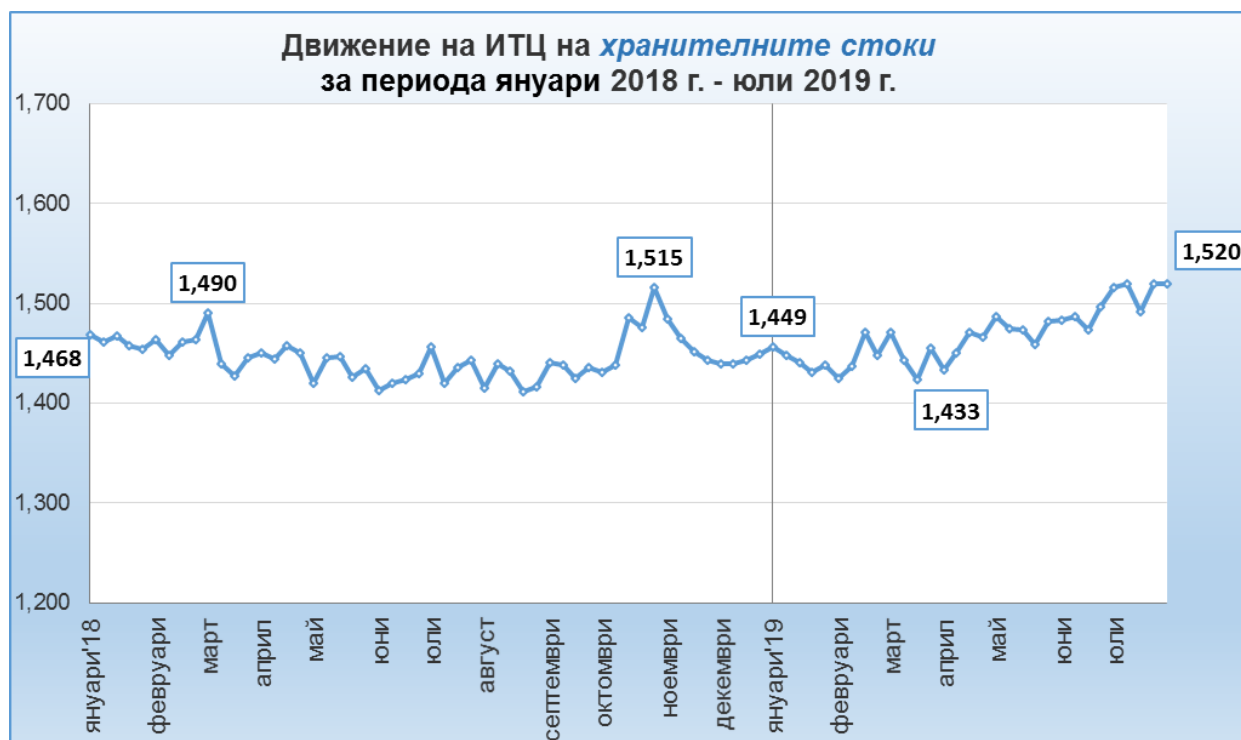
Анализът на цените на плодовете и зеленчуците през м. юли за последния шестгодишен период показва, че през тази година са достигнати най-високите нива при цените на много голяма част от зеленчуците.

През м. юли 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава спад на цените на някои зърнени стоки, млечните продукти захарта, като се запазва възходящата тенденция при цените на месото.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юли, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи. Поскъпване с 1-3% има при захарта, брашното, олиото и някои варива. Най-голямо поскъпване на месечна база има при яйцата – 6%.(фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

До началото на м. юни кривата има до голяма степен стабилен характер с известни колебания в двете посоки. През м. юни кривата придобива възходящ тренд, който се запазва до началото на м. юли. През юли се наблюдава стабилизиране на стойностите, но на високите нива от предходния месец. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.520 пункта и е с около 4% над нивото от същия период на миналата година.

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

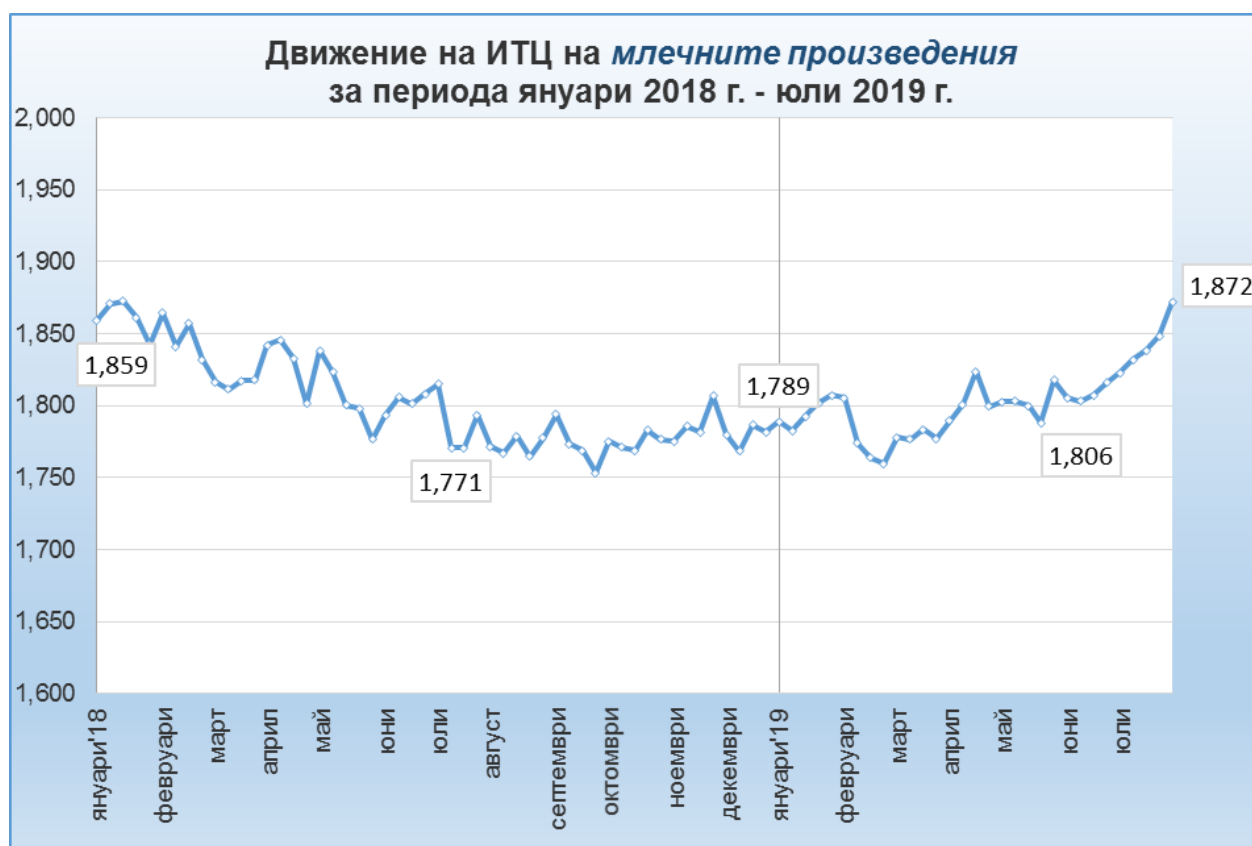
Фиг. 2

През месец юли се наблюдават разнопосочни тенденции при цените на **млечните произведения**, като поскъпване има при кашкавала и кравето сирене с 4% и при прясното мляко с 5%. Поевтиняване на месечна база с около 1% е отчетено при маслото и киселото мляко. (табл. 1, фиг.11, 29-34)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 3

В резултат на повишаването на цените на част от стоките, които влизат в състава на този индекс, кривата през м. юли има възходяща тенденция. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.872 пункта и е значително над нивото от същия период на предходната година.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на миналата година и в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017 година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м. ноември'17 стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

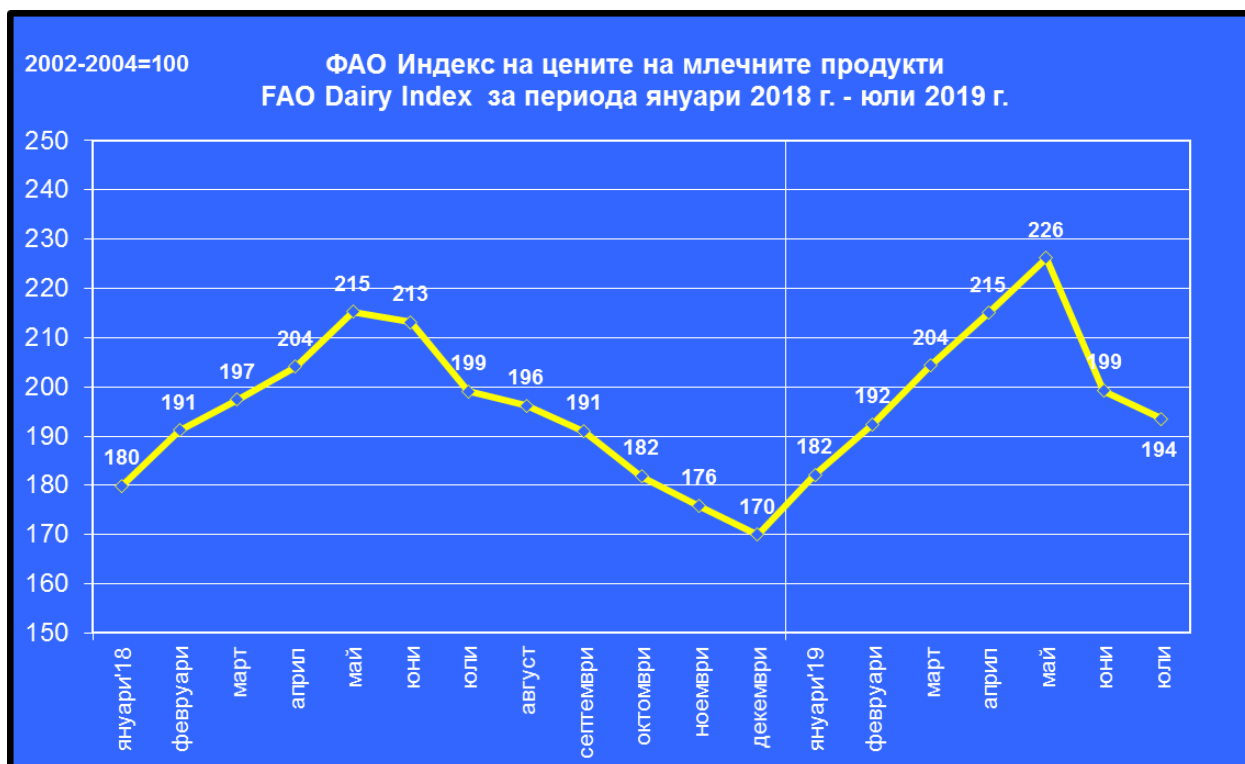
ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁴

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през юли е средно 193,5 пункта, което е спад с 2,9% (5,7 пункта) спрямо юни, който спад се наблюдава през последните два месеца. Стойността на индекса през юли е с 6% по-висока спрямо началото на годината и с 3% под нивото от същия месец на миналата година.

През юли най-много намаляват котировките на маслото, сиренето и пълномасленото сухо мляко. Отчетеният спад на този индекс е свързан с повлиялия пазар на тези продукти през летния период на годината. (фиг.5)

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

³ FFPI – FAO Food Price Index

Фиг. 5

Фиг. 6

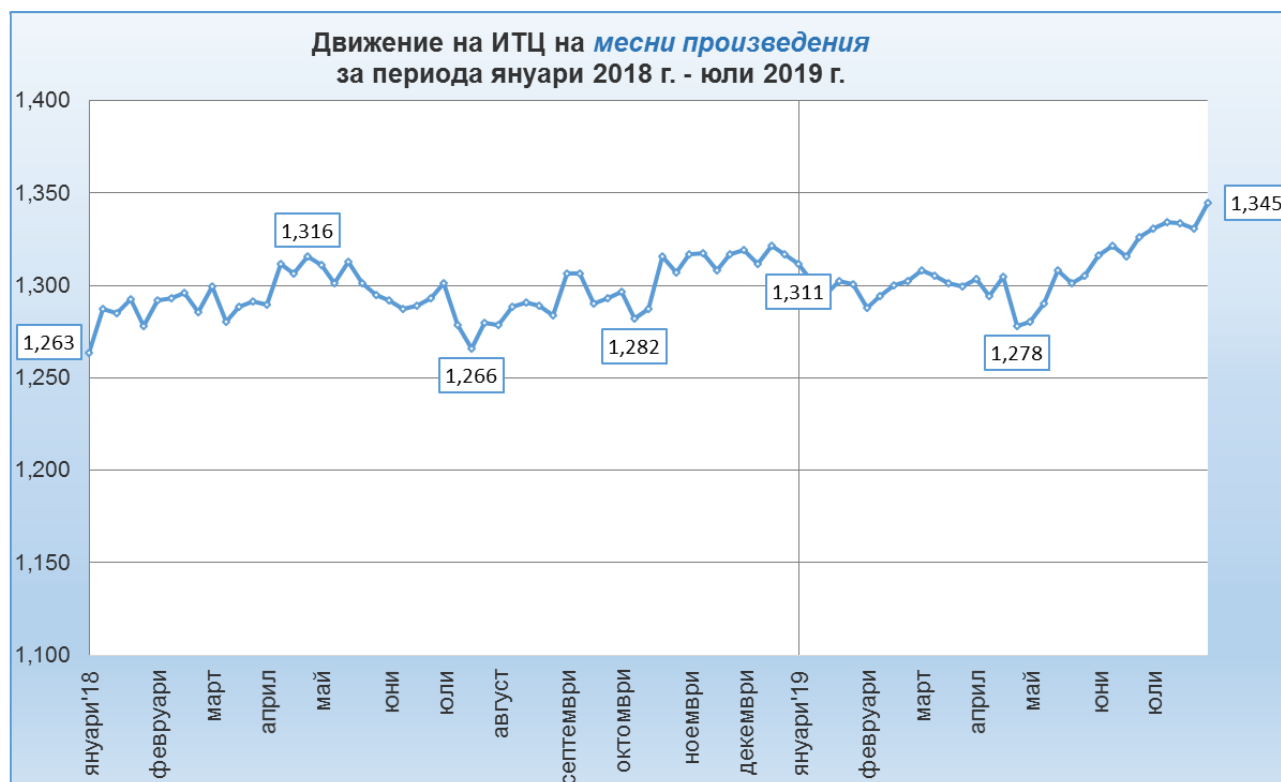
Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. юли са разнопосчни. Повишение с около 2-3% има при някои месни произведения, пилето и пилешките разфасовки. Лек спад през месеца има при цената на свинското месо, при която се наблюдава стабилизиране и задържане на

⁴ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

цените след няколко месечния устойчив възходящ тренд. Цените на рибите през месеца имат стабилен характер. (табл.1, фиг.11,35-40)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Върху движението на този индекс рефлектира плавното и устойчиво покачване на цените на стоките, влизащи в състава му. През последната седмица на юли кривата стъпва на ниво от 1.345 пункта, като спрямо м. април бележи ръст от 5%, а спрямо същия пеериод на миналата година инедкът е с 3% по-висок.

Фиг. 7

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

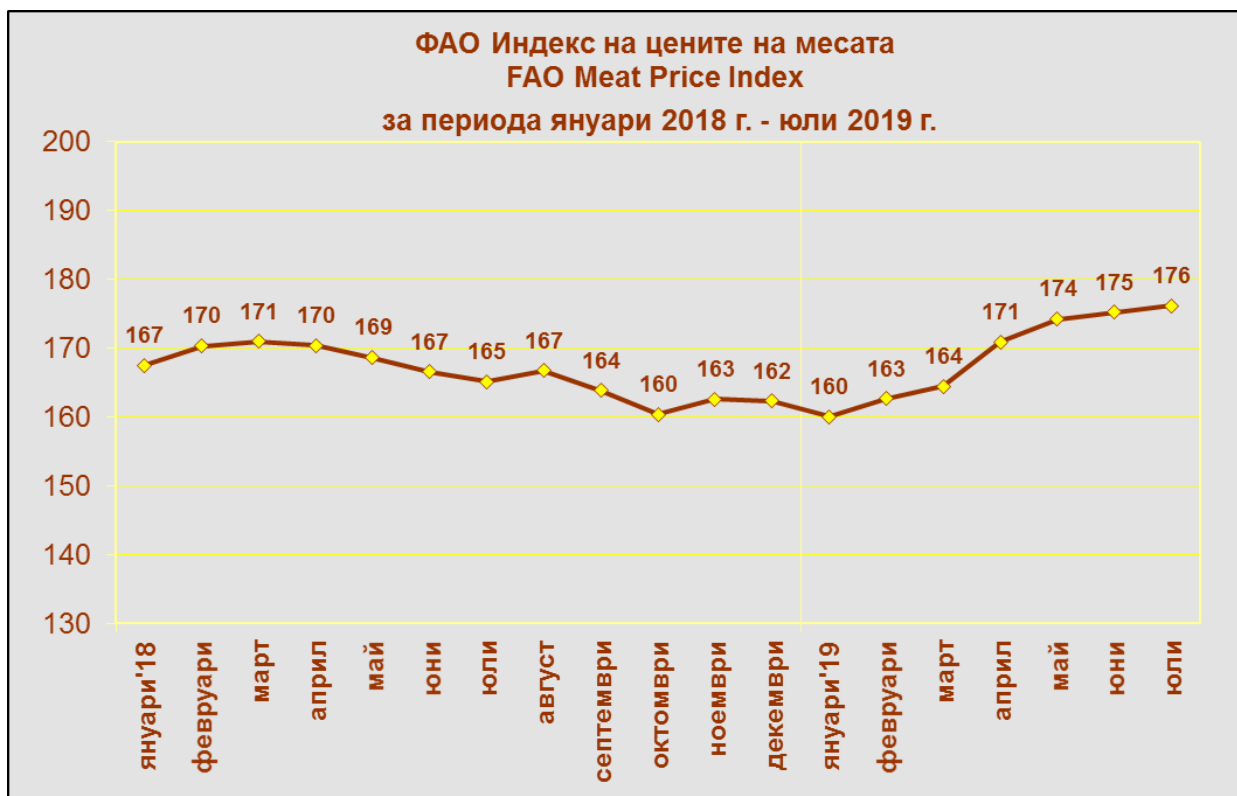
Фиг. 8

Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

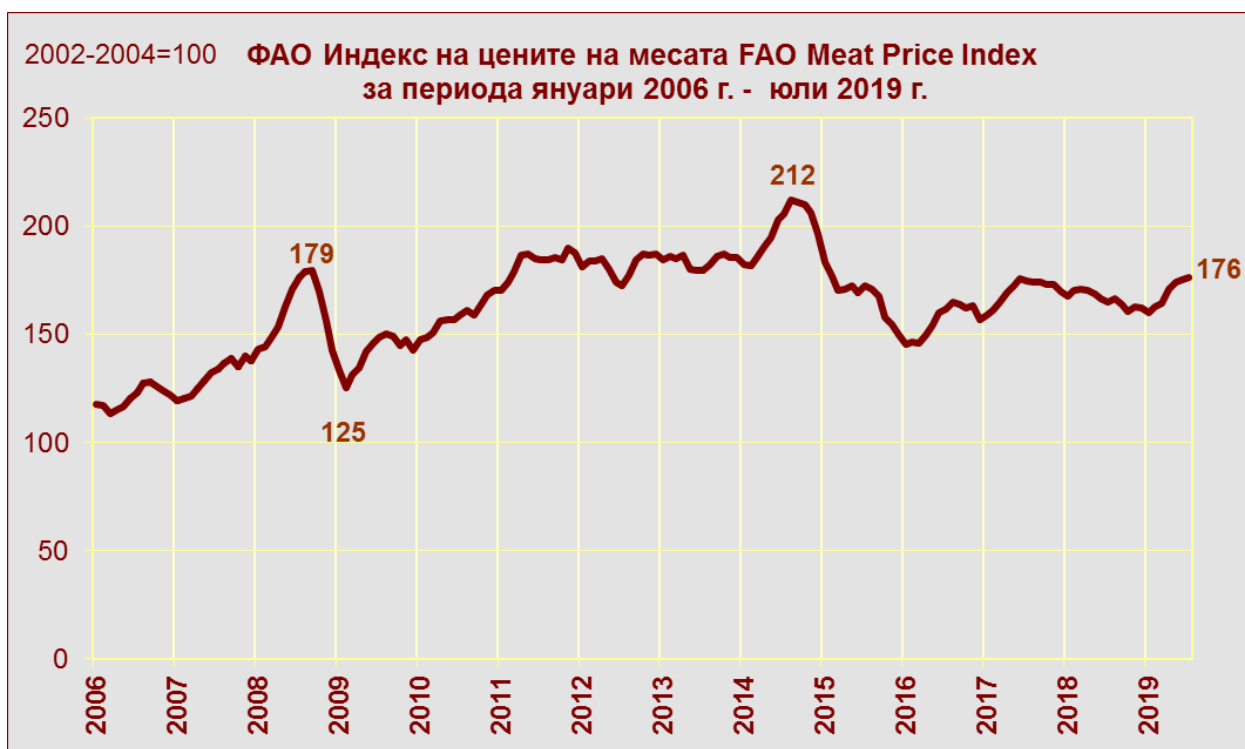
Индексът на цените на месото през м. юли е 176.2 пункта, което е с 0.6 % (един пункт) по-висок спрямо стойността му през юни и регистрира умерено повишение на цените за шести пореден месец. Спрямо същия период на миналата година той е с 10% по-висок, но е със 17% по-нисък спрямо пиковите му стойности през м. август 2014 г.

През юли се повишават още повече ценовите котировки на овчето месо, във връзка с увеличеното търсене на внос от Азия. Котировките на свинското месо леко се понижават, след като четири поредни месеца вървяха нагоре. Цените на пилетата през месеца остават стабилни.

⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

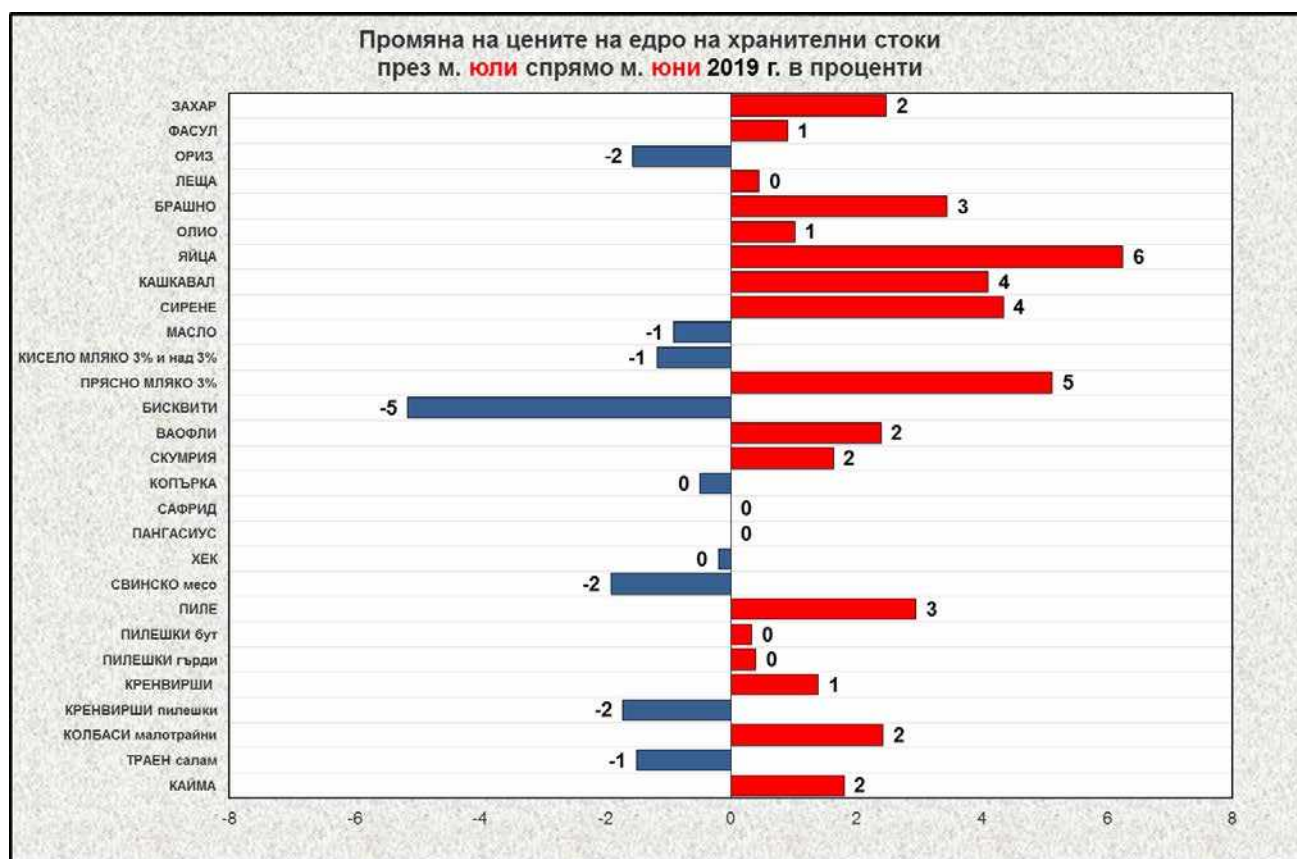
Фиг.9

Фиг.10

Таблица 1

СТОКА	юни'19	юли'19	промяна в %	промяна в лв.	юли'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,21	1,24	2,5	0,03	1,05	18,1	0,19
ФАСУЛ	3,31	3,34	0,9	0,03	3,20	4,4	0,14
ОРИЗ	1,92	1,89	-1,6	-0,03	1,91	-1,0	-0,02
ЛЕЩА	2,21	2,22	0,5	0,01	2,76	-19,6	-0,54
БРАШНО	0,87	0,90	3,4	0,03	0,81	11,1	0,09
ОЛИО	1,96	1,98	1,0	0,02	2,00	-1,0	-0,02
ЯЙЦА	0,16	0,17	6,3	0,01	0,20	-15,0	-0,03
КАШКАВАЛ	9,98	10,39	4,1	0,41	9,73	6,8	0,66
СИРЕНЕ	5,75	6,00	4,3	0,25	5,96	0,7	0,04
МАСЛО	2,21	2,19	-0,9	-0,02	2,27	-3,5	-0,08
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,85	0,84	-1,2	-0,01	0,82	2,4	0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,56	1,64	5,1	0,08	1,54	6,5	0,10
БИСКВИТИ	1,36	1,29	-5,1	-0,07	1,48	-12,8	-0,19
ВАОФЛИ	2,92	2,99	2,4	0,07	2,64	13,3	0,35
СКУМРИЯ	3,66	3,72	1,6	0,06	3,67	1,4	0,05
КОПЪРКА	2,04	2,03	-0,5	-0,01	2,06	-1,5	-0,03
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,63	3,63	0,0	0,00	4,38	-17,1	-0,75
ХЕК	5,10	5,09	-0,2	-0,01	5,23	-2,7	-0,14
СВИНСКО месо	7,86	7,71	-1,9	-0,15	7,64	0,9	0,07
ПИЛЕ	3,72	3,83	3,0	0,11	3,90	-1,8	-0,07
ПИЛЕШКИ бут	2,97	2,98	0,3	0,01	2,66	12,0	0,32
ПИЛЕШКИ гърди	7,44	7,47	0,4	0,03	7,35	1,6	0,12
КРЕНВИРШИ	4,29	4,35	1,4	0,06	4,52	-3,8	-0,17
КРЕНВИРШИ пилешки	3,49	3,43	-1,7	-0,06	3,48	-1,4	-0,05
КОЛБАСИ малотрайни	4,52	4,63	2,4	0,11	4,48	3,3	0,15
ТРАЕН салам	8,68	8,55	-1,5	-0,13	8,23	3,9	0,32
КАЙМА	4,97	5,06	1,8	0,09	4,46	13,5	0,60

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 12)

На годишна база се наблюдава ръст на цените на брашното и захарта в диапазона 11 – 18%. С 4% е поскъпването на фасула. Значителен спад спрямо същия месец на предходната година има при яйцата (15%) и при лещата (20%). Цените на ориза и олиото се задържат около нивата от миналата година.

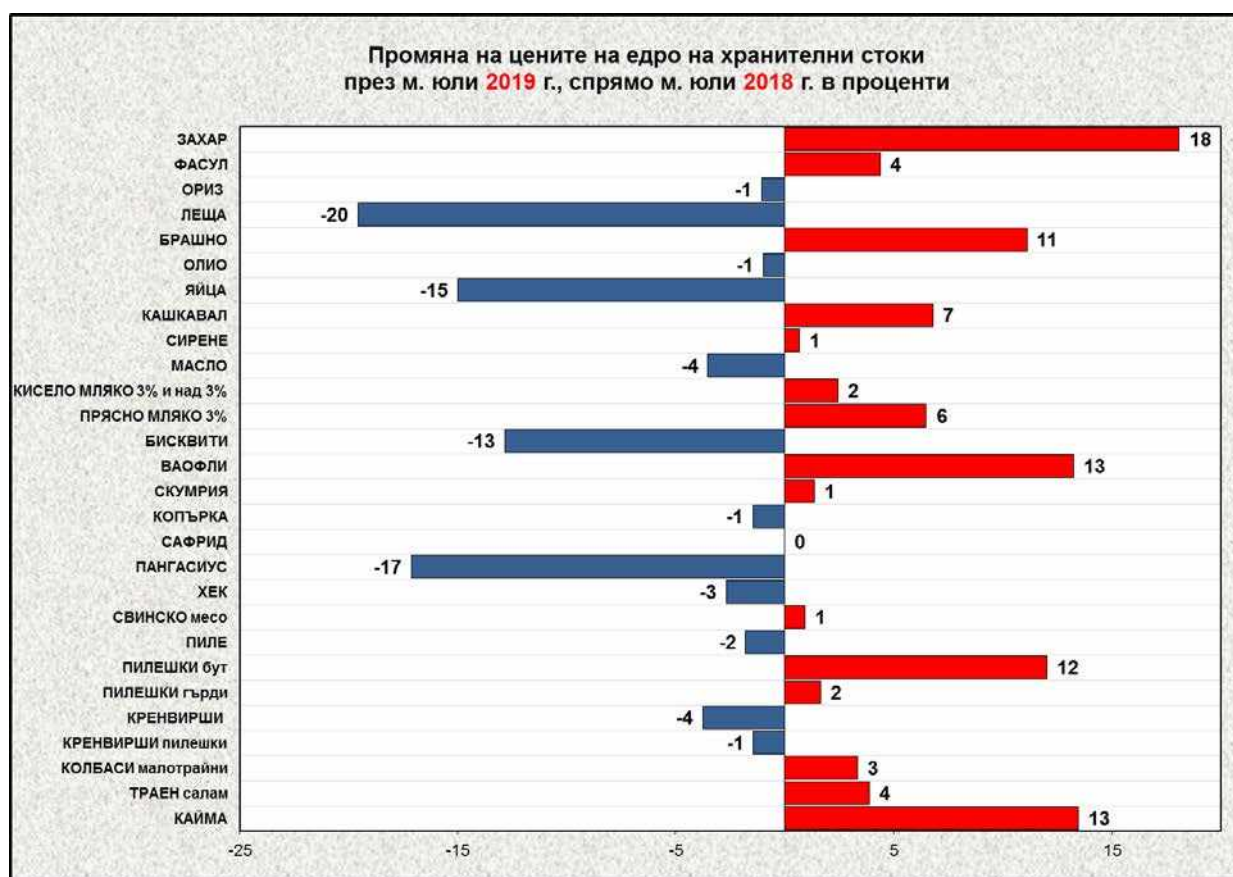
Тенденциите при изменението на цените на млечните произведения на годишна база също са разнопосочни. Кашкавалът и прясното мляко поскъпват с 6 – 7%, сиренето и киселото мляко поскъпват леко с 1-2%, а маслото поевтинява с 4%.

Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. юли тази година спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи, като ценовите колебания са в диапазон 1-3%. Лекото поскъпване е при пилето и пилешките разфасовки, кренвиршите, колбасите и каймата. След няколко месечното поскъпване на свинското месо, през м. юли стойностите се стабилизираха и средно месечните цени бележат спрямо юни лек спад от 2%.

На годишна база поскъпване има при пилешкия бут, каймата (11 – 13%) и пилешките гърди и колбасите с 2-4%.

Спрямо предходния месец значително поевтиняване има при рибата пангасиус. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват че стойностите са сравнително стабилни и са около нивата от предходния месец. Леко поскъпване от 2% има при скумрията.

При цените на захарните изделия се наблюдава поскъпване на годишна база на вафлите от 13% и поевтиняване на бисквитите също с 13%. (фиг. 12)

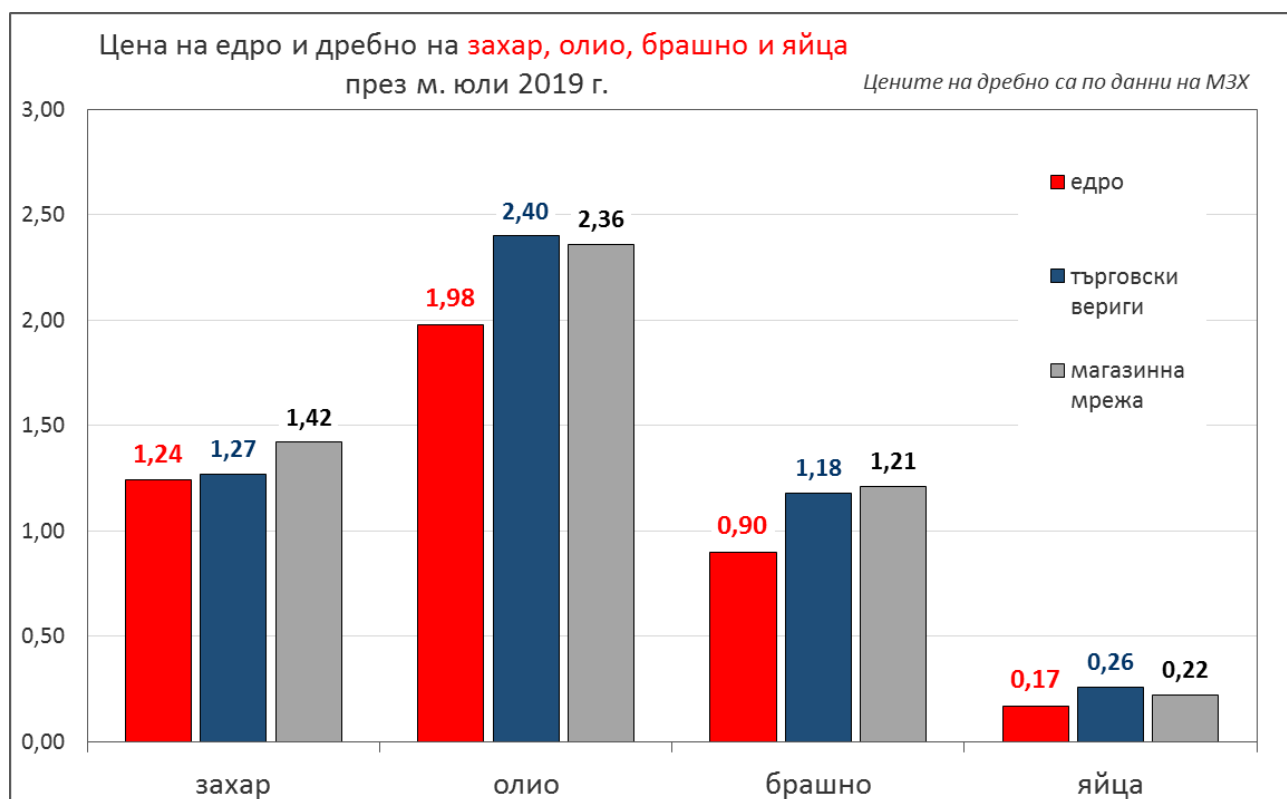
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юли надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон от 2% при захарта до 53% при яйцата. Надценката на брашното е 31% и на олиото – 21%.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 34% е при брашното, а при захарта тя е 15%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,24	1,27	2	0,03	1,42	15	0,18
олио	1,98	2,40	21	0,42	2,36	19	0,38
брашно	0,90	1,18	31	0,28	1,21	34	0,31
яйца	0,17	0,26	53	0,09	0,22	29	0,05

Фиг. 13

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. юли 2014/2019 г.

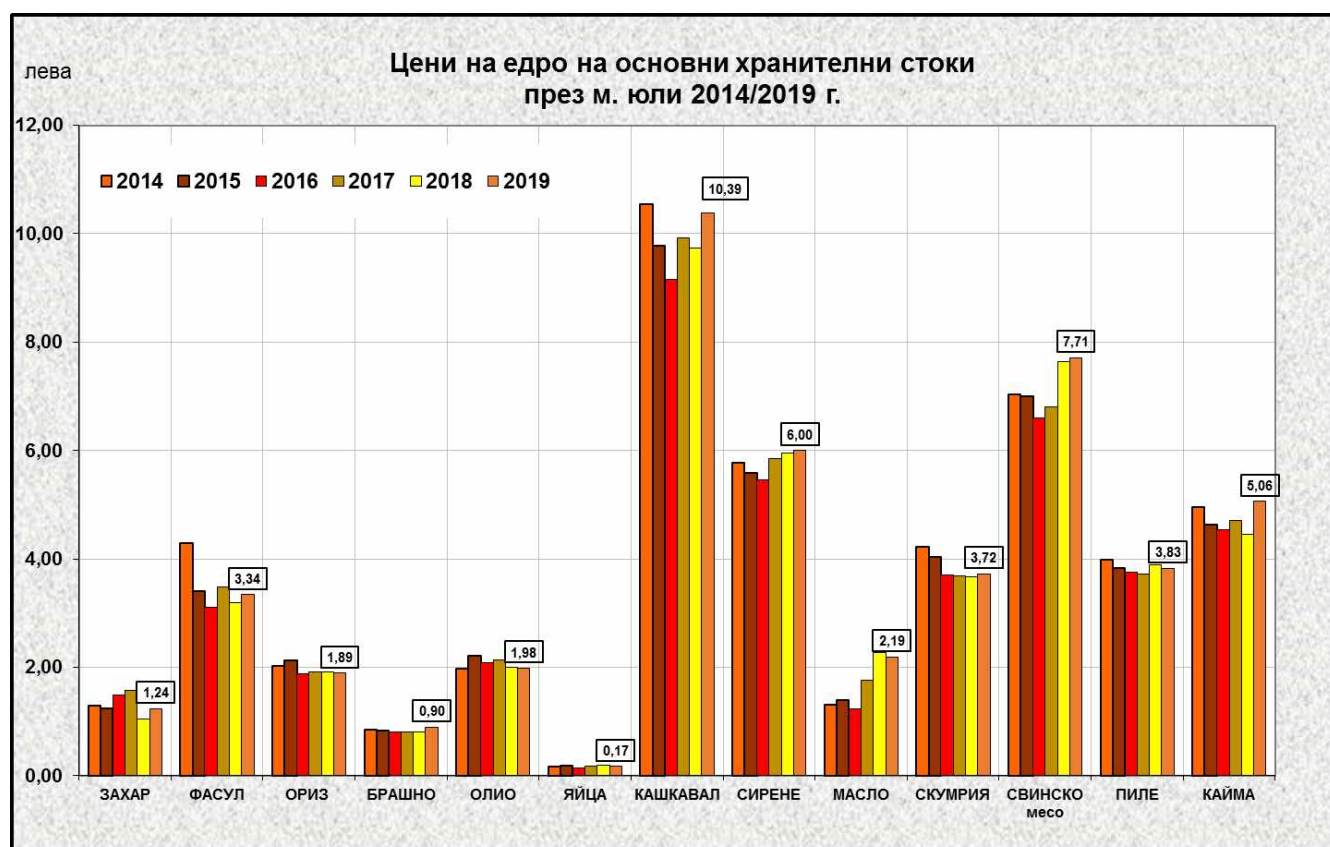
юли	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,30	4,29	2,02	0,85	1,98	0,17	10,54	5,77	1,31	4,23	7,03	3,98	4,95
2015	1,24	3,41	2,12	0,83	2,22	0,19	9,77	5,58	1,40	4,03	7,00	3,84	4,64
2016	1,49	3,11	1,88	0,80	2,09	0,15	9,15	5,46	1,24	3,70	6,60	3,75	4,54
2017	1,58	3,48	1,91	0,80	2,13	0,17	9,93	5,85	1,76	3,69	6,80	3,72	4,71
2018	1,05	3,20	1,91	0,81	2,00	0,20	9,73	5,96	2,27	3,67	7,64	3,90	4,46
2019	1,24	3,34	1,89	0,90	1,98	0,17	10,39	6,00	2,19	3,72	7,71	3,83	5,06

Анализът на цените на хранителните стоки през м. юли 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, брашно, олио и яйца) са около и малко над нивата от същия месец на периода 2015 – 2018 г.

При млечните продукти се наблюдават по-високи цени на кашкавала спрямо периода 2016 – 2018 г. и по-ниски от 2014 г. Цената на сиренето е най-висока през тази година, като се доближава до стойностите от предходната година. Цената на маслото е под стойността от миналата година, но много над нивата от периода 2014 – 2017 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от предходните 3-4 години, а цената на свинското месо е най-висока спрямо предходните години.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.14)

Фиг. 14

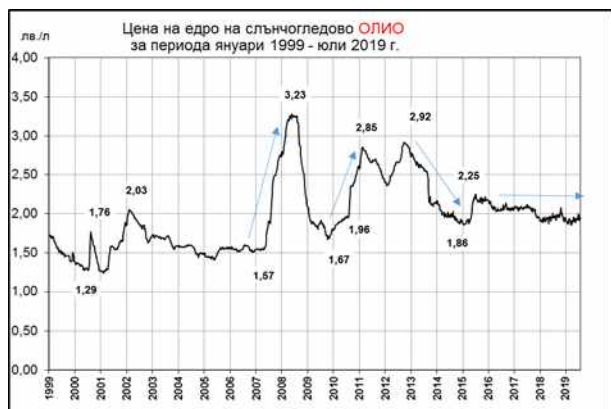
Фиг. 15

Фиг. 16

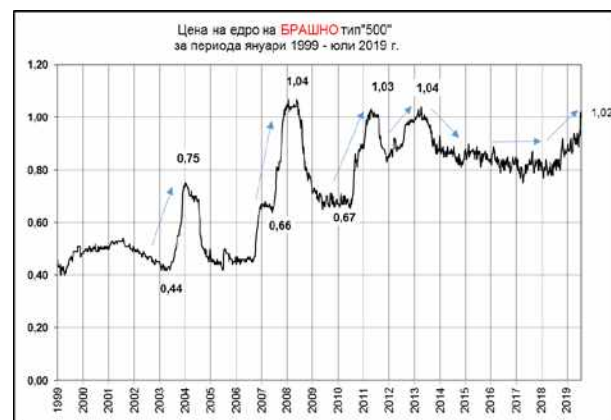
Фиг. 17

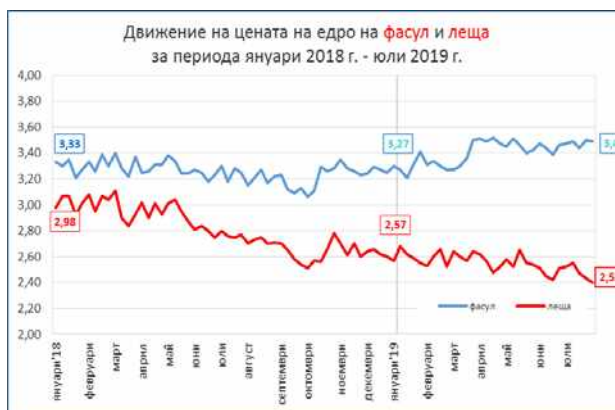
Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

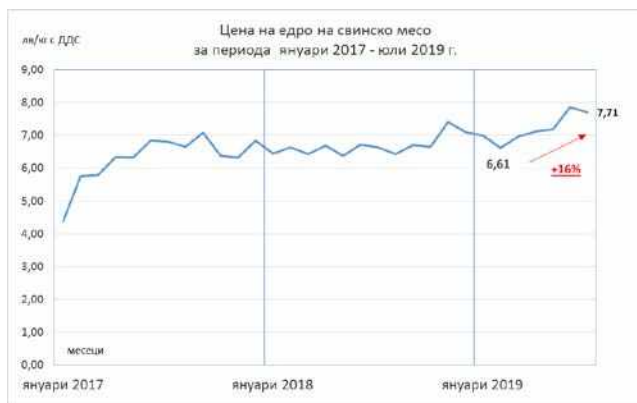
Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Фиг. 39

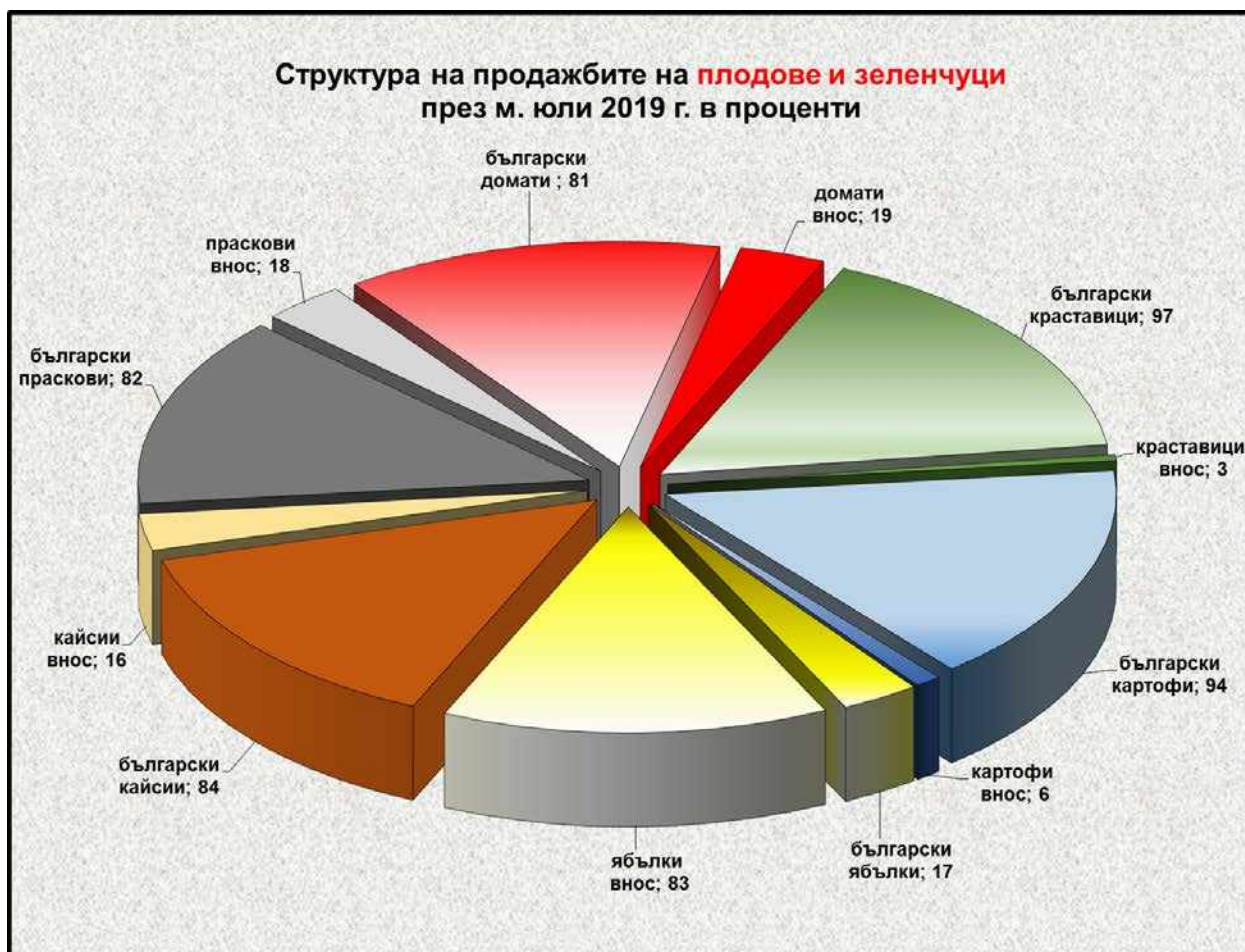

Фиг. 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. юли показват, че предлаганите количества българската продукция преобладават на пазара, а делът на продукцията от внос значително намалява. (фиг. 41)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на българските домати, като съотношението е 81% към 19%. През м. юли 97% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици е незначителен – 3%. По-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 94%. Относителният дял на предлаганите количества български ябълки е значително по-малък от вносните и съставлява 17% от общите количества, търгувани на пазара на едро. По-голям е относителният дял на българските праскови и кайсии и е около 80%. (фиг. 41)

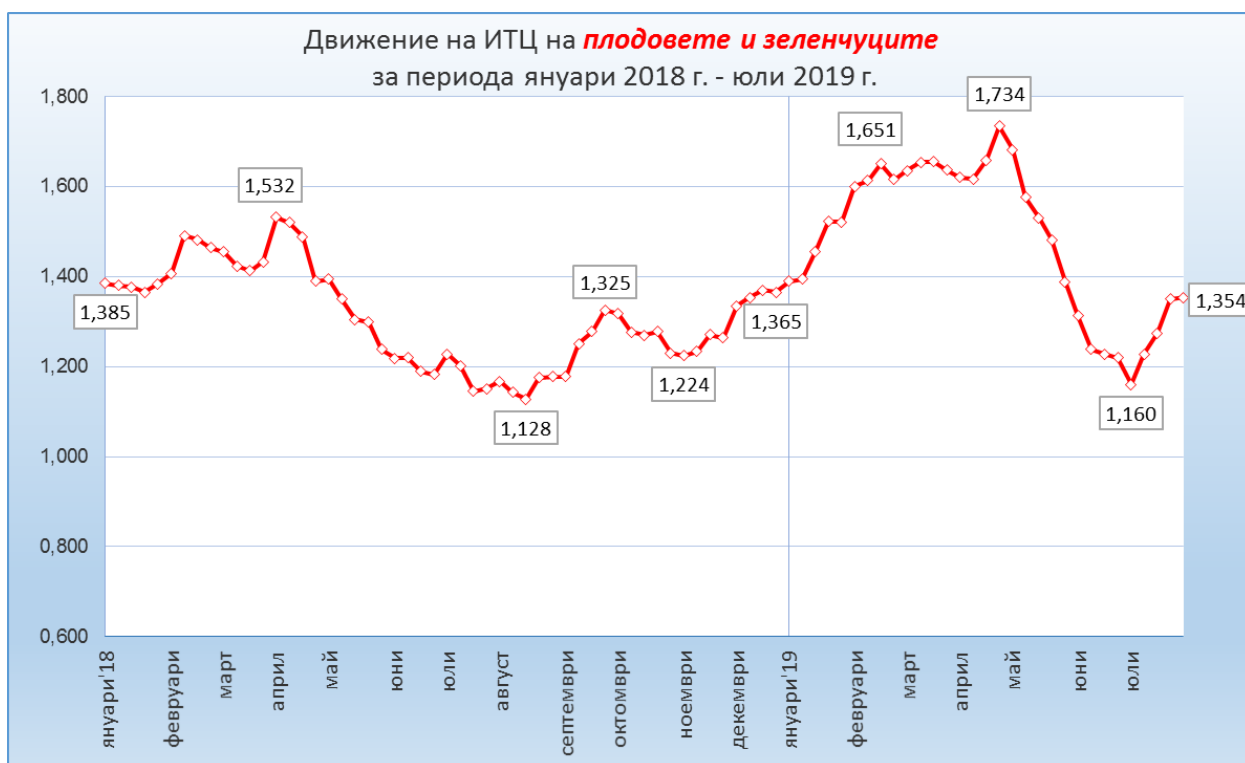
Фиг. 41

Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.42,43)

В периода средата на април – края на юни кривата на този индекс има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на юни тенденцията се обръща и стойностите започват да се увеличават. Движението нагоре на индекса се задържа през целия м. юли. Възходящият тренд на кривата през месеца се дължи на рязкото покачване на цените на зеленчуците, най-силно изразен при домотите и краставиците. В очакване на продукцията от открити площи, предлагането силно намалява и в съчетание с високото търсене, цените се движат нагоре. През последната седмица на юли кривата се стабилизира и

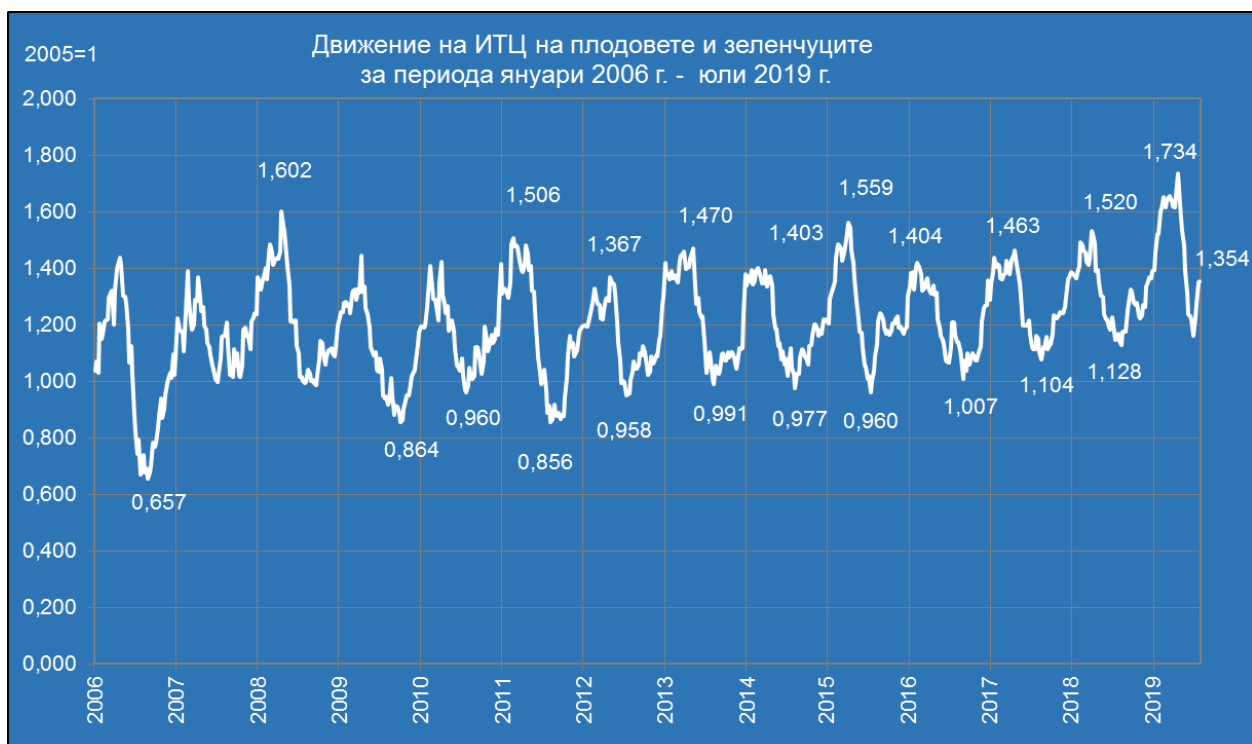
⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

стъпва на ниво от 1.354 пункта. Повишението за този период е 17%, а спрямо същия месец на миналата година е отчетен ръст на индекса от 10%. (фиг.42)

Фиг. 42

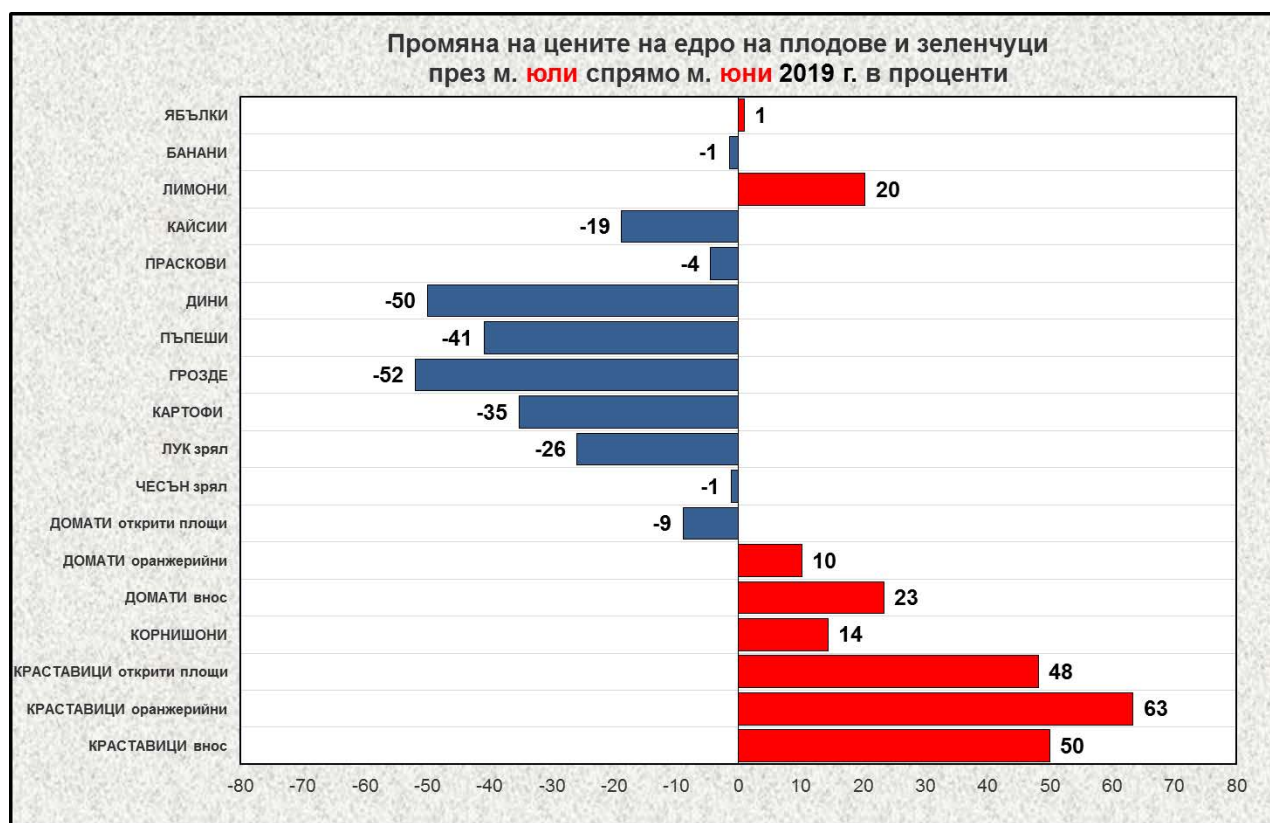
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през тази година, а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 43)

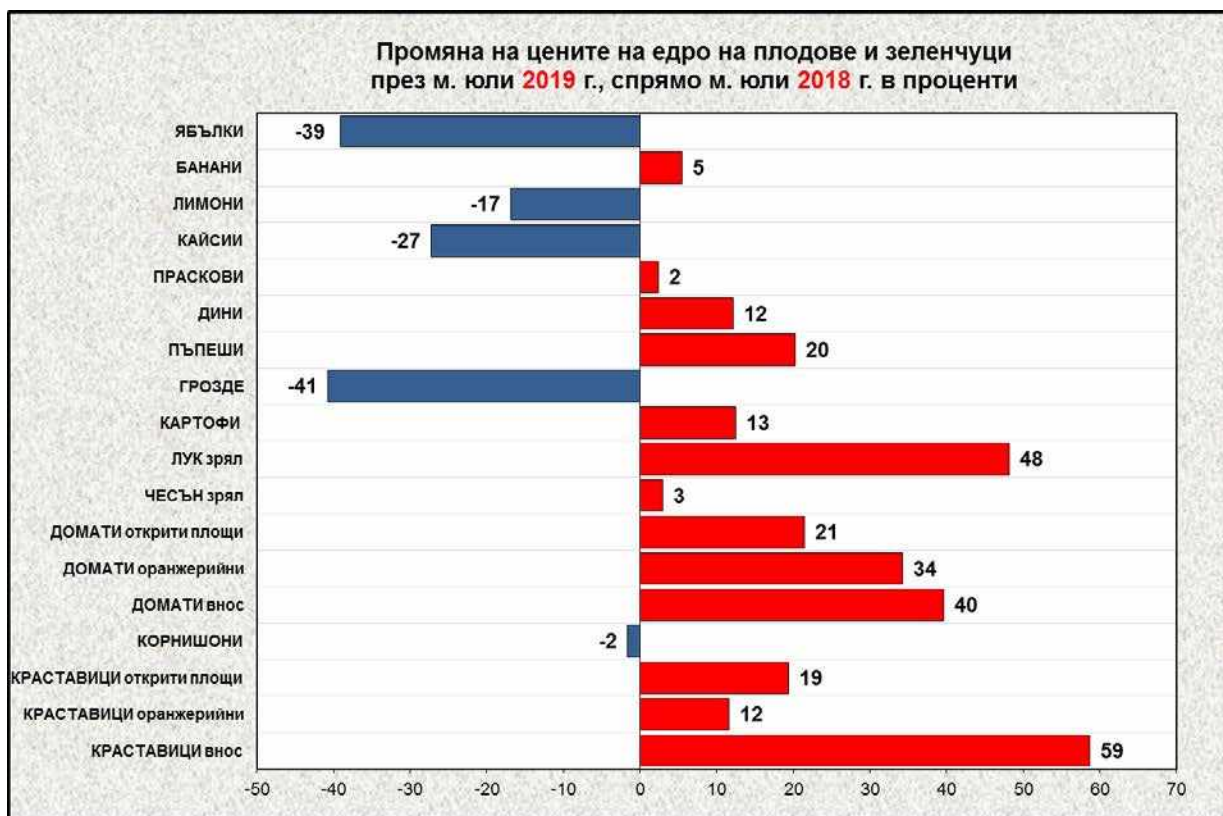
Фиг. 43

Таблица 4

СТОКА	юни'19	юли'19	промяна в %	промяна в лв.	юли'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,02	1,03	1	0,01	1,69	-39	-0,66
БАНАНИ	2,15	2,12	-1	-0,03	2,01	5	0,11
ЛИМОНИ	2,26	2,72	20	0,46	3,27	-17	-0,55
КАЙСИИ	1,81	1,47	-19	-0,34	2,02	-27	-0,55
ПРАСКОВИ	1,35	1,29	-4	-0,06	1,26	2	0,03
ДИНИ	0,92	0,46	-50	-0,46	0,41	12	0,05
ПЪПЕШИ	1,91	1,13	-41	-0,78	0,94	20	0,19
ГРОЗДЕ	3,33	1,60	-52	-1,73	2,70	-41	-1,10
КАРТОФИ	1,25	0,81	-35	-0,44	0,72	13	0,09
ЛУК зрял	1,66	1,23	-26	-0,43	0,83	48	0,40
ЧЕСЪН зрял	3,57	3,53	-1	-0,04	3,43	3	0,10
ДОМАТИ открити площи	1,80	1,64	-9	-0,16	1,35	21	0,29
ДОМАТИ оранжерийни	1,67	1,84	10	0,17	1,37	34	0,47
ДОМАТИ внос	1,20	1,48	23	0,28	1,06	40	0,42
КОРНИШОНИ	1,04	1,19	14	0,15	1,21	-2	-0,02
КРАСТАВИЦИ открити площи	1,12	1,66	48	0,54	1,39	19	0,27
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,12	1,83	63	0,71	1,64	12	0,19
КРАСТАВИЦИ внос	1,10	1,65	50	0,55	1,04	59	0,61
ПИПЕР зелен	1,94	1,49	-23	-0,45	1,40	6	0,09
ПИПЕР червен	2,55	1,93	-24	-0,62	2,10	-8	-0,17
САЛАТА зелена	0,50	0,86	72	0,36	0,70	23	0,16
ТИКВИЧКИ	0,69	0,77	12	0,08	0,74	4	0,03
ПАТЛАДЖАНИ	1,96	1,29	-34	-0,67	1,12	15	0,17
ЗЕЛЕ	0,45	0,49	9	0,04	0,73	-33	-0,24
МОРКОВИ	0,97	0,77	-21	-0,20	1,17	-34	-0,40

Фиг. 44

Фиг. 45

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли спрямо м. юни се наблюдава превес на възходящите тенденции на цените на повечето зеленчуци и низходящи тенденции при движението на цените на плодове, които са в активен период на предлагане. (табл. 4 и фиг.44)

Цените на едро на българските оранжерийни домати бележат ръст от 10%, а домати от внос поскъпват с 23%. Спад от 9% има при домати от открити площи. Краставиците поскъпват на месечна база с 50-60%, а корнишоните с 14%. Намаление на цените спрямо предходния месец има при картофите и зрелия лук с 25-35%, а цената на зрелия чесън се задържа около нивото от предходния месец. (фиг. 47-54)

При цените на плодовете се наблюдава също поевтиняване на месечна база в диапазона 20-50%. Спад на цените е отчетен при кайсиите, дините, пъпешите и гроздето. По-близки до миналия месец са цените на прасковите, бананите и ябълките, а лимоните поскъпват с 20%. (фиг.56,61,62)

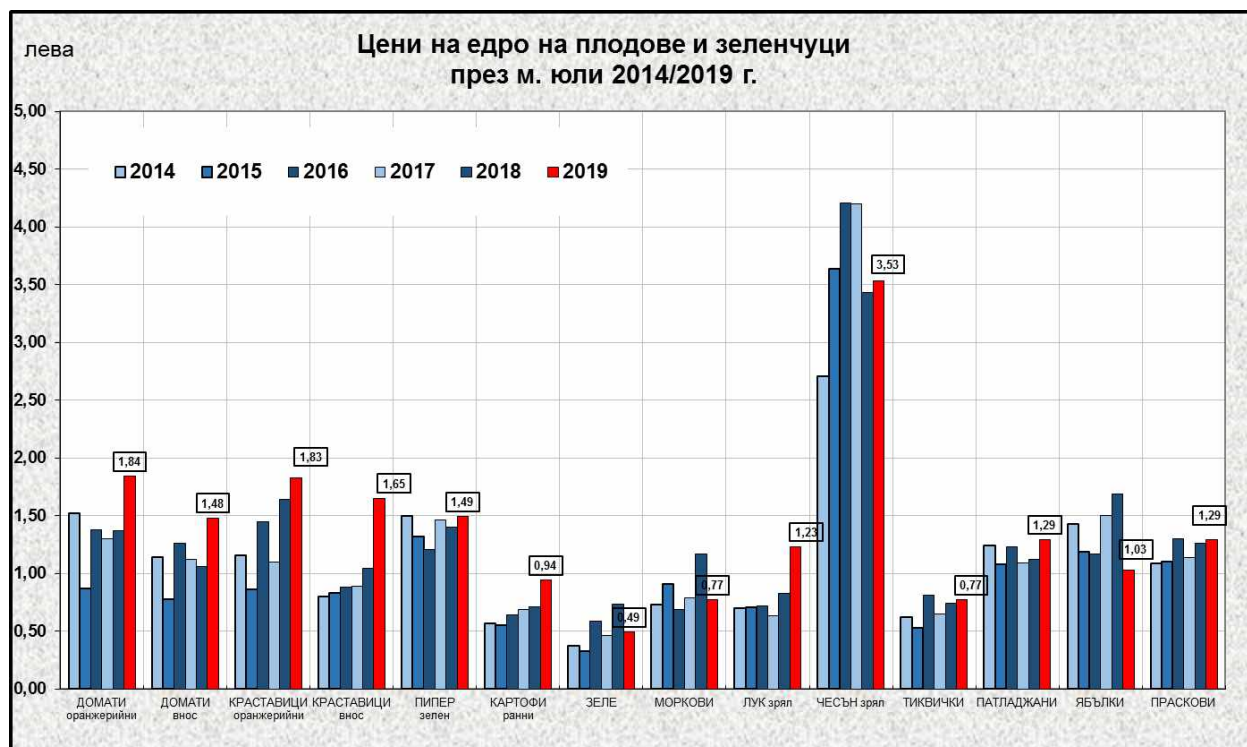
В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете движението е в двете посоки. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (48%) и при домати (20-40%). Цените на българските краставици поскъпват на годишна база с 12-19%, вносните с 59%, а корнишоните

имат леко понижение от 2%. Цената на картофите е с 13% по-висока спрямо същия месец на миналата година

При плодовете се наблюдава поевтиняване на годишна база при гроздето, кайсиите, лимоните и ябълките, а цените на дините и пъпешите са с 12-20% по-високи. Цените на бананите и прасковите се доближават до нивото от предходната година. (табл.4 и фиг.45)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. юли 2014/2019г.

юли	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ ранни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЧЕСЪН зрял	ТИКВИЧКИ	ПАТЛАДЖАНИ	ЯБЪЛКИ	ПРАСКОВИ	КАЙСИИ
година															
2014	1,52	1,14	1,16	0,80	1,50	0,57	0,37	0,73	0,70	2,71	0,62	1,24	1,43	1,09	1,57
2015	0,87	0,78	0,86	0,83	1,32	0,55	0,33	0,91	0,71	3,64	0,53	1,08	1,19	1,10	1,82
2016	1,38	1,26	1,45	0,88	1,21	0,64	0,59	0,69	0,72	4,21	0,81	1,23	1,17	1,30	2,00
2017	1,30	1,12	1,10	0,89	1,46	0,69	0,46	0,79	0,63	4,20	0,65	1,09	1,50	1,14	1,21
2018	1,37	1,06	1,64	1,04	1,40	0,71	0,73	1,17	0,83	3,43	0,74	1,12	1,69	1,26	2,02
2019	1,84	1,48	1,83	1,65	1,49	0,94	0,49	0,77	1,23	3,53	0,77	1,29	1,03	1,29	1,47

Фиг. 46

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

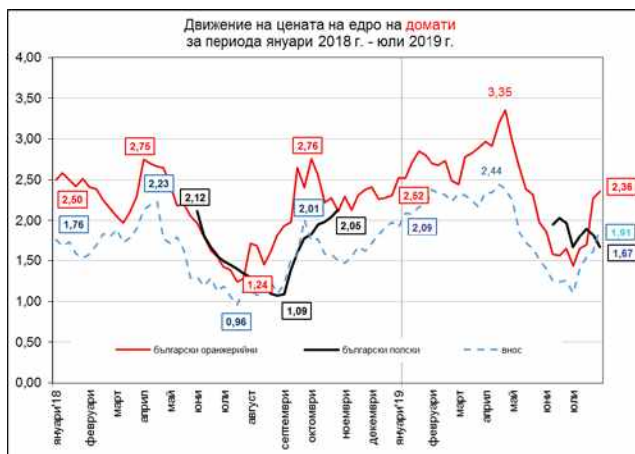
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юли на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. юли 2019 г. са най-високи спрямо предходните години.

- Цената на зеления пипер се доближава до нивото от 2014 г.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на зелето, морковите, тиквичките и патладжаните с малки отклонения в двете посоки, се движат около нивата от предходните години.

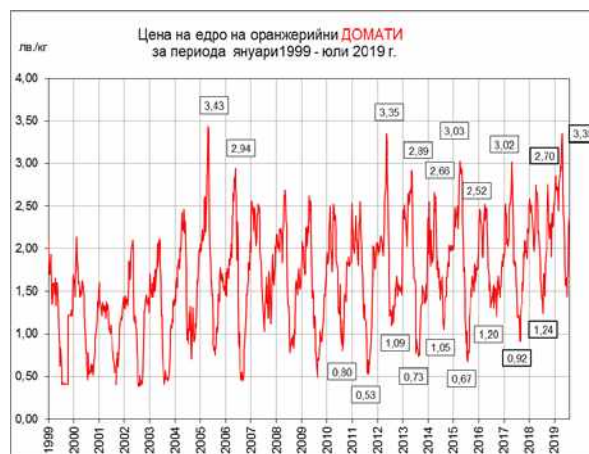
- Цените на едро на ябълките през юли 2019 г. са най-ниски спрямо същия месец на периода 2014 – 2018 г., а цените на прасковите се доближават до 2016 г.

Фиг. 47

Фиг. 49

Фиг. 48

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг.56

Фиг. 57

Фиг. 58

Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

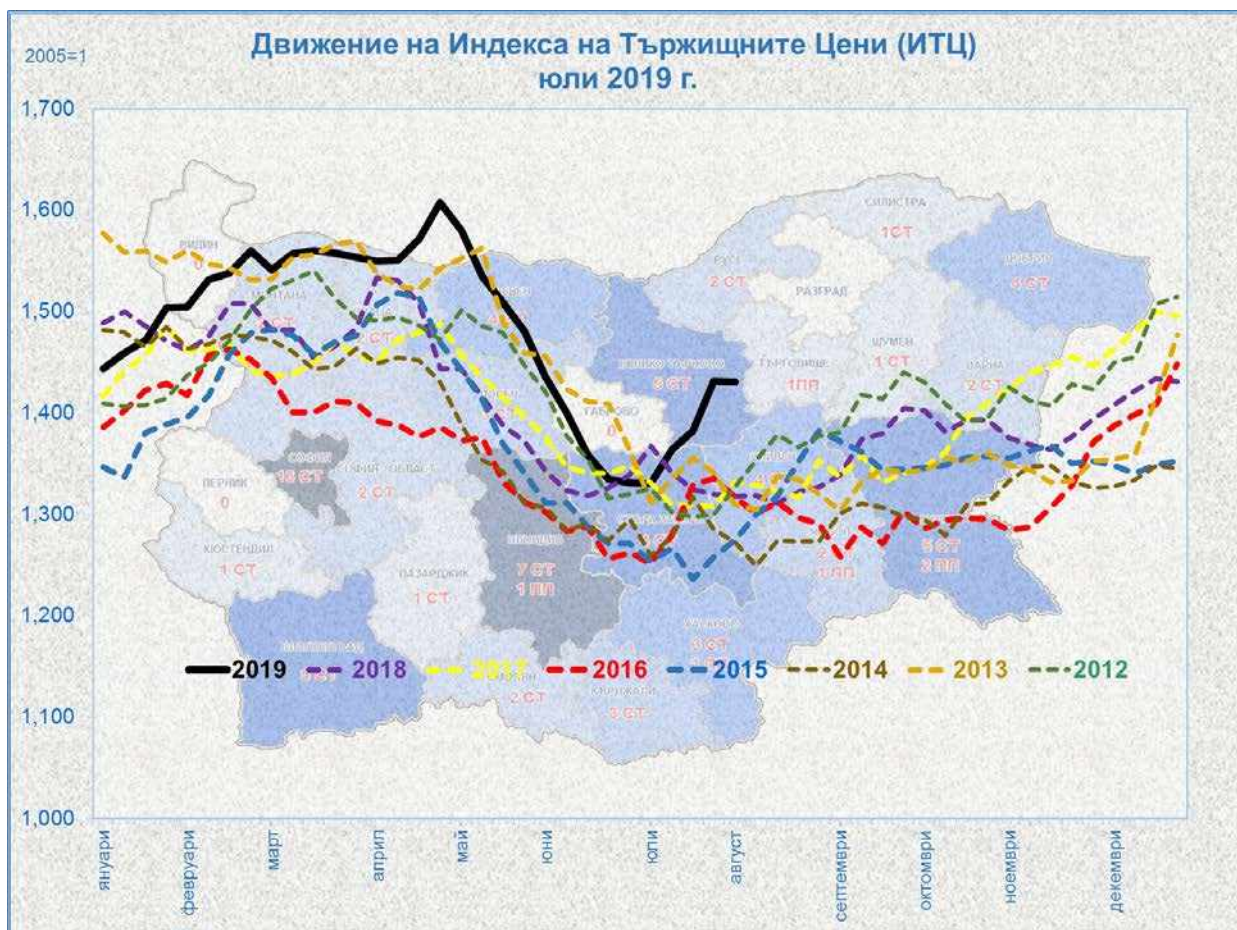
Фиг. 62

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

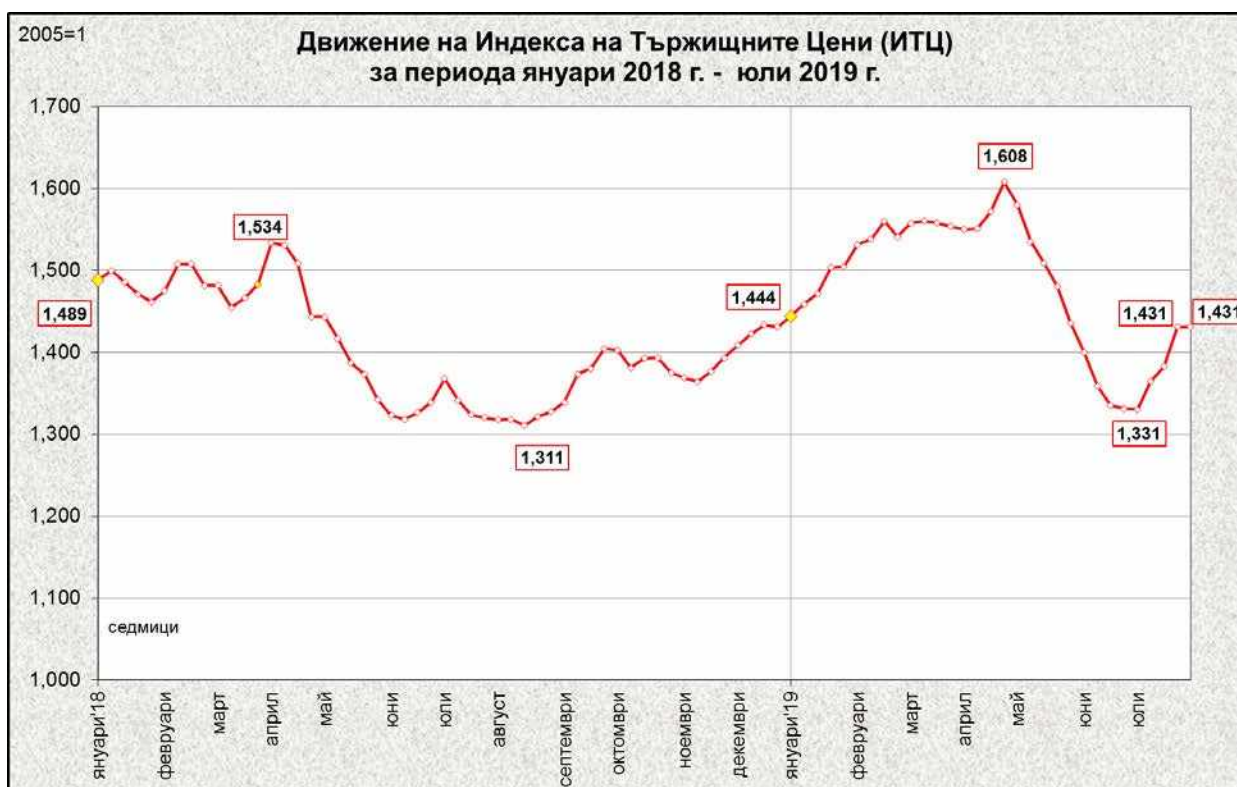
В периода средата на април - края на юни ИТЦ има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на месеца трендът се обръща и кривата тръгва рязко нагоре. Върху стойностите на индекса през този период рефлектира покачването на цените на зеленчуците, брашното, захарта и някои млечни и месни произведения. (фиг. 64)

През м. юли 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава много над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.(фиг. 63)

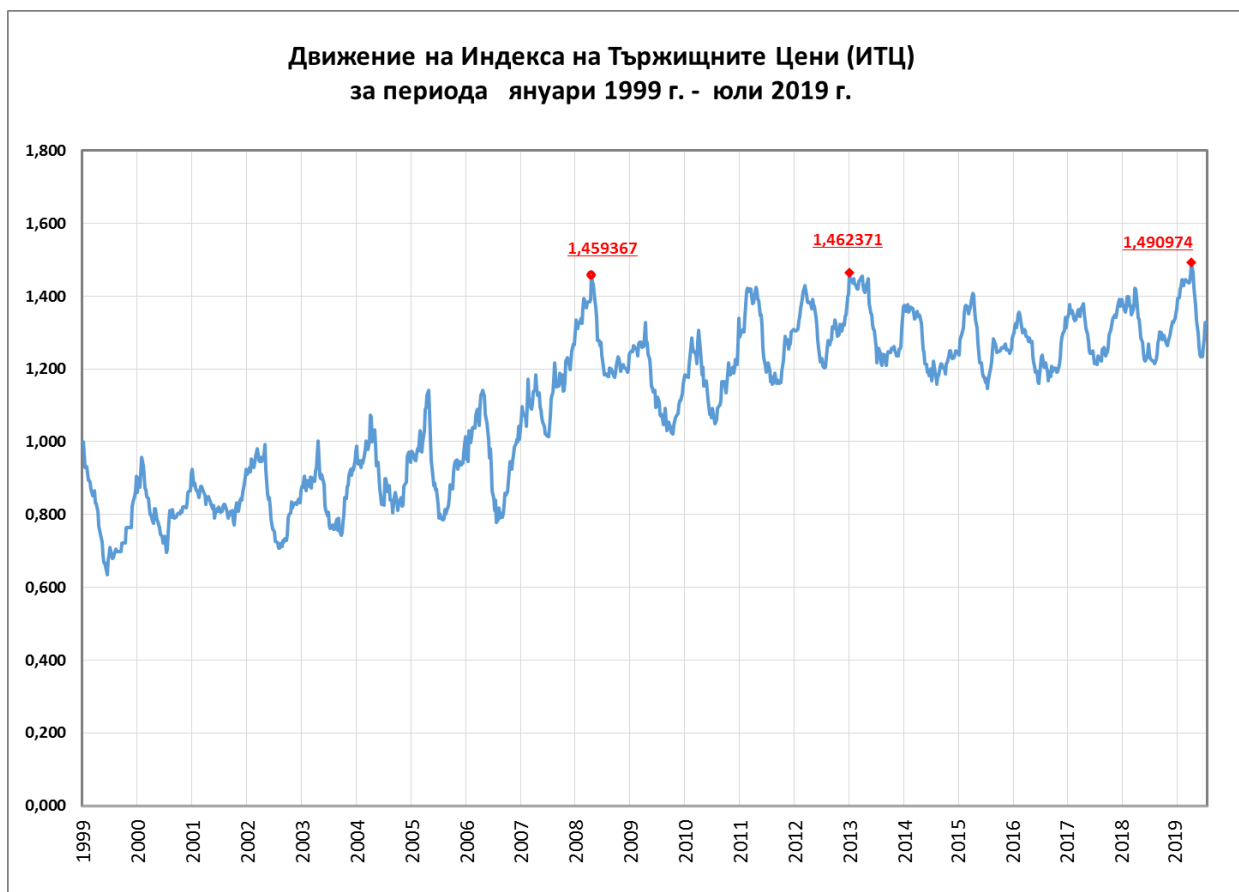
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юли 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 65)

Фиг. 63

Фиг. 64

Фиг. 65

Международни цени

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси.

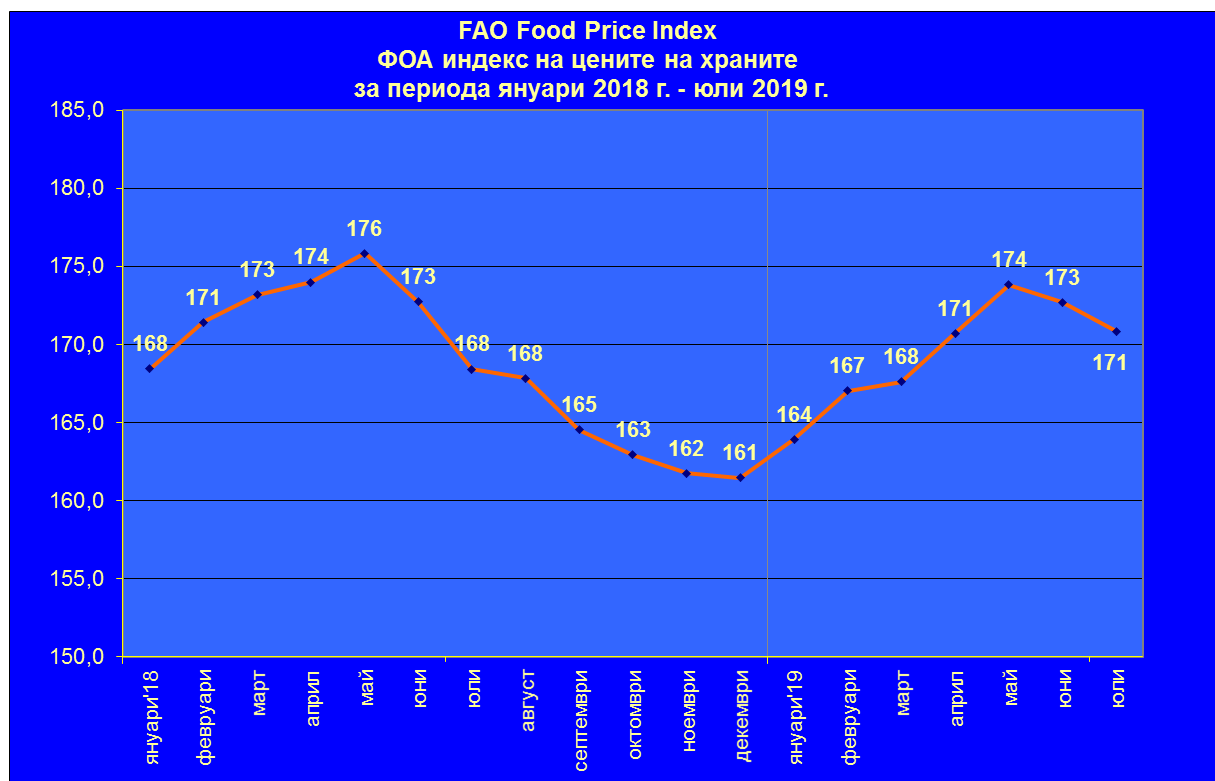
ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹

Индексът на цените на храните на ФАО * (FFPI) през м. юли 2019 г. е 170,9 пункта, като е с 1,1% (1,8 пункта) по нисък спрямо юни, но с 2,3% по-висок, спрямо юли 2018 г. Спадът на стойностите е в резултат от по-ниските цени на някои зърнени култури, млечните продукти и захарта. През месеца леко нагоре се движат цените на месата и маслата. (фиг.66)

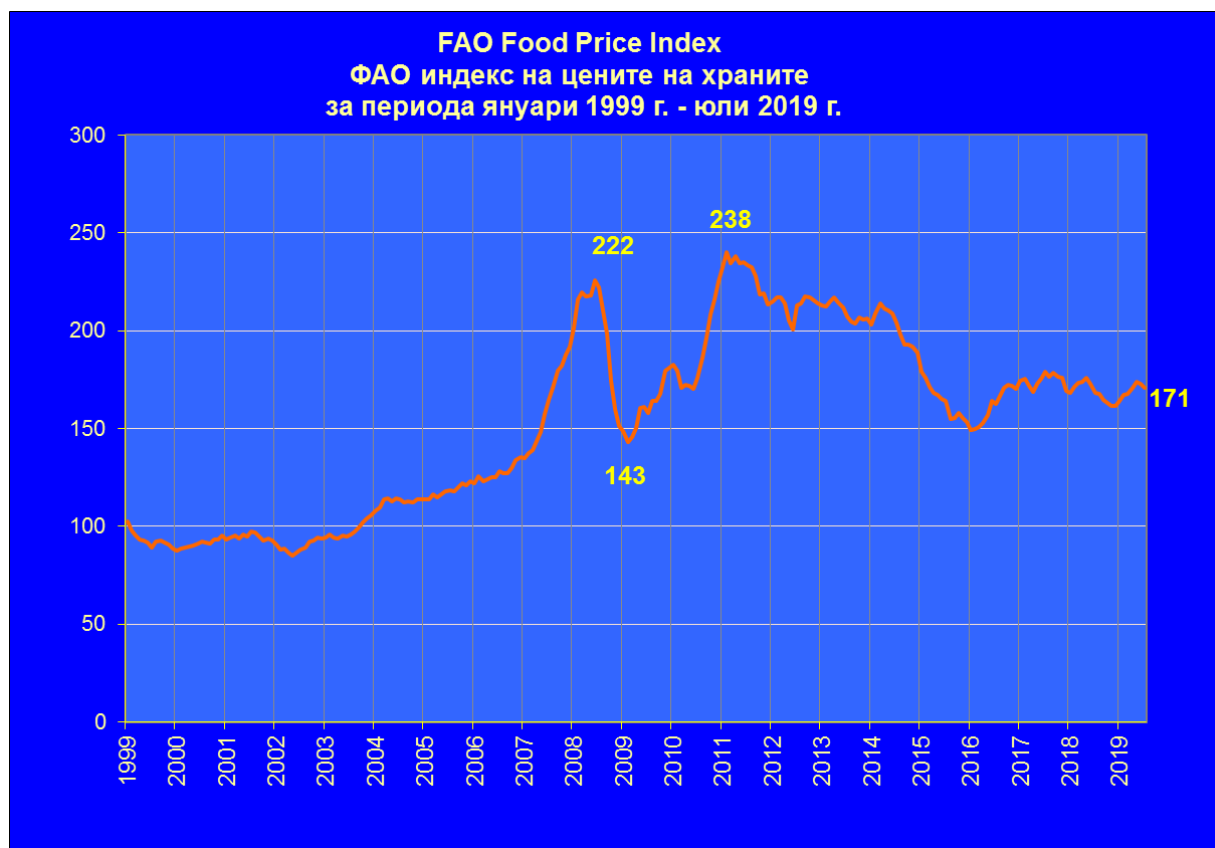
⁸ FFPI – FAO Food Price Index

⁹ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

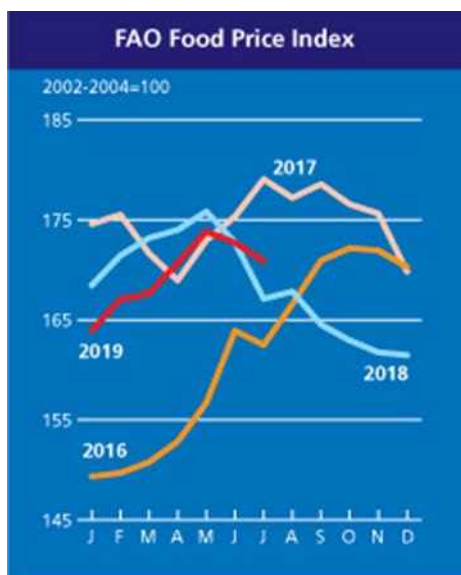
Ретроспективният анализ на движението на ФАО индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.67)

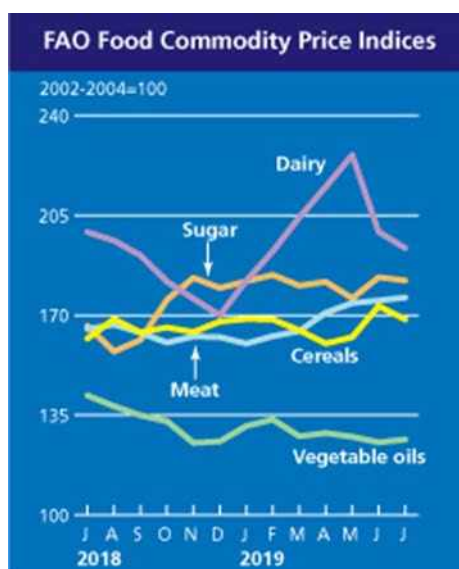
Фиг. 66

Фиг. 67

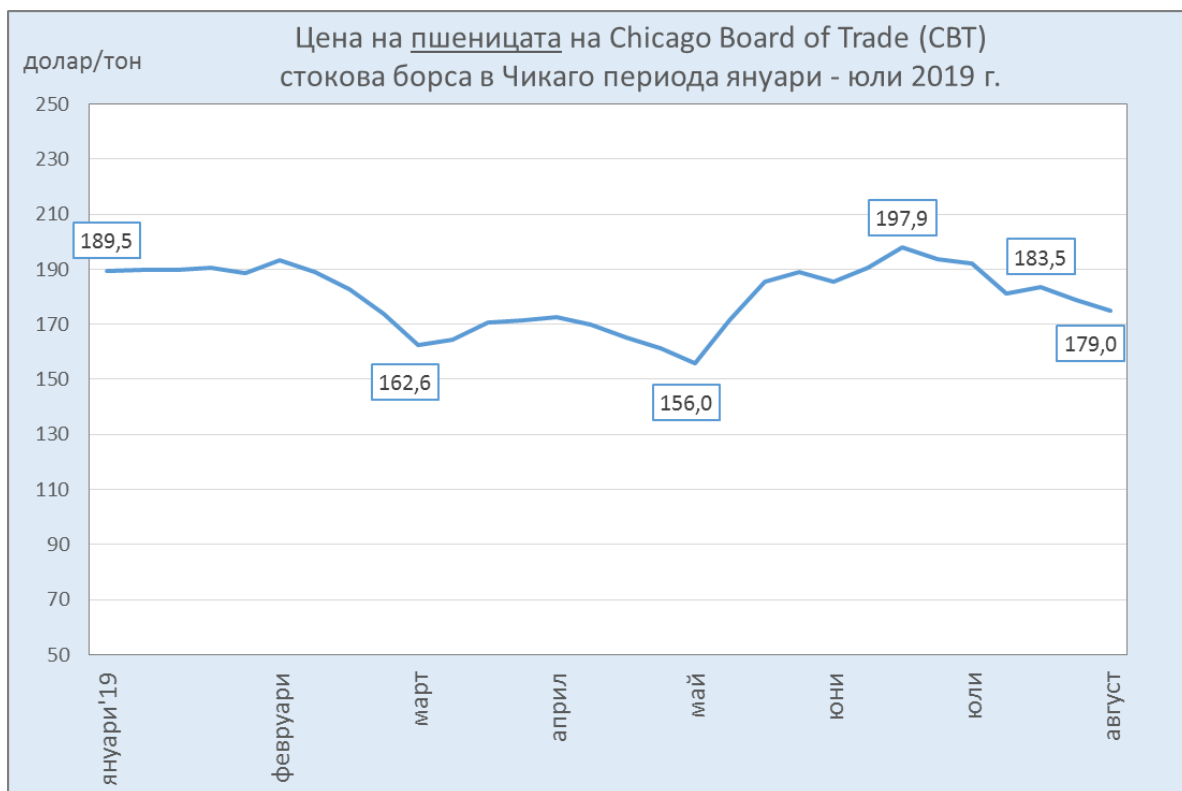
Фиг. 68

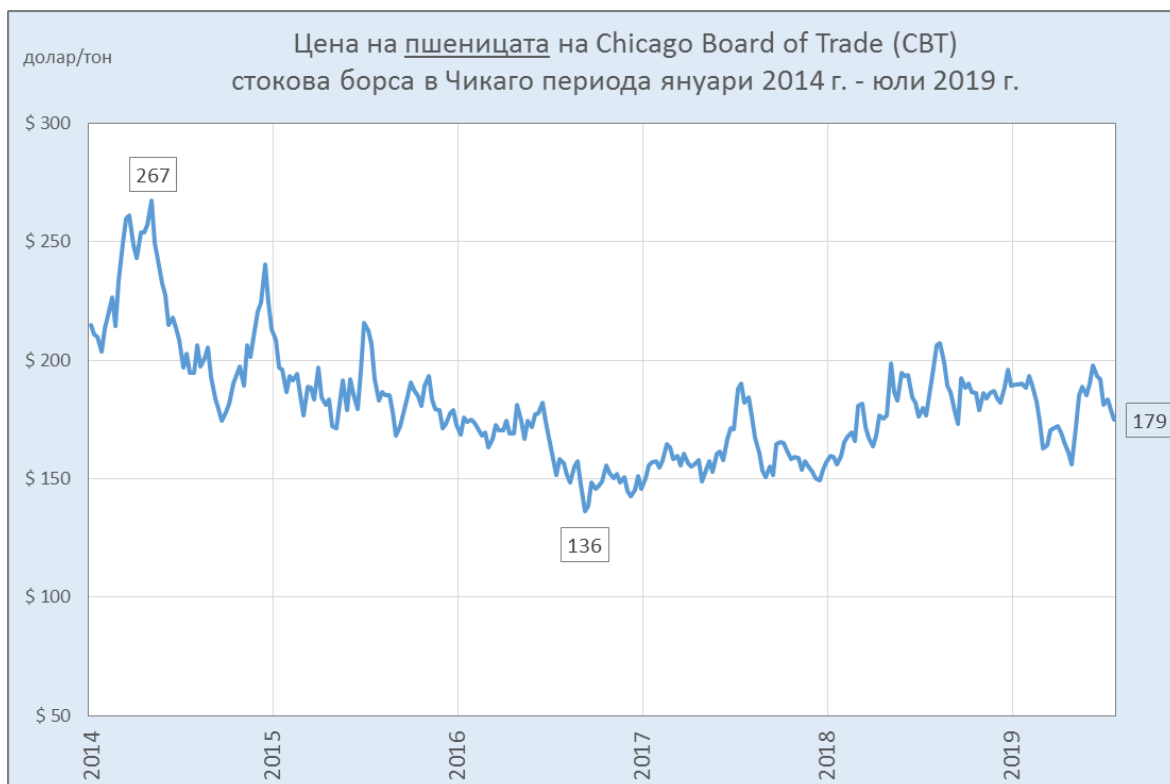
Фиг. 69

Индексът на цените на зърнените култури FAO през м. юли е 168,6 пункта, което е с 2,7% (4,6 пункта) по-нисък спрямо юни, но 4,1% над нивото през същия месец на миналата година. Спадът през юли се дължи на по-ниските цени на пшеницата и царевичата. (фиг.69)

През м. юли цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго се стабилизира на ниво от 179 долара/тон, като е отбелязан спад спрямо предходния месец от 2.5%. За периода 2014 – 2019 г. най-високата стойност е достигната през 2014 г., а минималните стойности са през 2016 г. (фиг.70,71)

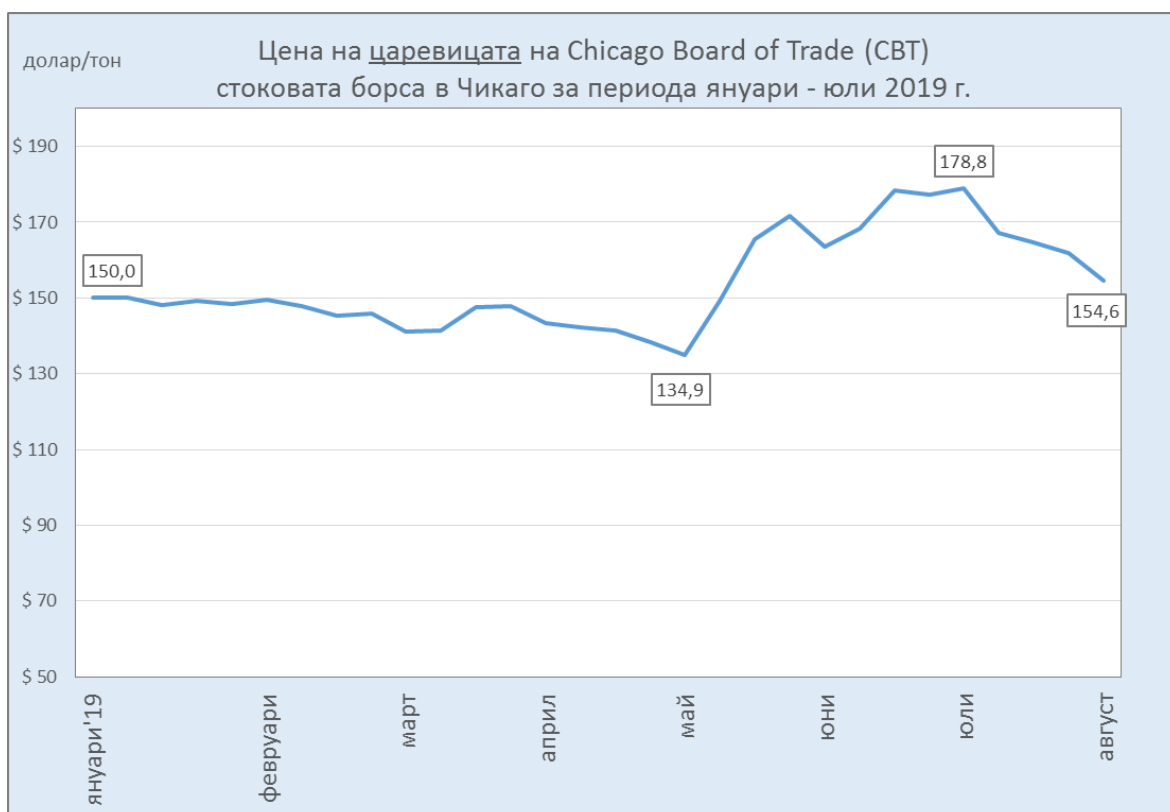

Фиг. 70

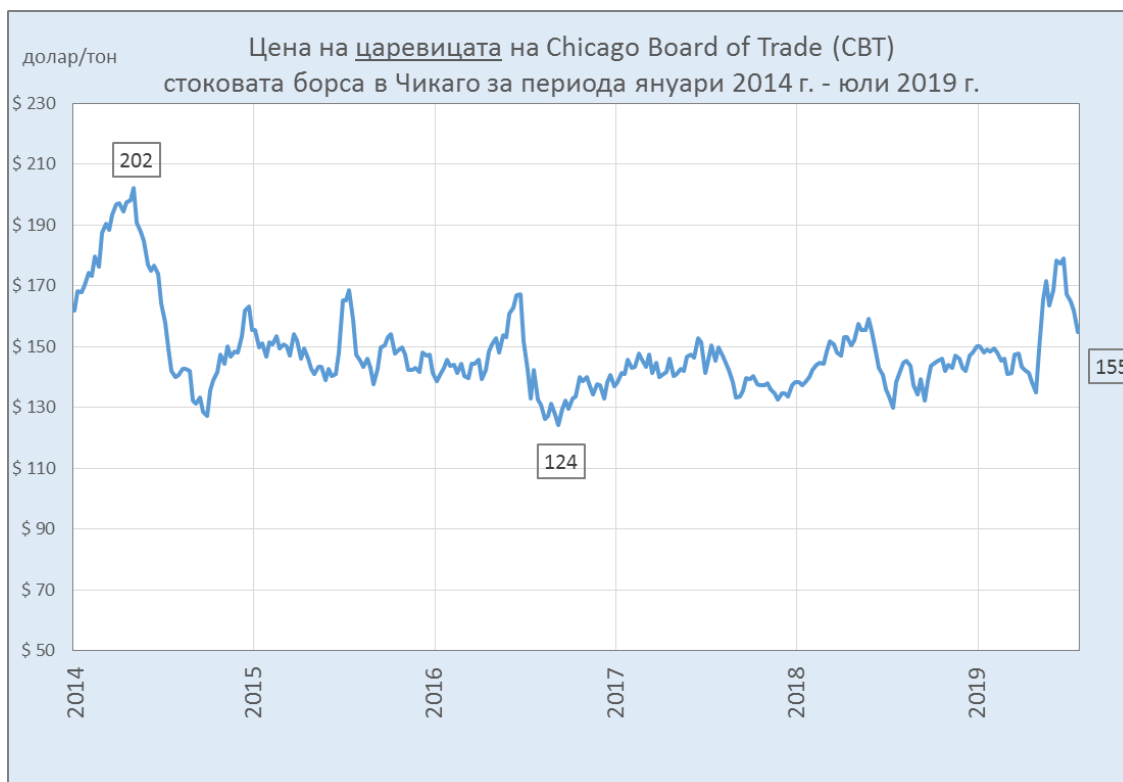

Фиг. 71

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през м. юли бележи спад на месечна база от 14% и стъпва на ниво от 154.6 долара /тон. И при цената на царевицата максималните стойности за последните пет години са регистрирани през 2014 г., а минималните съответно през 2016 г.(фиг.72,73)

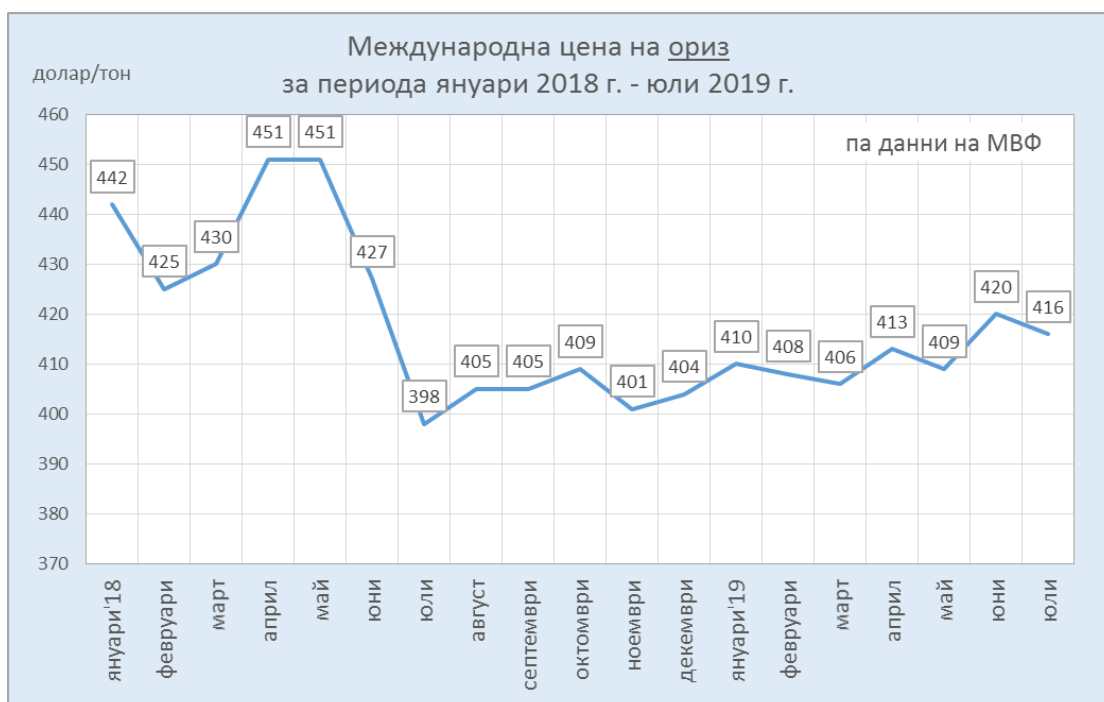

Фиг. 72

Фиг. 73

Данните на МВФ сочат, че през последните месеци цената на ориза бележи лек и траен възходящ тренд и през м. юли кривата стъпва на ниво от 416 долара/тон. През месеца се наблюдава лек спад и отчетените стойности са с около 1% по-ниски спрямо предходния месец. Наблюдава се ръст на цената на годишна база от 4.5%. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2008 г. – 902 долара/тон. (фиг.74,75)

Фиг. 74

Фиг. 75

В периода април, май и юли на стоковата борса в Чикаго се наблюдава ръст на цената на свинското месо. През втората половина на м. юли кривата тръгва надолу и котировките на свинското месо на борсата в Чикаго са 76,80 цент/паунд (1.69 долар/кг) Регистрираните максимални цени на свинското месо на международния пазар през последните години са през м. юли 2014 г.(фиг.76,77)

При цената на говеждото месо на същата борса е отбелязан пик през м. април, когато цената 3.35 долар/кг (фиг.78,79)

Фиг. 76

c1 CME LEAN HOGS FUTURES Front Month

LH:1:CME

PRICE (USC)	TODAY'S CHANGE	SHARES TRADED	1 YEAR CHANGE	52 WEEK RANGE
59.30	↓ -2.35 / -3.77%	23.20k	↑ 15.31%	48.93 - 93.03

Data delayed at least 10 minutes, as of Aug 23 2019 19:04 BST.

Фиг. 77

c1 CME FEEDER CATTLE FUTURES CHAIN

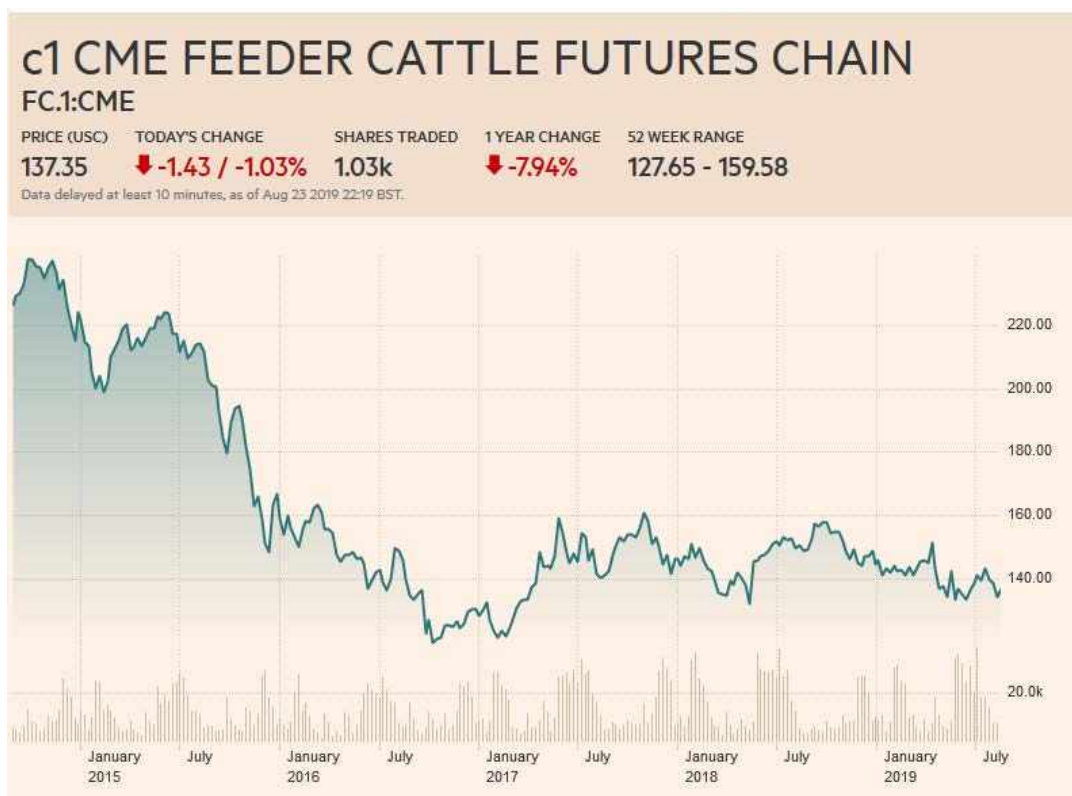
FC:1:CME

PRICE (USC)	TODAY'S CHANGE	SHARES TRADED	1 YEAR CHANGE	52 WEEK RANGE
137.35	↓ -1.43 / -1.03%	1.03k	↓ -7.94%	127.65 - 159.58

Data delayed at least 10 minutes, as of Aug 23 2019 22:19 BST.

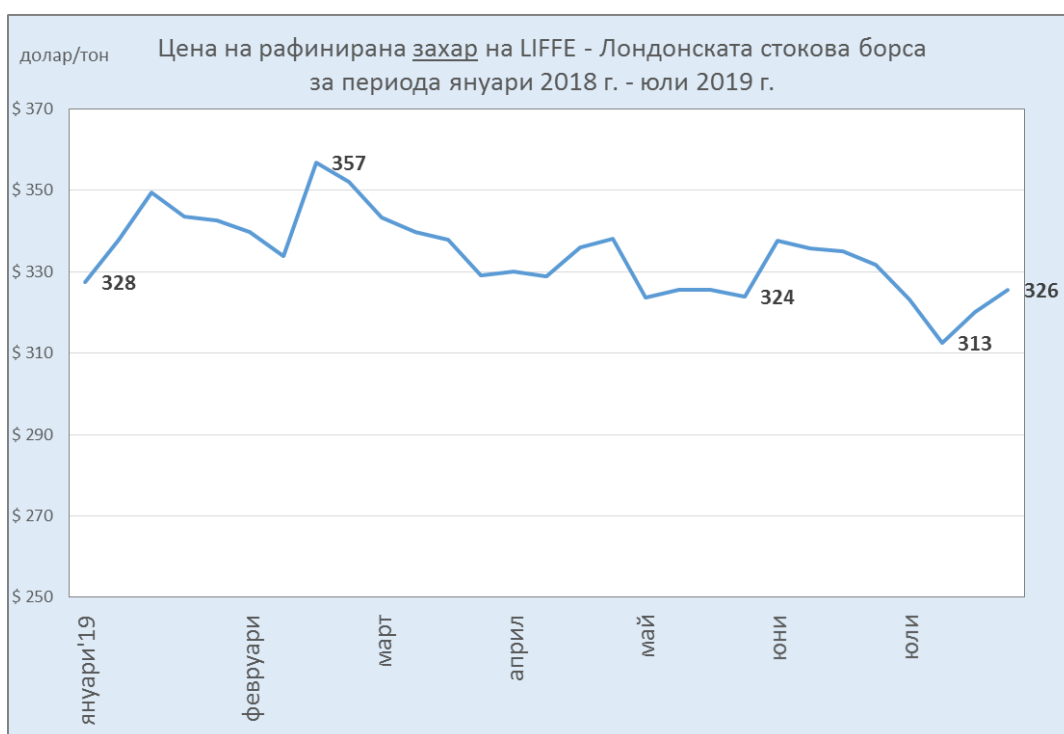

Фиг. 78

Фиг. 79

През юли цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 326 долара/тон и спрямо юни има леко повишение на стойностите. На годишна база се цената се доближава до нивото от същия период на миналата година. През 2016 г. се наблюдаваше устойчив възходящ тренд и през есента на същата година бяха достигнати пикови стойности от 600 долар/тон.(фиг. 80,81)

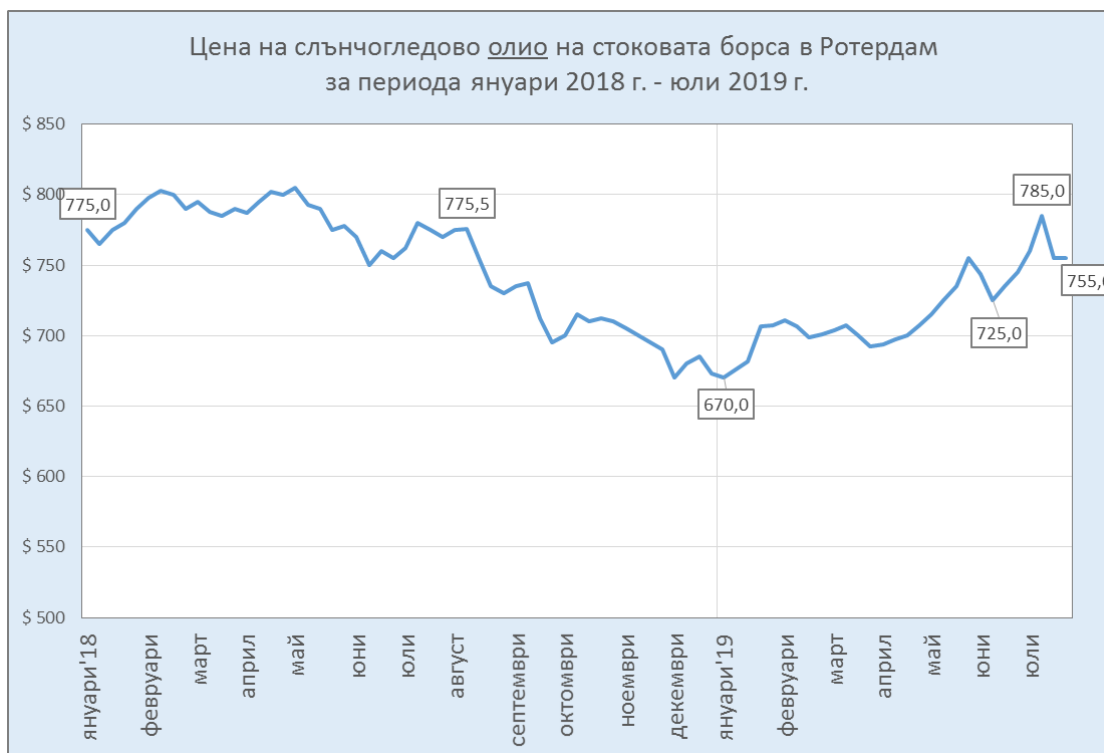

Фиг. 80

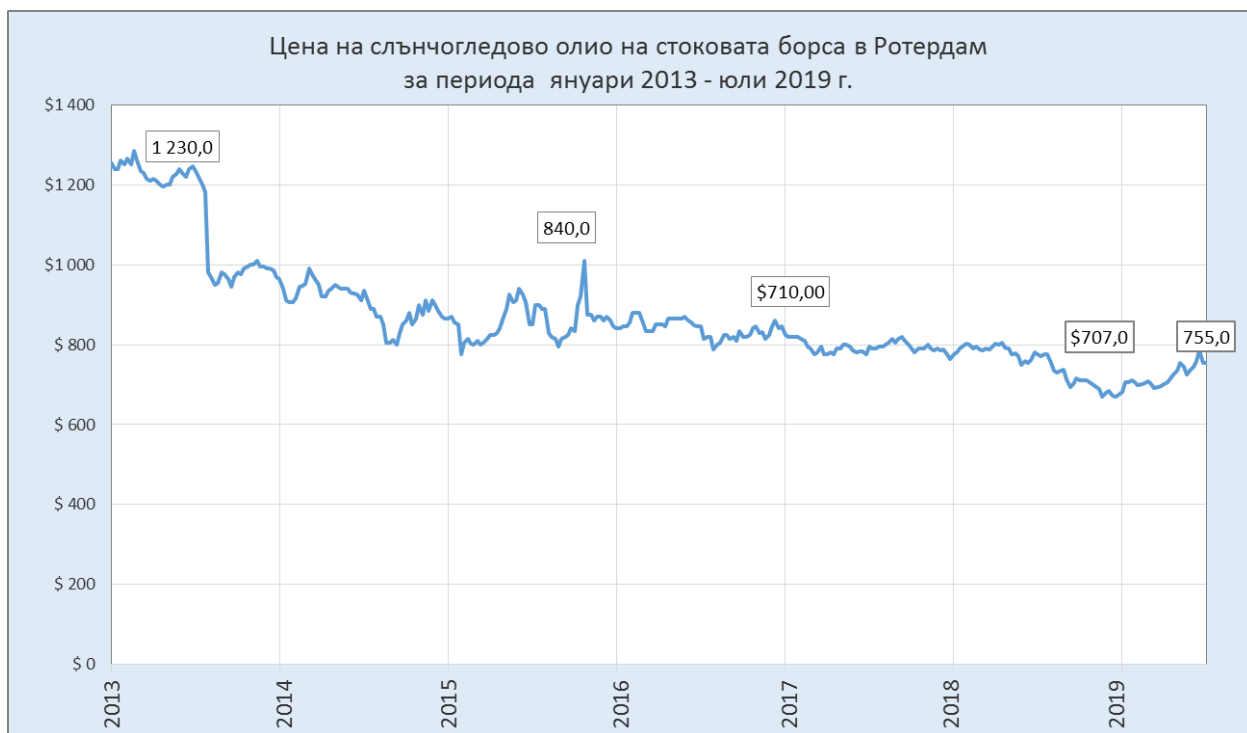

Фиг. 81

През м. юли цената на нерафинираното слънчогледовото олио на стоковата борса в Ротердам е 755 долара/тон е регистрирано известно стабилизиране на кривата, след като наблюдавахме плавно покачване на стойностите в периода март – юни. През 2013 г. цената на олиото се покачи драстично и бяха отчетени пикови стойности от 1230 долар/тон.(фиг.82,83)

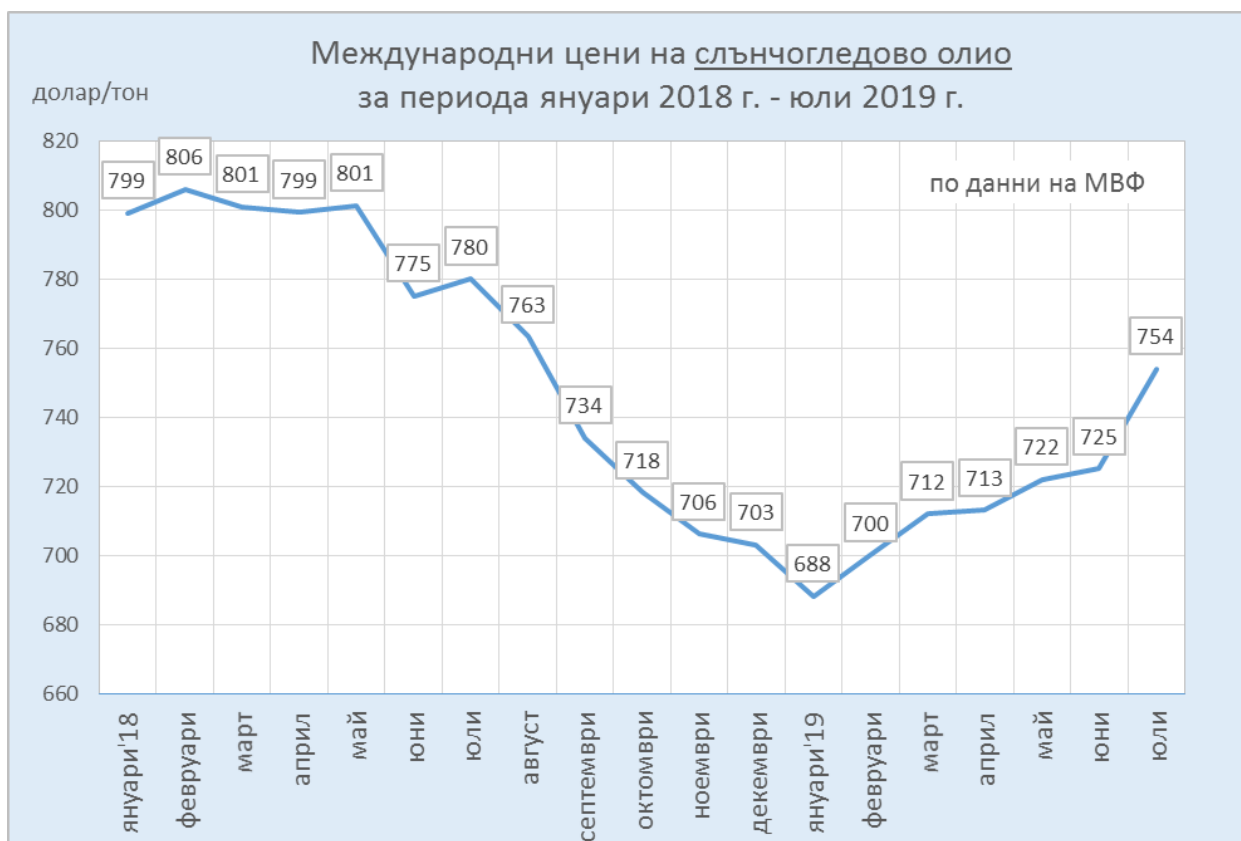

Фиг. 82

Фиг. 83

По данни на МВФ през м. юли 2019 г. цената на слънчогледовото олио е 754 долара/тон и в сравнение с началото на годината е отчетен ръст от 9.5%. (фиг. 84,85)

Фиг. 84

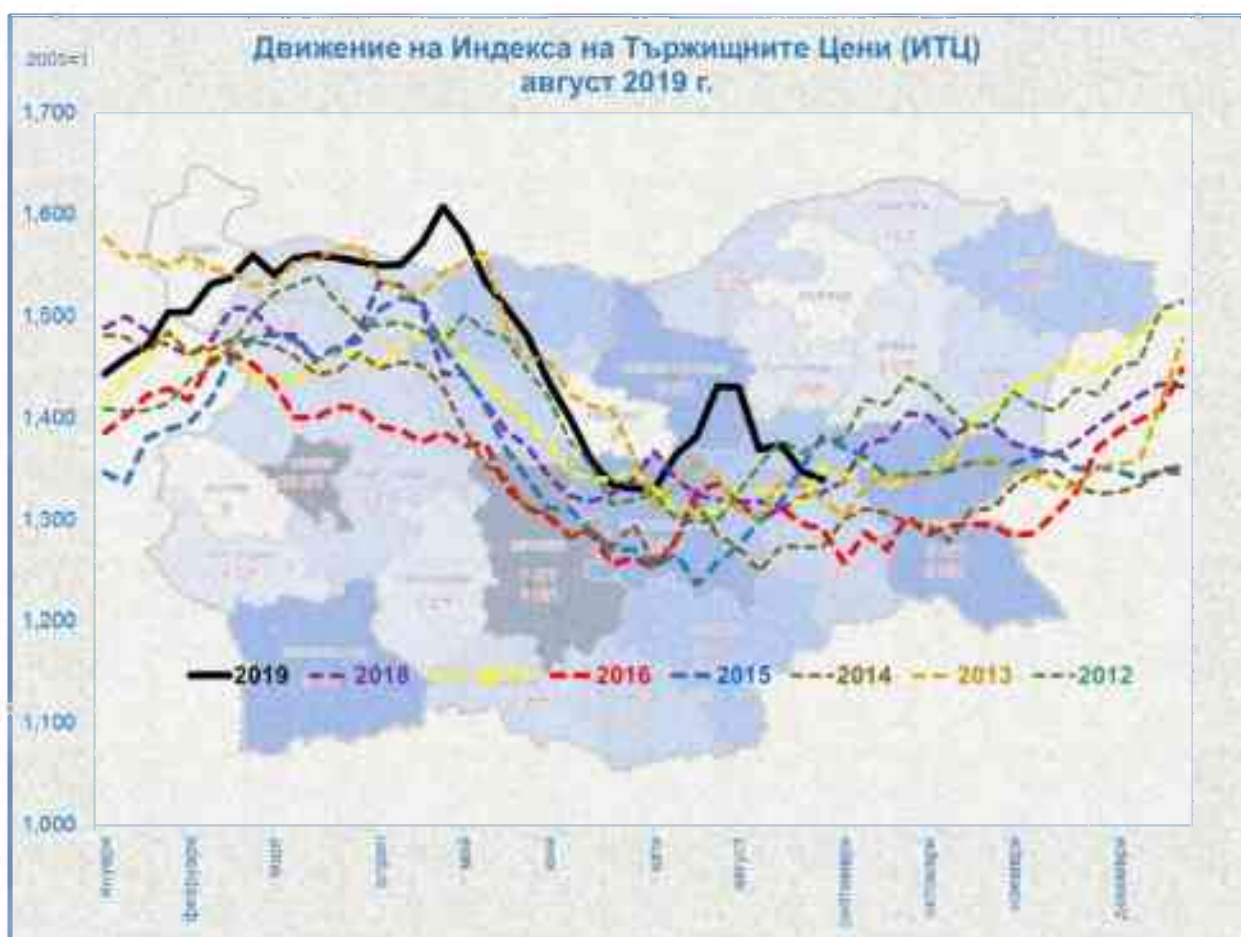

Фиг. 85

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. август 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец август на пазара на храни се запазват възходящите тенденции при движението на цените на едро, наблюдавани през месец юли.

На **месечна база** се запазва трендът нагоре при движението на цената на захарта, брашното, варивата, млечните и месните произведения.

На **годишна база** цените на някои основни хранителни стоки като захар, брашно и фасул бележат ръст, който е в диапазон от 10 - 20%. Покачване на цените на годишна база има също при повечето месни и млечни произведения, което е най-силно изразено при цената на свинското месо. Поевтиняване спрямо миналата година има при яйцата, част от варивата и някои от рибите и захарните изделия

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около и малко над нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

През месец август цените на зеленчуците има типичния за този месец низходящ тренд и на месечна база се наблюдава поевтиняване на повечето зеленчуци, предмет на този анализ. Цените на всички плодове, които са в сезона на производство и предлагане бележат спад спрямо предходния месец. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на почти всички зеленчуци и спад на стойностите на повечето плодове.

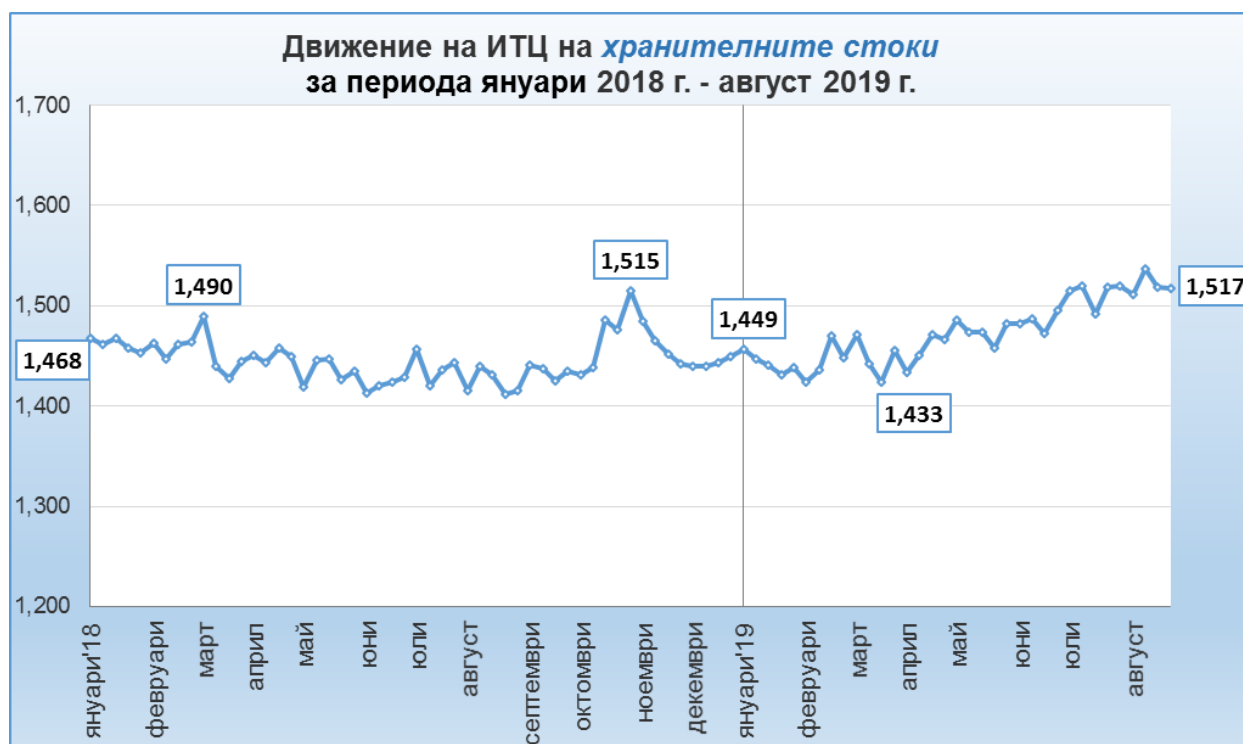
Анализът на цените на плодовете и зеленчуците през м. август за последния шестгодишен период показва, че през тази година са достигнати най-високите нива при цените на част от зеленчуците.

През м. август 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава под нивата от същия месец на 2012 и 2015 г., доближава се до нивата от 2017 и 2018 г. и се стабилизира над кривите от същия месец на периода 2013, 2014 и 2016 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава спад на цените на основните зърнени стоки и захарта, като се запазва възходящата тенденция при цената на месото. След няколко месечен спад на цените на млечните произведения, през август се наблюдава лек тренд нагоре.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. август, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи. Поскъпване с 1-4% има при захарта, фасула и брашното. Поскъпването на месечна база на яйцата е 6%, а на лещата – 8%. (фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

До началото на м. юни кривата има до голяма степен стабилен характер с известни колебания в двете посоки. През м. юни кривата придобива възходящ тренд, който се запазва до началото на м. юли. През юли се наблюдава стабилизиране на стойностите, но на високите нива от предходния месец. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.520 пункта и е с около 4% над нивото от същия период на миналата година.

Пълзящото покачване на индекса се запазва и през м. август, когато са регистрирани най-високите стойности от началото на годината. Плавното покачване на цените на основни хранителни стоки през последните месеци,

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

рефлектира върху движението на този индекс. През последната седмица на август кривата стъпва на ниво от 1.517 пункта и увеличението на стойностите за периода април – август е близо 6%.

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

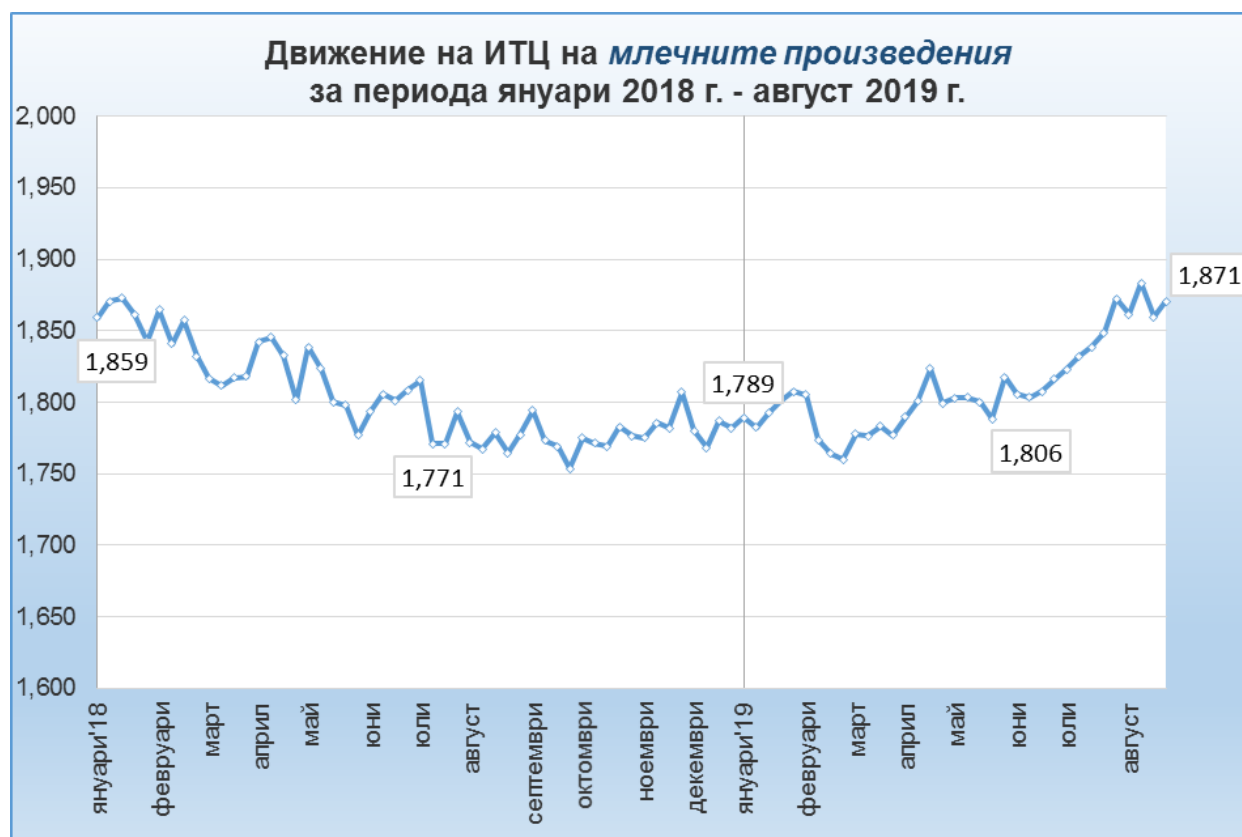

Фиг. 2

През месец август цените на повечето **млечни произведения се повишават**, като поскъпването е в диапазона 1-8%. Най-голямото поскъпване от 8% е при прясното мляко. Цената на маслото е почти без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.11, 29-34)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² .(фиг.3)

Фиг. 3

След няколкомесечно покачване на стойностите на този индекс, през м. август кривата се стабилизира, но на високото ниво от м. юли. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.871 пункта, което е значително над нивото от същия период на предходната година. За периода май – август индексът бележи ръст от 3.5%

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на миналата година и в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м. ноември'17 стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО ФАО)⁴)

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през август е 194,5 пункта, което е с 0,5 % (1 пункт) по-висок спрямо юли и показва обръщане на тренда от последните два месеца. Спрямо същия месец на миналата годината стойността на индекса е само с 0.8% по-висок.

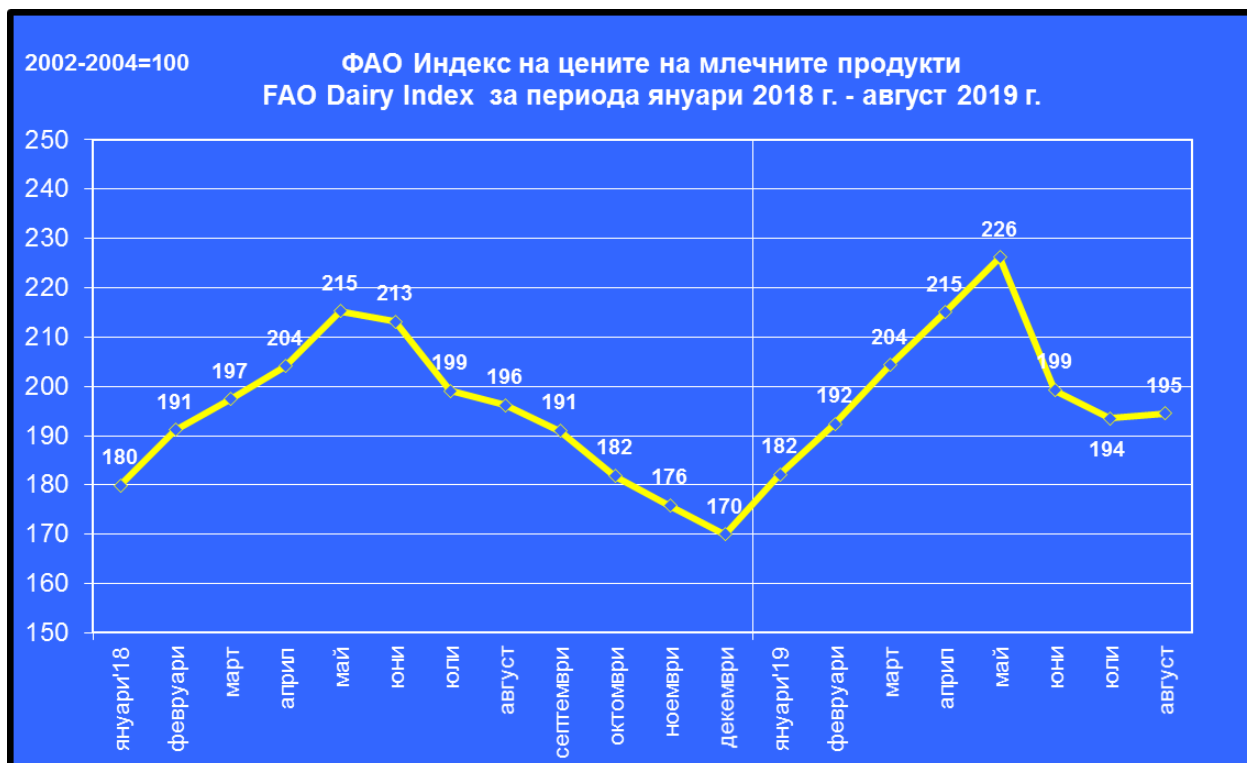
През август ценовите котировки на сиренето, обезмасленото мляко на прах и пълномаслено мляко на прах се повишават, което е в резултат на по-голямото търсене и пазарните дейности започват да се нормализират с края на лятната

³ FFPI – FAO Food Price Index

⁴ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

рецесия в Северното полукуълбо. Ценовите котировки на маслото падат за трети пореден месец поради по-слабото търсене. (фиг.5)

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

Фиг. 5

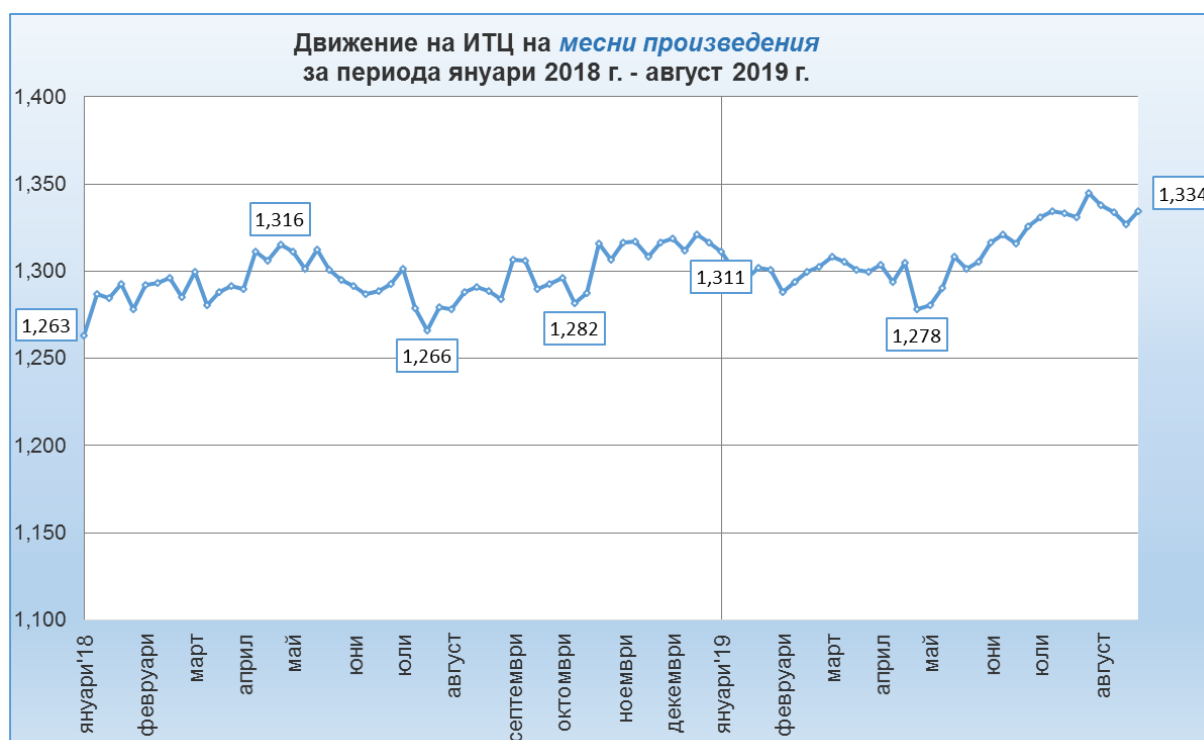

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. август са преобладаващо възходящи. Най-голямо повишение на цената на месечна баз има при свинското месо, което поскъпва с 15%. Повишение с около 4-7% има при кренвиршите, малотрайните колбаси и каймата. Цените на рибите през месеца бележат спад с 3-4%, а поскъпване е регистрирано сам при скумрията.(табл.1, фиг.11,35-40)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Върху движението на този индекс рефлектира плавното и устойчиво покачване на цените на стоките, влизащи в състава му. През последната седмица на август кривата стъпва на ниво от 1.334 пункта, като спрямо м. април бележи ръст от 4,5%, а спрямо същия период на миналата година индексът е с 3,3% по-висок.

Фиг. 7

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

Фиг. 8

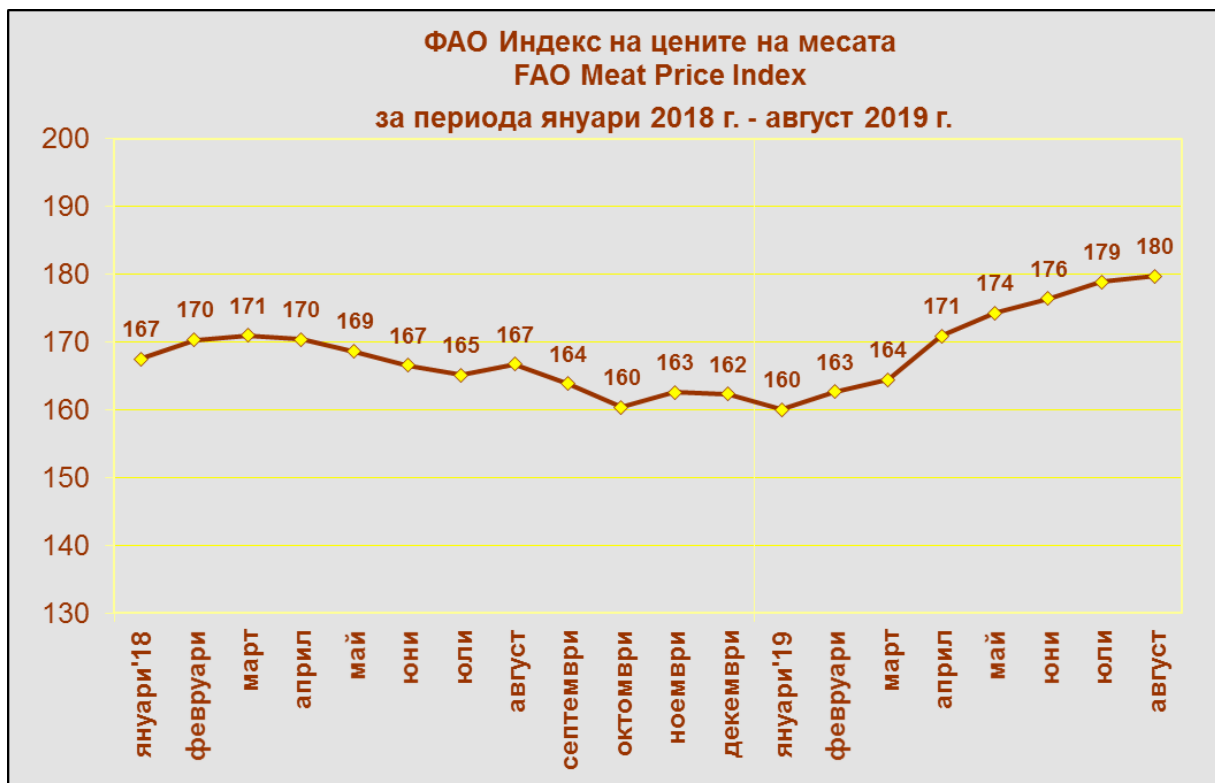
Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

Индексът на цените на месото ФАО през м. август е 179,8 пункта, което е с 0,5% по-висок (близо 1 пункт) спрямо стойността му за юли, като тенденцията за умерено повишаване на цените продължава от м. февруари. С последното увеличение стойността на индекса е с 12.3% над нивото му през януари 2019 г. и 7.8% над нивото от същия месец на миналата година. През август ценовите котировки за свинско месо се увеличават, в резултат от силното търсене на внос от Азия, главно от Китай, където африканската чума по свинете (ASF) продължава да ограничава производството на свинско месо в страната. Въпреки силното търсене на внос, ценовите котировки на птиче и овче месо остават стабилни,

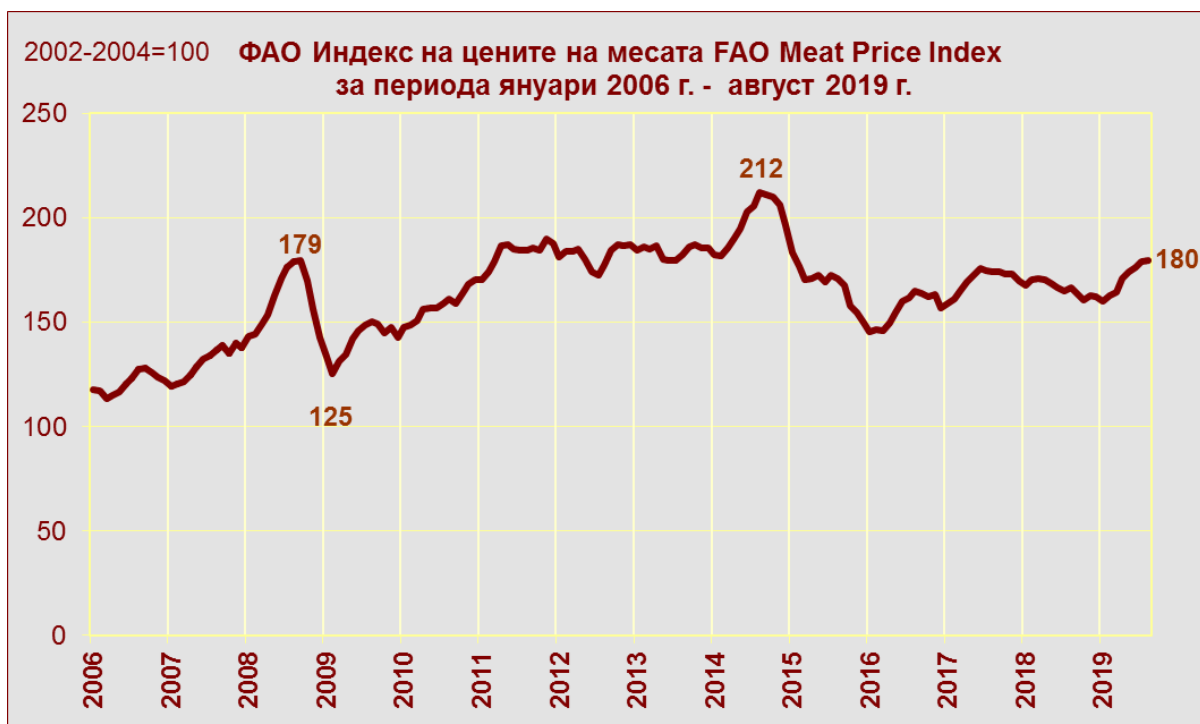
⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

което отразява увеличението износ от основните региони на производство. Докато международната търговия с говеждо месо остава стабилна, ценовите ѝ котировки, деноминирани в щатски долари, намаляват незначително, което отразява отслабването на националните валути на някои големи страни износители, включително Австралия.

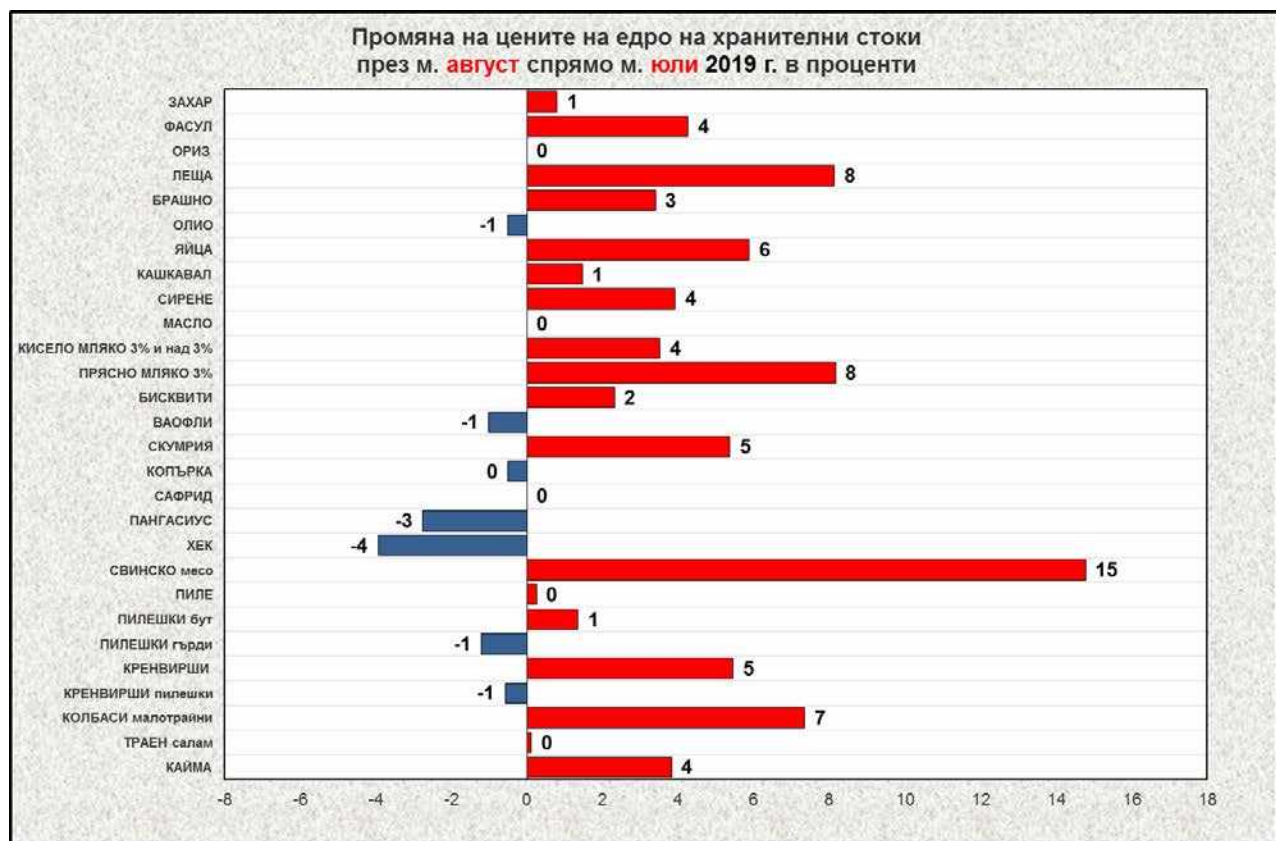
Фиг.9

Фиг.10

Таблица 1

СТОКА	юли '19	август '19	промяна в %	промяна в лв.	август '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,24	1,25	0,8	0,01	1,04	20,2	0,21
ФАСУЛ	3,28	3,42	4,3	0,14	3,10	10,3	0,32
ОРИЗ	1,90	1,90	0,0	0,00	1,92	-1,0	-0,02
ЛЕЩА	2,21	2,39	8,1	0,18	2,64	-9,5	-0,25
БРАШНО	0,88	0,91	3,4	0,03	0,79	15,2	0,12
ОЛИО	1,97	1,96	-0,5	-0,01	1,94	1,0	0,02
ЯЙЦА	0,17	0,18	5,9	0,01	0,19	-5,3	-0,01
КАШКАВАЛ	10,21	10,36	1,5	0,15	9,80	5,7	0,56
СИРЕНЕ	5,86	6,09	3,9	0,23	5,86	3,9	0,23
МАСЛО	2,18	2,18	0,0	0,00	2,24	-2,7	-0,06
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,85	0,88	3,5	0,03	0,80	10,0	0,08
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,59	1,72	8,2	0,13	1,53	12,4	0,19
БИСКВИТИ	1,29	1,32	2,3	0,03	1,49	-11,4	-0,17
ВАОФЛИ	2,99	2,96	-1,0	-0,03	2,63	12,5	0,33
СКУМРИЯ	3,72	3,92	5,4	0,20	3,80	3,2	0,12
КОПЪРКА	2,03	2,02	-0,5	-0,01	2,02	0,0	0,00
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,63	3,53	-2,8	-0,10	3,80	-7,1	-0,27
ХЕК	5,09	4,89	-3,9	-0,20	4,72	3,6	0,17
СВИНСКО месо	7,71	8,85	14,8	1,14	6,43	37,6	2,42
ПИЛЕ	3,82	3,83	0,3	0,01	3,88	-1,3	-0,05
ПИЛЕШКИ бут	2,96	3,00	1,4	0,04	2,87	4,5	0,13
ПИЛЕШКИ гърди	7,49	7,40	-1,2	-0,09	7,45	-0,7	-0,05
КРЕНВИРШИ	4,03	4,25	5,5	0,22	4,36	-2,5	-0,11
КРЕНВИРШИ пилешки	3,50	3,48	-0,6	-0,02	3,19	9,1	0,29
КОЛБАСИ малотрайни	4,49	4,82	7,3	0,33	4,36	10,6	0,46
ТРАЕН салам	8,50	8,51	0,1	0,01	8,16	4,3	0,35
КАЙМА	4,96	5,15	3,8	0,19	4,56	12,9	0,59

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 12)

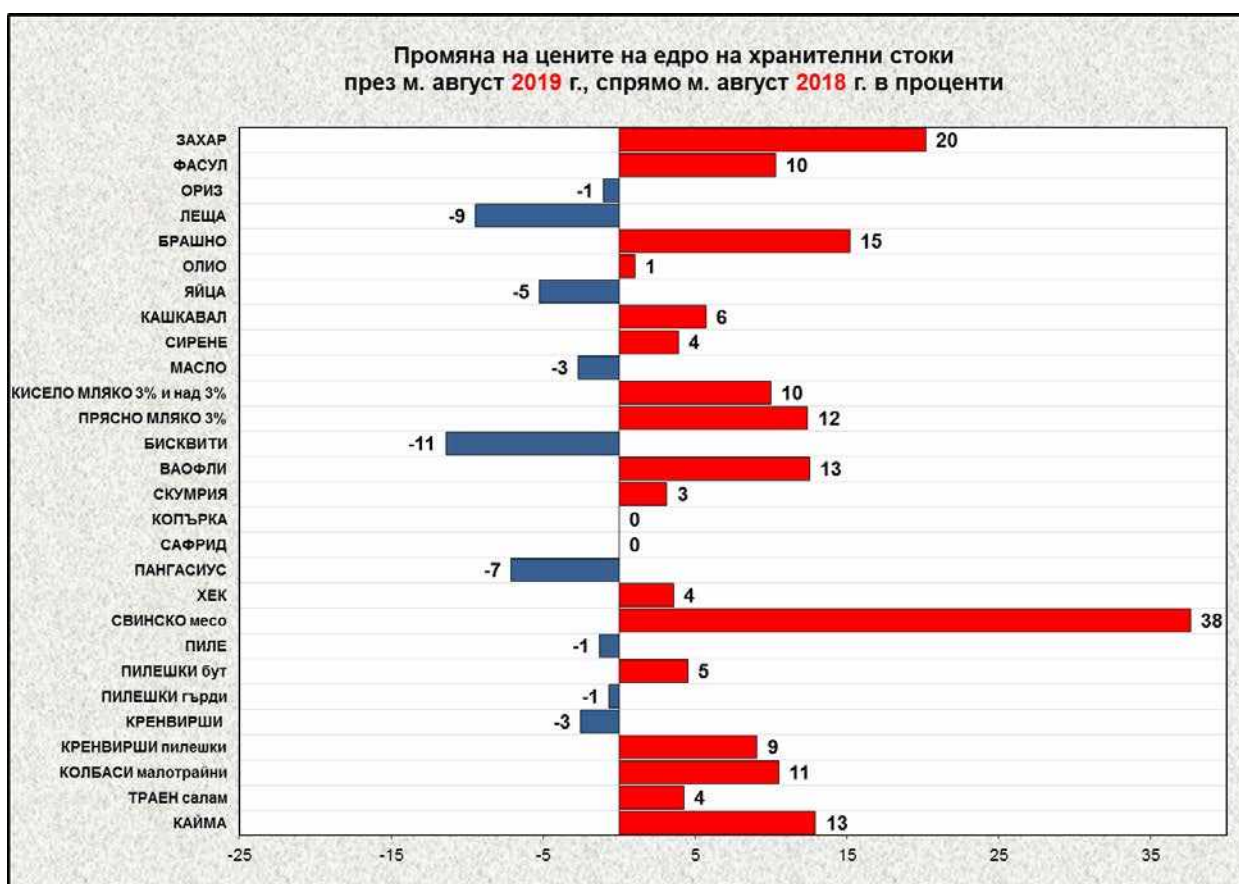
На годишна база се наблюдава ръст на цените на брашното и захарта в диапазона 15 – 20%. С 10% е поскъпването на фасула. Спад спрямо същия месец на предходната година има при яйцата (5%) и при лещата (9%). Цените на ориза и олиото се задържат около нивата от миналата година ($\pm 1\%$)

Тенденциите при изменението на цените на млечните произведения на годишна база са преобладаващо възходящи, което се наблюдава при кашкавала и сиренето (4-6%) и при млеката (10-12%). Маслото поевтинява на годишна база с 3%.

Поскъпване на годишна база се наблюдава и при повечето месни произведения. Най-голямо увеличение е регистрирано при цената на свинското месо - 38%. Поскъпването при колбасите, кренвиршите и каймата е в диапазона 4 – 13%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват, че стойностите са сравнително стабилни, като се наблюдава спад на цената на рибата пангасиус, а скумрията и хека леко поскъпват с 3-4%.

При цените на захарните изделия се наблюдава поскъпване на годишна база на вафлите с 13% и поевтиняване на бисквитите с 11%. (фиг. 12)

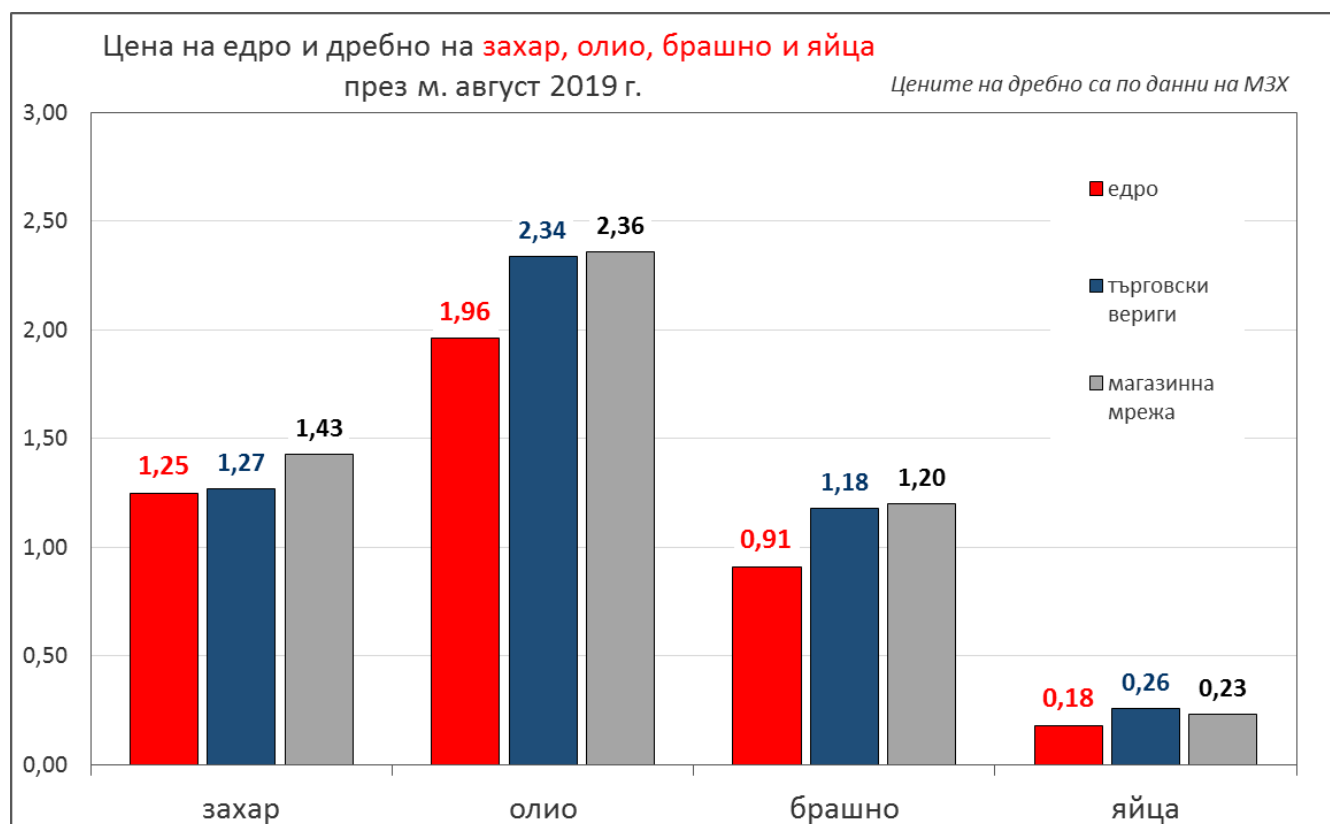
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. август надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон от 2% при захарта до 44% при яйцата. Надценката на брашното е 30% и на олиото – 19%.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 32% е при брашното, а при захарта тя е 14%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,25	1,27	2	0,02	1,43	14	0,18
олио	1,96	2,34	19	0,38	2,36	20	0,40
брашно	0,91	1,18	30	0,27	1,20	32	0,29
яйца	0,18	0,26	44	0,08	0,23	28	0,05

Фиг. 13

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. август 2014/2019 г.

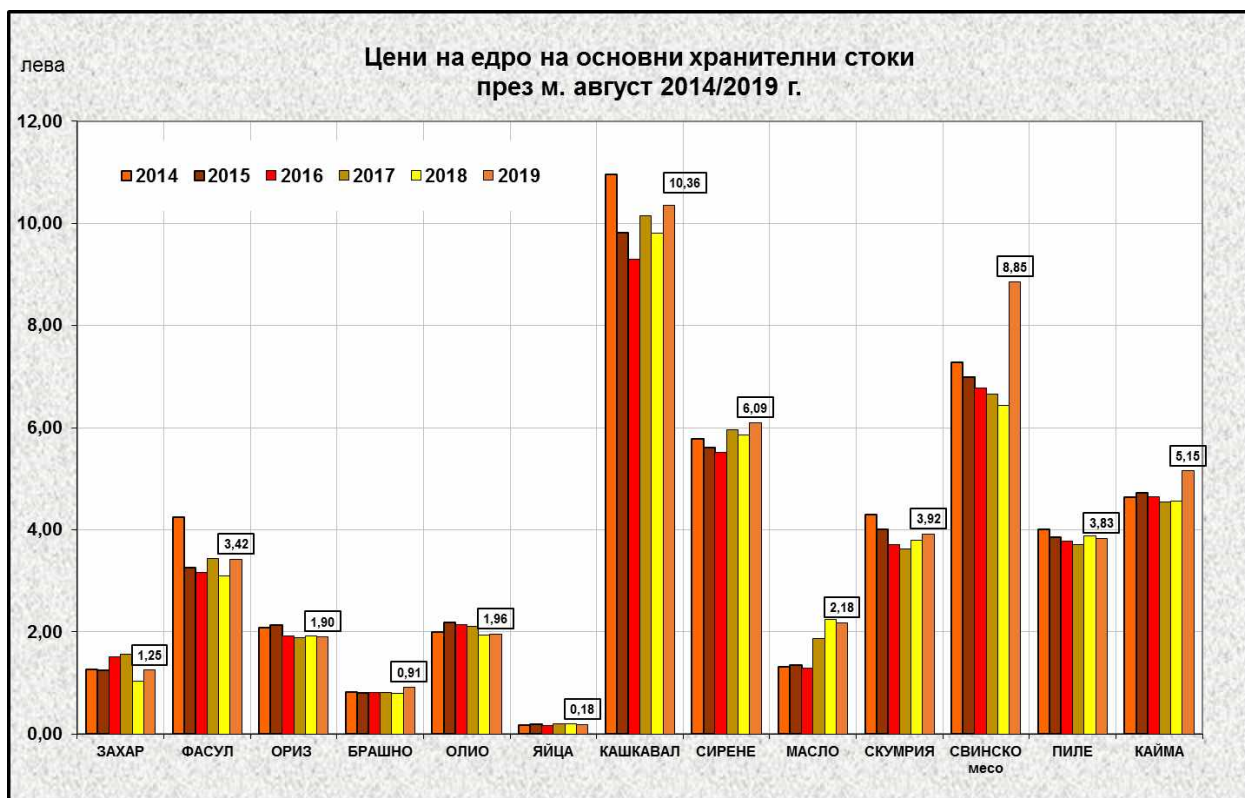
август	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,26	4,24	2,08	0,82	2,00	0,18	10,96	5,78	1,31	4,30	7,28	4,00	4,63
2015	1,24	3,26	2,14	0,81	2,19	0,19	9,81	5,60	1,35	4,01	6,98	3,85	4,73
2016	1,51	3,17	1,92	0,81	2,14	0,17	9,29	5,52	1,29	3,71	6,77	3,77	4,65
2017	1,57	3,44	1,89	0,81	2,10	0,19	10,15	5,96	1,86	3,62	6,66	3,71	4,54
2018	1,04	3,10	1,92	0,79	1,94	0,19	9,80	5,86	2,24	3,80	6,43	3,88	4,56
2019	1,25	3,42	1,90	0,91	1,96	0,18	10,36	6,09	2,18	3,92	8,85	3,83	5,15

Анализът на цените на хранителните стоки през м. август 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки (захар, ориз, олио и яйца) са около и малко над нивата от същия месец на периода 2015 – 2018 г. Цената на брашното през м. август тази година е най-висока.

При млечните продукти се наблюдават по-високи цени на кашкавала спрямо периода 2015 – 2018 г. и по-ниски от 2014 г. Цената на сиренето е най-висока през тази година, като се доближава до стойностите от м. август 2017 г. Цената на маслото е под стойността от миналата година, но много над нивата от периода 2014 – 2017 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от предходните 3-4 години, а цената на свинското месо е най-висока спрямо предходните години.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.14)

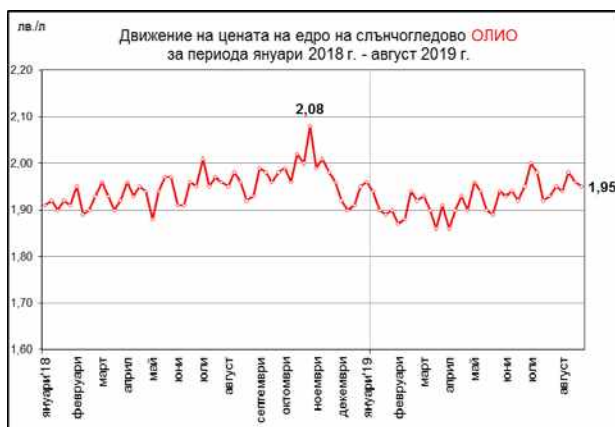
Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг.16

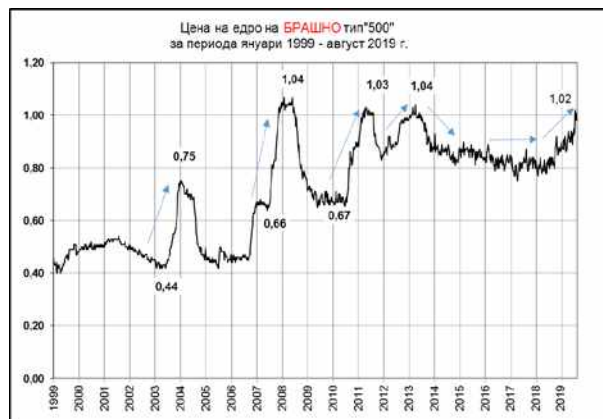
Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

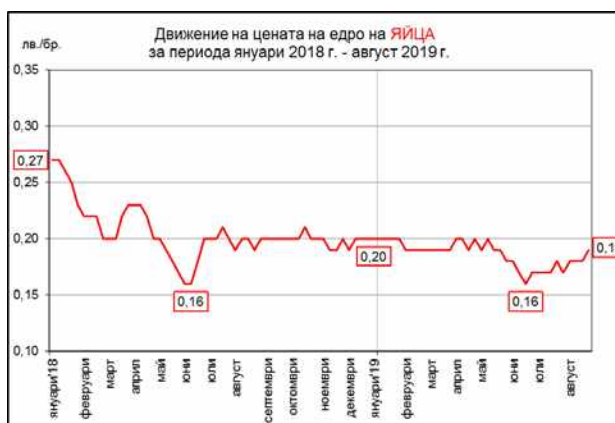
Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

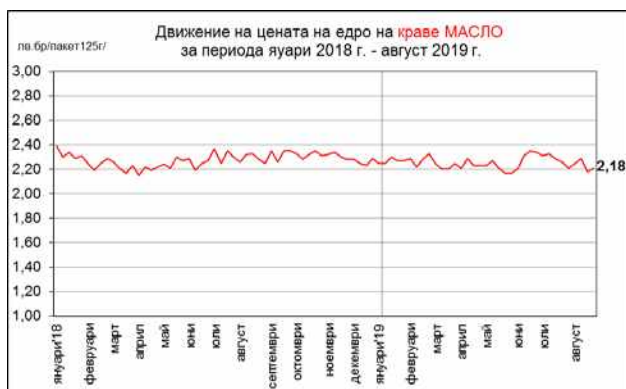
Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Фиг. 39

Фиг. 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. август показват, че предлаганите количества българската продукция преобладават на пазара, а делът на продукцията от внос значително намалява. (фиг. 41)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на българските домати, като съотношението е 75% към 25%. През м. август 99% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици е символичен – 1%. По-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 93%. Относителният дял на предлаганите количества български ябълки също е по-голям и съставлява 64% от общите количества, търгувани на пазара на едро. По-голям е относителният дял на българските праскови, дини, пъпеши и грозде и е в диапазона 70 – 90%. (фиг. 41)

Фиг. 41

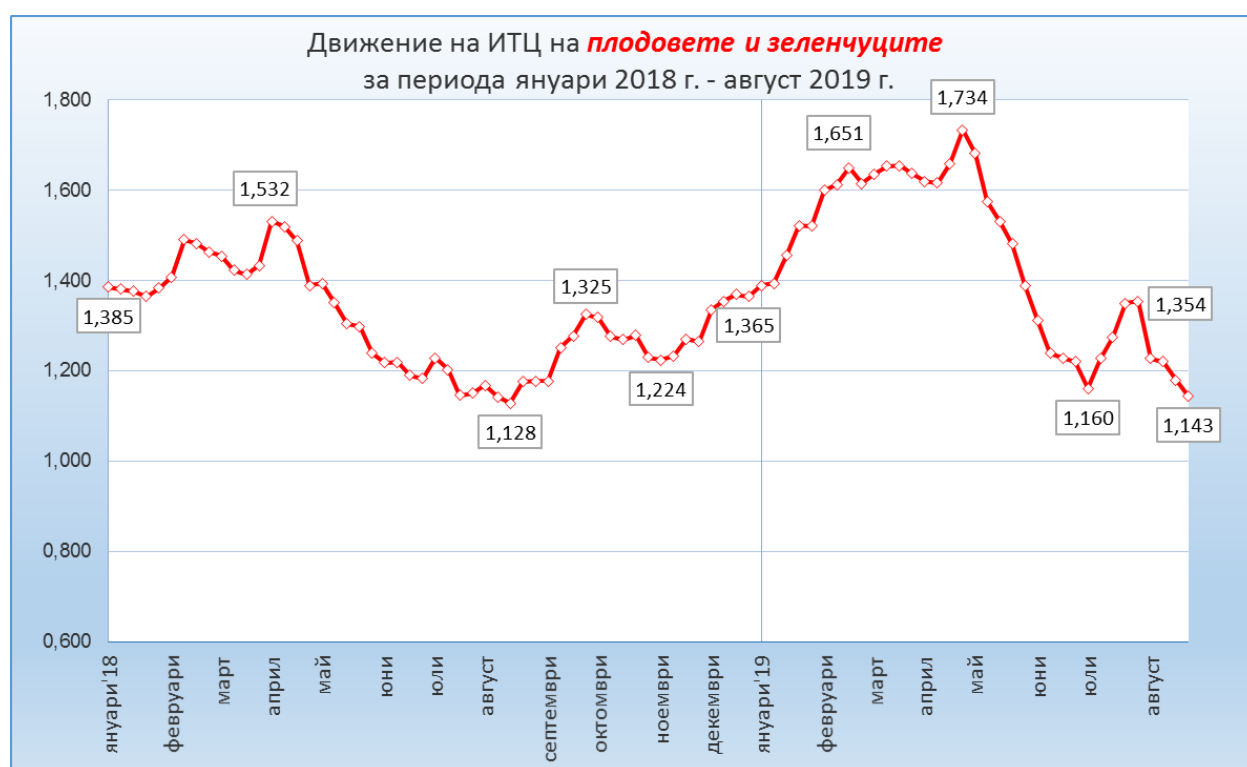
Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.42,43)

В периода средата на април – края на юни кривата на този индекс има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на юни тенденцията се обръща и стойностите започват да се увеличават. Движението нагоре на индекса се задържа през целия м. юли. Възходящият тренд на кривата през месеца се дължи на рязкото покачване на цените на зеленчуците, най-силно изразен при домати и краставиците. В очакване на продукцията от открити площи, предлагането силно намалява и в съчетание с високото търсене, цените се движат нагоре. През последната седмица на юли кривата се стабилизира и стъпва на ниво от 1.354 пункта. Повишението за този период е 17%, а спрямо същия месец на миналата година е отчетен ръст на индекса от 10%.

През м. август пазарът на зеленчуци се нормализира, предлаганите количества продукция се увеличава, а цените на повечето плодове и зеленчуци започват да падат. През месеца кривата има устойчив низходящ тренд и през последната седмица индексът стъпва на ниво от 1.143 пункта. Понижението на стойностите спрямо края на юли е 15.5% и кривата слиза под нивото от същия период на предходната година. (фиг.42)

Фиг. 42

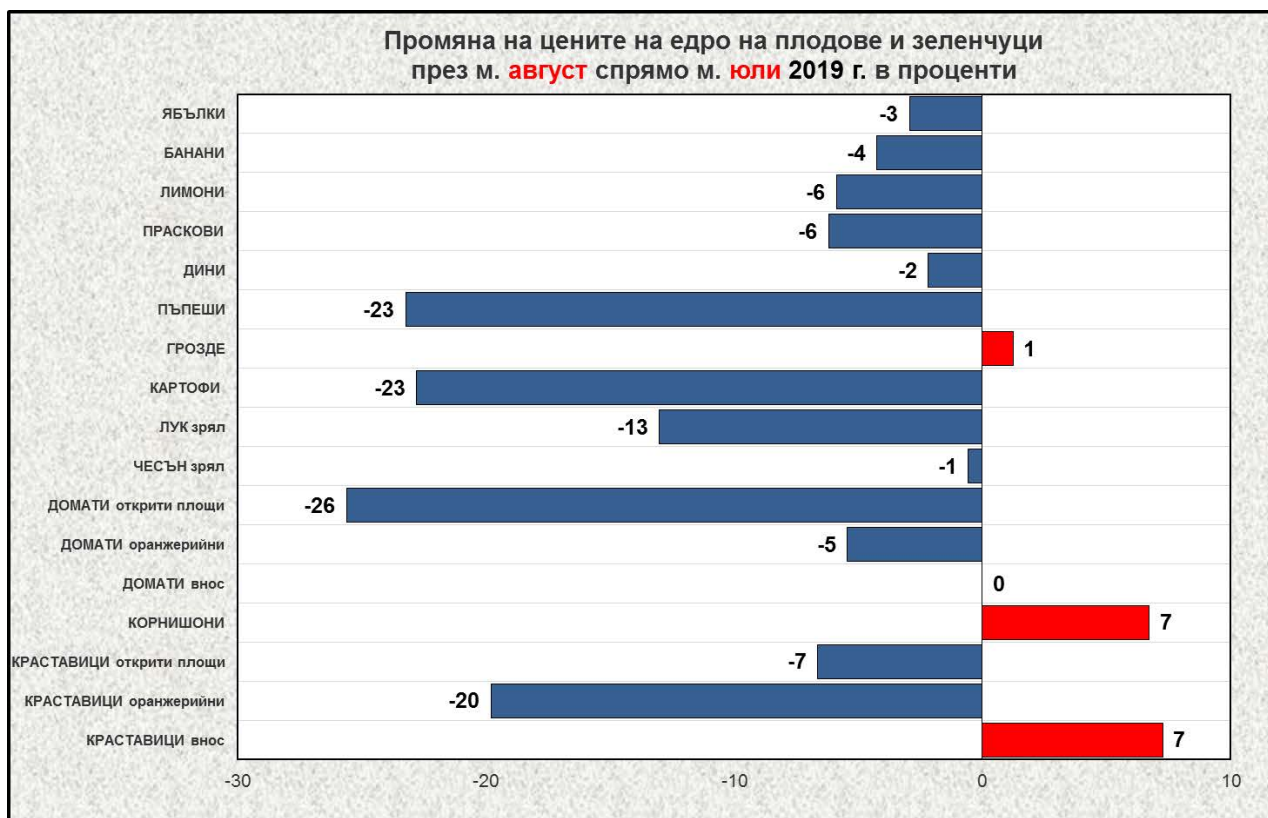
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през тази година, а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 43)

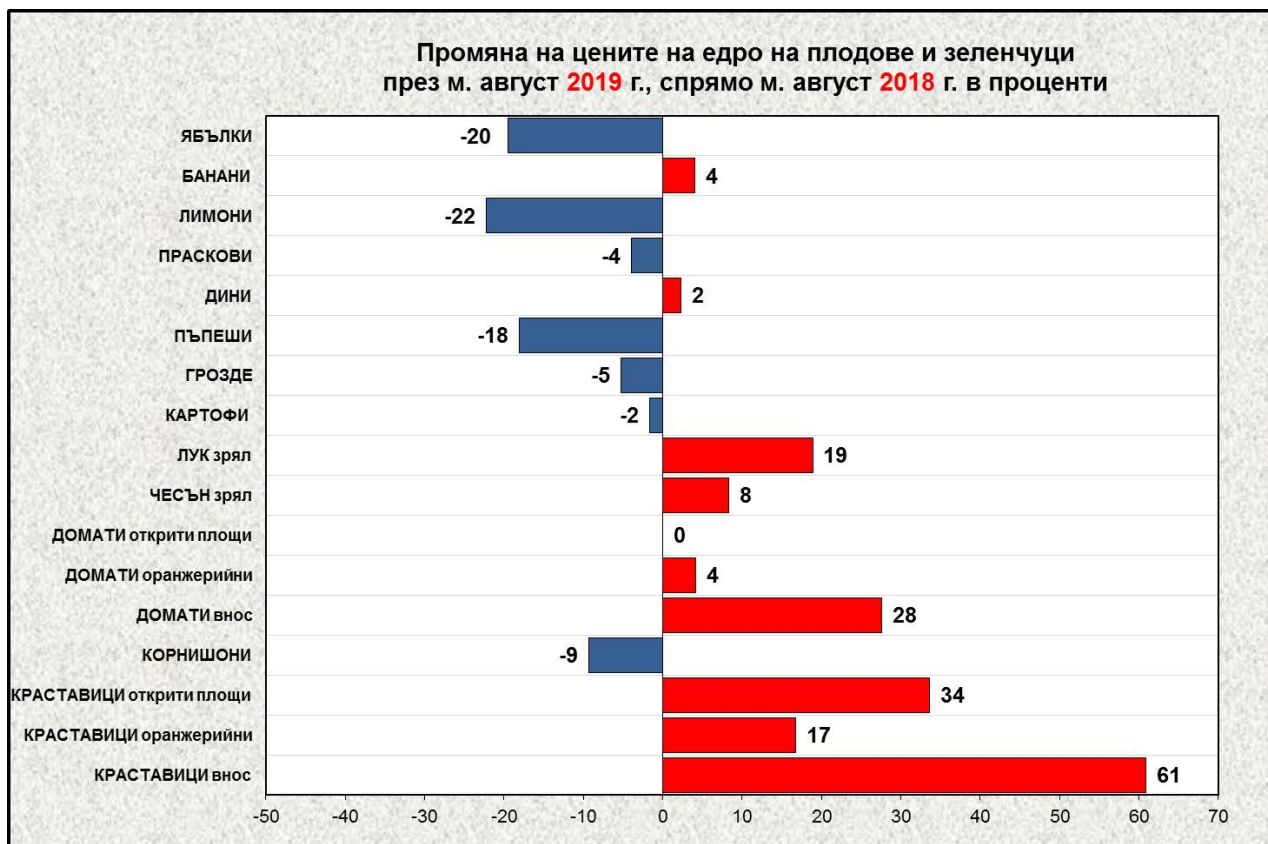
Фиг. 43

Таблица 4

СТОКА	юли '19	август '19	промяна в %	промяна в лв.	август '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,02	0,99	-3	-0,03	1,23	-20	-0,24
БАНАНИ	2,12	2,03	-4	-0,09	1,95	4	0,08
ЛИМОНИ	2,72	2,56	-6	-0,16	3,29	-22	-0,73
ПРАСКОВИ	1,29	1,21	-6	-0,08	1,26	-4	-0,05
ДИНИ	0,46	0,45	-2	-0,01	0,44	2	0,01
ПЪПЕШИ	1,12	0,86	-23	-0,26	1,05	-18	-0,19
ГРОЗДЕ	1,60	1,62	1	0,02	1,71	-5	-0,09
КАРТОФИ	0,79	0,61	-23	-0,18	0,62	-2	-0,01
ЛУК зрял	1,23	1,07	-13	-0,16	0,90	19	0,17
ЧЕСЪН зрял	3,53	3,51	-1	-0,02	3,24	8	0,27
ДОМАТИ открити площи	1,64	1,22	-26	-0,42	1,22	0	0,00
ДОМАТИ оранжерийни	1,84	1,74	-5	-0,10	1,67	4	0,07
ДОМАТИ внос	1,48	1,48	0	0,00	1,16	28	0,32
КОРНИШОНИ	1,19	1,27	7	0,08	1,40	-9	-0,13
КРАСТАВИЦИ открити площи	1,66	1,55	-7	-0,11	1,16	34	0,39
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,82	1,46	-20	-0,36	1,25	17	0,21
КРАСТАВИЦИ внос	1,65	1,77	7	0,12	1,10	61	0,67
ПИПЕР зелен	1,48	1,13	-24	-0,35	1,05	8	0,08
ПИПЕР червен	1,93	1,44	-25	-0,49	1,47	-2	-0,03
ТИКВИЧКИ	0,77	0,65	-16	-0,12	0,93	-30	-0,28
ПАТЛАДЖАНИ	1,28	0,94	-27	-0,34	0,85	11	0,09
ЗЕЛЕ	0,49	0,53	8	0,04	0,75	-29	-0,22
МОРКОВИ	0,77	0,68	-12	-0,09	0,84	-19	-0,16

Фиг. 44

Фиг. 45

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август спрямо м. юли се наблюдава превес на низходящите тенденции на цените на повечето зеленчуци и плодове, които са в активен период на предлагане. (табл. 4 и фиг.44)

Цените на едро на българските домати бележат спад, като при полските домати той е 26%, а при оранжерийните съответно 5%. Количествата вносни домати значително намаляват през месеца, а цените им са на нивата от месец юли. Българските оранжерийни краставици поевтиняват на месечна база с 20%, полските със 7%. Количествата вносни краставици са незначителни, а цената им е със 7% по-висока спрямо предходния месец. Цената на корнишоните бележи ръст спрямо юли от 7%. Намаление на цените спрямо предходния месец има при картофите и зрелия лук с 13-23%, а цената на зрелия чесън се задържа около нивото от предходния месец. (фиг. 47-54)

При цените на плодовете се наблюдава също поевтиняване на месечна база в диапазона 2-6%. По-значително поевтиняване от 23% има при пъпешите. Цената на гроздето все още се покачва леко, но активният период на производство и предлагане при него е през есенните месеци. (фиг.56,61,62)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо възходящи, а при плодовете движението е в двете посоки. Най-голямо поскъпване на годишна база (61%) има при вносните краставици, предвид символичните количества на пазара. Поскъпването на българските краставици е 17-34%, а корнишоните поевтиняват на годишна база с 9%. Цените на доматите се движат около и малко над нивата от миналата година. Поскъпване на годишна база в диапазона 8-19% има при лука и чесъна, а при картофите е отбелязано слабо поевтиняване от 2%.

При плодовете се наблюдава поевтиняване на годишна база при ябълките, лимоните и пъпешите с 18-22% и при прасковите и гроздето с 4-5%. Малко по-високи (2-4%) са цените през тази година на бананите и дините. (табл.4 и фиг.45)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. август 2014/2019г.

август	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	ДИНИ	ПЪПЕШИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ
година															
2014	1,13	0,89	1,08	0,99	0,83	1,42	0,58	0,40	0,65	0,62	1,20	0,33	0,77	0,97	1,79
2015	0,95	0,74	1,93	1,05	1,00	1,51	0,54	0,38	0,77	0,71	1,04	0,41	1,03	1,04	1,62
2016	1,49	1,25	1,26	1,23	0,93	1,34	0,61	0,67	0,64	0,66	0,97	0,40	0,82	1,30	1,69
2017	1,07	0,89	1,36	1,24	1,02	1,40	0,54	0,47	0,72	0,62	1,38	0,27	0,77	1,02	1,72
2018	1,67	1,22	1,25	1,16	1,05	1,47	0,62	0,75	0,84	0,90	1,23	0,44	1,05	1,26	1,71
2019	1,74	1,22	1,46	1,55	1,13	1,44	0,61	0,53	0,68	1,07	0,99	0,45	0,86	1,21	1,62

Фиг. 46

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

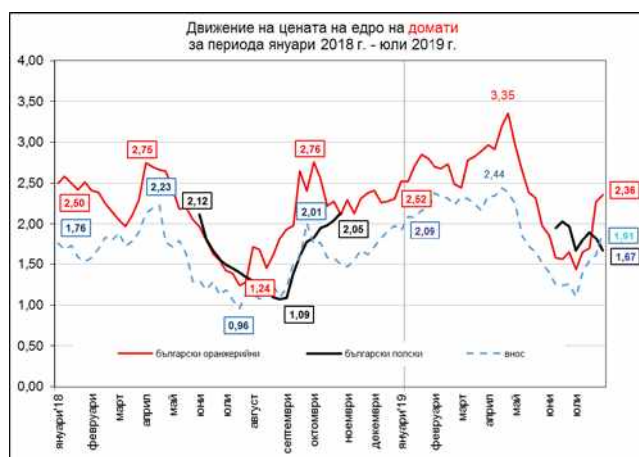
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. август на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. август 2019 г. са по-високи спрямо някои от предходните години, като цената на оранжерийните домати и полските краставици бележат максимални за периода стойности.

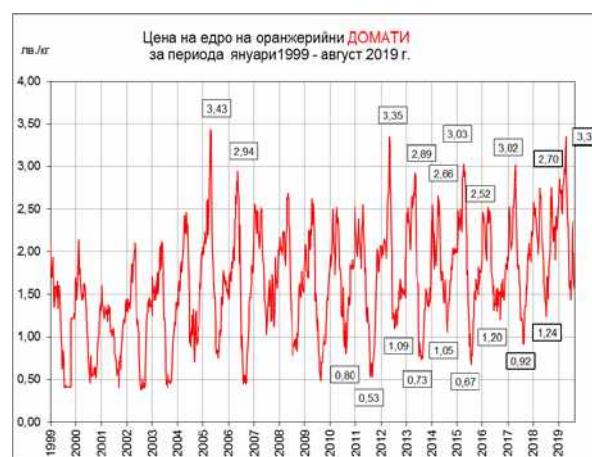
- Цената на червения пипер се доближава до нивото от 2014 и 2017 г., а цената на зеления пипер през това лято е най-висока.

- Цената на зрелия лук през тази година е най-висока за периода, а цената на зелето, морковите и картофите с малки отклонения в двете посоки, се движат около нивата от предходните години.

- Цените на едро на ябълките през август 2019 г. са едни от най-ниските и се доближават до нивото от същия месец на 2016 г. Цените на дините, пъпешите, прасковите и гроздето са малко по-ниски в сравнение с предходните две-три години.

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

Фиг. 62

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В периода средата на април - края на юни ИТЦ има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на месеца трендът се обръща и кривата тръгва рязко нагоре. Върху стойностите на индекса през този период рефлектира покачването на цените на зеленчуците, брашното, захарта и някои млечни и месни произведения. (фиг. 64)

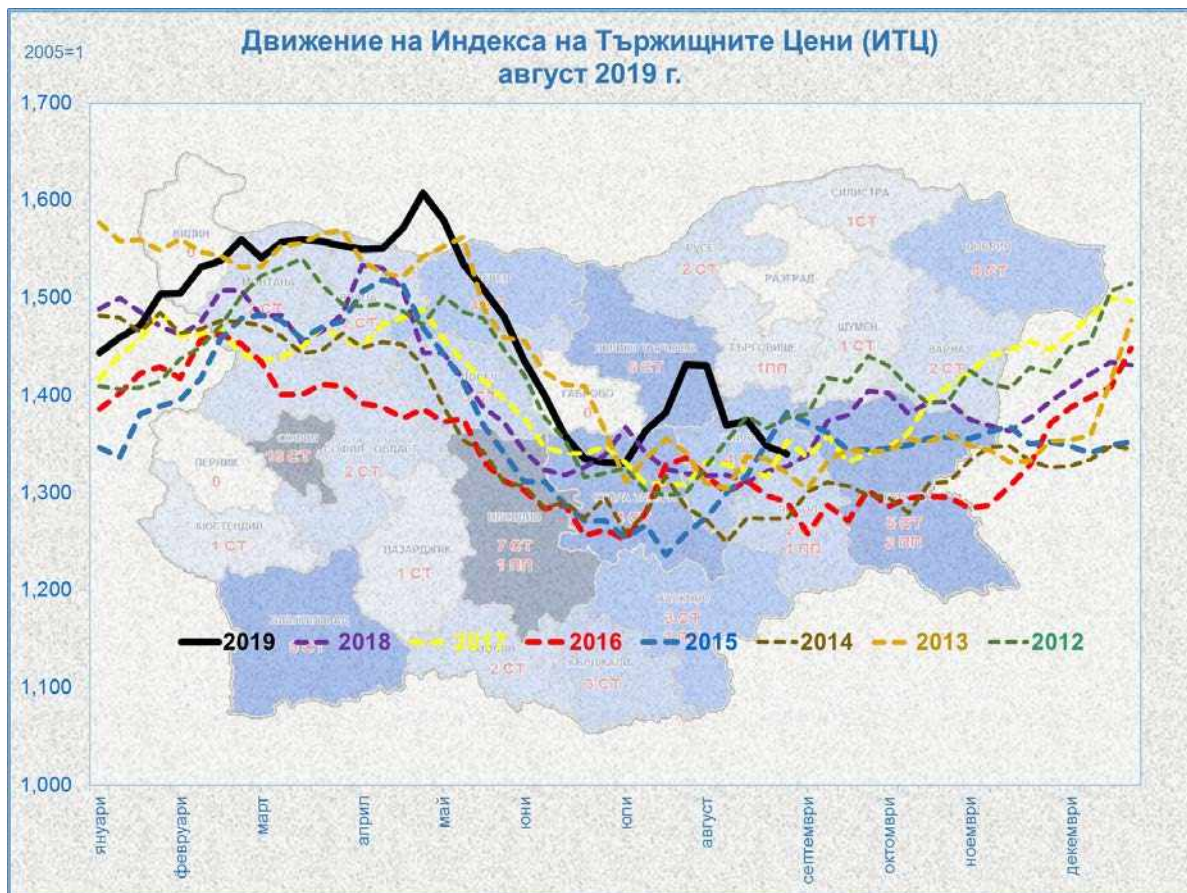
През м. юли 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава много над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.

През м. август тенденцията при движението на индекса се обръща и кривата тръгва надолу. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 1,340 пункта, като понижението за месеца е 6.4% и се доближава до нивото от същия период на миналата година. (фиг. 64)

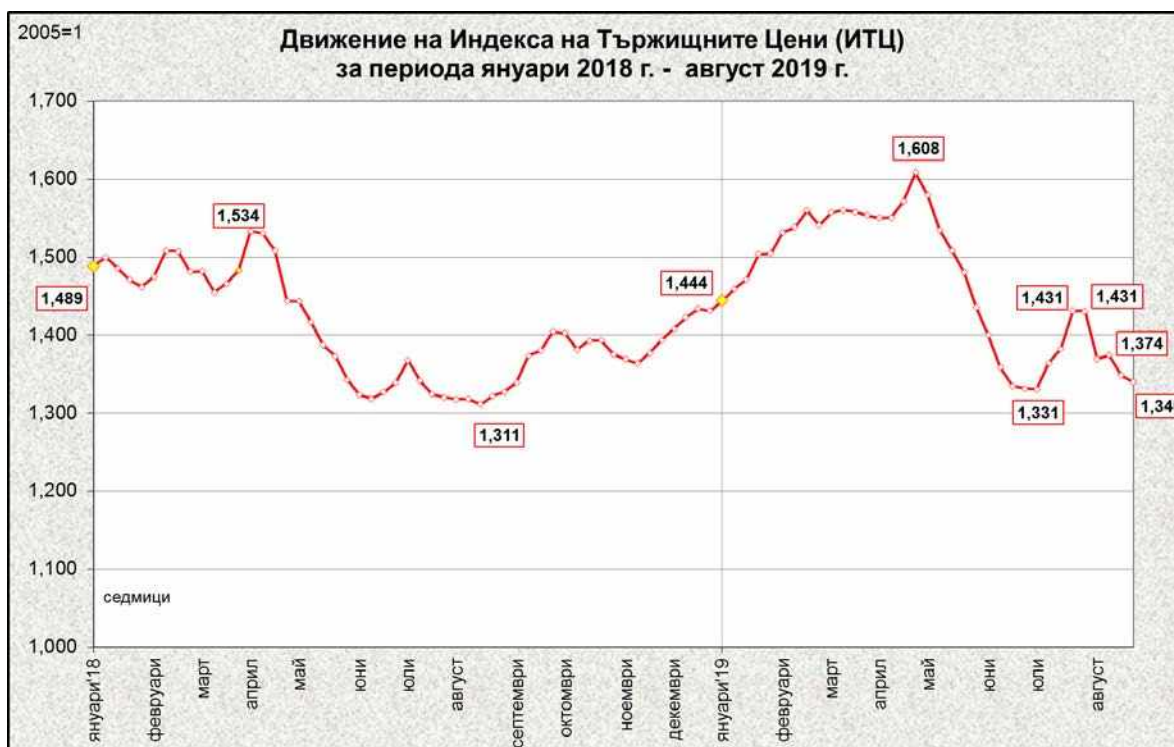
През м. август 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава под нивата от същия месец на 2012 и 2015 г., доближава се до нивата от 2017 и 2018 г. и се стабилизира над кривите от същия месец на периода 2013, 2014 и 2016 г. (фиг. 63)

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – август 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива

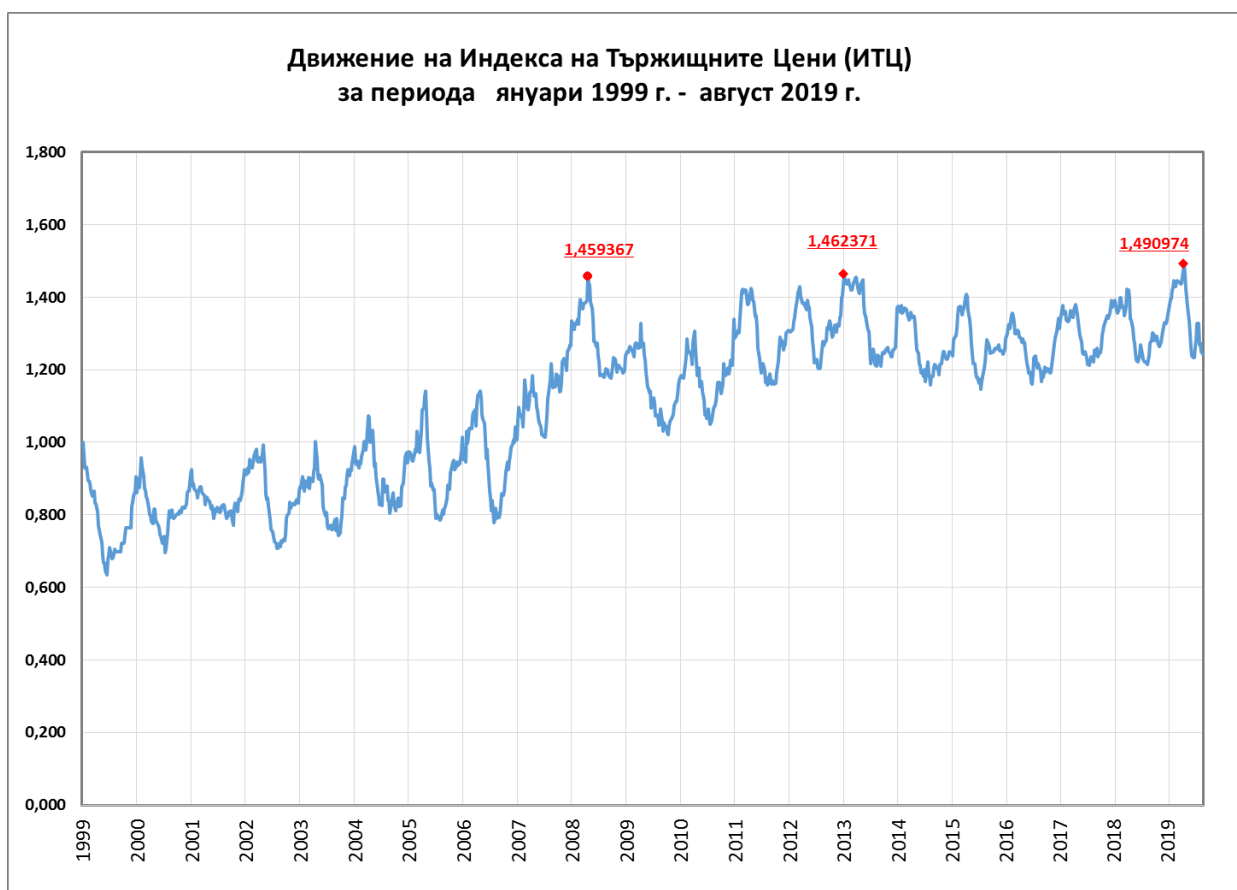
през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 65)

Фиг. 63

Фиг. 64

Фиг. 65

Международни цени

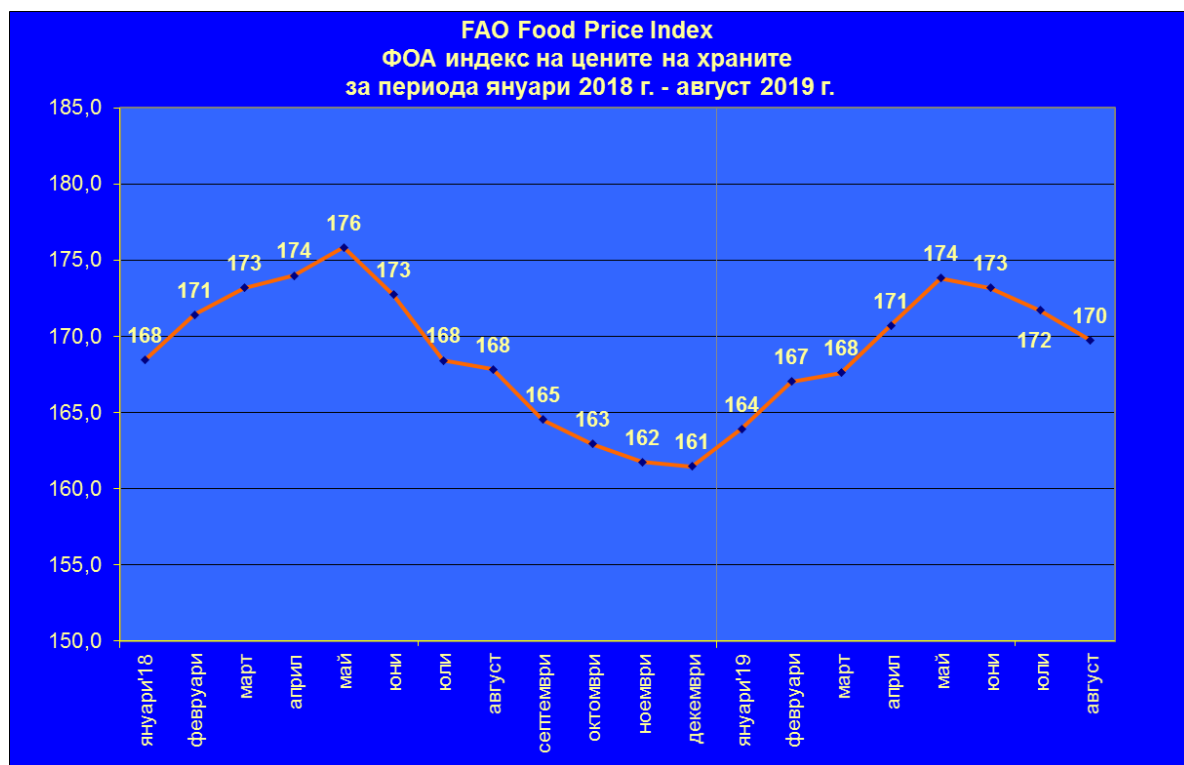
Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹

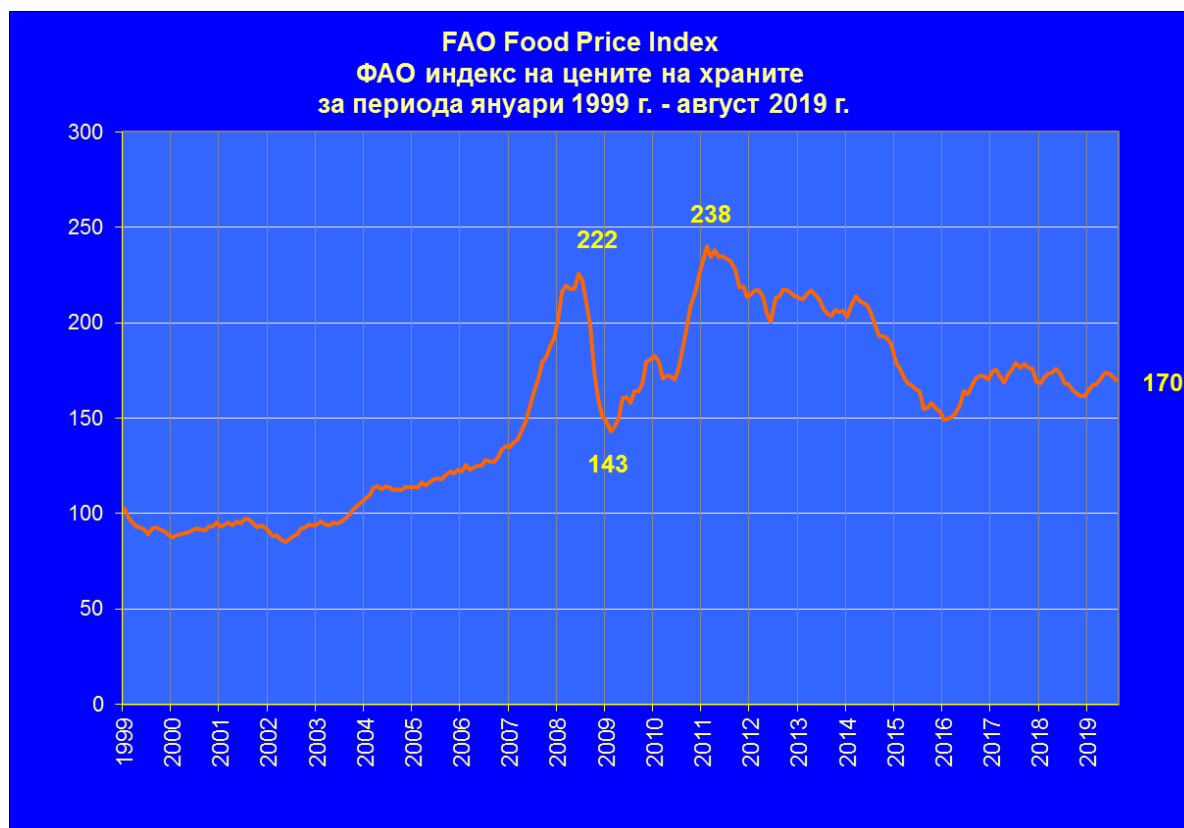
Индексът на цените на храните на FAO (FFPI) през м. август 2019 г е 169,8 пункта., като е отбелязан слаб спад спрямо юли от 1,1% (почти 2,0 пункта), но е все още с 1,1% по-висок, спрямо м. август 2018 г. Спадът през август е третото поредно месечно понижение на ФАО индекса. Върху стойностите му рефлектират резкият спад в цените на захарта и основните зърнени култури и покачването на цените на месата, млечните продукти и растителните масла и мазнини. (фиг.66)

⁸ FFPI – FAO Food Price Index

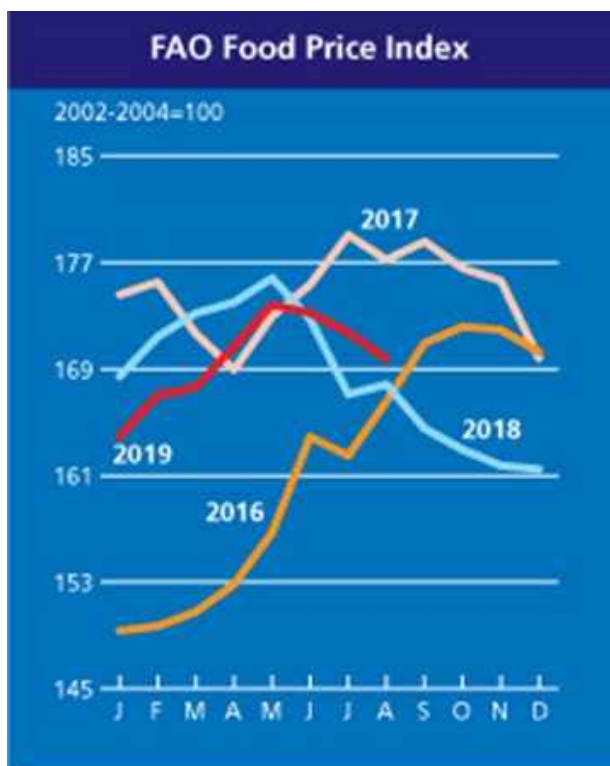
Ретроспективният анализ на движението на ФАО индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.67)

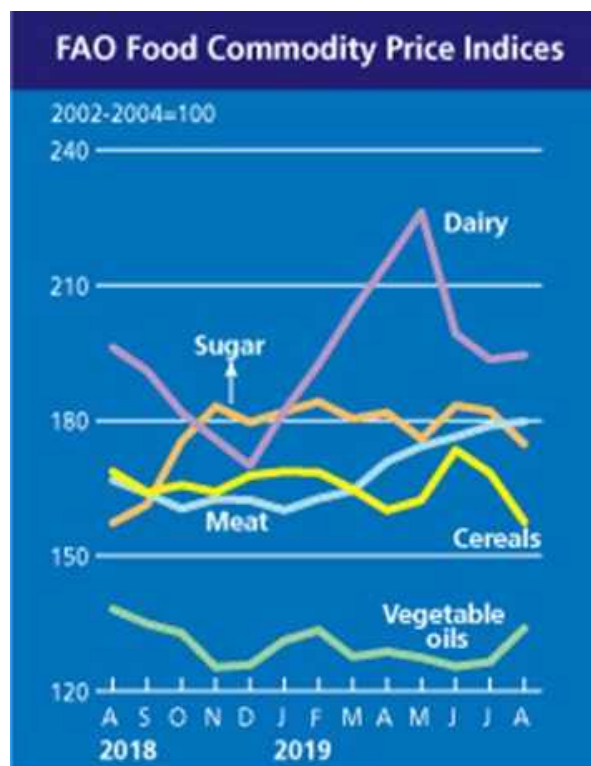
Фиг. 66

Фиг. 67

Фиг. 68

Фиг. 69

Индексът на цените на зърнените култури FAO през август е 157,6 пункта като е с 6,4% (10,8 пункта) по-нисък от юли и с 6,6% (11,1 пункта) по-нисък спрямо същия месец на миналата година. Подобно на спада през юли, спадът на стойността на този подиндекс през август отразява резкия спад в цените на пшеницата и царевичата. Понижението на цените на пшеницата е повлияно от големите експортни наличности и засилената конкуренция между основните износители. Стойностите на царевичата също са по-ниски през август, най-вече заради предположението за много по-голяма от очакваната реколта в Съединените щати, най-големият в света производител и износител на царевича. За разлика от това, международните цени на ориза се повишават през месеца, във връзка с опасенията за лоши климатични влияния върху културата в Тайланд и Северното полукуълбо. (фиг.69)

През м. август средната цена на пшеницата на стоковата борса в Чикаго се стабилизира на ниво от 213 долара/тон, като се запазва низходящият тренд от предходния месец. За периода 2014 – 2019 г. най-високата стойност е достигната през 2014 г., а минималните стойности са през 2016 г. (фиг.70,71)

Фиг. 70

Фиг. 71

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през м. август също бележи спад и стъпва на ниво от 162 долара /тон. И при цената на царевичата максималните стойности за последните пет години са регистрирани през 2014 г., а минималните съответно през 2016 г.(фиг.72,73)

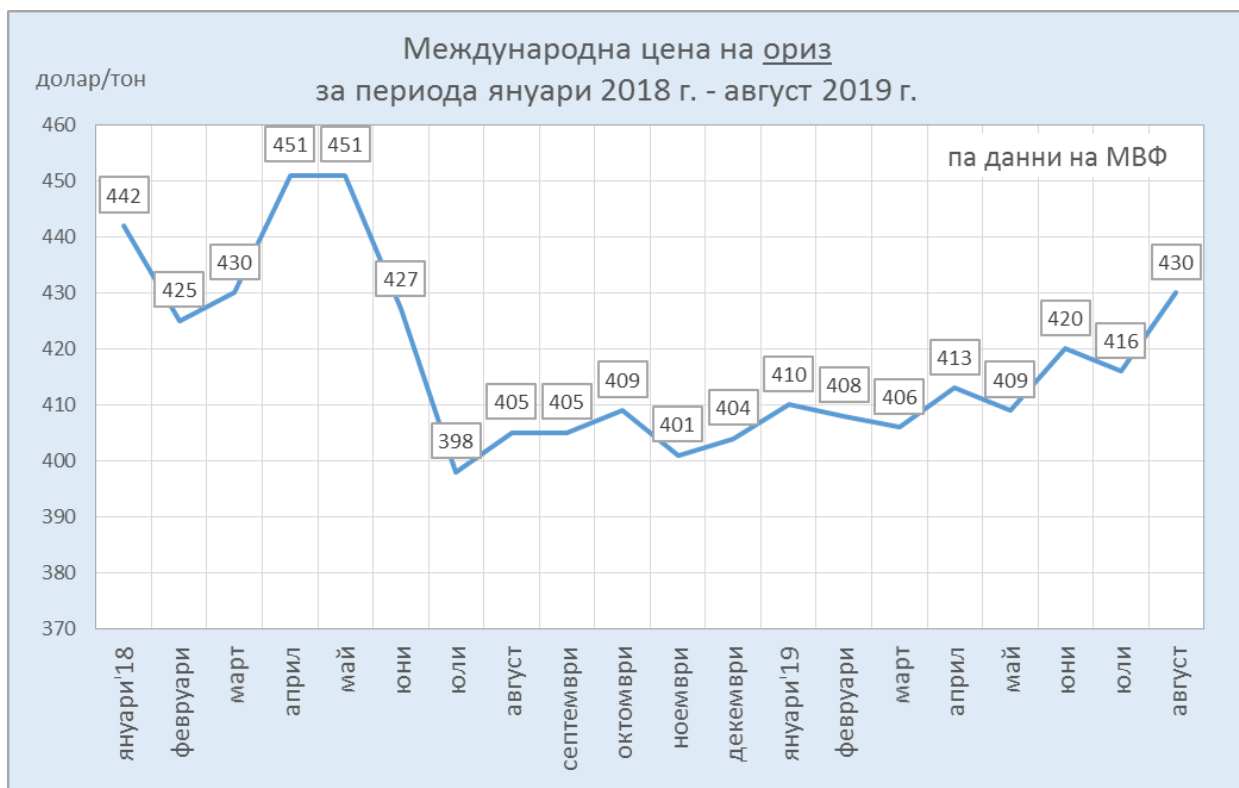

Фиг. 72

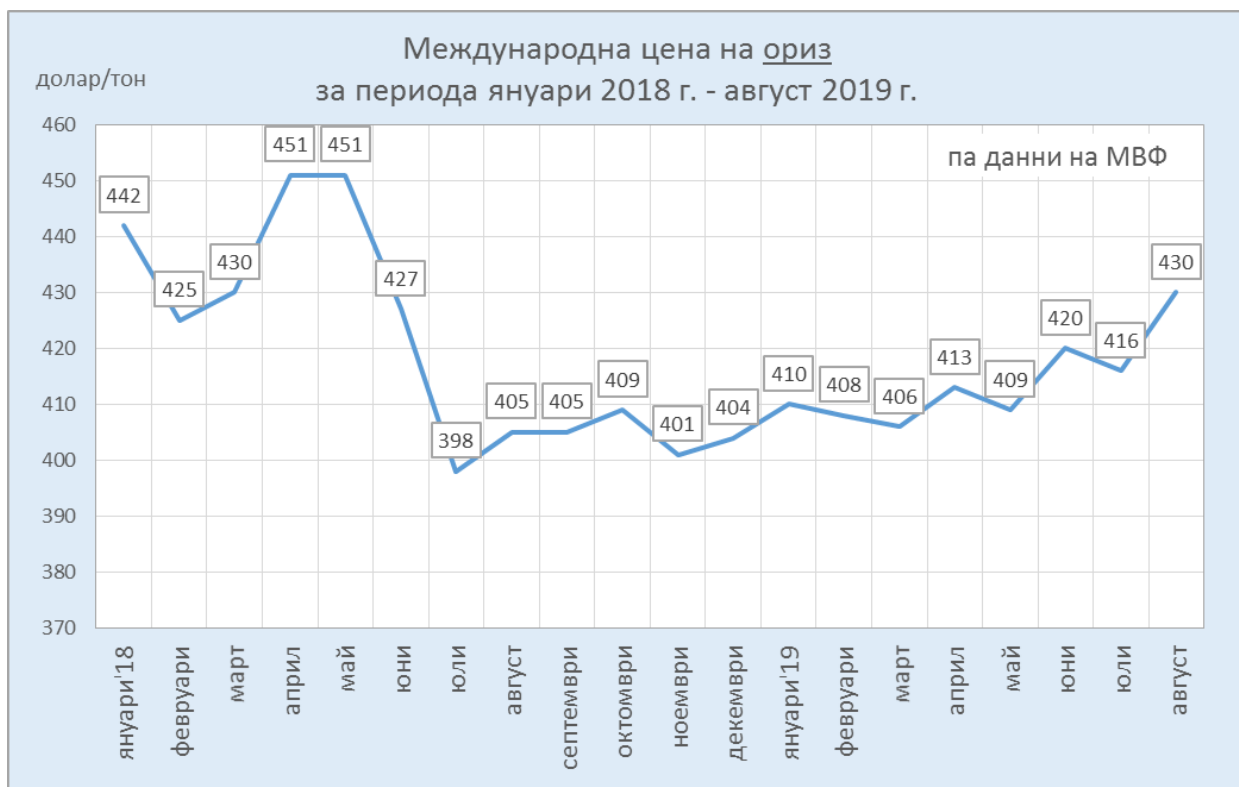

Фиг. 73

Данните на МВФ сочат, че през последните месеци цената на ориза бележи лек и траен възходящ тренд и през м. август кривата стъпва на ниво от 430 долара/тон. Наблюдава се ръст на цената на годишна база от 6%. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2008 г. – 902 долара/тон. (фиг.74,75)

Фиг. 74

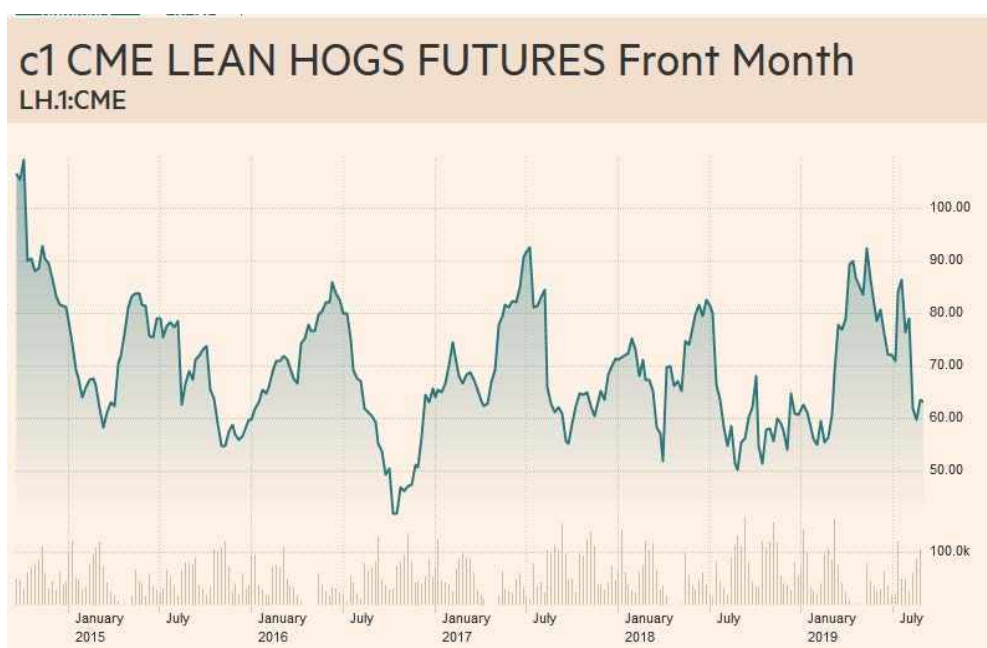
Фиг. 75

В периода април, май и юли на стоковата борса в Чикаго се наблюдава ръст на цената на свинското месо. През втората половина на м. юли кривата тръгва надолу и през м. август котировките на свинското месо на борсата в Чикаго се стабилизират на ниво от около 65 цент/паунд (1.43 долар/кг). Регистрираните максимални цени на свинското месо на международния пазар през последните години са през м. юли 2014 г.(фиг.76,77)

При цената на говеждото месо на същата борса е отбелязан пик през м. април, когато цената 3.35 долар/кг (фиг.78,79)

Фиг. 76

Фиг. 77

c1 CME FEEDER CATTLE FUTURES CHAIN

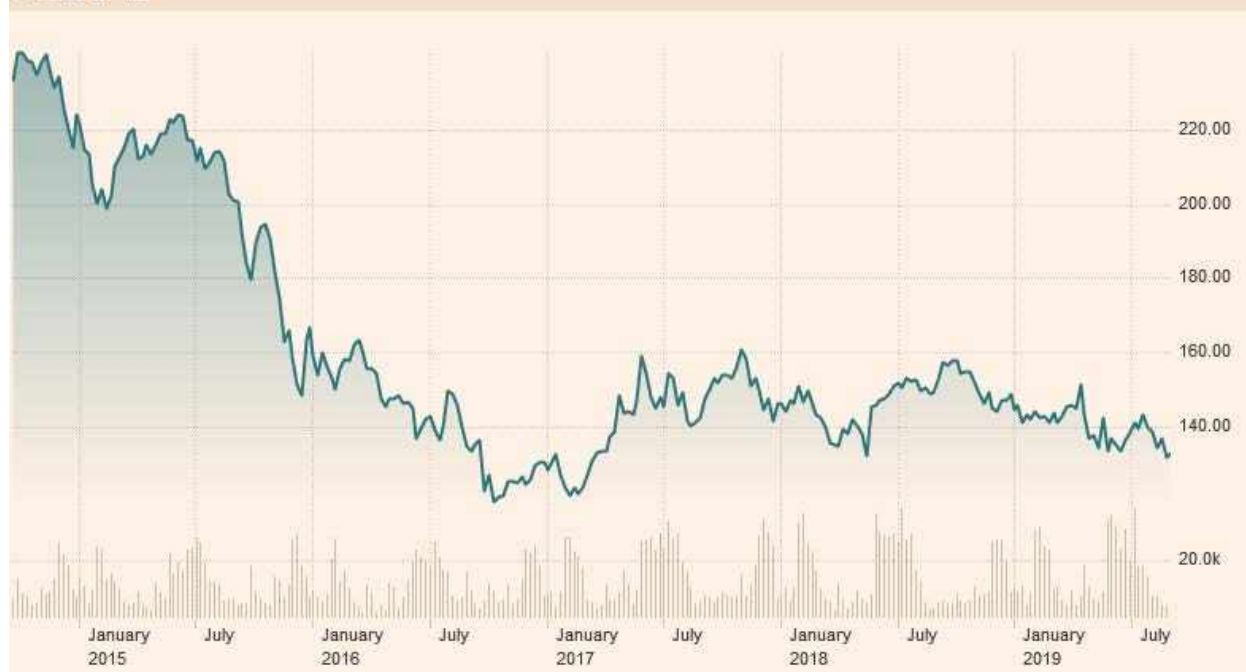
FC.1:CME

Фиг. 78

c1 CME FEEDER CATTLE FUTURES CHAIN

FC.1:CME

Фиг. 79

През август цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 314 долара/тон и спрямо юли има леко понижение на стойностите с около 4%. На годишна база цената се доближава до нивото от същия период на миналата година. През 2016 г. се наблюдаваше устойчив възходящ тренд и през есента на същата година бяха достигнати пикови стойности от 600 долар/тон.(фиг. 80,81)

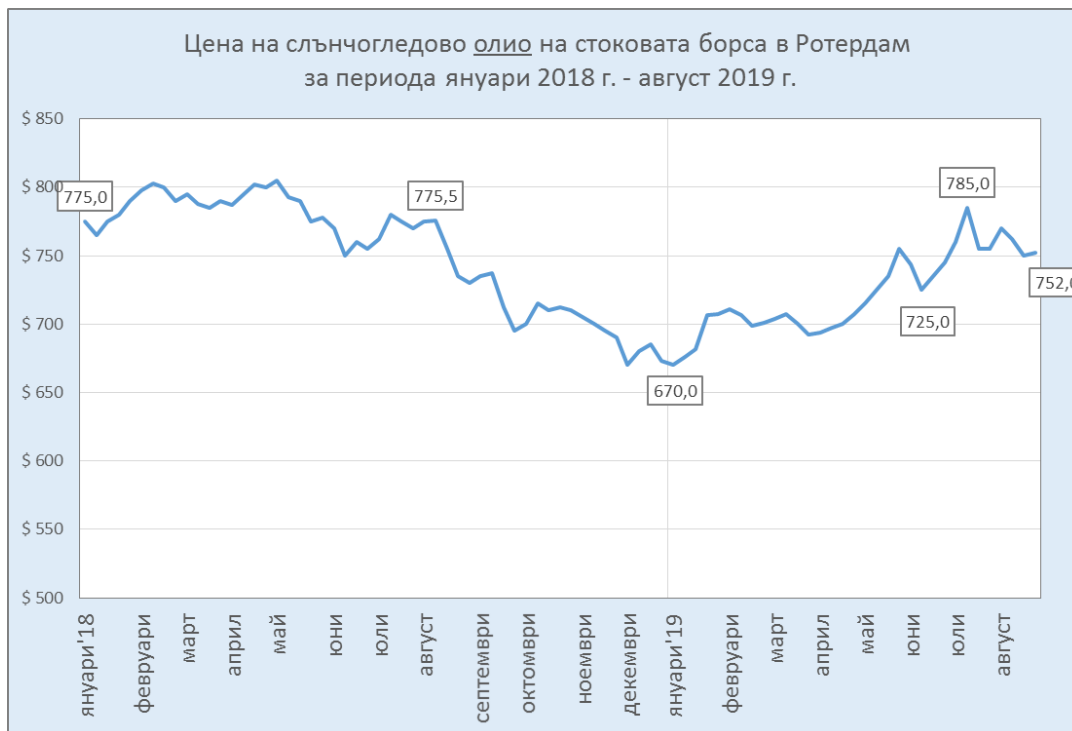

Фиг. 80

Фиг. 81

В началото на м. август цената на нерафинираното слънчогледово олио на стоковата борса в Ротердам е 770 долара/тон и през втората половина на месеца слиза до ниво от 750 долара/ тон, като наблюдаваното намаление на стойностите е 2.5% През 2013 г. цената на олиото се покачи драстично и бяха отчетени пикови стойности от 1230 долар/тон.(фиг.82,83)

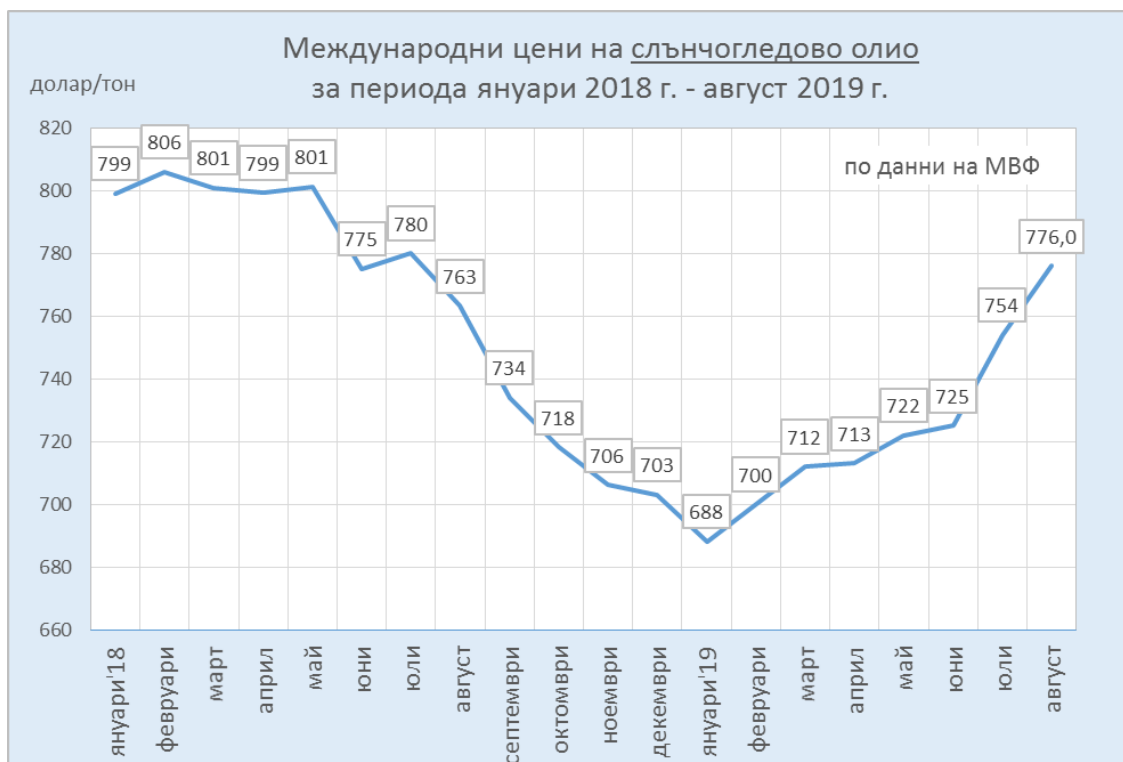

Фиг. 82

Фиг. 83

По данни на МВФ през м. август 2019 г. цената на слънчогледово олио е 776 долара/тон и в сравнение с началото на годината е отчетен ръст от 12,6%. (фиг. 84,85)

Фиг. 84

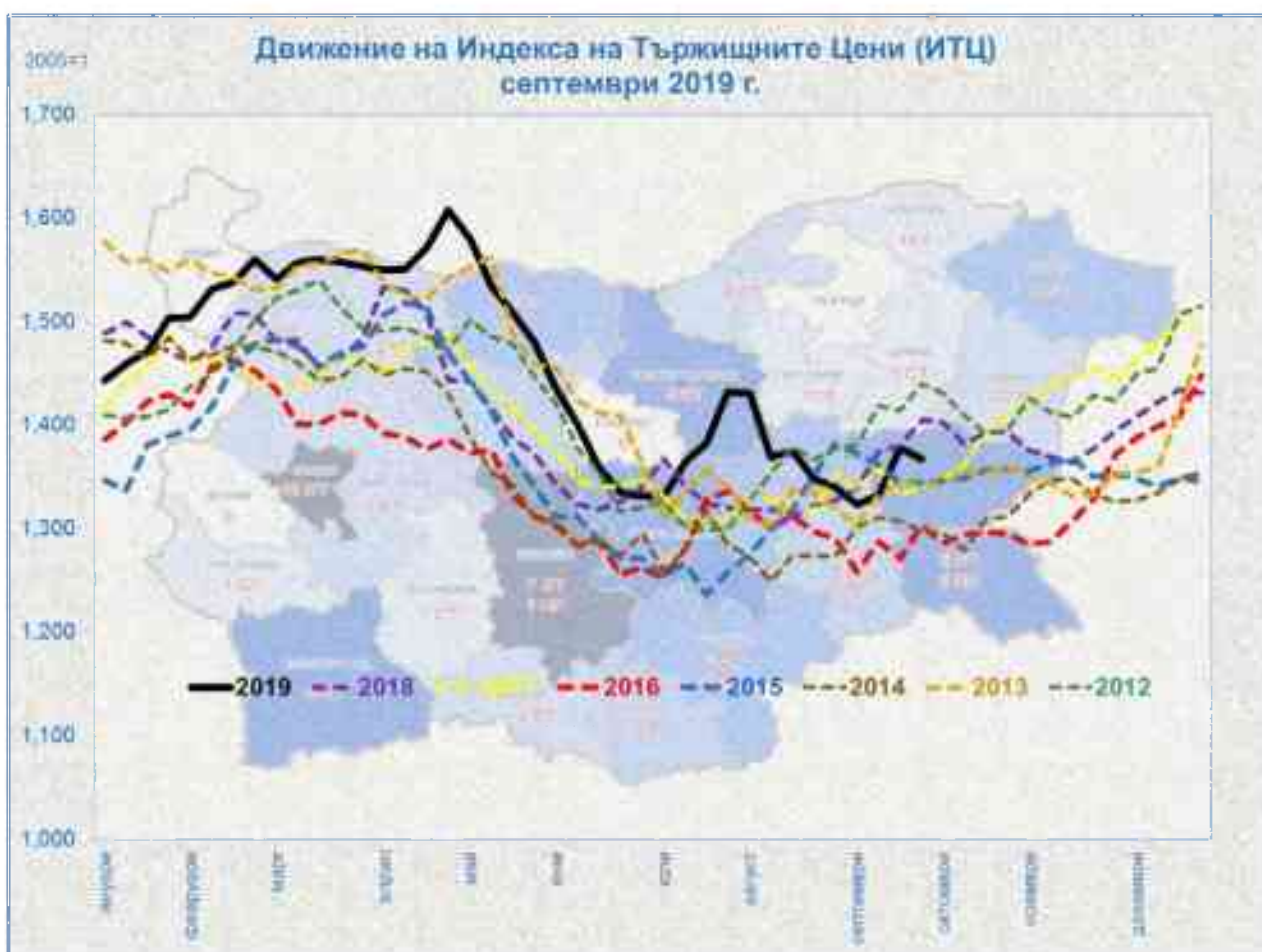

Фиг. 85

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. септември 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец септември на пазара на храни се запазват възходящите тенденции при движението на цените на едро, наблюдавани през месец август.

На **месечна база** се наблюдава тренд нагоре при движението на цената на захарта, брашното, яйца и свинското месо.

На **годишна база** цените на захарта и брашното бележат ръст, който е в диапазон от 15 - 20%. Покачване на цените на годишна база има също при повечето месни и млечни произведения, което е най-силно изразено при цената на свинското месо. Поевтиняване спрямо миналата година има при лещата и кравето масло.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец септември в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на хранителните продукти и на млечните произведения са около и малко над нивата спрямо същия месец на предходните две - три години.

През месец септември цените на зеленчуците имат типичния за този месец низходящ тренд и на месечна база се наблюдава поевтиняване на повечето зеленчуци, предмет на този анализ. Цените на голяма част от плодове, които са в сезона на производство и предлагане, бележат ръст спрямо предходния месец. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват повишение на цените на част от зеленчуците и спад на стойностите на доматиите и всички плодове.

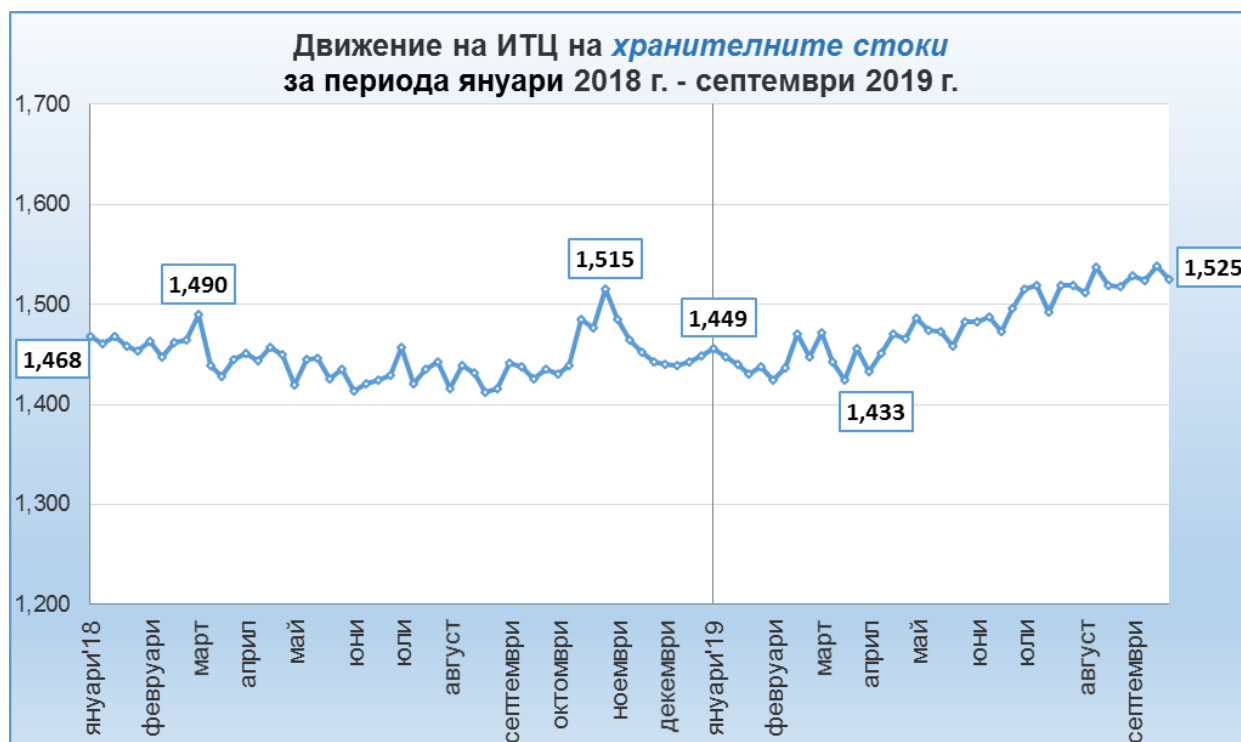
Анализът на цените на плодовете и зеленчуците през м. септември за последния шестгодишен период показва, че през тази година те се движат около нивата от предходните години и са по-ниски спрямо миналата година. Най-висока през тази година е цената на лука.

През м. септември 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава под нивата от същия месец на 2012 г. и 2018 г. и е над кривите в периода 2013 и 2017 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава спад на цената на захарта, ръст на стойностите на растителните масла и месото. Световните цени на зърнените храни и млечните произведения остават сравнително стабилни.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. септември спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи. Поскъпване с 1-3% има при захарта, олиото и лещата, покачването на цената на брашното и яйцата на месечна база е 5-6% фасула. (фиг.11)

Фиг. 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

До началото на м. юни кривата има до голяма степен стабилен характер с известни колебания в двете посоки. През м. юни кривата придобива възходящ тренд, който се запазва до началото на м. юли. През юли се наблюдава стабилизиране на стойностите, но на високите нива от предходния месец. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.520 пункта и е с около 4% над нивото от същия период на миналата година.

Пълзящото покачване на индекса се запазва и през м. август и септември. Плавното покачване на цените на основни хранителни стоки през последните месеци, рефлектира върху движението на този индекс. През последната седмица

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

на септември кривата стъпва на ниво от 1.525 пункта и увеличението на стойностите за периода април – септември е 6,5%.

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008 г., 2011 г. и 2012 г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на голяма част от основните хранителни стоки. (фиг. 2)

Фиг. 2

През месец септември при цените на **млечните произведения** се наблюдават колебания в двете посоки, като поскъпване на месечна с 3% има при кашкавала и сиренето, цената на маслото намалява с 4%, а цените на млеката остават сравнително стабилни. (табл. 1, фиг.11, 29-34)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² .(фиг.3)

Фиг. 3

След няколкомесечно покачване на стойностите на този индекс, през м. август кривата се стабилизира, но на високото ниво от м. юли. През м. септември кривата има лек възходящ тренд и през последната седмица на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.879 пункта

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в края на 2017 г. през летните месеци на настоящата година. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив възходящ тренд. Въпреки покачването на индекса през последните месеци на 2016 г., през първите десет месеца на 2017 година, стойностите остават под пиковите нива от 2014 г. През м.

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

ноември'17 стойностите на индекса минават над нивото от 2014 г. и достигат пикови стойности (1,914 пункта) за последните 10 години. (фиг. 4)

Фиг. 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните³ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО ФАО)⁴

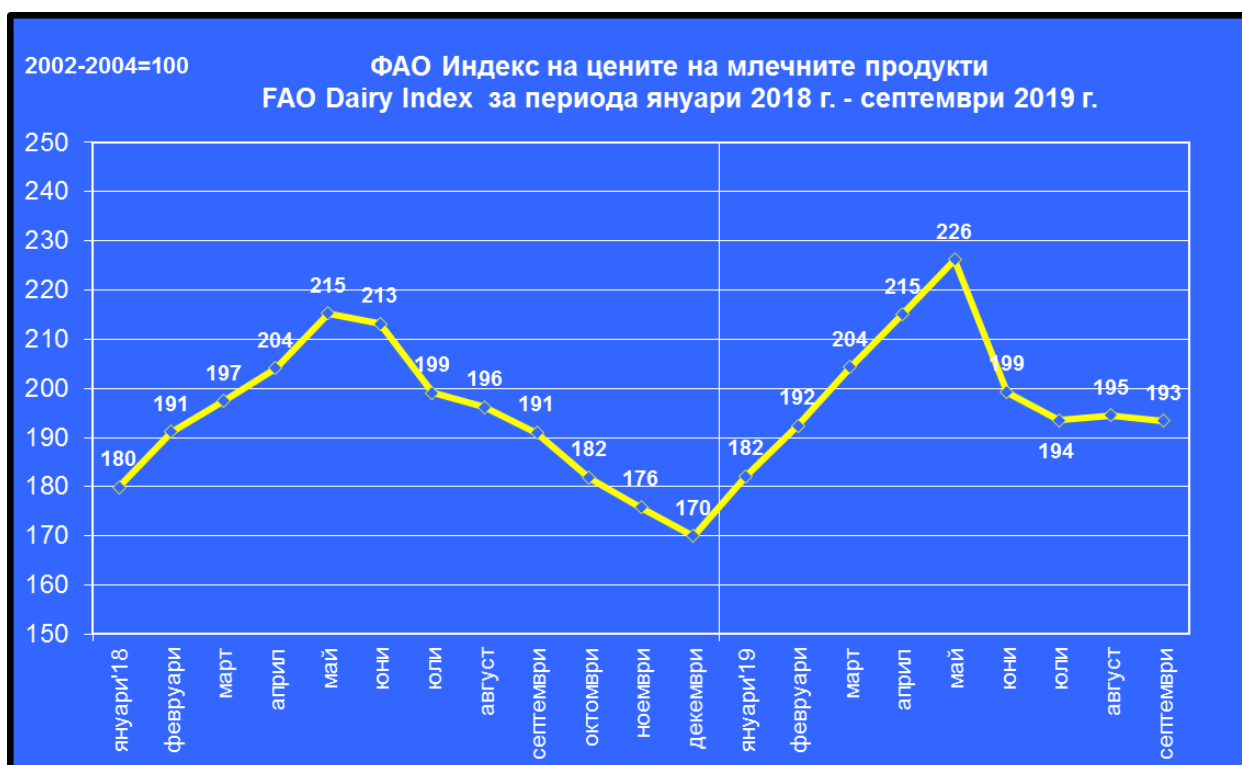
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през септември е 193,4 пункта, което е с 0,6% (1,1 пункта) по-нисък спрямо предходния месец, но все още е с 1,3% по-високо от стойността му за същия месец на миналата година. През септември цените на сиренето и маслото падат, в резултат на увеличените количества износ главно в Нова Зеландия, където производството на мляко приближава сезонен пик. За разлика от тях, ценовите котировки на обезмаслено мляко на прах (SMP) и пълномаслено мляко на прах (WMP) се повишават в

³ FFPI – FAO Food Price Index

⁴ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

резултат от засилено търсене и ограничените възможности за износ, особено в Европа. (фиг.5)

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд и през м.февруари 2014 г. достига пиковите си за последните години стойности. (фиг.6)

Фиг. 5

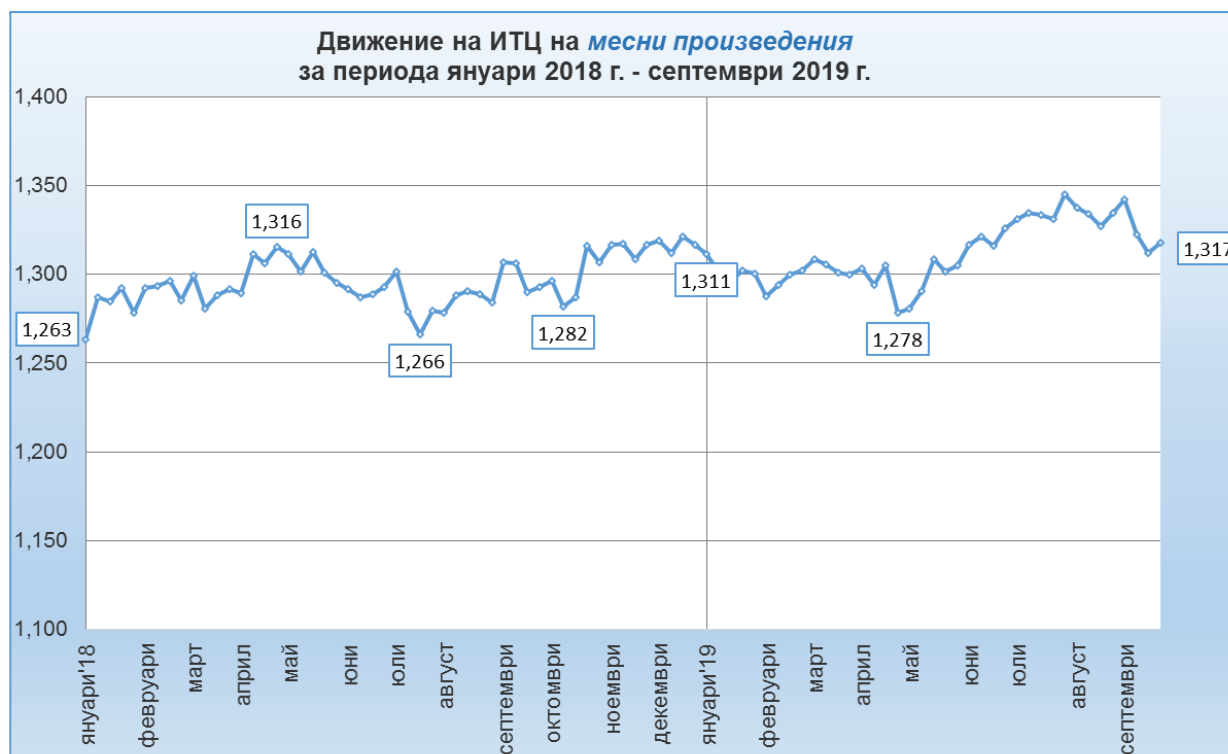

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. септември са в диапазона $\pm 2 - 5\%$. Най-голямо повишение на цената на месечна баз има при свинското месо, което поскъпва с 10%. Леко повишение има при кренвиршите и малотрайните колбаси. Цените на рибите през месеца се движат с леки отклонения в двете посоки, като поскъпване е регистрирано при пангасиуса и сафрида, а скумрията и копърката поевтиняват с 4-6%. (табл.1, фиг.11,35-40)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Върху движението на този индекс рефлектира плавното и устойчиво покачване на цените на стоките, влизащи в състава му. През септември се наблюдава успокояване на стойностите с лек низходящ тренд. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1.317 пункта, като спрямо м. април бележи ръст от 3%, а спрямо същия период на миналата година индексът почти няма промяна.

Фиг. 7

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. Най-високи стойности този индекс има през 2013 г. (фиг.8)

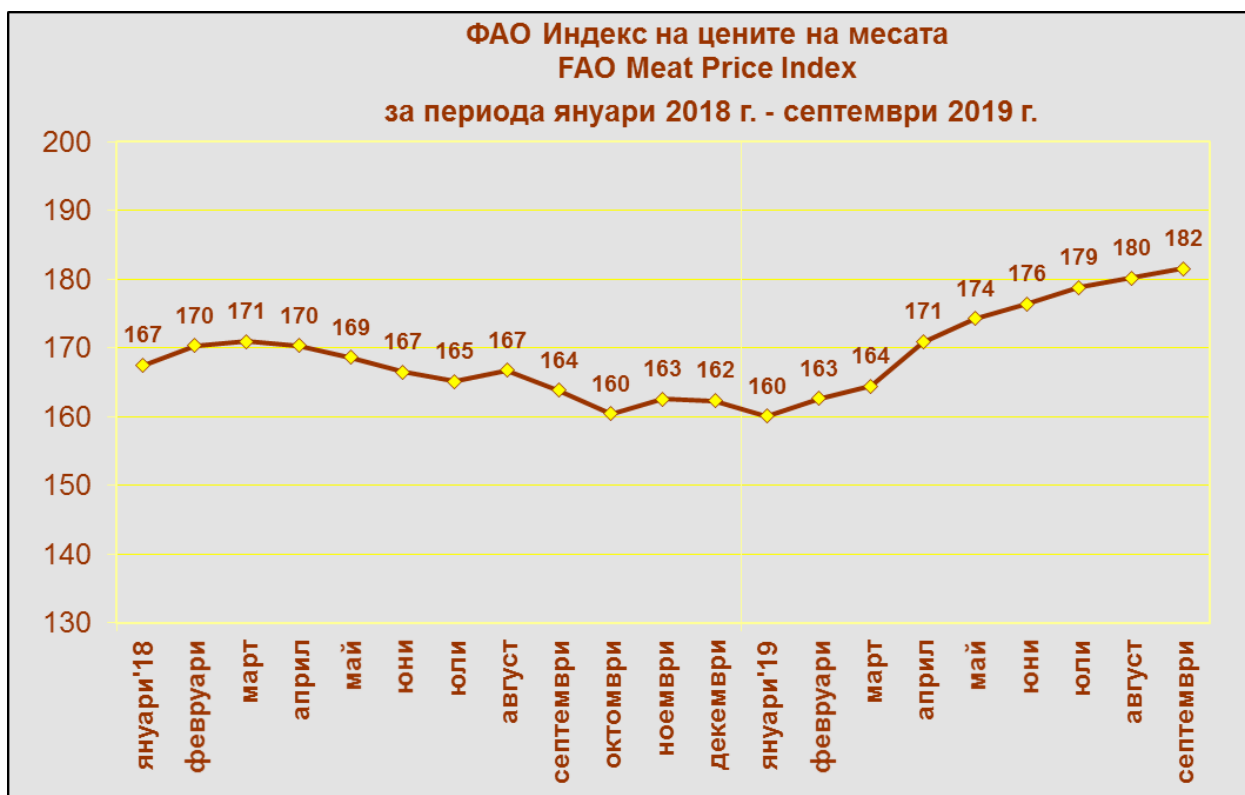
Фиг. 8

Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото на 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. С известни колебания в двете посоки кривата на този индекс през 2016, 2017 и 2018 г. има стабилен характер. (фиг. 9, 10)

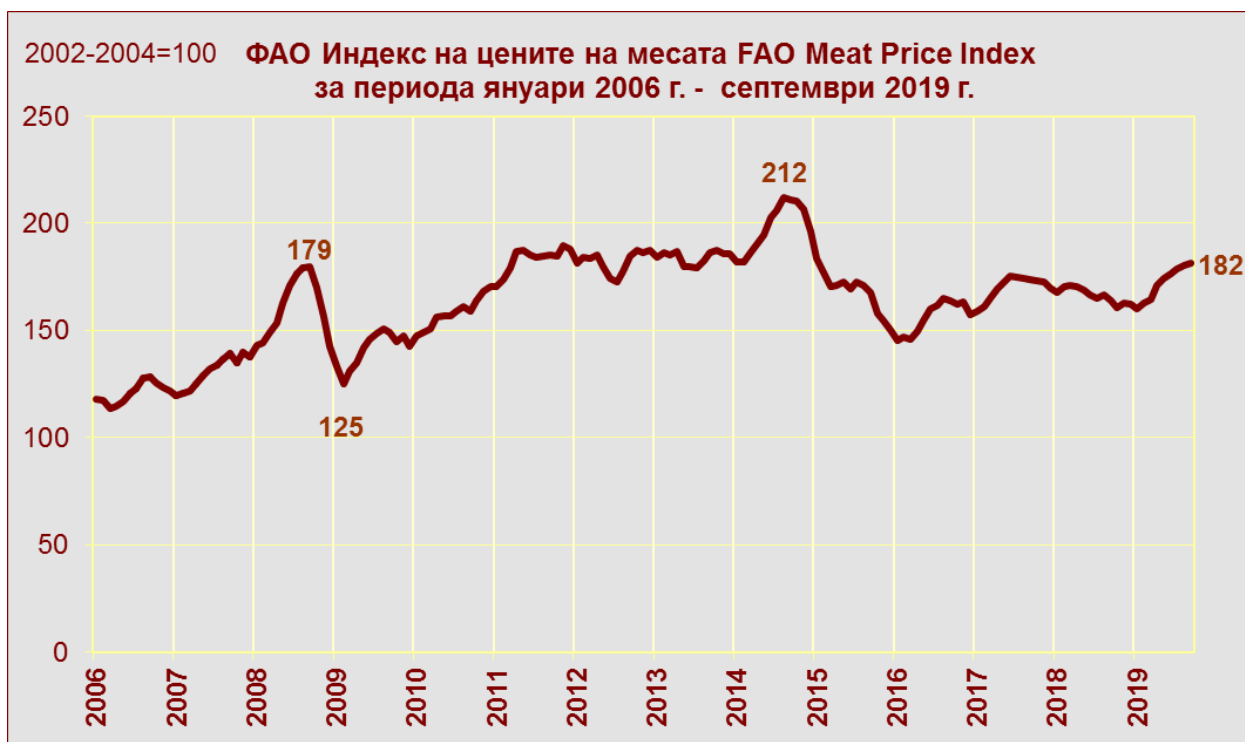
Индексът на цените на месото на ФАО през септември е 181,5 пункта, като е с 0,8% (1,4 пункта) по-висок спрямо август. Задържа се тенденцията на умерено увеличение на цените, наблюдавана от февруари 2019 г. През септември котировките на цените за овчето и говеждото месо продължават да се повишават в резултат на силното търсене на внос, особено от Китай, въпреки увеличените възможности за износ в Океания. Докато цените на свинското месо в Китай (най-големият пазар в света) остават на високите нива, регистрирани през предходния

⁶ ФАО – Food and Agriculture Organization United Nations

месец, цените на свинското месо на международните пазари са по-ниски, в резултат на увеличените експортни доставки в Европа. Котировките на цените за птичето месо остават стабилни и с наличните количества на износ задоволяват на търсенето на внос.

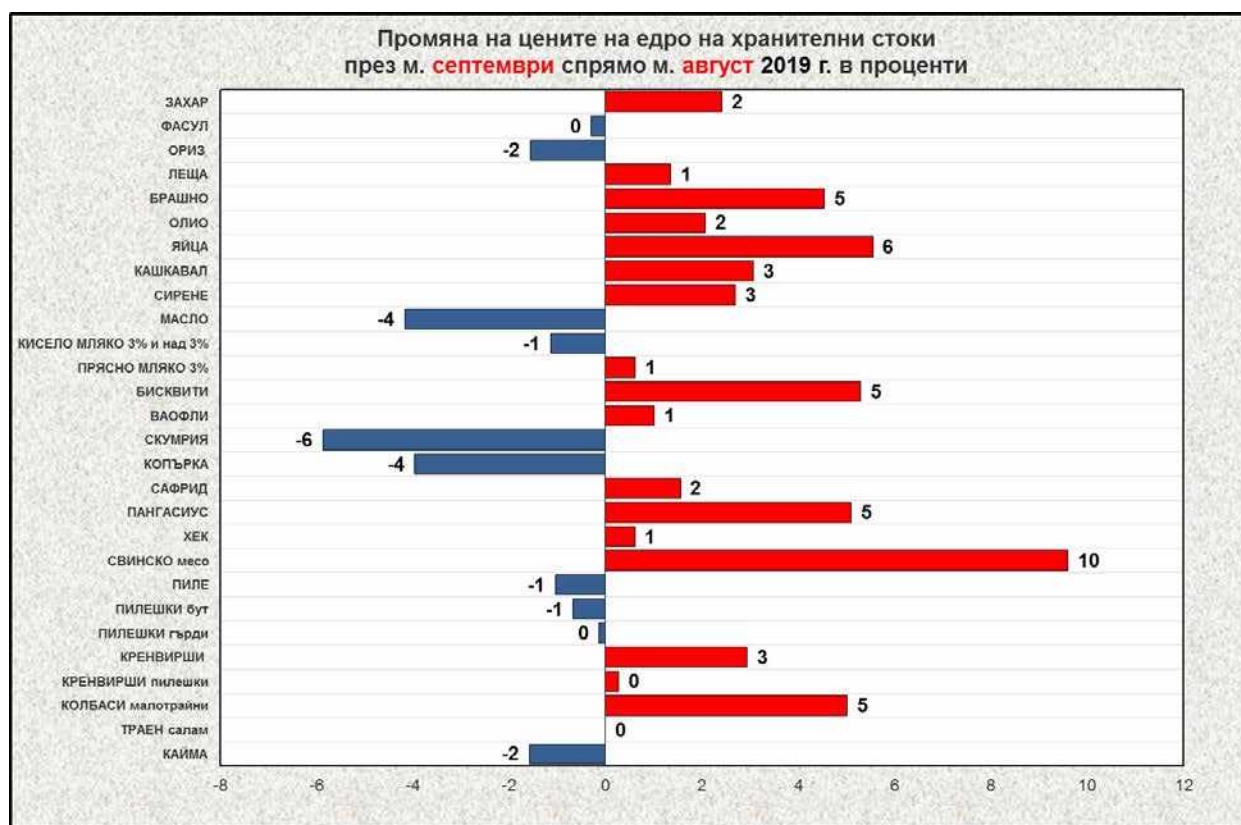
Фиг.9

Фиг.10

Таблица 1

СТОКА	август '19	септември '19	промяна в %	промяна в лв.	септември '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,24	1,27	2,4	0,03	1,06	19,8	0,21
ФАСУЛ	3,33	3,32	-0,3	-0,01	3,06	8,5	0,26
ОРИЗ	1,92	1,89	-1,6	-0,03	1,91	-1,0	-0,02
ЛЕЩА	2,21	2,24	1,4	0,03	2,59	-13,5	-0,35
БРАШНО	0,88	0,92	4,5	0,04	0,79	16,5	0,13
ОЛИО	1,93	1,97	2,1	0,04	1,97	0,0	0,00
ЯЙЦА	0,18	0,19	5,6	0,01	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,09	10,40	3,1	0,31	9,82	5,9	0,58
СИРЕНЕ	5,93	6,09	2,7	0,16	5,80	5,0	0,29
МАСЛО	2,16	2,07	-4,2	-0,09	2,26	-8,4	-0,19
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,87	-1,1	-0,01	0,82	6,1	0,05
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,62	1,63	0,6	0,01	1,51	7,9	0,12
БИСКВИТИ	1,32	1,39	5,3	0,07	1,46	-4,8	-0,07
ВАОФЛИ	2,96	2,99	1,0	0,03	2,60	15,0	0,39
СКУМРИЯ	3,92	3,69	-5,9	-0,23	3,74	-1,3	-0,05
КОПЪРКА	2,02	1,94	-4,0	-0,08	1,95	-0,5	-0,01
САФРИД	3,20	3,25	1,6	0,05	3,20	1,6	0,05
ПАНГАСИУС	3,53	3,71	5,1	0,18	3,56	4,2	0,15
ХЕК	4,89	4,92	0,6	0,03	4,98	-1,2	-0,06
СВИНСКО месо	8,85	9,70	9,6	0,85	6,71	44,6	2,99
ПИЛЕ	3,83	3,79	-1,0	-0,04	3,81	-0,5	-0,02
ПИЛЕШКИ бут	2,96	2,94	-0,7	-0,02	2,77	6,1	0,17
ПИЛЕШКИ гърди	7,45	7,44	-0,1	-0,01	7,29	2,1	0,15
КРЕНВИРШИ	4,08	4,20	2,9	0,12	4,17	0,7	0,03
КРЕНВИРШИ пилешки	3,58	3,59	0,3	0,01	3,24	10,8	0,35
КОЛБАСИ малотрайни	4,58	4,81	5,0	0,23	4,30	11,9	0,51
ТРАЕН салам	8,39	8,39	0,0	0,00	8,31	1,0	0,08
КАЙМА	5,06	4,98	-1,6	-0,08	4,70	6,0	0,28

Фиг. 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 12)

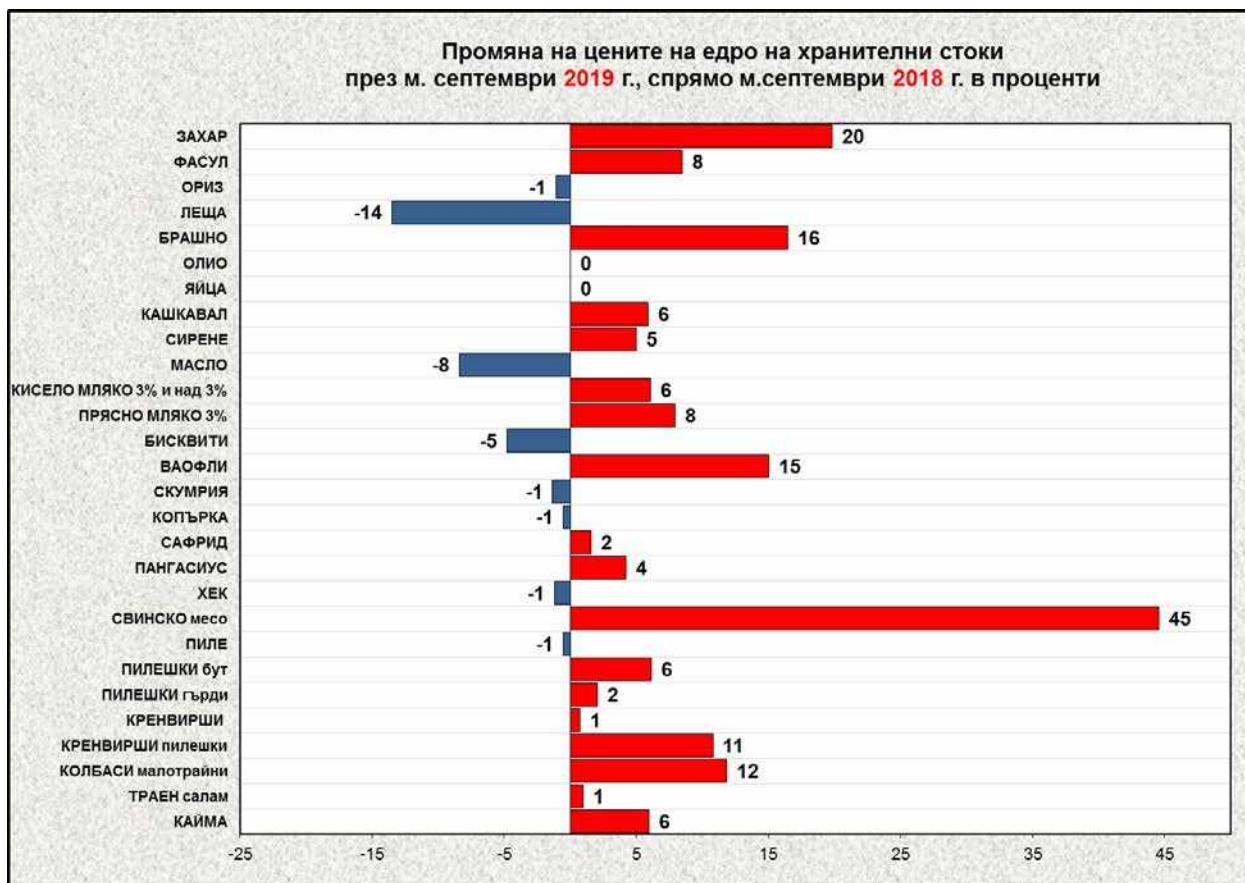
На годишна база се наблюдава ръст на цените на брашното и захарта в диапазона 16 – 20%. С 8% е поскъпването на фасула. Спад спрямо същия месец на предходната година има при лещата (14%). Цените на ориза, олиото и яйцата се задържат около нивата от миналата година.

Тенденциите при изменението на цените на млечните произведения на годишна база са възходящи, което се наблюдава при кашкавала и сиренето (5-6%) и при млеката (6-8%). Маслото поевтинява на годишна база с 8%.

Поскъпване на годишна база се наблюдава и при повечето месни произведения. Значително увеличение е регистрирано при цената на свинското месо - 45%. Поскъпването при колбасите, кренвиршите и каймата е в диапазона 2 – 13%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват, че стойностите са сравнително стабилни, като колебанията в двете посоки са ± 1 -4%.

При цените на захарните изделия се наблюдава поскъпване на годишна база на вафлите с 15% и поевтиняване на бисквитите с 5%. (фиг. 12)

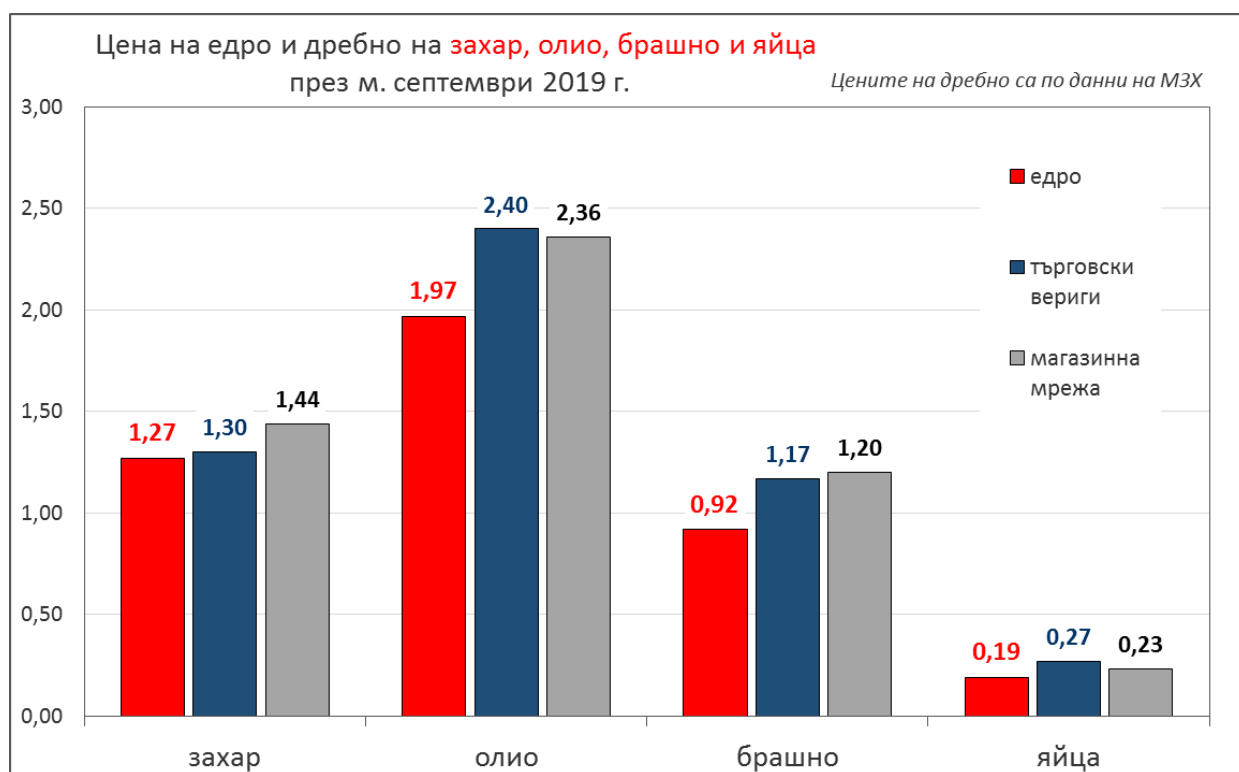
Фиг.12

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. септември надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон от 2% при захарта до 42% при яйцата. Надценката на брашното е 27% и на олиото – 22%.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при брашното, а при захарта тя е 13%. (табл.2 и фиг.13)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,27	1,30	2	0,03	1,44	13	0,17
олио	1,97	2,40	22	0,43	2,36	20	0,39
брашно	0,92	1,17	27	0,25	1,20	30	0,28
яйца	0,19	0,27	42	0,08	0,23	21	0,04

Фиг. 13

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. септември 2014/2019 г.

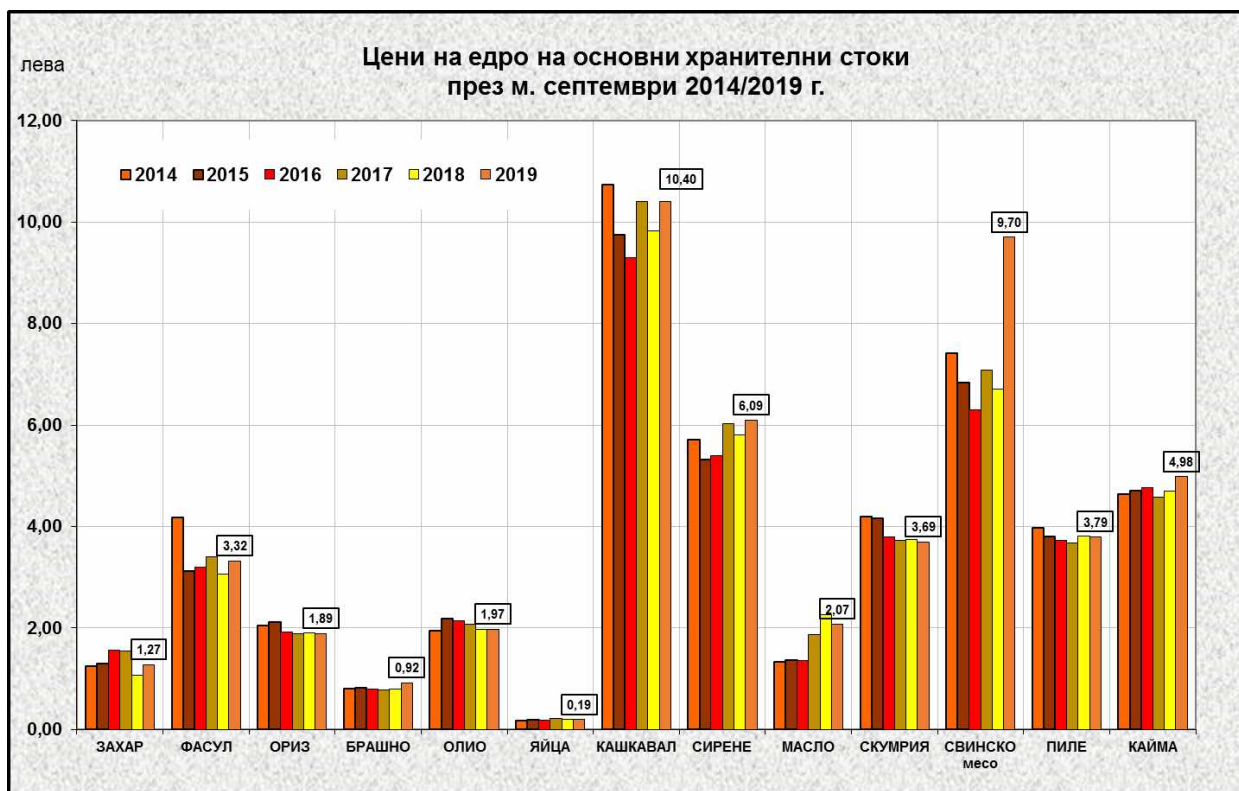
септември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,24	4,18	2,04	0,81	1,94	0,18	10,73	5,71	1,33	4,20	7,41	3,97	4,63
2015	1,30	3,12	2,12	0,82	2,19	0,19	9,75	5,32	1,36	4,16	6,84	3,81	4,70
2016	1,56	3,19	1,92	0,79	2,14	0,18	9,30	5,40	1,35	3,80	6,30	3,73	4,76
2017	1,54	3,40	1,88	0,78	2,07	0,21	10,40	6,02	1,86	3,72	7,08	3,68	4,58
2018	1,06	3,06	1,91	0,79	1,97	0,19	9,82	5,80	2,26	3,74	6,71	3,81	4,70
2019	1,27	3,32	1,89	0,92	1,97	0,19	10,40	6,09	2,07	3,69	9,70	3,79	4,98

Анализът на цените на хранителните стоки през м. септември 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните захарта и фасула са по-високи спрямо миналата година, но е под нивата от периода 2014-2017 г. Цената на брашното е най-висока спрямо същия месец на анализирания период., а цените на олиото, ориза и яйцата са около стойностите на предходните години.

При млечните продукти се наблюдават по-високи цени на кашкавала спрямо периода 2016 – 2018 г. и по-ниски от 2014 г. Цената на сиренето е най-висока през тази година, като се доближава до стойностите от м. септември 2017 г. Цената на маслото е под стойността от миналата година, но много над нивата от периода 2014 – 2017 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от предходните 3-4 години, а цената на свинското месо е най-висока спрямо м. септември на предходните пет години.

Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 и 2018 г. (табл.3 и фиг.14)

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

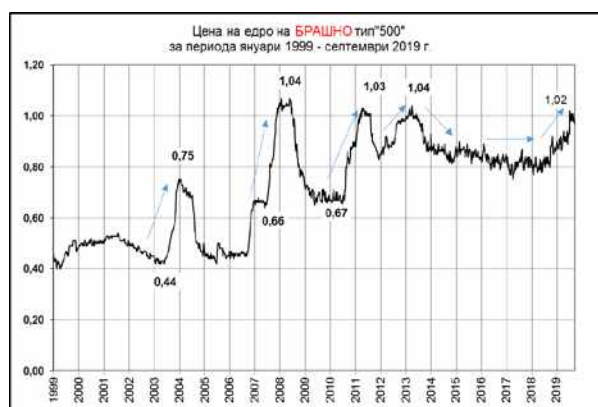
Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

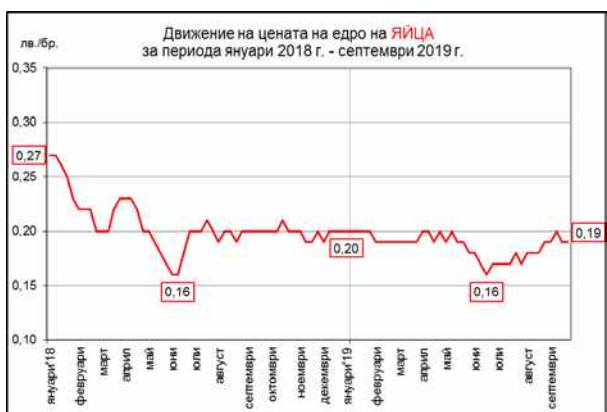
Фиг. 20

Фиг. 21

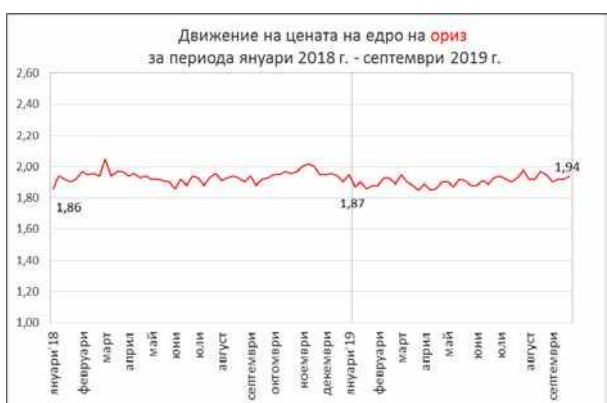
Фиг. 22

Фиг. 23

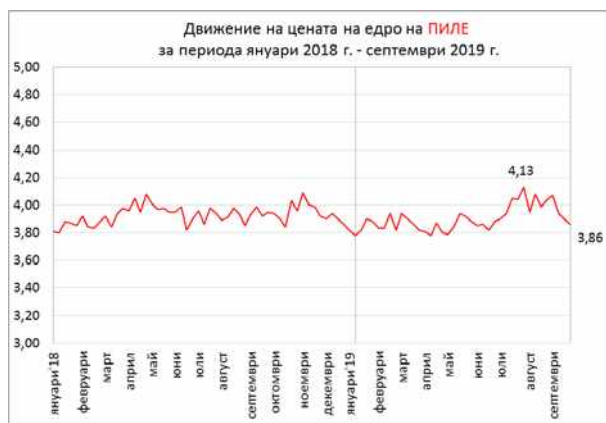
Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

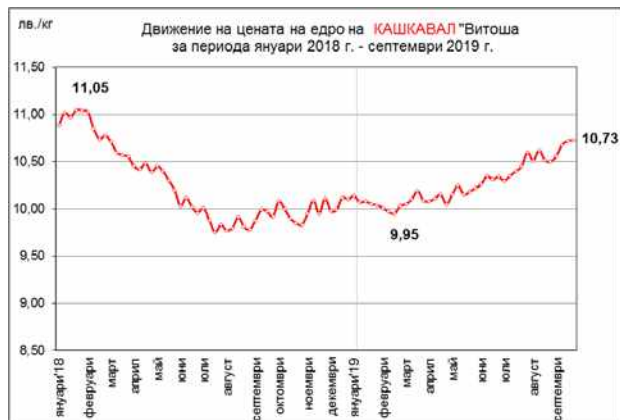
Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Фиг. 39

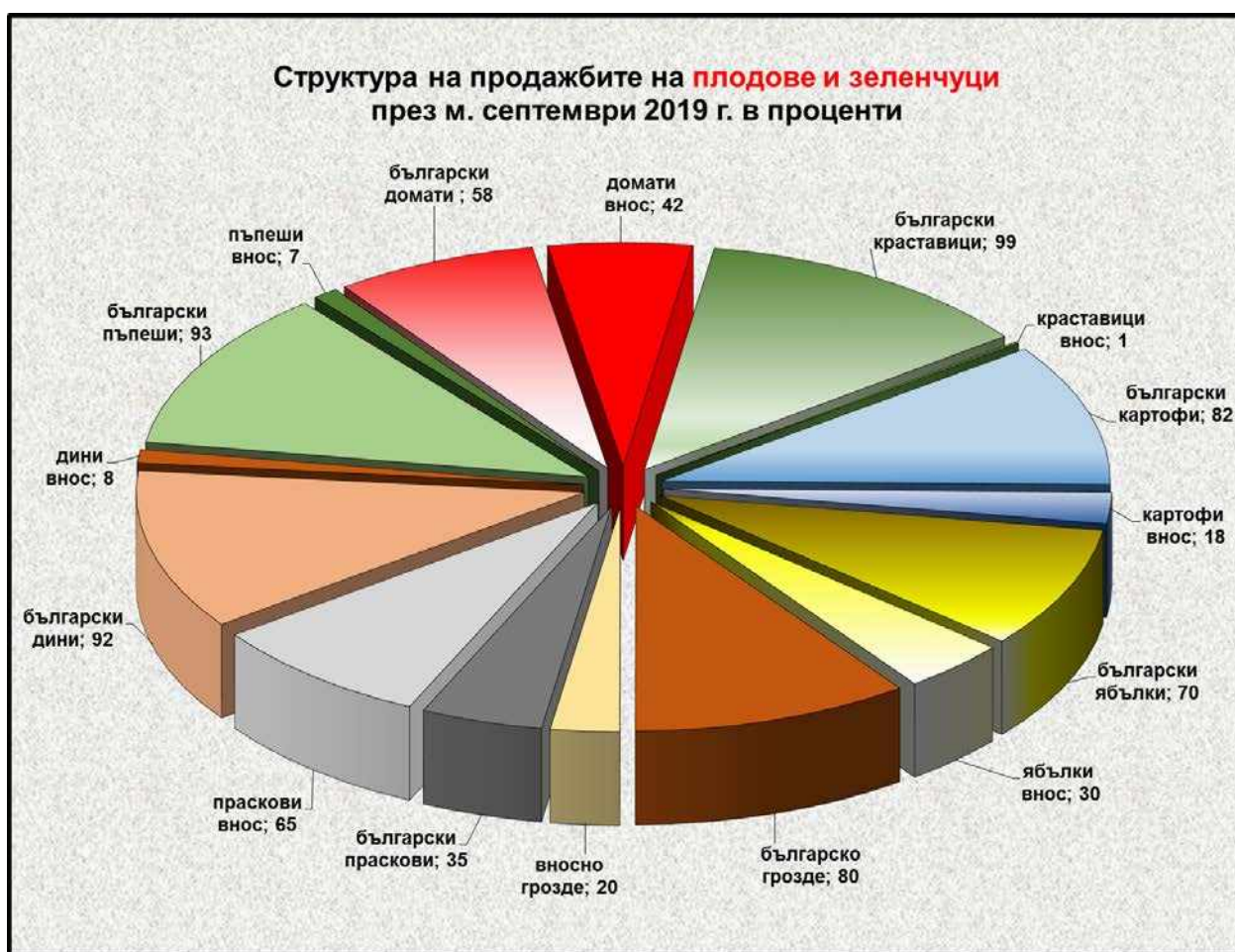

Фиг. 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. септември показват, че предлаганите количества българската продукция преобладават на пазара, а делът на продукцията от внос все още е по-малък. (фиг. 41)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва лек превес на българските домати, като съотношението е 58% към 42%. През м. септември 99% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици е символичен – 1%. По-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 82%. Относителният дял на предлаганите количества български ябълки също е по-голям и съставлява 70% от общите количества, търгувани на пазара на едро. По-голям е относителният дял на българските дини, пъпеши и грозде и е 80 – 90%. През месеца количествата български праскови намаляват и са 35% от предлаганите праскови на пазара. (фиг. 41)

Фиг. 41

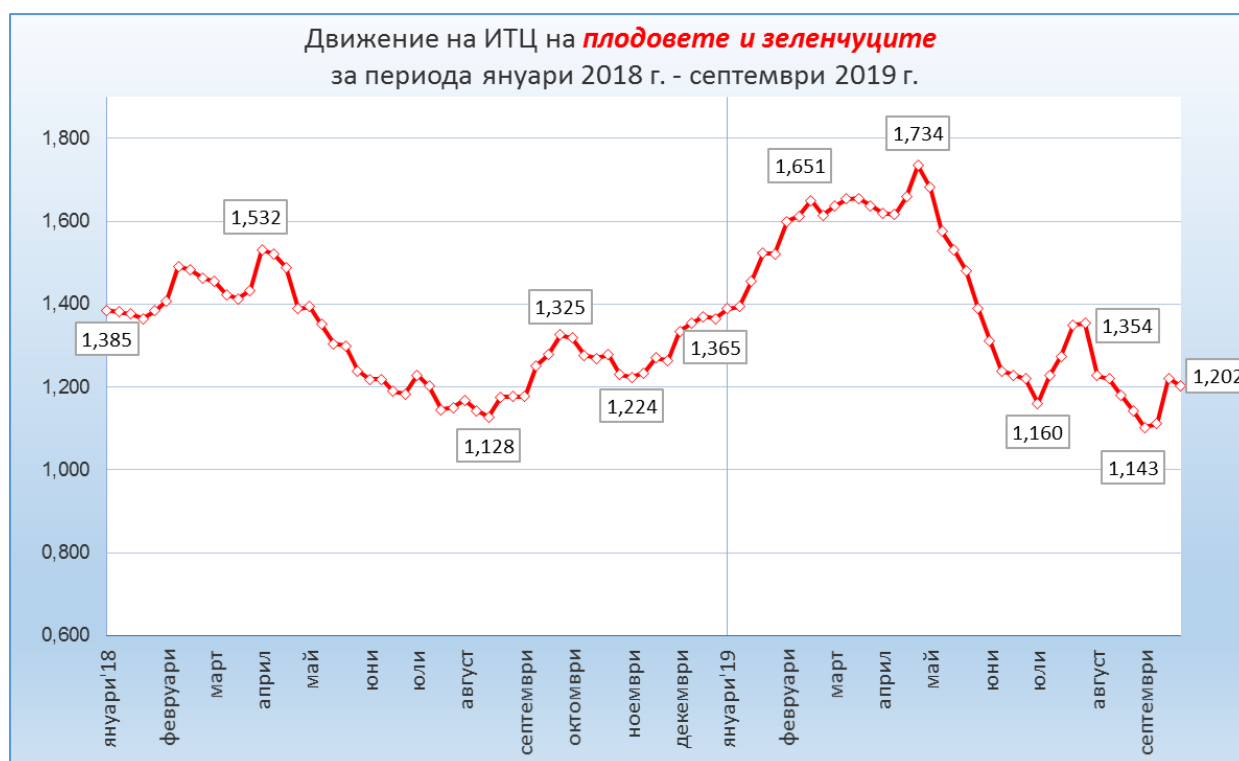
Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.42,43)

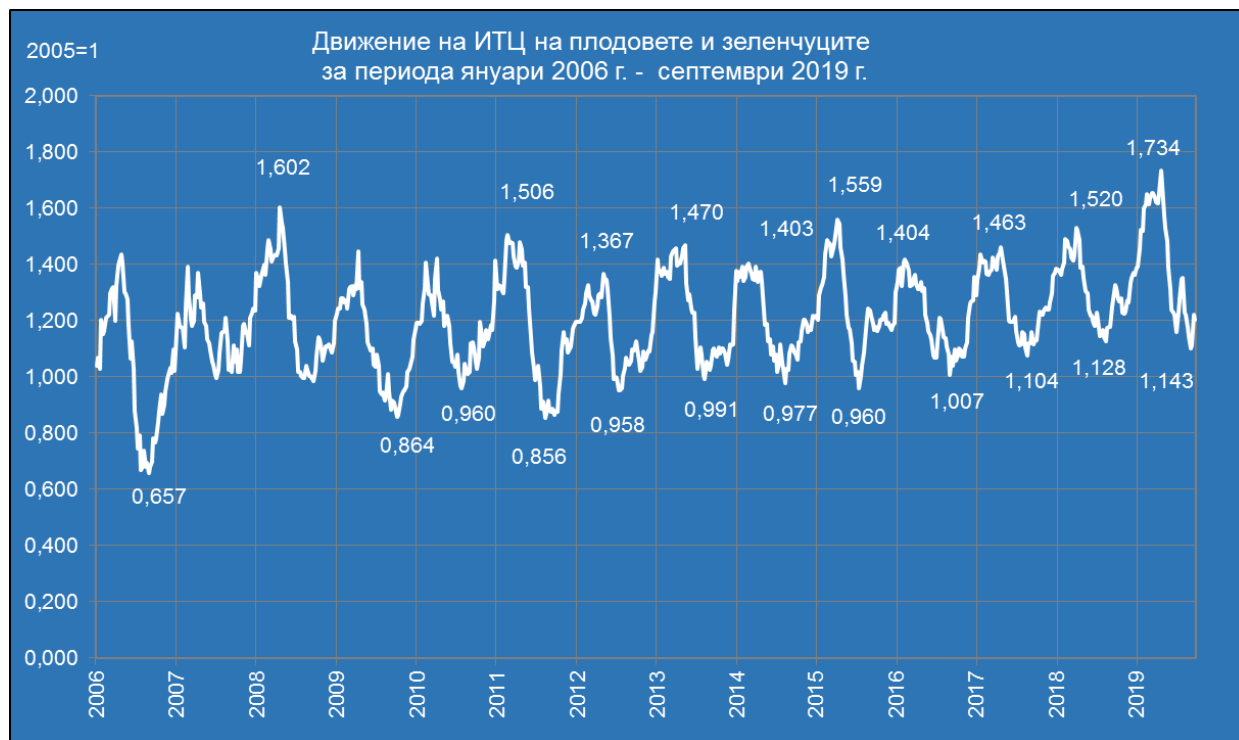
В периода средата на април – края на юни кривата на този индекс има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на юни тенденцията се обръща и стойностите започват да се увеличават. Движението нагоре на индекса се задържа през целия м. юли. Възходящият тренд на кривата през месеца се дължи на рязкото покачване на цените на зеленчуците, най-силно изразен при домати и краставиците. В очакване на продукцията от открити площи, предлагането силно намалява и в съчетание с високото търсене, цените се движат нагоре. През последната седмица на юли кривата се стабилизира и стъпва на ниво от 1.354 пункта. Повишението за този период е 17%, а спрямо същия месец на миналата година е отчетен ръст на индекса от 10%.

През м. август пазарът на зеленчуци се нормализира, предлаганите количества продукция се увеличава, а цените на повечето плодове и зеленчуци започват да падат. През месеца кривата има устойчив низходящ тренд и през последната седмица индексът стъпва на ниво от 1.143 пункта. Понижението на стойностите спрямо края на юли е 15.5% и кривата слиза под нивото от същия е период на предходната година. От началото на септември се наблюдава плавно покачване на стойностите и през последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.202 пункта. (фиг.42)

Фиг. 42

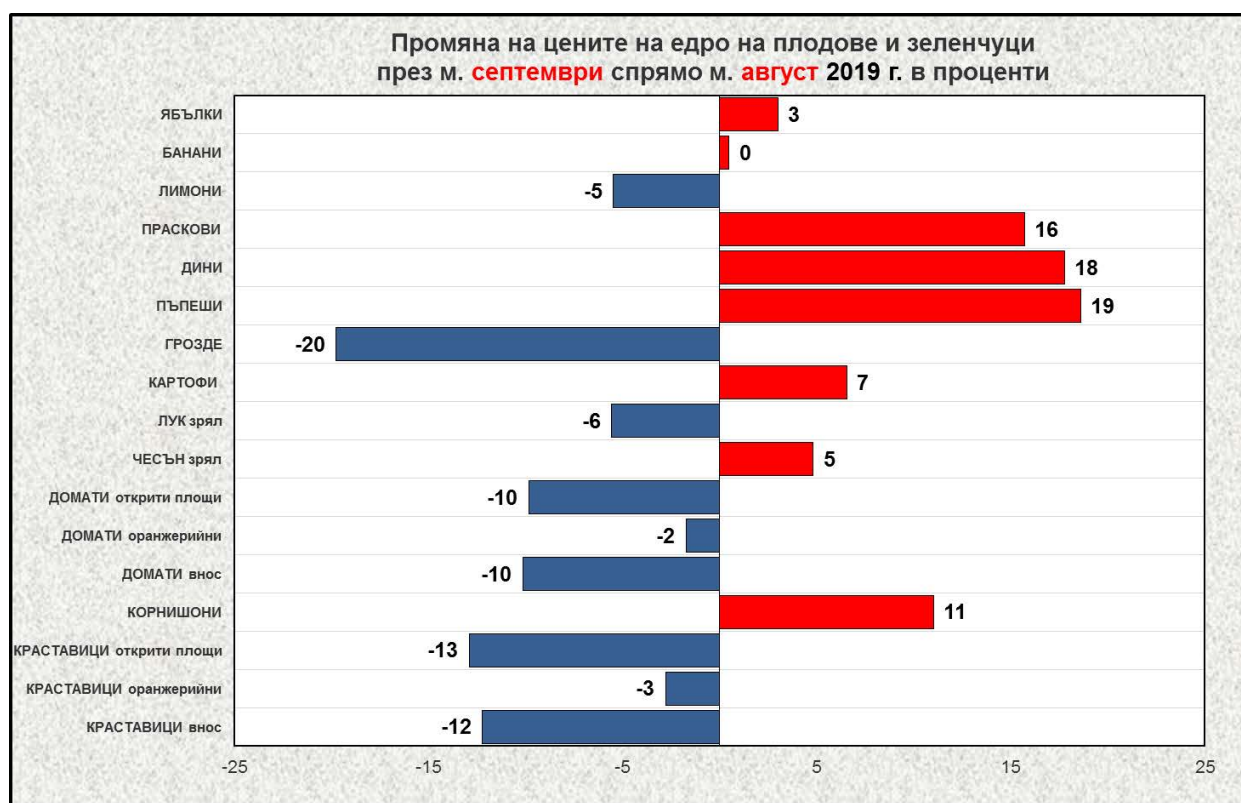
Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва, че най-високи зимни стойности са отчетени през тази година, а на най-ниско ниво индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 43)

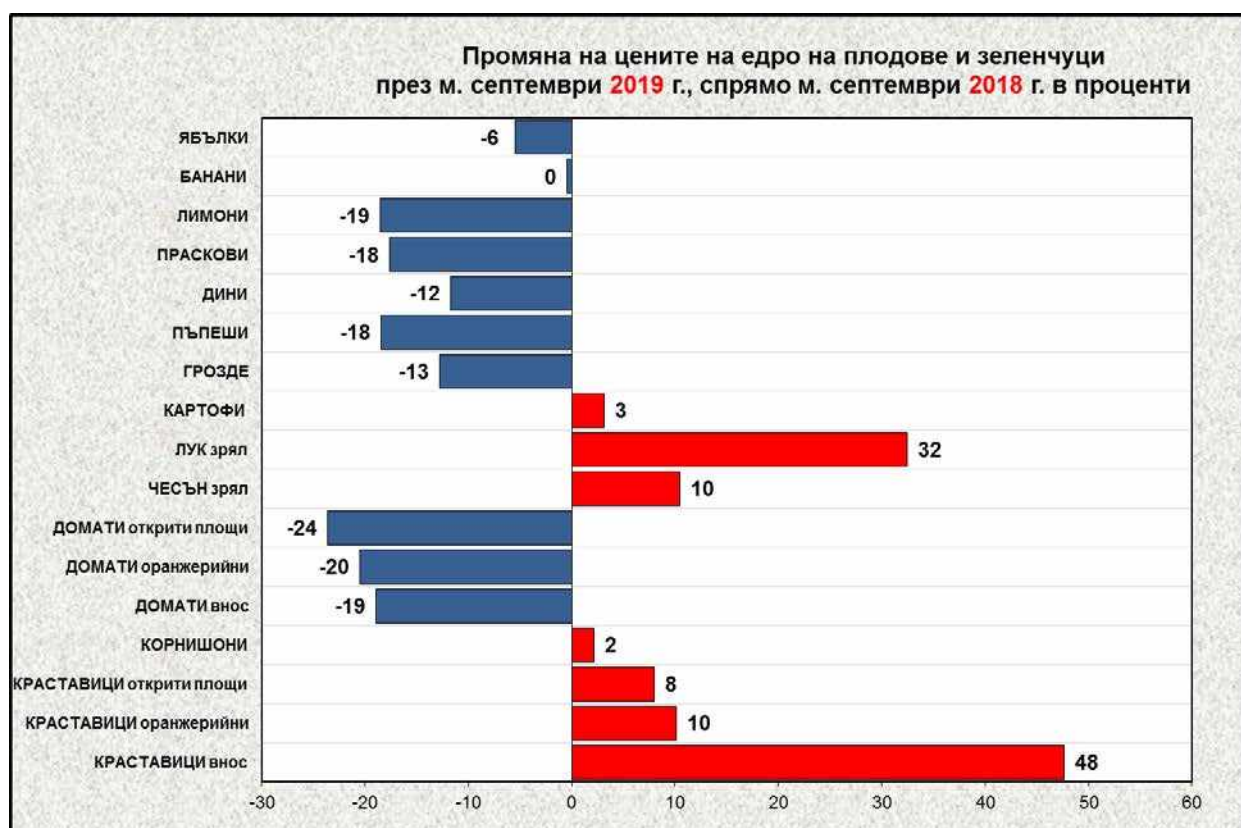
Фиг. 43

Таблица 4

СТОКА	август '19	септември '19	промяна в %	промяна в лв.	септември '18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,00	1,03	3	0,03	1,09	-6	-0,06
БАНАНИ	2,03	2,04	0	0,01	2,05	0	-0,01
ЛИМОНИ	2,56	2,42	-5	-0,14	2,97	-19	-0,55
ПРАСКОВИ	1,21	1,40	16	0,19	1,70	-18	-0,30
ДИНИ	0,45	0,53	18	0,08	0,60	-12	-0,07
ПЪПЕШИ	0,86	1,02	19	0,16	1,25	-18	-0,23
ГРОЗДЕ	1,62	1,30	-20	-0,32	1,49	-13	-0,19
КАРТОФИ	0,61	0,65	7	0,04	0,63	3	0,02
ЛУК зрял	1,08	1,02	-6	-0,06	0,77	32	0,25
ЧЕСЪН зрял	3,52	3,69	5	0,17	3,34	10	0,35
ДОМАТИ открити площи	1,22	1,10	-10	-0,12	1,44	-24	-0,34
ДОМАТИ оранжерийни	1,74	1,71	-2	-0,03	2,15	-20	-0,44
ДОМАТИ внос	1,48	1,33	-10	-0,15	1,64	-19	-0,31
КОРНИШОНИ	1,27	1,41	11	0,14	1,38	2	0,03
КРАСТАВИЦИ открити площи	1,55	1,35	-13	-0,20	1,25	8	0,10
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,45	1,41	-3	-0,04	1,28	10	0,13
КРАСТАВИЦИ внос	1,80	1,58	-12	-0,22	1,07	48	0,51
ПИПЕР зелен	1,13	1,11	-2	-0,02	1,27	-13	-0,16
ПИПЕР червен	1,44	1,31	-9	-0,13	1,44	-9	-0,13
ТИКВИЧКИ	0,65	0,66	2	0,01	0,80	-18	-0,14
ПАТЛАДЖАНИ	0,94	1,05	12	0,11	0,89	18	0,16
ЗЕЛЕ	0,53	0,61	15	0,08	0,66	-8	-0,05
МОРКОВИ	0,68	0,68	0	0,00	0,75	-9	-0,07

Фиг. 44

Фиг. 45

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември спрямо м. август се наблюдава превес на низходящите тенденции на цените на зеленчуците, а при плодовете има поскъпване, свързано с намаляващото предлагане на количествата. (табл. 4 и фиг.44)

Цените на едро на домати бележат спад, като при полските домати и домати от внос той е 10%, а при оранжерийните съответно 2%. Българските оранжерийни краставици и краставиците от внос поевтиняват на месечна база с 12-13%, а полските с 3%. Цената на корнишоните бележи ръст спрямо август от 11%. Картофите и зрелият чесън поскъпват с 5-7%, а цената на зрелия лук намалява с 6%. (фиг. 47-54) Поскъпване на месечна база в диапазона 16-19% се наблюдава при плодовете (прасковите, дините и пъпешите), които са в края на производство и предлагане, като. По-значително поевтиняване от 20% има при гроздето, а цените на останалите плодове, предмет на този анализ се колебаят около нивата от предходния месец. (фиг.56,61,62)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците се наблюдава поевтиняване на домати в интервала 19-24%, а краставиците и корнишоните поскъпват на годишна база с 2-10%. По-сериозно поскъпване има при вносните краставиците, при които предлаганите количества са минимални. Поскъпване спрямо миналата година има при зрелия лук и чесън (10-32%) и при картофите – 3%. При плодовете се наблюдава поевтиняване на годишна база на всички плодове, предмет на този анализ. Намалението на цените им е в диапазона 12-19%. При ябълките спадът е 6%, а бананите се търгуват на нивата от миналата година. (табл.4 и фиг.45)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. септември 2014/2019г.

септември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КОРНИШОНИ	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	ДИНИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	БАНАНИ
година															
2014	1,41	1,17	1,14	1,32	0,95	1,27	0,55	0,46	0,69	0,58	1,07	0,32	1,28	1,54	2,07
2015	1,42	0,96	1,54	1,06	1,07	1,31	0,58	0,52	0,73	0,72	0,97	0,52	1,28	1,42	2,25
2016	1,46	1,04	1,09	0,97	0,90	1,00	0,58	0,64	0,68	0,67	0,95	0,37	1,25	1,41	2,21
2017	1,44	0,99	1,48	1,34	0,95	1,13	0,53	0,52	0,68	0,61	1,12	0,26	1,02	1,36	1,96
2018	2,15	1,44	1,28	1,38	1,27	1,44	0,63	0,66	0,75	0,77	1,09	0,60	1,25	1,49	2,05
2019	1,71	1,10	1,41	1,41	1,11	1,31	0,65	0,61	0,68	1,02	1,03	0,53	1,51	1,30	2,04

Фиг. 46

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. септември на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

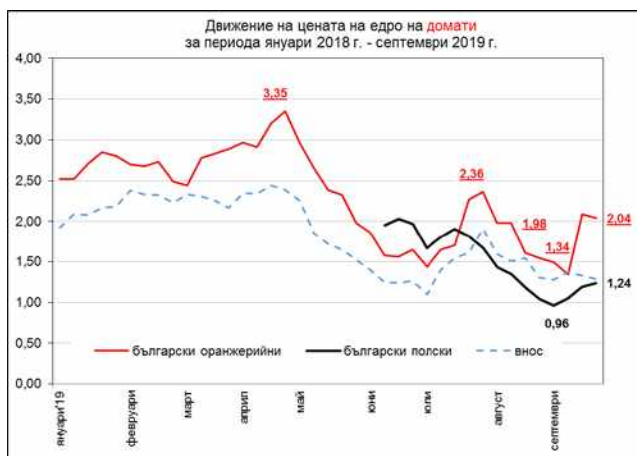
- Цените на оранжерийните домати са по-ниски спрямо миналата година, но са над нивата от периода 2014-2017 г. Полските домати също са по-евтини от предходната година и се доближават до цените от 2015-2017 г.

- Цените на корнишоните през м. септември тази година са най-високи, а стойностите на краставиците са по-високи от 2014, 2016, и 2018 г.

- Цените на червения и зеления пипер се доближават до нивата от 2015 г.

- Цената на зрелия лук през тази година е най-висока за периода, а цената на зелето, морковите и картофите с малки отклонения в двете посоки, се движат около нивата от предходните години.

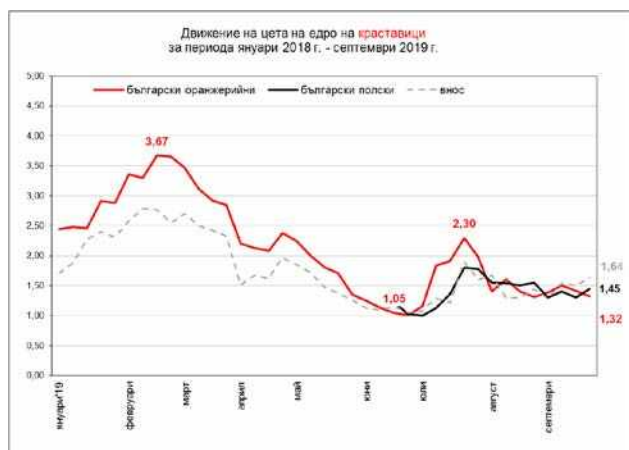
- Цените на едро на ябълките през август 2019 г. са едни от най-ниските и се доближават до нивото от същия месец на 2016 г. Цените на дините и гроздето са малко по-ниски в сравнение с предходните две-три години.

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

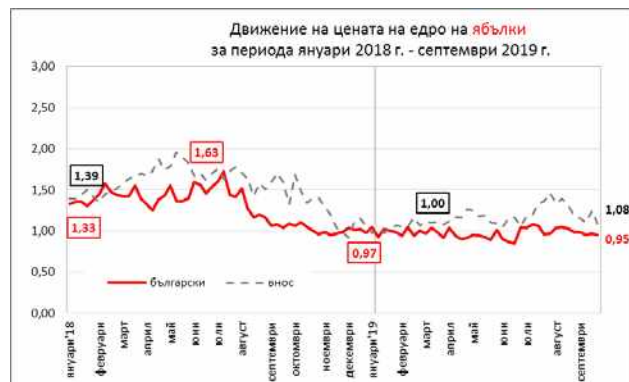
Фиг. 52

Фиг. 53

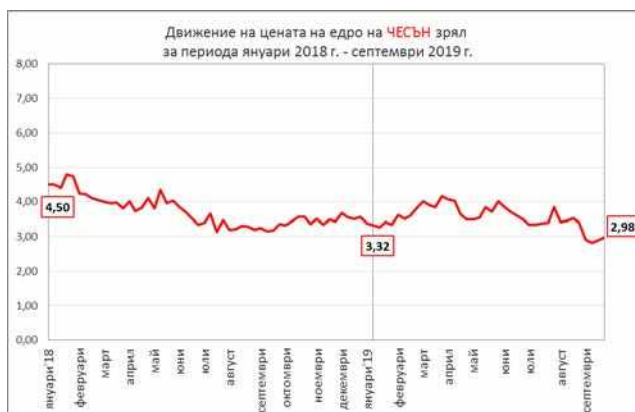
Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

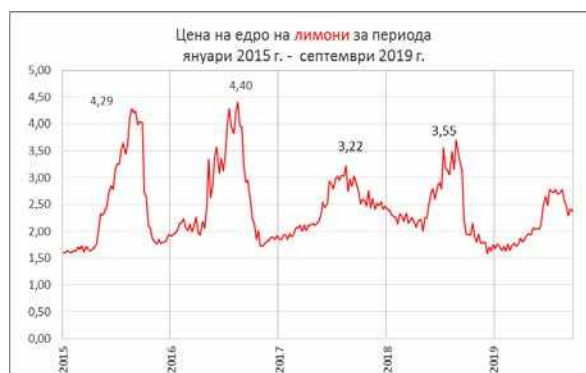
Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

Фиг. 62

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В периода средата на април - края на юни ИТЦ има устойчив низходящ тренд. През последната седмица на месеца трендът се обръща и кривата тръгва рязко нагоре. Върху стойностите на индекса през този период рефлектира покачването на цените на зеленчуците, брашното, захарта и някои млечни и месни произведения. (фиг. 64)

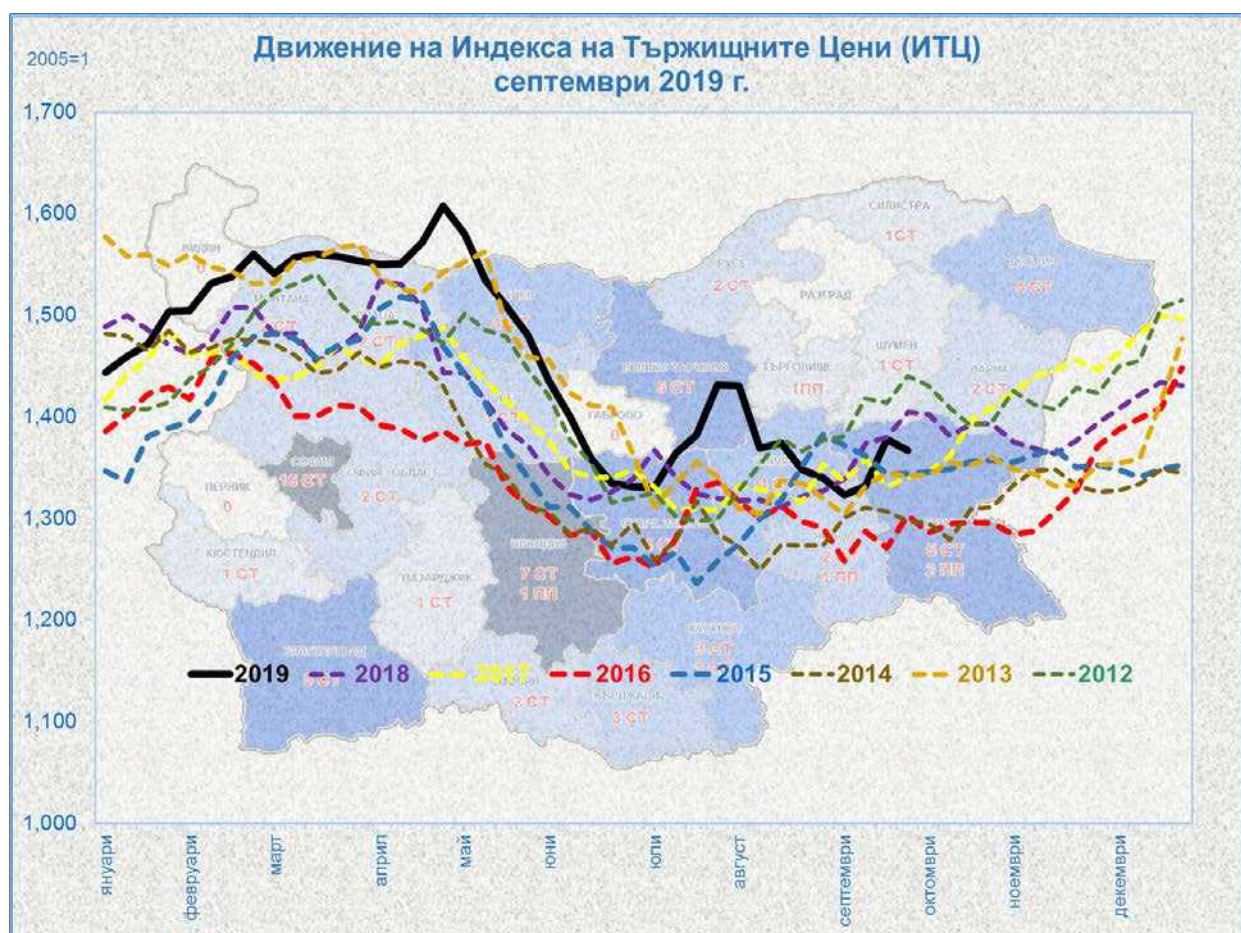
През м. юли 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава много над нивата от същия месец на периода 2012 – 2018 г.

През м. август тенденцията при движението на индекса се обръща и кривата тръгва надолу. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 1,340 пункта, като понижението за месеца е 6.4% и се доближава до нивото от същия период на миналата година.

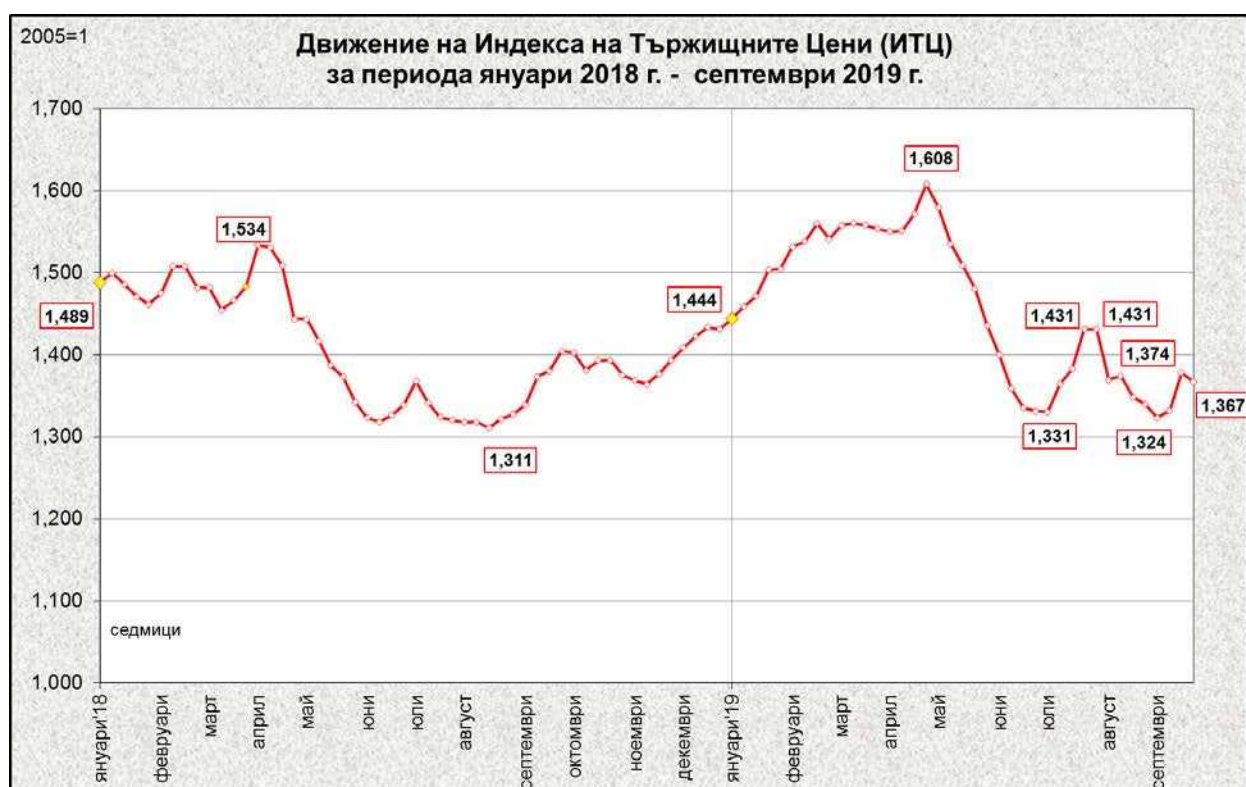
От началото на м. септември трендът отново се обръща и кривата тръгва нагоре. В резултат на сезонното поскъпване на някои плодове и зеленчуци, съчетано с пълзящите плавно на горе цени на някои хранителни стоки, стойностите на индекса се покачват. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.367 пункта. (фиг. 64)

През м. септември 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава под нивата от същия месец на 2012 г. и 2018 г. и е над кривите в периода 2013 и 2017 г. (фиг. 63)

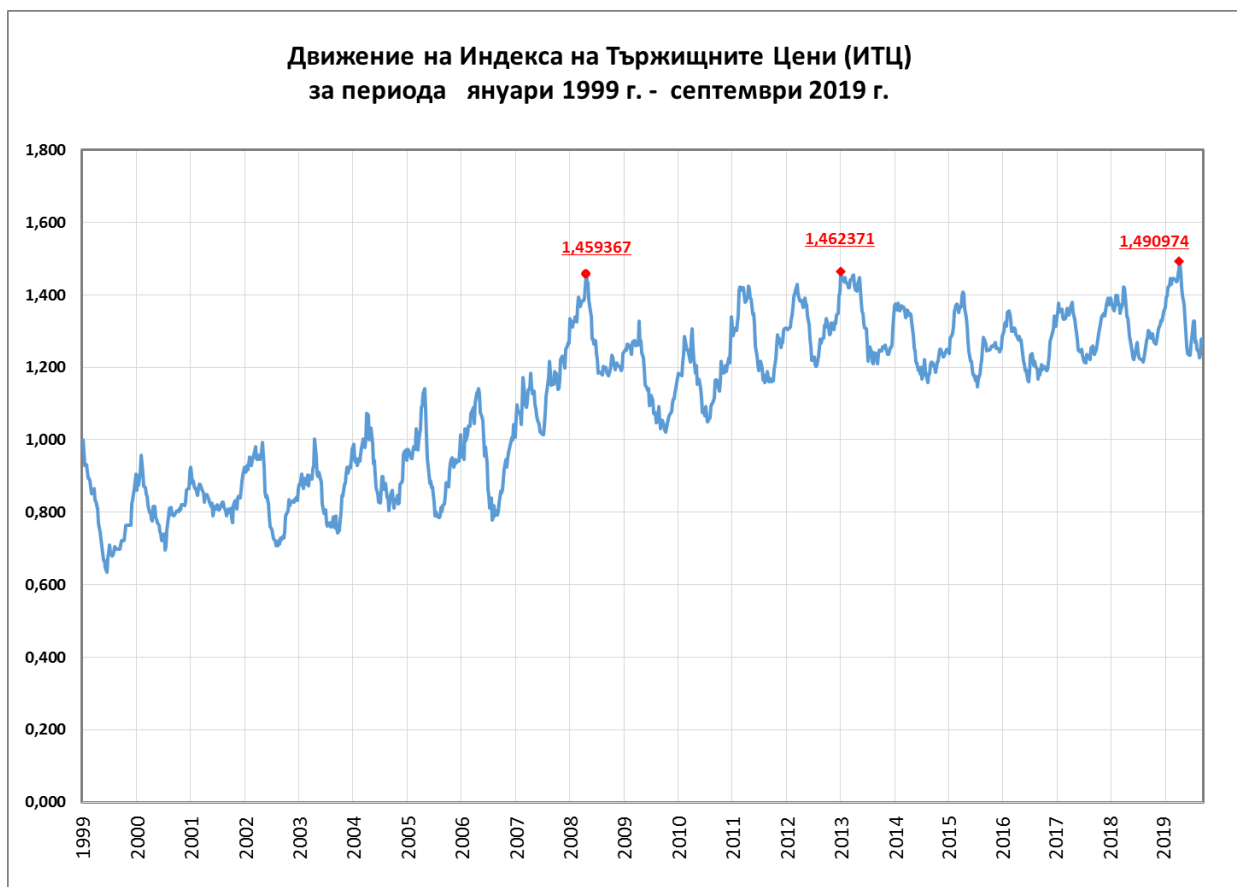
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – септември 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 65)

Фиг. 63

Фиг. 64

Фиг. 65

Международни цени

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси.

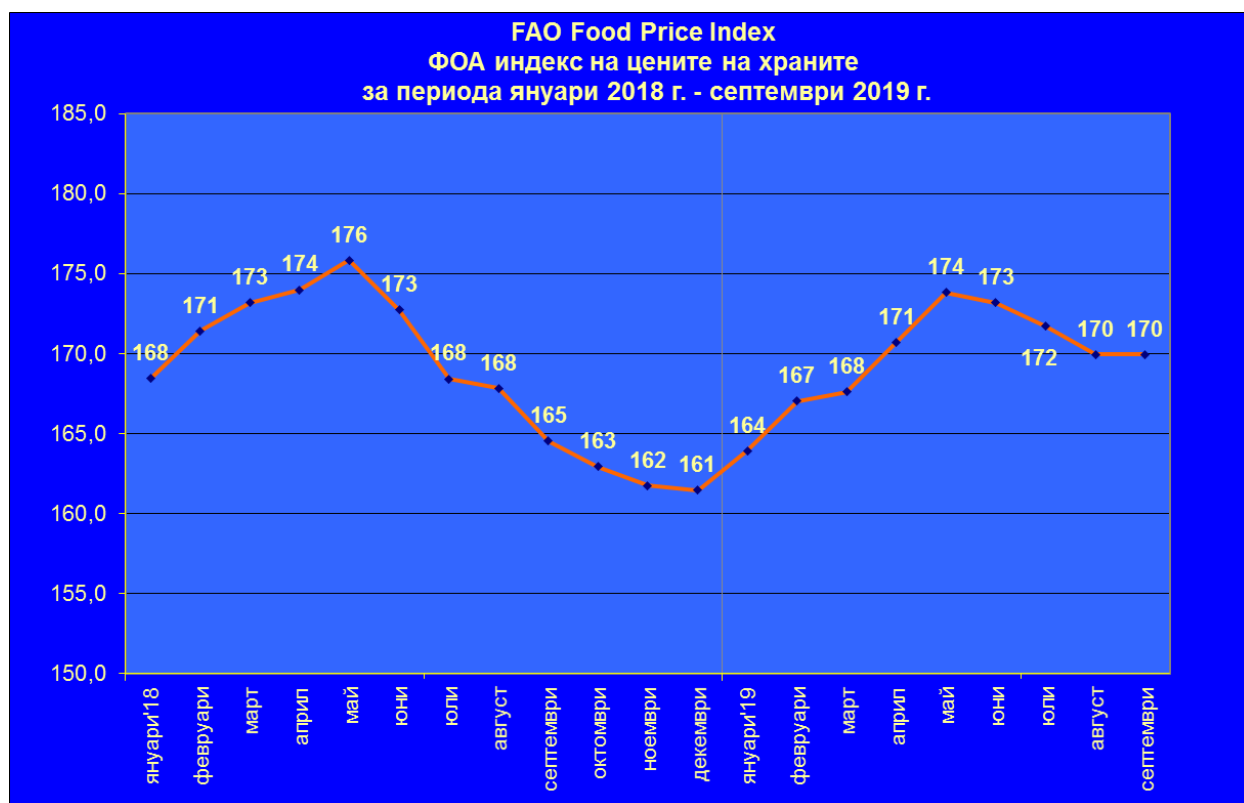
ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (Индекс на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО FAO)⁹)

Индексът на цените на храните на FAO (FFPI) през м. септември е 170 пункта и спрямо август няма промяна. Спрямо същия месец на миналата година е с 3.3 % по-висок. През месеца на международния пазар се наблюдава спад на цената на захарта, ръст на стойностите на растителните масла и месото. Световните цени на зърнените храни и млечните произведения остават сравнително стабилни. (фиг.66) Ретроспективният анализ на движението на ФАО

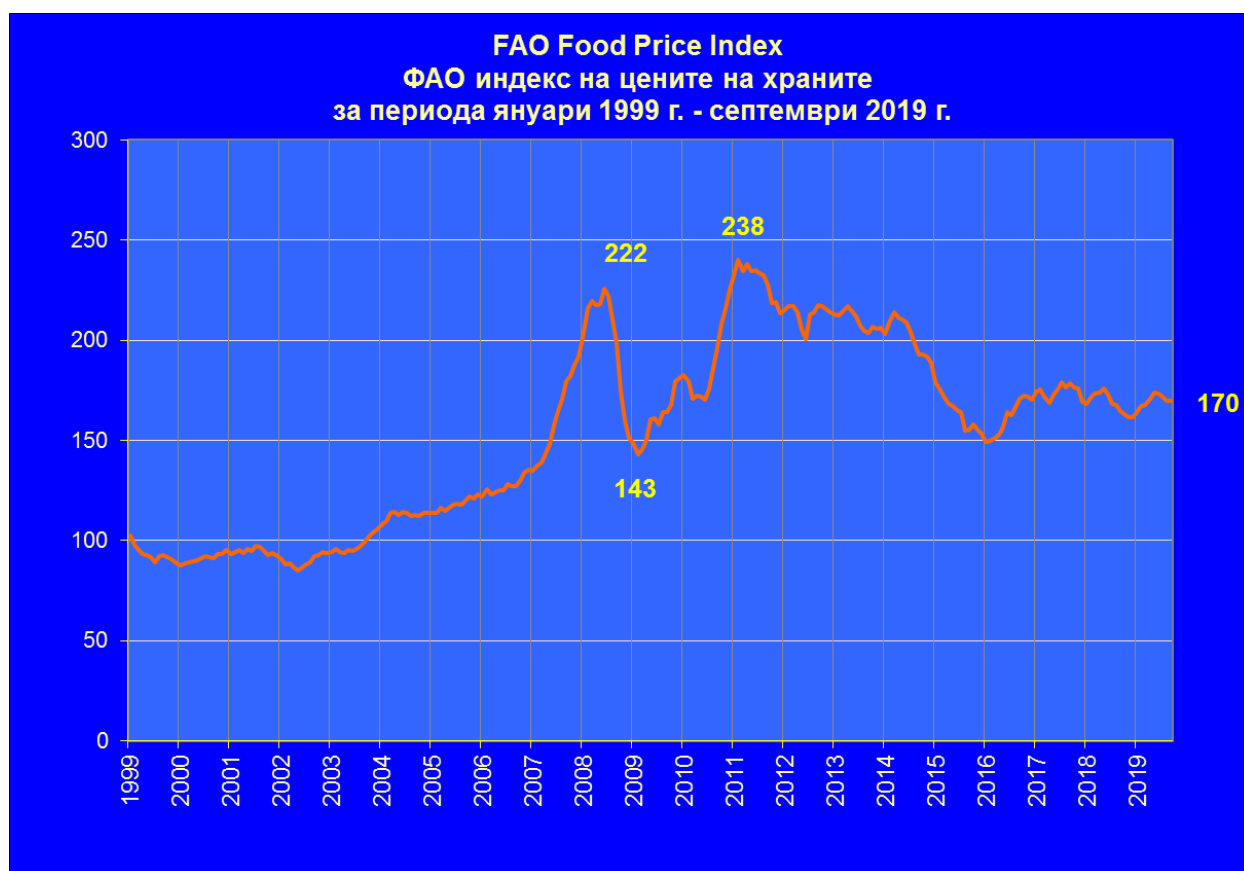
⁸ FFPI – FAO Food Price Index

⁹ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

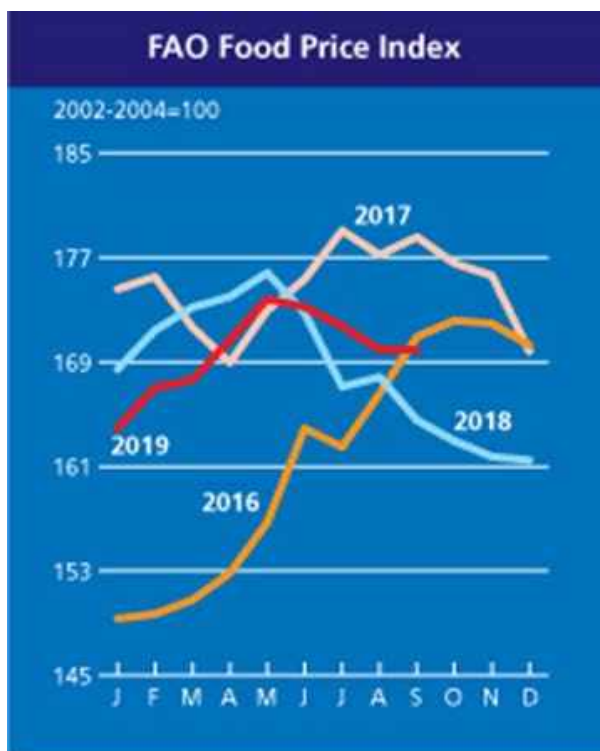
индекса на храните за последните години показва, че пиковите стойности са отчетни в средата на 2008 г. и в началото на 2011 г. (фиг.67)

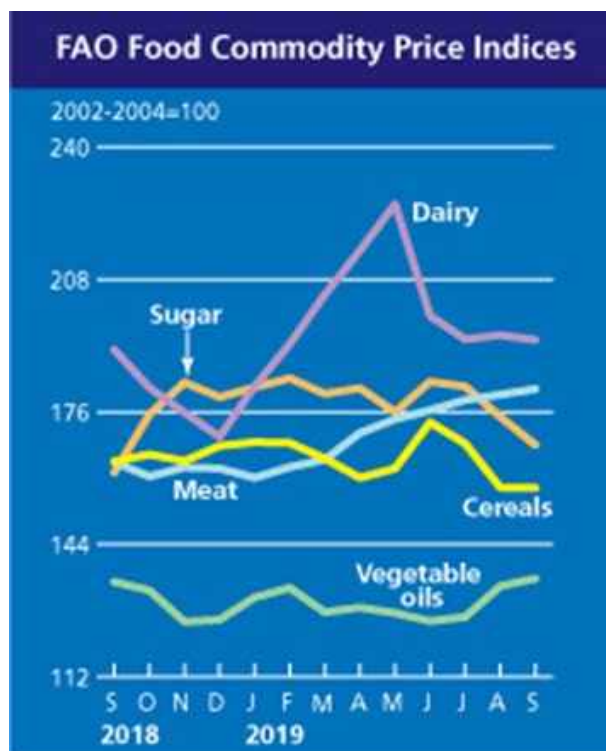
Фиг. 66

Фиг. 67

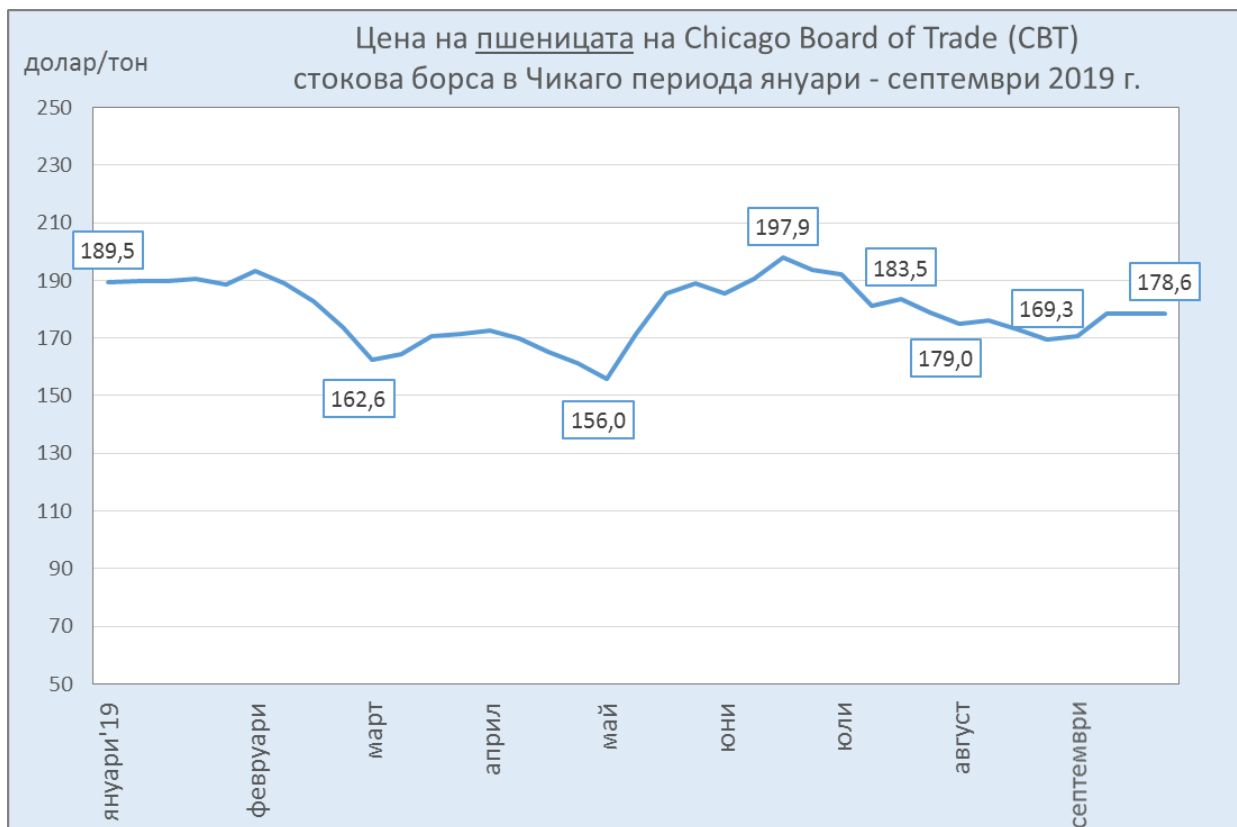
Фиг. 68

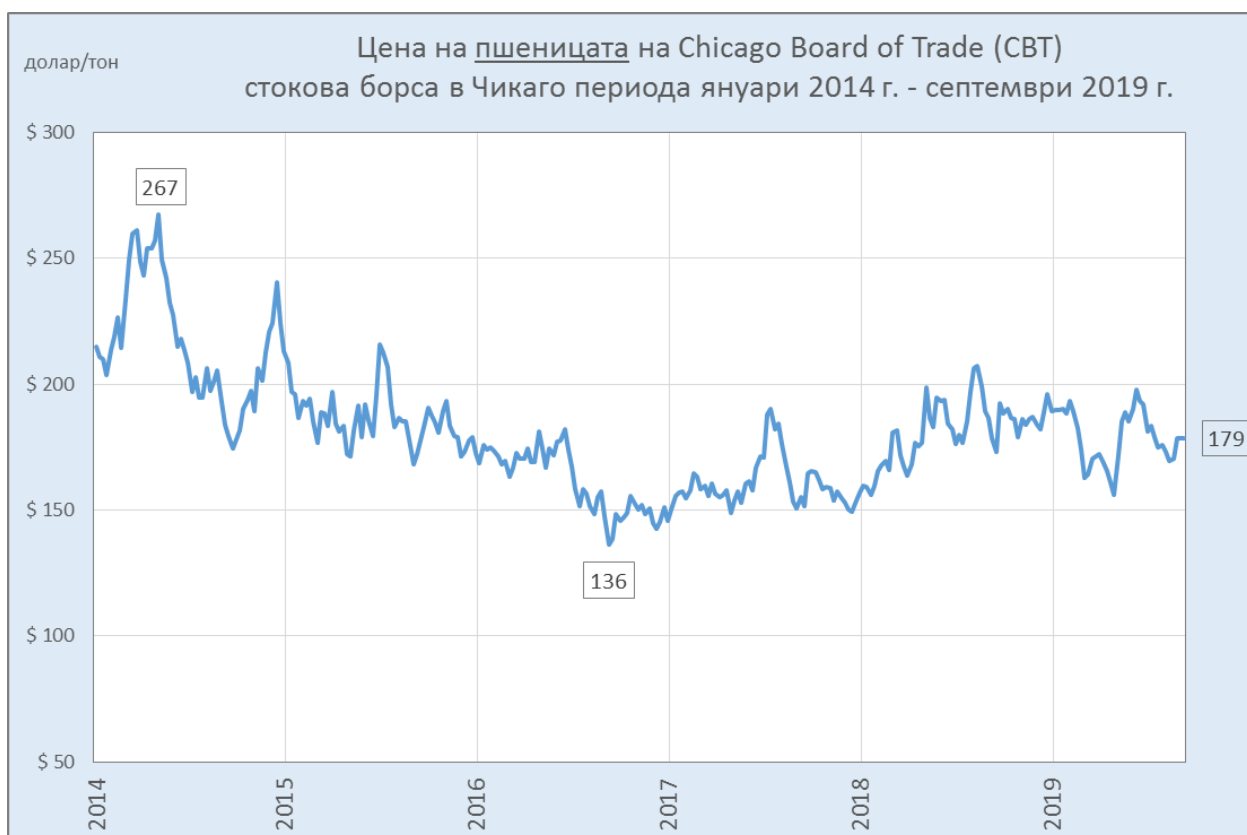
Фиг. 69

Индексът на цените на зърнените култури FAO през м. септември е 157,6 пункта и се доближава до нивото на стойностите през август. Спрямо същия месец на предходната година индексът е 3,9% (6,4 пункта) по-нисък. При основните зърнени култури движението на цените е разнопосочно. Цените на пшеницата са по-високи във връзка с динамичната търговска активност, но остават доста под нивото (с 11%) от същия месец на миналата година. Ценовите котировки на царевичата през септември са по-ниски във връзка с големия износ от страните износители в Южното и в Северното полукълбо. Международните цени на ориза остават стабилни и са малко по-ниски спрямо предходния месец. (фиг.69)

През м. септември средната цена на пшеницата на стоковата борса в Чикаго остава стабилна и стъпва на ниво от 178,6 долара/тон. За периода 2014 – 2019 г. най-високата стойност е достигната през 2014 г., а минималните стойности са през 2016 г. (фиг.70,71)

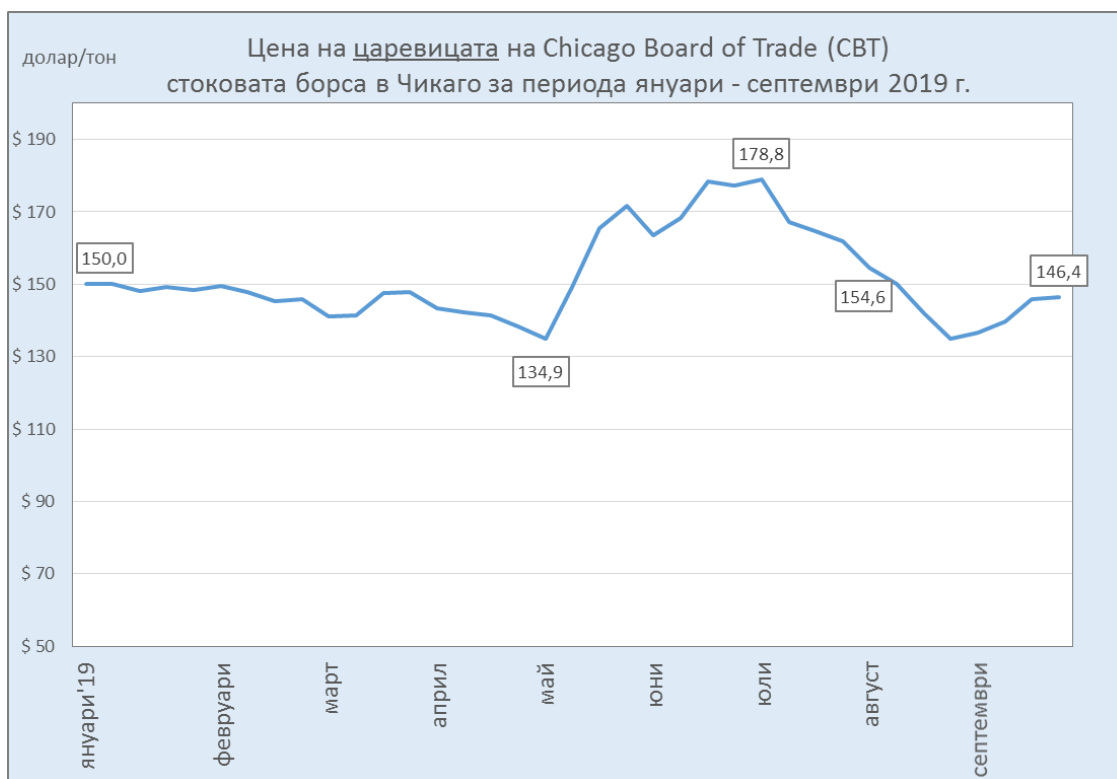

Фиг. 70

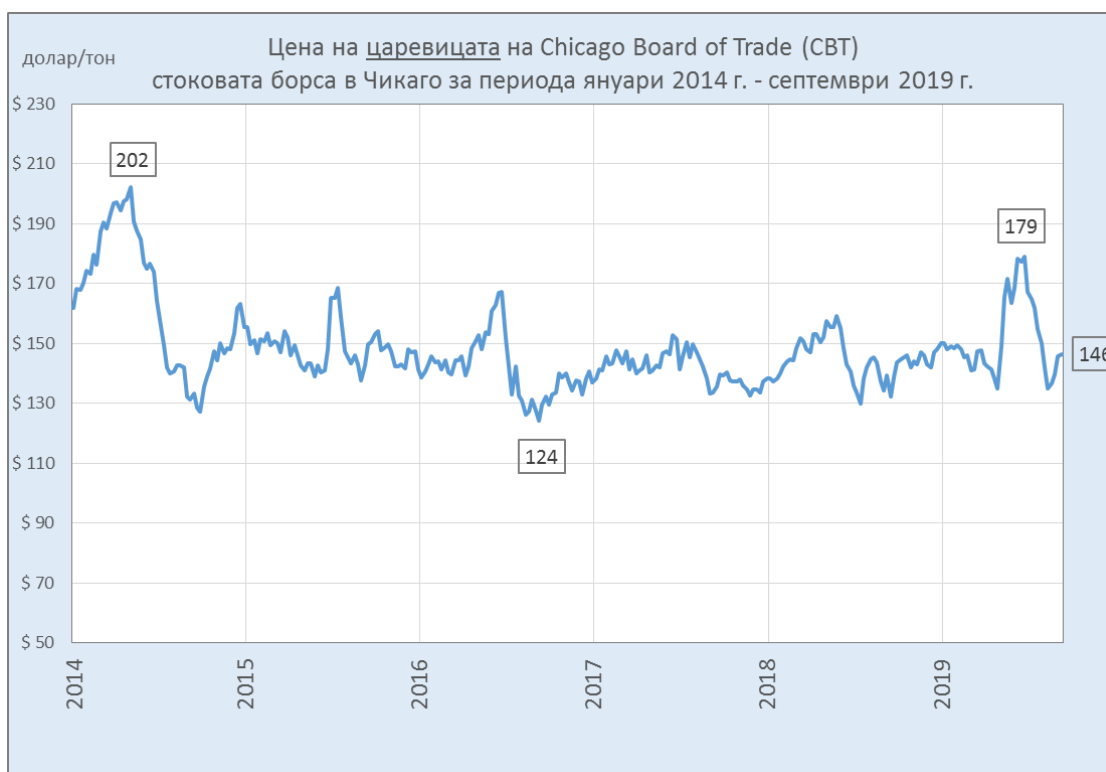

Фиг. 71

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през м. септември също остава сравнително стабилна и стъпва на ниво от 146.4 долара /тон. И при цената на царевицата максималните стойности за последните пет години са регистрирани през 2014 г., а минималните съответно през 2016 г. (фиг.72,73)

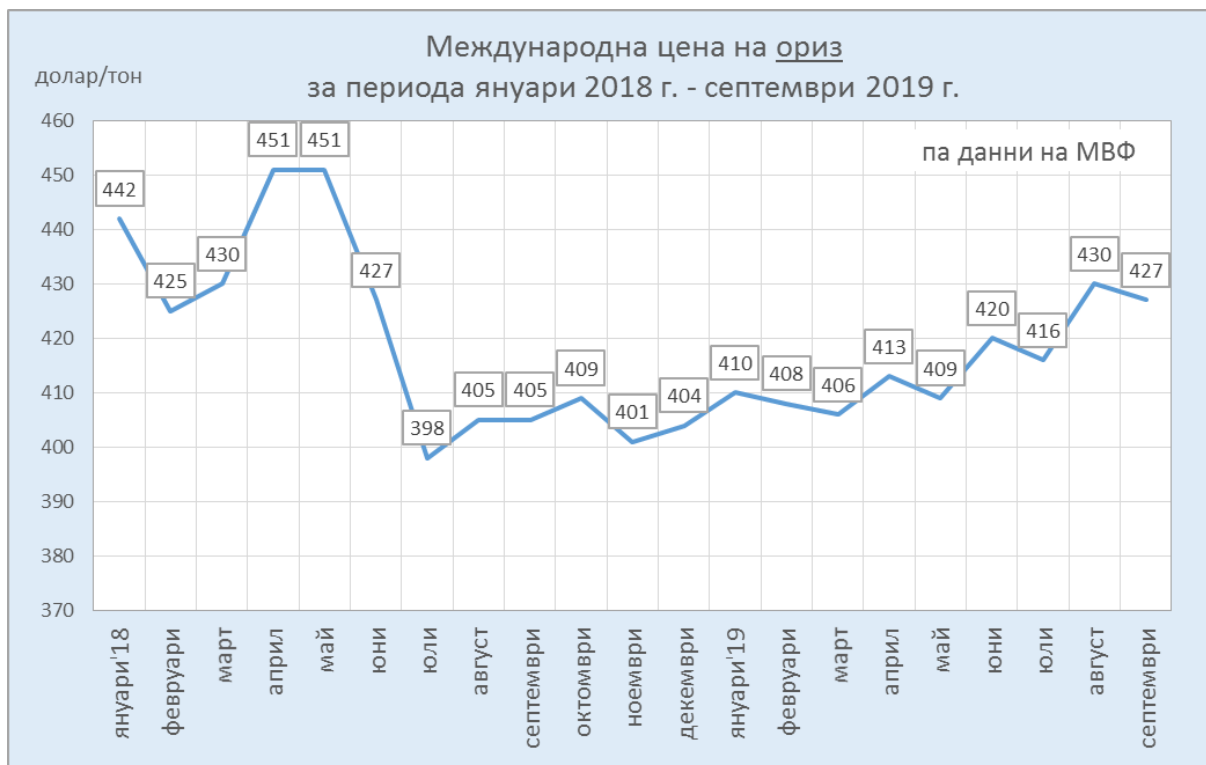

Фиг. 72

Фиг. 73

Данните на МВФ сочат, че през последните месеци цената на ориза бележи лек и траен възходящ тренд, но през м. септември кривата бележи известен спад и стъпва на ниво от 427 долара/тон. Наблюдава се ръст на цената на годишна база от 5,4%. Пиковите стойности на цената на ориза са през 2008 г. – 902 долара/тон. (фиг.74,75)

Фиг. 74

Фиг. 75

В периода април, май и юли на стоковата борса в Чикаго се наблюдава ръст на цената на свинското месо. През втората половина на м. юли кривата тръгва надолу и през м. септември котировките на свинското месо на борсата в Чикаго се стабилизират на ниво от около 65 цент/паунд (1.43 долар/кг). Регистрираните максимални цени на свинското месо на международния пазар през последните години са през м. юли 2014 г.(фиг.76,77)

При цената на говеждото месо на същата борса е отбелязан пик през м. април, когато цената 3.35 долар/кг (фиг.78,79)

Фиг. 76

Фиг. 77

c1 CME FEEDER CATTLE FUTURES CHAIN

FC.1:CME

PRICE (USC)	TODAY'S CHANGE	SHARES TRADED	1 YEAR CHANGE	52 WEEK RANGE
142.03	↑0.375 / 0.26%	0.00	↓-9.97%	127.65 - 157.80

Data delayed at least 10 minutes, as of Oct 08 2019 22:19 BST.

Фиг. 78

c1 CME FEEDER CATTLE FUTURES CHAIN

FC.1:CME

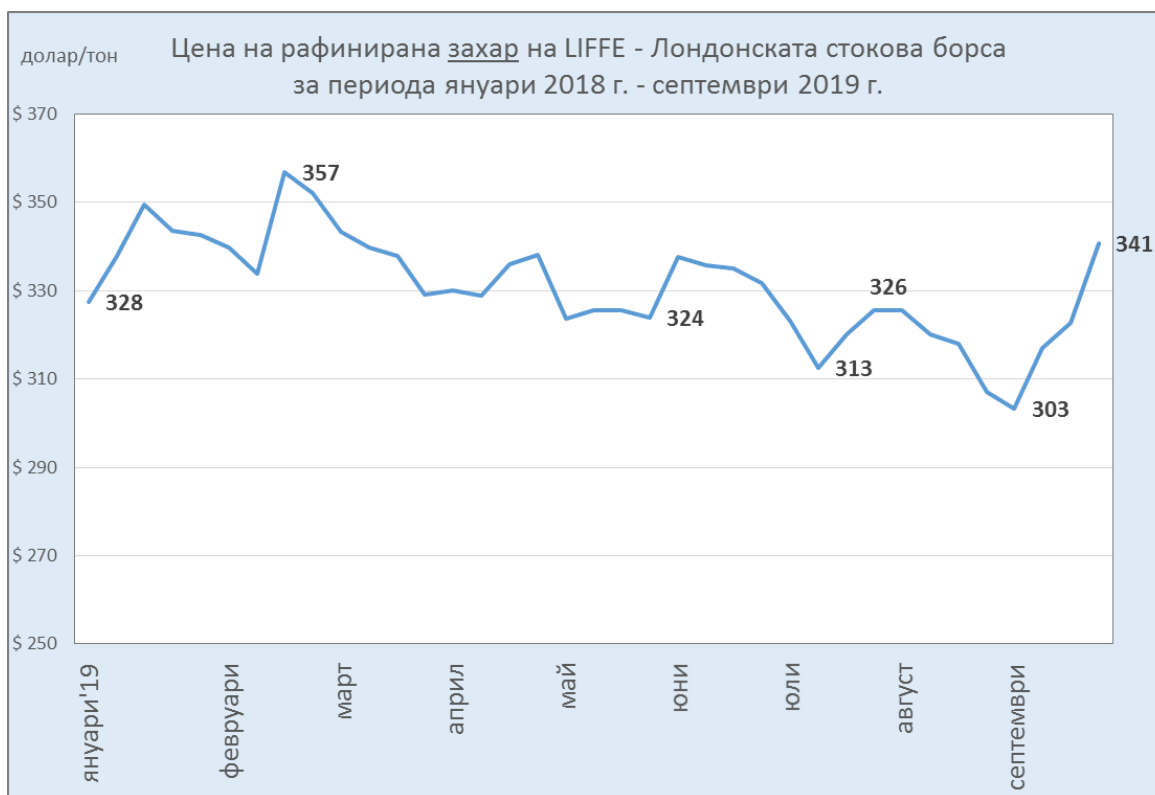
PRICE (USC)	TODAY'S CHANGE	SHARES TRADED	1 YEAR CHANGE	52 WEEK RANGE
142.03	↑0.375 / 0.26%	0.00	↓-9.97%	127.65 - 157.80

Data delayed at least 10 minutes, as of Oct 08 2019 22:19 BST.

Фиг. 79

През септември цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса е 341 долара/тон. и спрямо юли има леко понижениe на стойностите с около 4%. През 2016 г. се наблюдаваше устойчив възходящ тренд и през есента на същата година бяха достигнати пикови стойности от 600 долара/тон.(фиг. 80,81)

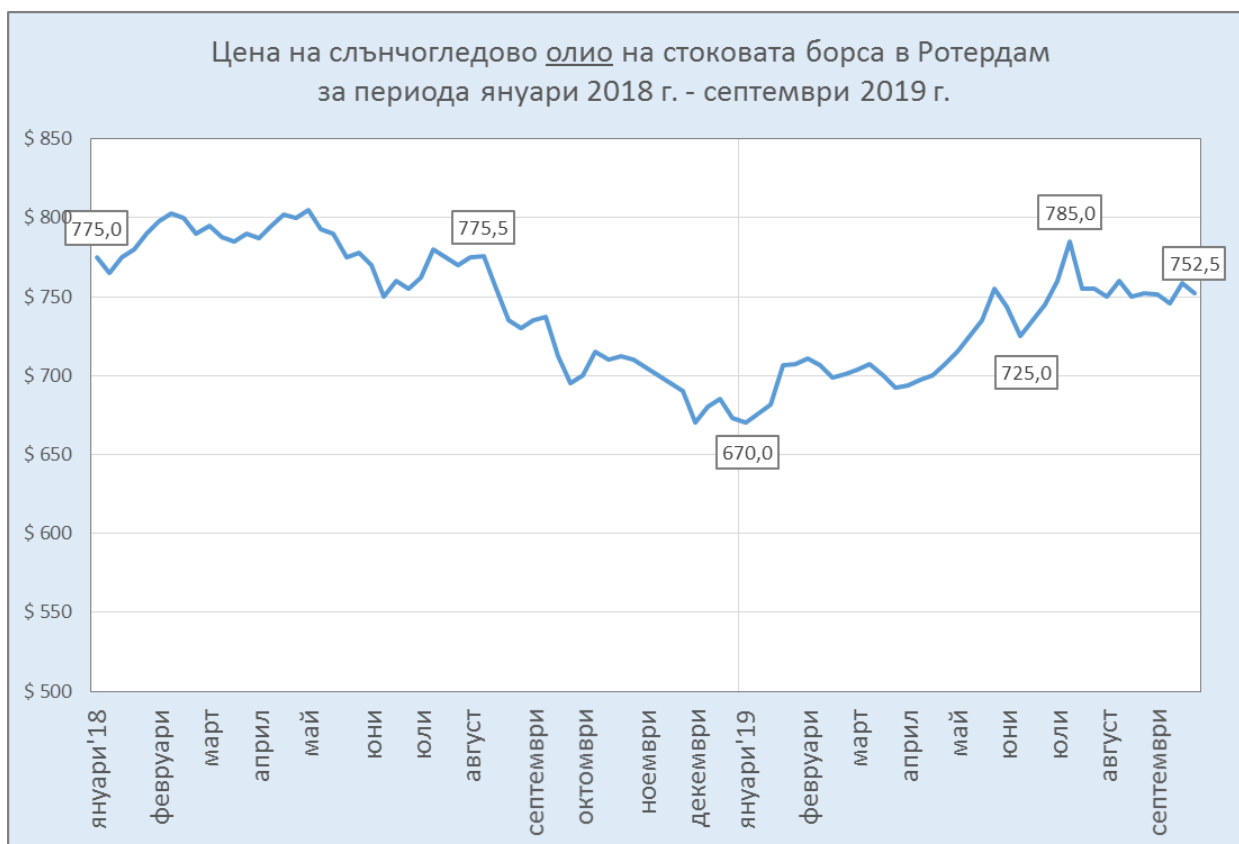

Фиг. 80

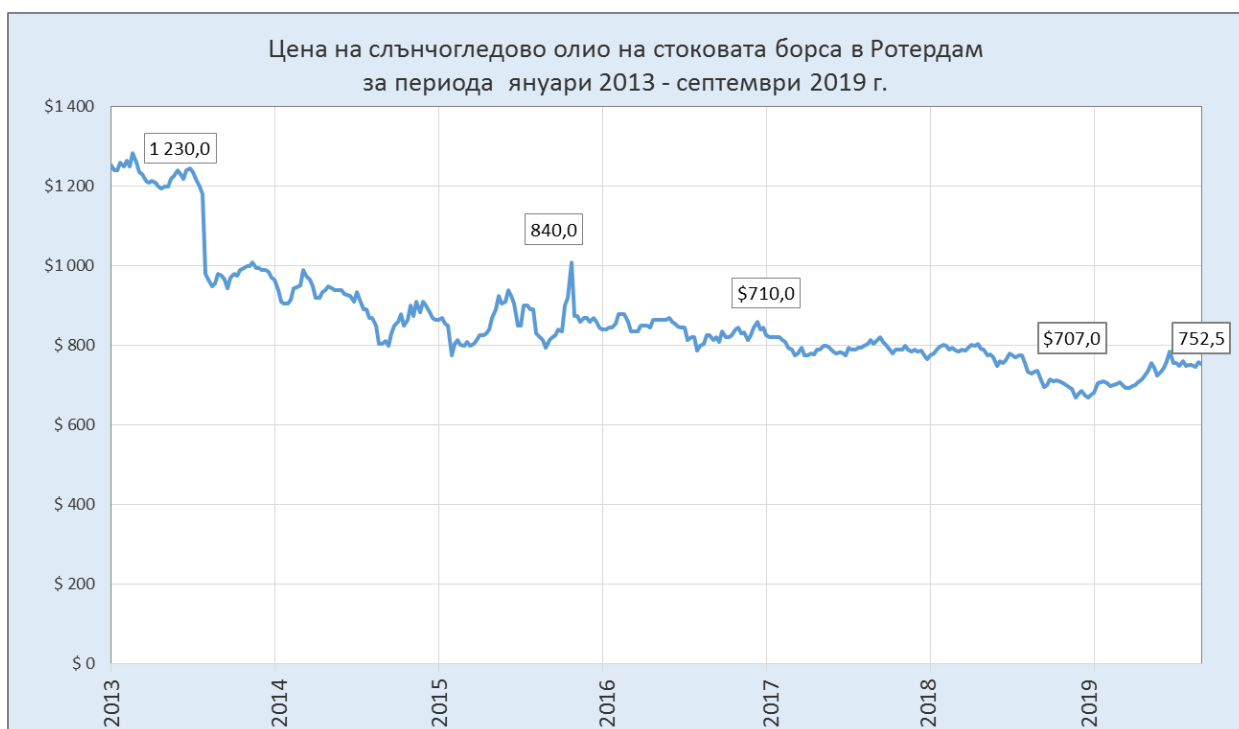

Фиг. 81

През последните месеци цената на нерафинираното слънчогледово олио на стоковата борса в Ротердам е стабилна и през м. септември кривата стъпва на ниво от 752,5 долара/тон. През 2013 г. цената на олиото се покачи драстично и бяха отчетени пикови стойности от 1230 долар/тон.(фиг.82,83)

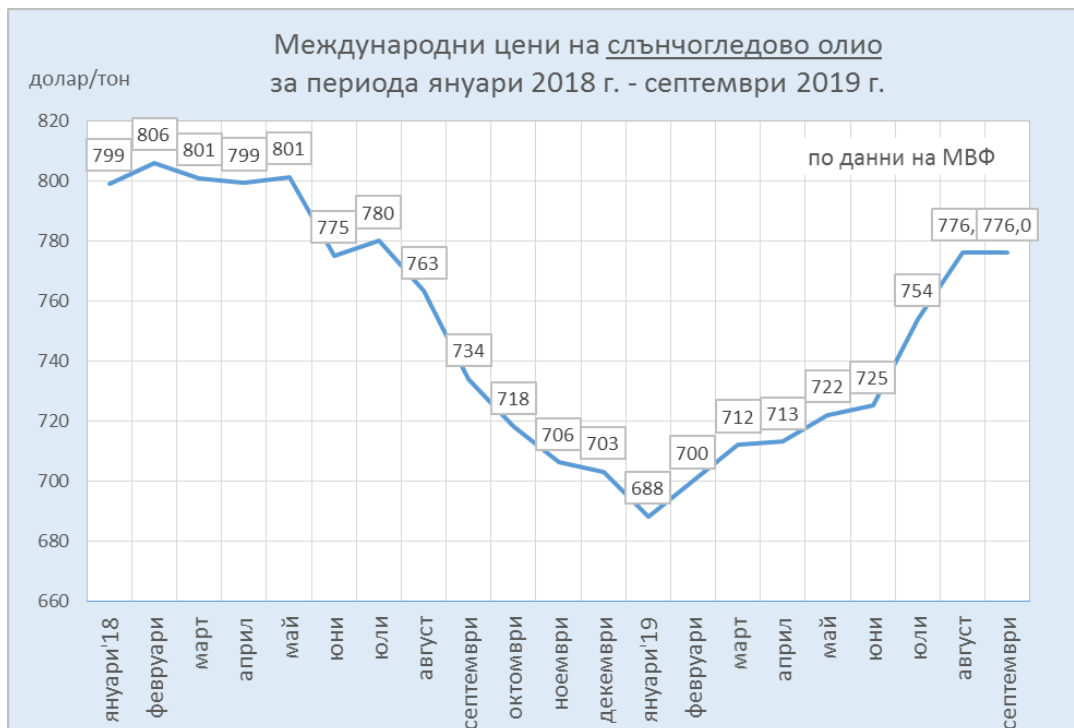

Фиг. 82

Фиг. 83

По данни на МВФ през м. септември 2019 г. цената на слънчогледовото олио е 776 долара/тон и остава без промяна спрямо предходния месец. В сравнение с началото на годината е отчетен ръст от 12,6%. (фиг. 84,85)

Фиг. 84

Фиг. 85

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец октомври на пазара на храни се наблюдават известни възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано поскъпване на част от млечните и месните произведения, като отчетените колебания нагоре са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на някои основни хранителни стоки като захар, брашно и фасул бележат ръст, който е в широк диапазон от 7% до 15%. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо. По-умерено поскъпване е отчетено при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при част от варивата и някои риби.

През месец октомври цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец октомври в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. октомври тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците показват стабилни стойности с леки колебания в двете посоки. През м. октомври тази година са отчетени най-високи стойности за периода при картофите и зрелия лук. Цените на плодовете през м. октомври тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. октомври 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** запазва низходящия си тренд от предходния месец, слиза под нивото от 2012 и 2018 г., доближава се до стойностите от същия период на 2013 г. и остава над кривите от 2016 и 2014 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава лек ръст на цените на месата, зърнените храни, растителни масла и захарта. Млечните продукти като цяло запазват тенденцията от предходните месеци на стабилни стойности.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. октомври, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

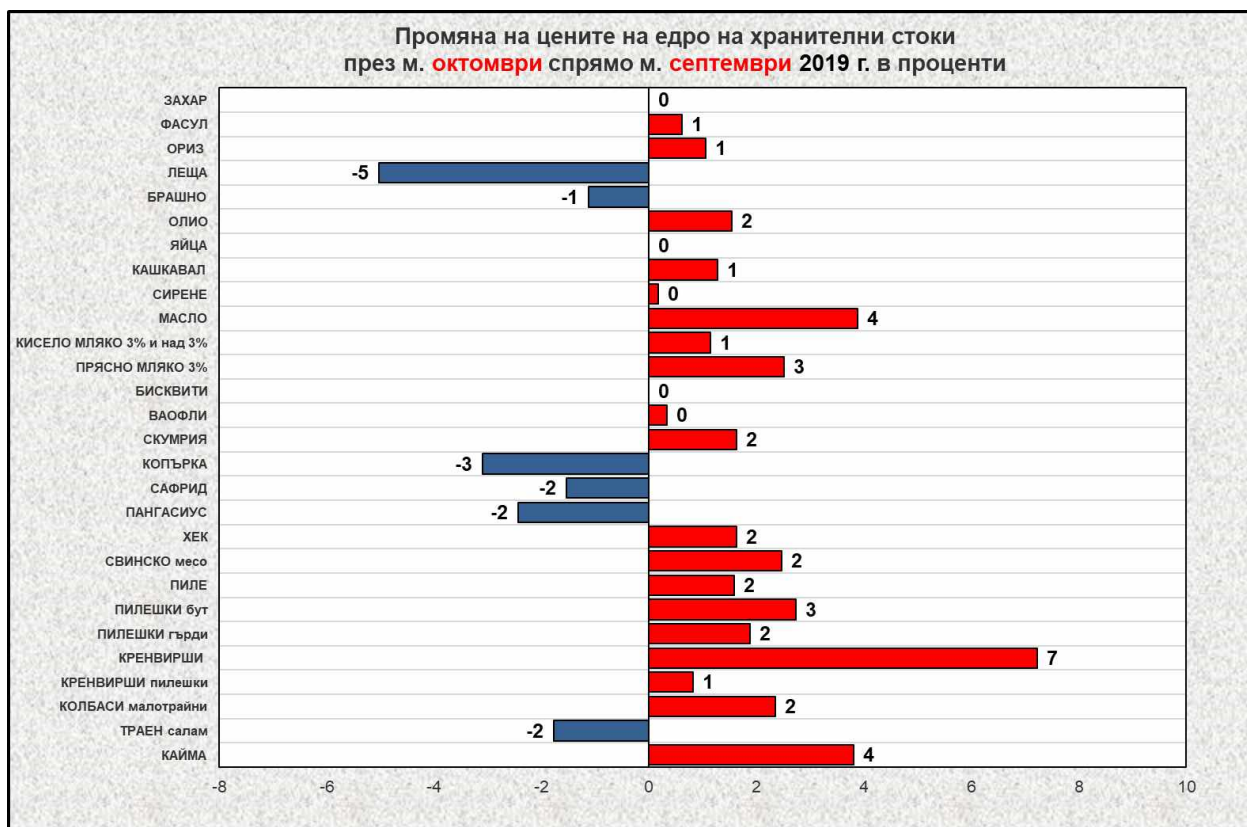
Намаление на цените е отчетено само при лещата с 5% и при брашното с 1%. Поскъпването при останалите стоки от тази група е в тесния диапазон 1-2%, като най-голямото поскъпване е при олиото – 2%. (табл. 1, фиг.1)

През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването на месечна база е с 2-3%, а на маслото с 4%. (фиг.21-26)

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. октомври също са с преобладаващо възходящи тенденции. Повишение с 4-7% е отчетено при каймата и кренвиршите, а месата и другите месни произведения поскъпват средно с 1-3%. По-стабилни през месеца са цените на рибата, при които има лек спад от 2-3%, а цените на захарните изделия остават почти без промяна.

Таблица 1

СТОКА	септември'19	октомври'19	промяна в %	промяна в лв.	октомври'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,25	1,25	0,0	0,00	1,09	14,7	0,16
ФАСУЛ	3,28	3,30	0,6	0,02	3,08	7,1	0,22
ОРИЗ	1,88	1,90	1,1	0,02	1,92	-1,0	-0,02
ЛЕЩА	2,19	2,08	-5,0	-0,11	2,49	-16,5	-0,41
БРАШНО	0,89	0,88	-1,1	-0,01	0,79	11,4	0,09
ОЛИО	1,94	1,97	1,5	0,03	1,97	0,0	0,00
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,17	10,30	1,3	0,13	9,60	7,3	0,70
СИРЕНЕ	5,99	6,00	0,2	0,01	5,72	4,9	0,28
МАСЛО	2,06	2,14	3,9	0,08	2,21	-3,2	-0,07
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,87	0,88	1,1	0,01	0,81	8,6	0,07
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,59	1,63	2,5	0,04	1,49	9,4	0,14
БИСКВИТИ	1,38	1,38	0,0	0,00	1,48	-6,8	-0,10
ВАОФЛИ	2,99	3,00	0,3	0,01	2,76	8,7	0,24
СКУМРИЯ	3,69	3,75	1,6	0,06	3,87	-3,1	-0,12
КОПЪРКА	1,94	1,88	-3,1	-0,06	1,94	-3,1	-0,06
САФРИД	3,25	3,20	-1,5	-0,05	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,71	3,62	-2,4	-0,09	3,56	1,7	0,06
ХЕК	4,92	5,00	1,6	0,08	5,04	-0,8	-0,04
СВИНСКО месо	9,70	9,94	2,5	0,24	6,65	49,5	3,29
ПИЛЕ	3,77	3,83	1,6	0,06	3,76	1,9	0,07
ПИЛЕШКИ бут	2,92	3,00	2,7	0,08	2,75	9,1	0,25
ПИЛЕШКИ гърди	7,46	7,60	1,9	0,14	7,39	2,8	0,21
КРЕНВИРШИ	4,15	4,45	7,2	0,30	3,97	12,1	0,48
КРЕНВИРШИ пилешки	3,63	3,66	0,8	0,03	3,22	13,7	0,44
КОЛБАСИ малотрайни	4,67	4,78	2,4	0,11	4,26	12,2	0,52
ТРАЕН салам	8,46	8,31	-1,8	-0,15	8,45	-1,7	-0,14
КАЙМА	4,99	5,18	3,8	0,19	4,52	14,6	0,66

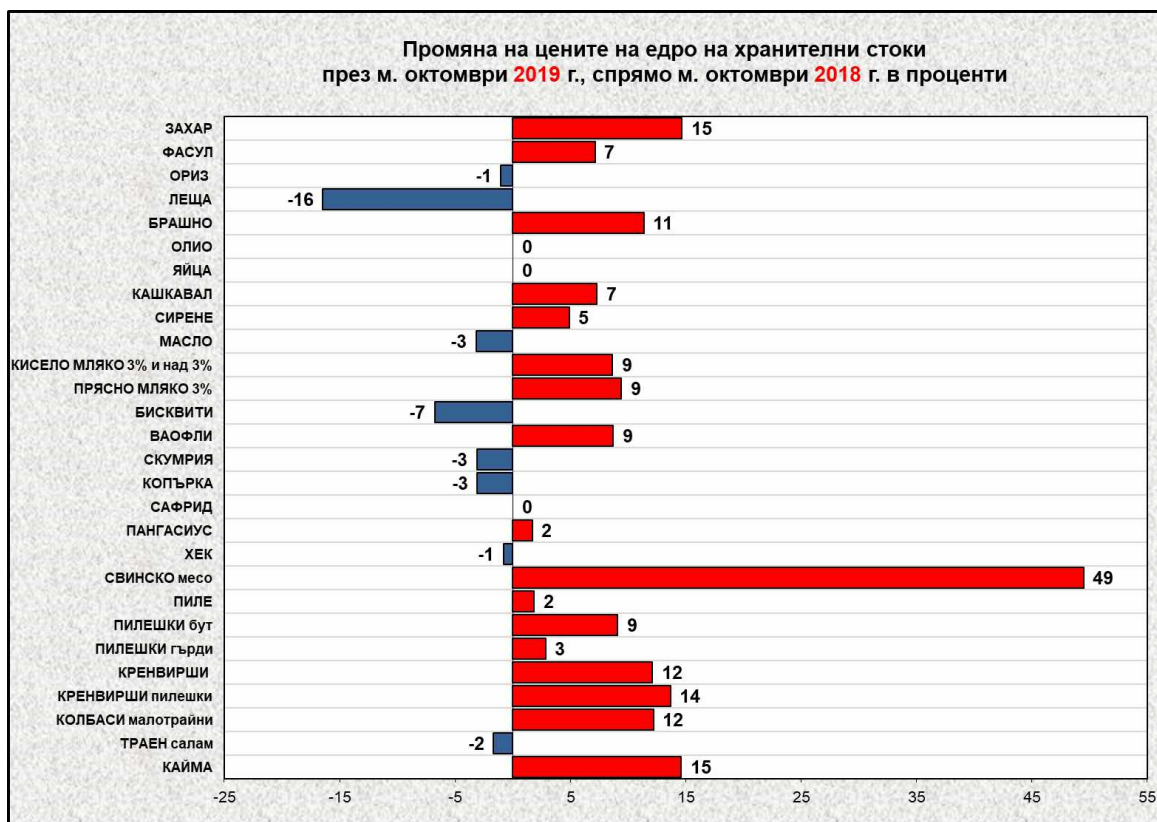

Фиг. 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 2)

Най-силен спад на годишна база има при цената на лещата (16%). Цените на ориза, олиото и яйцата се задържат около миналогодишните нива. Поскъпване на годишна база с 12-15% има при захарта и брашното и със 7% при фасула. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 5-7%, поскъпването на млеката е 9%, а цената на кравето масло бележи спад спрямо същия месец на миналата година с 3%.

Поскъпване на годишна база с 49% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 9-5%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като е отчетно поскъпване при рибата пангасиус. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите от 9% и поевтиняване на бисквитите със 7%. (фиг. 2)

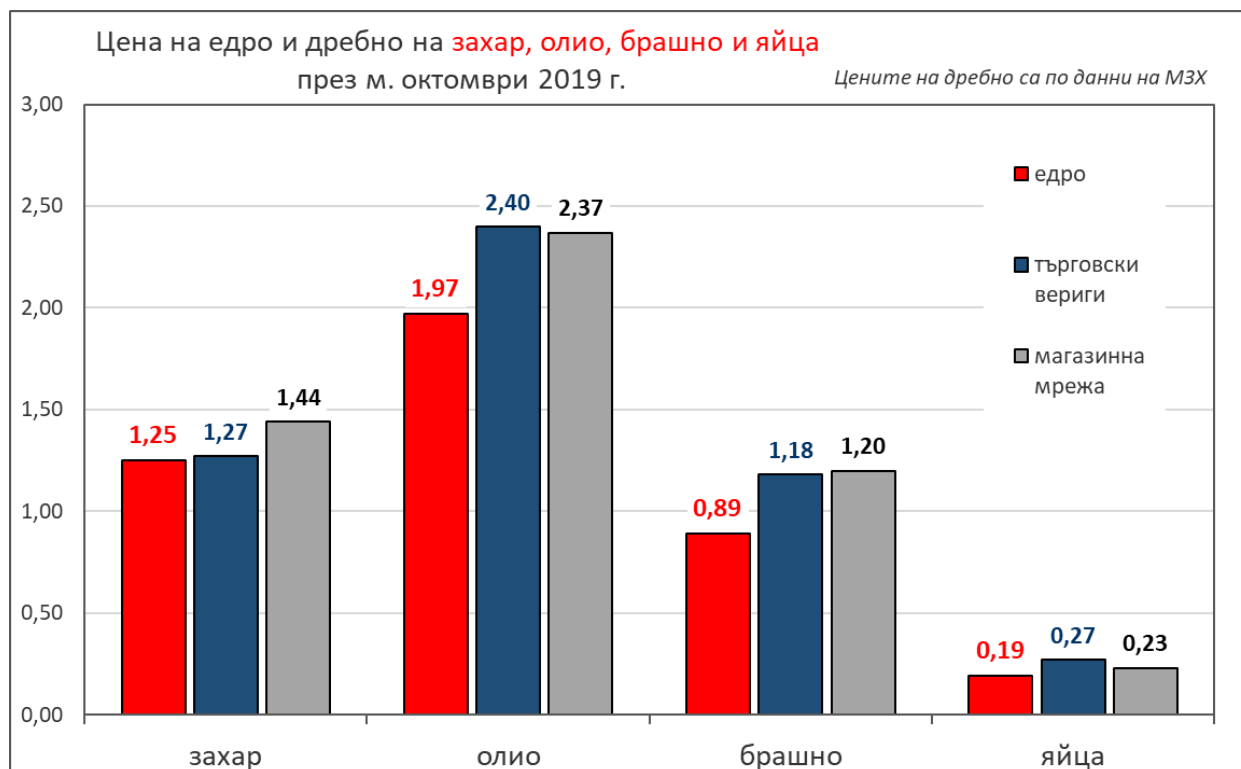

Фиг. 2

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. октомври надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 2 – 42%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 2%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 35% са при брашното, а при захарта тя е 15%. (табл.2 и фиг.3)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,25	1,27	2	0,02	1,44	15	0,19
олио	1,97	2,40	22	0,43	2,37	20	0,40
брашно	0,89	1,18	33	0,29	1,20	35	0,31
яйца	0,19	0,27	42	0,08	0,23	21	0,04

Фиг. 3

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. октомври 2014/2019 г.

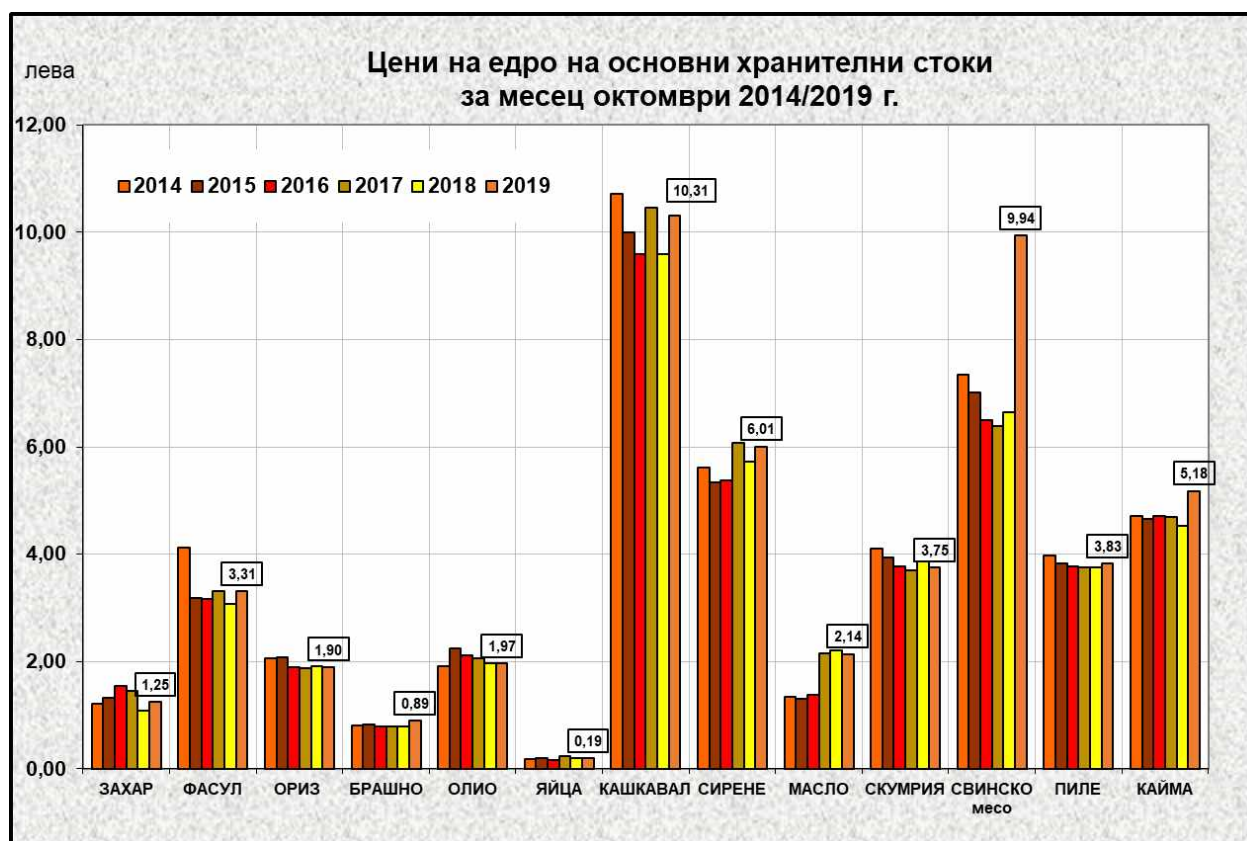
октомври	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,21	4,12	2,06	0,80	1,91	0,18	10,71	5,62	1,34	4,10	7,35	3,98	4,72
2015	1,33	3,19	2,08	0,83	2,24	0,20	10,00	5,34	1,31	3,94	7,02	3,82	4,65
2016	1,55	3,16	1,90	0,79	2,11	0,17	9,60	5,38	1,37	3,77	6,49	3,77	4,72
2017	1,45	3,32	1,87	0,79	2,06	0,23	10,46	6,07	2,16	3,69	6,38	3,75	4,69
2018	1,09	3,08	1,92	0,79	1,97	0,19	9,60	5,72	2,21	3,87	6,65	3,76	4,52
2019	1,25	3,31	1,90	0,89	1,97	0,19	10,31	6,01	2,14	3,75	9,94	3,83	5,18

Анализът на цените на хранителните стоки през м. октомври 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки са около и малко под нивата от същия месец на периода 2014 – 2016 г. През м. октомври тази година цената на брашното е най-висока.

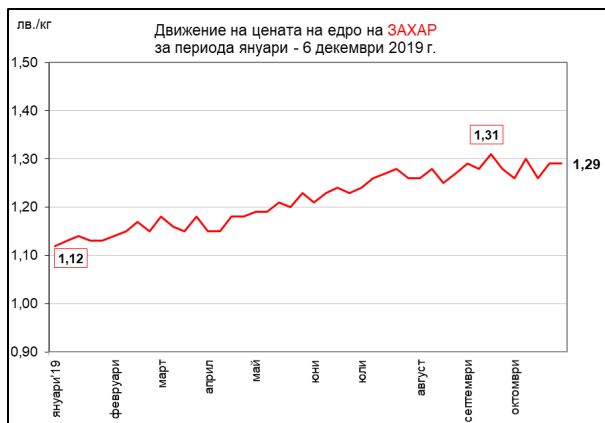
При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2017 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2017 - 2018 г.

Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цената на свинското месо е най-висока спрямо предходните пет години.

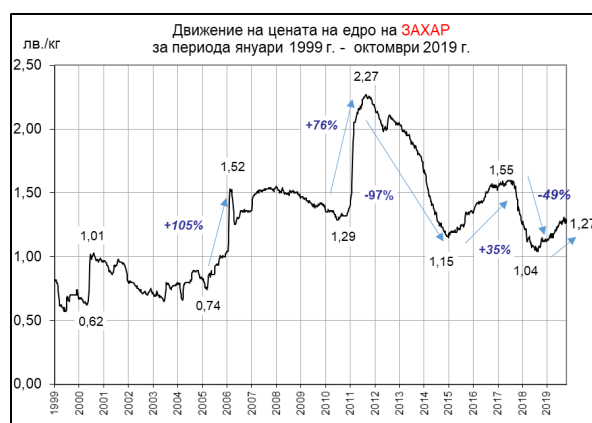
Цените на варивата се стабилизират през последните години и стойностите им се доближават до периода 2017 г. (табл.3 и фиг.4)

Фиг. 4

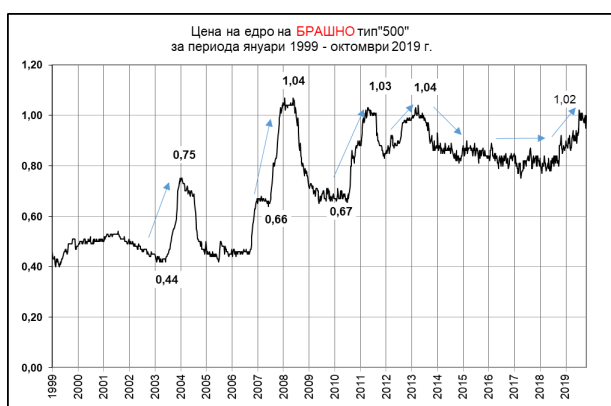
Фиг. 5

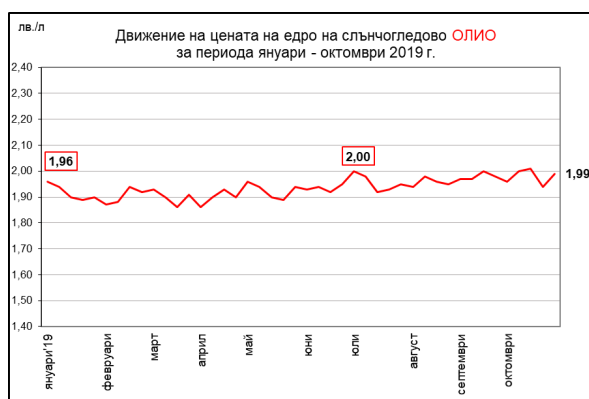
Фиг. 6

Фиг. 7

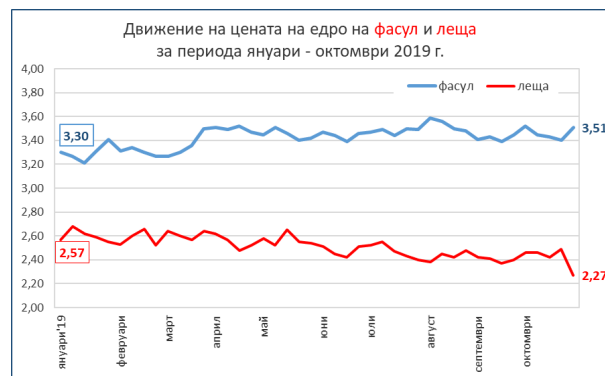
Фиг. 8

Фиг.9

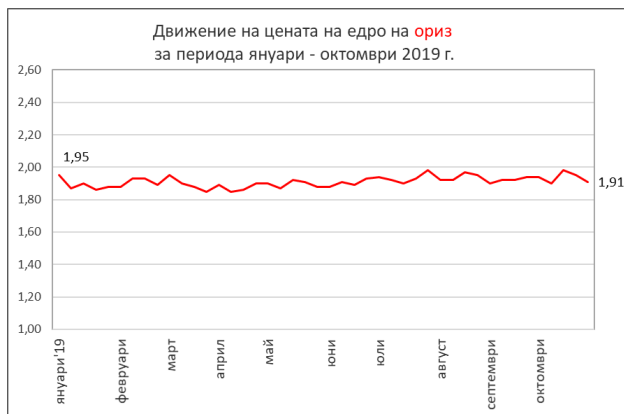
Фиг. 10

Фиг. 11

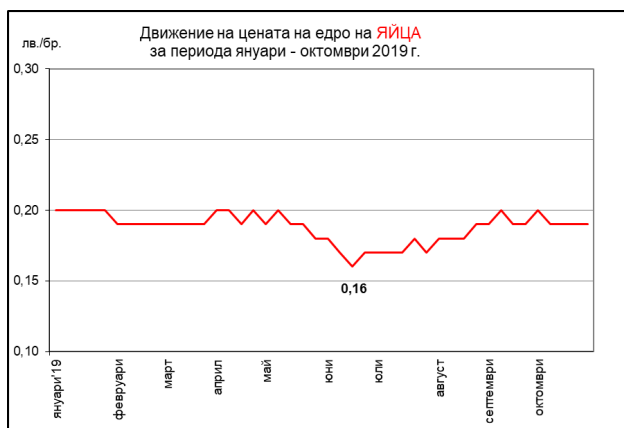
Фиг. 12

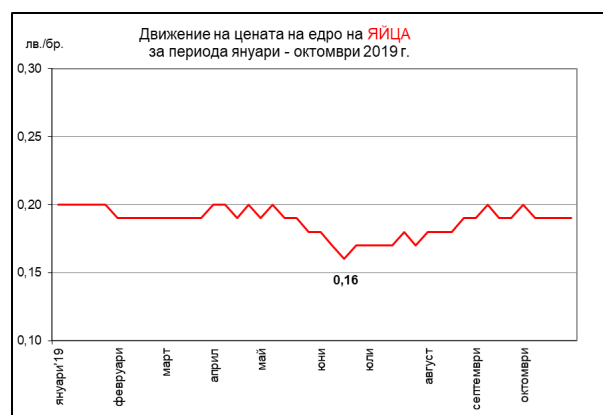
Фиг. 13

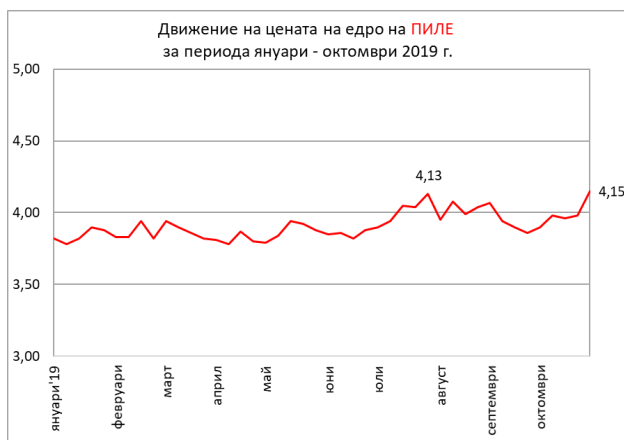
Фиг. 14

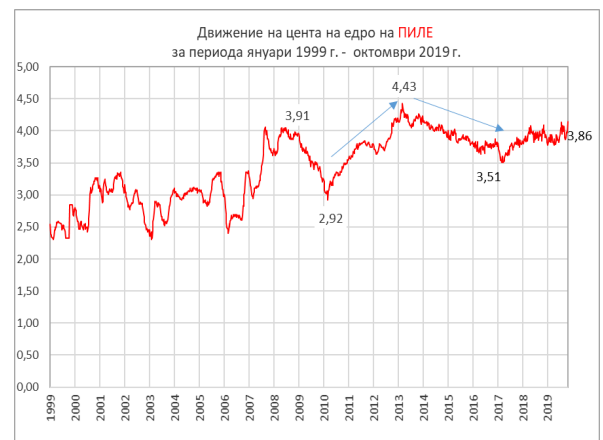
Фиг. 15

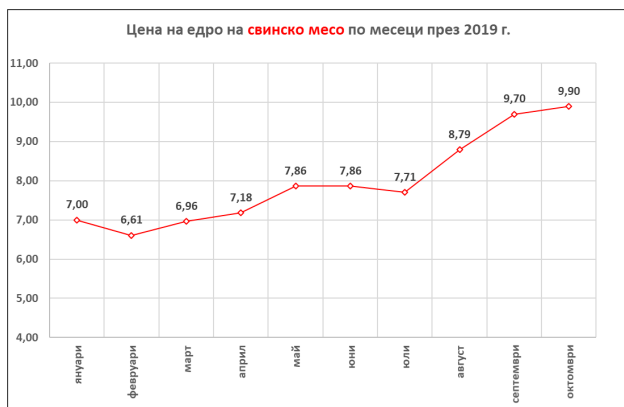
Фиг. 16

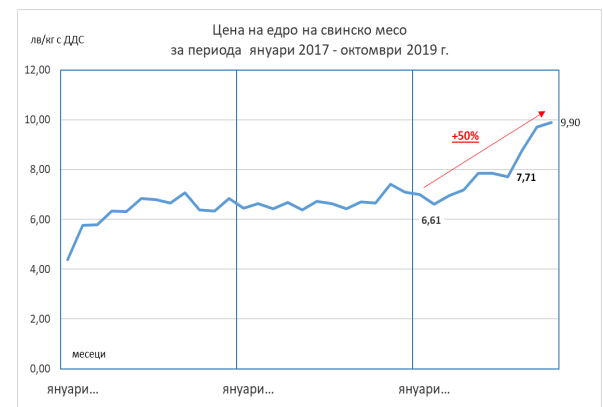
Фиг. 17

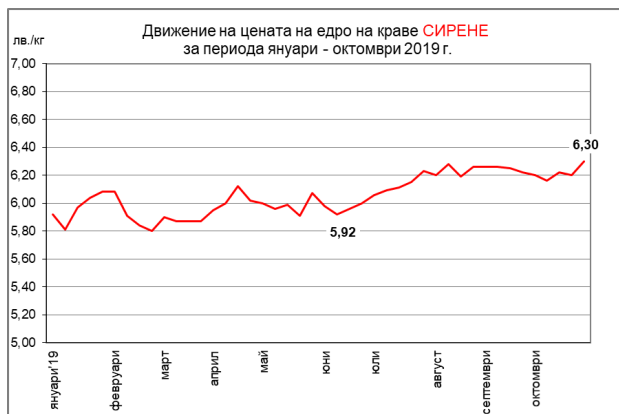
Фиг. 18

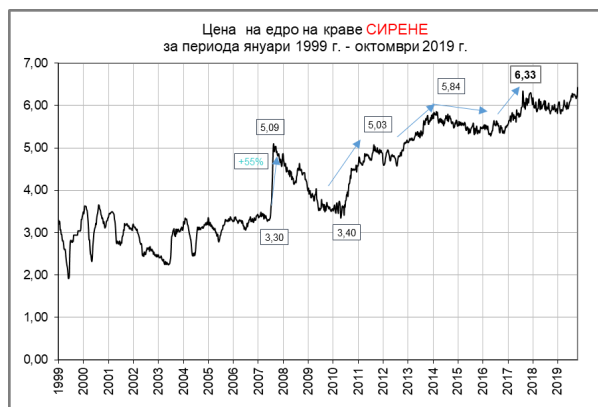
Фиг. 19

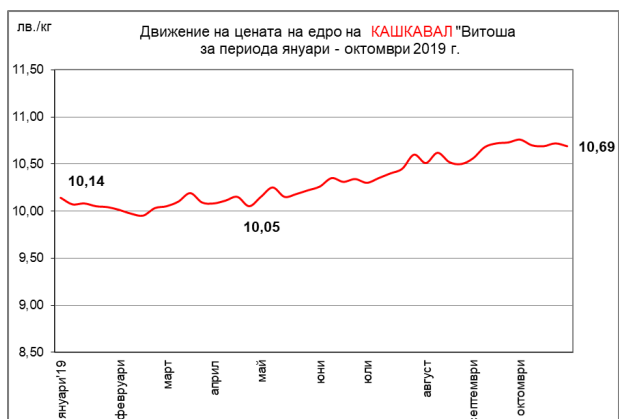
Фиг. 20

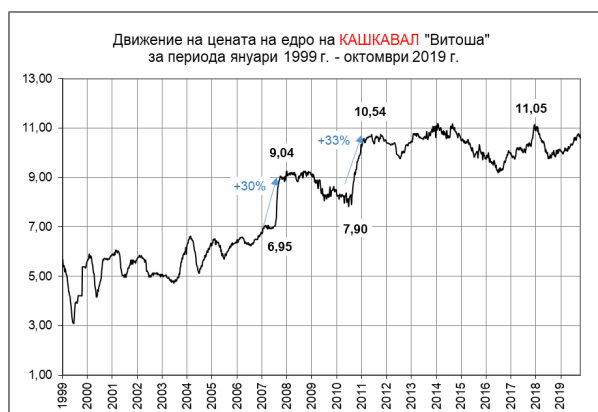
Фиг. 21

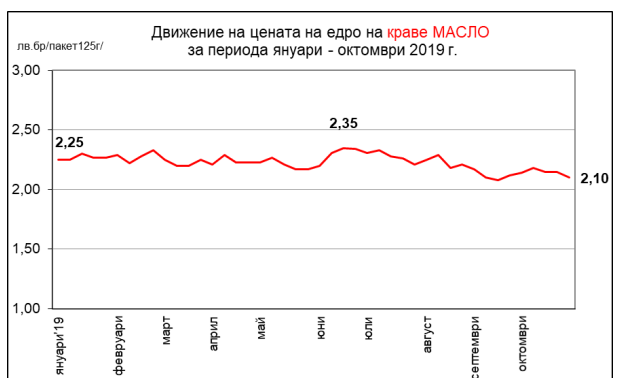
Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Плодове и зеленчуци

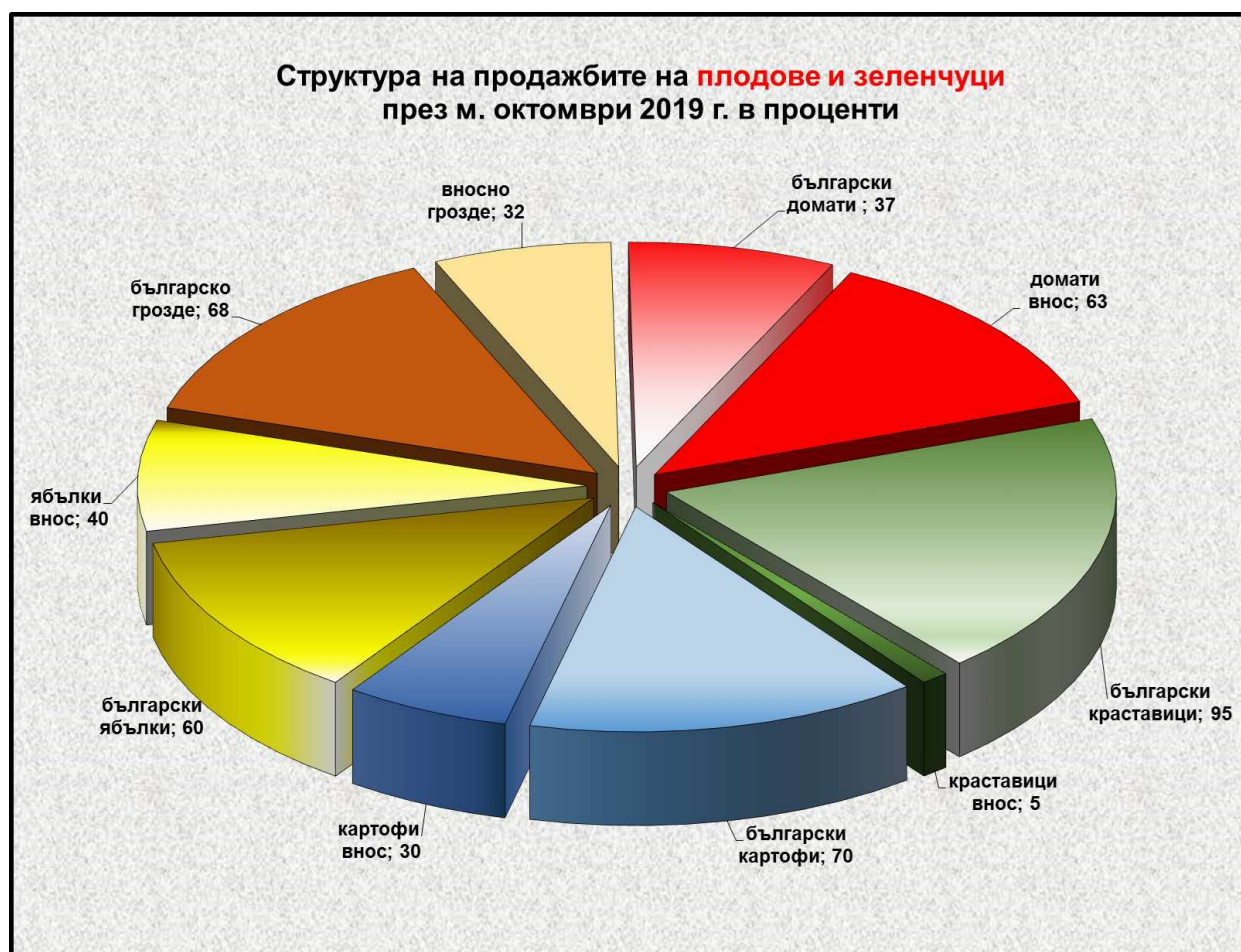
От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. октомври

показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция надхвърля продажбите от внос.

Българските плодове, които са в активен период на производство и предлагане също са с по-голям относителен дял от общите продажби на пазара. (фиг. 27)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 63% към 37%. През м. октомври 95% от предлаганата продукция на пазара на краставици е българска, а относителният дял на количествата вносни краставици е много малка – 5%. Малко по-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 70%.

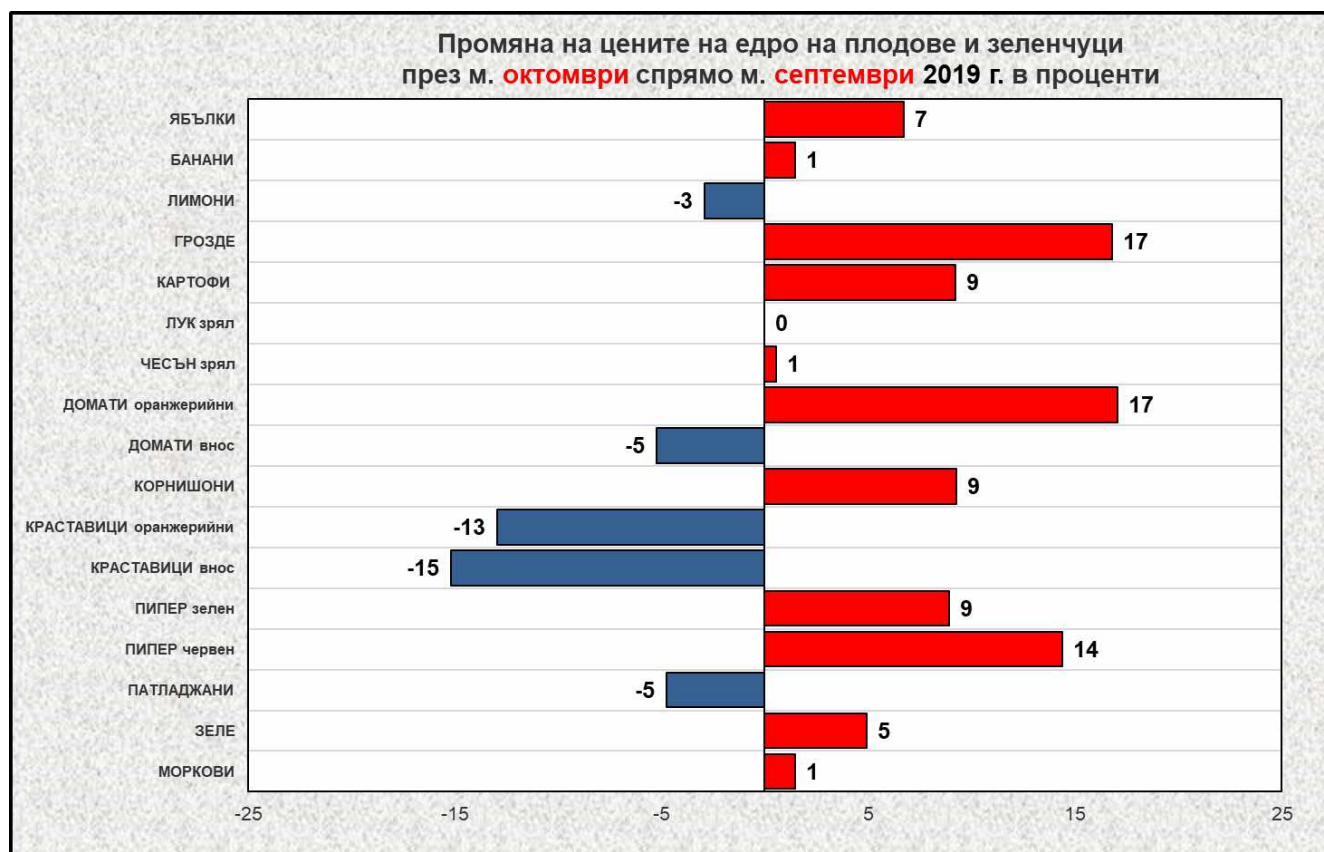
Количествата български ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 60%:40%. По-голям е относителният дял при продажбите и на българското грозде (68%). (фиг. 15)

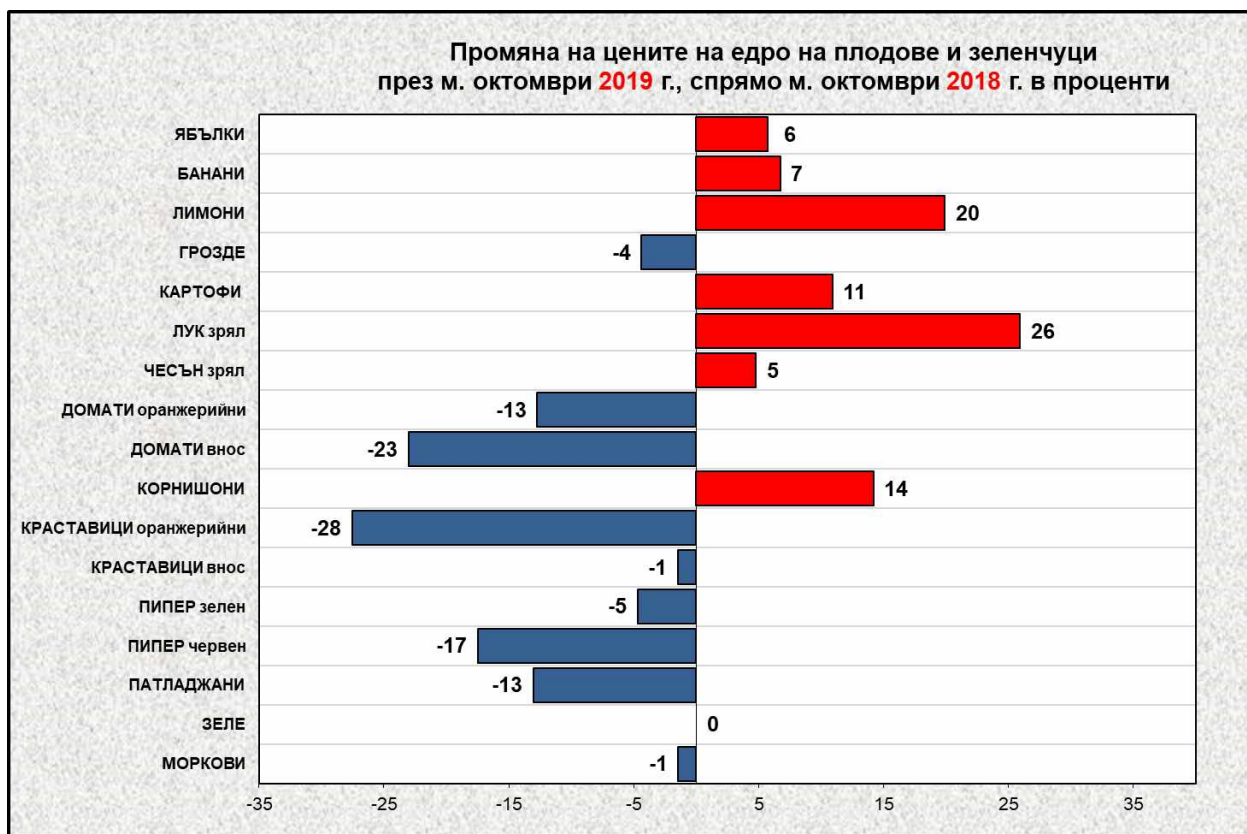
Фиг. 27

Таблица 4

СТОКА	септември'19	октомври'19	промяна в %	промяна в лв.	октомври'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,04	1,11	7	0,07	1,05	6	0,06
БАНАНИ	2,03	2,06	1	0,03	1,93	7	0,13
ЛИМОНИ	2,42	2,35	-3	-0,07	1,96	20	0,39
ГРОЗДЕ	1,31	1,53	17	0,22	1,60	-4	-0,07
КАРТОФИ	0,65	0,71	9	0,06	0,64	11	0,07
ЛУК зрял	1,02	1,02	0	0,00	0,81	26	0,21
ЧЕСЪН зрял	3,71	3,73	1	0,02	3,56	5	0,17
ДОМАТИ оранжерийни	1,70	1,99	17	0,29	2,28	-13	-0,29
ДОМАТИ внос	1,34	1,27	-5	-0,07	1,65	-23	-0,38
КОРНИШОНИ	1,40	1,53	9	0,13	1,34	14	0,19
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,39	1,21	-13	-0,18	1,67	-28	-0,46
КРАСТАВИЦИ внос	1,58	1,34	-15	-0,24	1,36	-1	-0,02
ПИПЕР зелен	1,12	1,22	9	0,10	1,28	-5	-0,06
ПИПЕР червен	1,32	1,51	14	0,19	1,83	-17	-0,32
ПАТЛАДЖАНИ	1,05	1,00	-5	-0,05	1,15	-13	-0,15
ЗЕЛЕ	0,61	0,64	5	0,03	0,64	0	0,00
МОРКОВИ	0,68	0,69	1	0,01	0,70	-1	-0,01

Фиг. 28

Фиг. 29

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври спрямо м. септември се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 4 и фиг.28)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 17%, а вносните поевтиняват на месечна база с 5%. Краставиците поевтиняват спрямо предходния месец с 13-15%. Цените на картофите и корнишоните се покачват с 9%. Зрелият лук и чесън през октомври остават на нивата от септември. (фиг. 19-22)

При цените на плодовете се наблюдава поскъпване на месечна база на ябълките (7%) и гроздето (17%), а при лимоните е регистриран лек спад от 3%. (фиг.41-44)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете повечето колебания са нагоре. Най-голямо поскъпване на годишна база има при зрелия лук (26%) и картофите (11%). Корнишоните също са по-скъпи спрямо предходната година (14%).

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база на гроздето с 4%, а ябълките, бананите и лимоните поскъпват в диапазона 6-20%. (табл.4 и фиг.29)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. октомври 2014/2019г.

ОКТОМВРИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ ВНОС	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	ГРОЗДЕ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА															
2014	1,76	1,41	1,49	1,36	1,12	1,47	0,53	0,48	0,69	0,55	0,97	1,62	2,34	1,52	2,19
2015	1,60	1,38	1,56	1,11	1,09	1,29	0,56	0,54	0,70	0,76	1,00	1,60	2,45	2,15	2,27
2016	1,56	1,26	1,33	1,13	0,92	1,11	0,59	0,59	0,69	0,69	0,99	1,57	2,00	1,61	2,08
2017	1,84	1,49	1,62	1,10	1,05	1,38	0,56	0,56	0,70	0,57	1,15	1,70	2,52	2,00	2,00
2018	2,28	1,65	1,67	1,36	1,28	1,83	0,64	0,64	0,70	0,81	1,05	1,60	1,96	1,90	1,93
2019	2,00	1,27	1,17	1,34	1,22	1,50	0,70	0,64	0,68	1,03	1,08	1,46	2,35	1,86	2,06

Фиг. 30

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 30)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази

причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

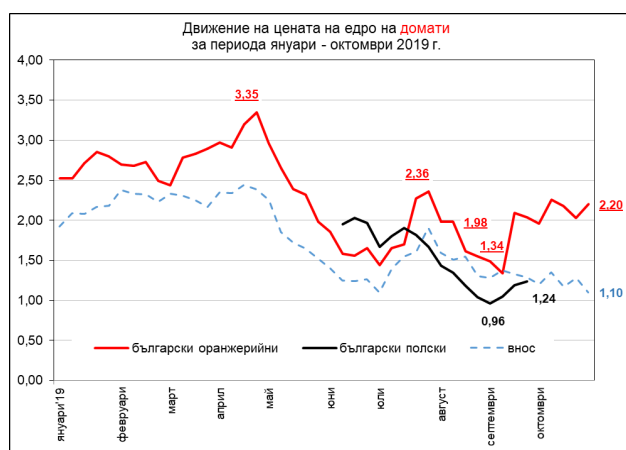
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. октомври на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на българските домати през м. октомври 2019 г. са по-ниски спрямо предходната година, но остават над нивата от периода 2014 – 2017 г.

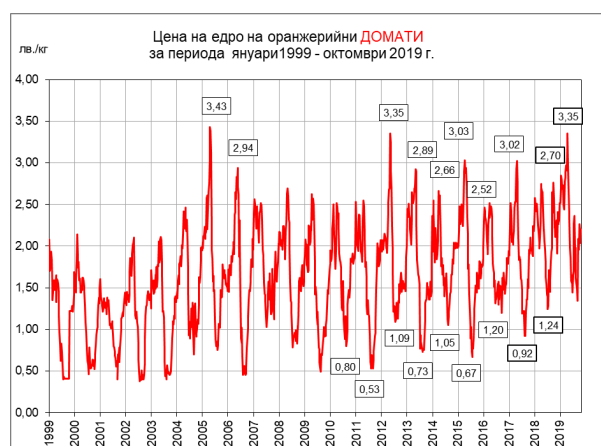
- Цените на българските краставици през м. октомври на настоящата година са най-ниски спрямо същия месец на предходните години.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на зелето и морковите са около нивата от предходните години.

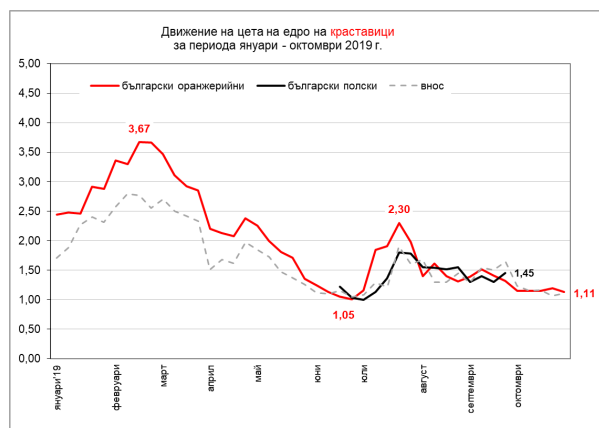
- Цените на едро на ябълките през октомври 2019 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2017 г. Цената на гроздето през есента на настоящата година е най-ниска, а цените на бананите и цитрусовите плодове с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от миналите години.

Фиг. 31

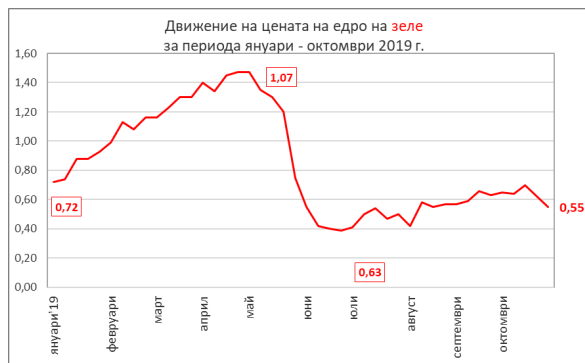
Фиг. 32

Фиг. 33

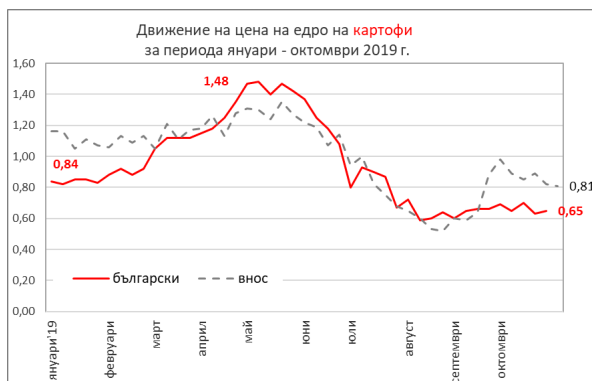
Фиг. 34

Фиг. 35

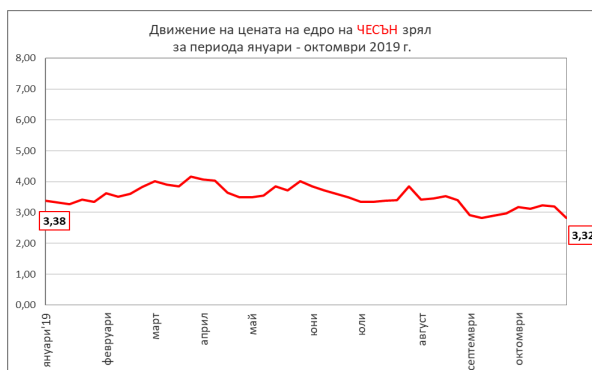
Фиг. 36

Фиг. 37

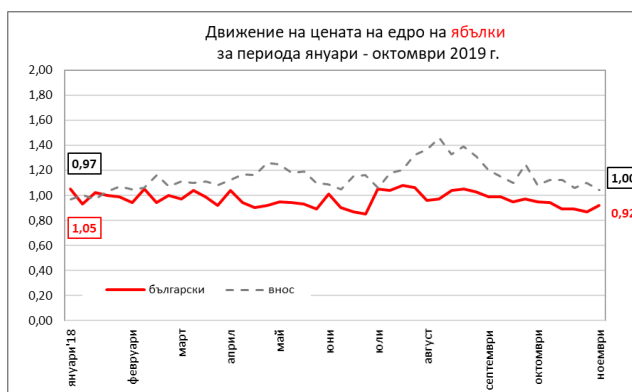
Фиг. 38

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

Фиг. 43

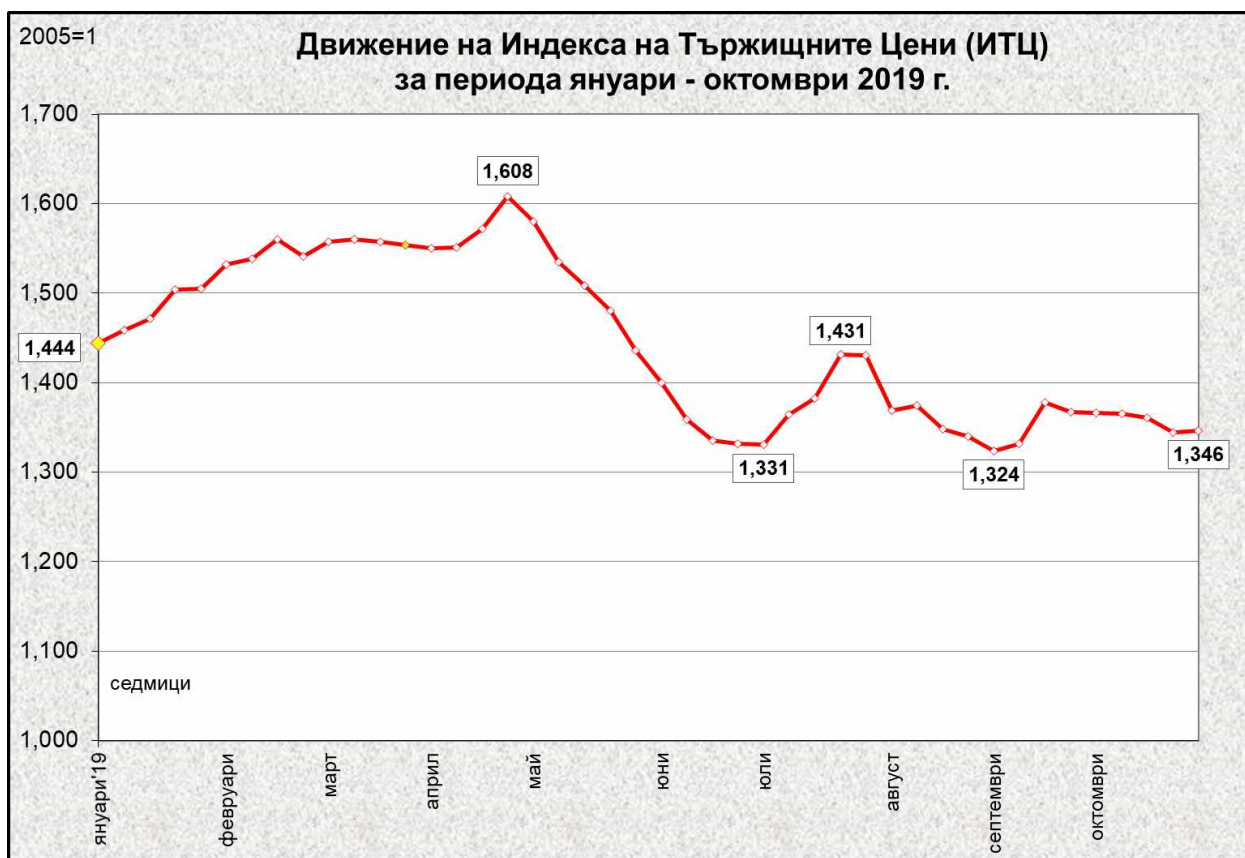
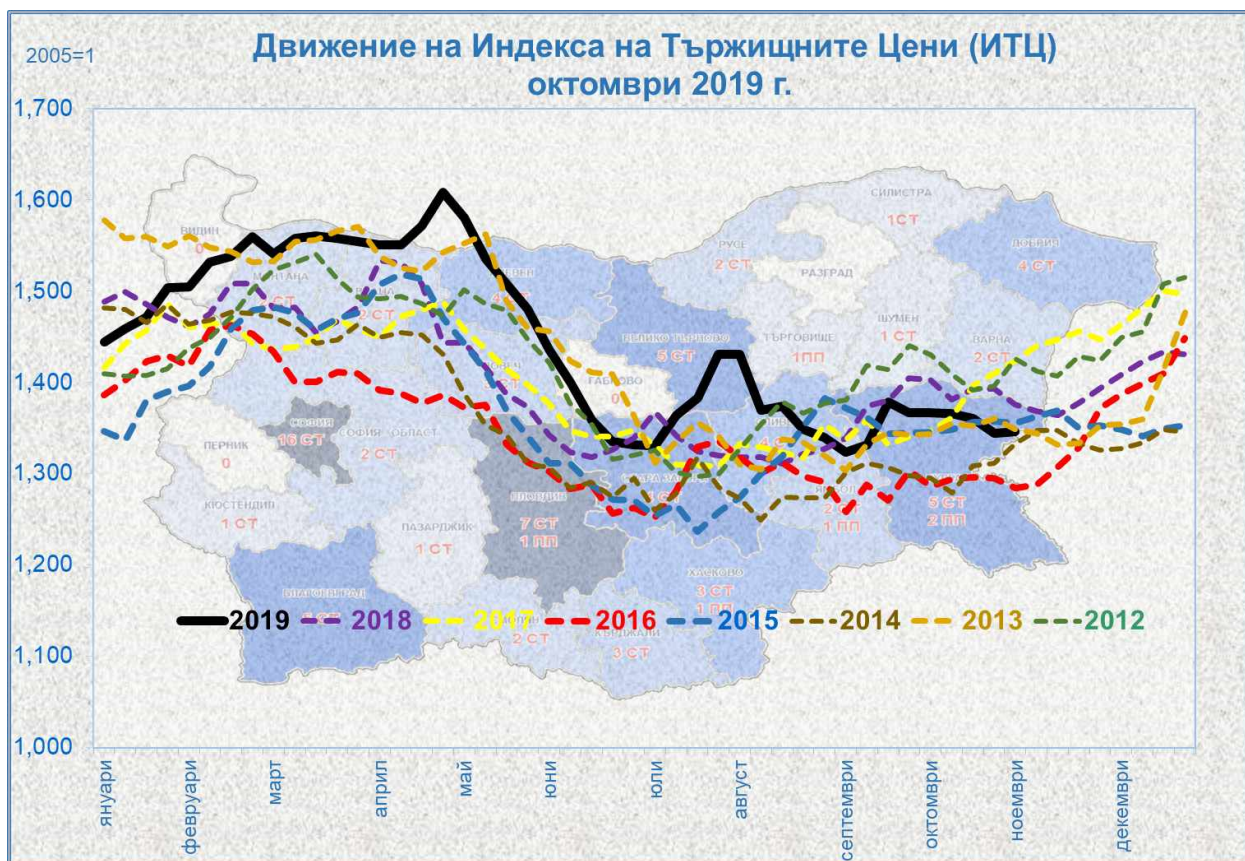
Фиг. 44

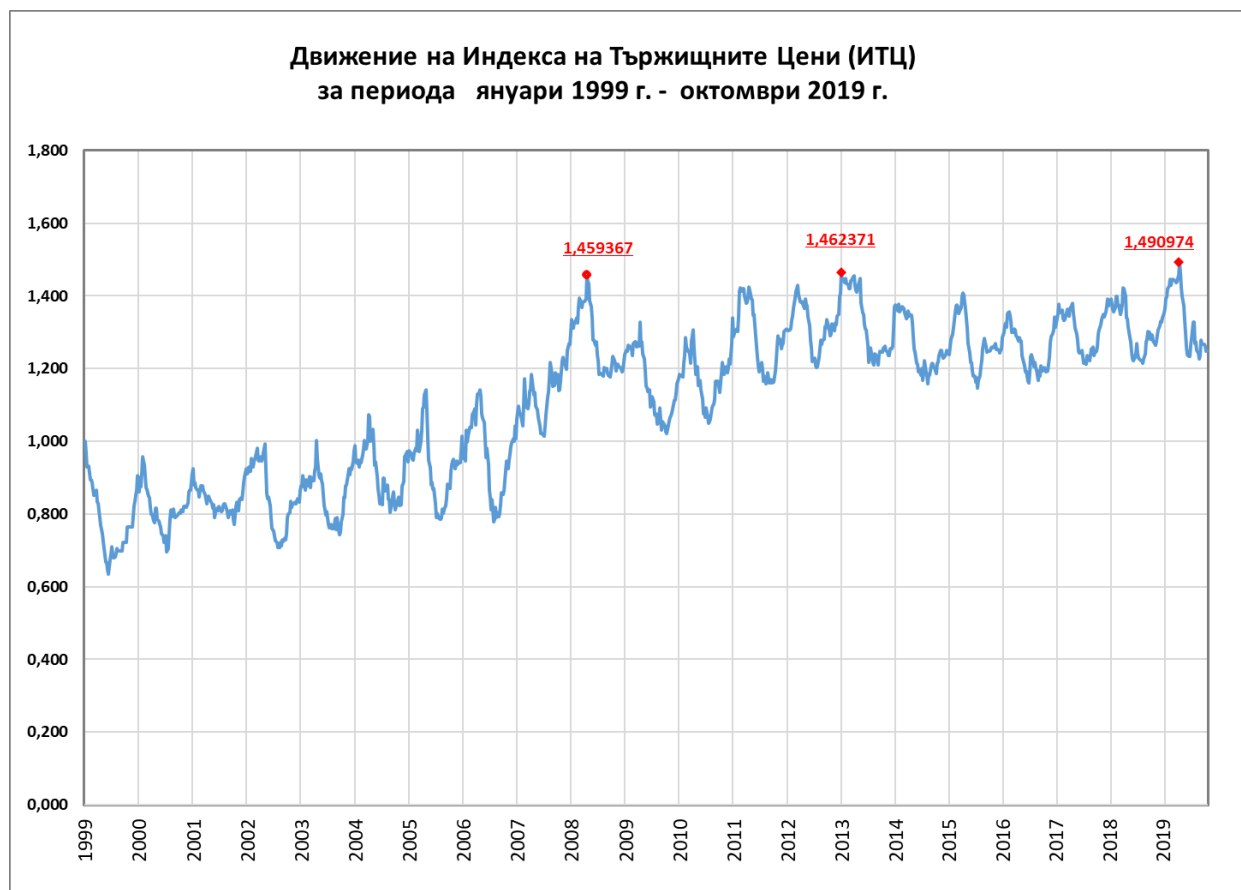
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

През м. октомври кривата на индекса запазва низходящия си тренд от предходния месец. През последната седмица стъпва на ниво от 1,346 пункта и се доближава до нивото от същия период на 2015 г. (фиг. 46)

През м. октомври 2019 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва низходящия си тренд от предходния месец, слиза под нивото от 2012 и 2018 г., доближава се до стойностите от същия период на 2013 г. и остава над кривите от 2016 и 2014 г. (фиг. 45)

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – октомври 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 47)

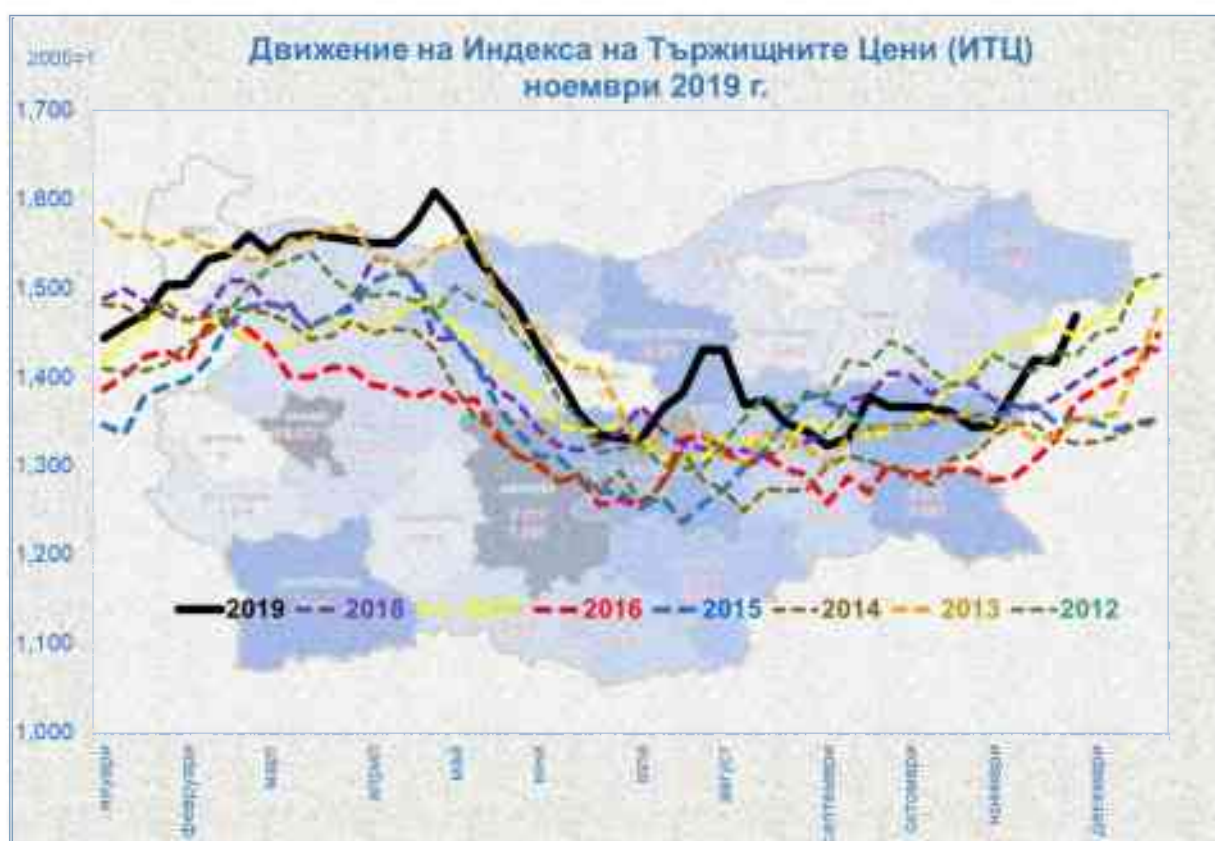
Фиг. 47

**С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ**

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. ноември 2019 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец ноември на пазара на храни се наблюдават известни възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано леко поскъпване на основните хранителни стоки, на част от млечните произведения и на повечето меса и месни произведения, като отчетените колебания нагоре са в сравнително тесни ценови диапазони.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в широк диапазон от 1% до 13%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при част от варивата и някои риби.

През месец ноември цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец ноември в **периода 2014 – 2019 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. ноември тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното, фасула, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците показват стабилни стойности с леки колебания в двете посоки. През м. ноември тази година са отчетени най-високи стойности за периода при картофите и зрелия лук. Цените на повечето плодове през м. ноември тази година са около и под нивата от предходните години.

През м. ноември 2019 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** обръща тренда си и приема устойчива възходяща посока. През месеца кривата минава над нивата от предходните години, като се доближава само до стойностите от 2017 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на месото, растителните масла и захарта. Цените на млечните продукти остават стабилни, а при зърнените култури се наблюдава лек спад.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. ноември, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

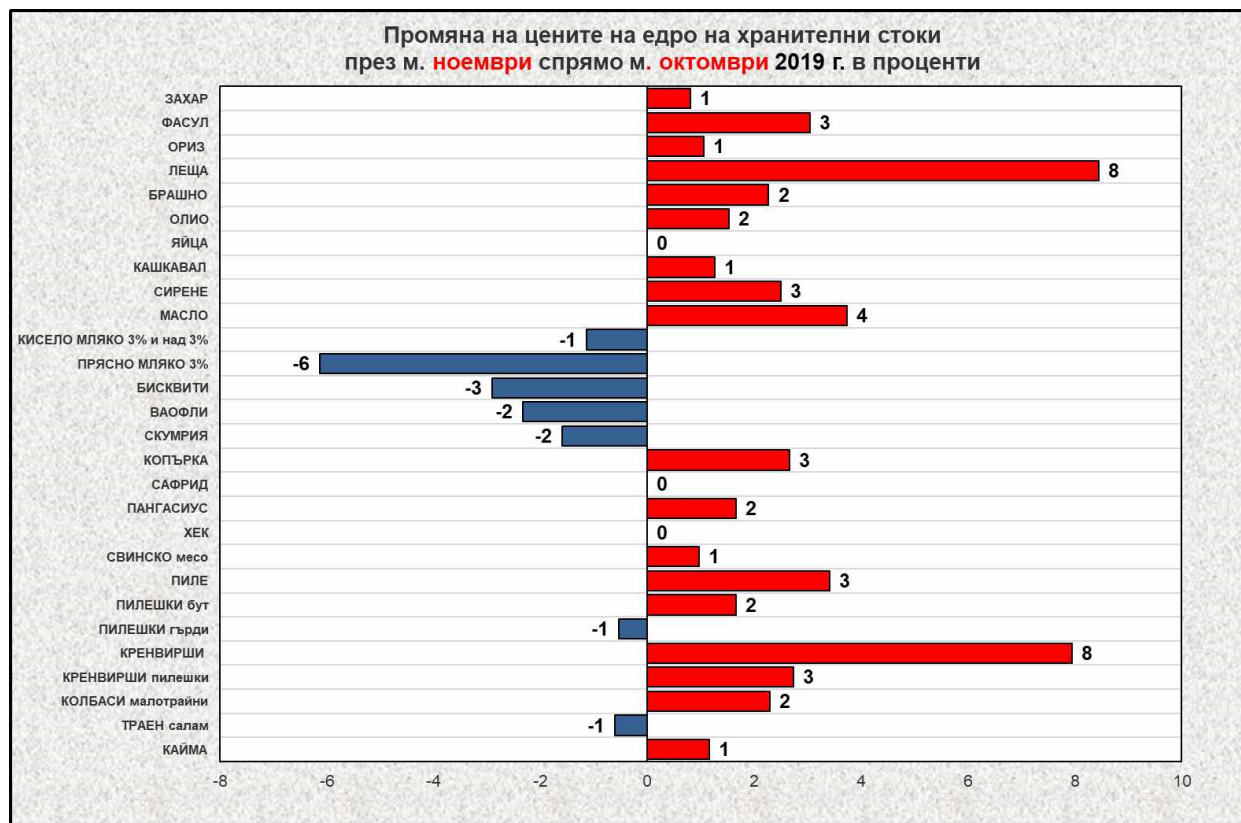
Поскъпването при стоките от тази група е в тесния диапазон 1-4%, като по-голямо поскъпване има при лещата – 8%. Цената на яйцата е без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.1)

През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването на месечна база при сиренето, кашкавала и маслото е в интервала 1-4%. Понижение с 1-6% е отчетено при цените на млеката. (фиг.21-26)

Стойностните колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. ноември също са с преобладаващо възходящи тенденции. Повишение с 1-3% е отчетено при свинското и пилешкото месо и на месните произведения. По-голям ръст от 8% има при цената на кренвиршите, а при пилешките гърди и трайния салам те леко се понижават. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала $\pm 2-3\%$. (фиг. 17-20)

Таблица 1

СТОКА	октомври'19	ноември'19	промяна в %	промяна в лв.	ноември'18	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,24	1,25	0,8	0,01	1,12	11,6	0,13
ФАСУЛ	3,28	3,38	3,0	0,10	3,15	7,3	0,23
ОРИЗ	1,90	1,92	1,1	0,02	1,92	0,0	0,00
ЛЕЩА	2,13	2,31	8,5	0,18	2,49	-7,2	-0,18
БРАШНО	0,88	0,90	2,3	0,02	0,80	12,5	0,10
ОЛИО	1,96	1,99	1,5	0,03	1,98	0,5	0,01
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,26	10,39	1,3	0,13	9,95	4,4	0,44
СИРЕНЕ	6,00	6,15	2,5	0,15	5,74	7,1	0,41
МАСЛО	2,14	2,22	3,7	0,08	2,24	-0,9	-0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,87	-1,1	-0,01	0,82	6,1	0,05
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,63	1,53	-6,1	-0,10	1,53	0,0	0,00
БИСКВИТИ	1,38	1,34	-2,9	-0,04	1,47	-8,8	-0,13
ВАОФЛИ	3,00	2,93	-2,3	-0,07	2,73	7,3	0,20
СКУМРИЯ	3,76	3,70	-1,6	-0,06	3,66	1,1	0,04
КОПЪРКА	1,88	1,93	2,7	0,05	1,98	-2,5	-0,05
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,17	0,9	0,03
ПАНГАСИУС	3,62	3,68	1,7	0,06	3,73	-1,3	-0,05
ХЕК	5,00	5,00	0,0	0,00	5,31	-5,8	-0,31
СВИНСКО месо	9,30	9,39	1,0	0,09	7,41	26,7	1,98
ПИЛЕ	3,81	3,94	3,4	0,13	3,84	2,6	0,10
ПИЛЕШКИ бут	3,00	3,05	1,7	0,05	2,75	10,9	0,30
ПИЛЕШКИ гърди	7,60	7,56	-0,5	-0,04	7,42	1,9	0,14
КРЕНВИРШИ	4,65	5,02	8,0	0,37	4,22	19,0	0,80
КРЕНВИРШИ пилешки	3,66	3,76	2,7	0,10	3,19	17,9	0,57
КОЛБАСИ малотрайни	4,78	4,89	2,3	0,11	4,39	11,4	0,50
ТРАЕН салам	8,31	8,26	-0,6	-0,05	8,19	0,9	0,07
КАЙМА	5,18	5,24	1,2	0,06	4,36	20,2	0,88

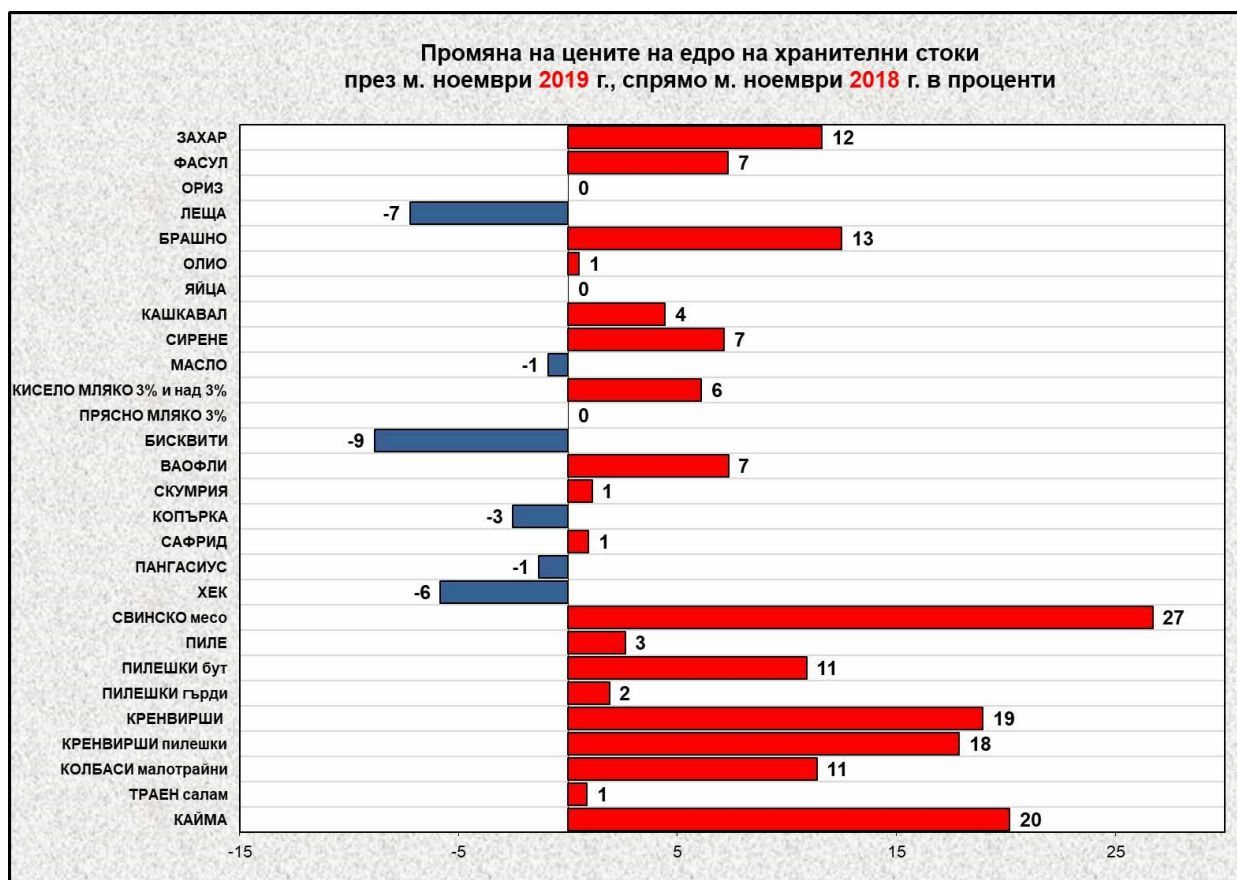

Фиг. 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 2)

Най-силен спад на годишна база има при цената на лещата (7%). Цените на ориза, олиото и яйцата се задържат около миналогодишните нива. Поскъпване на годишна база със 7-13% има при захарта, брашното и фасула. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 4-7%, поскъпването на киселото мляко е 7%, а цената на кравето масло бележи лек спад от 1% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база с 27% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 10-20%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като е отчетно слабо поскъпване на скумрията и сафрида. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите от 7% и поевтиняване на бисквитите с 9%. (фиг. 2)

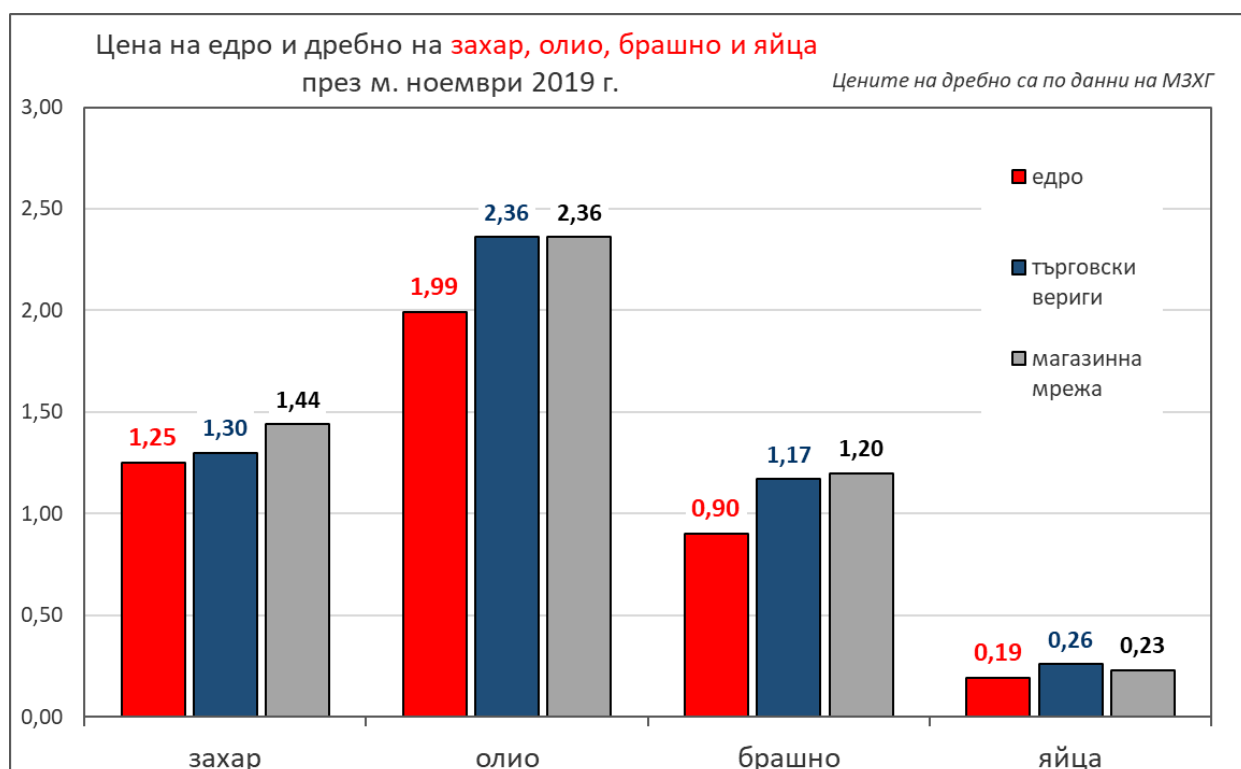

Фиг. 2

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. ноември надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 4 – 37%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 4%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 33% са при брашното, а при захарта тя е 15%. (табл.2 и фиг.3)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,25	1,30	4	0,05	1,44	15	0,19
олио	1,99	2,36	19	0,37	2,36	19	0,37
брашно	0,90	1,17	30	0,27	1,20	33	0,30
яйца	0,19	0,26	37	0,07	0,23	21	0,04

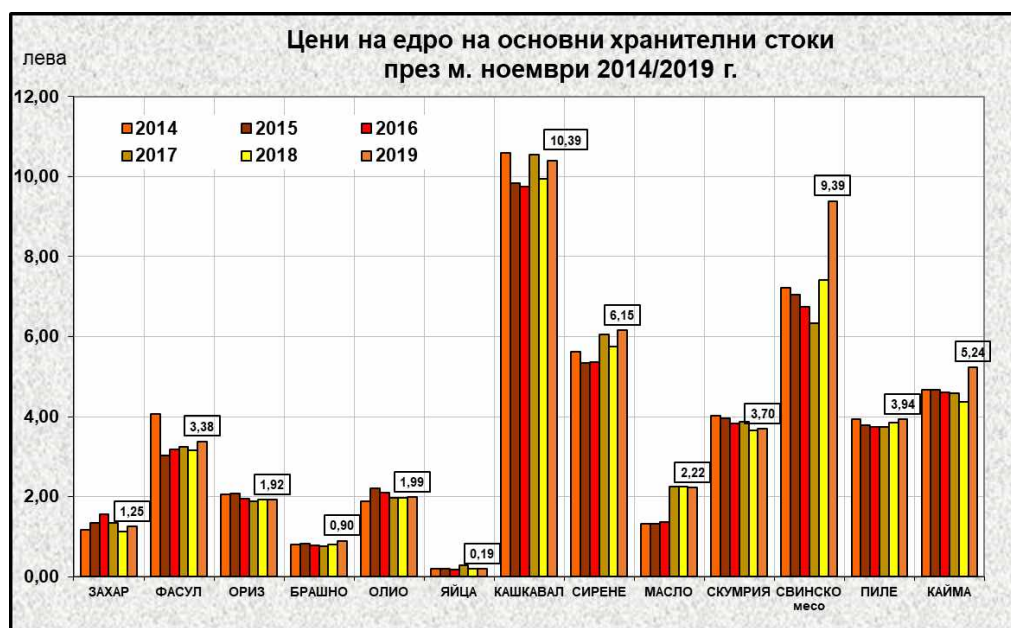

Фиг. 3

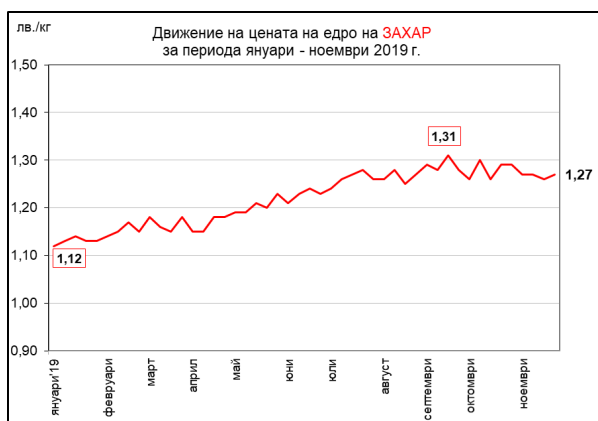
Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. ноември 2014/2019 г.

ноември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2014	1,18	4,07	2,06	0,81	1,88	0,19	10,59	5,61	1,33	4,03	7,23	3,94	4,66
2015	1,34	3,03	2,08	0,82	2,21	0,19	9,83	5,33	1,33	3,95	7,05	3,79	4,67
2016	1,56	3,17	1,94	0,79	2,10	0,17	9,75	5,37	1,37	3,82	6,75	3,74	4,61
2017	1,34	3,24	1,89	0,77	1,96	0,29	10,55	6,05	2,26	3,86	6,33	3,74	4,58
2018	1,12	3,15	1,92	0,80	1,98	0,19	9,95	5,74	2,24	3,66	7,41	3,84	4,36
2019	1,25	3,38	1,92	0,90	1,99	0,19	10,39	6,15	2,22	3,70	9,39	3,94	5,24

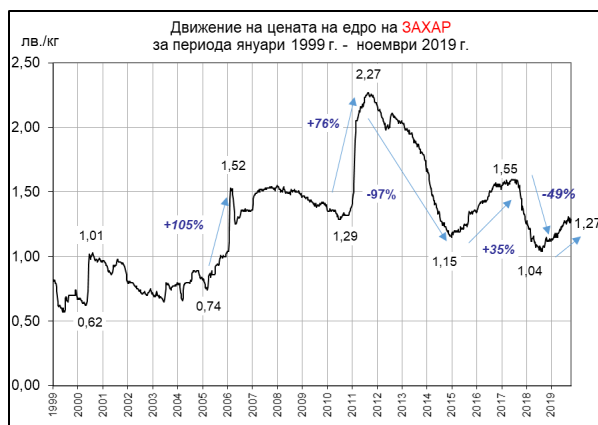
Анализът на цените на хранителните стоки през м. ноември 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 - 2019 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки са около и малко под нивата от същия месец на периода 2014 – 2016 г. През м. ноември тази година цената на брашното и фасула е най-висока. При млечните продукти се наблюдава стабилизиране на цените около нивата от 2016 - 2017 г. Цената на маслото е много над стойностите от 2014 – 2016 г. и се доближава до нивото от 2017 – 2018 г. Цените на пилешкото месо и скумрията са близки до тези от анализирания период, а цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.4)

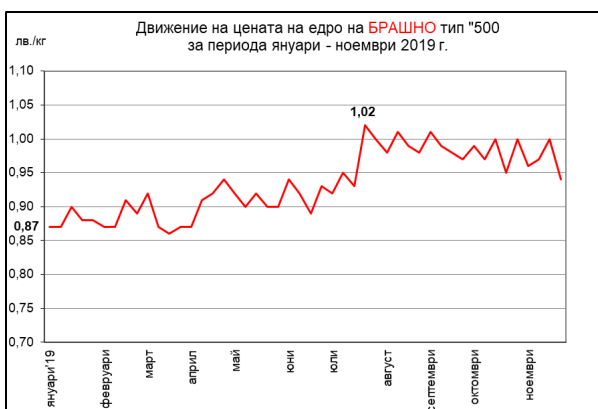
Фиг. 4

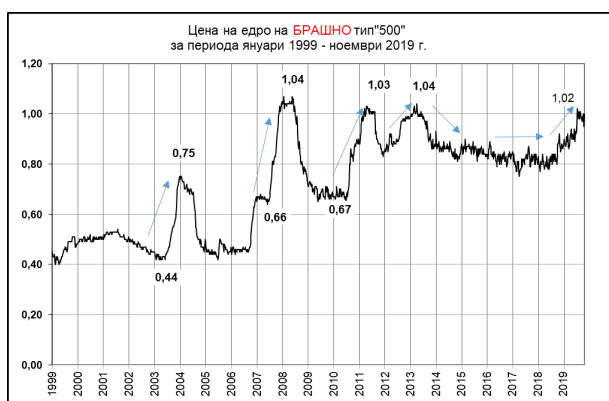
Фиг. 5

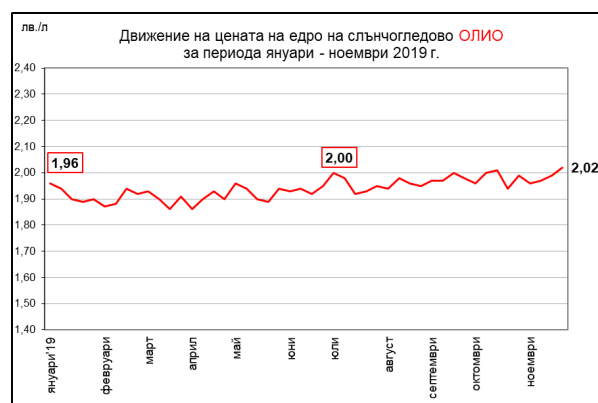
Фиг. 6

Фиг. 7

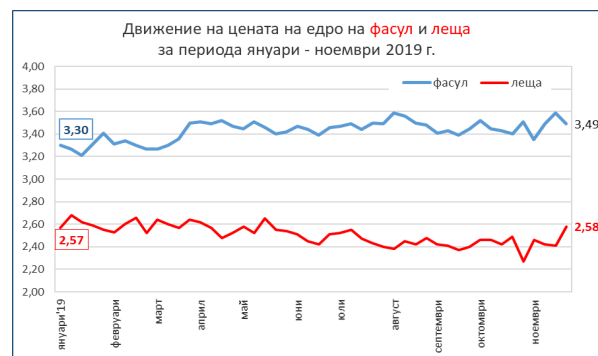
Фиг. 8

Фиг.9

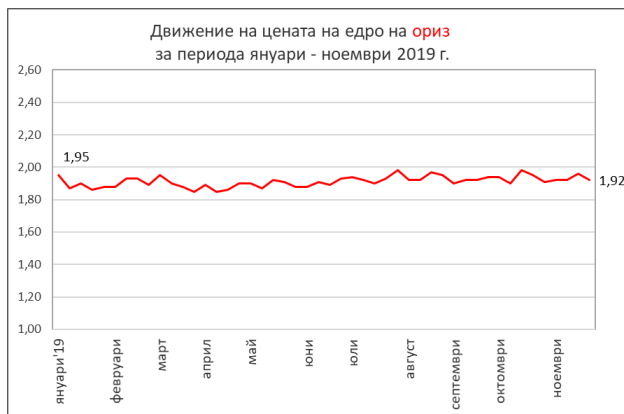
Фиг. 10

Фиг. 11

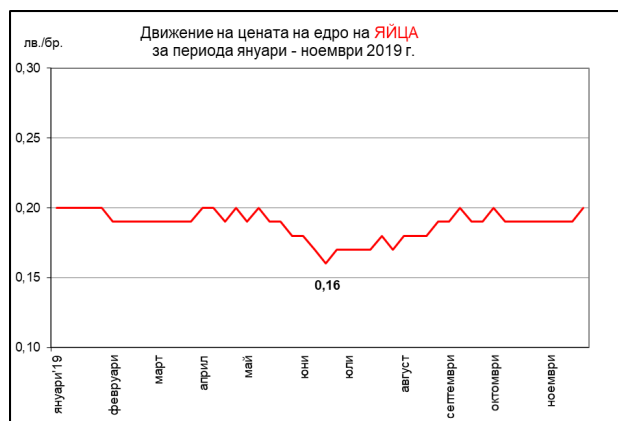
Фиг. 12

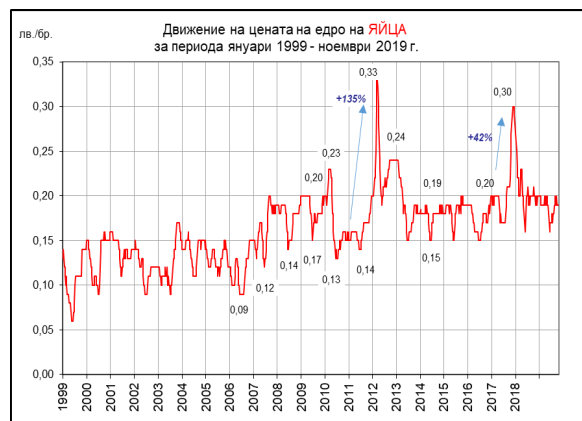
Фиг. 13

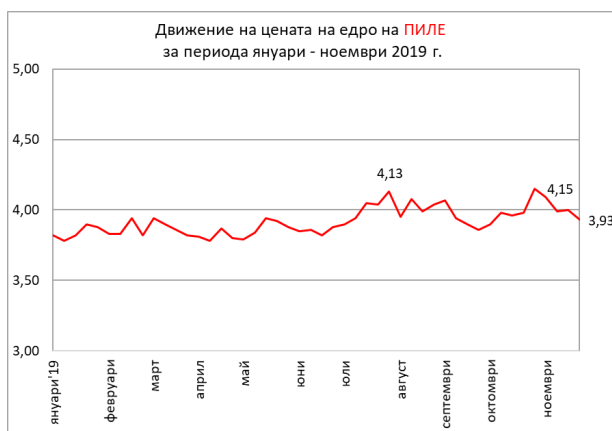
Фиг. 14

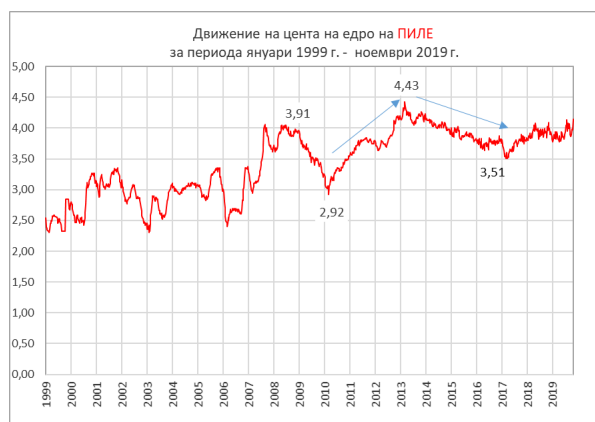
Фиг. 15

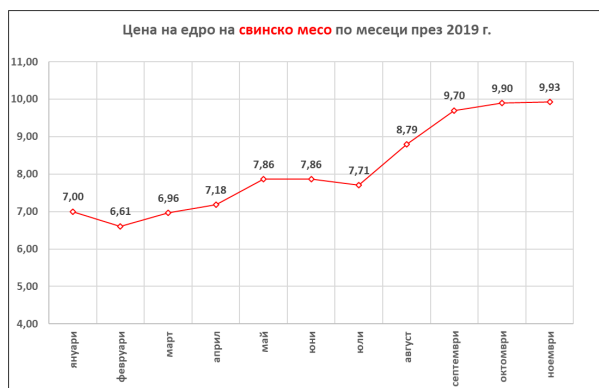
Фиг. 16

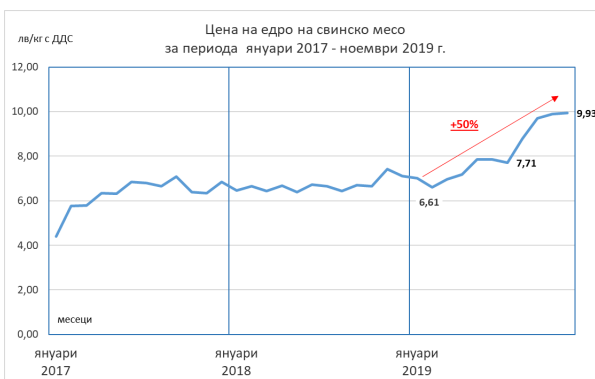
Фиг. 17

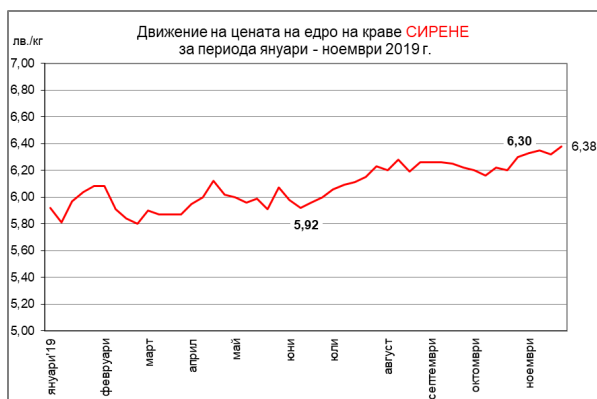
Фиг. 18

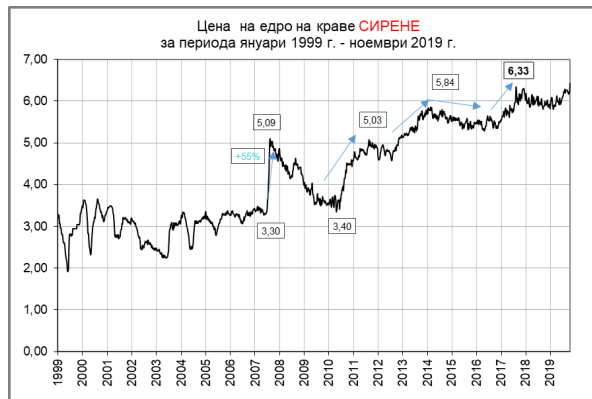
Фиг. 19

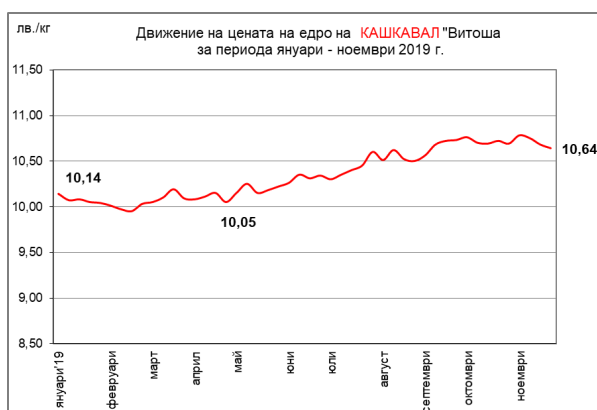
Фиг. 20

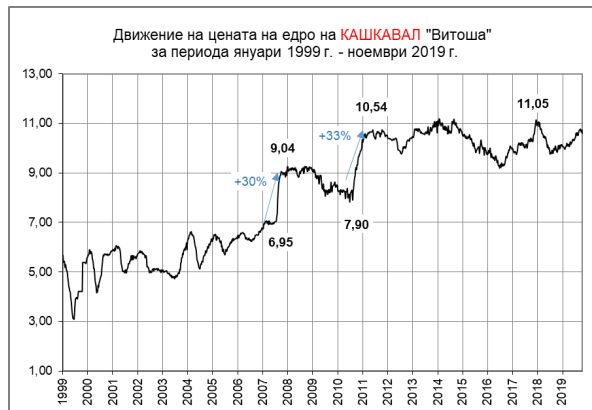
Фиг. 21

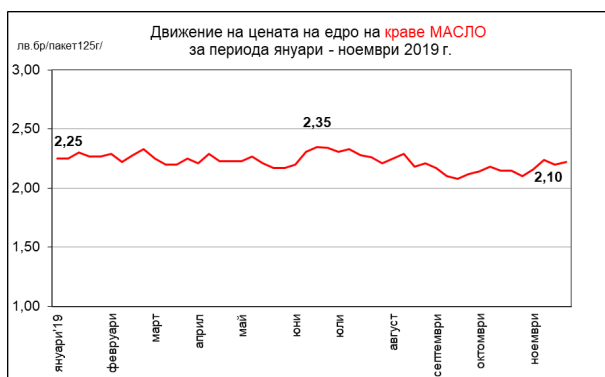
Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Плодове и зеленчуци

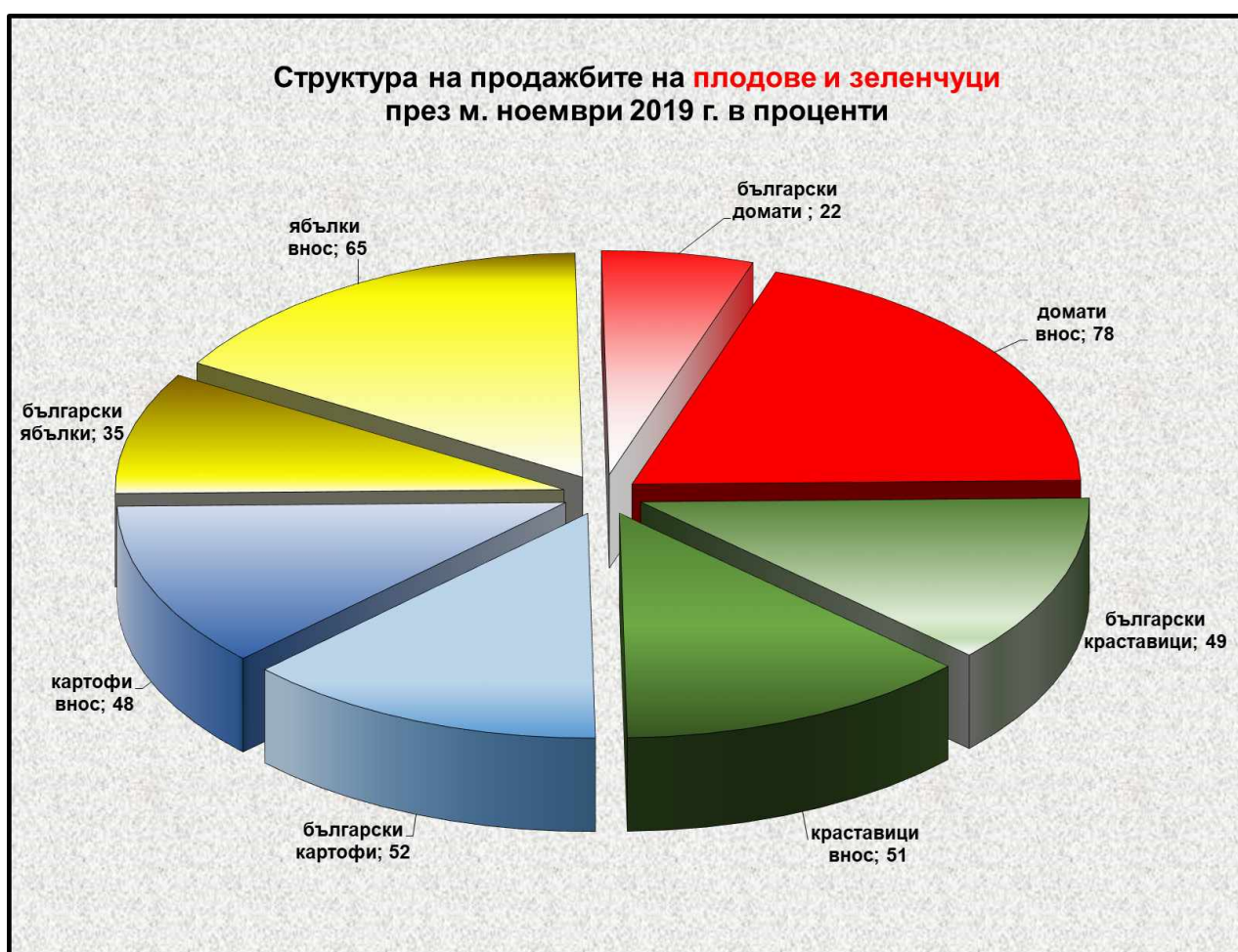
От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. ноември показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция намалява и се увеличават продажбите от внос. (фиг. 27)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 78% към 22%.

През м. ноември относителните дялове на количествата български и вносни краставици са почти изравнени.

Малко по-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 52%.

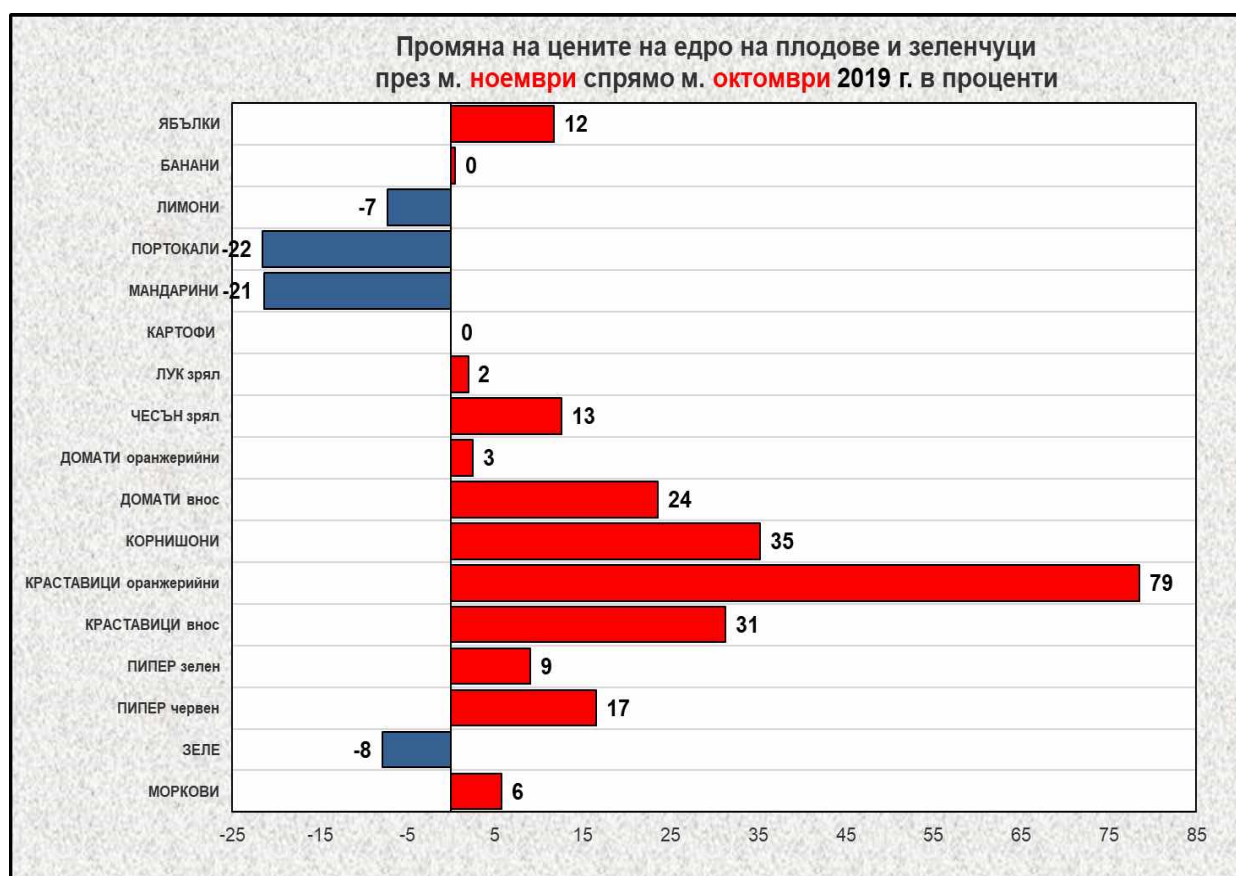
Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 65%:35%. (фиг. 27)

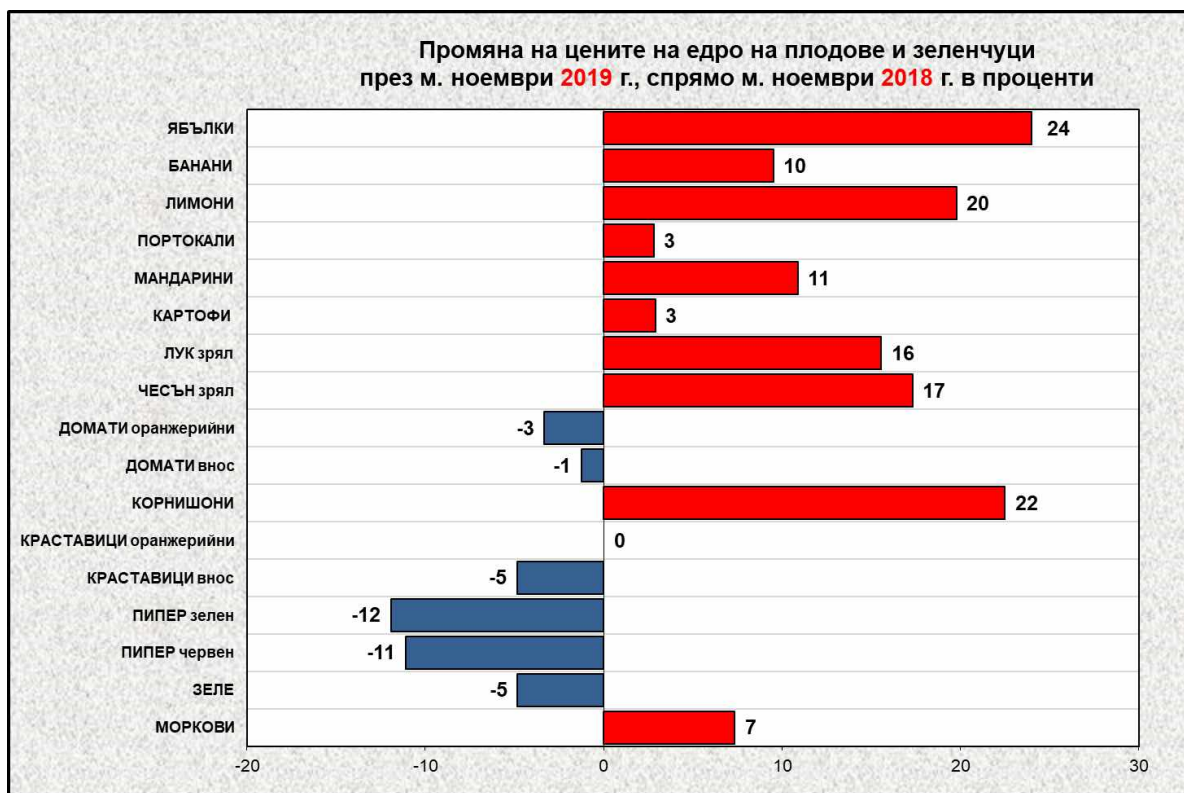
Фиг. 27

Таблица 4

СТОКА	октомври'19	ноември'19	промяна в%	промяна в лв.	ноември'18	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,11	1,24	12	0,13	1,00	24	0,24
БАНАНИ	2,06	2,07	0	0,01	1,89	10	0,18
ЛИМОНИ	2,35	2,18	-7	-0,17	1,82	20	0,36
ПОРТОКАЛИ	1,86	1,46	-22	-0,40	1,42	3	0,04
МАНДАРИНИ	2,20	1,73	-21	-0,47	1,56	11	0,17
КАРТОФИ	0,71	0,71	0	0,00	0,69	3	0,02
ЛУК зрял	1,02	1,04	2	0,02	0,90	16	0,14
ЧЕСЪН зрял	3,73	4,20	13	0,47	3,58	17	0,62
ДОМАТИ оранжерийни	1,99	2,04	3	0,05	2,11	-3	-0,07
ДОМАТИ внос	1,27	1,57	24	0,30	1,59	-1	-0,02
КОРНИШОНИ	1,53	2,07	35	0,54	1,69	22	0,38
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,21	2,16	79	0,95	2,16	0	0,00
КРАСТАВИЦИ внос	1,34	1,76	31	0,42	1,85	-5	-0,09
ПИПЕР зелен	1,22	1,33	9	0,11	1,51	-12	-0,18
ПИПЕР червен	1,51	1,76	17	0,25	1,98	-11	-0,22
ЗЕЛЕ	0,64	0,59	-8	-0,05	0,62	-5	-0,03
МОРКОВИ	0,69	0,73	6	0,04	0,68	7	0,05

Фиг. 28

Фиг. 29

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември спрямо м. октомври се наблюдават възходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.28)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 3%, а вносните поскъпват на месечна база с 24%. Българските краставиците поскъпват спрямо предходния месец със 79%, а корнишоните и вносните краставици съответно с 31-35%. Цените на картофите остават без промяна, зелето леко поевтинява, а цените на другите зеленчуци се покачват с около 15%. (фиг. 31-40)

При цените на плодовете се наблюдава поскъпване на месечна база на ябълките (12%), а при citrusовите плодове има понижение на цените със 7 – 20%. Цената на бананите е почти без промяна. (фиг.41-44)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при зрелия лук (16%), зрелия чесън (17%), при морковите (7%) и при картофите (3%). По-ниски цени на годишна база са отчетени при домати, краставиците и пипера (14%).

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 10-20%. (табл.4 и фиг.29)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. ноември 2014/2019г.

ноември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦ И ВНОС	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКА ЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА															
2014	2,02	1,68	2,10	1,68	1,37	1,77	0,50	0,56	0,71	0,57	1,04	1,45	1,97	1,33	2,15
2015	1,70	1,45	2,38	1,64	1,34	1,76	0,58	0,73	0,70	0,81	0,97	1,52	1,86	1,55	2,09
2016	1,48	1,17	1,94	1,39	1,17	1,36	0,66	0,53	0,70	0,73	1,02	1,39	1,76	1,27	1,96
2017	1,98	1,39	2,15	1,30	1,26	1,80	0,58	0,54	0,68	0,61	1,24	1,70	2,48	1,54	2,05
2018	2,11	1,59	2,16	1,85	1,51	1,98	0,69	0,62	0,68	0,90	1,00	1,56	1,82	1,42	1,89
2019	2,04	1,57	2,16	1,76	1,33	1,76	0,71	0,59	0,73	1,04	1,24	1,73	2,18	1,46	2,07

Фиг. 30

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември 2019 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2014 – 2019 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 30)

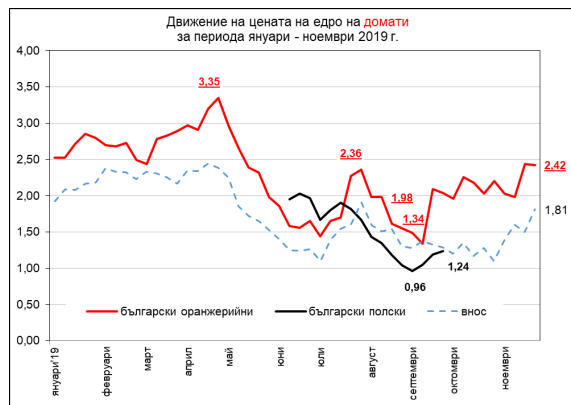
- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. ноември на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

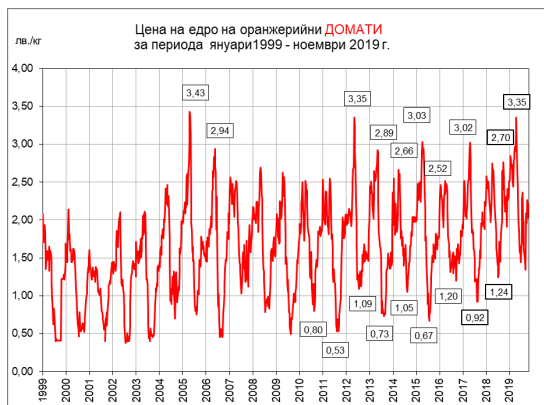
- Цените на домати и краставиците през м. ноември 2019 г. са по-ниски спрямо предходната година и остават над нивата от периода 2014 – 2017 г.

- Цените на картофите и зрелия лук през тази година са най-високи за периода, а цената на зелето и морковите са около нивата от предходните години.

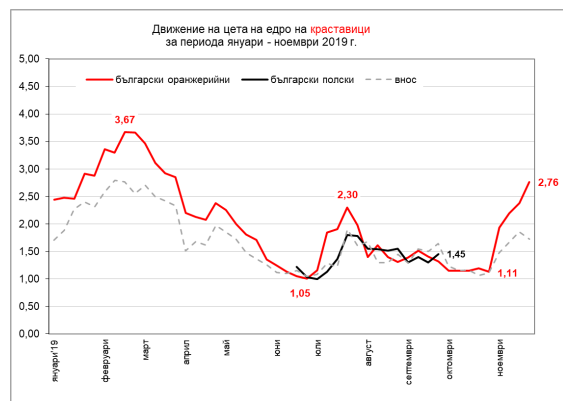
- Цените на едро на ябълките през ноември 2019 г. са по-високи спрямо същия месец на предходните години, като се доближават до 2017 г. Цените на цитрусовите плодове и бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от миналите години.

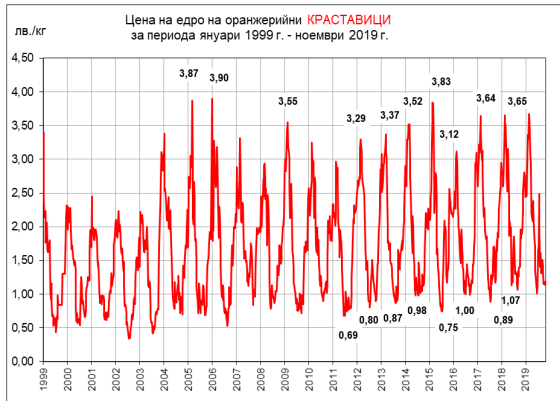
Фиг. 31

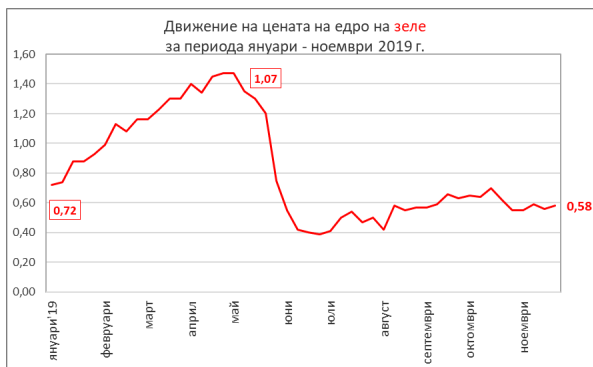
Фиг. 32

Фиг. 33

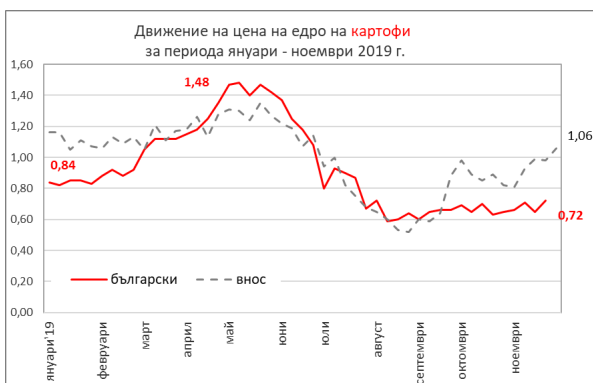
Фиг. 34

Фиг. 35

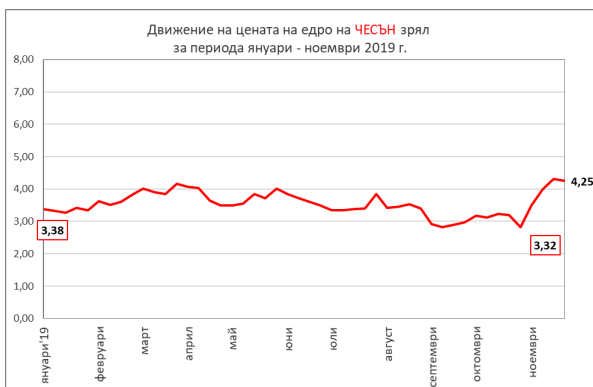
Фиг. 36

Фиг. 37

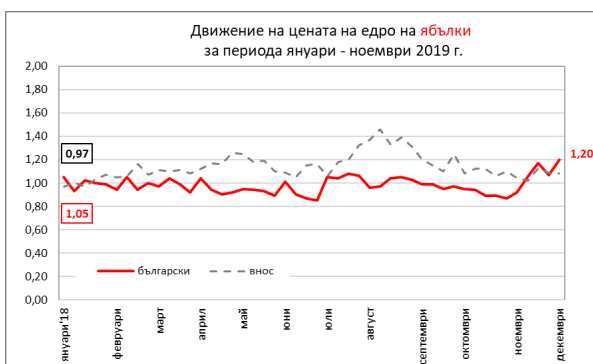
Фиг. 38

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

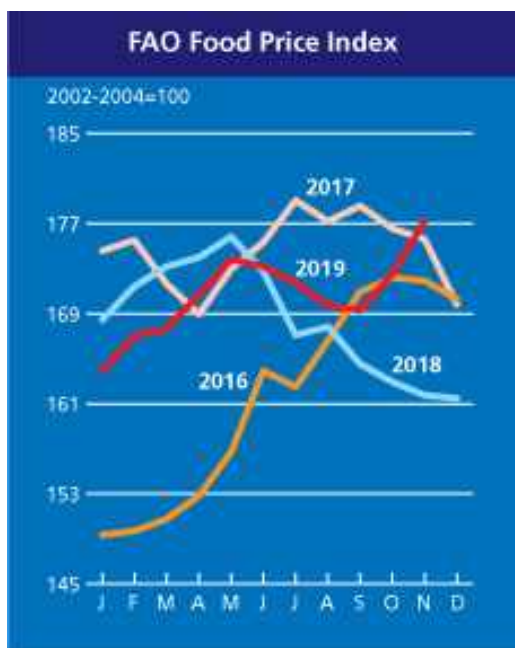
Фиг. 43

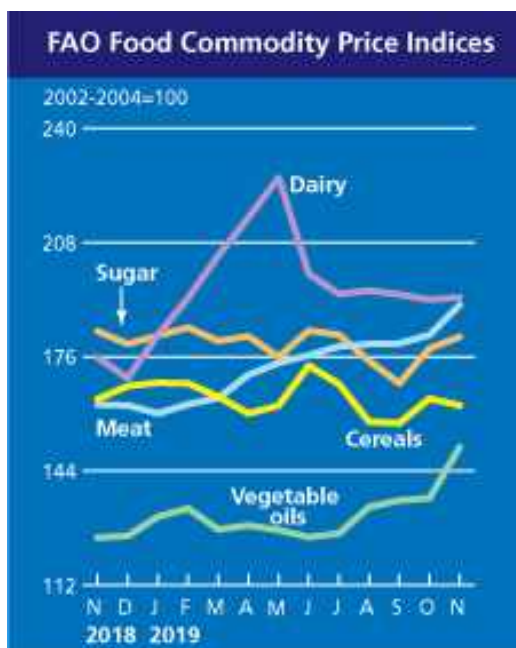
Фиг. 44

Международни цени

Индексът на цените на храните на *FAO* (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през ноември достигна 26-месечен връх.

Фиг. 45

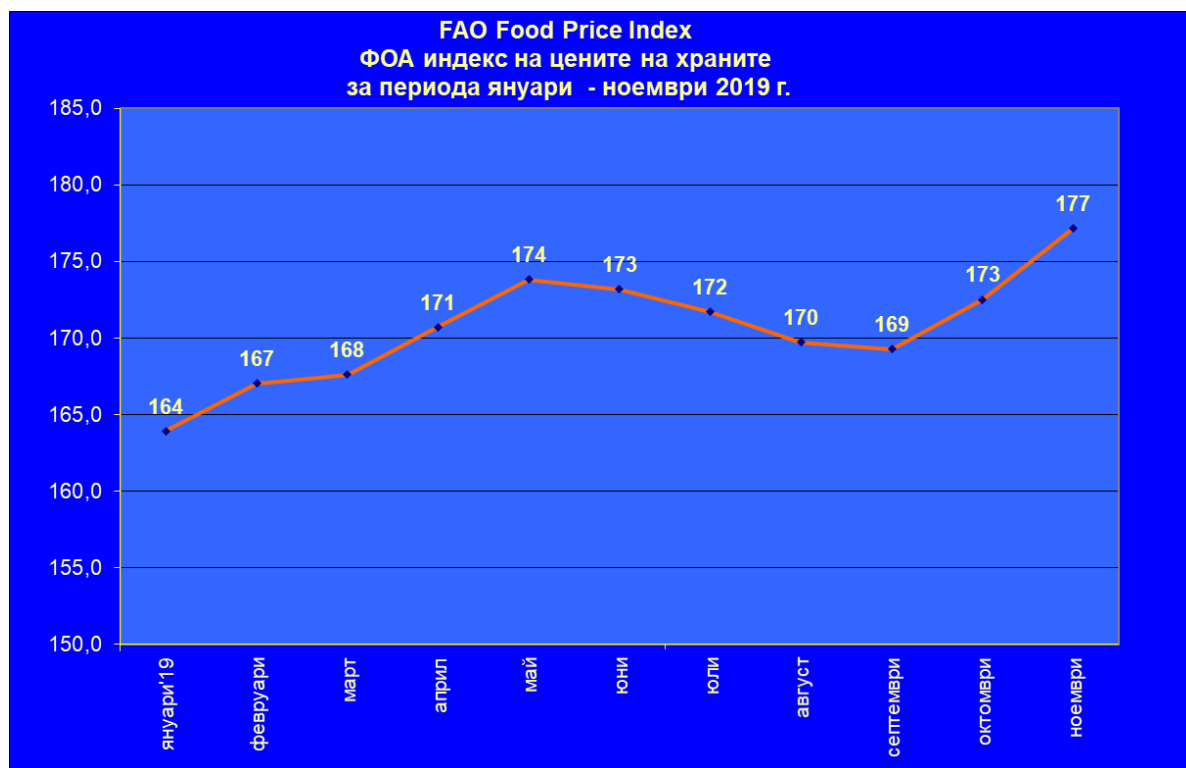

Фиг. 46

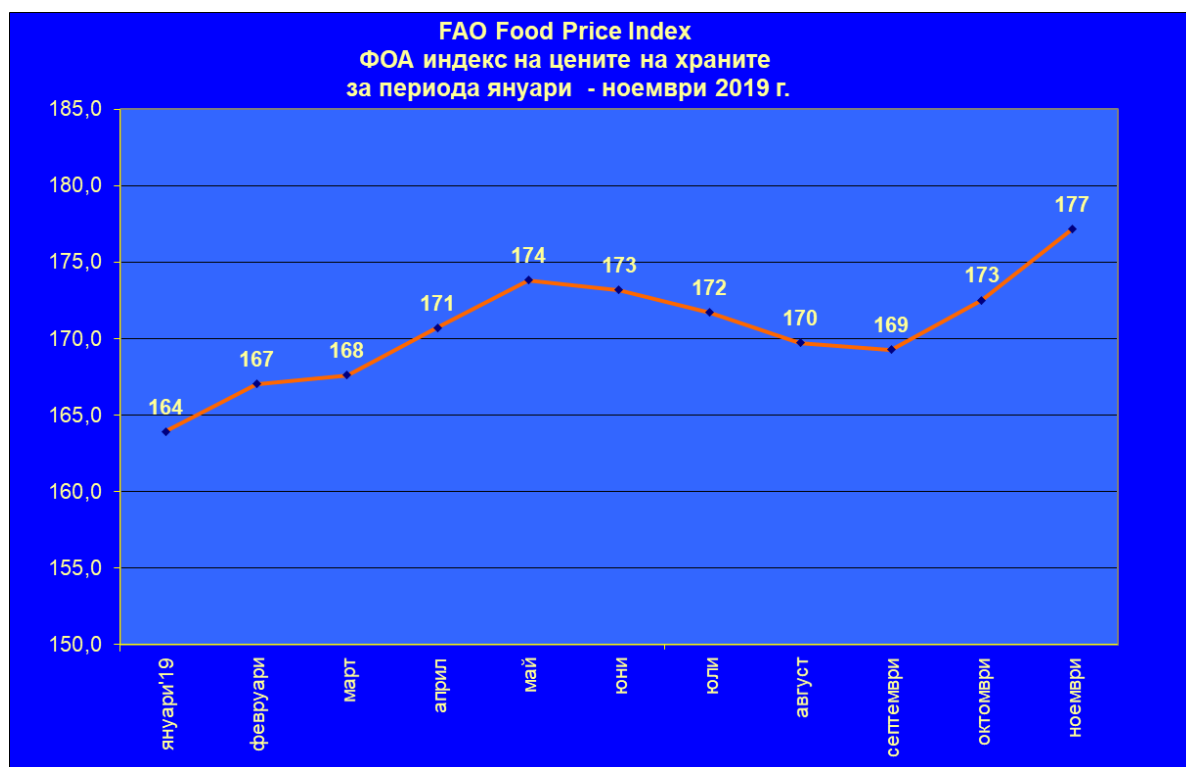
Индексът на цените на храните на **FAO**¹ през ноември 2019 г. е 177,2 пункта, като е с 4.7 пункта (2.7%) по-висок спрямо октомври, с 15.4 пункта (9.5%) по-висок спрямо същия месец на миналата година и стъпва на най-високото ниво от м. септември 2017 г. (фиг.45,47,48)

¹В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

Поскъпването през ноември е обусловено предимно от значителния ръст на цените на месото и растителните масла. Цените на захарта също се повишават през месеца. Индексът на млечните продукти остава стабилен, а цените на зърнените култури се понижават.

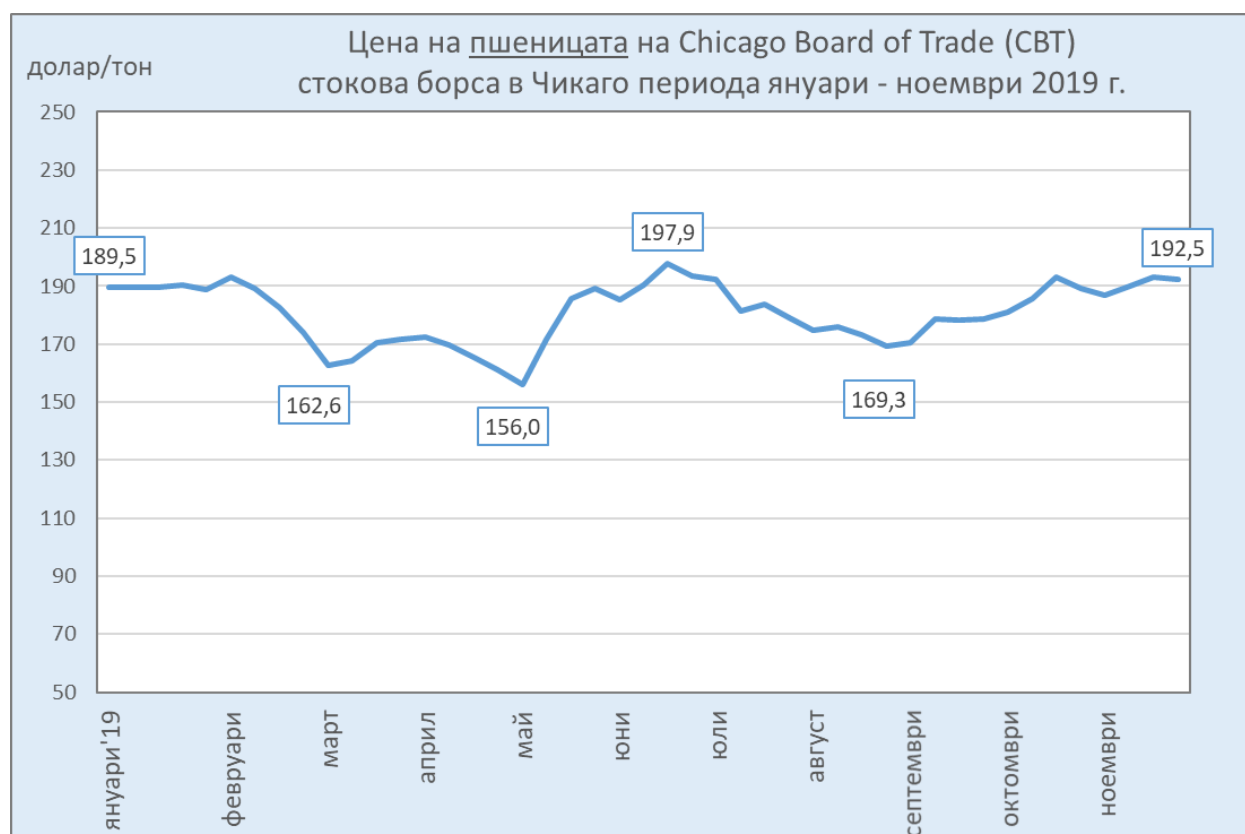
Фиг. 47

Фиг. 48

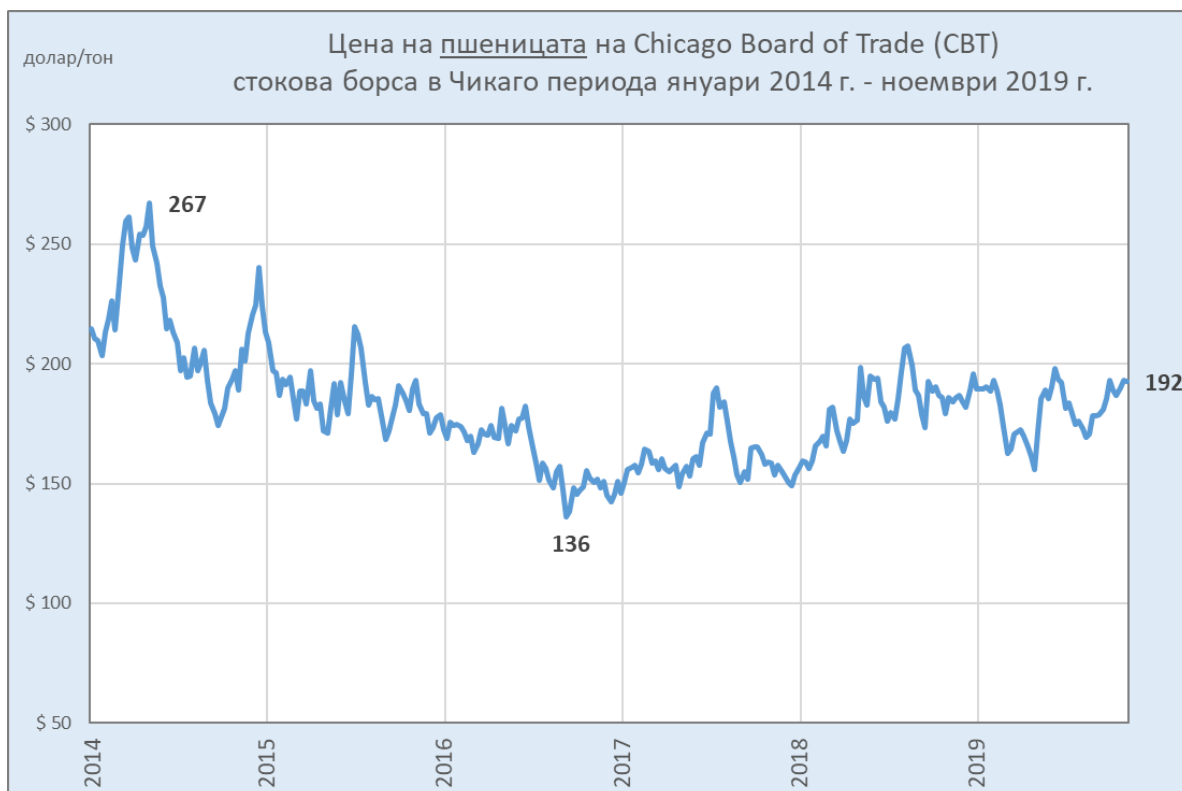
Индексът на цените на **зърнените култури FAO²** е 162,4 пункта и е с 1,9 пункта (1,2%) по-нисък спрямо октомври. Големите експортни доставки и силната конкуренция сред водещите световни износители доведоха до намаляване на международните цени на пшеницата. Цените на ориза също падат през ноември, като достигат минимума си за последните 6 месеца в резултата на добрата реколтата и сравнително по-слабото търсене на внос. Експортните цени на царевичата в САЩ продължават бавно да спадат в резултат от слабия темп на продажбите, а експортните котировки от Аржентина и Бразилия като цяло са по-високи, в следствие от силното вътрешно и международно търсене. (фиг.46)

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. ноември е 192.5 долар/тон. Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.49,50)

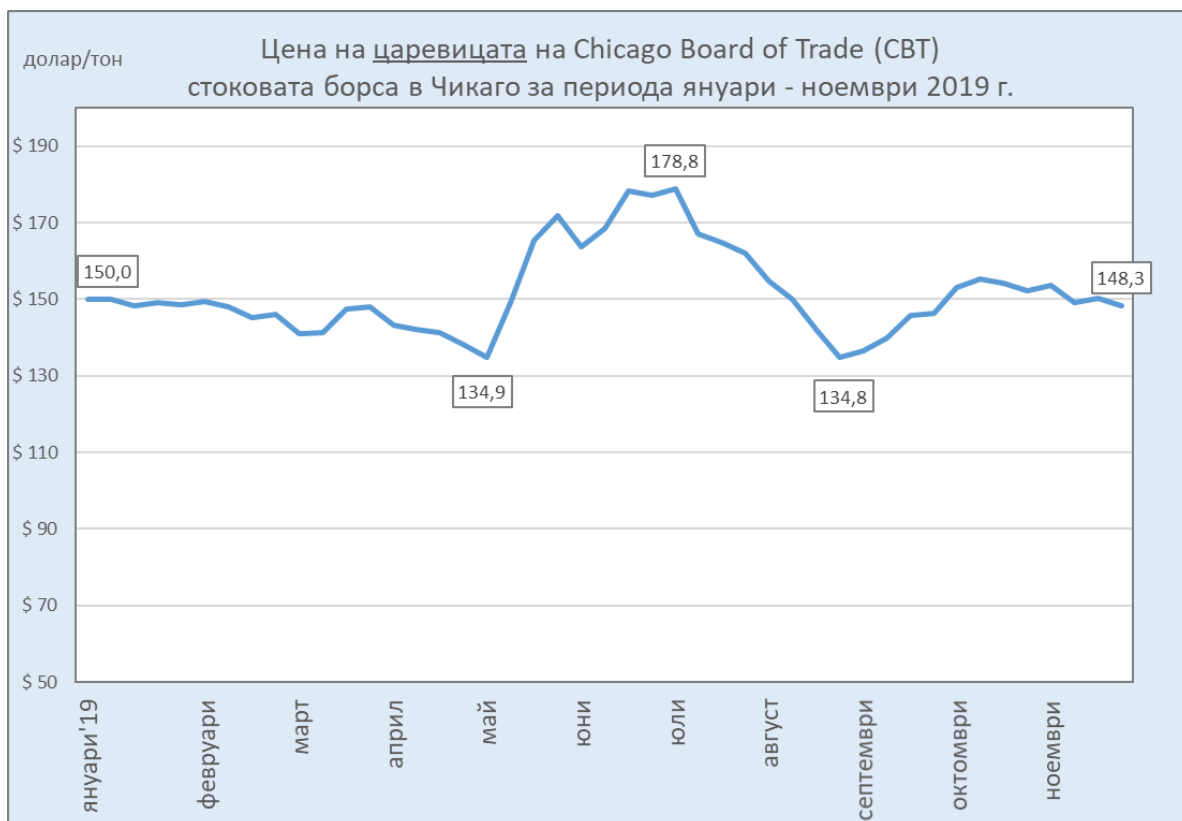
Фиг. 49

² В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

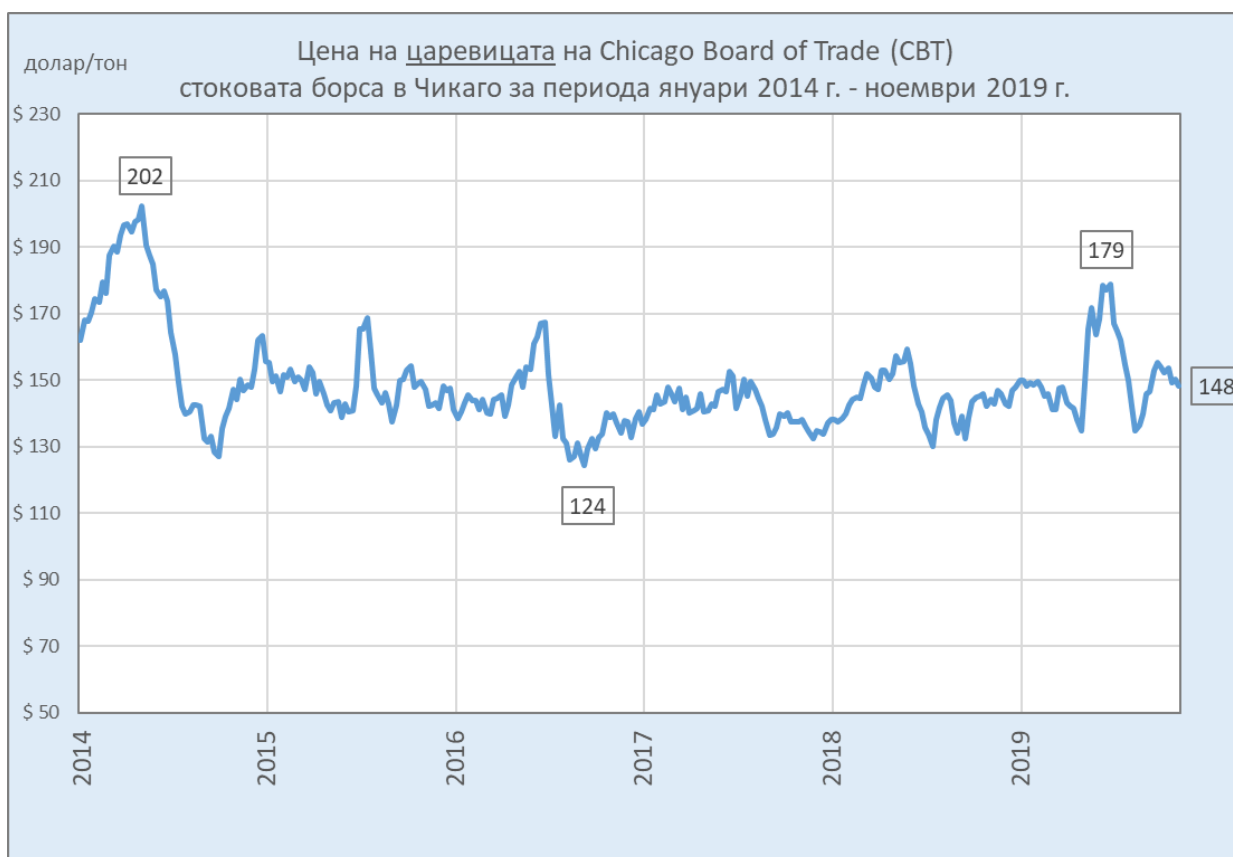

Фиг. 50

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през ноември стъпва на ниво от 148,3 доллар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевицата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.50,51)

Фиг. 51

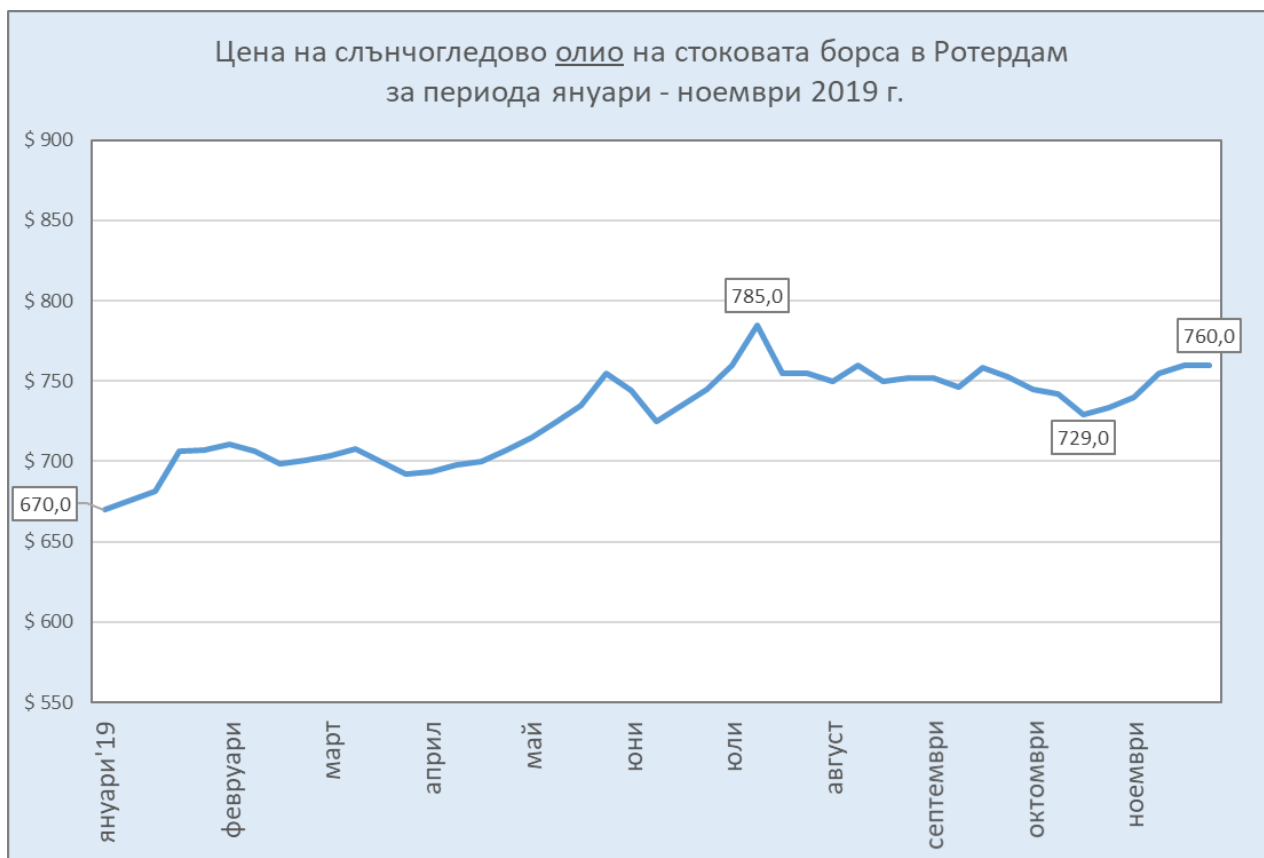
Фиг. 52

Индексът на цените на **растителните масла на ФАО³** през ноември е 150,6 пункта, като е с 14,2 пункта (10,4%) по-висок спрямо октомври и бележи най-високото си ниво от май 2018 г. Поскъпването е резултат от повишението на стойностите на палмовото масло, както и на соевото, рапичното и слънчогледовото масло. Международните котировки на палмовото масло се повишават за четвърти пореден месец, след като нивата бяха ниски в периода след края на 2018 г. и в същото време се увеличава използването му на биодизел. (фиг.46)

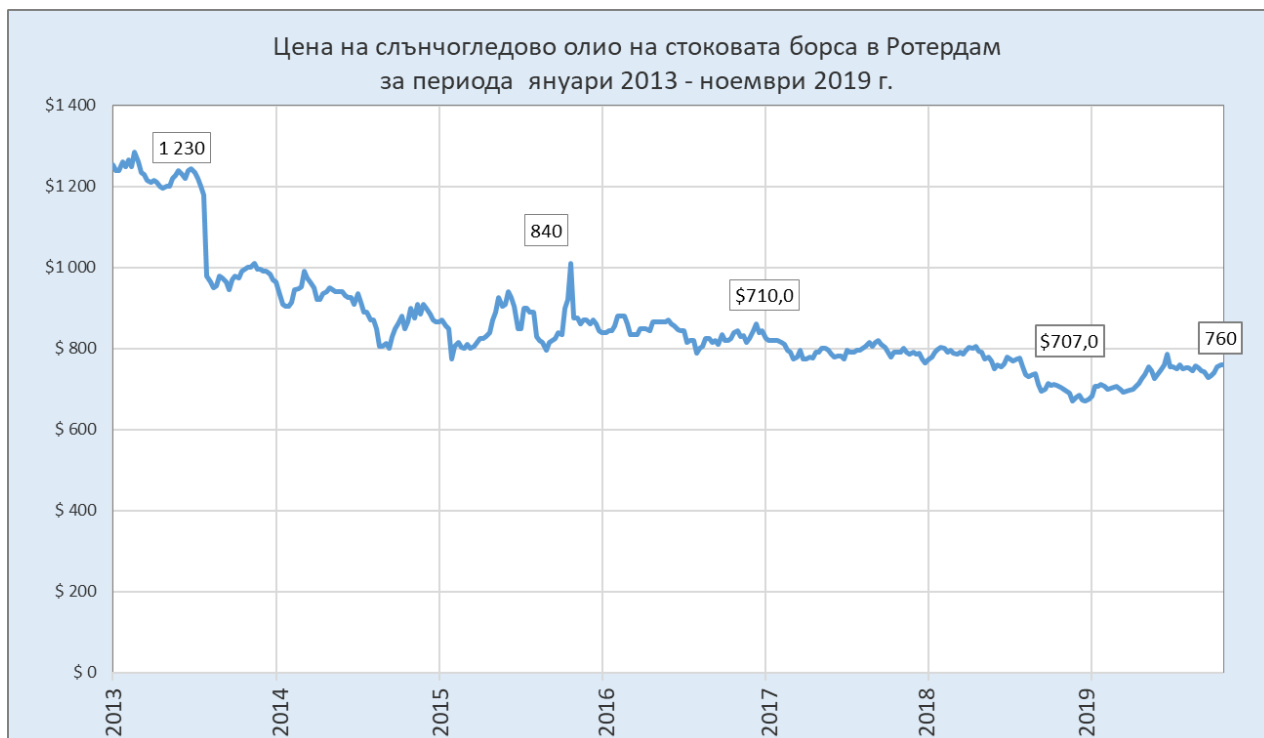
Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам през ноември е 760 долар/тон, като спрямо предходния месец и покачване на стойностите от 4%. (фиг.53)

Пикови стойности цената на олиото е през 2013 г. – 1230 долар/тон. (фиг.54)

³ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

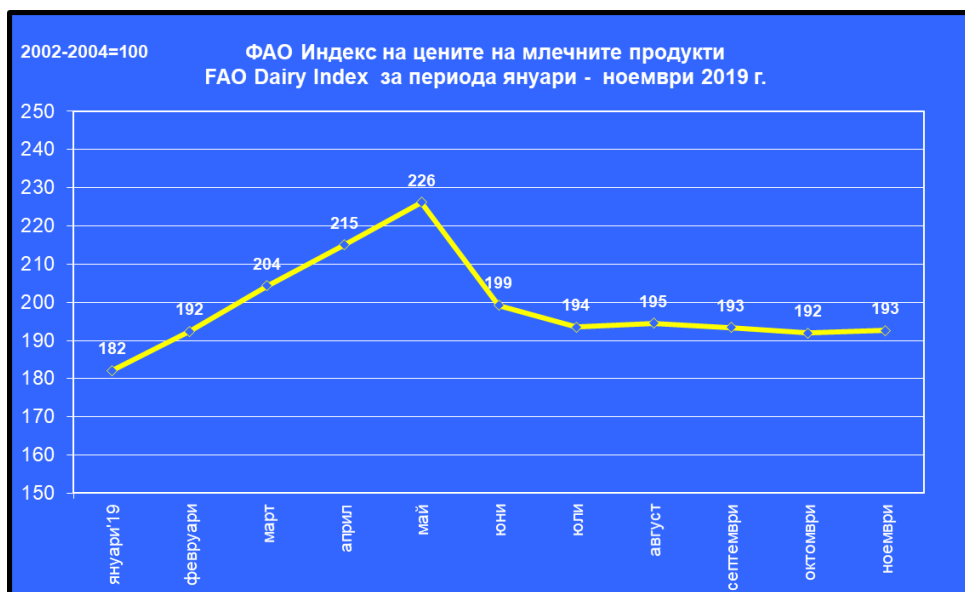

Фиг. 53

Фиг. 54

Индексът на цените на **млечните продукти на ФАО**⁴ достига през ноември 192,6 пункта като е регистрирано незначително увеличение спрямо октомври. Спрямо същия месец на предходната година индексът е с 16,8 пункта (9,5 %) по-висок. През ноември най-много се повишават международните ценови котировки на обезмаслено мляко на прах и пълномаслено мляко на прах, отразявайки сезонното намаление на обемите в Европа, в съчетание с голямото международно търсене. След два месеца на понижение, през ноември котировките на маслото леко се повишават. Цените на сиренето падат за трети пореден месец, тъй като наличните количества на предлагане леко надхвърлят търсенето. (фиг.55,56)

Фиг. 55

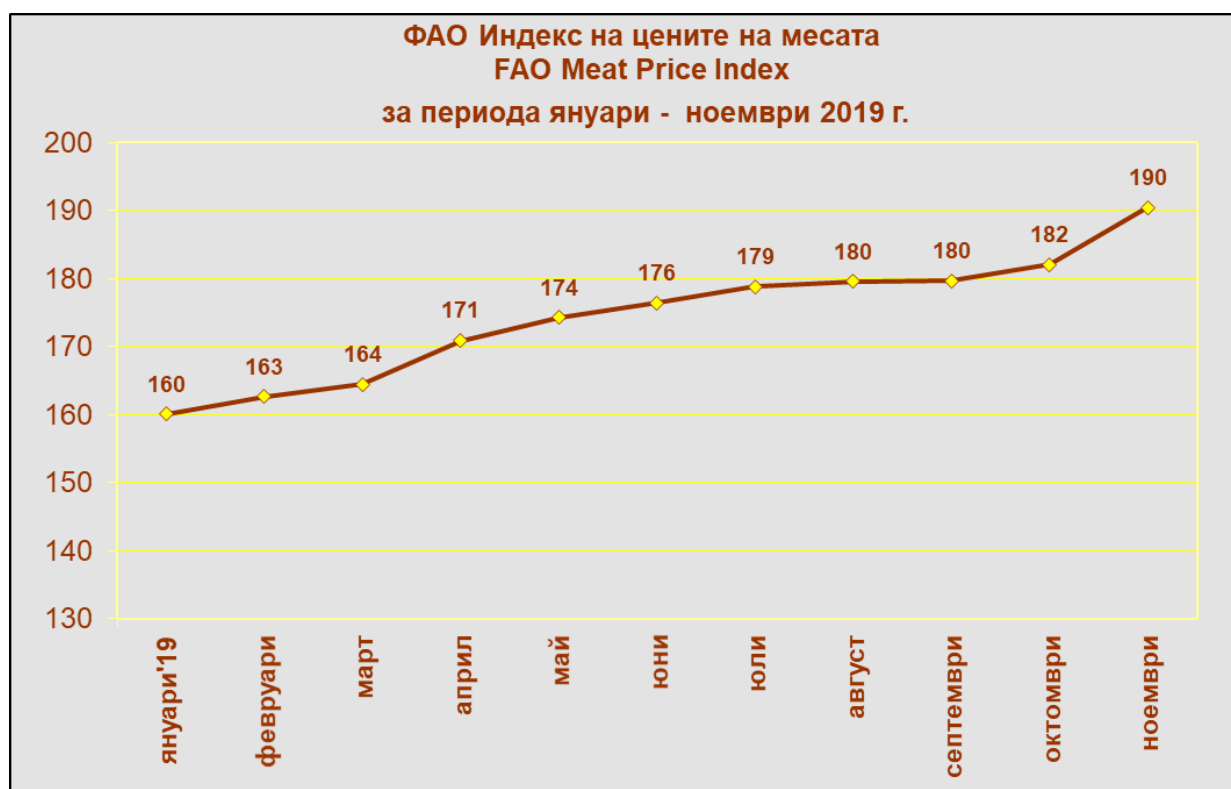

Фиг. 56

⁴ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

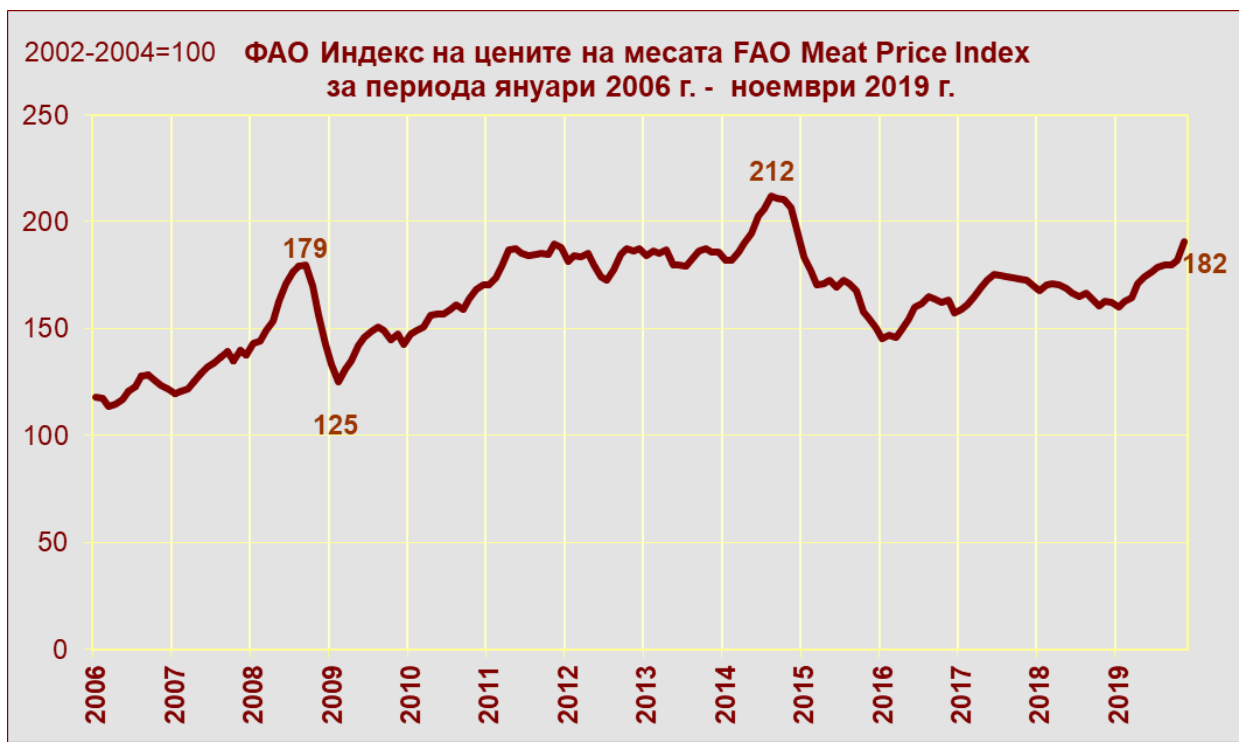
Стойностите на Индекса на цените на **месото FAO**⁵ през ноември са 190,5 пункта, като са с 8,4 пункта (4,6%) по-високи спрямо октомври. Това е най-големият месечен скок от месец май 2009 г. На това ниво индексът е почти с 28 пункта (17,2%) над стойността от същия месец на миналата година, но е с 21,5 пункта (9,4%) под пика, достигнат през август 2014 г.

Котировките на цените за всички видове месо, представени в индекса, се увеличават, което е най-силно изразено при цените на говеждото и овчето месо. Засиленото търсене във връзка с предстоящите в края на годината празници, доведе до допълнително повишаване на цените на свинското месо, което пък е причина за известно увеличение на цените на птичето месо, след наблюдавания при този вид месо тримесечен спад. (фиг.57,58)

Фиг. 57

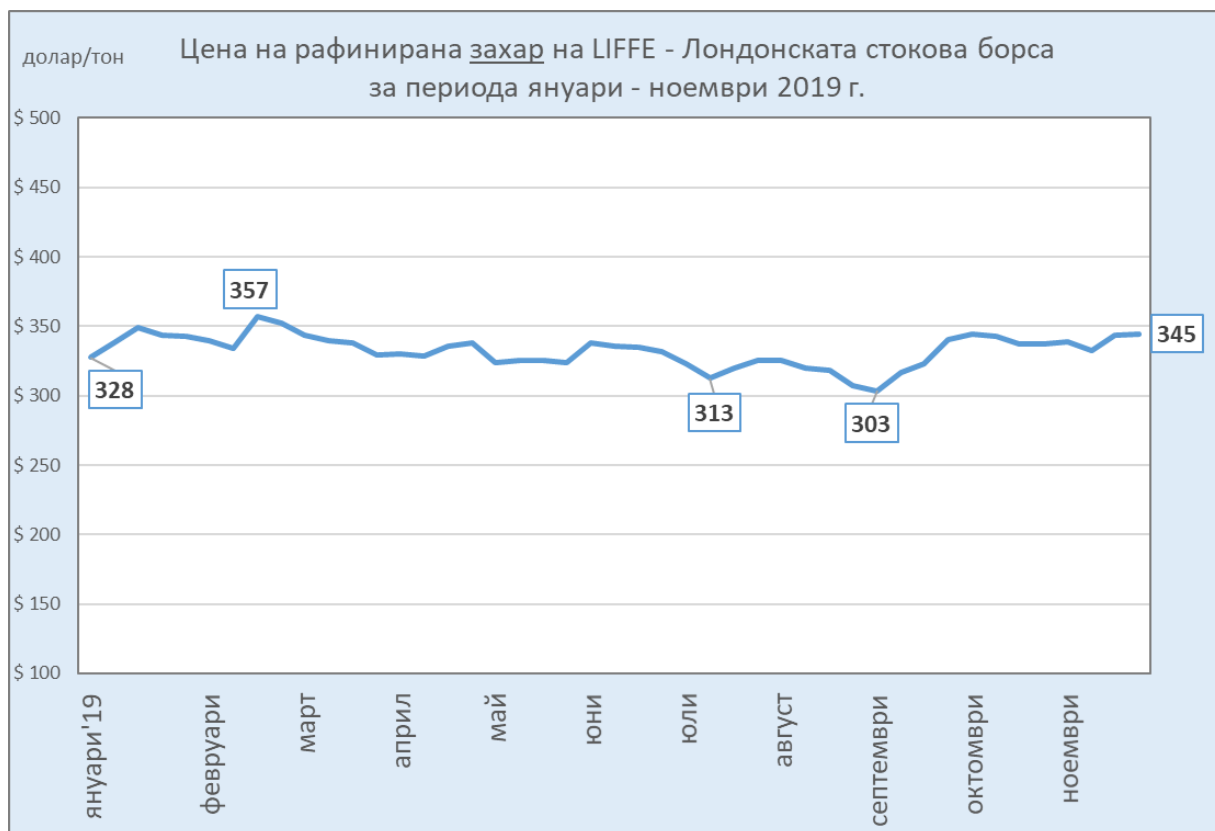
⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 58

Индексът на цените на **захарта** ФАО през месеца е 181,6 пункта, което е 3,3 пункта (1,8% процента) по-висок спрямо октомври. Последното увеличение на международните цени на захарта идва на фона на нарастващите индикации, че световната консумация на захар ще надмине производството през сезон 2019/20. Неблагоприятните климатични условия за отглеждане в Тайланд, Индия, Франция и Съединените щати са причина за затруднения при производството и намаляване на световните запаси. Големите спекулативни движения на фона на несигурността, свързана с условията на реколтата, съчетани със смесени перспективи на пазара на суров петрол, допринасят за по-нестабилни фючърсни цени на захарта през последните седмици. (фиг.46)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през ноември стъпва на ниво от 345 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, като през тази година бяха достигнати най-ниски нива.(фиг.59,60)

Фиг. 59

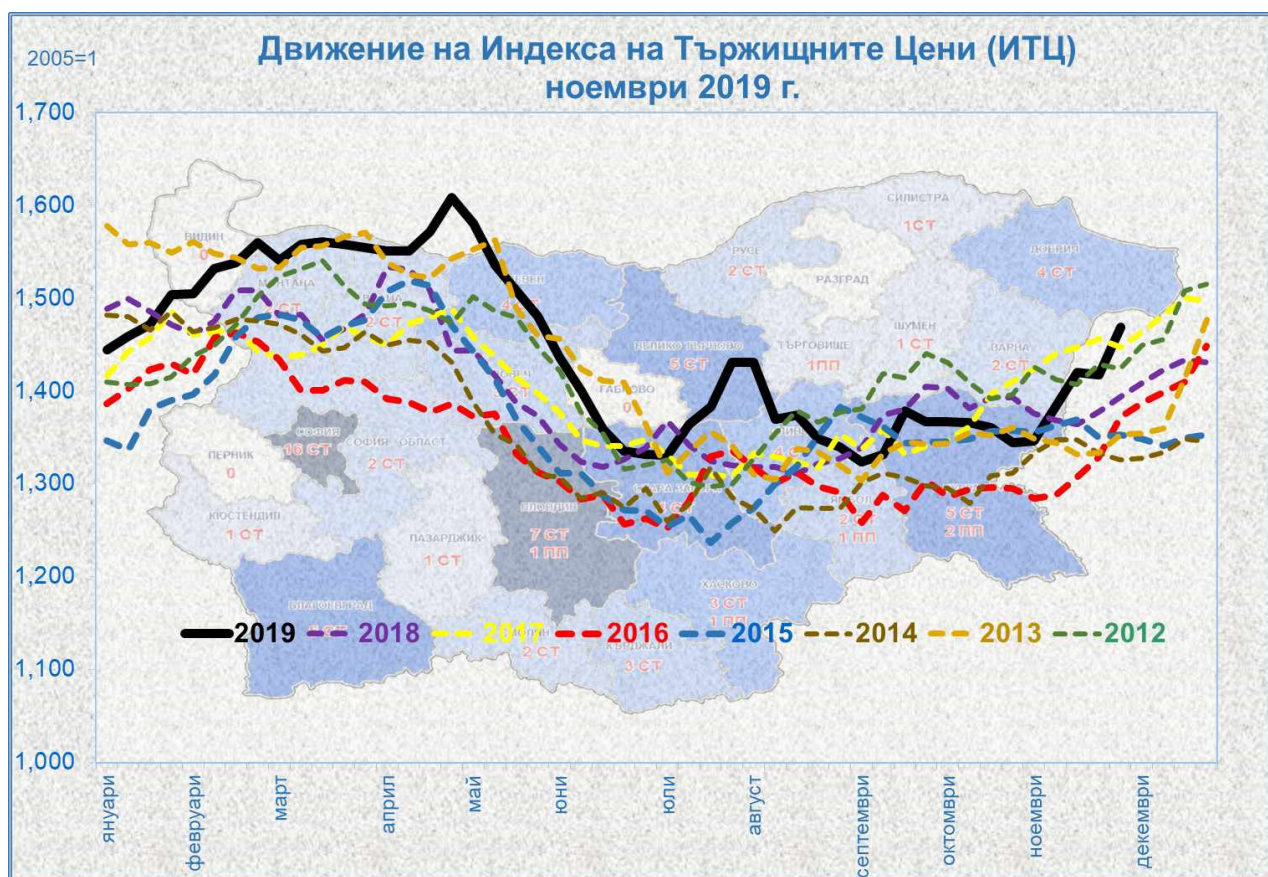
Фиг. 60

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

През м. ноември кривата на индекса обръща тренда си спрямо предходния месец и придобива устойчива възходяща тенденция. В края на месеца индексът стъпва на ниво от 1,469 пункта, като повишението на стойностите спрямо октомври е 7,5% (фиг. 62)

През месеца кривата минава над нивата от предходните години, като се доближава само до стойностите от 2017 г. (фиг. 61)

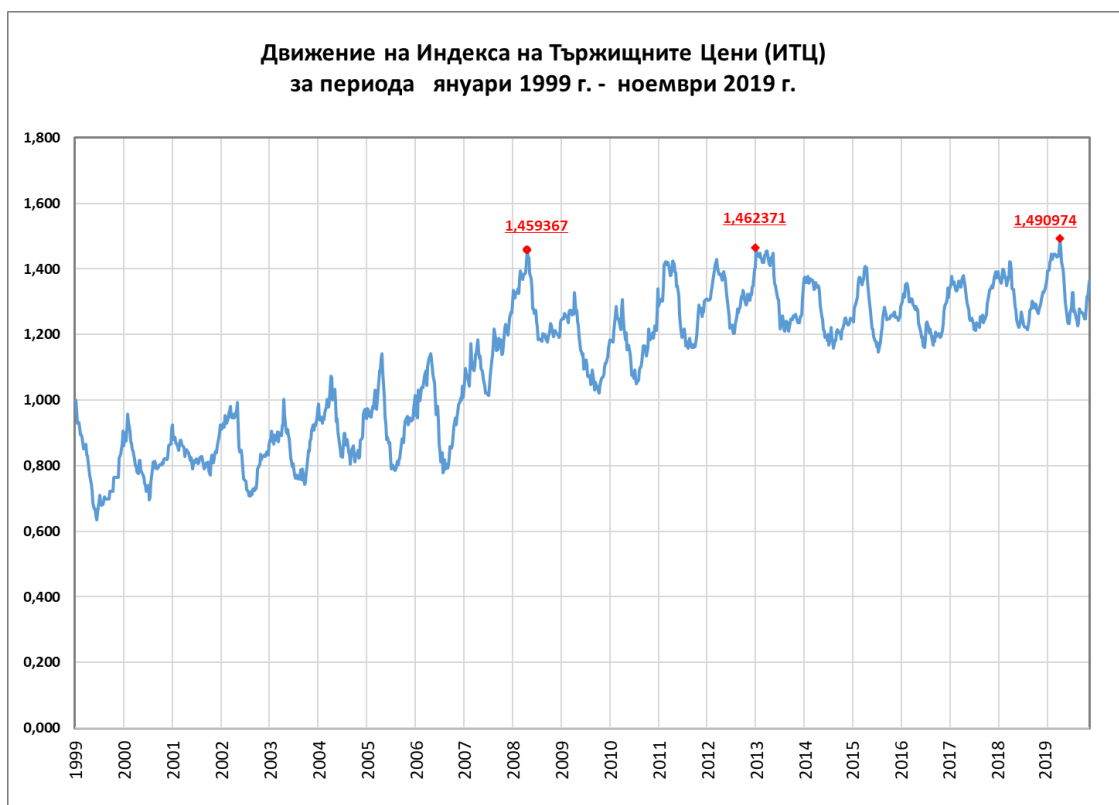
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – ноември 2019 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 63)

Фиг. 61

Фиг. 62

Фиг. 63

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ